ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΑΠΑΝΤΑ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κατὰ Ματθαῖον.
Κατὰ Μάρκον.
Κατὰ Λουκᾶν.
Κατὰ Ἰωάννιον.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Nouum IESV Christi D.N. Testamentum.

EX BIBLIOTHECA REGIA.

Βασιλῆς τ' ἀγαθῷ κεφατερῷ τ' αἰχμητῇ.

LVTETIAE,
Ex officina Roberti Stephani typographi Regii, Regiis typis.
M. D. L.

ΡΩΒΕΡΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ο ΤΟΥ ΒΑΣΙ-
λέως τυπογράφος, τοῖς πεῖ τὰ ἱερὰ γράμματα ασπουδάζοισι, χαίρειν.

Τὴν παλαιὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ διαθήκην, ἣν ἔνιοι τῶν πνευματοφόρων ἀνδρῶν γλώττῃ γέγραπται, παλαιοπάτοις ἐκκαίδεκα διάλεκτοις ὡς οἷόν τε ἐπιμελέστατα ἀντιπαραβαλόντες, καὶ ἐν μικρῷ βιβλίῳ, ὥσπερ τι ἐγχείριδιον, τοῖς τοῦ βασιλέως λεπτοῖς χαρακτῆρσι τυπώσαντες, παρέθηκα ὑμῖν, ὦ φιλόθεοι, ἑξαδύαλλον· νεῦν δὲ, δεύτερον καὶ τέτταρα διάλεκτον ἀντῶν ποιησάμενοι, ἔτι δὲ καὶ ὅσα ἐν τοῖς τετυπωμένοις ἢ γεγραμμένοις ἔθεμεν βιβλίοις, ἀπὸ τοῦ πρώτου βιβλίου μέχρι τοῦ τελευταίου οὐκ ἠδυνήθη, τοῦτα ἐπιπαρεθέντες καὶ ὀπίσθεν τοῦ βιβλίου παρεσθέντες, ἢ ἐν μέσῳ παρεμβαλόντες, καὶ τοῖς τοῦ βασιλέως μεγάλοις γράμμασι τυπώσαντες, πάλιν ὑμῖν παρεσφέρομεν. ἔχετε δὲ ὅτι τούτοις, παρὸν μὲν τὰς διαφόρους γραφὰς, ὧν ὁ ἐκάστη ὁπλεθεὶς ἀριθμὸς καὶ τῶν βιβλίων ὀνόματα σημαίνῃ ἐν οἷς γέγραπται. οὕτω γὰρ ἔδοξεν ἡμῖν ἐκεῖνα παρασημήνασθαι, ἵνα ἡ μὲν, παρὸν, τὸ δὲ, δεύτερον, καὶ ἑξῆς μέχρι καὶ τοῦ ἑκκαιδεκάτου. Ὁ δὲ α΄ βιβλίον ἐστὶ τὸ ἐν Σπανίᾳ ποτὲ τυπωθὲν κατὰ ἕνα ἀντίγραφα τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἀκριβεστάτων, ὅπερ τοῖς ἡμετέροις καὶ πολλὰ συμφωνοῦν εὑρήκαμεν. Τὸ δὲ ϛ΄ ἐστὶ τὸ ἐν Ιταλίᾳ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντιβληθὲν φίλων. Τὸ ζ΄, η΄, ε΄, ς΄, ζ, η΄, ι΄, ιε΄, καὶ ἐκ τῆς τοῦ χαλκίου ἡμῶν βασιλέως Ερρίκου μεγαλοπρεπεστάτης βιβλιοθήκης ληφθέντα ἀντίγραφά ἐστι. Τὰ δὲ λοιπὰ, ἐκεῖνα ἐστιν ἃ αὐτοὶ πανταχόθεν σεσυνθέσαμεν. Τὰς δὲ τούτων διαφόρους ἐσημειωσάμεθα γραφὰς, τοῖς Εβραίων μεμπσάμενοι σοφωτάτοις, οἳ ταυτὸ ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ φανερῶς εἰσι ποιησάμενοι. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ μετὰ τὴν κατοίκησιν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας ὅλαον τοῦ Θεοῦ, τὰ ἱερὰ τῆς παλαιᾶς διαθήκης συγγράμματα ἀντιπαραθεωρήσαντες, καὶ ἐν ἐκείνοις διαφορὰν τοῦ ἑνὸς ῥήματος ἢ χαραίας τινὰς εὑρόντες, ταύτην ὅπως ἐσημειώσαντο, ὡς ἔτι καὶ νῦν τὰ ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων τυπωθέντα βιβλία μάρτυρες. Οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἐν τοῖς παλαιοῖς εὑρεθεῖσιν παρῆλθομεν κεφαλαίων διαίρεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἔσωθεν Ελληνικοῖς ἀριθμοῖς ἐσημειωσάμεθα. ἔτι δὲ καὶ ἃ αὐτὰ παρεῖχε, ἐν μὲν τοῖς διαγγελίοις κατὰ μέρος ἐν ἑκάστῃ σελίδι ἄνω ἢ κάτω· ἐν ᾗ ἕκαστος ἀπίσολος, ἔμπροσθεν ἑκάστης αὐτῶν παρεσημήναμεν. ἔξωθεν δὲ αὐτὰ τὰ κεφάλαια, ὥσπερ ἀπὸ τῶν Λατίνων διήρημεν), Ελληνικοῖς ὁμοίως ἀριθμοῖς ἐσημάναμεν. Ἵνα δὲ μήτις τόπον ἕνα ζητῶν, συμπεσάγοιτο δι' ὅλας δ΄ κεφαλαίας, αὐτὰ τὰ μὲν βραχύτερα εἰς τέτταρα μέρη, τὰ δὲ μακρότερα εἰς ἑπτὰ διείλομεν. Πρὸς δὲ τούτοις ἅπασι, καὶ ὅσοις ἐχρησάμεθα καθ' ὅλων τῶν κανόνων διαθήκην ἢ ἀμηλοῖς στιχάδοντας καὶ συμφωνοῦντας, ἵνα παρὸς ἐξήκησιν ἀλλήλων πρέχοντας ὠφέλειαν τόπους, μᾶλλον ἢ πρώτως παρεσημάναμεν. Τὰς δὲ ἐκ τῶν παλαιᾶς ληφθείσας διαθήκης μαρτυρίας καὶ αὐτὰς παρεσημήναμεν. Οὐδέτε τοῖς Εὐσεβίου τοῦ Καισαρέως πρήκαμεν κανόνας, ἀλλὰ καὶ τούτοις, τοῖς Ελλησιν ἐν τούτῳ μάλιστα χαριζόμενοι, ἐτυπώσαμεν. Αξιον δὲ παρατεθῆναι καὶ τὸν στίχων τὸν ἀριθμὸν ἡγησάμεθα, ὃν ἐν πᾶσι μᾶλλον τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν, ἑκάστου τῶν διαγγελίων καὶ τὰς πέλας, ὁμοίως δὲ καὶ ἑκάστης ἐπιστολῆς παρεσημάναμεν. Ὃ καὶ παράδοσιν τῶν ἔξωθεν ἰδεῖν ἐστι συγγραφέων. Ταῦτα μὲν οὖν ἐστιν, ἅπερ ὑμῖν, ὦ φιλόθεοι, ἐν ταύτῃ τῇ ἐκδόσει παρέχομεν, ταῦτα μόνον ασπουδάσαντες, καὶ τούτου σχασάμενοι μόνου, τὸ μείζονα ὑμῖν ταύτης τὴν βίβλον ἐμποιῆσαι ἔρωτα, ἵνα ἡ γέγραπται ὑπὸ τῶν θεοπνεύστων ἀνδρῶν διαλέκτῳ, ἡδέως ἅμα καὶ ὠφελίμως ἀναγνῶναι δυνηθῆτε. Ἀπολαύετε οὖν τῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας φιλοπονίας ἀγαθῶν. Ἡμεῖς δὲ παρὸς τὰ παρεπόμενα Ιουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος ὃ ἀπὸ τούτων προσθήσομεν συγγράμματα. Ἔρρωσθε.

ROBERTVS STEPHANVS TYPOGRAPHVS
Regius, Sacrarum literarum ſtudioſis S.

Superioribus diebus, Chriſtiane lector, Nouum Domini noſtri IESV CHRISTI Teſtamentum, qua, dictante Spiritu ſancto, ſcriptũ fuit lingua, cum vetuſtiſſimis ſedecim ſcriptis exemplaribus quanta maxima potuimus cura & diligẽtia collatum, minore forma, minutioribúſque Regiis characteribus tibi excudimus. Idem nunc, iterũ & tertiò cum iiſdem collatũ, maioribus verò etiam Regiis typis excuſum tibi offerimus: iis præfixis, (nequid deſyderes) inſertiſve, aut in calce poſitis, quæ vſquã in ſcriptis aut excuſis legũtur codicibus: quæ omnia, anguſta alterius forma capere non potuerat. Ad hæc, in margine interiori varias codicũ lectiones addidimus: quarũ vnicuique, numeri Græci nota ſubiũcta eſt, quæ nomen exemplaris, vnde ſumpta eſt, indicet: aut exemplariũ nomina, quũ plures ſunt numeri. Iis nanque placuit, primo, ſecundo, ad ſextũdecimum vſq;, nomina imponere: vt primo, Complutenſem editionẽ intelligas, quæ olim ad antiquiſſima exẽplaria fuit excuſa: cui certè cum noſtris mirus erat in plurimis conſenſus. Secundo, exemplar vetuſtiſſimum, in Italia ab amicis collatũ. Tertio, quarto, quinto, ſexto, ſeptimo, octauo, decimo & quintodecimo, ea quæ ex bibliotheca Regis habuimus. Cætera ſunt ea quæ vndiq; corrogare licuit. Cuius quidem vetuſtiorũ codicum collationis, doctiſſimos Hebræorum authores habemus: quos poſt reductũ è Babylonia populum Dei, quũ ſacros Veteris teſtamenti libros diſcrepare verbis aliquando, aut apicibus etiam comperiſſent, diuerſam in margine lectionem adnotaſſe teſtatur hodie libri ad exemplaria ſcripta excuſi. Capitum præterea iuxta Græcos diuiſionem, in interiori margine numeris Græcis notauimus, quibus reſpondent in Euangeliis κεφάλαια in ſuperiore & inferiore paginarũ parte: in Epiſtolis verò, ipſa κεφάλαια ſingulis Epiſtolis præfixa. Latinorũ autem capita numeris & ipſa Græcis in margine exteriori ſignificauimus: ipſóſque Latinos ſequuti, breuiora capita in quatuor, lõgiora in ſeptem partes diſtribuimus: literis alphabeticis maiuſculis partes illas in eodẽ margine ſignantes. vbi etiã & Latinorũ more notauimus locũ vel ex Euãgeliſta aliquo, vel ex Apoſtolicis ſcriptis, qui cũ præſenti loco aut idem ſit prorſus, aut non parũ abſimilis: aut qui certè cum ipſo collatus, lucem aliquã afferre poſſe videatur: adiecta litera maiuſcula quæ capitis eam partẽ indicet in qua quæri locus ille debeat. Locos ex Veteri teſtamẽto aut ad verbũ, aut eodem ſenſu citatos, magna cura ſignauimus. Nec tamẽ omiſimus Euſebii Cæſarienſis canones, ſed iis quoq; in interiori margine locũ dedimus, vt Græcis etiam ſatisfieret. Sed ne numerũ quidem στίχων, præſertim quũ is in noſtris propè omnibus codicibus inueniretur, in calce cuiuſque Euangelii & Epiſtolæ. quam rationẽ recenſendi στίχους, & apud nonnullos prophanos ſcriptores videre eſt. Hæc verò omnia, vt te alacriorẽ ad ſacroſancti Noui teſtamenti Seruatoris noſtri Dei lectionẽ redderemus, nobis eſſe ſuſcepta exiſtimato. Noſtris igitur vtere & fruere laboribus, dum ad tandiu deſyderata Iuſtini philoſophi & Martyris accingimus opera. Vale.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Δεῖ μὴ ἡμᾶς μηδὲ δεῖσθαι τῶν ἀπὸ τῶν γραμμάτων βοηθείας, ἀλλ' οὕτω βίον παρεσκευάσθαι καθαρὸν, ὡς τὸ πνεύματος τὴν χάριν ἀντὶ βιβλίων γεγενῆσθαι ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς· ἢ καθάπερ τοῦτο λέγω μᾶλλον, οὕτω ταῖς καρδίαις ταῖς ἡμετέραις ἀντὶ πνεύματος ἐγγεγράφθαι· ὅπερ δὲ τοῦτο διεκρουσάμεθα τὴν χάριν, φέρε κἂν ὃν δεύτερον ἀπασώμεθα πλοῦν. ἐπεὶ ὅτι τὸ πρότερον ἄμεινον, καὶ δι' ὧν εἶπε καὶ δι' ὧν ἐποίησεν, ἐδήλωσεν ὁ Θεός. καὶ γὰρ τοῦ Νῶε, καὶ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῶν ἐγγόνων τῶν ἐκείνου, καὶ τοῦ Ἰωβ καὶ τοῦ Μωϋσέως οὐ δι' γραμμάτων διελέγετο, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ, καθαρὰν διδάσκων αὐτῶν τὴν διάνοιαν. ὅπερ ἡ εἰς αὖθις τῆς κακίας ἐνέπεσε τὸν πυθμένα ἅπας τὸν Ἑβραίων ὁ δῆμος, ἀναγκαίως λοιπὸν γράμματα καὶ πλάκες, καὶ ἡ διὰ τούτων ἐνομήσεις· καὶ τοῦτο οὐχ ὅτι τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ ἄγιον μόνον, ἀλλ' ἀεὶ ὅτι τοῦ ἐν τῇ καινῇ συμβαῖνον ἴδοι τις ἄν. οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀποστόλοις ἔδωκέ τι χαρτίον ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἀντὶ γραμμάτων, τὴν τοῦ πνεύματος ἐπηγείλατο δωρεὰν χάριν. ἐκεῖνος γὰρ ὑμᾶς ἀναμνήσει, φησὶ, πάντα· καὶ ἵνα μάθῃς ὅτι τοῦτο πολὺ ἄμεινον ἦν, ἄκουσον διὰ τοῦ προφήτου τί φησι· διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην καινὴν, διδοὺς νόμους μου εἰς διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ὅτι καρδίας γράψω αὐτοῖς, καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. καὶ ὁ Παῦλος δὲ τοῦτο ἐνδεικνύμενος τὴν ἀφορμὴν, ἔλεγεν εἰληφέναι νόμον οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναις. ὅπερ δὲ τὸ χρόνου προσὸν ἐξωκείλαν, οἱ μὴ δογμάτων ἔνεκεν, οἱ δὲ βίου καὶ ἔργων, ἐδείσαν πάλιν τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων κατομήσεως. συνόησον οὖν ἡλίκον ὄντι κακὸν, τοὺς ὅτων ὀφείλοντας ζῶν καθαρὰς ὡς μηδὲ δεῖσθαι γραμμάτων, ἀλλ' ἀντὶ βιβλίων παρέχειν τὰς καρδίας τῷ πνεύματι, ὅπερ τὸν τιμιὸν ἀπωλέσαμεν ἐκεῖνον, καὶ κατέχημεν εἰς τὴν τούτων χρείαν, μηδὲ τῆς δευτέρου πάλιν κεχρῆσθαι φαρμάκου εἰς δέον. εἰ γὰρ ἔγκλημα τὸ γραμμάτων δεῖσθαι, καὶ μὴ τὸν τοῦ πνεύματος ὅτι ἀπασάσθαι χάριν, σκόπησον ἡλίκη κατηγορία, ὃ μηδὲ μετὰ τὸν βοηθῆσαι τούτοις ἐθέλειν κερδαίνειν, ἀλλ' ὡς εἰκὸς καὶ μάτην τὰ γράμματα προεῖρᾶν, καὶ μείζονα ὅτι ἀπασάσθαι τὸν κόλασιν. ὅπερ ἵνα μὴ γένηται, προσέχωμεν μετὰ ἀκριβείας τοῖς γεγραμμένοις, καὶ μάθωμεν πῶς ὁ παλαιὸς ἐδόθη νόμος, πῶς δὲ ἡ καινὴ διαθήκη. πῶς οὖν ὁ νόμος ἐκεῖνος ἐδόθη τότε, καὶ πότε καὶ ποῦ; μετὰ τὴν Αἰγυπτίων ὄλεθρον ὅτι τὴν ἐρήμους, ἐν ᾧ ὄρει Σινᾶ, καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ πυρὸς ἀνιόντος ἀπὸ τῆς ὄρεως, σάλπιγος, ἠχῆς, βροντῶν καὶ ἀστραπῶν γνοφώδων, τοῦ Μωϋσέως εἰς αὐτὸν εἰσιόντος τὸν γνόφον. Ἐν τῇ καινῇ δὲ οὐχ οὕτως· οὔτε ἐν ἐρήμῳ, οὔτε ἐν ὄρει, οὔτε μετὰ καπνοῦ καὶ σκότους καὶ γνόφου καὶ θυέλλης, ἀλλ' ἐν ἡμέρᾳ ἡσύχῳ, ἐν οἰκίᾳ πάντων συνηθροισμένων, μετὰ πολλῆς τῆς ἡμερότητος πάντα ἐγένετο. τοῖς μὲν γὰρ ἀληθεστέροις καὶ δυσπείθοις σωματικῆς ἔδει φαντασίας, οἷς ἐρημίας, ὄρεως, καπνοῦ, σάλπιγος, ἠχῆς, καὶ τῶν ἀλλων τοιούτων· τοῖς δὲ ὑψηλοτέροις καὶ καταπεπτωκόσι τὴν τῶν σωμάτων ἔννοιαν ἀπαβεβηκόσιν, οὐδενὸς ἦν τούτων χρεία. εἰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἦχος ἐγένετο, οὐ διὰ τοὺς ἀποστόλους, ἀλλὰ διὰ τοὺς πρόσθεν Ἰουδαίους, δι' οὓς καὶ αὐτὸ πυρὸς ὤφθησαν γλῶσσαι. εἰ γὰρ καὶ μετὰ τοῦτο ἔλεγον, ὅτι γλυκύτερος μελισταγμοῦ εἶσι, πολλῷ μᾶλλον, εἰ μηδὲν τούτων εἶδον, τοῦτο ἂν εἶπον. καὶ ὅτι μὴ τὸ παλαιᾶς Μωϋσέως

διαβαίνοις, οὕτως ὁ Θεὸς κατέβη· σὺ δὲ ἀνάβηθι ἐκ τῆς φύσεως τὴν ἡμετέραν εἰς τὸν οὐρανόν, μᾶλλον δὲ εἰς τὸν θεῖον τὸν βασιλικὸν διάνεξον θρόνον, οὕτω τὸ πνεῦμα κάτεισιν. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα ἔλαττον, ὄκνει μείζονα τῷ ῥημάτῳ καὶ θαυμαστότερα. καὶ γὰρ αἱ πλάκες αὗται πολλῷ βελτίους, καὶ τὰ κατορθώματα λαμπρότερα. οὐ γὰρ ἐξ ὄρους κατῆσθε σπλας φέροντες λιθίνας ὅπερ τῶν χειρῶν οἱ ἀπόστολοι, καθάπερ Μωϋσῆς, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἐν τῇ διανοίᾳ διαφέροντες, καὶ θησαυρόν τινα ἐν πηλίνῳ καὶ δογμάτων ἐν χαρισμάτων καὶ πόνων τὴν ἀγαθῶν ἀναβαλύζοντες, οὕτω πάντα μοι δοκεῖσθε, βιβλία καὶ νόμοι ἀγίου τοῦ χαρίτος ἔμψυχοι· οὕτω ταῖς τειχηλίοις, οὕτω ταῖς πενταχιλίοις, οὕτω ταῖς τῆς οἰκουμένης ἐπιτασσόμενοι δήμοις, τὸ Θεοῦ δι' αὐτῆς ἐκείνων γλωττῆς ταῖς πᾶσιν ἀνακηρύττοντες ἅπασι δόγμα. ἀφ' οὗ καὶ ὁ Ματθαῖος τὸ πνεύματος ἐμπλησθείς, ἔγραψεν ἅπερ ἔγραψε, Ματθαῖος ὁ τελώνης. οὐ γὰρ ἀγνώμονα καλῶν αὐτὸν ἀπὸ τῆς τέχνης, οὔτε τοῦτον, οὔτε τοὺς ἀγίους. τοῦτο γὰρ μάλιστα δείκνυσι καὶ τὸν τοῦ πνεύματος χάριν, καὶ τὸν ἐκείνων ἀρετήν. διαπέλιον δὲ αὖ τὸν πανάγιον ἐκάλεσε· καὶ γὰρ κολάσεως ἀφαίρεσιν, καὶ ἁμαρτημάτων λύσιν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἁγιασμόν, καὶ ἀπολύτρωσιν, καὶ υἱοθεσίαν, καὶ κληρονομίαν τῶν οὐρανῶν, καὶ συμπέφυκε τοῖς τοῦ Θεοῦ πᾶσιν ἦλθεν ἀπαγγέλλων, τοῖς ἁγίοις, τοῖς ἀγγέλοις, τοῖς ἐν σκότει καθημένοις. τί ποτ' οὖν ἴσον γέγονεν ἀνθρώπῳ ἐν οὐρανῷ, καὶ πάντα ἀναμίξ, ἀγγέλοις συνεχόρευον ἀνθρώποις, ἀνθρωποι τοῖς ἀγγέλοις ἐκεινώνουν, καὶ ταῖς ἀνάγκαις ταῖς ἄνω δυνάμεσι. καὶ ἵνα ἴδειν ὃν χρόνιον λυθέντα πόλεμον, καὶ καταλλαγὰς Θεοῦ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γεγονυῖαν φύσιν. ἀφ' οὗ δόλον ἀμαυρόμενον, δαίμονας δραπετεύοντας, θάνατον δεδεμένον, καθάδυσον ἀνακυκλούμενον, καὶ πάραν ἠφανισμένην, ἁμαρτίαν ἐκποδὼν γεγενημένην, πλάνην ἀπελαυνομένην, ἀγνοιαν ἐπαναχωροῦσαν, τῆς εὐσεβείας δὲ λόγον πανταχοῦ καταστρώμενον καὶ κομιζόντα, τὴν τῶν ἄνω πολιτείαν ὅτι τῆς γῆς πεφυτευμένην, μὴ ἀδείας τὰς δυνάμεις ἐκείνας ὑμνούσας ἡμῖν, καὶ τὴν γῆν σὺν ἐκείνοις ἀγγέλοις ὑπηχοῦσαν, καὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν μελλόντων τὴν ἐλπίδα ἔχοντα. ἀφ' οὗτο διαγέλιον τὸν ἱσοτίαν ἐκάλεσεν, ὡς τὰ μὲν ἄλλα πάντα, ῥήματα μόνον ὄντα σπερμάτων ἔρημα, οἷς χρημάτων θεσιν, δυναστείας μέγεθος, καὶ ἀρχαὶ καὶ δόξαι καὶ τιμαί, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθὰ εἶναι νομίζοι. τὰ δὲ τοῖς τῶν ἀλιέων ἐπαγγελθέντα, γνησίως τε καὶ κυρίως διαγέλια αὐτὰ καλοῦντο· οὐκ ὀκνῶ βέβαια δὲ ἀκίνητα μόνον ὄντα ἀγαθὰ, καὶ γὰρ τὴν ἀξίαν τὸν ἡμετέραν, ἀλλ' ὅλα καὶ μετ' ἀνθρώπων ἀπάσης ἡμῖν ἐδόθη. οὐδὲ γὰρ πονήσαντες καὶ ἱδρώσαντες, οὐ καμόντες καὶ ταλαιπωρηθέντες, ἀλλ' ἀγαπηθέντες τοῦ τοῦ Θεοῦ μόνον, ἐγκόλπιοι ἄσφαλῶς ἐγενόμεθα. καὶ τί δήποτε, τοσούτων ὄντων τῶν μαθητῶν, δύο γράφουσιν οὐ τῶν ἀποστόλων μόνοι, καὶ δύο οὐ τῶν τούτοις ἀνακαθύψαντων; ὁ μὲν γὰρ Παύλου, ὁ δὲ Πέτρου μαθητὴς ὤν, μᾶλλον Ἰωάννου καὶ Ματθαίου τὰ διαγέλια ἔγραψαν. ὅπερ οὐδὲν τοῖς φιλοτιμίαν ἐπίοιεν, ἀλλὰ πάντα τοῖς χρείαν. ἵνα οὖν μὴ ἦκρει εἰς διαγέλιος πάντα εἰπεῖν; ἦκρει μὲν ἀλλὰ καὶ τέσσαρες οἱ γράφοντες ὧσι μήτε κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, μήτε ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, μήτε συνελθόντες καὶ διαλεχθέντες ἀλλήλοις, εἶτα ὡσπερ ἀφ' ἑνὸς στόματος πάντα φθέγγωνται, μείζων τὴν ἀληθείας ἀπόδειξις οὕτω γοῦν. καὶ μὲν οὖν τοὐναντίον συνεύδη, φησί. πολλαχοῦ γὰρ διαφωνοῦντες ἐλέγχονται. αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο, μέγιστον δεῖγμα τὴν ἀληθείας ἐστίν. εἰ γὰρ πάντα συνεφώνει μὴν ἀκριβείας, καὶ μέχρι καιροῦ, καὶ μέχρι τόπου, καὶ μέχρι ῥημάτων αὐτῶν, οὐδεὶς ἂν διὰ τοῦτο τὴν ἐγκράτειαν, ὅτι μὴ συνελθόντες ἀπὸ ζωηκῆς τινὸς ἀνθρωπίνης ἔγραψαν ἅπερ ἔγραψαν. καὶ γὰρ εἰ τὴν ἀπλότητος τὴν τοσαύτην συμφωνίαν. νυνὶ δὲ καὶ ἡ δοκοῦσα ἐν μικροῖς εἶναι διαφωνία, πάσης ἀπαλλάττει αὐτοὺς ὑποψίας, καὶ λαμπρὸν γὰρ τὸ ἔργον τῶν γραφόντων ἀπολογεῖται. εἰ δέ τι περὶ καιροὺς ἢ τόπων διαφόρως ἀπηγγείλαν, τοῦτο οὐδὲν βλάπτει τὴν εἰρηνικῶν τὴν ἀληθείαν. ἐν τοῦτο δὲ, ὡς δὲ ὁ Θεὸς πρέπει, πειρασόμεθα περιόντες ἀποδεῖξαι, ἐκεῖνο μὴ

τῶν εἰρηνικῶν ἀξιοῦντες ὑμᾶς πατέρας, ὅπερ οὐ τοῖς κεφαλαίοις καὶ στενόχωροις ἡμῶν τὴν ζωὴν καὶ τὸ κήρυγμα συγκροτοῦσιν, οὐδαμοῦ τις αὐτῶν οὐδὲ μικρὸν διαφωνήσας δείσκεται. ἵνα γοῦν τοῦτο ᾖ; οἷς ὅτι ὁ Θεὸς δῶδεκα τοὺς ἐκλεκτοὺς, ὅλα θαύματα ἐποίησεν, ὅτι ἐσταυρώθη, ὅτι ἐτάφη, ὅλα ἀνέστη, ὅτι ἀνῆλθεν, ὅτι μόνῳ κρίνει, ὅλα ἔδωκε Σταυρωθέντας στολὰς, ὅτι οὐκ ἐπαισχύνεται τὴν παλαιὰν νόμων εἰσήνεγκαν, ὅτι υἱὸς, ὅτι μονογενὴς, ὅτι γνήσιος, ὅλα τῆς αὐτῆς οὐσίας τῷ πατρὶ, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ τοῦτα πολλαχοῦ διῄρισμένα οὕτω ταῖς συμφωνίαν. εἰ δὲ ἐν τοῖς θαύμασι μὴ πάντες πάντα εἶπον, ἀλλ' ὁ μὲν τοῦτα, ὁ δὲ ἐκεῖνα, τοῦτό σε μὴ θορυβείτω· εἴτε γὰρ εἷς πάντα εἶπε, πιστὸς ἦν ὁ τῶν λοιπῶν ἀριθμός· εἴτε πάντα ἐξηλλαγμένα καὶ καινὰ πρὸς ἀλλήλους ἔγραψαν, ὄκνει μὴν ἐφαίνετο τῆς συμφωνίας ἡ ἀπόδειξις. ἀφ' οὗτο καὶ καινὴ πάντα διηλέγθησαν, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἰδίου τι λαβὼν εἶπεν, ἵνα μή τι πρὸς ἀπιστοῦ δόξῃ, καὶ πρὸς διαφθορᾶς ἁπλῶς, ἡ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων ἀκριβὴς πρόσφηται τὴν βάσανον ἡμῖν. ὁ μὲν οὖν Λουκᾶς καὶ τὴν φιλίαν φησὶ, διὰ τοῦτο ὅτι ὁ χαίρων ἔρχεται. ἵνα ἔχῃς γὰρ φησι, πρὸς ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. τουτέστι, στενοχῶς ὑπομιμνησκόμενος, τὴν ἀσφάλειαν ἔχῃς, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ μένῃς. ὁ δὲ Ἰωάννης, αὖθις μὲν ἐσίγησε τὴν αἰτίαν· ὡς δὲ λόγος ἔχει, δῶδεκα ὧν πατέρων εἰς ἡμᾶς καταβάς, οὐδὲ αὐτὸς ἁπλῶς ὅτι ὁ χαίρων ἦλθεν, ἀλλ' ὅτῳ τοῖς πεισὶν ἀσυνδέτῳ γέγονε τὰ τῆς οἰκονομίας ἐνδιατείνας λόγῳ, καὶ τὰ τῆς θεότητος ἐκινδύνευεν ἀποσιωπᾶσθαι δόγματα, τὸ Χριστοῦ κινήσαντος αὐτὸν λοιπὸν; οὕτως ἦλθεν ὅτι· τὴν διαπέλιχην συγγραφὴν. καὶ τοῦτο δῆλον καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἰσοτίας, καὶ τοῦ διαγελίου τὸ ποιήσαν. ἀφ' οὗτο ὁ μὲν Ματθαῖος, ἅτε Ἑβραίοις γράφων, τοὐδὲν πλέον ἐζήτησε δεῖξαι, ἢ ὅτι ἀπὸ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἕως ὁ δὲ Λουκᾶς, ἅτε κοινὴ πᾶσι ἀφελεγόμενος, ἀνωτέρω τὸν λόγον ἀνάγει, μέχρι τοῦ Ἀδὰμ τοῦ ἀγίου. ὁ μὲν ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀρχῆς. τοὐδὲν γὰρ οὕτως ἀνέπαυσεν Ἰουδαίων, ὡς τὸ μαθεῖν αὐτὸν, ὅτι ἐκ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἔβλαστος ἕως ὁ Χριστός. ὁ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἑτέρων πλόκων μέμηνται τοῦ γράμματος, καὶ τότε ὅτι τὴν γενεαλογίαν τοῦ φησι. τὴν δὲ συμφωνίαν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης τοῦ δεξαμένης τὰ εἰρημένα, καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἐν ἀληθείας ἐξῆλθον· καὶ γὰρ πολλαὶ μετ' ἐκείνους αἱρέσεις ἐτέχθησαν, σπαρεῖσα δοξάζουσα τοῖς εἰρηνικοῖς. καὶ αἱ μὲν πάντα κατεδέξαντο τὰ λεχθέντα, αἱ δὲ μέχρι τῶν εἰρηνικῶν ἀποκόψασαι ἴσον λοιπῶν, οὕτω πρὸς ἑαυτοῖς ἔχουσιν. εἰ δὲ μάχη τις ἦν ἐν τοῖς εἰρηνικοῖς, οὔτ' ἂν αἱ τοιαῦτα λέγουσαι ἅπαντα ἂν ἐδέξαντο, ἀλλὰ μέρος ὃ δοκεῖ αὐτοῖς σὺν ἀφθόνῳ. οὔτ' ἂν αἱ μέρος ἀποληφθοῦσαι διηλέγθησαν ἀπὸ δὲ μέρους, ὡς μὴ δὲ τὰ κήρυγματα αὐτὰ λαμβάνειν, ἀλλὰ βοᾷν τὸ ὡς ὅλον σῶμα συγκλύδαν. καὶ καθάπερ ἂν ἀπὸ πλουρᾶς λάβοις μέρος, καὶ ἐν τῷ μέρει τὰ πάντα ὁρήσῃς ἀφ' ὧν ὅλον ζῶον συνέφηκε, καὶ νεῦρα, καὶ φλέβας, καὶ ὀστᾶ, καὶ σάρκας, καὶ αἷμα, καὶ ὁλοκλήρου, ὡς ἂν εἴποι τις, τὸ φυσήματος δεῖγμα· οὕτω καὶ ὅτι τὴν γραφὴν ὅλην ἰδεῖν, ἐκάστῳ ὧν εἰρηνικῶν μέρει τοῦ τὰ πάντα συγκλύδαν διαφαινομένου. εἰ δὲ διεφώνουν, οὔτ' ἂν τοῦτο ἐδέχθη, καὶ αὖθ' πάλαι ἂν διελύθη τὸ δόγμα· πᾶσα γὰρ βασιλεία, φησὶν, ἐφ' ἑαυτῆς μεμερισθεῖσα, οὐ σταθήσεται. νῦν δὲ καὶ οὕτω τὸ πνεύματος ἡ ἰσχὺς λάμπει, πείθουσα τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τὰ δυναμικώτερα καὶ κατεπείγοντα γνωρίμους, μηδὲν ἀπὸ τῶν μικρῶν τούτων βλάπτεσθαι. ἑνὶ μὲν οὖν ἕκαστος διατείνων ἔγραψαν, οὐ σφόδρα ἡμῖν δεῖ ἰσχυίσασθαι· ὅπου γὲ οὐ κατ' ἀλλήλων ἔστησαν, τοῦτο δὴ

πάσης τ πραγματείας παρασκόλιβα ἀποδεῖξαι. σὺ δὲ ταυτὶ ποιῆς, διαφωνίαν αἰτιώμενος, ὡς πρὸ μὲν εἰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκέλευες εἰπεῖν, ἡ τοὺς λέξεων. καὶ οὕτω λέγω ὅτι ἡ οἱ μέγα ὀπτεικὴ ἡ φιλοσοφία κομπάζοντες, πολλοὶ πολλὰ βιβλία γράψαντες περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων, οὐ μόνον ἁπλῶς διεφώνησαν, ἀλλὰ καὶ σφαδλίως ἀγῶνας εἶπον. καὶ γὰρ ἕτερόν ὅστι διαφόρως εἰπεῖν, ἢ μαχομένως εἰπεῖν. ὥσθ' οὗτων λέγω· μὴ μοι γένοιτο σκιᾶς τῆς ἐκείνων πλανοίας, σωθῆναι τὴν ἀπολογίαν· ὥσθ' γὰρ ἀπὸ τῶν ψευδῶς τὴν ἀγῆθειαν συζήσασθαι βούλομαι. ἀλλ' ἐκεῖνο ἡδέως μὲν ἐροίμην, πῶς ὀπτιεύθη τὰ διαφωνοῦντα, πῶς ἐκράτησε; πῶς σφαττία λέγοντες ἤθαν μάζοντο; μὲχρι τίνος ἀνεκρύπτοντο πάντα χρόν τῆς οἰκουμένης, καίτοι πολλοὶ οἱ μάρτυρες τῶν λεγομένων ἦσαν, πολλοὶ δὲ καὶ οἱ ἐχθροὶ καὶ πολέμιοι. οὐ γὰρ σπανία μιᾶ γράψαντες αὐτὰ κατώρυξαν, ἀλλὰ πολλαχοῦ τ γῆς καὶ θαλάττης ἅπλωσαν τοῦ πάντων ἀκοάς, καὶ ἐχθρῶν πρὸ φίλων ὧν τα διεγινώσκετο, καθάπερ καὶ νῦν· καὶ ὀδένα ὠφέλει τῶν εἰρημένων ἐσκανδάλισε· καὶ μάλα εἰκότως· θεία γὰρ δυνάμις ἐῶν ἵ πάντα ὀπτοῦσα καὶ καταρθοῦσα πρὸ πάσιν. ἐπεὶ εἰ μὴ ὦσ τοῦτο ἐῶν, πῶς ὁ τελώνης καὶ ἁλιεὺς καὶ ἀγραμμάτους ὠιαῦτα ἐφιλοσόφει; ἃ γὰρ οὐδὲ ὅναρ οἱ ἔξωθεν φαντασθῶσαι ἠδυνήθησάν ποτε, ταῦτα οὗτοι μὴ πολλῆς τ πλεονεξίας καὶ ἀπαλγήσεσι καὶ πείθοσι· οὐχὶ ζῶντες μόνον, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντες. οὐδὲ δύο καὶ εἴκοσιν ἀνθρώπους, οὐδὲ ἑκατὸν καὶ χιλίους καὶ μυρίους, ἀλλὰ πόλεις καὶ ἔθνη καὶ δήμους, ἐχῶν καὶ θάλασσαν καὶ Ελλάδα ἐπὶ τὴν οἰκουμένην καὶ ἀοίκητον, καὶ πρὸ γραμμάτων σφόδρα τὴν ἡμετέραν ἐπανθαιρόντων Φύσιν· τὴν γὰρ χῶν ἀφέντες, πάντα πρὸ τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀναλέγονται, ἑτέραν ἡμῖν ζωὴν εἰσάγοντες, καὶ βίον ἄλλον, καὶ πλοῦτον καὶ πενίαν, καὶ ἡδονὴν καὶ ἀθανασίαν καὶ δουλείαν, ἐπὶ ζωὴν καὶ θάνατον, καὶ κόσμον ἐπὶ πολιτείαν. οὐ καθάπερ Πλάτων ὁ τὴν καλλίστην ἐκείνην πολιτείαν ζωγράφις, καὶ Ζώων, καὶ εἴτις ἕτερος πολιτείαν ἔγραψεν, ἢ νόμους ἔθηκε· καὶ γὰρ αὐτόθεν ἅπαντες ἐδείκνυντο ὄντι πάντῃ μὴ πονηρόν, καὶ δαίμων ὡς ἄγριος πολεμῶν ἡμῖν τῇ Φύσει, καὶ ἐχθρὸς καὶ βασιλείας ἐχθρός, καὶ βασιλεὺς πολεμίων, καὶ πρὸς τοὺς γυναῖκας ποιῶσι, καὶ πρὸ θανόντες γυμνώσαντες ὀπτὶ τῆς παλαίστρας ἀγῶνα ὄντι θέαν ἀνθρώποις, καὶ λαθραίοις καθασκευάζωσι γάμοις, πάντα ὁμοῦ χρήματα μιγνύντες καὶ συνταράττοντες, καὶ τοὺς ὅρους τῆς Φύσεως διαπερόντες, ἵ ἕτερόν ὅστιν εἰπεῖν; ὅτι γὰρ δαιμόνων ἐκεῖνα ἅπαντα βρήματα καὶ πρὸ Φύσιν τὰ λεγόμενα, καὶ αὐτὴ μάρτυρήσειν ἀνθ' ἡμῶν ἡ Φύσις, σὺκ ἀναγκαῖον τῶν εἰρημένων. καὶ ταῦτα οὐ μὴ διωγμοῦ, ἀ μὴ κινδύνων, οὐ μὴ πολέμων, ἀλλὰ μὴ ἀδείας καὶ ἐλευθερίας ἁπάσης χαρόντων, καὶ πολλοῖς πολλαχόθεν καλλωπιζόμενον. τὰ δὲ τῶν ἁλιέων βαυνομένων, μαστιζομένων, κινδυνευόμενον, καὶ ἰδιῶται καὶ βοηθοί, καὶ δοῦλοι καὶ βασιλῆς καὶ τραλιῶται, καὶ βαρβαροι καὶ Ελλῆνες μὴ πάσης ἐπέξαντο τῆς δυνάμεως. καὶ σὺκ ἀν ἔχοις εἰπεῖν ὅτι ἀφ' ὁ μικρά ἐστι) ταῦτα καὶ χαμαίζηλα, ἀπαράδεκτα γέγονεν ἅπασι· καὶ γὰρ πολλῷ ταῦτα ἐκείνων ὑψηλότερα. πρὸ ἡνίας μόνον γὰρ ἐκεῖνοι ἀδὲ ὄναρ ὄνομα ἐφαντάσθησαν, οὐδὲ κτημοσύνης, οὐδὲ νηστείας, οὐδὲ πινος ἄλλου τῶν ὑψηλῶν· οἱ δὲ πρὸ μιᾶν σὺκ ὀπτιθυμίαν ἐξοπίζοντος μόνον, οὐδὲ πρᾶξιν κολάζουσι, ἀλλὰ καὶ ὀψὲ ἀκόλαστον, καὶ ῥήματα ὕβριστικὰ, καὶ γλῶττα ἄτακτον, καὶ χεῖμα, καὶ βάσιμα, καὶ χαυνόν, καὶ μέχρι τῶν μικροτάλων πραγμάτων τὴν ἀκριβείαν, καὶ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν τῆς τῆς πρὸ ἡνίας ἐπλησαν φυτοῦ. καὶ πρὸ Θεοῦ ταῦτα φιλοσοφεῖν πείθουσι, καὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς πραγμάτων, ἃ μηδεὶς μηδέποτε ἐκείνων μηδὲ εἰς νοῦν λαβεῖν ἴσχυσε. πῶς γὰρ, οἱ χαμαὶ καὶ γηΐνων χαμαὶ ἑρπόντων καὶ ἑτέρων ἀλυμοτέρων εἰκόνας ποιησάμενοι; ἀλλ' ὅμως καὶ ἐδέχθη καὶ ὀπτιεύθη ταῦτα ὑψηλὰ ταῦτα δόγματα, καὶ καθ' ἑκάστην ἀνθρὶ τὴν ἡμέραν, καὶ ὀπτιδίδωσι· τὰ δὲ ἐκείνων οἴχεται καὶ ἀπόλωλεν, ἐρχομένων θύκεχ' ὑπερ ἀφανισθέντα. καὶ μάλα εἰκότως· δαίμονες γὰρ ταῦτα διηγόρευον, ὅθ' καὶ μὴ τ ἀσυνεσίας, καὶ πολὺ ἔχθ' ὃν ζῆ-

φον, καὶ πλέον τὸ ἄτοπον· νῦ γὰρ ἀν ἠθέλοιτο καλλιγραφότερον τῆς πολιτείας ἐκείνης, ἢ μὴ τῶν εἰρημένων μυρίους ἀναλώσας στίχους ὁ φιλόσοφος, ὥσθ' ἅπαντα δεῖξαι νῦ ποτ' ὀπτὶ τὸ δίκαιον, μὴ τ μαχρηγορίας, καὶ ἀσαφείας πολλῆς τὰ εἰρημένα ἀνέπλησεν· ὅπερ εἰ καὶ τι συμφέρον εἶχεν, σφόδρα ἄχρηστον ἔμελλεν εἶ) τοῖς τῶν ἀνθρώπων βίοις. εἰ γὰρ ὁ γεωργὸς, καὶ ὁ χαλκοτύπος, καὶ ὁ οἰκοδόμος, καὶ ὁ κυβερνήτης, καὶ ἕκαστος ἀπὸ τῆς ἰδίων χρείαν τεφόμενος ἐργασίας, μύθοις τ τέχνης μὴ ἀφίσεσθ καὶ τ δικαίων πόνων, ἀναλίσκειν ἂν ἔτη τόσα καὶ τόσα ὥσθ' μαθεῖν νῦ πόλε ὀπτὶ τὸ δίκαιον, καὶ πρὶν ἢ μαθεῖν, πολλάκις φθαῖσιν λιμῷ διαφθαρεὶς, καὶ ἀπελθόντα διὰ τὸ δίκαιον ζῆσαι, μήτε τ ἄλλων ὧν χρησίμων μηδὲν μαθών, καὶ βιαίῳ θανάτῳ καταλύσας τὸν βίον. ἀλλ' οὐ τὰ ἡμέτερα διαῦτα, ἀμὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸ συμφέρον καὶ πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις χρεία· ὧν ἐν βεβαίοις καὶ σαφέσι συλλαβῶν ῥήμασιν ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ Χριστός· ὅτε μὲν λέγων ὅτι ἐν δυσὶν ἐντολαῖς ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται, λοιπὸν, τῇ τοῦ Θεοῦ ἀγάπῃ καὶ τῇ τοῦ πλησίον· ὅτε δὲ λέγων, ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε αὐτοῖς· οὗτός γάρ ὅστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. ὥσπερ καὶ γηπίῳ ἐν οἰκέτῃ ἐν γυναικὶ χήρᾳ καὶ παιδὶ αὐτῷ καὶ τῷ σφόδρα ἀνάπτῳ δοκεῖν τι εἶ), πάντα θύσιν ὑπόπτα καὶ ῥάδια καὶ μαθεῖν. διαῦτα γὰρ τὰ τῆς ἀληθείας· καὶ μάρτυρες τῶν πραγμάτων ὁ τέλος· πάντες γοῦν ἔμαθον τὰ πρακτέα, καὶ σὺκ ἔμαθον μόνον, ἀμὰ καὶ ἐζήλωσαν, ἐν μὴ σὺκ ἐν ταῖς πόλεσι μόνον, οὐδὲ ἐν μέσαις ταῖς ἀγοραῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τ κορυφαῖς τ ὀρῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖ πολλοῦ ὄφ τὸ φιλοσοφίαν οὖσαν, καὶ χορεῖς ἀγγέλων ἐν ἀνθρώπινῳ σώματι λαμπούσας, καὶ τὸν τῶν οὐρανῶν πολιτείαν ἀνθρώπῳ φαινομένην. ἐν πολιτείαν ἔγραψαν ἡμῖν οἱ ἁλιεῖς, σὺκ ἀπὸ παίδων κεκλυσμένοις καμβάνειν, καθάπερ ἐκεῖνοι, οὐδὲ τόσων ἐν τόσων ἐτῶν νομοθετοῦντες εἶ) ὃ σπάνιον, ἀλλ' ἁπλῶς πάσῃ ἀγαλεγόμενοι ἡλικίᾳ. ἐκεῖνα μὴν γὰρ, παίδων παίγνια ὄντα δὲ, πραγμάτων ἀληθῆ. καὶ τόπον ἦ ἀπέδωκαν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ, ὃν οὐρανὸν, καὶ τῇ τέχνῃ αὐτῆς τ Θεὸν εἰσηγητὴν, καὶ νομοθέτην τῶν ἐκεῖ νόμων, ὥσπερ οὖν καὶ ἐχρῆν. ταῦτα δὲ ἔπαθλα τ πολιτείας, οὐ φύλλα δάφνης, οὐδὲ κότινος, οὐδὲ ἡ ἐν πρυτανείῳ σίτησις, οὐδὲ εἰκόνες χαλκαῖ, ταῦτα ψυχρὰ ταῦτα καὶ θύτελῆ· ἀμὰ ζωὴ τέλος σὺκ ἔχουσα, καὶ θεοῦ γένεσθαι παῖδας, καὶ τὸ μετ' ἀγγέλων χορεύειν, καὶ ταῖς θείοις πρέσεσιν ὡς βασιλικῶ, καὶ διηνεκῶς εἶ) μετὰ τοῦ Χριστοῦ. δηλοῖ γοῦν ἡ τῆς πολιτείας εἰσὶ ταύτης, τελῶναι, ἁγιῆς, καὶ σκιωποιοὶ, σὺκ ἐν χρόνῳ ζήσαντες ὀλίγῳ, ἀλλὰ ἀθανάτους ζῶντες, ἀθ' ὅσον ὡς μὴ τελευτᾶν, τοῖς πολιβυομένοις τὰ μέλλοντα ὀνῆσαι δυνάμει· αὖ. ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ πόλεμος οὐ πρὸς ἀνθρώπους, ἀμὰ πρὸς δαίμονας καὶ τὰς ἀσωμάτους δυνάμεις ἐκείνας ὅστ· διὸ καὶ στρατηγὸς αὐτῆς σὺκ ἀνθρωπος οὐδὲ ἄγγελος οὐδὲς, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεός. καὶ τὰ ὅπλα δὲ ταύτων, μιμεῖται τὸν πολέμου τὴν Φύσιν· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ δέρματος καὶ σιδήρου κατεσκευασμένα εἰσὶν, ἀλλ' ἐξ ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης καὶ πίστεως καὶ Φιλοσοφίας ἁπάσης. ἐπεὶ οὖν πρὸ τὴν πολιτείαν ταύτης καὶ ὁ βιβλίον ὅτο νέγραπται, καὶ ἡμῖν πρόκειται) νῦν εἰπεῖν, πρόσεχωμεν ἀκριβῶς ὃ Ματθαίῳ πρὸ ταύτης ἤρξατο λέγοντι οὐ γὰρ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὅ τ πολιτείαν νομοθετήσαντος Χριστοῦ πάντα ὅστ τὰ λεγόμενα. πρόσεχωμεν δὲ, ἵνα καὶ ἐγγραφῶν δυνηθῶμεν εἰς αὐτὸν, καὶ λάμψαι μὴ τῶν ἤδη πολιβυσαμένων, καὶ τοῖς ἀμαράντοις ἐκείνοις σὺκ δεχομένων στεφάνοις. καίτοιγε πολλοῖς θύκεχος ὁ λόγος ὅστ εἶ) δοκεῖ, τὰ ὑπὸ τῶν προφητῶν δυσκολίαν ἔχειν. ἀμὰ καὶ τοῦτο ἀγνοούντων ὅστ ὁ βάθος ἰσῶν ἀποκειμένων αὐτοῖς νοημῶν. διὸ παρακαλῶ μὴ πολλῆς ἡμῖν ἐπεσθαι τῆς ἀκουσδῆς, ὥστε εἰς αὖθ' ὁ πέλαγος τῶν γεγραμμένων εἰσελθεῖν, τῶ Χριστοῦ προηγουμένου ταύτης ἡμῖν τ εἰσόδου. ὥστε δὲ θύμασθέρων γένεσθαι ὧν λόγων, δεόμεθα καὶ πρὸ παρακαλοῦμεν, ὅπερ καὶ ὅτι τῶν ἀγίων γραφῶν πεποιήκαμεν, προσλαμβάνειν τὴν προεκποίησιν τῆς γραφῆς ἐῶ· ἀν μὴ γένηται ἐξηγεῖσθαι, ἵνα τῇ ἀναγνώστ ἡ ἀναγνῶσις προσοδοποιῶσα ᾖ· ὃ καὶ ὅτι τῶ θύκεχου γέγονε· καὶ πολ-

λιὼ ὡδήγησε τὴν βύκολίαν ἡμῖν· καὶ γὰρ τὰ ζητούμενα, πολλὰ ἦν ἐπάναγκες. ὅθεν χρεών ἐστιν οὐθὲν ἐν παρέργου μέρους διαπίπτειν αὐτὸν, πόσα ἂν ὑπὸ τῆς ἐπαπορήσεως. πρῶτον μὲν, ἵνος ἕνεκεν ὁ Ἰωσὴφ γυναικεῖται, οὐκ ὢν τῆ Χριστοῦ πατήρ. δεύτερον δὲ, πόθεν ἔσχε δῆλος ἡμῖν ἀπὸ τοῦ Δαβὶδ καπάγων ὁ λόγος, τῆς Μαρίας ἀφ' ἧς ἐτέχθη τοῦ πρώτου ἀγνοουμένου· οὐδὲ γὰρ ἐγυναικολογήθη ἡ παρθένος. τρίτον, ἵνος ἕνεκεν ὁ μὲν Ἰωσὴφ, ὁ μηδὲν συντελῶν πρὸς τὴν γένεσιν, γυναικεῖται· τί δὲ παρθένος, ἡ ἐκ μήτρας γυναικὸς, οὐ δείκνυ) ἵνων πατέρων καὶ πάντων καὶ ὁπωσπάντων ὄφι. μὴ τοῦτο ἄξιον κἀκεῖνο ζητῆσαι, τί δήποτε ἐξῆν τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἄγων τὴν γυναικολογίαν, ἐμπήδη ἐκ γυναικὸς· καὶ ὅπερ τοῦτο αὖθ' ἕδοξεν, οὐ πάσας τέθηκε ταῖς γυναιξὶν, ἀγὰ ταῖς διδοκίμοις παραδραμών, οἵ τὴν Σάρραν, τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ταῖς ὑπὲκκλίνουσιν, ταῖς ὑπὲκκλίνουσιν εἰς μέσον ἤγαγε μόνον, οἵ εἴ τις πόρνη καὶ μοιχαλὶς, εἴ τις ἐκ παρανόμων γάμων, εἴ τις ἀμόφυλος καὶ βάρβαρος ἦν. καὶ τὸ δ' Οὐρίου ἡ καὶ τῆς Θάμαρ καὶ τῆς Ῥούθ ἐμνημόνευσεν, ὧν ἡ μὲν ἀμοιβαῖς ἐλθ', ἵ ἡ πόρνη, ἡ δὲ τὰ κηδεστὴ παρεστέφθαρη, καὶ οὐδὲ τοῦτο νόμῳ γάμου, ἀλλὰ κλέψασα τὸν μίξιν, καὶ πόρνης ἀπεδημήσην παρασωπεῖον ἑαυτῆ. καὶ τὸν Οὐρίου δὲ οὐδεὶς ἀγνοῶ ἀφ' ὅτ παρεφάνη δ' τολμήματος· ἀλλ' ὅμως πάσας ταῖς ἀγάπας ἀφεὶς ὁ διαπελίσης, ταύτας ἐνέδηκε τῇ γενεαλογίᾳ μόνας. κἄτοι εἰ μεμαθήκῶν γυναικῶν ἔδει, πασῶν ἐχρῆν· εἰ δὲ μὴ πασῶν, ἀγ' ἐνίων τῶν ἐν ἀρετῇ, οὐ τὰ ἐν ἁμαρτήμασι βεβοημένων. εἴδετε πόσης λόγων δεῖ παρασκευῆς ἐν τοῖς παροιμίοις αὐθέως, κἄτοι δοκεῖ (ἀφέστεργον εἶ) τὸν ἀγῶνα τὸ παροίμιον· τάχα δὲ πολλοῖς ἐστὶ παιδιὰν, ἀφ' ὃ ὄνομ' ἀριθμὸν ἐστὶ) μόνον. μὴ τοῦτο ἄξιον κἀκεῖνο ζητῆσαι, ἵνος ἕνεκεν ἓξ πρέσβεσι βασιλῆς· εἰ γὰρ ὡς σφόδρα ἀσεβῶν ἀπεστόμωσε τὸν παρασοφείαν, οὐδὲ τῶν ἀγῶνα τοιούτων μεμαθήκει ἔδει. καὶ γὰρ ἐν τοῦτο ἕτερον ὄφι ζήτημα. δεκατέσσαρας γὰρ εἰπὼν γενεὰς, ἐν τῇ τρίτῃ μερίδι τὸν ἀριθμὸν οὐ διέσωσε. ἐν ἵνος ἕνεκεν ὁ μὲν Λουκᾶς ἕτερον ἐμνημόνευσεν ὀνομ', ἐν οὐ μόνον οὐ τῶν αὐλῶν ἀπόντων, ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλείονων· ὁ δ' Ματθαῖος καὶ πλείονων, ἐν ἑτέρων, κἄτοι γε εἰς ὃν Ἰωσὴφ καὶ αὐτὸς τελευτήσας, εἰς ὃν καὶ ὁ Λουκᾶς κατέληξεν. ὁρᾶτε ὅσης ἀγχινοίας ἡμῖν χρεία, ὄχ εἰς τὸ λῦσαι μόνον, ἀγὰ καὶ εἰς τὸ μαθεῖν τίνα χρὴ λῦσαι. οὐδὲ γὰρ τοῦτο μικρὸν, τὸ τὰ ἀφαπορούμενα δυνηθῆναι θύρᾳ. καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνο ἄπορον, πῶς ἡ Ἐλισάβετ ἀπὸ τῆς Λευϊτικῆς φυλῆς οὖσα, συγγενὴς τῇ τῆς Μαρίας. ἀγ' ἵνα μὴ καταχώσωμεν ὑμῶν τὸν μνήμιον πολλὰ (μωιεργαζόμενοι, σκάψωμεν τέως ὃν λόγον ζητῶμεν. ἄρκει γὰρ ἡμῖν ἓς τὸ διεγρηγορᾶσαι, καὶ τὰ ζητούμενα σκάψαντα μαθεῖν. εἰ δ' ἐστὶ τῆς λύσεως ἐρᾶτε, καὶ τοῦτου πρὸ τῶν λόγων τῆς ἡμετέρων ὑμεῖς κύριοι· ἐγὼ μὲν γὰρ ἴδιον διεγρηγορέναι καὶ ὀπτιμομοῦσας μαθεῖν, πειρασόμην δὲ τὸν λύσιν ἐπαγαγεῖν· ἐγὼ δ' χασμωμένους, καὶ μὴ προσέχοντας, ἀποκρύψομαι δὲ τὰ ζητήματα καὶ τὴν λύσιν, θεῖον νόμον πειθόμενος· μὴ δότε γὰρ φησι, τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ ῥίψητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, ἵνα μὴ καταπατήσωσι τοῖς ποσὶν αὐτῶν. τίς δέ ἐστιν ὁ κατὰ παῖδα; ὁ μὴ ἅμμα ταῦτα ἡγούμενος δὲ σεμνά. καὶ τίς οὕτως ἄθλιος, φησὶν, ὡς μὴ σεμνὰ ταῦτα καὶ πάντων ἡγεῖσθαι ἁμεώτερα; ὁ μηδὲ τοσαύτην πρέχων αὐτοῖς σχολὴν, ὅσην ταῖς πόρναις γυναιξὶν ἐν τοῖς καταφυκιοῖς θεᾶσθαι. ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ διημερεύουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ πολλὰ τῶν ὅπῃ τὸ οἰκίας προσῆδασι, ἀφ' τὴν ἄκαιρον ἀσχολίαν ἑαυτὴν, καὶ μὴ ἀκριβείας ὅσον δὲ ἀκηκύσοι, κατέχουσι, καὶ ταῦτα ὅπῃ λύμη τὸ ἑαυτῆ ψυχῆς φυλάττοντες· ἐνταῦθ' οὐδὲ μικρὸν ἀνέχονται προσμένειν χρόνον. ἀφότι τοῦτο οὐδὲν κοινὸν ἔχομεν πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ μεμερισμένων ἡμῖν ἡ πολιτεία· κἄτοι γε περὶ αὐτοῦ ἐπείλησεν ὁ Θεὸς, ὄχ ἵνα ἐμβάλῃ, ἀγ' ἵνα πείσῃ φυγεῖν τὸν χαλεπὸν σκοπήσαντας τοῦτον, δι' ὧν ἀκούομεν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς τὸν ἐκεῖ φέρουσαν ὁδὸν πρέχομεν· καὶ τῆς Θεοῦ κελεύοντος μὴ μόνον ἀκούειν, ἀλλὰ καὶ ποιεῖν τὰ λεγόμενα, οὐδὲ ἀκούσας ἀνέχομαι. πότε οὖν προέξομεν; εἰπέ μοι, τὰ κελευόμενα, καὶ τὴν ἔργων ἀλόμεθα, ὅταν μὴ δὲ τοὺς ἀπ' τούτων λόγους ἀκούω

ἀνέχωμεθα; ἀλλ' ἀφελκωμεν ἐν ἀμύωμεν πρὸς τὸν πλοῦν Δραπετεύω, κἄτοι βραχίαν ὕσσον σφόδρα; εἶτα μεῖς μὲν πρὸ ψυχρῶν δρμενεύομενοι πρὸ γμάτων, αἱ τοὺς συνηκθημένους μὴ προσέχοντας ἴδωμεν, ὕβριν ὃ πρᾶγμα φαμὲν τὸ Θεὸν ἢ οὐχ ἡγούμεθα προξυνῆν, ὅταν αὐτὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν δρμενεύομενοι, καταφρονήσωμεν τὸν λεγομένων, ἑτέρωσε βλέπωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν γεηπεχικὸς ἐν πολλοὺ ἐπιτηδεύων γλῶ; καὶ σαδίων ἀριθμὸν, ἐν πόλεων θέσις, καὶ χήματα καὶ λιμένας ἐν ἀγοράς μὴ ἀκριβείας ἡμῖν ἀπαγγελῇ πάσης· αὐτὸ δὲ, οὐδὲ ὅσον ἀπέχομεν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς πόλεως ἴσμεν. ἢ γὰρ αὖ καὶ ἐσπουδάσαμεν ὅπως τεμεῖν ὁ μῆκος, εἰ ὁ Δράκων ἔγνωμεν. οὐ γὰρ τοσοῦτον λίμεν' ἀφέσηκεν ἡ πόλις ἐκείνη, ὅσον οὐρανοῦ πρὸς τὸν γῆν ὁ μέσον, ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλέον, ἐὰν ἀμυῶμεν· ὡσαρεὶ οὖν ἐὰν σπουδάζωμεν, καὶ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ ὅπῃ ταῖς πύλας αὐτῆς ἤξομεν. οὐ γὰρ μήκει τόπων, ἀγὰ γνώμῃ ἤπων τὰ Δράκοντα ταῦτα ὤρισα. σὺ δὲ τὰ μὲν τὸ βίου πρόγματα μὴ ἀκριβείας οἴδας καὶ τὰ νέα καὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ παλαιὰ, ἐν ἀρχὰς ἀριθμεῖν δυνάσαι οἷς ἐγραλθύσω τὸ ἐμπροσθεν χρόνον, καὶ ἀγωνοθέτου, καὶ ἀθλοφόρους, καὶ στρατηγούς, τὰ μηδὲν ὅτι Δραφέροντα· ὡς δὲ ἄρχων ἐν τῇ πόλῃ ταύτῃ γέγονεν ἢ πρῶτος ἢ δεύτερος ἢ τρίτος, ἢ πόσον ἕκαστος χρόνον, ἢ τί κατορθώσας καὶ ἐργασάμενός, οὐδὲ ὅναρ ἐφαντάσθης ποτέ. νόμων ὃ τὴν ἐν τῇ πόλῃ ταύτῃ κειμένων, οὐδὲ ἑτέρων λεγόντων ἀκούσας καὶ προσέχῃν νοημένῃς. πῶς οὖν, εἰπέ μοι, προσδοκᾷς ἰθύξασθαι τὴν ἐπαγγελμένων ἀγαθῶν, μὴ δὲ τοῖς λεγομένοις προσέχων; ἀγ' εἰ καὶ μὴ προσέτερον, νεῦ γοῦν τοῦτο ποιῶμεν. καὶ γὰρ εἰς πόλιν μνημόνιμεν εἰσιέναι, ἐὰν ὁ Θεὸς ὑπιτρέπῃ, χρυσῆν, καὶ χρυσοῦ πάντες ἡμιωτέρων. κατα μάθωμεν οὖν αὐτῆς τὰ θεμέλια, ταῖς πύλας ταῖς ἀπὸ Δραφείου καὶ μαργαριτῶν συγκειμένας. καὶ γὰρ ἔχομεν ἀέισον χορηγὸν τὸ Ματθαῖον· Δραφὲ γὰρ τὸ αὐτοῦ πύλης εἰσίμεν νεῶ. καὶ δεῖ πολλῆς ἡμῖν τῆς σπουδῆς· δεῖ γὰρ ἴδῃ ἵνα μὴ προσέχοντα, ἐκβάλῃ τῆς πόλεως. καὶ γὰρ ὅτι βασιλικωτάτη ἡ πόλις καὶ περιφανὴς, οὐχ ὥσαρ αἱ παρ' ἡμῖν, εἰς ἀγοραὶ καὶ βασίλεια διῃρημένη, ἀλλὰ πάντα βασίλεια τὰ ἐκεῖ. διαπετάσομεν τοίνυν τὰς πύλας τῆς διανοίας, διαπεπάσωμεν τινὶ ἀκοινῶ, καὶ μὴ φείσης πολλῆς μηχανῆς ἐπιβαίνειν τῶν προθύρων, προσκυνήσομεν ὃν ἐν αὐτῇ βασιλέα· καὶ γὰρ δίθεως ἡ προπομπὴ προσβολὴ καταπλῆξαι διὰ τὸ θεατήν. κεκλισμέναι νεῦ εἰσὶν ἡμῖν αἱ πύλαι· ὅταν δ' ἴδωμεν αὐτὰς διάπεταθείσας (τοῦτο γὰρ ὅτιν ἡ τῆ ζητήσ λύσις) πότε ὁ μέσεθα πολλῷ ἔνδον τὸν ἀστραπήν. ἐν γὰρ τοῖς δ' πυθμένος ὁδηγούμενος ὀφθαλμοῖς πάντα ὅσα ἐπαγγέλλεται δηλονότι ὁ τελώνης ὄντ', ποῦ μὲν ὁ βασιλεὺς κάθηται; ἵνα αὐτῷ τῶν σταθμάτων πρέσηκαι, καὶ ποῦ μὲν ἀγγέλοι, ποῦ δὲ ἀρχάγγελοι, καὶ ἵνες τοῖς νέοις πολίταις ἐν τῇ πόλῃ ταύτῃ τόπος ἀφώρισται, καὶ ποία ἡ ἐκεῖ φέρουσα ὁδός, καὶ ἵνα ἔλαθον λῆξιν οἱ πρῶτον πολιτευόμενοι ἐκεῖ, καὶ οἱ μετ' ἐκείνους, ἐν οἱ μὲν τούτους, καὶ ὅσα τῶν δήμων ἐκείνων τὰ γμα τα, καὶ ὅσα τ ἔθνης, ἐν πόσαν ἀξιωμὸν διαφοράν. μὴ τοίνυν μὲ θορύβου καὶ ταραχῆς εἰσίωμεν, ἀγὰ μὲ σιγῆς μυστικῆς. εἰ γὰρ ὅπῃ θεάτου πολλῆς σιγῆς γυομένης, τότε τὰ δ' βασιλέως διάγινώσκε) γράμματα, πολλῷ μᾶλλον ὅπῃ τ πόλεως ταύτης ἅπαντας δεῖ κατιστάλθαι, καὶ ὀρθᾶς τᾶις ψυχᾶς καὶ ταῖς ἀκοαῖς ἑστάναι. οὐ γὰρ ὅπτιλίου ἦχος, ἀλλὰ δ' τῶν ἀγγέλων διακόσμου τὰ γράμματα διαγινώσκεσθαι μέλλ. ἀν οὕτως ἕκαστοι ῥυθμίσωμεν, καὶ αὐτὴ τὸ πυθμένος ἡ χάρις ὁδηγήσῃ μὲ πολλῆς ἀκριβείας ἡμᾶς, καὶ πρὸς αὐτὸν ἥξομεν τ δεσπότην ὃν βασιλικὸν, καὶ πάντων ὅπιτευξόμεθα τῶν ἀγαθῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ δ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ.

Εὐσέβιος Καρπιανῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ μὲν ὁ Ἀλεξανδρεὺς, πολλῷ ὡς εἰκὸς φιλοπονίᾳ καὶ σπουδῇ εἰσαγωγὰς, ὃ δὴ τέσσαρσιν ἡμῖν καταλέλοιπεν εὐαγγελίοις, τοῖς κατὰ Ματθαῖον τὰς ὁμοφώνους τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν παραθέσεις ὑποδείξας, ὡς ἐξ ἀνάγκης συμβῆναι ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ εἱρμὸν τῆς ἱστορίας διαφθαρῆναι, ὅσον ἐπὶ τοῖς ὕφεσι τῆς ἀναγνώσεως. ἵνα δὲ σωζομένου καὶ τοῦ τῶν λοιπῶν δι' ὅλου σώματός τε καὶ εἱρμοῦ, εἰδέναι ἔχοις τοὺς οἰκείους ἑκάστου εὐαγγελιστοῦ τόπους, ἐν οἷς κατ' αὐτῶν ἠνέχθησαν φιλαληθῶς εἰπεῖν, ἐκ τοῦ ποιήματος ὑποθρηνήσαντος ἀνδρὸς εἰληφὼς ἀφορμὰς, καθ' ἑτέραν μέθοδον κανόνας δέκα ἐν ἀριθμῶν διεχάραξά σοι τοῖς προτεταγμένοις. ὧν ὁ μὲν πρῶτος τοιούτοις ἀριθμοῖς ἐν οἷς τὰ πανταπλήσια εἰρήκασιν οἱ τέσσαρες, Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ δεύτερος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς.

ὁ τρίτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ τέταρτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Μάρκος, Ἰωάννης.

ὁ πέμπτος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Λουκᾶς.

ὁ ἕκτος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Μάρκος.

ὁ ἕβδομος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Ἰωάννης.

ὁ ὄγδοος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Λουκᾶς, Μάρκος.

ὁ ἔνατος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ δέκατος, ἐν ᾧ τὰ ἴδια ἕκαστος αὐτῶν ἰδίως διήλεγξαν.

Αὕτη μὲν οὖν ἡ τῶν προτεταγμένων κανόνων πρόθεσις. ἡ δὲ σαφὴς αὐτῶν διήγησις, ἔστιν ἥδε. ἐφ' ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ἀριθμός τις προκειται κατὰ μέρος, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου, εἶτα δευτέρου, καὶ τρίτου, καὶ καθεξῆς προϊὼν δι' ὅλου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου. καθ' ἕκαστον δὲ ἀριθμὸν πρόσεστι μείωσις ἀφ' ἑνὸς ἀναβαφέως προκειται, δηλοῦσα ἐν ποίῳ τῶν δέκα κανόνων κείμενος ὁ ἀριθμὸς τυγχάνῃ· οἷς εἰ μὲν ἀ, δῆλον ὡς ἐν ᾧ πρόκειται· εἰ δὲ β, ἐν ᾧ δευτέρῳ· καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν δέκα. εἰ οὖν ἀναπολύσας ἕν τι τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων, ὁποιονδήποτε, βουληθείης ὁπουδήποτε ἐπιζητῆσαι ἕνα τινὰ ἐν ᾧ βούλῃ κεφαλαίῳ, ἢ γνῶναι τίνες τὰ παραπλήσια εἰρήκασιν, καὶ τοὺς οἰκείους ἐν ἑκάστῳ τόπους εὑρεῖν ἐν οἷς κατὰ τῶν αὐτῶν ἠνέχθησαν, ἧς ἐπέχῃς προεκκόπτης ἀναλαβὼν ἐν προκειμένῳ ἀριθμὸν, ἐπιζητήσας τὸν αὐτὸν ἔνδον ἐν τῷ κανόνι οὗ ἡ ἀρχὴ τοῦ κινναβάρεως πρόσωπον μείωσις ἐπροσέβλεπεν, εἶτα μετὰ τοῦτο μετὰ τοὺν δ' κανόνος προεκφαίνῃ, ὁπόσοι δὲ τίνες τὰ παραπλήσια εἰρήκασιν· ἐπιζητήσας ἢ καὶ τοῖς τῶν λοιπῶν εὐαγγελίων ἀριθμοῖς τοῖς ἐν τῷ κανόνι ᾧ ἐπέχῃς ἀριθμῷ προκειμένοις, ἐπιζητήσας τὸν αὐτὸν ἔνδον ἐν τοῖς οἰκείοις ἑκάστου εὐαγγελίου τόποις, τὰ παραπλήσια λεγόντων εὑρήσεις. Ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ.

Γ'σέον ὅτι ἡμεῖς μόνον ἐχαράξαμεν.

ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.	ΙΩ.
α	β	ζ	ι
ια	α	ι	ς
ιε	α	ιγ	ιβ
ιχ	α	ι	ιθ
ιε	α	ι	χη
ιλ	ε	ιγ	ιε
χγ	χζ	κβ	με
χγ	χζ	λα	με
χγ	χζ	με	με
ο	χ	λζ	λη
ϖζ	ρλθ	σι	ρμα
ζη	ζς	ρις	ρκ
ζη	ζς	ρις	ρια
ζη	ζς	ρις	μ
ζη	ζς	ρις	ρκθ
ζη	ζς	ρις	ρλα
ρλγ	λζ	οζ	ρθ
ρμα	γ	ιθ	νθ
ρμβ	να	κα	λε
ρμζ	ξα	ζγ	μθ
ρξς	πβ	ζα	ιζ
ρξς	πβ	ζα	οα
σθ	ριθ	σλα	ρ
σια	ρκα	σλη	κα
σκ	ρκβ	σλθ	οζ
σκ	ρ θ	σμβ	ϖε
σκ	ρκβ	σξα	ϖη
σμα	ρλθ	σι	ρμα
σμα	ρλθ	σι	ρμς
σοα	ρις	σξ	κ
σοα	ρις	σξ	μη
σοα	ρις	σξ	ζς
σος	ρνη	οα	ζη
σπ	ρξβ	σξθ	ρκβ
σϖα	ρξε	σξς	νε
σπα	ρξε	σξς	ξγ

ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.	ΙΩ.
σπα	ρξε	σξς	ξε
σϖα	ρξε	σξς	ξζ
σπθ	ρο	σοθ	ρκς
σ'α	ροβ	σοθ	ρνς
σ'α	ροε	σπα	ρξα
σ'ε	ρος	σπβ	μβ
σ'ε	ρος	σπβ	νζ
τ	ρπα	σϖε	οθ
τ	ρϖα	σπε	ρνη
τβ	ρϖγ	σπζ	ρξ
τα	ρπα	σπθ	ρο
τς	ρϖζ	σ'ς	ρξβ
τς	ρϖζ	σ'ς	ροα
τι	ρ'α	σ'ζ	ξθ
τιγ	ρ'α	σ'α	ροβ
τια	ρ'ε	σ'α	ρξς
τια	ρ'ε	σ'α	ρξη
τιε	ρ'ς	σ'β	ροε
τιη	ρ'θ	τ	ρος
τιϛ	σ	τβ	ροη
τιϛ	σα	τι	ρπα
τιϛ	σε	τιγ	ρ'α
τκη	σς	τια	ρ'ς
τλα	σθ	τιε	ρ'ζ
τλβ	σι	τιη	ρ'ζ
τλα	σιϛ	τκα	σα
τλε	σια	τκα	ρ'θ
τλς	σιε	τιζ	ρ'η
τλς	σιε	τιθ	ρ'η
τμγ	σκγ	τκθ	σα
τμη	σκζ	τλβ	σς
τμθ	σκη	τλγ	ση
τνβ	σλα	τλς	σθ
τνβ	σλα	τλς	σθ

Μ Τ.	Μ Ρ.	Λ.	Μ Τ.	Μ Ρ.	Λ.	Μ Τ.	Μ Ρ.	Λ.
ιε	ς	ιε	ρκγ	λη	μζ	σκε	ρλη	σμε
κα	ι	λβ	ρλ	λε	πβ	σκς	ρλγ	σμη
λα	ρβ	ρπε	ρλα	λς	ος	σκθ	ρλε	σλζ
λβ	λθ	ρλγ	ρλε	λη	οη	σκθ	ρλε	σμς
λϛ	λθ	οθ	ρλζ	μη	ρξζ	σμβ	ρλζ	σλζ
ν	μα	ρς	ρμγ	νζ	ϟ	σμβ	ρλζ	σμη
ξϛ	ιγ	οη	ρμη	νθ	ιβ	σμγ	ρλη	σμϑ
ξϛ	ιγ	κη	ρμθ	ξς	λε	σμη	ρμγ	ση
ξγ	ιη	λχ	ρμθ	ξς	μγ	σμη	ρμγ	σνχ
ξζ	ιε	κϛ	ρνγ	ξϑ	λς	σμϑ	ρμη	σοη
ξθ	μζ	ϖγ	ρξη	οθ	ρμη	σνε	ρμς	σνε
οα	κα	λη	ρξη	πγ	ϟε	σνγ	ρμη	ση
οϛ	κϐ	λθ	ρο	πγ	ϟς	σνη	ρν	σνζ
οϛ	κϛ	ρϖς	ροβ	πε	ϟς	σνϑ	ρνα	σνη
ογ	κχ	μ	ροη	ϖζ	ϟη	σξη	ρνε	ρης
οη	μθ	ϖε	ρος	ϟγ	ϟϑ	σξϑ	ρνη	σκη
ος	νϛ	ρξθ	ροη	ϟε	ρα	σοα	μβ	σλ
οθ	κθ	ϖς	ρον	ϟε	ρβ	σον	ρξ	σξγ
π	λ	μη	ρον	ϟε	σιζ	σπα	ρξγ	σξη
πϛ	νγ	ϖζ	ροθ	ϟθ	ρϟζ	σπε	ρξς	σξε
πϛ	νγ	ρι	ρϟ	ρ	ρϟε	σπε	ρξς	σξζ
πγ	νη	ριβ	ρϟβ	ρς	σις	σϟς	ροζ	σπ
πγ	νη	ριϑ	ρϟγ	ρζ	ρκα	σϟς	ροζ	σπη
πε	γε	ριη	ρϟγ	ρζ	σιη	τα	ρπβ	σπϛ
πε	γε	ριη	ρϟη	ρη	ρψβ	τη	ρϖϑ	τε
πη	μα	ριη	ρϟη	ρη	σιθ	τιβ	ρϟγ	σϟθ
πη	μα	ϖα	ρϟε	ρϑ	σκ	τις	ρϟζ	σϟγ
ϟϹ	μ	ϖ	ρϟη	ρι	σκα	τιζ	ρϟη	σϟε
ϟη	πς	ϟζ	ρϟθ	ρια	ρογ	τκβ	σβ	τθ
ϟη	πς	ρμς	σα	ριβ	σκβ	τλη	σιη	τκβ
ργ	α	ο	σγ	ριη	σο	τλϑ	σιθ	τκε
ριη	κη	μα	σε	ρις	σκη	τμ	σκ	τκζ
ρις	κϐ	μϹ	σϛ	ριζ	σλϐ	τμβ	σκβ	τκγ
ρις	κε	ρξϐ	ση	ριη	σλγ	τμη	σκη	τκη
ρις	κε	ροζ	σιζ	ρκζ	σμ	τμς	σκε	τλ
ρκα	λβ	ρκζ	σιθ	ρκη	σμα	τνγ	σλβ	τλζ
ρκϹ	λγ	ρκθ	σκγ	ρλ	σμγ	τνη	σλγ	τλη

Μ Τ.	Λ.	Ι Ω.
α	ιη	α
α	ιη	γ
α	ιη	ε
ζ	ς	β
ζ	ς	κε
νθ	ξγ	ρις
ξη	ξε	λζ
ϟ	να	ριη
ζ	να	ρλθ
ϟζ	σιϛ	ρε
ρκα	ριθ	λ
ρια	ριθ	ριη
ρια	ριθ	ρμη
ριϹ	ριθ	η
ριϹ	ριθ	μη
ριϹ	ριθ	ξα
ριϹ	ριθ	ος
ριϹ	ριθ	ϖζ
ριϹ	ριθ	ϟ
ριϹ	ριθ;	ρμβ
ριϹ	ριθ	ρνη
ρμς	ϟβ	μζ

Μ Τ.	Μ Ρ.	Ι Ω.
ια	η	κς
ριζ	κς	ϟγ
ριζ	κς	ϟε
ρν	ξζ	να
ρξα	οζ	κγ
ρξα	οζ	νγ
ση	ριε	ϟα
ση	ριε	ρλε
σις	ρκε	ρκη
σις	ρκε	ρλγ
σις	ρκε	ρλζ
σις	ρκε	ρν
σοζ	ριθ	ϟη
σοθ	ρξα	οϹ
σοθ	ρξα	ρκα
σϖζ	ρξη	ρνϹ
σϟγ	ροη	ρζ
σϟζ	ρον	ο
σϟθ	ρπ	ργ
τζ	ρϖη	ρξη
τκα	σα	ρπ
τκα	σα	ρϟβ
τκγ	σγ	ρϖγ
τκθ	σζ	ρπε
τκθ	σζ	ρπζ
τλγ	σια	σγ

Μ Τ.	Λ.	Ι Ω.
α	ιη	α
α	ιη	γ
α	ιη	ε
ζ	ς	β
ζ	ς	κε
νθ	ξγ	ρις
ξη	ξε	λζ
ϟ	να	ριη
ζ	να	ρλθ
ϟζ	σιϛ	ρε
ρκα	ριθ	λ
ρια	ριθ	ριη
ρια	ριθ	ρμη
ριϹ	ριθ	η
ριϹ	ριθ	μη
ριϹ	ριθ	ξα
ριϹ	ριθ	ος
ριϹ	ριθ	ϖζ
ριϹ	ριθ	ϟ
ριϹ	ριθ;	ρμβ
ριϹ	ριθ	ρνη
ρμς	ϟβ	μζ

Μ Τ.	Μ Ρ.	Ι Ω.
ια	η	κς
ριζ	κς	ϟγ
ριζ	κς	ϟε
ρν	ξζ	να
ρξα	οζ	κγ
ρξα	οζ	νγ
ση	ριε	ϟα
ση	ριε	ρλε
σις	ρκε	ρκη
σις	ρκε	ρλγ
σις	ρκε	ρλζ
σις	ρκε	ρν
σοζ	ριθ	ϟη
σοθ	ρξα	οϹ
σοθ	ρξα	ρκα
σϖζ	ρξη	ρνϹ
σϟγ	ροη	ρζ
σϟζ	ρον	ο
σϟθ	ρπ	ργ
τζ	ρϖη	ρξη
τκα	σα	ρπ
τκα	σα	ρϟβ
τκγ	σγ	ρϖγ
τκθ	σζ	ρπε
τκθ	σζ	ρπζ
τλγ	σια	σγ

Ε Καιρὸν πέμπτος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Μ Τ.	Λ.	Μ Τ.	Λ.	Μ Τ.	Μ Ρ.
γ	β	ρι	ριη	θ	γ
ι	η	ριθ	ρκς	ιζ	ζ
ιϛ	ια	ρκε	ξϛ	κ	θ
ις	ις	ρκζ	ρκη	κϛ	ια
κε	μς	ρκη	ρλβ	μη	ρκς
κς	μζ	ρκθ	ρλ	οζ	ξγ
κη	μη	ρλϛ	ϡα	ρ	ζη
λ	μθ	ρλη	ρκ	ρλθ	με
λη	ρϛη	ρλη	ρξη	ρμε	ξ
λς	ρξϛ	ρνς	νζ	ρμη	ξε
λη	νγ	ρνη	σκς	ιτβ	ξη
μ	ηβ	ρξβ	ρξα	ρνη	οα
μα	νε	ροε	σ	ρνζ	οβ
μγ	ρκγ	ρϡϛ	ρϡζ	ρνθ	ογ
μς	ργ	ρϡϛ	ρπθ	ρξ	ος
μζ	ρλη	ρτγ	ρϛη	ρξγ	οη
μη	ρϛα	ρπζ	ρϛθ	ρξε	π
μθ	ργ	ρϛζ	σοβ	ρξθ	πη
να	νθ	σιγ	σλε	ρογ	πϛ
νγ	ρκε	σκα	ρπα	ρπ	ρ
νη	νη	σκη	ρλθ	ρπθ	ργ
νε	ρο	σλα	ροθ	σβ	ριγ
νζ	ξα	σλα	σιε	σιη	ρκ
νη	ξι	σλβ	ρμϛ	σιε	ρκη
νξ	ροα	σλη	ρλς	σκη	ρλα
ξα	ξη	σλς	ρλε	σμς	ρμ
ξε	ροβ	σλζ	ρλη	σμζ	ρμβ
ξς	ξς	σλη	ρμ	σν	ρμε
ξη	ρε	σμ	ρμα	σνβ	ρμζ
οη	ρη	σμα	ροϛ	σνη	ρμθ
ϡη	ρια	σνε	σβ	σξ	ρνβ
ϡς	ρθ	σνς	σϛ	σξγ	ρνγ
ϡγ	ρμϛ	σνζ	σιγ	σοε	ρνζ
ϡε	ρξ	σξα	σζ	σπβ	ρξη
ϡς	ρϡβ	σξι	σιβ	σπς	ρξζ
ϡς	ρϡη	σξε	ρνζ	σπη	ρξθ
ρβ	ρξ	σξς	ρνε	σϛ	ροα
ρη	οαγ	σξζ	ρνη	σϛβ	ρογ
ρε	ρϛγ	σο	σκθ	σϛη	ροθ
ρζ	ογ	σοβ	σλα	τε	ρϡε
ρη	ριϛ			τθ	ρϛ
				τια	ρϛβ
				τλ	ση
				τλζ	σιζ
				τμα	σκα
				τμζ	σκς
				τν	σκθ

ϛ Καιρὸν ἕκτος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Ζ Καιρὸν ἕβδομος ἐν ᾧ οἱ δύο.

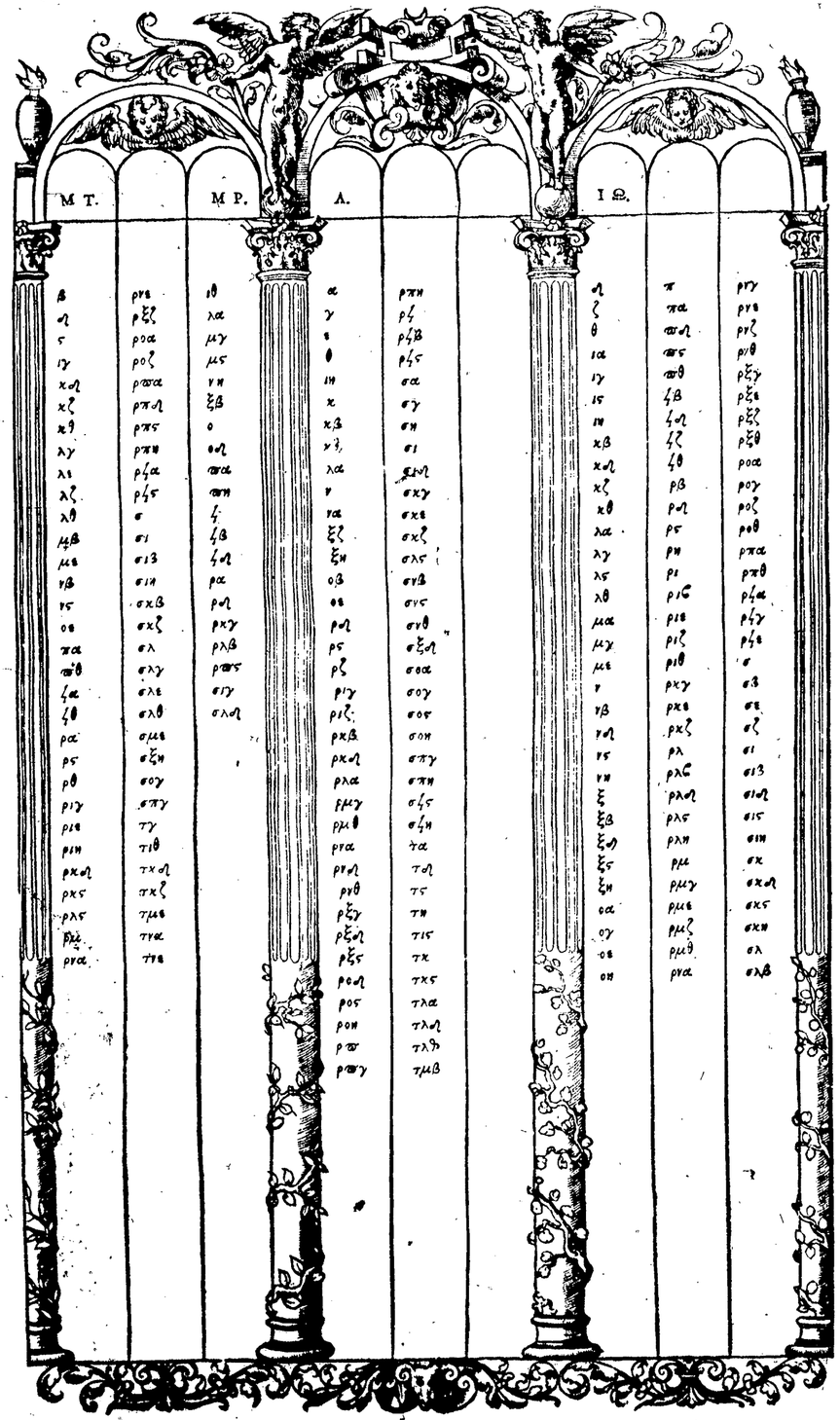
Θ Καιρὸν ἔνατος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Μ Τ	Ι Ω.
ϛ	ϡγ
ιθ	ιθ
ιθ	λβ
ιθ	λη
ρκ	βπ
ρϡε	σιϛ
οζ	ρϡ

Λ.	Ι Ω.
λ	σιθ
λ	σκβ
σξβ	ριγ
σξβ	ρκη
σοη	σκζ
σοη	σκθ
σοη	σλα
τγ	ρϡβ
τγ	ρπς
τγ	οϛ
τζ	ρπβ
τζ	ρϡς
τζ	ρϛ
τιϛ	ρπβ
τιβ	ρπς
τιβ	ρϛ
τμ	σιγ
τμ	σιζ
τμα	σκα
τμα	σκγ
τμα	σκϛ

Η Καιρὸν ὄγδοος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Λ.	Μ Ρ.
κγ	ιβ
κε	ιη
κζ	ις
κζ	κη
κη	ιζ
πη	μη
ϡθ	νς
ϛα	ξα
ρι	οε
ργ	ϛζ
σμζ	ρλς
σοζ	σις
τλε	σλ
τλθ	σλε

ΓΕΝΕΣ.

α Δ Αρσεν ⁊ θῆλυ ἐποίησ⁊. Ματθ.ιθ Α. μᾶρ.ι Α

β Α Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Εβρ.δ Β

β Β Ἐθλίετο ὁ ⁊ερῶτος ἀδὰμ ⁊ὸν πατέρα ⁊ῆς μητέρα. Ματθ ιθ Α. μᾶρ.ι Α. ἐφεσ.ε Η. α. κορ.ζ Δ

β Δ Καταλείψῃ ἄνθρωπος ⁊ὸν πατέρα ⁊ὴν μητέρα. Ματθ ιθ Α. μᾶρ.ι Α. ἐφεσ.ε Η. α. κορ.ζ Δ

β Δ Εσον⁊αι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ματ. ιθ Α. μᾶρ.ι Α. α.κορ.ζ Δ. ἐφε. ε Η

ιϛ Α Εξελθε ἐκ ⁊ῆς γῆς σου. Περαξ.ζ Α

ιϛ Α Καὶ ⁊ῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσον⁊αι αἱ πατριαὶ ⁊ῆς γῆς. Πραξ.γ Δ. γαλατ.γ Β

ιε Β Οὕτως ἔσται ⁊ὸ σπέρμα σου. Ρωμ. δ Γ

ιε Β Επίστευσε ⁊ῷ Αβρααμ. Ρωμ.δ Α. ἰακ.ϛ Δ. γαλ.γ Α

ιε Γ Εσται ⁊ὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον. Περαξ.ζ Α

ιζ Α Οὐ πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθηκά σε. Ρωμ.δ Γ

ιη Β Κατὰ ⁊ὸν καιρὸν ⁊οῦτον ἐλεύσομαι. Ρωμ.θ Β

κα Β Εκβαλε ⁊ὴν παιδίσκην. Γαλ.δ Δ

κα Β Ενι Ισαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. Ρωμ.θ Β

κϛ Γ Ει μὴ εὐλογῶν εὐλογήσω σε. Εβρ. ⁊ Γ

κϛ Δ Οτι ἐνευλογηθήσον⁊αι ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Γαλ.γ Β. ⁊ραξ. γ Δ

κὲ Γ Οτι ὁ μείζων δουλεύσει ⁊ῷ ἐλάσσονι. Ρωμ.θ Γ

ΕΞΟΔ.

γ Β Εγώ εἰμι ὁ Θεὸς Αβρααμ. Ματ. κϛ Γ. μᾶρ.ιϛ Γ. λουκ.κ Ζ

θ Δ Εἰς αὐϛὸν ⁊ὸ ἐξήλθε σε. Ρω.θ Δ

ιβ Η Οσοῖν οὐ σὺν ⁊ειβήσε⁊αι αὐ⁊ῷ. Ιω.ιθ Ζ

ιγ Γ Οτι πολὺν ἔ⁊ρεν διανοῖγον μήτραν. Λουκ.ϛ Δ

ιϛ Δ Ο ⁊ὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε. β. Κορ.η Γ

κ Γ Οὐ μοιχεύσεις. Ματθ.ε Δ

κ Γ Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ρωμ.ιγ Γ

κ Γ Οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ρωμ.ζ Β

κ Γ Οὐ φονεύσεις. Ματ.ε Γ. λϗκ.ιη Δ

κ Γ Τίμα ⁊ὸν πατέρα σου. Ματθ.ιε Α. μᾶρ.ζ Β. ἐφεσ.ϛ Α

κα Γ Ο κακολογῶν πατέρα. Ματθ.ιε Α. μᾶρ.ζ Β

κα Γ Οφθαλμὸν ἀν⁊ὶ ὀφθαλμοῦ. Ματθ.ε Ζ

κϛ Δ Αρχον⁊α ⁊οῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. Περαξ.κγ Α

κϛ Γ Τοῦ⁊ο ⁊ὸ αἷμα ⁊ῆς διαθήκης. Εβρ. θ Ε

κε Η Ορᾷ, ποιήσεις πάν⁊α κ⁊ὶ ὃν ⁊ρό⁊ον ⁊ὸ δειχθέν⁊α σοι ἐν ⁊ῷ ὄρει. Εβρ.η Β. ⁊ραξ.ζ Ζ

λϛ Α Ποίησον ἡμῖν Θεοὺς οἳ πορεύσον⁊αι ἡμῶν. Περαξ.ζ Ε

λγ Δ Ελεήσω ὃν ἂν ⁊ελεῶ. Ρωμ.θ Γ

λη Δ Οὐ καθαίρει Μωσῆς ⁊ὸ κάλυμμα. Ϛ.Κορ.γ Γ

ΛΕΥΙΤΙΚΟΥ.

ια Η Αγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. α.Πέτρ.α Γ

ιη Α Ο ποιήσας αὐϛὸν ἄνθρωπος. ἀπ' ἀρχῆς ἐν αὐϛῆς. Ρωμ.ι Α. γαλ.γ Β

ιθ Γ Οὐκ ἐπιορκήσεις. Ματθ.ε Ε

ιθ Δ Αγαπήσεις ⁊ὸν πλησίον σου ὡς σεαυ⁊όν. Ματ.κϛ Δ. μᾶρ.ιϛ Γ. ῥω. ιγ Γ. γαλ.ε Γ. ἰακω.ϛ Β

ιθ Δ Αγαπήσεις ⁊ὸν πλησίον σου. Ματθ. ε Η

κ Β Ομολογῶ τῷ πατέρα. Ματ. ιε Α
κδ Δ Οφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Ματ. ε Ζ
κς Β Οὐ συνοικήσω ἐν αὐλαῖς. β. Κορ. ς Δ

ΑΡΙΘΜΩΝ.

θ Β Οσοιῶν οὐ σωτεμβήσεται αὐτό. Ιω. ιθ Ζ

ΔΕΥΤΕΡ.

δ Δ Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων. Εβρ. ιβ Η
ε Β Οὐκ ὀπτιλυμένος. Ρωμ. ζ Γ. ιγ Γ
ε Β Οὐ φονεύσεις. Ματθ. ε Γ. λουκ. ιη Δ
ε Β Οὐ μοιχεύσεις. Μαλ. ε Δ. λκ. ιη Δ
ε Β Οὐ κλέψεις. Λουκ. ιη Δ. ρω. ιγ Γ
ε Β Μὴ ψευδομαρτυρήσης. Λουκ. ιη Δ Ρωμ. ιγ Γ
ε Β Τίμα τὸν πατέρα. Ματθ. ιε Α. μᾶρ. ζ Β. ἐφεσ. ς Α
ς Α Ακουε Ισραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Μαρ. ιβ Γ
ς Α Αγαπήσεις Κύριον. Ματθ. κβ Γ. λουκ. ι Ε
ς Γ Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις. Ματθ. δ Β. λουκ. δ Β
ς Γ Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Ματθ. δ Β. λουκ. δ Β
η Α Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος. Ματθ. δ Α. λουκ. δ Α
ι Δ Πρόσωπον Θεοῦ ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. Γαλ. ς Β
ιη Γ Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει. Πραξ. γ Δ. ζ Ε
ιθ Δ Επὶ στόματος δύο μαρτύρων. σ. Κορ. ιγ Α. ματθ. ιη Β. ἰω. η Γ
ιθ Δ Οφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Ματ. ε Ζ
κα Δ Επικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος. Γαλ. γ Β
κε Β Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. α. Κορ. θ Β. α. Τιμοθ. ε Γ
κε Β Ἐὰν ἀδελφὸς ἀποθάνῃ. Μαλ. κς Γ. μᾶρ. ιβ Β. λουκ. κ Ε
κζ Δ Επικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις. Γαλ. γ Β
λ Γ Τίς ἀναβήσεται εἰς οὐρανόν; Ρω. ι Β
λ Γ Εγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου. Ρωμ. ι Β
λβ Γ Εγὼ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἐπ' οὐκ ἔστης. Ρωμ. ι Δ
λβ Ε Εμοὶ οὐκ δίκησις, ἐγὼ ἀντα ποδώσω. Ρωμ. ιβ Δ

ΙΗΣΟΥΣ.

α Α Οὐ μή σε ἀνῶ. Εβρ. ιγ Α

ΒΑΣΙΛ. Β'.

ζ Γ Εγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα. Εβρ. α Β

ΒΑΣΙΛ. Γ'.

ιθ Β Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν. Ρωμ. ια Α
ιθ Β Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους. Ρωμ. ια Α

ΙΩΒ.

ε Γ Ο δρακοντόμαχος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. α. Κορ. γ Δ

ΨΑΛ.

ς Α Ιταλὶ ἐφρύαξαν ἔθνη. Πραξ. δ Ε
ς Β Υιός μου εἶ σύ. Πραξ. ιγ Ε. ἑβρ. α Β. ε Β
ς Γ Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ. Αποκ. ς Η. ιθ Γ
δ Β Οργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. Εφεσ. δ Ζ
ε Γ Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν. Ρωμ. γ Β
ς Γ Αποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ. Ματ. ζ Δ. κε Δ. λουκ. ιγ Ζ
η Β Ἐκ στόματος νηπίων. Ματθ. κα Β
η Γ Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ. Εβρ. β Β
η Γ Πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τοὺς πόδας αὐτοῦ. α. Κορ. ιε Δ
θ Ε Ων ὁ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. Ρωμ. γ Γ
ιγ Α Οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν. Ρωμ. γ Γ

ιε Γ Περιπατήσω ἐν Κύριον ἐνώπιον μου ἀμεταπτώτως. Πραξ. ς Δ
ιε Δ Οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου. Πραξ. ς Ε. ιγ Ε
ιζ Α Εγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Εβρ. ς Γ
ιζ Η Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι. Ρωμ. ιε Β
ιη Α Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. Ρωμ. ι Δ
κα Α Ηλὶ Ηλὶ λαμμὰ σαβαχθανί. Ματθ. κζ Ε. μᾶρ. ιε Γ
κά Γ Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου. Ματθ. κζ Δ. ἰωαν. ιθ Ε
κα Γ Απαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου. Εβρ. ς Γ
κγ Α Του Κυρίου ἡ γῆ. α. Κορ. ι Ζ
κδ Γ Ἐμίσησάν με δωρεάν. Ιω. ιε Δ
λ Α Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Λουκ. κγ Ζ.
λα Α Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι. Ρωμ. δ Α
λγ Γ Ο θέλων ζωὴν ἀγαπᾷ. α. Πετρ. γ Β
λθ Β Θυσίαι καὶ προσφοραὶ οὐκ ἠθέλησας. Εβρ. ι Β
μ Γ Ο τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον. Ιωαν. ιγ Β
μγ Δ Ενεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν. Ρωμ. η Η
μδ Β Ο θρόνος σου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Εβρ. α Γ
ν Α Οπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου. Ρωμ. γ Α
νδ Δ Τῶν μέλλοντα ὑμᾶς ὑπερβλύσαντες ἐπ' αὐτόν. α. Πετρ. ε Β
ξα Δ Εκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται. α. Κορ. γ β
ξζ Δ Αναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν. Εφεσ. δ Β
ξη Β Ο ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με. Ιωαν. ς Δ
ξη Β Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ρωμ. ιε Α
ξη Γ Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα. Ρωμ. ια Β
ξη Γ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἔρημος. Πραξ. α Δ
ος Α Ανοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου. Ματθ. ιγ Ε
ος Γ Αρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ιωαν. ς Δ
πα Β Εγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε. Ιωαν. ι Ζ
πη Δ Εὗρον Δαβὶδ ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου. Πραξ. ιγ Δ
ς Γ Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ. Ματθ. δ Α. λουκ. δ Β
ςγ Β Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν. α. Κορ. γ Δ
ςδ Δ Ως ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου. Εβρ. δ Α
ςδ Γ Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. Εβρ. γ Β
ςς Β Καὶ προσκυνήσατωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Εβρ. α Γ
ρα Δ Σὺ κατ' ἀρχὰς Κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας. Εβρ. α Γ
ρι Α Ο ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα. Εβρ. α Γ
ρη Β Καὶ τὸν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Πραξ. α Δ
ρθ Α Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου. Ματθ. κβ Δ. λκ. κ Η. Πρα. β Ζ
ρλ Α Εως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εβρ. ά Δ. α. κορ. ιε Δ
ρθ Β Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. Εβρ. ε Β. ζ Γ
ρλ Β Ωμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται. Εβρ. ζ Γ
ρια Β Εσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι. β. κορ. θ Γ
ριε Α Επίστευσα, διὸ ἐλάλησα. β. Κορ. δ Γ

ριε Α Πᾶς ἀνὴρ ἄθεος ψυχῆς. Ρωμ. γ Α
ρις Α Αἰνῆτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη. Ρωμ. ιε Γ
ριζ Α Κύριος ἐμοὶ βοηθός. Εβρ. ιγ Α
ριζ Δ Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασε. Ματ. κα Δ. μᾶρκ. ιβ Α. πραξ. δ Β. α. Πετρ. ϛ Β
ριζ Α Ωσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ. Ματθ. κα Β
ρλα Γ Ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ. Πραξ. ϛ Ε
ρλβ Α Ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. Ρωμ. γ Β

ΓΑΡΟΙΜ.

γ Α Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Ρωμ. ιϛ Δ
γ Β Υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου. Εβρ. ιβ Β
γ Β Ὃν ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει. Εβρ. ιϛ Β. Ἀποκ. γ Δ
ι Β Ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. α. Πετρ. δ Β
ιζ Γ Θεᾶτε μήτις κακόν. α. Θεσσαλ. ε Δ. α. πετρ. γ Β
κ Γ Ὁ κακολογῶν πατέρα. Ματθ. ιε Α. μᾶρ. ζ Β
κε Γ Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν. Ρωμ. ιϛ Δ
κϛ Β Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα. ϛ. Πέτρ. ϛ Δ

Η Σ Α Ι Ο Υ.

α Γ Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα. Ρωμ. θ Ζ
ε Δ Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ὁ Θεός. Ματθ. κα Β. μᾶρκ. ιϛ Α. λουκ. κ Β
ϛ Α Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος. Ἀποκ. δ Γ
ϛ Γ Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε. Ματ. ιγ Β. μᾶρ. δ Β. λουκ. η Β. Πρᾶξ. κη Ζ. Ἰω. ιϛ Ζ. Ρωμ. ια Β
ζ Γ Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει. Ματθ. α Δ
η Δ Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία. Ἑβρ. ϛ Δ
θ Α Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ. Ματ δ Γ
ι Ε Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. Ρωμ. θ Ζ
ια Α Ἀποκαλ φήσεται ὁ νόμος. β. Θεσ. ϛ Β
ια Γ Ἐξαι ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί. Ρωμ. ιε Γ. Πραξ. ιϛ Δ
κα Γ Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλών. Ἀποκαλ. ιη δ Β
κϛ Δ Φάγωμεν καὶ πίωμεν. α. Κορ. ιε Ε
κϛ Ζ Τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινός. Ἀποκ. γ Β
κε Γ Ὅτι οὐ ἑτερογλώσσοις. α. Κορ. ιδ Δ
κη Γ Ἐξαλείφει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Ἀποκαλ. ζ Δ
κη Δ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐν Σιών. Ρωμ. θ Η. α. Πετρ. ϛ Β. Πραξ. δ Β
κθ Δ Ἐγλίγασί μοι ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ. Ματθ. ιε Α. μᾶρ. ζ Β
κθ Ε Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν. α. Κορ. α Γ
λγ Γ Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; α. Κορ. α Γ
μ Α Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ματθ. γ Α. μᾶρ. α Α. λουκ. γ Α. Ἰωαν. α Γ
μ Β Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος. α. Πέτρ. α Δ Ἰακ. α Δ
μ Δ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσῃ αὐτόν; α. Κορ. ϛ Δ
μ Δ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; Ρωμ. ια Δ
μα Β. μη Α Ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος. Ἀποκ. α Δ. κϛ Γ
μϛ Α Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα. Ματ. ιϛ Β
μγ Δ Ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Ἀποκ. κα Β. β. κεφ. ε Δ.
με Β Μὴ ἔρῃ ὃ πλάσμα τῷ πλάσαντί. Ρωμ. θ Δ

με Δ Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ. Ρωμ. ιη Β
μθ Β Τέθηκά σε εἰς φῶς ἐθνῶν. Πραξ. ιγ Η
μθ Γ Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου. ϛ. Κορ. ϛ Α
μθ Ε Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν. Ἀποκ. ζ Δ
ν Β Τότε ἐνέτυχόν εἰς ὃ πρόσωπον αὐτοῦ. Ματθ. κϛ Η
νϛ Β Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων. Ρωμ. ι Γ
νϛ Δ Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν. β. Κορ. ϛ Δ
νϛ Β Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι. Ρωμ. β Δ
νϛ Δ Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ. Ρωμ. ιε Ε
νγ Α Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Ρωμ. ι Γ. ἰω. ιϛ Ζ
νγ Β Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε. Ματθ. η Γ
νγ Γ Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη. Πραξ. η Ζ
νγ Δ Καὶ μὴ ὠμόσαν ἐλογίσθη. Μαρ. ιε Γ. λουκ. κβ Δ
νγ Ε Οὐ μᾶρτίαν οὐκ ἐποίησεν. α. Πετρ. β Δ. ἰω. γ Α.
νγ Ε Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν. α. Πετρ. β Δ
νζ Α Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα. Γαλ. δ Δ
νζ Γ Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. Ἰω. ϛ Ε
νε Α Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω. Ἀποκ. κβ Δ
νθ Β Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβίδ. Πραξ. ιγ Ε
ξ Γ Οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται. Ματθ. κα Β. μᾶρ. ια Γ. λουκ. ιθ Η
ξθ Β Σιωπήσεται καὶ θαλάσσα ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Ρωμ. γ Γ
ο Γ Περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου. Ἐφεσ. ϛ Γ. α. Θεσ. ε Β
οθ Δ Ἥξει ὁ Σιὼν ὁ ῥυόμενος. Ρωμ. ια Δ
ξ Δ Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου. Ἀποκ. κα Η
ξ Δ Νὺξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. Ἀποκ. κβ Α
ξ Γ Καὶ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν. Ἀποκ. κα Η
ξα Α Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ. Λουκ. δ Γ
ξβ Δ Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών. Ματθ. κα Α
ξδ Β Ἀ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε. α. Κορ. ϛ Β
ξε Α Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν. Ρωμ. ι Δ
ξε Α Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου. Ρωμ. ι Δ
ξε Γ Καινοὺς δὲ οὐρανούς. β. Πετρ. γ Γ. Ἀποκ. κα Α
ξϛ Α Ὁ οὐρανός μοι θρόνος. Πραξ. ζ Ζ
ξϛ Η Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ. Μαρ. θ Η

ΙΕΡΕΜ.

ζ Β Ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν: Ματθ. κα Β. μᾶρ. ια Γ. λουκ. ιθ Η
θ Η Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. α. Κορ. α Δ. β. κεφ. ι Δ
ι Α Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε. Ἀποκ. ιε Β
ιζ Δ Ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφρούς. Ἀποκ. β Ε
λα Γ Φωνὴ ἐν Ραμᾶ ἠκούσθη. Μαθ. ϛ Δ
λα Α Ἐσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα. β. Κορ. ϛ Δ
λα Ε Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος. Εβρ. η Γ
λα Ζ Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι. Εβρ. ι Γ
να Α Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλών. Ἀποκ. ιη Α

ΕΖΕΚ.

γ Α Λάβε τὸ βιβλαρίδιον καὶ κατάφαγε αὐτό. Ἀποκ. ι Δ
κ Β Ὁ ποιήσας αὐτὰ ἀνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ρωμ. ι Α

λϛ Β Ο ἥλιος σκοτισθήσ). Ματθ. κθ Γ

λϛ Ε Τὸ ὄνομα ⸗ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται. Ρωμ. β Δ

ΔΑΝΙΗΛ.

θ Η Οταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου. Ματθ. κθ Β. μᾶρ. ιγ Β. λουκ. κα Δ

ΩΣΗΕ.

α Δ Καὶ ἔζαι ἐν ᾧ τόπῳ οὐ ἐρρήθη αὐτοῖς. Ρωμ. θ Ε

β Δ Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου. Ρωμ. θ Ε. α. πετ. β Β

ϛ Γ Ελεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν. Ματθ. θ. Β. καὶ ιβ Α

ι Β Τότε ἤρξαντο λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσατε ἐφ' ἡμᾶς. Λουκ. κγ Δ

ια Α Εξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Ματθ. β Γ

ιϛ Δ Κατεπόθη ὁ θάνατος. α. Κορ. ιε Η

ΙΩΗΛ.

β Η Καὶ ἔζαι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Πραξ. β Γ

β Η Πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσ). Ρωμ. ι Γ

ΑΜΩΣ.

ε Η Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα. Πραξ. ζ Ε

ϛ Α Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις. Λουκ. ϛ Δ

θ Γ Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω. Πραξ. ιε Γ

ΙΩΝΑ.

β Α Ως γὰρ ἰὼν Ιωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας. Ματθ. ιϛ Δ

γ Β Μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ιωνᾶ. Ματθ. ιβ Δ. λουκ. ια Ε

ΜΙΧΑΙΟΥ.

ε Α Καὶ σὺ Βηθλεὲμ τῆ Ιούδα. Ματθ. β Α

ζ Β ἦλθον διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ματθ. ιΔ. λουκ. ιβ Η

ΑΓΓΑΙΟΥ.

β Β Επι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν. Εβρ. ιβ Η

ΑΜΒΑΚ.

α Β Ιδετε οἱ καταφρονηταί. Πραξ. ιγ Ζ

β Α Ο δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Ρωμ. α Γ

ΝΑΟΥΜ.

α Δ Ως ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην. Ρωμ. ι Γ

ΖΑΧΑΡ.

η Γ Λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος. Εφεσ. δ Ζ

θ Β Ιδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχε). Ματθ. κα Δ. ἰω. ιβ Β

ια Γ Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια. Ματθ. κζ Α

ιβ Γ Ον) εἰς ὃν ἐξεκέντησ). Ιω. ιθ Η

ιϛ Γ Παπάξω δὲ ποιμένα. Ματθ. κϛ Γ. μᾶρ. ιδ Β

ΜΑΛΑΧ.

α Α Τὸν Ιακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ησαῦ ἐμίσησα. Ρωμ. θ Γ

γ Α Ιδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου. Ματθ. ια Β. μᾶρ. α Α. λουκ. ζ Δ. ἰω. α Γ

δ Β Αὐτός ἐστιν Ηλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. Ματθ. ια Β

δ Β Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ηλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ματθ. ιζ Β. μᾶρ. θ Β

δ Β Επιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα. Λουκ. α Β

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΤΑΣ

ἐκ τῆ παλαιᾶς Διαθήκης ἀκριβῶς ἀληθείσας εἰς τὴν καινὴν μαρτυρίας, ἀλλ' ἢ ταῖς αὐταῖς λέξεσι, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἐχούσας.

ΓΕΝΕΣ.

α Α Πίστει νοῦν ἔλαβε κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας. Εβρ. ια Α

α Α Οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι. β. Πετ. γ Β Α

α Δ Αδὰμ πρῶτος ἐπλάσθη. α. Τιμ. β Δ

β Δ Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός. α. Κορ. ια Β

Γ Α Ο ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. β. Κορ. ια Α

γ Β Αδὰμ οὐκ ἠπατήθη. α. Τιμ. ϛ Δ

δ Α Πίστει πλείονα θυσίαν Αβελ Θεῷ προσήνεγκε τοῦ Καΐν. Εβρ. ιϛ Α

δ Β Ἀπὸ τοῦ αἵματος Αβελ τοῦ δικαίου. Ματθ. κϛ Δ

δ Β Οὐ καθὼς Καΐν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν. α. Ιω. γ Β

δ Β Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καΐν ἐπορεύθησαν. Ιουδ. Β

ε Γ Πίστει Ενὼχ μετετέθη. Εβρ. ια Α

ϛ Γ Οτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία. α. Πέτρ. γ Δ

ϛ Γ Πίστει κεχρηματισθεὶς Νῶε. Εβ. ια Β

ζ Α Οργὴν Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα. β. Πετρ. Β

ζ Β Ως γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Ματθ. κδ Δ

θ Α Πάντες οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Ματθ. κϛ Ε. ἀποκ. ιγ Ε

ιβ Α Πίστει, καλοῦμένος Αβραὰμ. Εβρ. ια Β

ιδ Δ Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ. Εβρ. ζ Α

ιϛ Δ Αβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆ παιδίσκης. Γαλ. δ Γ

ιζ Β Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς. Πραξ. ζ Α. ῥωμ. δ Β

ιη Α Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα. Εβρ. ια Γ

ιη Β Ως Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Αβραὰμ. α. Πετρ. γ Α

ιθ Β Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας. β. Πετ. β Β

ιθ Ε Ως Σόδομα καὶ Γόμορρα. Ιουδ. Β

ιθ Ε Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Λουκ. ιζ Η

ιθ Γ Ομοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ. ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον. ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε Λώτ. Λουκ. ιζ Ζ

κα Α Αβραὰμ υἱὸν ἔσχεν ἐκ τῆ ἐλευθέρας. Γαλ. δ Γ

κβ Α Πίστει προσενήνοχεν Αβραὰμ. Εβ. ια Δ

κβ Β Αβραὰμ μὲν ἐνέγκας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ θυσιαστηρίου. Ιακ. β Δ

κβ Γ Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. Λουκ. α Ε

κε Γ Ρεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ισαάκ. Ρωμ. θ Β

κε Δ Μήτις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ησαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια. Εβρ. ιβ Δ

κζ Δ Πίστει μέλλοντων εὐλόγησεν. Εβρ. ια Δ

μη Γ Πίστει Ιακὼβ ἀποθνήσκων. Εβρ. ια Δ

μθ Β Ον ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ. Ιω. α Η

ο Δ Πίστει Ιωσὴφ τελευτῶν. Εβρ. ια Δ

ΕΞΟΔ.

β Α Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς. Εβρ. ια Δ

β Β Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος. Εβρ. ια Ε

β Β Μωσῆς ἰδών τινα ἀδικούμενον. Πραξ. ζ Γ

β Β Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα. Εβρ. ια Δ

γ Α Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα. Πραξ.ζ Δ

ιϛ Δ Πίστ῀ πεποίηκε τὸ πάσχα. Εβρ.ια Ε

ιζ Ε Εἰς τὴν Μωσῆν ἐβαπτίζοντο. α.Κορ.ι Α

ιη Ε Πίστ῀ διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Εβρ.ια Ε

ιϛ Γ Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα. Ιω.ϛ Ε

ιϛ Δ Αρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ιω.ϛ Δ

ιϛ Δ Γράπτες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν. α.Κορ.ι Α

ιζ Β Επινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. α.Κορ.ι Α

ιθ Β Κἂν μεῖον δίγῃ τοῦ ὄρους. Εβρ.ιϐ Ε

ιθ Γ Εθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν. α.Πετρ.ϐ Β

κ Γ Οὐ γὰρ περισταλήθατε. Εβρ.ιϐ Ε

κδ Γ Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς. Εβρ.θ Ε

κϛ Α.λϛ Α Σκηνὴ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη. Εβρ.θ Α

λϐ Β Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε. α.Κορ. ι Β

Λ Ε Υ Ι. Τ.

ιβ Α Εν Γαβαὼν περιτέμνεσθε ἀνδρα πον. Ιω.ζ Γ

ιϐ Α Οτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ. Λουκ.ϐ Γ

ιβ Α Οτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ. Λουκ.ϐ Γ

ιϐ Γ Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ. Λουκ.ϐ Δ

ιθ Α Γραπτὸς ὃν ἔπρεπε Μωσῆς. Ματθ.ιη Α. μᾶρ.α Δ

ιϛ Δ Καὶ πρὸ τῆς πλήθος τοῦ λαοῦ ἐν προσευχόμενον ἔξω. Λυκ.α Α

ιϛ Ε Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων. Εβρ.θ Δ

ιθ Γ Μὴ ἐν προσωπολημψίαις. Ια.βΑ

ιθ Δ Εαὰ μάρτηση εἰς σε ὁ ἀδελφός σου. Ματθ.ιη Β. λουκ.ιζ Α

κ Α Εν ᾧ τρόπῳ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο ταῖς ἰουδαίοις λιθοβολῆσαι.

Ιωσ.η Α

ΑΡΙΘΜΩΝ.

η Γ Παῖς ἄρσεν διανοίγον μήτραν. Λυκ. β Δ

θ Δ Πατέρες ἡμῶν πάντες ἐπὸ τὴν νεφέλην. α.Κορ.ι Α

ια Β Αρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ιω.ϛ Δ

ιβ Β Ὡς δὲ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Εβρ.γ Α

ιη Ζ Ων τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Εβρ.γ Δ

ιη Ζ Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐτῶν. α.Κορ.ι Γ

ιϛ Α Τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Ιούδα Β

ιθ Α Ων γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα. Εβρ.ιγ Β

κ Β Επινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. α.Κορ.ι Α

κα Β Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστὸν. α.Κορ.ι Β

κα Ε Καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ιω.γ Β

κϐ Δ Υποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεξάμενον. ϐ.Πετ.β Γ

κβ Δ Τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθη. β.Γετ.β Γ.ἰουδ.Β

κζ Γ Διδαχῇ τοῦ Βαλαὰμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ. Αποκ.β Δ

κε Β Μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν. α.Κορ.ι Β

κϛ Η Κατεγρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. α. Κορ.ι Β

κϐ Α Σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν. Ματ.ιϐ Α

ΔΕΥΤΕΡ.

α Γ.ιϛ Δ Μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε. Ιακ.β Α.Β

ε Β Οὐκ ἀπορκήσεις. Ματθ.ε Ε

ι Δ Οὐ γὰρ ἔστι προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ρω.β Β. πραξ.ι Ε. κολ.γ Δ. ἐφεσ.ϛ Β. α.πτ῀.α Γ

ιζ Β Αδικοῦσας κρίνομεν. Εβρ.ι Ε

ιη Α Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; α. Κορ.θ.Β

κζ Α Ος αὐ ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα. Ματθ.ε Ε. ιθ Β. μᾶρ.ι Β

ΙΗΣΟΥΕ.

β Α Ομοίως ἡ πόρνη Ραὰβ οὐ δικαιωθήσεται. Ια.ϐ Δ

ϛ Γ Πίστ῀ τὰ τείχη Ιεριχὼ ἔπεσε. Εβρ. ια Γ

ϛ Δ Πίστ῀ Ραὰβ ἡ πόρνη. Εβρ.ια Ζ

ΒΑΣΙΛ. Α.

κα Β Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβίδ, ὅτε ἐπείνασεν. Ματθ.ιϐ Α. μᾶρ. ϐ Δ. λυκ.ϛ Α

ΒΑΣΙΛ. Γ.

ϐ Β Εξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. Πραξ.β Ε. καὶ ιϛ. Ε

ι Α Βασίλισσα νότου. Ματθ. ιϐ Δ. λυκ.ια Δ

ιζ Α Εκλείσθη ὁ οὐρανὸς ὅτι ἔτη τρία. Λυκ.δ. Δ

ιζ Α Ηλίας ἄνθρωπος ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν. Ιακ.ϐ Δ

ΒΑΣΙΛ. Δ.

δ Ε Μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Λυκ.ι Α

ε Δ Πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν. Λυκ.δ Ε

ΠΑΡΑΛΕΙ. Α.

κγ Β Καὶ οὐχ ἑαυτοῖς ἵνα μὴ βασκανθῇ τὸ καλόν μου. Εβρ.ε Β

ΙΩΒ.

α Δ Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον. α.Τιμ.ϛ Β

ε Γ Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν. Ιακ.α Β

λδ Β Οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός. Πραξ.ι Ε

ΨΑΛΜΩΝ.

μ Γ Ομνύω ὑμᾶς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγειν. Ματ.κϛ Β. μᾶρ.ιδ.Β λυκ.κϐ Β

ρλα Α Δαβὶδ ᾐτήσατο θύρᾳ σκήνωμα τῷ Θεῷ Ιακώϐ. Πραξ.ζ Ζ.

ΓΑΡΟΙΜ.

ια Δ Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται. α.Πετρ. δ Δ

ιζ Δ Εστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. Ιακ.α Γ

κ Β Εαὰ εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν. α.Ιω.α Δ

κδ Γ Μὴ ἐν προσωποληψίαις. Ια. ϐ Α

κε Α Μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν. Λυκ.ιδ.Γ

ΗΣΑΙΟΥ.

η Γ Ιδοὺ ἔθετ κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν. Λυκ.ϐ Ε

ιγ Β Εὐθέως μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Ματ.κδ Γ. μᾶρ.ιγ Γ.λυκ.κα Ε

μα Β Αντελάβετο Ισραὴλ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Λυκ.α Ε

νδ Α Μακάρια αἱ στεῖραι. Λυκ. κγ Δ

ν Β Επείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ματθ.κε Γ

ξϛ Α Γεελβελημθύος ἰμάτιον βεβαμμένον αἵματι. Αποκ.ιθ Γ

ΙΕΡΕΜ.

ϐ Δ Ανηθεφτὸς ὡς ὦ οἰκοδεσπότης. Ματθ.κα Δ. μᾶρ.ιϐ Α.λυκ.κ Β

ιν Α Μὴ ἐφ῾ᾧ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι. Ρωμ.θ Δ

ΕΖΕΚ.

γ Ε Καὶ ὅτε ἐτελέσθησαν αἱ χίλια ἔτη. Αποκ.κ Γ

ιϐ Ζ Γοῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς προσευχῆς αὐτοῦ. β.Πετρ.γ.Β

ιν Β Επείνασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ματθ.κε Γ

ΔΑΝΙΗΛ.

ζ Γ Καὶ χιλιάδες χιλιάδων. Αποκ. ε Δ

ιϐ Γ Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Αποκ.ι Β

ΙΩΗΛ.

ϛ Γ Ο ἥλιος σκοτισθήσεται. Ματθ.κδ.Γ. μᾶρ.ιγ Γ. λυκ.κα Ε

ΜΙΧΑΙΟΥ.

β Γ Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν. Εβρ.ιγ.Γ

θ Γ Βασιλεῦσι ἐπὶ ὃν σχῇ Ιακώϐ. Λυκ.α Γ

ΕΡΡΙΚΟΣ Ο ΡΩΒΕΡΤΟΥ, ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΦΙ-
ΛΟΘΕΩ ΠΑΝΤΙ.

Τὼ πεπόθητον ὁρᾷς καὶ τὸ πολύθυκτον ἐκείνω,
Κείνω τὼ γλυκερὼ θ' τὼ πολυτερπέα δέλτον,
Ἐνθεος ὣ ἐχάραξε θεοπνεύστων χορὸς ἀνδρῶν.
Ἡ μεγάλοιο Θεοῦ βυλὰς θεσμοί τε διδάσκῃ
Παίζας ἐφημερίοις, καινὴ δέ τε πᾶσιν ἀύσθη
Ὅσσοις ἠελίοιο ἐπαυγάζοισιν ὀπωπαί.
Ἡ τε μόνη πᾶσιν νημερτέα μῦθον ἀείδῃ,
Μοιρῶν ἐν καρδίαις ἀγαθὸν θέλγητρον ἰάλλῃ.
Καὶ τὼ ὄλυμπόνδε θ' εἰς αἴθαο φέρουσθον
Δείκνυσιν, ὄφρα Θεοῦ κατεναντίον ἄμμε καθίζῃ.
Τίς ποτε Μαγνήτης ζῶσ' ἄξιος ἰσοφαρίζῃ;
Οὔατα ὃς τέρπει, πολυδαίδαλα ψεύδεα βάζων.
Ἀλλὰ μίνυνθα μόθῳ πρέσβαμεν αὐτίκα τέρψις.
Ἡμᾶς δ' ἐξαπάλᾳ, καλέων ἑτόμοισιν ὁμοῖα·
Ἀλλ' κερδοσυνάς τε καὶ κερβαφίας τε πεφυπάσας,
Παντοίοις τε δόλοις καὶ ὀπίκλοπον ἦθος ἀείδων.
Ἄλλου ζηλήμων τε μύθος καὶ ἀγλωΐσσα θυμόν,
Ὃς πολέεσι βροτῆς πολυκηδέα θῆκεν ὄλεθρον.
Οὐκ ἄρα ζῶια πέλῃ θεολήπτων γράμματα φωτῶν·
Οὐκ ἀπὸ τῶν ἑδάνης βυλὴν δολόεσσαν ὑφαίνῃ,
Οὐδέ μὴν ἀδὴ ὅπασεν μερόπων τινά κ' ἐξαπάφοιο.
Ἀλλὰ ἄδῃ ἐκ πλύξας, φωνὴν μεγάλοιο ἄνακτος
Τὴν δηλοῖσι βεβοῖσι πρήνεσιν οὖσαν ἀκουσας,
Ἐλπίδας ἣ ζωοῖσιν ὁμῶς πρέπῃ τε θανοῦσι.
Φάρμακον ἥ τε δίδοῖ ἀχέων ὀπίλησον ἀπαύστων·
Εἴπις τοῦτο φρεσὶν χαίρων ἐνικάτθετο ἦσιν,
Οὔποτ' ἀν ὄφρα πέλοιτο μετ' ἀνδράσι πῆμον ἔδεσιν,
Ὠρίων δμηθῇ τε τὸν ἀλεγέος θανάτοιο,
Ἀλλ' αὐτὸν θυμῷ πολέοι πλέον ἠὲ φοβοῖτο,
Οὐδ' εἰ ὀκτωκαίδεκα κείνῳ χερσὶν ἐνίπτοις
Γαίτες ὁμοῦ ῥίζησον ἀπειλήσαμεν ὄλεθρον.
Ἀλλ' οὐ τοῦδε πολοῖο μόνον τόδε ἐστὶν ὄνειαρ·
Μυελία ἐστὶ καὶ ἀνία· τίς ἀν' κ' πάντα λέγοιτο;
Ὃ πρὶν ἀλγοίκους ἐὼν κακξηπῆ θεπιάων,
Ὁππότεν ἐκπίῃ τόδε φάρμακον θῦφρονι θυμῷ,
Ἀλγηνοός τε μάλιστα καὶ ἀρτιεπὴς πέλεν ἀνήρ·
Θάρσος τ' ἀμφιχυθὲν πάσῃ σπλήνεσσιν ἐγείρῃ,
Ὥστε ἴνα οὐ θέμεν Φοίβου βασιλῆος ἀπειλάς,
Οὐδέ γε χωομένου ζαρδὸν κρυόεσσαν ἀκωκήν.
Ἡ ἔα γὰρ ὅστις ἔχων κεκεόφρονα θυμὸν ἐκεῖνος,
Ὅστε βίῃ πειρᾶτο θηλατὸν οἶστρον ἐρύκειν.

Τόνδε κεν ἀνθρώπῳ κείνῳ τ' μοῖραν εἴσκοις,
Ος σβέσας αἰθομένοιο πυρὸς φλόγα βάλετ' ἐλαίῳ,
Νήπιος, οὐδὲ πυρὸς κρατερωδ μᾶλλον ἄϊδεν ἀέξων.
Ἀλλό τι μεῖζον ἐρωᾶ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βαιὸν ὀίεο σῆσιν·
Εἴτις πανσοφίαν βροτέην δεδαημένος ἔστιν,
Εἴτις τῶν τ' χῦ λαῶν τε καὶ οὐρανὸν ὅστ' ἐπάφ' εἰδὼς,
Ἀλλά γε τῆσδε βίβλου ἀδαὴς καὶ ἀνήκοός ἐστιν,
Οὗτος πανσυλήμων σκοτίῃ πέρι αἰὲν ἀγᾶται.
Καὶ γὰρ ὀπιζομένοισι φόως μόνη ἥδε δίδωσιν,
Οἷά ποτ' οὐρανόθεν δηλοῖς μερόπεσσι φαάνθη,
Ὡαδ' ἕνα ὑψιμέδοντα θεὸν γνωτὸν σέβεσθαι,
Ος πάλαι ἐξετέλεσεν ἐπαύρεσιν ἰῶν τῶν ἐπέρξη,
Δαίμονος ἐκ δεσμῶν ὀλεσιμβρότου ἄμμε σαώσας,
Οὗ ἀπὸ τηλυγέτου μόρσιν υἱέος, ὃν τῶν ἔπεμψεν
Ἱλασμὸν βροτέῃσιν ἀπαλαλίῃσι φέροντα.
Πνεύματος ἠδ' ἀγίου δῶρον πανύτατον ἔδωκεν,
Ὡστε νέον πανύσας βίοτον μετέπειτα βιῶναι,
Ἠδὲ βίῳ μετ' τέρμα δι' οὐρανὸν εἰσαφιχέσθαι.
Ταῦτα Θεοῦ κήρυκες ὅτῳ ἔθνεα πᾶσιν ἐδώτρουν.
Ἀνθρωποι μῦθοι θεῖον χόλον οὐκ ἀλέγοντες,
Τίπτε δὴ ἀχὶ ἕκαστε ἐνὶ φρεσὶ ταῦτα νοῆτε;
Τίς φρένας ὑμετέρας δαίμων ἐκ παρόπαυσας;
Ἀνθρωποι μύθοις καὶ ψεύδεα ἁμφαγαπῶντες,
Πῶς δὴ ἀληθείης ψυχὸς πέλεν ἥδιον ὑμῖν;
Ἀ δῆθοὶ ὅσσοι σοφίῃ ἔπι χαυλιόωντες,
Ἀξαπὸν ἀγνοιῆτε ποτ' οὐρανὸν ἀθρήσαντες.
Νῦν ἤδη παύσασθ' ἀμενήνια ἐκ ποθέοντες,
Νῦν ἄρξασθε Θεοῦ μαθέειν νημερτέα μῦθον,
Οφρ' ἀπὸ πᾶν σκεδάσῃ ἔλεφάρων σκότος, ἠδ' ἐσιδῆτε
Υμέας, ὡς λύχνος λάμπων ἀφ' νύκτα μέλαιναν,
Καὶ τέλος ἰσοθέοις θείῃ ναετῆρας ὀλύμπου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΣΩΦΕΩΝΙΟΥ.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ὁ καὶ Λεβὶς, ἀπόστολος ἀπὸ τελωνῶν, ἐν τῇ Ιουδαίᾳ πρῶτος ἀφ' ὧν ἐκ περιτομῆς πιστεύσαντας εὐαγγέλιον τὸ Χριστοῦ γράμμασι, καὶ ῥήμασιν Εβραϊκοῖς συνέταξεν, ἀγνοουμένου τοῦ μὲν τοῦτο εἰς Ελληνικὸν τοῦτο μεταφράσαντος. τὸ δὲ Εβραϊκὸν ἄχρι τῆμερόν ἐστιν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Καισαρείας τῇ πρὸς Παμφίλου μάρτυρος περιεσπουδάστως κατασκευασθέν. ἐμοὶ δὲ πρὸς τ' Ναζωραίων τ' ἐν Βεροίᾳ τῆς Συρίας τούτῳ χρησαμένῳ, ἄδεια παρεχέσθη τ τούτου μεταγράφῃς· δι' οὗ ἔστιν ἀκριβῶς πιστεῦσαι, ὡς ἔνθα αὖ ὁ εὐαγγελιστὴς εἴτε ἐκ προσώπου οἰκείου, εἴτε ἐκ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ σωτῆρος τὰς μαρτυρίας καθαρὰς παρέσχηται τῶν παλαιῶν γραφῶν, μὴ ἀκριβολογεῖν τῇ αὐθεντίᾳ τ ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν, ἀλλὰ τῇ Εβραϊκῇ· ἀφ' ὧν τὰ δύο ἐστὶν ἐκεῖνα, ὃς Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. καὶ, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Βουλγαρείας κυρὶα Θεοφυλάκτου προοίμιον εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον.

ΟΙΜΕΝ οὖν πρὸ τοῦ νόμου ἐκεῖνοι θεῖοι ἄνδρες οὐ διὰ γραμμάτων ἀλλ' ἐν βιβλίοις ἐδιδάσκοντο, ἀλλὰ καθαρὰν ἔχοντες τὴν διάνοιαν, τῇ τοῦ πνεύματος ἐλάμποντο ἐφωτίζοντο. καὶ οὕτω τὰ τοῦ Θεοῦ ἐγίνωσκον θελήματα, αὐτοῦ ἐκείνου ὁμιλοῦντος αὐτοῖς τόμα κατὰ τόμα. Τοιοῦτος ἦν ὁ Νῶε, ὁ Αβραάμ, ὁ Ἰὼβ, ὁ Μωσῆς. ἐπεὶ δὲ ἠνδένησαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀνάξιοι ἔσθη φωτίζεσθαι καὶ διδάσκεσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος, δέδωκεν ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς τὰς γραφὰς, ἵνα κἂν διὰ τούτων παρομοιώσκων) τ τοῦ Θεοῦ θελημάτων. οὕτω καὶ Χριστὸς τοῖς μὲν Ἀποστόλοις αὐθεντικῶς ὡμίλησε, καὶ τ τοῦ πνεύματος χάριν διδάσκαλον αὐτοῖς ἔπεμψεν. ἐπεὶ δὲ μετ' ταῦτ ἔμελλον αἱρέσεις διαβλαστῆσαι, καὶ τὰ ἡμῶν διαφθαρῆναι, ἐδέησε γραφῶν τὰ διαβόλια, ἵνα ἐκ τούτων διδασκόμενοι τ μὴ ἥβωμεν, μὴ παρασυρῶμεν παρὰ τ ψεύδους τῶν αἱρέσεων, μηδὲ πανυτελῶς διαφθαρῶσι τὰ ἡμῶν. τέσσαρα γοῦν δέδωκεν ἡμῖν διαβόλια, τυχὸν ὅτι τὰς καθολικὰς πέσσαρας ἀρετὰς ἐκ τούτων μανθάνομεν, τ μὲν ἀνδρείαν, τ δὲ φρόνησιν, τ δικαιοσύνῃ, τὸ σωφροσύνην. τ μὲν ἀνδρείαν, ὅταν λέγῃ ὁ Κύριος, Μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τ ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τ δ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. τ δ φρόνησιν, ὅταν πανοῆτε, Γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις. τ δὲ δικαιοσύνῃ, ὅταν διδάσκῃ, Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, κὰ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. τ δ σωφροσύνῃ, ὅταν ἀποφαίνῃ), Πᾶς ὁ ἐμβλέψας γυναικὶ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. κὰ ὅμως δ τέσσαρά εἰσι τὰ διαβόλια. Εὐαγγέλιον λέγει), ὅτι ἀγγέλλει ἡμῖν πράγματα οὐ καλῶς ἔχοντα, τυτέστιν ἀγαθὰ, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, δικαίωσιν, ἄνοδον εἰς οὐρανοὺς, κὰ εὐδοκίαν Θεοῦ. ἀπέλλῃ ὅτι οὐκόλως ταῦτα ἐλάβομεν. μὴ γὰρ ἐκοπιάσαμεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ κτήσῃ τούτων τ ἀγαθῶν, ἢ ἐξ ἰδίων κατορθωμάτων ταῦτα ἐλάβομεν, ἀλλὰ χάριτι κὰ τῇ φιλανθρωπίᾳ Θεοῦ τηλικούτων ἀγαθῶν ἠξιώθημεν.

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Τέσσαρές εἰσιν οἱ βαγγελισταί. Τούτων δὲ οἱ μὲν δύο Ματθαῖος καὶ Ιωάννης ἦσαν ἐκ τῶ χοροῦ τῶν δώδεκα, οἱ δὲ δύο Μάρκος καὶ Λουκᾶς, ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα. ὧν ὁ μὲν Μάρκος, ἀκόλουθος κὰ μαθητὴς Πέτρου, ὁ δ Λουκᾶς, Παύλου. ὁ γοῦν Ματθαῖος πρῶτον πάντων ἔγραψε τὸ βαγγέλιον Εβραΐδι φωνῇ πρὸς

τοὺς ἐξ Ἑβραίων πιστεύσαντας, μετὰ ἐκτὸν ἔτη τῆ Χριστοῦ ἀναλήψεως· μετέφρασε δὲ τοῦτο Ἰωάννης ἀπὸ τῆς Ἑβραΐδος γλώττης εἰς τὴν Ἑλληνίδα, ὡς λέγουσι. Μάρκος μὲν δέκα ἔτη τῆς ἀναλήψεως ἔγραψεν, ὑπὸ τοῦ Πέτρου διδαχθείς. Λουκᾶς δὲ πεντεκαίδεκα. Ἰωάννης δὲ ὁ θεολογικώτατος, μετὰ τελευτὴν τὰ δύο ἔτη. λέγουσι γάρ, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνων ὑπεζήσαντι αὐτῷ παρεσπονδήθη τὰ τεῖα βιβλία, ἵνα ἴδῃ αὐτὰ καὶ κρίνῃ, εἰ ἀληθῶς συνεγράφησαν. ὁ δὲ ἰδὼν ταῦτα, καὶ τῆς ἀληθείας χάριν ὑποδεξάμενος, ὅσα ἐκεῖνοι παρέλιφθαν, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν· ὅσα συντόμως εἶπον, αὐτὸς ἐπλάτυνεν ἐν ᾧ οἰκείῳ βιβλίῳ, διὸ καὶ ἀπὸ θεολογίας ἤρξατο. ἐπεὶ γὰρ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς περὶ αἰώνων ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ λόγου, αὐτὸς ἐθεολόγησε περὶ τούτης, ἵνα μὴ νομίσθειη ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος φιλὸς ἀνθρωπος εἶναι· τουτέστι δίχα θεότητος. Ματθαῖος γὰρ περὶ τῆς κατὰ σάρκα μόνης ὑπάρξεως τοῦ Χριστοῦ διαλέγεται. περὶς γὰρ τοὺς Ἑβραίους ἔγραφεν, οἷς ἀρκετὸν ἦν τὸ μαθεῖν, ὅτι ἀπὸ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἐλήλυθε ὁ Χριστός. διὰ παύεται γὰρ ὁ ἐξ Ἑβραίων πιστεύσας, ὅταν πληροφορηθῇ, ὅτι ἀπὸ Δαβὶδ ἐστὶν ὁ Χριστός. ἀλλά λέγεις μοι, ὅτι οὐκ ἦρκει εἰς εὐαγγελισμὸς ἄκουε τοίνυν ὅτι ἦρκει μέν, ἀλλ' ἵνα δόξῃ μᾶλλον ἡ ἀλήθεια, διὰ τοῦτο τέσσαρες συνεχωρήθησαν γράφαι. ὅταν γὰρ ἴδῃς τούτους τοὺς τέσσαρας μὴ συνελθόντας, μηδὲ συγκαθισθέντας ἀμήλοις, ἀλλὰ μῆλον ἄλλα χορεύοντας, εἶτα γράψαντας περὶ τῶν αὐτῶν, ὡς ἀφ' ἑνὸς στόματος, οὐκ ἂν θαυμάσαις τὴν τοῦ εὐαγγελίου ἀλήθειαν, καὶ εἴποις ὡς οὐκ πνεύματος ἁγίου ἐλάλησε; καὶ μή μοι λέγε, ὅτι οὐχ ὁμοφωνοῦσιν ἐν πᾶσιν. ἴδε γὰρ ἐν ἕξιν οὐχ ὁμοφωνοῦσιν. ἄρα ὁ μὲν εἶπεν, ὅτι ἐλήλυθε Χριστός, ὁ δὲ, οὔ; ἢ ὁ μὲν, ὅτι ἀνέστη, ὁ δὲ, ὅτι οὔ; μὴ γένοιτο. ἐν γὰρ τοῖς ἀναγκαιοτέροις οὐ χρειωτέροις ὁμοφωνοῦσιν. εἰ τοίνυν ἐν τοῖς χρειωτέροις οὐ διέστημεν, οὐ θαυμάζεις ἐὰν ἐν τοῖς ἐλαχίστοις δόκωσι διαλλάττειν· διὰ αὐτὸ γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἀληθεύουσιν, ὅτι μὴ κατὰ πάντα ὡμοφώνησαν. ἐνομίσθησαν γὰρ ἄν, ὅτι συγκαθίζοντες ἀμήλοις καὶ συμβαλλόμενοι, ἔγραψαν. νῦν δὲ ὁ παρέλιφεν οὗτος, ἔγραψεν ἐκεῖνος· καὶ ἀφ' οὗτο δοκοῦσιν ἐν ὕσι διαλλάττειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α' Περὶ τῶν μάγων.
β' Περὶ τῶν ἀναιρεθέντων παιδίων.
γ' Περὶ τοῦ βαπτισθέντος Ἰωάννου ὑπὸ Ἡρῴδου.
δ' Περὶ τοῦ πειρασμοῦ.
ε' Περὶ τῶν μακαρισμῶν.
ς' Περὶ τῆς λεπρᾶς.
ζ' Περὶ τοῦ ἑκατοντάρχου.
η' Περὶ τῆς πενθερᾶς Πέτρου.
θ' Περὶ τῶν ἰαθέντων ὑπὸ ποικίλων νόσων.
ι' Περὶ τοῦ μὴ δύνασθαι τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος νηστεύειν.
ια' Περὶ τοῦ ὄψιμήσεως τοῦ ὑδάτος.
ιβ' Περὶ τῶν δύο δαιμονιζομένων.
ιγ' Περὶ τοῦ παραλυτικοῦ.
ιδ' Περὶ τοῦ Ματθαίου.
ιε' Περὶ τοῦ συναγωγοῦ τοῦ ἀρχισυναγώγου.
ις' Περὶ τῆς αἱμορροούσης.
ιζ' Περὶ τῶν δύο τυφλῶν.
ιη' Περὶ τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ.
ιθ' Περὶ τῆς τῶν τελωνῶν διατριβῆς.
κ' Περὶ τοῦ νηστεύειν τοὺς μαθητὰς Ἰωάννου.
κα' Περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα.
κβ' Περὶ τοῦ δαιμονιζομένου τυφλοῦ καὶ κωφοῦ.
κγ' Περὶ τῶν αἰτησάντων σημεῖον.
κδ' Περὶ τῶν παραλυτικῶν.
κε' Περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.
κς' Περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
κζ' Περὶ τοῦ διὰ θαλάσσης περιπάτου.
κη' Περὶ τῆς θεραπείας τῆς ἐν Γεννησαρὲτ.
κθ' Περὶ τῆς Χαναναίας.
λ' Περὶ τῶν ἀρτυσάντων ὄχλων.
λα' Περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων.
λβ' Περὶ τῶν ζύμης τῶν φαρισαίων.
λγ' Περὶ τοῦ ἐν Καισαρείᾳ ἐπερωτήσεως.
λδ' Περὶ τοῦ μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ.
λε' Περὶ τοῦ σεληνιαζομένου.
λς' Περὶ τοῦ αἰτησάντων τὰ δίδραχμα.
λζ' Περὶ τῶν λεγόντων, τίς μείζων.
λη' Περὶ τοῦ ἑκατὸν προβάτων τοῦ πλανωμένου.
λθ' Περὶ τοῦ ὀφείλοντος μύρια τάλαντα.
μ' Περὶ τῶν ἐπερωτησάντων, εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα.
μα' Περὶ τοῦ ἐπερωτήσεως πλουσίου τοῦ Ἰησοῦ.
μβ' Περὶ τῶν μισθωμένων ἐργατῶν.
μγ' Περὶ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
μδ' Περὶ τῶν δύο τυφλῶν.
με' Περὶ τοῦ ὄνου καὶ τοῦ πώλου.
μς' Περὶ τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων.
μζ' Περὶ τοῦ ξηρανθείσης συκῆς.
μη' Περὶ τοῦ ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων.
μθ' Περὶ τῶν δύο υἱῶν τοῦ ἀγαθοῦ.
ν' Περὶ τοῦ ἀμπελῶνος.
να' Περὶ τῶν κεκλημένων εἰς τὸν γάμον.
νβ' Περὶ τοῦ ἐπερωτησάντων διὰ τὸν κῆνσον.
νγ' Περὶ τῶν Σαδδουκαίων.
νδ' Περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος νομικοῦ.
νε' Περὶ τοῦ Κυρίου ἐπερωτήσεως.
νς' Περὶ τοῦ ἐλεγμοῦ γραμματέων καὶ φαρισαίων.
νζ' Περὶ τοῦ σωτηρίας.
νη' Περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας.
νθ' Περὶ τῶν δέκα παρθένων.
ξ' Περὶ τῶν τάλαντα λαβόντων.
ξα' Περὶ τοῦ ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ.
ξβ' Περὶ τοῦ δεήσεως τοῦ Κυρίου μύρῳ
ξγ' Περὶ τοῦ πάσα.
ξδ' Περὶ τοῦ μυστικοῦ δείπνου.
ξε' Περὶ τοῦ προσευχῆς τοῦ Ἰησοῦ.
ξς' Περὶ τοῦ ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου.
ξζ' Περὶ τοῦ Ἰούδα μεταμελείας.
ξη' Περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

α Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. 1 Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θαμάρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. 4 Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών. Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. 5 Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὼβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ. Ὼβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. 6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου. 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ. Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. 8 Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν. 9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. 10 Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. 11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ. Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ. 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ- 15

α.i.

α γ

Λευ. γ. Ε

Γεν. κβ. Δ. & κε. Δ

Γεν. κθ. Δ. & λη. Η

α. Παρ. β. Α & ρὴθ σ. Δ

Ρουθ δ. Δ

α. Βασ. ις. Α & ζ. Β

β. Βασ. ιβ. Ζ

α. Παρ. γ. Β

Β

Ματθ. α. Α

Ματθ. α. Γ

Ματθ. α. Δ

Ματθ. α. Ε

Ματθ. α. Ζ

Ματθ. α. Η

Ματθ. α. Θ

Ματθ. β. Α

Ματθ. β. Β

Ματθ. β. Γ

Ματθ. γ. Α

Ματθ. γ. Β

Ματθ. γ. Γ

Ματθ. δ. Α

Ματθ. δ. Β

Ματθ. δ. Γ

Ματθ. δ. Δ

Ματθ. δ. Ε

Ματθ. δ. Ζ

Ματθ. δ. Η

Ματθ. δ. Θ

Ματθ. ε. Α

Ματθ. ε. Β

Ματθ. ε. Γ

Ματθ. ε. Δ

Ματθ. ε. Ε

Ματθ. ε. Ζ

Ματθ. ε. Η

Ματθ. ε. Θ

Ματθ. ς. Α

Ματθ. ς. Β

Ματθ. ς. Γ

Ματθ. ς. Δ

Ματθ. ς. Ε

Ματθ. ς. Ζ

Ματθ. ς. Η

Ματθ. ς. Θ

Ματθ. ζ. Α

Ματθ. ζ. Β

Ματθ. ζ. Γ

Ματθ. ζ. Δ

Ματθ. ζ. Ε

Ματθ. ζ. Ζ

Ματθ. ζ. Η

Ματθ. ζ. Θ

Ματθ. η. Α

Ματθ. η. Β

Ματθ. η. Γ

Ματθ. η. Δ

Ματθ. η. Ε

Ματθ. η. Ζ

Ματθ. η. Η

Ματθ. η. Θ

Ματθ. θ. Α

Ματθ. θ. Β

Ματθ. θ. Γ

Ματθ. θ. Δ

Ματθ. θ. Ε

Ματθ. θ. Ζ

Ματθ. θ. Η

Ματθ. θ. Θ

Ματθ. ι. Α

Ματθ. ι. Β

Ματθ. ι. Γ

Ματθ. ι. Δ

Ματθ. ι. Ε

Ματθ. ι. Ζ

Ματθ. ι. Η

Ματθ. ι. Θ

Ματθ. ια. Α

Ματθ. ια. Β

Ματθ. ια. Γ

Ματθ. ια. Δ

Ματθ. ια. Ε

Ματθ. ια. Ζ

Ματθ. ια. Η

Ματθ. ια. Θ

Ματθ. ιβ. Α

Ματθ. ιβ. Β

Ματθ. ιβ. Γ

Ματθ. ιβ. Δ

Ματθ. ιβ. Ε

Ματθ. ιβ. Ζ

Ματθ. ιβ. Η

Ματθ. ιβ. Θ

Ματθ. ιγ. Α

Ματθ. ιγ. Β

Ματθ. ιγ. Γ

Ματθ. ιγ. Δ

Ματθ. ιγ. Ε

Ματθ. ιγ. Ζ

Ματθ. ιγ. Η

Ματθ. ιγ. Θ

Ματθ. ιδ. Α

Ματθ. ιδ. Β

Ματθ. ιδ. Γ

Ματθ. ιδ. Δ

Ματθ. ιδ. Ε

Ματθ. ιδ. Ζ

Ματθ. ιδ. Η

Ματθ. ιδ. Θ

Ματθ. ιε. Α

Ματθ. ιε. Β

Ματθ. ιε. Γ

Ματθ. ιε. Δ

Ματθ. ιε. Ε

Ματθ. ιε. Ζ

Ματθ. ιε. Η

Ματθ. ιε. Θ

Ματθ. ις. Α

Ματθ. ις. Β

Ματθ. ις. Γ

Ματθ. ις. Δ

Ματθ. ις. Ε

Ματθ. ις. Ζ

Ματθ. ις. Η

Ματθ. ις. Θ

Ματθ. ιζ. Α

Ματθ. ιζ. Β

Ματθ. ιζ. Γ

Ματθ. ιζ. Δ

Ματθ. ιζ. Ε

Ματθ. ιζ. Ζ

Ματθ. ιζ. Η

Ματθ. ιζ. Θ

Ματθ. ιη. Α

Ματθ. ιη. Β

Ματθ. ιη. Γ

Ματθ. ιη. Δ

Ματθ. ιη. Ε

Ματθ. ιη. Ζ

Ματθ. ιη. Η

Ματθ. ιη. Θ

Ματθ. ιθ. Α

Ματθ. ιθ. Β

Ματθ. ιθ. Γ

Ματθ. ιθ. Δ

Ματθ. ιθ. Ε

Ματθ. ιθ. Ζ

Ματθ. ιθ. Η

Ματθ. ιθ. Θ

Ματθ. κ. Α

Ματθ. κ. Β

Ματθ. κ. Γ

Ματθ. κ. Δ

Ματθ. κ. Ε

Ματθ. κ. Ζ

Ματθ. κ. Η

Ματθ. κ. Θ

Ματθ. κα. Α

Ματθ. κα. Β

Ματθ. κα. Γ

Ματθ. κα. Δ

Ματθ. κα. Ε

Ματθ. κα. Ζ

Ματθ. κα. Η

Ματθ. κα. Θ

Ματθ. κβ. Α

Ματθ. κβ. Β

Ματθ. κβ. Γ

Ματθ. κβ. Δ

Ματθ. κβ. Ε

Ματθ. κβ. Ζ

Ματθ. κβ. Η

Ματθ. κβ. Θ

Ματθ. κγ. Α

Ματθ. κγ. Β

Ματθ. κγ. Γ

Ματθ. κγ. Δ

Ματθ. κγ. Ε

Ματθ. κγ. Ζ

Ματθ. κγ. Η

Ματθ. κγ. Θ

Ματθ. κδ. Α

Ματθ. κδ. Β

Ματθ. κδ. Γ

Ματθ. κδ. Δ

Ματθ. κδ. Ε

Ματθ. κδ. Ζ

Ματθ. κδ. Η

Ματθ. κδ. Θ

Ματθ. κε. Α

Ματθ. κε. Β

Ματθ. κε. Γ

Ματθ. κε. Δ

Ματθ. κε. Ε

Ματθ. κε. Ζ

Ματθ. κε. Η

Ματθ. κε. Θ

Ματθ. κς. Α

Ματθ. κς. Β

Ματθ. κς. Γ

Ματθ. κς. Δ

Ματθ. κς. Ε

Ματθ. κς. Ζ

Ματθ. κς. Η

Ματθ. κς. Θ

Ματθ. κζ. Α

Ματθ. κζ. Β

Ματθ. κζ. Γ

Ματθ. κζ. Δ

Ματθ. κζ. Ε

Ματθ. κζ. Ζ

Ματθ. κζ. Η

Ματθ. κζ. Θ

Ματθ. κη. Α

Ματθ. κη. Β

Ματθ. κη. Γ

Ματθ. κη. Δ

Ματθ. κη. Ε

Ματθ. κη. Ζ

Ματθ. κη. Η

Ματθ. κη. Θ

Ματθ. κθ. Α

Ματθ. κθ. Β

Ματθ. κθ. Γ

Ματθ. κθ. Δ

Ματθ. κθ. Ε

Ματθ. κθ. Ζ

Ματθ. κθ. Η

Ματθ. κθ. Θ

Ματθ. λ. Α

Ματθ. λ. Β

Ματθ. λ. Γ

Ματθ. λ. Δ

Ματθ. λ. Ε

Ματθ. λ. Ζ

Ματθ. λ. Η

Ματθ. λ. Θ

Ματθ. λα. Α

Ματθ. λα. Β

Ματθ. λα. Γ

Ματθ. λα. Δ

Ματθ. λα. Ε

Ματθ. λα. Ζ

Ματθ. λα. Η

Ματθ. λα. Θ

Ματθ. λβ. Α

Ματθ. λβ. Β

Ματθ. λβ. Γ

Ματθ. λβ. Δ

Ματθ. λβ. Ε

Ματθ. λβ. Ζ

Ματθ. λβ. Η

Ματθ. λβ. Θ

Ματθ. λγ. Α

Ματθ. λγ. Β

Ματθ. λγ. Γ

Ματθ. λγ. Δ

Ματθ. λγ. Ε

Ματθ. λγ. Ζ

Ματθ. λγ. Η

Ματθ. λγ. Θ

Ματθ. λδ. Α

Ματθ. λδ. Β

Ματθ. λδ. Γ

Ματθ. λδ. Δ

Ματθ. λδ. Ε

Ματθ. λδ. Ζ

Ματθ. λδ. Η

Ματθ. λδ. Θ

Ματθ. λε. Α

Ματθ. λε. Β

Ματθ. λε. Γ

Ματθ. λε. Δ

Ματθ. λε. Ε

Ματθ. λε. Ζ

Ματθ. λε. Η

Ματθ. λε. Θ

Ματθ. λς. Α

Ματθ. λς. Β

Ματθ. λς. Γ

Ματθ. λς. Δ

Ματθ. λς. Ε

Ματθ. λς. Ζ

Ματθ. λς. Η

Ματθ. λς. Θ

Ματθ. λζ. Α

Ματθ. λζ. Β

Ματθ. λζ. Γ

Ματθ. λζ. Δ

Ματθ. λζ. Ε

Ματθ. λζ. Ζ

Ματθ. λζ. Η

Ματθ. λζ. Θ

Ματθ. λη. Α

Ματθ. λη. Β

Ματθ. λη. Γ

Ματθ. λη. Δ

Ματθ. λη. Ε

Ματθ. λη. Ζ

Ματθ. λη. Η

Ματθ. λη. Θ

Ματθ. λθ. Α

Ματθ. λθ. Β

Ματθ. λθ. Γ

Ματθ. λθ. Δ

Ματθ. λθ. Ε

Ματθ. λθ. Ζ

Ματθ. λθ. Η

Ματθ. λθ. Θ

Ματθ. μ. Α

Ματθ. μ. Β

Ματθ. μ. Γ

Ματθ. μ. Δ

Ματθ. μ. Ε

Ματθ. μ. Ζ

Ματθ. μ. Η

Ματθ. μ. Θ

Ματθ. μα. Α

Ματθ. μα. Β

Ματθ. μα. Γ

Ματθ. μα. Δ

Ματθ. μα. Ε

Ματθ. μα. Ζ

Ματθ. μα. Η

Ματθ. μα. Θ

Ματθ. μβ. Α

Ματθ. μβ. Β

Ματθ. μβ. Γ

Ματθ. μβ. Δ

Ματθ. μβ. Ε

Ματθ. μβ. Ζ

Ματθ. μβ. Η

Ματθ. μβ. Θ

Ματθ. μγ. Α

Ματθ. μγ. Β

Ματθ. μγ. Γ

Ματθ. μγ. Δ

Ματθ. μγ. Ε

Ματθ. μγ. Ζ

Ματθ. μγ. Η

Ματθ. μγ. Θ

Ματθ. μδ. Α

Ματθ. μδ. Β

Ματθ. μδ. Γ

Ματθ. μδ. Δ

Ματθ. μδ. Ε

Ματθ. μδ. Ζ

Ματθ. μδ. Η

Ματθ. μδ. Θ

Ματθ. με. Α

Ματθ. με. Β

Ματθ. με. Γ

Ματθ. με. Δ

Ματθ. με. Ε

Ματθ. με. Ζ

Ματθ. με. Η

Ματθ. με. Θ

Ματθ. μς. Α

Ματθ. μς. Β

Ματθ. μς. Γ

Ματθ. μς. Δ

Ματθ. μς. Ε

Ματθ. μς. Ζ

Ματθ. μς. Η

Ματθ. μς. Θ

Ματθ. μζ. Α

Ματθ. μζ. Β

Ματθ. μζ. Γ

Ματθ. μζ. Δ

Ματθ. μζ. Ε

Ματθ. μζ. Ζ

Ματθ. μζ. Η

Ματθ. μζ. Θ

Ματθ. μη. Α

Ματθ. μη. Β

Ματθ. μη. Γ

Ματθ. μη. Δ

Ματθ. μη. Ε

Ματθ. μη. Ζ

Ματθ. μη. Η

Ματθ. μη. Θ

Ματθ. μθ. Α

Ματθ. μθ. Β

Ματθ. μθ. Γ

Ματθ. μθ. Δ

Ματθ. μθ. Ε

Ματθ. μθ. Ζ

Ματθ. μθ. Η

Ματθ. μθ. Θ

Ματθ. ν. Α

Ματθ. ν. Β

Ματθ. ν. Γ

Ματθ. ν. Δ

Ματθ. ν. Ε

Ματθ. ν. Ζ

Ματθ. ν. Η

Ματθ. ν. Θ

Ματθ. να. Α

Ματθ. να. Β

Ματθ. να. Γ

Ματθ. να. Δ

Ματθ. να. Ε

Ματθ. να. Ζ

Ματθ. να. Η

Ματθ. να. Θ

Ματθ. νβ. Α

Ματθ. νβ. Β

Ματθ. νβ. Γ

Ματθ. νβ. Δ

Ματθ. νβ. Ε

Ματθ. νβ. Ζ

Ματθ. νβ. Η

Ματθ. νβ. Θ

Ματθ. νγ. Α

Ματθ. νγ. Β

Ματθ. νγ. Γ

Ματθ. νγ. Δ

Ματθ. νγ. Ε

Ματθ. νγ. Ζ

Ματθ. νγ. Η

Ματθ. νγ. Θ

Ματθ. νδ. Α

Ματθ. νδ. Β

Ματθ. νδ. Γ

Ματθ. νδ. Δ

Ματθ. νδ. Ε

Ματθ. νδ. Ζ

Ματθ. νδ. Η

Ματθ. νδ. Θ

Ματθ. νε. Α

Ματθ. νε. Β

Ματθ. νε. Γ

Ματθ. νε. Δ

Ματθ. νε. Ε

Ματθ. νε. Ζ

Ματθ. νε. Η

Ματθ. νε. Θ

Ματθ. νς. Α

Ματθ. νς. Β

Ματθ. νς. Γ

Ματθ. νς. Δ

Ματθ. νς. Ε

Ματθ. νς. Ζ

Ματθ. νς. Η

Ματθ. νς. Θ

Ματθ. νζ. Α

Ματθ. νζ. Β

Ματθ. νζ. Γ

Ματθ. νζ. Δ

Ματθ. νζ. Ε

Ματθ. νζ. Ζ

Ματθ. νζ. Η

Ματθ. νζ. Θ

Ματθ. νη. Α

Ματθ. νη. Β

Ματθ. νη. Γ

Ματθ. νη. Δ

Ματθ. νη. Ε

Ματθ. νη. Ζ

Ματθ. νη. Η

Ματθ. νη. Θ

Ματθ. νθ. Α

Ματθ. νθ. Β

Ματθ. νθ. Γ

Ματθ. νθ. Δ

Ματθ. νθ. Ε

Ματθ. νθ. Ζ

Ματθ. νθ. Η

Ματθ. νθ. Θ

Ματθ. ξ. Α

Ματθ. ξ. Β

Ματθ. ξ. Γ

Ματθ. ξ. Δ

Ματθ. ξ. Ε

Ματθ. ξ. Ζ

Ματθ. ξ. Η

Ματθ. ξ. Θ

Ματθ. ξα. Α

Ματθ. ξα. Β

Ματθ. ξα. Γ

Ματθ. ξα. Δ

Ματθ. ξα. Ε

Ματθ. ξα. Ζ

Ματθ. ξα. Η

Ματθ. ξα. Θ

Ματθ. ξβ. Α

Ματθ. ξβ. Β

Ματθ. ξβ. Γ

Ματθ. ξβ. Δ

Ματθ. ξβ. Ε

Ματθ. ξβ. Ζ

Ματθ. ξβ. Η

Ματθ. ξβ. Θ

Ματθ. ξγ. Α

Ματθ. ξγ. Β

Ματθ. ξγ. Γ

Ματθ. ξγ. Δ

Ματθ. ξγ. Ε

Ματθ. ξγ. Ζ

Ματθ. ξγ. Η

Ματθ. ξγ. Θ

Ματθ. ξδ. Α

Ματθ. ξδ. Β

Ματθ. ξδ. Γ

Ματθ. ξδ. Δ

Ματθ. ξδ. Ε

Ματθ. ξδ. Ζ

Ματθ. ξδ. Η

Ματθ. ξδ. Θ

Ματθ. ξε. Α

Ματθ. ξε. Β

Ματθ. ξε. Γ

Ματθ. ξε. Δ

Ματθ. ξε. Ε

Ματθ. ξε. Ζ

Ματθ. ξε. Η

Ματθ. ξε. Θ

Ματθ. ξς. Α

Ματθ. ξς. Β

Ματθ. ξς. Γ

Ματθ. ξς. Δ

Ματθ. ξς. Ε

Ματθ. ξς. Ζ

Ματθ. ξς. Η

Ματθ. ξς. Θ

Ματθ. ξζ. Α

Ματθ. ξζ. Β

Ματθ. ξζ. Γ

Ματθ. ξζ. Δ

Ματθ. ξζ. Ε

Ματθ. ξζ. Ζ

Ματθ. ξζ. Η

Ματθ. ξζ. Θ

Ματθ. ξη. Α

Ματθ. ξη. Β

Ματθ. ξη. Γ

Ματθ. ξη. Δ

Ματθ. ξη. Ε

Ματθ. ξη. Ζ

Ματθ. ξη. Η

Ματθ. ξη. Θ

* τὸν Ἰακείμ. Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε.

ΕΥΑΓΓ. 2

Γ λεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησε
16 τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρί-
17 ας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ΙΗΣΟΥΣ, ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις
Λκ. α. Γ. 18 οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἐχούσα ἐκ Πνεύ-
19 ματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων
Δευτ. κη. Α αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν.
20 Δ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν, ἐκ
Δκ. α. Γ 21 Πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
Παξ. κ. Β αὐτοῦ Ἰησοῦν. αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου,
Ησαΐ. ζ. Γ 22 διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστι μεθερ-
23 μηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ
24 παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ.

Λκ. β. Α β 1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέ-
ρᾳς Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρε-
2 γένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ-
3 θομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐτα-
4 ράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ· καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ'
5 αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς
Μιχ. ε. Α ιω. ζ. Ζ 6 Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, Καὶ σὺ Βηθλε-
ἐμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 3

γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν α
Ἰσραήλ. Τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβω- α 17
σε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. καὶ πέμψας Β 8
αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε, Πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύ- 9
θησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοῖς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐ- 10
χάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, 11
εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσή- ἔδωκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. καὶ 12
χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἀναχωρησάν- 13
των δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰω Γ
σὴφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί. μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ 14
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴ- 15
δου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέ-
β γοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν 16 Ὡσηὲ ια. Α
ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρί-
4 πλίω. β οις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς, καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρί-
5 ὑπὸ Κυρίου, διὰ Ἱερεμίου λέγοντος. β βωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου Δ 17
τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ 18 Ἱερεμ. λα. Γ
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐ-
6 θέλησε. β τῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. Τελευτήσαντος δὲ 19
τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν 20
μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ. τεθνήκασι γὰρ οἱ ζη-
τοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ 21
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἀκού- 22

σας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ κατ'
23 ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας: καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Μαρ.α.Α λκ.γ.Α — γ̄ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωαὴννης ὁ βα- ζ γ
Ησαΐ με.Δ. ζαχρ.α.Α — πτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων, Μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς η α
Ησαΐ μ.Α ἰω.α.Γ — διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
Μαρ.α.Α — αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωαὴννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν θ ς
Δεύτ.ια.Γ Μαρ.α.Α λκ.γ.Β — καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς
B αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, ποταμῷ. α.ε τ ε
Λκ.γ.Β — εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν
Κεφ.κγ.Δ — ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καρπὸν ἀξίαν. ἐν πᾶσι.
Ἰω.π.Ε πραξ.ιγ.Δ — καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δυνατὸς ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐκ τῶν λίθων. ἐκ. β.
Γ ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ὅστιν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. ἀπὸ. ἐκ. θ. ἀπὸ. ε.η.θ.
Μαρ.α.Β λκ.γ.Δ ἰω.α.Γ — Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωαὴννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωαὴννης διε- ιζ
Δ κώλυεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιο-

ιη̄ α — σύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν· ὁ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα. ἐκ. οὐρανοῦ. β. Κεφ. ιζ. Α Ε.πάρ.α Δ κολ.α. Β

ιθ̄ β — Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ. καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται γάρ, Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος Β εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε σατανᾶ. γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος. καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ. ἀπὸ. ε.η.θ. ἐκ. ε. παράγων. β. Κεφ. ιθ. Α Δευτ.η.Α Δευτ.ε.η.Γ Ψαλ. ϛ.Γ Δευτ.ε.ε.Γ Ε.ιω.Δ

κ̄ — Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωαὴννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου Γ λέγοντος, Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι- Μαρ.α.Γ λκ.δ.Γ Ησαΐ θ.Α Μαρ.α.Β Μαρ.α.Β λκ.ε.Α

λαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τ̄ λεγόμενον Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τ̀ν ἀδελφὸν αὐτ̄ῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τ̄
θάλασσαν (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς) κ̀ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, κᾱ
καὶ ποιήσω ὑμᾶς *ἁλιεῖς ἀν̀θρώπων. ⓐ ὁ᾽ δ᾽ εὐθέως ἀφέντες τὰ β
δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους κβ̄
δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τ̀ν τ̄ῦ Ζεβεδαίου, κ̀ Ἰωάννην τ̄ ἀδελ- Δ
φὸν αὐτ̄ῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μ̄ τ̀ Ζεβεδαίου τ̄ῦ πατρὸς αὐτῶν, κα-
ταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτ̄ῦ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ⓐ ὁ᾽ δ᾽ εὐθέως
ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τ̄ὸν πατέρα αὐτ̄ῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς κγ̄
συναγωγαῖς αὐτῶν, κ̀ κηρύσσων τ̀ εὐαγγέλιον τ̄ῦ βασιλείας, α
κ̀ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτ̄ῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνε-
γκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βα-
σάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σελαινιαζο-
μένους, κ̀ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. κ̀ ἠκολού- 2 Καὶ πάντας ἐ-
θεράπευσ. β.
Μαρ.γ.Α
θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τ̄ Γαλιλαίας κ̀ Δεκαπόλεως
καὶ Ἱεροσολύμων κ̀ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τ̄ Ἰορδάνου. Ἰδὼν δ᾽ ε̄
τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. καὶ καθίσαντος αὐτ̄ῦ, προσῆλ κσ̄
θον αὐτῷ ⓐ μαθηταὶ αὐτ̄ῦ, κ̀ ἀνοίξας τ̀ στόμα αὐτ̄ῦ, ἐδίδα- κε̄
σκεν αὐτοὺς, λέγων, Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐ- κς̄
Δευ.ς.Γ τῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ῶν οὐρανῶν. Μακάριοι ⓐ πενθοῦντες, ς
Δευ.ς.Γ ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσον̄ται. Μακάριοι ⓐ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τ̄ὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες κη̄
τ̄ὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσον̄ται. Μακάριοι ⓐ ἐλεήμο- κθ̄
νες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ἁ
Ψαλ.μη. ὅτι αὐτοὶ τ̀ν Θεὸν ὄψονται. Μακάριοι ⓐ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ
υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι ⓐ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δι- λ̄
α.Πετ.γ.Γ καιοσύνης, ὅτι αὐτ̄ῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ῶν οὐρανῶν. Μακάριοί
Δευ.ς.Γ ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονη- α
ρὸν ῥῆμα καθ᾽ ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀ- 2 Ἕνεκα δικαιο-
σύνης. β.
α.Πετ.δ.ιγ. γαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐ-
Δ
δίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας λᾱ
Μαρ.θ.Η τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐ- β
Λκ.ιδ.Η

δὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, κ̀ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τ̄ῶν ἀν- κβ̄
θρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τ̄ῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυ- β
βῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τιθέασιν Μαρ.δ.Γ
αὐτὸν ὑπὸ τ̀ μόδιον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, κ̀ λάμπει πᾶσι λκ̀.κ.Γ.καὶ
ια.Δ
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν
τ̄ῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, κ̀ δοξάσωσι
τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλ- Γ α.Πετ.β.Γ
θον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦ- κγ̄
σαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ 3 ἀμὴν ἀμὴν λέγω. ε Λκ.ις.Δ
ὁ οὐρανὸς κ̀ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τ̄ῦ
νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τ̄ῶν ἐντο- λ̄ε̄ Ἰακ.β.Β
λῶν τούτων τ̄ῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλά-
χιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̄ῶν οὐρανῶν· ὃς δ᾽ ἂν ποιή-
σῃ κ̀ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̄ῶν οὐρα- Λκ.ια.Ε
νῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν
πλεῖον τ̄ῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
τ̀ βασιλείαν τ̄ῶν οὐρανῶν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Ἐξοδ.κ.Γ
" Οὐ φονεύσεις· ὃς δ᾽ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ Δευτ.ε.Β
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνο-
χος ἔσται τῇ κρίσει. ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτ̄ῦ ῥακά, ἔνοχος Δ
ἔσται τῷ συνεδρίῳ. ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέ-
ενναν τ̄ῦ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσια- *ὦ ἀδελφὲ αὐτ̄ῦ. ν.
στήριον, κ̀κεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄ-
φες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τ̄ῦ θυσιαστηρίου, κ̀ ὕπαγε,
πρῶτον 4διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν προσ- 4 καταλλάγηθι. β. κζ̄
φερε τὸ δῶρόν σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅ- ε Λκ.ις.Η
του εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾽ αὐτ̄ῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ
κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν
βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀπο- 5 βληθήσῃ. κθ̄
δῷς τ̀ν ἔσχατον κοδράντην. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρ- ζ
Ρ.γ.ι.ε.ζ.θ. Βασ.ι.ιη. χαίοις, " Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων Ἐξοδ.κ.Γ
γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτ̄ῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν Ε
τῇ καρδίᾳ αὐτ̄ῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδα- Κεφ.ιη.Β
μὰρ.θ.Η
λίζῃ σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. συμφέρῃ γάρ σοι ἵνα

ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐρρέθη δέ· ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί· οὒ, οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι. Προσέχετε τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς

Δπόλητ. κηϛ. Α
ματθ. ιθ. Β
μαρ. ι. Β
λουκ. ιϛ. Δ
α. κορ. ζ. Β

Δπόλητ. ιθ. Δ
ἘξοδΔ. κ. Β
Δευτ. ε. Β

Γαλ. ε. Γ

Ἐξοδ. κα. Δ
Δευτ. ιθ. Δ
λοιπ. κηϛ. Δ

Λουκ. ϛ. Δ
α. κορ. ϛ. Β

Δουτ. ιε. Β

Λοιπ. ιθ. Δ

Λουκ. ϛ. Δ

α. Κορ. δ. Γ

Λουκ. ϛ. Ε

ὃς γέενναν ἀπόληται. β.

7 ὅπου πᾶς ὁ ἀπολύων. γ. δ. ε. ϛ. ν.

8 μοιχευθῆναι. β.

9 πλείω. ιβ.

10 λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν. ν.

11 τοῖς μισοῦσιν. ἐν πᾶσι.

12 ἔξεστι. β.

13 τοὺς φίλους. ἐν πᾶσι.

14 καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; β. δ.

15 ὁ οὐράνιος. β. γ. ε. ζ.

1 δικαιοσύνην. β.

τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου· ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, προσεύξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί. ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαι σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου

Ρωμ. ιβ. Β

ὑμᾶς ἀθῶξαι τὸ σῶμα. ἅπας. β.

Κεφ. ιγ. Ε

Ἐκκλησιαστ κοῦ κη. Α

Κεφ. ιη. Δ

Γ

τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀπο-
δώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυρους ἐ- μς ε ν πᾶσι.
πὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δι-
Λυκ.ιβ. Δ ρύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυρους ἐν οὐρανῷ,
ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσ-
σουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται
Λυκ.ια. Ε καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· μζ ε
ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν
ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκο-
Λυκ.ιϛ. Γ τεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;
Ουδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, μη ε * οἰκέτης. α. ῃ
καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρο-
νήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. διὰ τοῦτο λέγω μθ ε
ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίητε, μη-
δὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τρο-
Λυκ.ιβ. Γ α. πρ. ε. Β ψαλ. ν. η. Δ φιλιπ. η. Α α. ζηθ. ε. Β Δ φῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ σὺναγουσιν εἰς
ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. οὐχ ὑμεῖς
μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται
προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; καὶ περὶ ἐνδύ-
ματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐ-
ξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πά-
σῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ
ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ
Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
Μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί
περιβαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. ζητεῖτε δὲ
πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν
αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέ-
Λυκ.ϛ. Ε ρᾳ ἡ κακία αὐτῆς. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. * ἐν ᾧ γὰρ κρί- ζ ε * μὴ καταδι-
ρωμ. β. Α α. κορ. θ. Α Μαρ. θ. Δ λυκ. ϛ. Β Λυκ. ϛ. Ζ ματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθή- να ε καζετε, καὶ ὑ μὴ καδικαδῆτε. ν.
σεται ὑμῖν. τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελ

φοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς
ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀ-
φθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτὰ
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε δια-
βλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ
σου. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργα- νβ ε
ρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατήσουσιν αὐ- νγ ε
τοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖ- Κεφ. κα. Β
τε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσε- μαρ. ια. Γ
ται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ Β λυκ. ια. Β
τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν ἰωαν. ιμ. Β
αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰχθῦν ιακω. α. Α
αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴ- Λυκ. ια. Β
δατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐ-
τόν; Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, νδ ε Λυκ. ϛ. Δ
οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προ- ματθ. η. Γ.
φῆται. Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, νε ε Λυκ. ιγ. Ε
καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί
εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ
ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐ- νϛ ε
τήν. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται
πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρ- Γ
παγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλ- νζ ε Λυκ. ϛ. Ζ
λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; οὕ-
τω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν νη ε
δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ * δένδρον σαπρὸν καρποὺς κα- * πάλιν. ν.
λοὺς ποιεῖν. πᾶν * δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, * ἰωαν. ϛ. Κεφ. γ. Β
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώ- νθ ε
σεσθε αὐτούς. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε, εἰσελεύσε- ξ ε
ται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. πολλοί ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ, Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ

σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
Δ πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶς. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε·
τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους
τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις
ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ
ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. Καὶ ἐγένετο ὅτε
ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι
ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καταβαίνοντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους,
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύ-
νει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθα-
ρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
πρόσφερε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑ-
κατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου
βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν
στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς
μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν ἔχων ὑπ' ἐμαυ-
Β τὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ,
ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀ-
κούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλι-
θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν

Λεν. ιγ. Ε
Δευτ. ς. Ζ
ρωμ. β. Β
ἰαν. α. Δ
Μαρ α. Γ
λουκ. ζ. Ε
Μθρ. α. Δ
λουκ. ε. Γ
Λβδιτ. ιζ. Α
Λουκ. ζ. Α
Μαλαχ. α. Γ

* παῖδες. ς. π.
4 ὁμοιωθήσ) ζ.
ξα ε
ξβ β
ξγ ζ
γ
ι αὐτῷ. ἐν πᾶσι.

οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκό-
τος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ, Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας
γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἐλ-
θὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βε-
βλημένην καὶ πυρέσσουσαν, καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀ-
φῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας
δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ
ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐ-
θεράπευσεν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου,
λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβά-
στασεν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν
ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶ-
πεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔ-
χει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ, Κύριε ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θά-
ψαι τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι, καὶ
ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. Καὶ ἐμβαντι
αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ
σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύ-
πτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων. αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. Καὶ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε σῶσον ἡ-
μᾶς, ἀπολλύμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι;
Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ. καὶ ἐγέ-
νετο γαλήνη μεγάλη. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες,
Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν
αὐτῷ; Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεση-
νῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μή ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ
τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ
υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μα-
κρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. οἱ δὲ δαι-

Μαρ. α. Γ.
λουκ. η. Ζ.
Μαρ. α. Δ
λουκ. η. Η
Ησαΐ. νγ. Β
Δευ. θ. Η
Μαρ. η. Δ
λουκ. η. Γ
Δ
Μαρ. ε. Α
λουκ. η. Δ

ια περὶ τοῦ ἐπιτιμήσεως τοῦ ὑδάτων. ιβ Περὶ τῶν δύο δαιμονιζομένων.

μονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὰγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὰγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν, Ἱνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ) Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες, Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐ-

θ'

Μαρ. β. Α λκ. ε. Δ

* ὁ Ἰησοῦς. ς.

ιγ

Μαρ. β. Β λκ. ε. Ζ

ιδ

Κεφ. ιβ. Α ἁ ὡσηέ ς. Γ α. Τιμόθ. Α Μαρ. β. Γ λκ. ε. Ζ

β. ιβ.

τῶν ὅτιν ὁ νυμφίος; ἢ δύνονται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἀλλ' ἔρχονται ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ. αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. (Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε, Θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.) καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ, Ναὶ Κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῳχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰη-

Γ Μαρ. ε. Γ λκ. η. Ζ

Δ

Λκ. ια. Β

Κεφ. ιβ. Β ἁ ὠσηέ γ. Γ λκ. ια. Β

ιζ Περὶ τῶν δύο τυφλῶν. ιη Περὶ τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ.

σοῦς τὰς πόλεις πάσας & τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. *Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν *πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν*. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος, & Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Καναναίτης, καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης, ὁ & προδοὺς αὐτόν. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, *λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, & εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν· * & ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. * ἀμὴν * λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ

Ματ.ς.Ε
Λυκ.ι.Α
ἰω.ια.Ε
Ματ.γ.Β καὶ ς.Β λυκ.θ.Α
Ματ.γ.Β. λυκ.ς.Α
Ματ.ς.Α λυκ.θ.Α
Πραξ.ιγ.Η.
Γραξ.ιγ.Η. & ιη.Β

ς α.ιβ.
* & πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. η.
9 ἰσχυλισθῆναι. α.β.γ.η.ι.ξ.
7 προσδοκῶσαν. ιθ.
* κτ'. η.κ.
* ὧν παρελάβ. κ.
1 Καναναῖος. β.κ.
8 ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. η. * καὶ ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. κ. ἢ οὕτως, ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἑνὶ διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. β.
9 πληρώσητε. δ
10 Βεεζεβούλ. β
11 καλοῦσι. β.
12 ἀποκτεινόντων. ἐν πᾶσι.
* ἐν οὐρανοῖς. θ.
2 ῥάβδους. α. ε.γ.η.ζ.η.θ. ια.ιβ.
3 δ' μαθητ. ιη.
* λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. α.β.γ.ς.ιη.
4 εἰσελθέτω. η. ς. καὶ ὅ ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδ' ἀκούσωσι. κ
* ἐπ' αὐτῇ. ιη.
* ἐδρ. κ. ιη.
6 Γόμορρας. γ.ς.θ.

ἡ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς & τοῖς ἔθνεσιν. Ὅταν δὲ 7 παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ Γ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς 8 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. * ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν * τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην, 10 Βεελζεβοὺλ 11 ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· & ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν 12 ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν; * ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί. Μὴ οὖν φοβηθῆτε, πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ, ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην

Λυκ.ι.Α
Ματ.ιγ.Β λυκ.ιβ.Β
Κεφ.ιϚ.Γ.
Ματ.ι.Γ. λυκ.ιι.Γ. & ιβ.Α
Λυκ.ιβ.Α
Ματ.ιι.Δ λυκ.θ.Γ. & ιβ.Β. α. ἐμοθ. β.Β
Λυκ.ιβ.Ζ

7 προσδοκῶσιν. ιθ.
12 ἀποκτεινόντων. ἐν πᾶσι.
* ἐν οὐρανοῖς. θ.
8 ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. η. * καὶ ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. κ. ἢ οὕτως, ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἑνὶ διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. β.
9 πληρώσητε. δ
10 Βεελζεβούλ. β
11 καλοῦσι. β.

Μιχ.ζ.Β

ἐπὶ τ̃ γλῶ. ἐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γ̀ δι-
χάσαι ἄνθρωπον κ̀ τ̃ πατ̃ρὸς αὐτ̃, κ̀ θυγατέρα κ̀ τ̀ μη-
τρὸς αὐτ̃ς, ⁊ νύμφην κ̀ τ̀ πενθερὰς αὐτ̃ς. κ̀ ἐχθροὶ τ̃ ἀν-
θρώπου, ⁊ οἰκιακοὶ αὐτ̃. ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπ̀ρ ἐμέ, ἐκ ἔστι μου ἄξιος· ⁊ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπ̀ρ ἐμέ, ἐκ ἔστι μου ἄξιος. κ̀ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτ̃, ⁊ ἀκο-
λουθ̃ ὀπίσω μου, ἐκ ἔστι μου ἄξιος. ὁ εὑρὼν τ̀ ψυχὴν αὐτ̃, ἀπολέσει αὐτήν· κ̀ ὁ ἀπολέσας τ̀ ψυχὴν αὐτ̃ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· ⁊ ὁ ἐμὲ δε-
χόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προφή-
την εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται· κ̀ ὁ δεχόμενος δίκαιο⁊ εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψε-
ται. κ̀ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τ̃ μικρῶν τούτων ποτήριον ψυ-
χροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀ-
πολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτ̃.

Λυκ.ζ.Γ

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτ̃, μετέβη ἐκεῖθεν τ̃ διδάσκειν κ̀ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. ὁ δ̀ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τ̃ Χριστ̃, πέμψας δύο τ̃ μα-
θητῶν αὐτ̃, εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδο-
κῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀ-
παγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε κ̀ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπου-
σι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, κ̀ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μα-
κάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Τούτων δ̀ πορευ-
μένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σα-
λευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱ-
Β ματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ ⁊ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τ̃ βασιλέων εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφή-
την; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτ̃ γάρ
Μιχ.ζ.Α ὅτι περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναι-
κῶν, μείζων Ἰωάννου τ̃ Βαπτιστ̃· ὁ δ̀ μικρότερος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τ̃ οὐρανῶν, μείζων αὐτ̃ ἐστιν. ἀπὸ δ̀ τ̃ ἡμερῶν Ἰωάννου τ̃

Βαπτιστ̃ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν βιάζεται, κ̀ βιασταὶ ἁρ
πάζουσιν αὐτήν. Πάντες γ̀ οἱ προφῆται ⁊ ὁ νόμος, ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν· κ̀ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Τίνι δ̀ ὁμοιώσω τ̀ γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις, κ̀ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτ̃, κ̀ λέγουσιν, Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, Γ
κ̀ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, κ̀ οὐκ ἐκόψασθε. Ἦλθε γ̀ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει. Ἦλθεν ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος ⁊ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος ⁊ ἁμαρ-
τωλῶν. κ̀ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τ̃ τέκνων αὐτ̃ς. Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτ̃, ὅτι οὐ μετενόησαν. Οὐαί σοι Χοραζίν, οὐαὶ σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ κ̀ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ κ̀ σποδῷ μετενόησαν. Πλὴν λέγω ὑ-
μῖν, Τύρῳ κ̀ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. Καὶ σύ Καπερναούμ, μὴ ἕως τ̀ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅ-
δου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις Δ
αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τ̃ σήμερον. Πλὴν λέ-
γω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξομολο-
γοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τ̃ οὐρανοῦ κ̀ τ̃ γ̃ς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νη-
πίοις. ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τ̃ πατρός μου. κ̀ οὐδεὶς ἐπιγινώ-
σκει υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦ-
τε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθε-
τε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι, ⁊ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· κ̀ εὑρήσε-
τε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, ⁊ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ιβ
ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τ̃ σπορίμων. οἱ δ̀ μαθηταὶ αὐτ̃ ἐπείνασαν, ⁊ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας, κ̀ ἐσθίειν. Οἱ δ̀ Φαρι-

σαῖοι ἰδόντες * εἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ ④ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ * αὐτοὶ. β. π.
α. Βασ. κα. Β ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί 1 τοῖς σάββασιν. ℓ.
ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ ④ μετ' αὐτοῦ· πῶς 2 γ. ℓ. θ. ιϛ. ιζ. ιℓ.
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τ Θεοῦ, ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔ-
Λευ. κ ℓ. Β φαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ
Ἀριθμ. κη. Β μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάβ- ριε
βασιν ④ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναί- 3 μείζον. ἐν πᾶσι
τιοί εἰσι; λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τ ἱεροῦ 2 μείζων ὅδε ἐστίν. εἰ δὲ ἐγνώ-
ℓίσαι ϛ. Γ κειτε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω ϗ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε 3 ἐν πᾶσι.
τοὺς ἀναιτίους. κύριος γάρ ἐστι καὶ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τ
Μαρ. γ. Α ἀνθρώπου. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν κα
λουκ. ϛ. Α αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ᾧ * τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν. καὶ ριϛ * οὐκ. β. ϛ. π. ιδ
β ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύ-
ειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν
ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, ϗ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάβ-
βασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ ϗ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, * Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ * ὠθ. ἐκτεινεμμέ
νων ἐχούσῃ τὴν
Β ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ριζ χεῖρα. α. ζ.
συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπο- 3 ἐποίησεν. η.
λέσωσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· ϗ ἠκολούθησαν ριη
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ϗ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, ϗ ἐπεί-
μησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν. ὅπως πληρωθῇ
Ησαΐ μϛ. Α τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τ προφήτου, λέγοντος, Ἰδοὺ ὁ παῖς μου,
" ὃν ᾑρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. θή-
" σω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, ϗ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. οὐκ
" ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν
" φωνὴν αὐτοῦ. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, ϗ
" λίνον τυφόμενον οὐσβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
Κεφ. ϑ. Δ " 4 ϗ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι. Τότε προσηνέχθη αὐ- κβ 4 ϗ ᾧ. ἐν πᾶσι
λουκ. ια. Β τῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς ϗ κωφός· ϗ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ριϑ
ὥστε τὸν τυφλὸν ϗ κωφὸν ϗ λαλεῖν ϗ βλέπειν. ϗ ἐξίσαν- ρκ
το πάντες ④ ὄχλοι, ϗ ἔλεγον, Μήτι οὗτός ἐστιν * ὁ υἱὸς Δα- * ὁ χ. α.
βίδ; ④ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ ρκα
β

δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τ δαιμονίων. Εἰ- ς ἰδὼν. β.
δὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασι- ρκβ
λεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰ- C
κία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ σταθήσεται. ϗ εἰ ὁ σατανᾶς τ Μαρ. γ. Γ
σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσε- λουκ. ια. Γ
ται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑ- 6 ἐκβάλλουσι, ℓ. ιℓ.
μῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τ Θεοῦ. Ἢ πῶς Γ
δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, ϗ τότε τ
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει; Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· ϗ ρκγ
ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶ- β Μαρ. γ. Δ
σα ἁμαρτία ϗ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ λουκ. ιβ. Β
τ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. α. ἰω. ϛ. Δ
καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κτ τ υἱοῦ τ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται
αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κτ τ πνεύματος τ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται
αὐτῷ οὔτε 7 ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε
τὸ δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ 7 ἐν τ τ αἰῶνι τ. α. β. ϛ. ζ.
δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ ιδ. ιϛ. ιζ. ιη. κ. ιϛ. ιβ. ιℓ. ρκδ
καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς δύνα- Λευ. ϛ. Ζ
σθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς
καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη- Λευ. ϛ. Η
σαυροῦ τ καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· ϗ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ρκε
πᾶν ῥῆμα 8 ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι ε
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ἐκ γὰρ τ λόγων σου δικαι- Ἐν πᾶσι, πλὴν
ωθήσῃ, ϗ ἐκ τ λόγων σου 10 καταδικασθήσῃ. Τότε ἀπεκρί- ἐν τῷ π.
θησάν τινες τ γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδά- ρκς
σκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 8 πονηρόν. ιδ.
αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σή- κγ
μεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τ προφή- 9 ἐκ. β. 10 καὶ ἀκρι- ρκζ
του. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους ζεῖς ἡμέρας ϗ βώσῃ. δ. ε
ζεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς ρκη
b.iii.

Γωνᾶ γ.Β

ζεῖς ἡμέρας καὶ ζεῖς νύκτας. ° ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν
τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι
μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. ° Βα-
γ.Βασ.ι.Α σίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κα-
β.παρ.θ.Α τακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν
σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. ° Ὅταν ρκθ̄
Λευκ.ια.Γ δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρ-
χεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ οὐχ εὑρίσκει.
Τότε λέγει, Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν
εὑρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον· Τό-
τε πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύμα-
τα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, ° καὶ γίνεται
Β.Ρώβ.C.Δ τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων· οὕτως ἔ-
ἰβρ.ς.Λ σται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. ° Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ρλ̄
Μαρ.γ.Δ ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζη-
Λευκ.ιη.Γ τοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. ° εἶπε δέ τις αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ
οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. ° Ὁ δὲ ἀ- ιι σι ἰδεῖν. ς.
ποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες
εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
° ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός
Μαρ.ιη.Α μου ἀδελφός, καὶ ἀδελφή, καὶ μήτηρ ἐστίν. ° Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί- ρκᾱ * καὶ.ς.θ.
Λευκ.Α ιε̄ νῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.
° καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει· καὶ
ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοὺ ἐξῆλθεν κσ̄
ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε πα-
ρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ, * καὶ κατέφαγεν αὐτά. Ἄλ- * τὰ οὐρανοῦ. γ.ς.
λα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ
εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατεί-
λαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν κα-
λὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριά-

κοντα. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω, ἀκουέτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μα-
θηταὶ εἶπον αὐτῷ, Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; Ὁ δὲ ἀπο- Β
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βα-
ρλβ̄ σιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ° Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσε- Κεφ.κε.Γ
1 ὃ ἐν παραβο- ται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσε-
λαῖς.ς.ιβ. ται ἀπ' αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέ-
ρλγ̄ πουτες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦ-
2 λαλῶ αὐτοῖς, α σι. καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγου-
ἵνα βλέποντες σα, ° Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψε- « Ησαΐου ς. Γ
μὴ βλέπωσι, καὶ γ. τε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ « μαρ.δ.Β
ἀκούοντες μὴ ἀ- ζ.κ. τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυ- « λευκ.κ.Β
κούωσι, μηδὲ συνιῶσι. καὶ θ.ιβ. σαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ « ἰω.ιβ.Ζ
ποτὲ πληρωθήσεται αὐτοῖς. ς. καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Ὑμῶν δὲ « πραξ.κη.Ζ
3 ἀκούσητε. δ.θ. ρλζ̄ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκού- « ῥωμ.ια.Β.
4 βλέψητε. δ.θ ε σουσι. ° Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμη-
σαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκου- Λευκ.ι.Δ
σαν. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος. Παν- Γ Μαρ.δ.Β
ρλε̄ τὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ λευκ.κ.Β
β πονηρὸς, καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. οὗτός
5 σαρξ.ς. ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗ-
τός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων
αὐτὸν, οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενο-
6 καὶ διωγμοῦ. ε. μένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλί-
ζεται. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀ-
κούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
συμπνίγει τὸν λόγον, * καὶ ἄκαρπος γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν * πᾶσαν. ιζ.
καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιών, ὃς
δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τρι-
ακοντα. * Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιώ- * Ὁ ἔχων ὦτα ρλζ̄
ἀκούειν, ἀκουέ- θη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα τω. ε.ς. γ ι σπείραντι. γ.
ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ° ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν ιθ.
αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆ-
λθεν· ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ Δ
τὰ ζιζάνια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, εἶπον

αὐτῷ, Κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη, Οὔ· μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε σὺν αὐξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμάς, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συνάγαγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶ, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρός, ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά, ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμός, συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταί, ἄγγελοί εἰσιν. Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι

Μαρ.δ.Δ λκ.ιγ.Δ — ρλζ β
Λκ.ιγ.Δ — ρλη ε — *παύτων.α.γ.δ 8 καὶ ελθεῖν. α.
Μαρ.δ.Δ — ρλθ ς — *λέγων. η. — 9 ἔκρυψεν. ἐν πᾶσι.
ψαλ.οζ.Α — ρμ — » γοντος, Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
Ἀποκ.ιη.Γ ἰωὴλ γ.Γ — Σοφ.γ.Β δαν.ιβ Β — 10 καίεται. ἐν πᾶσι. — α.β.η.

11 Τῶν οὐρανῶν. ιδ — ἐν λαμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ 11 τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας, 12 ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφορίσουσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὸν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὁμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς, καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν

ρμα α
12 Θύρων ϛ. β. ιζ.
ρμβ α — *πάσα. β.
ρμγ β — *μήτι. β. *ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. C. η.
ρμδ β

Μαρ.ς.Α λκ.η.Δ ἰω.η.Ζ.
Γω.ς.Ε
Μαρ.ς.Β λκ.θ.Α
Μαρ.ς.Γ λκ.γ.Δ

φυλακὴν, διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρῴδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρῴδῃ. ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ λυπηθεὶς ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι· καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους· οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ· τὸ δὲ

Μαρ.ς.Δ.Ε λκ.θ.Β ἰω.ς.Α

Β

Γ

πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, ὅτι φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταπονεῖσθαι, ἔκραξε, λέγων, Κύριε σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν. Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς; Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω. Ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ, ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. Ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων, Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με, δι-

ρμα α ἐφοβήθη. ρμβ γ ἐπῶμαν. ἀπ. Ἰω. ρμγ β ἐμβαίνοντων. ρμγ γ ἐφθασεν ἀπὸ. ρμδ α ἐν πᾶσι. ρμε γ ρμς α ρμζ α ρμη ς ρμθ. β ρν α Μαρ.ς.Η Μαρ.ζ.Α Ἐξοδ.κ.Γ Δευτ.ε.Β. ἐφεσ.ς.Α Ἐξοδ.κα.Γ λβίτ.κ.Β παροιμ.κ.Γ Ἡσαΐ.κθ.Δ

Μαρ.ζ.Γ δάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Καὶ προσ-
καλεσάμενος τ̃ ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε καὶ σιωπᾶτε. οὐ
Β τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπο-
ρευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῷ εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρι-
σαῖοι ἀκούσαντες τ̃ λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
Ἰω.μ.Α εἶπε, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνι-
Λυκ.ς.Ζ ος, ἐκριζωθήσεται. ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυ-
φλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυ-
Μαρ.ζ.Γ νον πεσοῦνται. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον
ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ
ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς
τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;
τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τ̃ καρδίας ἐξέρχεται,
κἀκεῖνα κοινοῖ τ̃ ἄνθρωπον. ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται
Γεν.ς.Α καὶ π.Δ διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευ-
Μαρ.ζ.Γ Γ δομαρτυρίαι, βλασφημίαι· ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τ̃ ἄν-
θρωπον. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέ- κϐ
ρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ ἰδοὺ γυνὴ *χαναναία ἀπὸ τ̃ ὁρίων *Ως.α.
ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἔκραυγασεν αὐτῷ λέγουσα, Ἐλέησόν με, ³ἔκραξεν ὀπί-
Κύριε, υἱὲ Δαβίδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ σω αὐτ. Ϛ.
ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτ̃, ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν
ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ ρπ̃
πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσε- ε
Κεφ.ι.Α κύνει αὐτῷ, λέγουσα, Κύριε βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ- ρνθ̃
πεν, ⁴Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τ̃ τέκνων, καὶ βαλεῖν ϛ
τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε, Ναὶ Κύριε. καὶ γὰρ *τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τ̃ ψιχίων τ̃ πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τ̃ κυρίων
αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὦ γύναι, μεγά-
λη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐ-
τῆς ἀπὸ τ̃ ὥρας ἐκείνης. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλ-
Μαρ.ζ.Δ θε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄ-

4 οὐκ ἔξεστι κατ. ζ. Ϛ.
*καὶ. γ.

ρος, ἐκάθητο ἐκεῖ. καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχον-
τες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς, καὶ ἑτέ- Δ Ησαΐ λε.Β
ρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τ̃ Ἰησοῦ· καὶ
*τυφλ. β. ἐθεράπευσεν αὐτούς, *ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέπον-
τας, κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦ-
ς.ὁδὸξαζον.α. λᾱ ντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραήλ. Ὁ Μαρ.ι.Α
ρε̄ ς δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγ-
χνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί
μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω,
μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ
τοῦ, Πόθεν *ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον
*οιῶ. β. τοσοῦτον; Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶ-
πον, Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν
ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαρι-
στήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ
ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἦραν τὸ περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ
ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια
6Μαγαδαν. β. ρξα Μαγδαλά. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδ- ιϛ̄ Κεφ.ιβ.Γ
ρξ δουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τ̃ οὐρα- γεωρ.π.Β
νοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὀψίας λυκ.ιβ.Η
γενομένης λέγετε, Εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. καὶ πρωΐ,
Σήμερον χειμών· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταὶ
τὸ μὲν πρόσωπον τ̃ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα
τοῦ δοκιμάζε- ρξγ τ̃ καιρῶν οὐ δύνασθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον Κεφ.ιβ.Γ
τε π.τ.σωτέρε- ς ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ Γωνᾶ β.Α
τε π.ε.ζ.θ. λβ τ̃ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε. Καὶ ἐλθόν- Μαρ.η.Β
τες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν.
ρξη Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τ̃ ζύ-
β μης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν
ρξθ̃ ς ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους
²ἐλάβετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους Κεφ.ιϛ.Γ
²ἐλάβετε. ἐκω.ς.Β

Κεφ.ιδ.Δ τῶν πενταχισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τ͂ Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τ͂ Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶ͂ναι, τὸν υἱὸν τ͂ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ εἶπον, Ⓐ μὲν Ἰωάννην τ͂ βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶ͂ναι; Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τ͂ θεοῦ τ͂ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ Σίμων βὰρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τ͂ ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τ͂ βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τ͂ γ͂ς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τ͂ γ͂ς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέγων, Ἱλεώς σοι Κύριε, οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, σκάνδαλόν μού εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τ͂ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τ͂ ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄν-

Γ Ἰω.ς.Η. Γ Ἰω.α.Ζ Ἰω.κ.Ε Δ Κεφ.ι.Δ.καὶ μθ.κ.Δ λκ.θ.Γ.καὶ ια.Ζ.καὶζ.Η Κεφ.ι.Δ ἰω.ιβ.Δ Μαρ.κ.Δ λκ.θ.Γ

3 ἄρτων. α΄ κ. 4 προσέχετε. προσέχετε ἀπό. γ.α΄.ε.

λγ ρξ α ρξα ρξβ ρξγ ρξδ ρξε ρξς ρξζ ρξη β ρξθ ρο ρο β

ε.ζ κ.

5 ἰώφελήσει ταῦ. κ.

ροα θεσπος ἀντάλλαγμα τ͂ ψυχῆς αὐτοῦ; Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τ͂ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τ͂ * ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τ͂ ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τ͂ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τ͂ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς Ⓟ Πέτρον Ⓒ Ἰάκωβον Ⓒ Ἰωάννην τ͂ ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ⓒ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν· Ⓒ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ, Κύριε καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶ͂ναι. εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, Ⓒ μίαν Ἠλίᾳ. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τ͂ νεφέλης λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ προσελθὼν Β ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε, Ⓒ μὴ φοβεῖσθε. Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ Ⓘ Ἰησοῦν μόνον. Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τ͂ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τ͂ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. Τότε συνῆκαν Ⓓ μαθηταὶ, ὅτι περὶ Ἰωάννου τ͂ Βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ ἐλθόντων αὐτ͂ πρὸς Ⓟ ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων, Κύριε ἐλέησόν μου Ⓜ υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν

* ἀγγέλων. β. ρος β ρος γ ρος ς λθ ρο β λε ρος ζ

Μαρ.θ.Α λκ.θ.Δ Μαρ.θ.Β Κεφ.ια.Β μαλαχ.δ.Β Μαρ.θ.Γ λκ.θ.Ε Κεφ.ς.Δ β.πβ.α.Δ Γ

4 ἐπέγνωσαν αὐτ͂. θ. ι.θ.

ις. ε.ς. ἰωάν. ὁ πᾶσ.

σεσθενήσαν. ιιη.

αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναούμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε, καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τρά-

Δ
Λουκ.ιζ.Β
Κεφ.κ.Γ Μαρ.θ.Ε λουκ.θ.Ε, & κη.Α
* ἀμὴν λαλῶ ὑμῖν π
ροζ β
ροζ α
7 Καφαρναούμ. β.
ροη β
Μαρ.θ.Γ λουκ.θ.Ζ
ιθ
λζ
Κεφ.ιθ.Β α.κορ.ιεῖ.Δ
ροθ β
Μαρ.θ.Β λουκ.ιζ.Α
ι εἰς τ. ἐκ πάσ.

χιλιον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων. ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα. πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐάν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρός ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, πάραλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ'

Κεφ.ε.Ε μιχ.θ.Ζ
ρπγ ς
Β
Ἰακωπόσ. ευσ.ε.Β ψαλ.λγ.Α Λουκ.ιθ.Β Λουκ.ιε.Α
λη
ρπϛ ς
Λουκ.ιθ.Δ εἰ κ.μο.α. τικοῦ ιθ.Β ἰακ.ε.Δ
ρπδ ς
Γ
Δευτ.ιζ.Β. & ιθ.Β. β.κορ.ιγ.Α ἑβρ.ι.Ε. ἰσ.η.Γ
ρπε ζ
Ε.Θεσσ.γ.Δ α.κορ.ε.Δ Ἰωα.κ.Ε
ρπϛ ς
ρπζ ς
Λουκ.ιζ.Δ

ἑως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τ̃ λθ
τ̃ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετ̃ ρπη
τ̃ δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ αὐτ̃ συναίρειν, προσηνέχθη
αὐτ̃ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. μὴ ἐχόντος δὲ αὐτ̃ ἀπο-
δοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτ̃ πραθῆναι καὶ τ̃ γυναῖ-
Δ κα αὐτ̃ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεσὼν *ἐκεῖνος. β. ν. η
οὖν ὁ δοῦλος* προσεκύνει αὐτ̃, λέγων, Κύριε μακροθύμησον
ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τ̃
δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτ̃.
Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τ̃ συνδούλων αὐτοῦ, ὃς
ὤφειλεν αὐτ̃ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέ- 2 εἶπε. ακ.
γων, Ἀπόδος μοι εἴ, τι ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ συνδουλος αὐτοῦ
εἰς τοὺς πόδας αὐτ̃, παρεκάλει αὐτ̃, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ'
ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελ- 3 α. ρ. ζ. θ. ιβ. ιοβ.
θὼν ἔβαλεν αὐτ̃ εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 3 ἠθέλησεν. β
Ἰδόντες δὲ οἱ συνδουλοι αὐτοῦ τὰ 4 γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφό- 4 γενόμενα. γ. ε η. θ
δρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τ̃ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενό-
μενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτ̃, λέγει
αὐτ̃, Δοῦλε πονηρὲ πᾶσαν τ̃ ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ
παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει* καὶ σε ἐλεῆσαι τ̃ συνδοῦλόν σου, ὡς * οὐκ. β
κἀγὼ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτ̃ παρέδωκεν αὐ-
τ̃ τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. οὕτω 5 πατὴρ ὑμῶν. ζ
καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκα-
στος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τ̃ καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώμα-
τα αὐτ̃.

Μαρ. ι. Δ ιθ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους ραπθ
τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τ̃ Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τ̃ Ἰου- ς
δαίας πέραν τ̃ Ἰορδάνου· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ μ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρι-
σαῖοι πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες αὐτῷ, εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ
ἀπολῦσαι τ̃ γυναῖκα αὐτοῦ κατ̃ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκρι- 1 ἀμφοπαρ. ι.
θεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρ-
Γεν. α. Δ. σεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; καὶ εἶπεν, Ἕνεκεν τούτου κατα-
Γεν. β. Δ » λείψει ἄνθρωπος τ̃ πατέρα καὶ τ̃ μητέρα, καὶ προσκολληθήσε-
ἐφεσ. ε. Η
α. κορ. ς. Δ » ται τ̃ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥς-

πως οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄν-
θρωπος μὴ χωριζέτω. Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλα- Δευτ. κδ. Α
το δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει
αὐτοῖς, Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἐπέτρε- Β
ψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν, ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέ-
γονεν οὕτω. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τ̃ γυναῖκα αὐ- ρξ β Κεφ. ε. Ε μαρ. ι. Β λυκ. ις. Δ α. Κορ. ζ. Β
τοῦ· εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπο- χρισ. ακ.
λελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ρξα
αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τ̃ ἀνθρώπου μετ̃ γυναικός, οὐ
συμφέρει γαμῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν
λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοι-
λίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνου-
χίσθησαν ὑπὸ τ̃ ἀνθρώπων· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνού-
χισαν ἑαυτοὺς, διὰ τ̃ βασιλείαν τ̃ οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος
χωρεῖν, χωρείτω. Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς ρξβ Κεφ. ιη. Α μαρ. ι. Β λυκ. ιη. Γ
χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν
αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ
ἐλθεῖν πρός με· τ̃ γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν. Καὶ
ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ ἰδοὺ εἷς μα Μαρ. ι. Β λυκ. ιη. Δ
προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ρξγ Γ
ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς
ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Τό, Οὐ Εξοδ. κ. Γ
φονεύσεις, Οὐ μοιχεύσεις, Οὐ κλέψεις, Οὐ ψευδομαρτυρήσεις,
Τίμα τ̃ πατέρα σου, καὶ τ̃ μητέρα. *Καὶ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον * σου. α
σου ὡς σεαυτόν. Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφυ-
λαξάμην ἐκ νεότητός μου, τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ρξδ
Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς
πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.
Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ρξε
ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τ̃ ρξς
βασιλείαν τ̃ οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι
κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς

πλὴ βασιλείαν τ̃ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτ̃, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σω-
θῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις
τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι. Τότε ἀ-
ποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, Μαρ. ι. Δ λκ. ιη. Ε
καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ
παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης λκ. κβ. Δ
αὐτ̃, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς
δώδεκα φυλὰς τ̃ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελ-
φοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα,
ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψε-
ται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶ-
τοι, ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ Μάρ. ι. Ε λκ. ιγ. Ζ
βασιλεία τ̃ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅ-
μα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τ̀ ἀμπελῶνα αὐτ̃. συμ-
φωνήσας δὲ μετ̀ τ̃ ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀ-
πέστειλεν αὐτοὺς εἰς τ̀ ἀμπελῶνα αὐτ̃. Καὶ ἐξελθὼν περὶ τ̀
τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς, καὶ
ἐκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τ̀ ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δί-
καιον δώσω ὑμῖν. Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην
καὶ ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ δὲ τ̀ ἑνδεκάτην ὡ-
ρὰν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργοὺς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί
ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐ-
δείς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τ̀
ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. Ὀψίας δὲ γενομένης
λέγει ὁ κύριος τ̃ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτ̃, Κάλεσον τοὺς
ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τ̀ μισθὸν ἀρξάμενος ἀπὸ τ̃ ἐσχά-
των ἕως τ̃ πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τ̀ ἑνδεκάτην ὥραν, Β
ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι
πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόν-
τες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τ̃ οἰκοδεσπότου, λέγοντες, ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι
μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστά-
σασι τὸ βάρος τ̃ ἡμέρας, καὶ τ̀ καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-

Κύριε. κ
ι καὶ σωσαντα; ζ. ιβ

πεν ἑνὶ αὐτῶν, Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνη-
σάς μοι; ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦ-
ναι ὡς καὶ σοί. ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; εἰ ὁ ὀ-
φθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Οὕτως ἔσονται Κεφ. ιθ. Δ μλ. ι. Ε λκ. ιη. Ζ
οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι. πολλοὶ γάρ εἰσι κλη-
τοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσό- Μαρ. ι. Ε λκ. ιη. Ζ
λυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ὁ υἱὸς
τ̃ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦ- Γ Ἰω. ιη. Ζ
σι· καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς
ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρί-
τῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τ̃ Μαρ. ι. Ε
υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τ̃ υἱῶν αὐτ̃ς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦ-
σά τι παρ' αὐτ̃. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵ-
να καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ
ἀριστερῶν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ
οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ μέλλω πί-
νειν; καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Λέ-
γουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν
μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσε-
σθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, οὐκ ἔστιν
ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τ̃ πατρός μου. Καὶ Δ
ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τ̃ δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Μαρ. ι. Ζ λκ. κζ. Γ
Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν, Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρ-
χοντες τ̃ ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κα-
τεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν
θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν
θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος. ὥσπερ ὁ υἱὸς τ̃
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ ἐκπορευομένων Μαρ. ι. Η λκ. ιη. Ζ. Η
αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδοὺ
δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τ̀ ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς
παράγει ἔκραξαν λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβίδ.
Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. οἱ δὲ μεῖζον

σιωπήσωσι Gl. π
ἐγὼ δὲ, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, διασελεύσομαι τὸ γ. ση. ε. ζ ιβ
ἐν τῇ ὁδῷ ἐπτ. π
ἐξεστι. α. β. γ. ζ. ιβ. ιη
ὁ δὲ ἐκπορευομένου αὐτ̃. ς
ἐκπορευομένων Cant. ση. ε. ιη
ιβ. π

c.iii.

ἔκραζον, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβίδ. Καὶ σας
ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;
Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν ⓐ ὀφθαλμοί.
Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τ̃ ὀφθαλμῶν αὐτῶν· κ εὐ-
θέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, κ ἠκολούθησαν αὐτῷ. με β.π

Μαρ ια.Α λκ.ιθ.Ε κα̃ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ σος 1 Βηθφαγ.π
πρὸς τ̃ ὄρος τ̃ ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέ-
γων αὐτοῖς, Πορεύεσθε εἰς τ̀ κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, κ εὐ-
θέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, κ πῶλον μετ' αὐτ̃· λύσαντες
ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν 2 Ἂν τις ἴδῃ τι, ἐρεῖτε. β
χρείαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγο- οζ 3 Ἀποστέλλ. π.
Ησαΐ. ξδ.Δ ζαχρ.θ.Β ἰω.ιβ.Β νεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τ̃ προφήτου λέγοντος, Εἰ-
» πατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πρᾶ-
» ὺς, κ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον, κ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. Πορευ- σν
θέντες δὲ ⓓ μαθηταὶ, κ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐ- ς
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, κ ἐπέθηκαν ἐ-
πάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, κ 4 ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 4 ἐκάθησεν. γ ια
Ὁ δὲ πλεῖσος ὄχλος ἔστρωσεν ἑαυτ̃ τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι
δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τ̃ δένδρων, κ ἔστρωννυον ἐν τῇ ὁδῷ.
Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες * καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέ- νθ * αὐτὸν. β
γοντες, Ὡσαννὰ τ̃ υἱ̃ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν α
ὀνόματι Κυρίου, Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσελθόντος σι
αὐτ̃ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστιν ι
οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ
Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν σιᾶ
Μαρ.ια.Β λκ.ιθ.Η Δθλ.ιη.Γ ἰω.β.Γ τ̃ Θεοῦ, κ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας κ ἀγοράζον- α
τας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε,
Β κ τὰς καθέδρας τ̃ πωλούντων τὰς περιστερὰς· κ λέγει αὐτοῖς,
Ησαΐ νς.Γ Ιερεμ.ζ.Β » γέγραπται, Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσε̃· ὑμεῖς δὲ
» αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυ- μς
φλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες σιζ
δὲ ⓔ ἀρχιερεῖς κ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, κ σιη
τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, κ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν, κ εἶπον αὐτῷ, * Ἀκούεις τί οὗτοι λέγου- * ἰσ. ι.

σιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ Ψαλ.η.Β
σι̃ ε στόματος νηπίων κ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; Καὶ καταλι-
μζ πὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τ̃ πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη
ἐκεῖ. Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε· κ ἰ- Μαρ.ια.Β
δὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τ̃ ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗ-
ρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον. καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ
καρπὸς γένηται εἰς τ̀ αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ.
Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα
σιε ἐξηράνθη ἡ συκῆ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέ
ε γω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, κ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τ̃ συκῆς
ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι, κ βλήθητι εἰς
τ̀ θάλασσαν, γενήσε̃· κ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευ- Κεφ.ζ.Α
σις οι μαρ.ια.Γ
μη χῇ πιστεύοντες, λήψεσθε. Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσ- ἰω.ιε.Α
ελθόντες αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς κ οἱ πρεσβύτεροι τ̃ λαοῦ, Μαρ.ια.Δ
σις ς λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; κ τίς σοι ἔδωκε τὴν λκ.κ.Α
ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω Γ
ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν, ἐξ
οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγον-
τες, Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσα-
τε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα τ̀ ὄχλον.
πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Κ ἀποκριθέν- Κεφ.ια.Α
τες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς κ αὐτὸς, Οὐ- μθ μαρ.ς.Β
δὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν
δοκεῖ; Ἄνθρωπος * εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελθὼν τῷ πρώ- * ὃς ε.ς.ιαῆ
σιη τῳ εἶπε, Τέκνον ὕπαγε, σήμερον ⓕ ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί α
μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω. ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀ-
πῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀ-
ποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ κύριε. καὶ οὐκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο
ἐποίησε τὸ θέλημα τ̃ πατρός; Λέγουσιν αὐτῷ, Ὁ πρῶτος. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ⓖ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ. ἦλθε γὰρ
πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, κ οὐκ ἐπιστεύσατε
αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι κ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ. ὑμεῖς δὲ ἰ-

δόντες ὃ μεθεμηνεύθη ὑστερ⑩, τ̃ πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ° Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ὁ δὲ καιρὸς ἦγγισεν τ̃ν καρπῶν, Δ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτ̃. καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτ̃, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τ̃ν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτ̃, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τ̃ν υἱόν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, ° Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτ̃. καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἔξω τ̃ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τ̃ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς, καὶ τ̃ ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτ̃. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, „ Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν „ οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. παρὰ „ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτ̃ς. καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτ̃, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς κβ ἐν παραβολαῖς, λέγων, ° Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τ̃ υἱ̃ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις, Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, Δ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦ-

Μαρ.ιβ.Α λουκ.κ.Β ἡσαΐ.ε.Α ἱερεμ.β.Δ

Κεφ.κς.Α καὶ ζ.Α ἰω.ια.Ζ.Η

Ψαλμ.ριζ.Δ πράξ.δ.Β ἀ.πέτρ.β.Α

σιβ ε

σκβ ε

σκγ ε

σκδ ε

6 χαμαιζῆς. ζ

ν Ἰησοῦς. ν

Λουκ.ιδ.Δ Ἰωαν.ιθ.Β

νβ Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων αὐτὸν τ̃ κῆνσον. νγ Περὶ τ̃ Σαδδουκαίων. κζ κβ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 41

τε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ, ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τ̃ ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορείαν αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν, καὶ ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τ̃ πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τ̃ ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες ⑩ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει Β αὐτῷ, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. νβ ° Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. ° Τότε πορευθέν- νγ τες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον, ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν β ἐν λόγῳ. καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τ̃ Ἡρῳδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τ̃ ὁδὸν τ̃ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ, ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τ̃ πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε, Τί με πειράζετε ὑποκριταί; Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τ̃ κήνσου. ⑩ Οἱ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς, * Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγουσιν αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, ° Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τ̃ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. ° Ἐν ἐκείνῃ τῇ Γ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ° Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος,

Ἰησοῦς. ν

Κεφ.κ.Β Μαρ.ιβ.Β λουκ.κ.Δ

Ρωμ.ιγ.Β

Μαρ.ιε.Β λουκ.κ.Ε Πράξ.κγ.Β Δευτ.κε.Δ

γαμήσας ἐτελεύτησε· κ̀ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτ̃. ὁμοίως κ̀ ὁ δεύτερος, κ̀ ὁ τρίτος, ἕως τ̃ ἑπτά. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε κ̀ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τ̃ ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τ̀ δύναμιν τ̃ Θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τ̃ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. Περὶ δὲ τ̀ ἀναστάσεως τ̃ νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τ̃ Θεοῦ, λέγοντος, Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, κ̀ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, κ̀ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς, Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτ̃. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτ̃, κ̀ λέγων, Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀγαπήσεις κύριον (ω) (ν) Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, κ̀ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, κ̀ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶ πρώτη κ̀ μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τ̀ πλησίον (ω) σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος κ̀ οἱ προφῆται κρέμανται. Συνηγμένων δὲ τ̃ν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τ̃ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; Λέγουσιν αὐτῷ, τ̃ Δαβίδ. Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, Εἶπεν ὁ Κύριος τ̃ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τ̃ ποδῶν σου; Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτ̃ Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτ̃ ἐστι. Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τ̀ ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτ̃ οὐκέτι. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις κ̀ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, λέγων, Ἐπὶ τ̀ Μωσέως ἐκαθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς κ̀ οἱ Φαρισαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κ̀ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα κ̀ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τ̃ν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά. πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, κ̀ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τ̃ν ἱματίων αὐτῶν. φιλοῦσι τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, κ̀ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, κ̀ καλεῖσθαι ὑπὸ τ̃ν ἀνθρώπων ῥαββὶ ῥαββί. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός. πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. κ̀ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τ̃ς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· κ̀ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς κ̀ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τ̃ν χηρῶν, κ̀ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς κ̀ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τ̃ν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τ̃ν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς κ̀ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· κ̀ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες, Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τ̀ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ κ̀ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; Καί, Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτ̃, ὀφείλει. μωροὶ κ̀ τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτ̃· κ̀ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ κ̀ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· κ̀ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τ̃ Θεοῦ, κ̀ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτ̃. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, κ̀ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τ̃ νόμου, τὴν κρίσιν, κ̀ (ν) ἔλεον, καὶ τ̀ πίστιν. ταῦτα ἔδει

πῶσαι, καὶ κεῖνα μὴ ἀφιέναι. ὁδηγοὶ τυφλοί, ⓒ διυλίζοντες σλε
τ κώνωπα, τ δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν γραμ- σλς
Κεφ.ιε.Α μαλεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τ
ποτηρίου καὶ τ παροψίδος, *ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς *ζ ἁρπαγῆς.
ⓒ [10]ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς [11]αὐ- σλζ
Λικ.ια.Ζ τῶν καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑ- ς
ποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξω-
θεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν,
καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε
τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως ⓒ ἀ-
Λικ.ια.Ζ.Η νομίας. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, σλη
ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τ προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνη- ς
μεῖα τ δικαίων, καὶ λέγετε, εἰ ἤμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τ πατέ-
ρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τ προ-
Δ φητῶν. ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τ φονευσάντων τοὺς σλθ
προφήτας. ⓒ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τ πατέρων ὑμῶν. ς
Κεφ.γ.Β ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τ κρίσεως τ γε- σμᾶ
έννης; διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς, προφήτας, ς
καὶ σοφοὺς, ⓒ γραμματεῖς· ⓒ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώ-
σετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, ⓒ
διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷ-
Γεν. θ.Β μα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τ αἵματος Ἄβελ
ἰδρ.ια.Α τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν
β.Παραλ. κδ.Ζ [12]ἐφονεύσατε μεταξὺ τ ναοῦ καὶ τ θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω ὑ- [12]ἐφόνευσατε
μῖν, *ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. Ἱερουσαλὴμ, σμᾶ *ὅπ. π.
Λικ.ιγ.Η Ἱερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους [13]πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνα- [13]πρὸς σε.β.
γαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυ-
κ.Εσδ.α.Γ τῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ κ.ε.θ.ιοκ
οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν, Οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως
Λικ.κα.Ε ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. σμᾶ
β
Μαρ.ιγ.Α καὶ [11]Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τ ἱερῶ· καὶ [11]ἀπὸ τ ἱερῶ, ἐπορεύετο. π
Λικ.κα.Β προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τ ἱερῶ. ὁ δὲ Ἰησοῦς [12]ἀπὸ δὲ ὑποκρι- θοῦς ἔπτω.β

κ.β.η.ε.ς.π εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται. Λικ.ιθ.Η
Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τ ὄρους τ ἐλαιῶν, προσῆλθον νζ
σμγ αὐτῷ ⓒ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα β
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τ σῆς παρουσίας, ⓒ τῆς συντελείας τ αἰ-
ῶνος; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μή τις ὑ- Ἐφεσ.ε.Β
μᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέ- κολ.β.Δ
γοντες, Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. μελλήσετε δὲ
ακούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ
πάντα *γενέσθαι. ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐ- *γίνεσθαι. θ
πὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. ⓒ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ,
σμοι ⓒ σεισμοὶ κατὰ τόπους. πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. τότε παρα- Κεφ.ι.Β
α δώσουσιν ὑμᾶς εἰς [4]θλῖψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· ⓒ ἔσεσθε μι- ἰω.ιε.Γ.
4.θλίψις.π σμε σοῦμενοι ὑπὸ πάντων τ ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε σκαν- ᾳ ις.Α
δαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, ⓒ μισήσουσιν
ἀλλήλους, ⓒ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανή-
σουσι πολλούς. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ
ἀγάπη τ πολλῶν· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. B
σμς Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ
ς οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· ⓒ τότε ἥξει τὸ τέλος.
σμζ Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Μαρ.ιγ.Β
ς Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων νο λικ.κα.Δ
σμη εἰτω) τότε ⓒ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη. ὁ ἐπὶ τοῦ
β δώματος, μὴ καταβαινέτω ἆραί τι ἐκ τ οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν
τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Οὐ-
ἀὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χει-
μῶνος, μηδὲ ἐν σαββάτῳ· ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα Πραξ.α.Β
οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου, ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ
μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ·
σνγ διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. Τότε Μαρ.ιγ.Γ
ς ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς, [8]ἢ ὧδε· μὴ πιστεύσητε. ἐ-
8.Μαιη.θλῶμαι γερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, ⓒ δώσουσι
σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς

ἐκλεκτοὺς. ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ον̄ε
ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι, μὴ ἐξέλθητε. ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύ- ον̄ς
σητε. Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαί- ον̄ς
νεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ̃ ϋο̃ τ̃ ἀνθρώ- ον̄ζ
που. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. ον̄η
Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τ̃ ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτι- β
σθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτ̃ς, καὶ οἱ ἀστέρες ον̄θ
πεσοῦνται ἀπὸ τ̃ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τ̃ν οὐρανῶν σα- c
λευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τ̃ ϋο̃ τ̃ ἀνθρώ-
που [10] ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τ̃ς γ̃ς, 10 τ̃ ἐν οὐ-
καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τ̃ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τ̃ν νεφελῶν τ̃ ρανοῖς. β
οὐρανοῦ, μετὰ [11] δυνάμεως καὶ δόξης πολλ̃ς. Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς 11 δυνάμεως
ἀγγέλους αὐτ̃ μετὰ σάλπιγγος [*] φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσι πολλ̃ς καὶ δό-
τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτ̃ ἐκ τ̃ τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ξης β
ἕως ἄκρων αὐτ̃ν. Ἀπὸ δὲ τ̃ συκῆς μάθετε τ̃ν παραβολήν· ὅταν * καὶ α. β. σ. ι
ἤδη ὁ κλάδος αὐτ̃ γένηται ἁπαλὸς, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώ- Λ
σκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα,
γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν [*] λέγω ὑμῖν, ὅ μὴ πα- * δὲ. σ. ι
ρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

Περὶ δὲ τ̃ ἡμέρας ἐκείνης [12] καὶ τ̃ς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ιβ̄ 12 ἡ ὥρας. ι
ἄγγελοι τ̃ν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. ὥσπερ δὲ αἱ ἡ- ιγ̄ λ. σ. ι. ι. ι
μέραι τ̃ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ̃ ϋο̃ τ̃ ἀνθρώπου. ὡς- οξ̄
περ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς προ τ̃ κατακλυσμοῦ τρώγοντες οξ̄α
καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας ε
εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυ- Δ
σμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ̃ ϋο̃ τ̃ ἀνθρώ- οξ̄ζ
που. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ζ
ὁ εἷς ἀφίεται. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ [13] μύλωνι· μία παραλαμ- 13 μύλων. γ
βάνεται, καὶ μία ἀφίεται [*]. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ οξ̄η [*] δύο θηλυ-
ὥρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ η νεις μιᾶς· εἰς
οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, οξ̄θ παραλαμβά-
καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυχθῆναι [14] τὸν οἶκον αὐτ̃ . Διὰ τοῦτο καὶ θ νεται, καὶ εἷς ἀ-
ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου φίεται. β
14 τὸν οἶκον. η

ἔρχεται. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέ- Λευκ. ιβ. Ζ
στησεν ὁ κύριος αὐτ̃ ἐπὶ τ̃ [15] θεραπείας αὐτ̃, τοῦ δοῦναι αὐ- 15 θεραπείας. η
τοῖς τὸν σῖτον ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτ̃ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Α'πρ. ις. Γ
ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτ̃ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ
κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτ̃, Χρονίζει ὁ κύριός
μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους, [*16] ἐσθίειν δὲ καὶ * αὐθ. ς. ν. θ. ι. ια'
πίνειν μετὰ τ̃ν μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τ̃ δούλου ἐκείνου ἐν 16 ἐδῶν δὲ καὶ
ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει πίν. β. ς. ν. ι. ια'
αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τ̃ν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ Κεφ. ιγ. Ζ.
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. Τότε ὁμοιωθήσεται [17] κε̄ 17 ὑμοιωθήσε.
ἡ βασιλεία τ̃ν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς ι
λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέν- ξ
τε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί. αἵτινες ξα
μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑ- ξβ
αυτῶν ἔλαιον· αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
αὐτῶν, μετὰ τ̃ν λαμπάδων αὐτῶν. Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ξγ
ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγο- ξδ
νεν, Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τό- ξε
τε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμ- ξ
πάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ξζ
ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπε- ξη
κρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν ι ου μὴ ἀρκέσῃ
καὶ ὑμῖν. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγορά- χ. ς. ζ. 13.
σατε ἑαυταῖς. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμ- ι ου δὲ μὴ ἀρκέσῃ
φίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλεί- α. η. ε. ν. θ. ιγ
σθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι,
Κύριε κύριε ἄνοιξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέ- Κεφ. κδ. Δ
γω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡ- μάρ. ιγ. Δ
μέραν οὐδὲ τ̃ ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἔρχεται. Ὥσ- Λευκ. ιθ. Β
περ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ Β. γ. ιι
παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε B
τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀ- σο̄
πεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών,

εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβών, ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τ̃ κυρίου αὐτ̃. μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τ̃ δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτ̃, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τ̃ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβών, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτ̃, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τ̃ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς, εἶπε, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρός εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτ̃ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτ̃ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τ̃ μὴ ἐχόντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτ̃. καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτ̃, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτ̃, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̃, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτ̃ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὡς ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τ̃ ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτ̃, τὰ δὲ ἔρίφια ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτ̃, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. πεί-

πάσα

πείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τ̃ ἀδελφῶν μου τ̃ ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτ̃. ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τ̃ ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτ̃, Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τ̃ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τ̃ ἀρχιερέως τ̃ λεγομένου Καϊάφα, καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τ̃ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτ̃ ἀνακειμένου. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους

προσέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα· καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτόν, εἶπε, Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες

Μαρ.ιδ'.Β λυκ.κϛ.Α — Μαρ.ιδ'.Β λυκ.κϛ.Α — Μαρ.ιδ'.Γ ἰω.ιγ.Γ — Ματθ.μ.Γ ἰω.ιγ.dB — α.Κορ.ια'.Ε — Μαρ.ιδ'.Γ ἰω.ιε.ιι.καὶ ιϛ.Β

ζ σπη — θ σπθ α — ι σκ — ια σκα — ιβ σκβ — ιγ σκγ — ιδ σκδ — ιε σκε — ιϛ σκϛ — ιζ σκζ

2 μνημόσυνον.η — 3 προσῆλθον.ς.θ — 4 ἐμβαπτόμενος τὴν χεῖρα μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον, ἐνθάδε.β — 5 βλάστησον. γ.ς.ζ.ι.θ.ιϛ.η

τες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. γέγραπται γάρ, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τοῦ ποίμνης. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. Καὶ προελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος, καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθών, προσηύξατο λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν, προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κράτη-

Ζαχ.ιγ.Γ — Μαρ.ις.Β — Μαρ.ιδ'.Γ λυκ.κβ.Δ ἰω.ιγ.Δ — Μαρ.ιδ'.Δ λυκ.κϛ.Β — Μαρ.ιδ'.Ε λυκ.κβ.Ε ἰω.ιη.Α

ιη σπθ — κ σκ — κα σκα — κβ σκβ — κγ σκγ — κδ σκδ — κε σκε — κϛ σκϛ — κζ σκζ — κη σκη

γάπας; ὀκ.γ. ϛ.ζ.ιϛ.ιδ'. Μάρκος χαίρει, Σίμων καὶ ὑδρίᾳ; ἰκ'ἰησους, & ἐξῆς.

θ ἀπαρνήσωμαι. α.ϛ.θ.ιϛ. ιδ' *Λ.α.ε.ϛ.θ.ιδ'

θ ἀθρώπου.θ

σαλε αὐτόν. Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, Χαῖρε ῥαββί. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἶπεν αὐτῷ, Ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀφῆλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψον σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαί ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι; Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον. Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως. καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, οὗτος ἔφη, Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί σοῦ καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε

Γεν.θ.Α ἀποκ.ιγ.Γ

Ησαΐ.νγ.Β

9 ἀποθανούμαι. α.ε.ς.θ ιδ

*ἀρτι. η

10 πληρωθήσονται. β

17 καθεζόμην διδάσκων. ω.

11 ἦλθε ω.

Θρ.ιώων ο. Δ Μαρ.ιδ.Ζ λκ.κβ.Ζ ἰω.ιη.Γ

12 συμπαρήν. ο.ε η

Γω.ς.Δ

13 ψεύσεται.ε 14 πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. ὕστερον. α

Κεφ.κε.Δ α.θεσ.δ.Δ ῥωμ.ιδ.Β

*τοῦ ζῶντος.δ

τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἔνοχος θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν. οἱ δὲ ἐρράπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκαθέζετο ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων, λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες, εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε· καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ προδιδοὺς αὐτόν, ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων, Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, Σὺ λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν

Μαρ.ιη.Η λκ.κ̅ζ̅.Ζ ἰω.ιν.Γ

Πραξ.α.Γ

Πραξ.α.Γ

Ζαχρ.ια Γ

Μαρ.ιε.Α λκ.κχ.Α ἰω.ιη.Ε

Μαρ.ιε.Α λκ.κχ.Α ἰω.ιη.Ζ

τοῦ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πά-
τε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυ-
ροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα· ὥστε θαυ-
μάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπο- τκβ
λύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐ- τκγ
πίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν ηλ
αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν, ἢ
Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδω-
καν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε τκδ
πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ α
ἐκείνῳ. πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ τκε
Μαρ.ιε.Α πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς δὲ
λουκ.κγ.Γ
ἰω.ιη.Η. καὶ ιθ.Γ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; τκς
Οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τί οὖν ποιή- α
σω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, Σταυ-
ρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισ-
σῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐ- τκζ
δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπε- ι
νίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ
τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου. ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς
πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡ-
μῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φρα- τκη
γελλώσας, παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγε- α
Μαρ.ιε.Β μόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγα- τκθ
ἰω.ιθ.Α γον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περι- ηλ
έθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ
ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ 4 ἰσ τῆ δ ξ ᾱ. β
Δ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέ-
παιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐμ-
πτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τ λ
χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον
Μαρ.ιε.Β αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυ- τλα
λουκ.κγ.Δ ρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυ-

ρὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι Μαρ.ιε.Β
λουκ.κγ.Ε
λεγόμενος κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς ἰω.ιθ.Γ
μεμιγμένον. καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ Μαρ.ιε.Γ
αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, Διεμερίσαντο τὰ ἱμά " Ψδ.κα.Δ
τιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Καὶ "
τλε καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφα-
α λῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, ΟΥΤΟΣ ΕΣ-
ΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ
τλς ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ Ε
α δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν. Οἱ δὲ παραπο-
τλζ ρευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐ-
ς τῶν, καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰ- ἰω.β.Δ
κοδομῶν, σῶσον σεαυτόν. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυ-
τλη ροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων
β καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶ- Σοφίας β.Δ
σαι. εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ,
καὶ πιστεύσομεν αὐτῷ. πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐ- " Ψδ.κα.Γ
τὸν, εἰ θέλει αὐτόν. εἶπε γὰρ ὅτι, Θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ οἱ "
τλθ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτῷ. Ἀπὸ δὲ ἕκτης
β τμ ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης.
β
τμα ὡσεὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ Ψδ.κα.Α
ς λέγων, Ἠλὶ Ἠλὶ, λαμὰ σαβαχθανί; τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου Θεέ
μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαν-
τμβ τες, ἔλεγον ὅτι, Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. Καὶ διὰ τάχους δραμών εἷς ἐξ Z
αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλά-
μῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχε-
τμγ ται Ἠλίας σώσων αὐτόν*. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ
α τμδ μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ να- β. Γαρ.γ.Δ
β τμε οῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ
αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν, καὶ πολλὰ σώ
ματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν
μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
ιω καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐ-

τῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν & τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, & ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ. οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον, λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι· κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς, κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε κουστωδίαν, ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ, πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξὶ, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς

αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, & ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ, προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, & προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται. Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, λέγοντες, εἴπατε ὅτι, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. & ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, & ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. & διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. & ἰδόντες αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν. καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν. V. Πρ203

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΚΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΟΝ

ΜΑΡΚΟΣ μαθητὴς καὶ ἑρμηνευτὴς Πέτρου, καθὼς τοῦ Πέτρου ἐξηγουμένου ἀκήκοε, παραγενόμενος εἰς τὴν Ρώμην παρὰ τῶν ἀδελφῶν, βραχὺ συνέταξεν βιβλίον. ὥσαν εὐτυχῶν Πέτρος ἐδοκίμασε, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθησόμενον αὐθεντήσας ἐξέδωκε, καθάσπερ ἐχειρίσατο Κλήμης εἰρηκὼς ἔκτῳ τῶν ὑποτυπώσεων λόγῳ. ὁ Παπίας Ἱεραπολίτης ἐπίσκοπος μέμνηται τούτου τοῦ Μάρκου, καὶ Πέτρος εἰρηκὼς τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ, ἐσωνόμασεν Βαβυλῶνος, εἰκονικῶς Ρώμην σημαίνων. Ἀσπάζεται ὑμᾶς, φησὶν, ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ ἐμὸς υἱός. παραλαβὼν τοιγαροῦν ὁ βιαγγέλιον ὥσαν αὐτὸς συνέταξε, καταλαμβάνει τὸν Αἴγυπτον, καὶ πρῶτος ἐν Αλεξανδρείᾳ Ἰησοῦ Χριστὸν κηρύττων, καὶ τερπόμενος ἐκκλησίαν. τοσαύτῃ παιδεύσῃ καὶ βίου καρτερείᾳ διέπρεψεν, ὥστε πρώτως τοὺς ἀκολουθοῦντας τῇ Χριστῷ, ἔπεσθαι τῇ τούτου διαγωγῇ. ὅθεν καὶ Φίλων ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐλλογιμώτατος, ὁρᾶν ἐν Αλεξανδρείᾳ πρώτην ἐκκλησίαν ἐπὶ ἰουδαΐζουσαν, ὡσπερεὶ εἰς ἔπαινον τοῦ οἰκείου ἔθνους, βίβλον περὶ τῆς τούτων διαγωγῆς συνεγράψατο. καὶ ὥσπερ Λουκᾶς διηγεῖται τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις πιστεύσαντας πάντα ἐκοινώνουν καὶ οὕτως καὶ ἐκεῖνος ὥσπερ ἐν Αλεξανδρείᾳ ὅτι Μάρκου διδασκάλου ἑώρα μόνον τὴν μίμησιν προὔθεντο. τελευτήσας δὲ ᾧ ὀγδόῳ τοῦ Νέρωνος ἔτει, ἀπετέθη ἐν Αλεξανδρείᾳ, διαδεξαμένου αὐτὸν Ἀνανίου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΥΕΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΥΝΟΨΙΣ.

ΜΑΡΚΟΣ ὁ βαγγελιστὴς, ἐκ πρώτου Αλεξανδρείας ἐπίσκοπος, Αλεξανδρίαν καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς ἐκήρυξε τὸ βαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ μέχρι Πεντα πόλεως. ὅτι ἦ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ, ἐν Αλεξανδρείᾳ κάλων λαβὼν καὶ ἁλιεύων, καὶ συρεὶς ἀπό τινων καλουμένων βουκόλου τόπων ἕως τῶν καλουμένων ἀγγέλων, ἐκεῖ ἐκάπνευσε πρὸ τεσσάρων εἰδῶν μαΐων, μιᾷ φαρμουθίλεως, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τοῖς βουκόλου.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Βουλγαρείας ὑποθεσις εἰς τὸ κατὰ Μάρκον βιαγγέλιον.

ΤΟ κατὰ Μάρκον βιαγγέλιον μετὰ δέκα ἔτη τῆς Χριστοῦ ἀναλήψεως συνεγράφη ἐν Ρώμῃ. ἦν μὲν γὰρ οὗτος ὁ Μάρκος Πέτρου μαθητὴς. ὃν καὶ υἱὸν αὐτοῦ ὁ Πέτρος ὀνομάζει, πνευματικὴν πρόνοιαν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἰωάννης. ἐπεκλήθη δὲ Βαριάβα. ἀλλὰ καὶ Παύλου συνέκδημος. τέως μὲν οὖν Πέτρῳ συνῆν τὰ πλεῖστα, καὶ ἐν Ρώμῃ συνῆν. ἠτήσαντο οὖν αὐτὸν οἱ ἐν Ρώμῃ πιστοὶ, μὴ μόνον ἀγράφως κηρύσσειν, ἀλλὰ καὶ ἐγγράφως αὐτοῖς ἐκθέσθαι τὴν Χριστοῦ πολιτείαν. μόλις οὖν πεισθεὶς συνεγράψατο. ᾧ δὲ Πέτρῳ ἀπεκαλύφθη παρὰ Θεοῦ ὅτι Μάρκος συνέγραψεν βιαγγέλιον. ἰδὼν οὖν, καὶ ἐπιβεβαιώσας ὡς ἀληθὲς, εἶτα καὶ ἐπίσχον αὐτὸν ἐξαπέστειλεν εἰς Αἴγυπτον. ἔνθα δὴ κηρύξας, ἐν Αλεξανδρείᾳ τε ἐκκλησίαν συνεπάθροισε, τοῖς παρὰ ᾧ μεσημβρινῷ κλίματι πρώτως ἐφώτισεν. ἔστιν οὖν ὁ χαρακτὴρ τοῦ βιαγγελίου ἁφὴς, καὶ σαφὲς ἔχων πεπυσμένον. χαρὰν δὲ τῷ Χριστῷ πάντα ᾧ Ματθαίῳ συνέγραψε ὁ πρῶτον βιαγγελιστὴς, πλὴν ὅσα ὁ Ματθαῖος πλατύτερος· καὶ

ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος τῆς Χριστοῦ γενέσεως τὸν Κυρίαν ἐν ἀρχῇ μεμνημένος· οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ προφήτου ἤρξατο Ἰωάννου. ὅθεν τινὲς (εἰ καὶ προτερότερον δοκεῖ) βιοῦτον τὸ νόημα εἶπον ὅτι τοῖς βαγγελισταῖς· ὁ ὅτι τῶν χερουβὶμ καθήμενος Θεὸς ἐπὶ τετράμορφον ἡ γραφὴ λέγει, πρέπουσαν ἡμῖν τετράμορφον τὸν βιαγγέλιον, ἐν πάθημεν συνεχέλθομεν. ὡς καὶ τῶν τῶν χερουβὶμ ἕκαστον, ἐν μὲν πρόσωπον εἶχεν ὅμοιον λέοντι, ἕτερον δὲ ἀνθρώπῳ, τὸν ἕτερον ἀετῷ, καὶ ἕτερον μόσχῳ· οὕτω δὲ καὶ τὸ βιαγγελικὸν κηρύγματος προγματεία. ὁ μὲν γὰρ τοῦ Ἰωάννου βιαγγέλιον, ἔχει λέοντος προσώπου· βασιλικὸν γὰρ ὁ λέων τὸν ἡγεμονικόν. ὁμοίως οὖν καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ τὸν δεσποτικὸν ἀξιώματος τὴν θεότητος τοῦ λόγου ἤρξατο, εἰπών, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν. ὁ δὲ τοῦ Ματθαῖον, ἀνθρωπόμορφον. ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ Χριστοῦ γενέσεως καὶ ἀναθρωπήσεως τὸν λόγου ἤρξατο. ὁ δὲ τοῦ Μάρκου, ἀετοῦ πρέπει ἁρμόζοντος. ἀπὸ γὰρ προφήτου ἤρξατο τοῦ Ἰωάννου. ἡ δὲ προφητικὴ χάρις προορατικὴ οὖσα, καὶ ὀξέως τὰ πόρρω βλέπουσα, ὡς ἀετός ἐστι. φασὶ γὰρ ὃν ἀετὸν ὀξυδερκέστατον εἶναι), ὥστε καὶ μόνον τῶν ζώων πρὸς τὸν ἥλιον δύνασθαι ἀτενίζειν μὴ καμμύοντα. μόσχου δὲ ὅμοιον ὁ τοῦ Λουκᾶ, διότι ἀπὸ τῆς ἱερατείας τοῦ Ζαχαρίου ἤρξατο, ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ θυμιῶντος. καὶ μόσχος δὲ ἕως ὁ θυόμενος τότε· ἄρχεται οὖν ὁ Μάρκος τοῦ βιαγγελίου ἀπὸ τῆς τοῦ προδρόμου διαγωγῆς καὶ ἐνδείξεως. ἄκουε οὖν ὑφηγοῦ.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α΄ περὶ τοῦ δαιμονιζομένου.
β΄ περὶ τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου.
γ΄ περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.
δ΄ περὶ τοῦ λεπροῦ.
ε΄ περὶ τοῦ παραλυτικοῦ.
ς΄ περὶ τοῦ Λευὶ τοῦ τελώνου.
ζ΄ περὶ τῆς ξηρανθείσης τὴν χεῖρα.
η΄ περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς.
θ΄ περὶ τοῦ σπόρου παραβολή.
ι΄ περὶ τῶν ὀπτασιῶν τῶν ὑδάτων.
ια΄ περὶ τοῦ λεπροῦ.
ιβ΄ περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου.
ιγ΄ περὶ τῆς αἱμορροούσης.
ιδ΄ περὶ τῶν τῶν ἀποστόλων διαταγῆς.
ιε΄ περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρῴδου.
ις΄ περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
ιζ΄ περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
ιη΄ περὶ τῆς παραβάσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.
ιθ΄ περὶ τῆς Συροφοινίσσης.
κ΄ περὶ τοῦ μογιλάλου.
κα΄ περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων.
κβ΄ περὶ τῶν τυφλῶν τῶν φαρισαίων.
κγ΄ περὶ τοῦ τυφλοῦ.
κδ΄ περὶ τῆς ἐν Καισαρείᾳ ἐπιφωτίσεως
κε΄ περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ.
κς΄ περὶ τοῦ σεληνιαζομένου.
κζ΄ περὶ τῶν διαλογιζομένων τὸ μείζονα.
κη΄ περὶ τοῦ ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα.
κθ περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν.
λ΄ περὶ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
λα περὶ τοῦ Βαρτιμαίου.
λβ΄ περὶ τοῦ πώλου.
λγ΄ περὶ τῆς ξηρανθείσης συκῆς.
λδ περὶ ἀμπελικῆς.
λε περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων
λς΄ περὶ τοῦ ἀμπελῶνος.
λζ΄ περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον διὰ τὸν κῆνσον.
λη περὶ τῶν Σαδδουκαίων.
λθ΄ περὶ τῆς γραμματέως.
μ΄ περὶ τῆς τοῦ Κυρίου ἐπερωτήσεως.
μα΄ περὶ τῶν δύο λεπτῶν βαλούσης.
μβ΄ περὶ συντελείας.
μγ΄ περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας.
μδ΄ περὶ τῆς ἁλοιφάσης τὸν Κύριον μύρῳ.
με΄ περὶ τοῦ πάσχα.
μς΄ περὶ τῶν προδόσεως προφητία.
μζ΄ περὶ ὁρκώσεως Πέτρου.
μη΄ περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ἀρχὴ τ̃ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱ-
οῦ τ̃ Θεοῦ. ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προ-
φήταις, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τ̀ ἄγγε-
λόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμά-
σατε τ̀ ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς
τρίβους αὐτ̃· ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κη-
ρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἐξε-
πορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖ-
ται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ̀ αὐ-
τ̃, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐν-
δεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφῦν αὐτ̃· καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. καὶ ἐκή-
ρυσσε λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς κύψας λῦσαι ⓦ ἱμάντα τ̃ ὑποδημάτων αὐτ̃. ἐγὼ μὲν
ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν
πνεύματι ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν
Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τ̃ Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰω-
άννου εἰς ⓦ Ἰορδάνην. καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδα-
τος, εἶδε χριζομένους τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περι-
στερὰν καταβαῖνον ἐπ̀ αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τ̃ οὐρανῶν,
Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα. καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦ
μα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τ̀ ἔρημον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἡμέρας τεσσεράκοντα, πειραζόμενος ὑπὸ τ̃ σατανᾶ· καὶ ἦν
μετὰ τ̃ θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὸ πα-
ραδοθῆναι τ̀ Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τ̀ Γαλιλαίαν, κη-

Ματθ.γ.Α
Μθαχ.γ.Α
Ησαΐ μ.Α
ἰω.α.Γ
λκ.γ.Α
Ματθ.γ.Α
Ματθ.γ.Γ
λκ.γ.Γ
ἰω.α.Γ.Δ
Πραξ.α.Α
κ̓β.Α.κ̓ια.
Γ.καὶ ιθ.Α
Ματθ.γ.Δ
λκ.γ.Δ
ἰω.α.Γ
Ματθ.δ.Α
λκ.δ.Α

α Ιὼν Ησαΐα τ̃ προφήτ. β.ιι
β
γ
*πάντες. ι
δ
ε
ς
ζ
η
θ
ι
ια
ιβ
ιγ
ιδ
ιε
ις
ιζ
ιη
ιθ
κ
κα
κβ
κγ
κδ
κε
κς
κζ
κη
κθ
λ
λα
λβ
λγ
λδ
λε
λς
λζ
λη
λθ
μ
μα
μβ
μγ
μδ
με
μς
μζ
μη
μθ
ν
να
νβ
νγ
νδ
νε
νς
νζ
νη
νθ
ξ
ξα
ξβ
ξγ
ξδ
ξε
ξς
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
ος
οζ
οη
οθ
π
πα
πβ
πγ
πδ
πε
πς
πζ
πη
πθ
ρ
ρα
ρβ
ργ
ρδ
ρε
ρς
ρζ
ρη
ρθ
σ
σα
σβ
σγ
σδ
σε
σς
σζ
ση
σθ
τ
τα
τβ
τγ
τδ
τε
τς
τζ
τη
τθ
υ
υα
υβ
υγ
υδ
υε
υς
υζ
υη
υθ
φ
φα
φβ
φγ
φδ
φε
φς
φζ
φη
φθ
χ
χα
χβ
χγ
χδ
χε
χς
χζ
χη
χθ
ψ
ψα
ψβ
ψγ
ψδ
ψε
ψς
ψζ
ψη
ψθ
ω
ωα
ωβ
ωγ
ωδ
ωε
ως
ωζ
ωη
ωθ

ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τ̃ βασιλείας τ̃ Θεοῦ, καὶ λέγων, Ὅτι πε-
πλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ· μετανοεῖτε,
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν ⓦ ἀ-
δελφὸν αὐτ̃ βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσ-
σῃ (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς) καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω
μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως
ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐ-
κεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον ⓦ τ̃ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δί
κτυα· καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες ⓦ πατέρα
αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετ̀ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον
ὀπίσω αὐτ̃. Καὶ εἰς Καπερναούμ. καὶ εὐθέως
τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκε. Καὶ
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτ̃· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς Γ
ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῇ
συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέ-
κραξε, λέγων, Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέ-
σαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τ̃ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτ̃. Καὶ σπαράξαν
αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ,
ἐξῆλθεν ἐξ αὐτ̃. καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς
αὐτοὺς, λέγοντας, τί ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι
κατ̀ ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει,
καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτ̃ εὐθὺς εἰς ὅλην
τὴν περίχωρον τ̃ Γαλιλαίας. Καὶ εὐθέως ἐκ τ̃ συ-
ναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀν-
δρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέ-
κειτο πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ
προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τ̀ χεῖρος αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν
αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενο-
μένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον ⓦ πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμέ-
νη ἦν πρὸς τὴν θύραν. καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχον-

γ Περὶ τ̃ ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.

Ματθ.η.Γ
λκ.ε.Α
Ματθ.η.Β
λκ.η.Ε
Μαθθ.ζ.Δ
λκ.η.Ε
Λκ.η.Ε
Μαθθ.ς.Β
λκ.η.Ζ
Ματθ.η.Β
λκ.η.Η

θ
ι
ια
ιβ
ιγ
ιδ
ιε
ις
ιζ
ιη
ιθ
κ
κα
κβ
κγ
κδ
κε
κς
κζ
κη
κθ
λ
λα
λβ
λγ
λδ
λε
λς
λζ
λη
λθ
μ
μα
μβ
μγ
μδ
με
μς
μζ
μη
μθ
ν
να
νβ
νγ
νδ
νε
νς
νζ
νη
νθ
ξ
ξα
ξβ
ξγ
ξδ
ξε
ξς
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
ος
οζ
οη
οθ
π
πα
πβ
πγ
πδ
πε
πς
πζ
πη
πθ
ρ
ρα
ρβ
ργ
ρδ
ρε
ρς
ρζ
ρη
ρθ
σ
σα
σβ
σγ
σδ
σε
σς
σζ
ση
σθ
τ
τα
τβ
τγ
τδ
τε
τς
τζ
τη
τθ
υ
υα
υβ
υγ
υδ
υε
υς
υζ
υη
υθ
φ
φα
φβ
φγ
φδ
φε
φς
φζ
φη
φθ
χ
χα
χβ
χγ
χδ
χε
χς
χζ
χη
χθ
ψ
ψα
ψβ
ψγ
ψδ
ψε
ψς
ψζ
ψη
ψθ
ω
ωα
ωβ
ωγ
ωδ
ωε
ως
ωζ
ωη
ωθ

Λκ.η.Η Δ τας ποικίλας νόσους· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤ-
φιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ἤδεισαν αὐτόν. * Καὶ ποιεῖ [16] ἔννυ- κ ν
χθον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλθεν * εἰς ἔρημον τόπον, κἀ- 16 ἔννυχα. ς.π. ιβ
κεῖ προσηύχετο. καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' * ὁ Ἰησοῦς. α. ζ. γ
αὐτοῦ· καὶ εὑρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι πάντες ζητοῦσί σε.
καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν εἰς [17] τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα Λκ.η.Η ιζ τὰς ἐχομένας κώ-
κἀκεῖ κηρύξω. εἰς τοῦτο γὰρ [18] ἐξελήλυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν μας καὶ εἰς τὰς πό-
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαι λεις. β
μόνια ἐκβάλλων. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς πα- Ματθ.η.Α ιη 18 ἦλυθα. γ
ρακαλῶν αὐτὸν, καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ, [19] Ὅτι ἐ- Λκ.ε.Γ β 19 κύριε ἐὰν.η
ἂν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς,
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθα-
ρίσθητι. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέ- β.η
πρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως
ἐξέβαλεν αὐτόν· καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, α.η
ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
Λθ/ιτ.ια.Α
Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ διαφημίζειν τὸν λό ιθ
γον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ι
ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.
Ματθ.θ.Α β Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν, κ
λκ.ε.Δ καὶ ἠκούσθη ὅτι [1] εἰς οἶκόν ἐστι, καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε α 1 εἰς οἶκον ἐστί. η
μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς
τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, παραλυτικὸν φέροντες ε
αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων· καὶ μὴ δυνάμενοι [2] προσενεγκαι αὐ- 2 προσενέγ-
τῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύ- και. η
ξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέ- ηλ.ε.ς.η.θ
κνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμ- πάλιν παρα-
ματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις λήφ. β.η
αὐτῶν, Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι
Γω̄ς ιη.Α ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ
πνεύμ. μγ.Δ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως * διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν
φαλ.ρ.Α * αὐτοὶ. π.
αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστιν

γπρ.γ.ς.ζ.η.θ εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, Ἀφέωνταί [3] σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι· ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι, καὶ ἆρον σου τὸν κράβαττον, καὶ περιπάτει.
Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ
τῆς γῆς ἁμαρτίας (λέγει τῷ παραλυτικῷ) σοὶ λέγω, ἔγειραι, καὶ
ἆρον (Ν) κράβαττόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη
εὐθέως, καὶ ἆρας (Ν) κράβαττον, ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων· ὥστε
ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν, λέγοντας, ὅτι οὐδέποτε Ματθ.θ.Α
οὕτως εἴδομεν. Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ λκ.ε.Ζ
ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ παρά- ζ
κα β ζων εἶδε Λευὶν τὸν τοῦ Ἁλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον·
καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
κβ β Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ
τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ [4] ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ γραμματεῖς
γἰακώβου. η καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τοῦ τε- Γ
γβαλί. β λωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; * Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς
* ὁ διδάσκα- λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κα-
λος μῶν. η
κγ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτω- α.Τιμ.α.Γ
γβ λοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ Ματθ.θ.Β
οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, λκ.ς.Ζ.Η
γβ.η Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ
δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύ-
νανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι,
νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύ-
νανται νηστεύειν· ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ
νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Καὶ [7] οὐ- Δ
δεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱματίῳ
παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ,
καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσ-
κοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ
οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσ-
κοὺς καινοὺς βλητέον. Καὶ [8] ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν Ματθ.ιβ.Α
κη β τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λκ.ς.Α

ὁδὸν ποιεῖν· ἄλλοντες τοὺς στάχυας. καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε τί ποιοῦσιν * ἐν τοῖς σάββασιν, ὃ οὐκ ἔξεστι; Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγε, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα, καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ † ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι εἰς τὸ μέσον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, ‡ Ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν. Καὶ § πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ‖ ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον; ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε λέγοντα, Ὅτι σύ εἶ ὁ ‖ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν

* οἱ μαθηταί σου. β

α. Βασ. κα. Β

Λευίτ. κδ'. Β

Ματθ. ιβ. Δ
λκ. ς. Δ

† ξηραν. β. ιι

‡ Ἔξεστι τοῖς σάββασιν; ε

§ πολὺς ὄχλος. β

‖ ἠκολούθησεν. α. ηι. ιι

Ματθ. ηι. Δ

Ματθ. ι. Δ
κκ. ς. Β. Γ

δαιμόνια. Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ † Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν ‡ Καναναῖτην, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε § μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ, Ὅτι ἐξέστη. καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλεγον, Ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καί, Ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη· καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη· καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐμερίσθη, οὐ δύναται στα θῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. Οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ‖ διαρπάσει. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου ¶ κρίσεως. ὅτι ἔλεγον, πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. Ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἑστῶτες, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν· καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου * ἔξω ζητοῦσί σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, ‖ καὶ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει, Ἴδε ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ μου καὶ μήτηρ ἐστί. Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος

† Θαδδαῖον. β

‡ Καναναῖτον. β

§ μὴ δύνασθαι. ε. μηκέτι. ς.

¶ ἁμαρτίας. β

* ἐξω ζητοῦσί σου. α. ε. ς. ζ. ιε

‖ καὶ οἱ. α. ηι. ιι

Ματθ. θ. Δ
ς. ιβ. Β.
λκ. ια. Β

Ματθ. ιβ. Γ
λκ. ιβ. Β
α. ἰω. ε. Δ

Ματθ. ιβ. Δ
λκ. ι. Γ

Ματθ. ιγ. Α
λκ. ι. Α

παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἦν πρὸς τὴν γῆν ἐκ. καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτῦ, Ἀκούετε· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν [13] ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα γενομένης θλίψεως, ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ,

Ησαΐου ς. Γ
ματθ. κγ. Β
λκε. η. Β
ἰω. ιβ. Ζ
πραξ. κη. Ζ
ῥωμ. ια. Β

α. Τιμοθ. ς. Γ. Δ

Μαθθ. ε. Β
λκε. η. Γ. ϛ
ια. Δ

[13] ἐν τριάκοντα ἓν ἑξήκοντα ἓν ἑκατόν.

ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; Οὐ γάρ ἐστί τι κρυπτόν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, [4] μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδῃ, καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ· ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. Καὶ ἔλεγε, Τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον πάντων τῶν σπερμάτων ὄντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα. Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε οὕτως; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ ἦλθον εἰς

Ματθ. ι. Γ
λκε. η. Γ. ϛ
ιβ. Α

Ματθ. ζ. Α
λκε. ς. Ε
Ματθ ιγ. Β
καὶ κε. Γ
λκε. η. Γ. καὶ
ιθ. Δ

Ματθ. ιγ. Β
λκε. ιγ. Δ

Ματθ. η. Γ
λκε. η. Γ

Ματθ. η. Δ
λκ. η. Δ

τὸ πέραν τ θαλάσσης, εἰς τ χώραν τ Γαδαρηνῶν· καὶ ἐξελ-
θόντι αὐτῷ ἐκ τ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τ μνη-
μείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κατοίκησιν εἶ-
χεν ἐν τοῖς μνημείοις· καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν
δῆσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ
διεσπάκεναι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι,
καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι· καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυ
τὸν λίθοις. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσε-
κύνησεν αὐτῷ, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ, εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοί,
Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν Θεὸν μή με βασανί-
σῃς· (ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀν-
θρώπου.) καὶ ἐπηρώτα αὐτὸν, Τί σοι ὄνομα; καὶ ἀπεκρίθη λέ-
γων, Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. καὶ παρεκάλει αὐ-
τὸν πολλά, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν δὲ ἐκεῖ
πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη· καὶ παρε-
κάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς
εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐ-
Β τοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρ-
τα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρη-
μνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
θαλάσσῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν
εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστι τὸ
γεγονός. καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαι-
μονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα τὸν
ἐσχηκότα λεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν. καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ
ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων, καὶ
ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ
ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς
ἵνα ᾖ μετ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ,
Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅ-
σα σοι ὁ Κύριος ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε. Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο
κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάν-
τες ἐθαύμαζον. Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ

Ματθ. θ. Γ
κεφ. κ. Ζ

21 Γερασηνῶν κ᾽ Γερασηνῶν. β
3 ὃς ἐλθόντος αὐτοῦ. ς. κ. ἐξῆλθον αὐτοῦ. β
4 μνήμασι. ᾱ. * ὑκέπ. κ
5 τῷ ὄρει. ᾱ
6. Βοσκομένων. κ
7 παρεκάλουν. γ
γ. κ. θ
8 αὐτοῦ. κ
9 ἐμβαίνοντος. γ. ς. κ
μη κ

πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἦν πα-
ιβ ρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώ-
γων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας
αὐτοῦ, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν πολλὰ, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου Γ
ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σω-
θῇ καὶ ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄ-
ιγ χλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. (Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύ-
σει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰα-
τρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφελη
θεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ
Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ἔ-
λεγε γάρ, Ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι, σωθήσομαι. Καὶ
εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώ-
ματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς
ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ
ὄχλῳ, ἔλεγε, Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις,
Τίς μου ἥψατο; Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.
ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ,
ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρή- Δ
νην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος,
ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες, Ὅτι ἡ θυγάτηρ
σου ἀπέθανε, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐ-
θέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ,
Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε· καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακο-
λουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
Ἰακώβου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ
θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά· καὶ εἰσελθὼν
λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν,
ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαντας,
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον,
καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, Ταλιθὰ κοῦ-

μι, ὁ ὅ ϛι μὴ θερμὸν ἢ ὑόμβον, Τὸ κοεφάσιον (φησὶ λέγω) ἐγήγραι. Καὶ
αὐθέως ἀνέσπη τὸ κοεφάσιον, ⁊ ἐθεράπευ. Ἐλήλυθε γὰρ ἐπῶν δώδεκα.
καὶ ἐξέσπα ⁊ ὀκτάσι μεγάλη. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα
μηδεὶς γνῷ τοῦτο, καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν. ϛ̄ Καὶ
ἐξῆλθεν ὀκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτ̃. ⁊ ἀκολου-
θοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃. Καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξα-
το ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν, καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσ-
σοντο, λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα
αὐτῷ, ὅτι ⁊ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τ̃ χειρῶν αὐ̃ γίνον; οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου ⁊
Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα ⁊ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐ̃ ὧδε
πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
τ̃, ⁊ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐ̃. Καὶ οὐκ ἠδυνάτο ἐκ-
εῖ οὐδεμίαν δυνάμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπι-
θεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε. καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐ-
τῶν. καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. Καὶ προσκα
B λεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, ⁊
ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τ̃ πνευμάτων τ̃ ἀκαθάρτων. Καὶ
παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν ⁊ ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον μό
νον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, ἀλλὰ ὑποδε-
δεμένους σανδάλια· ⁊ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν
ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκού-
σωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν
ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα με-
τανοήσωσι· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, ⁊ ἤλειφον ἐλαίῳ
πολλοὺς ἀρρώστους, ⁊ ἐθεράπευον. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
Ἡρῴδης· (φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐ̃·) ⁊ ἔλεγον, Ὅτι
Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦ-
σιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι
δὲ ἔλεγον, ὅτι προφήτης ἐστίν, ἢ ὡς εἷς τ̃ προφητῶν. Ἀκού-

Ματθ.ιγ.Η λκε.σ.Γ ἰω.σ.Ζ
Μαρθ.ι.Δ λκ.θ.Α
Πραξ.ιβ.Β
Λκ.θ.Α. ϗ ι.Α
Πραξ.ιγ.Η. ϗ ιη.Β
Λκ.θ.Α
Γαλ.ε.Δ
Ματθ.ιαϛ.Α λκε.θ.Α
Μαθ.κα.Γ

ι ἀκούσαντες. σ.ε.η
* ὑπὸ τῆ διδαχῆ αὐτ̃. β
2 ἵνα ϗ. γ.ζ
3 γίνονται. γ.ζ
* πᾶσαι. ε
6 ἀκούων. ζ
7 ἠπόρει. η.
8 ἡγεμόσι. β
9 αὐτ̃. η
ι0 βαπτίζοντος. η
* β. σ
* ὡς ἤκουσε. β
ιι ἀφ' οὗ ὡς. β
4 ἐνδεδύκεις. η
* μαθηταὶ αὐτ̃. ε
* ἀκολουθοῦ. ε
5 βαπτισμὸς. σ
* α. γ. σ. ε. ζ. θ

σας ὃ ὁ Ἡρῴδης εἶπεν, Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, Γ Δκε.γ.Δ
οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης, ἀπο-
στείλας ἐκράτησε Ⓦ Ἰωάννου, ⁊ ἔδησεν αὐ̃ ἐν τῇ φυλακῇ
διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τ̃ ἀδελφοῦ αὐ̃,
ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ, Ὅτι οὐκ Δθλίτ.ιη.Γ
ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τ̃ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς
ἐνεῖχεν αὐτῷ, ⁊ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ὁ γὰρ
Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο Ⓦ Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον
καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐ̃, ⁊ ἀκούσας αὐ̃ πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡ-
δέως αὐ̃ ἤκουε. Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης
τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ ⁊ τοῖς
χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τ̃ Γαλιλαίας, ⁊ εἰσελθούσης τ̃
θυγατρὸς αὐτ̃ τ̃ Ἡρῳδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης, ⁊ ἀρεσάσης
τῷ Ἡρῴδῃ ⁊ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορα-
σίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί. ⁊ ὤμοσεν αὐτῇ, Ὅτι
ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμίσους τ̃ βασιλείας μου. Ἡ Δ
δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτ̃ς, Τί αἰτήσωμαι; Ἡ δὲ εἶπε,
Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τ̃ βαπτίσου. Καὶ εἰσελθοῦσα θύτεως
μετὰ σπουδ̃ς πρὸς Ⓦ βασιλέα, ἠτήσατο λέγουσα, Θέλω ἵνα
μοι δῷς ἐξ αὐτ̃ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
βαπτίσου. Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρ
κους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. ⁊
εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνε-
γκεῖναι τ̃ κεφαλὴν αὐ̃. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐ-
τὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ⁊ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐ̃ ἐπὶ πίνακι,
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, ⁊ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν
τῇ μητρὶ αὐτ̃ς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐ̃ ἦλθον, ⁊
ἦραν τὸ πτῶμα αὐ̃, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν τῷ μνημείῳ. Καὶ Ματθ.ιαϛ.Β
συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς Ⓦ Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐ̃ λκ.θ.Β
τῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε
ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ
φαγεῖν εὐκαίρουν. καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ
κατ' ἰδίαν. καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι, ⁊ ἐπέγνωσαν

ξα ι
ξβ ι

ιι Δεῦτε ὑπάγομεν εἰς. β
ιγ διὰ καιρὸς ἦν. β
ιδ ⁊ ἀπῆλθον κατ' ἰδίαν. καὶ. β

15 αὐτὸν πολλοί, ⁊ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τ͂ν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, ⁊ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον 16 πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν, Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή, ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· οὐ γὰρ ἔχουσιν ὃ φάγωσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέγουσι, Πέντε, ⁊ δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ
Z τῷ χλωρῷ χόρτῳ. καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαί, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. ⁊ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, ⁊ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τ͂ς γῆς, καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· (ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς.) καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τ͂ς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τ͂ς θα
H λάσσης, καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τ͂ς θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. ⁊ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. ⁊ λίαν

15 ι αὐτοὺς .γ.ς η.θ. 16 ι αὐτ. β

Ματθ.θ.Δ

Ματθ.ιφ.Β λκ.θ.Β ἰω.ς.Α

17 ξ ἔγνωσα. β 18 ι ἑαυτοῖς ϛ φάγωσιν. ὁ ἢ.ν

22 πλατείας. β

23 ἦλθαντο. β.ν

19 φαγεῖν. ἐρωτηματικῶς ἐν ζωσιν αἰσχυνόσκε), ἐν ζωσὶ ἀποφαντικῶς.

Μαθ.ιφ.Γ ἰω.ς.Β

Μαθ.ιφ.Γ

ἐπ' αὐτοῖς ἐξίσαντο, καὶ ἐθαύμαζον. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις. 53 ἦν γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν 54 Γεννησαρέτ, καὶ προσωρμίσθησαν. Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτόν, 55 περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοῖς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστί. ⁊ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς 56 ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, ⁊ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· ⁊ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσῴζοντο. Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες τ͂ν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· καὶ ἰδόντες τινὰς τ͂ν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τ͂ν πρεσβυτέρων· καὶ ἀπ' ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων ⁊ ξεστῶν καὶ χαλκίων ⁊ κλινῶν. 5 ἐπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τ͂ν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τ͂ν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται, Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. 7 μάτην δέ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τ͂ν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπε, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, κορβᾶν (ὅ ἐστι, δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ, ὠφεληθῇς· καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἣ

52 ι ἐνόησαν. γ.ς η.θ. 53 ι ἐπὶ γῆν. β. ς.η 54 Γ ἐννησαρέτ. α.γ ολ.ε.θ

ξ ϛ

κ. οἱ ὧδε τοῦ πόνου. θ

22 παπίας. β

ιη ο ι

23 ἦψαντο. β.ν

ζ

ιθ ο α ς

ι κοιναῖς. β

Μαθ.ιφ.Δ

Μαθ.ιε.Α

Ησαΐου κθ.Δ

Β

Εξοδ.κ.Γ δευτ.ε.Β ἐφεσ.ς.Α Εξοδ.κα.Γ λθιτ.κ Β παροιμ.κ.Γ

Ματθ. κε. Β παρεδώκατε. ⁊ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε. οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τ̃ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτ̃, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τ̃ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ περὶ τ̃ παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν Γ τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτ̃ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα; Ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τ̃ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ ἐκ τ̃ καρδίας τ̃ ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς τινὰ οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. Ἀκούσασα γὰρ Ματθ. κε. Γ γυνὴ περὶ αὐτ̃, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτ̃ (ἦν δὲ ἡ γυνὴ ἑλληνὶς, Συροφοινίσσα τ̃ γένει) καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τ̃ θυγατρὸς αὐτ̃ς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα. οὐ γὰρ καλόν ἐστι λαβεῖν τὸν ἄρτον τ̃ τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Δ Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τ̃ τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τ̃ ψιχίων τ̃ παιδίων. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε. ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τ̃ θυγατρός σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτ̃ς, εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς, καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημμένην ἐπὶ τ̃ κλίνης. Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τ̃ ὁρίων Τύρου καὶ Ματθ. κε. Γ Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τ̃ Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τ̃ ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τ̃ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτ̃, καὶ πτύσας, ἥψατο τ̃ γλώσσης αὐτ̃· καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι διανοίχθητι. Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτ̃ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τ̃ γλώσσης αὐτ̃, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον· καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

Ἐν ἐκείναις τ̃ς ἡμέραις παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσί τί φάγωσι· καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτ̃ν, ἐκλυθήσονται ἐν τ̃ ὁδῷ. τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἥκασι. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τ̃ς γ̃ς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι. καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα, καὶ εὐλογήσας, εἶπε παραθεῖναι καὶ αὐτά. ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. (ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι·) καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τ̃ν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. Β Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτ̃ σημεῖον ἀπὸ τ̃ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τ̃ς ζύμης τ̃ Φαρισαίων, καὶ τ̃ ζύ-

μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 12 ἀπολαβόμ. α καὶ 12 ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τ̃ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτ̃, καὶ πτύσας, ἥψατο τ̃ς γλώσσης αὐτ̃, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι διανοίχθητι. Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτ̃ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τ̃ς γλώσσης αὐτ̃, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ * μηδέν. β εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον· καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

1 πάλιν πολλοῦ. β Ἐν ἐκείναις τ̃ς ἡμέραις παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη 2 ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσί τί φάγωσι· καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς 3 οἶκον αὐτ̃ν, ἐκλυθήσονται ἐν τ̃ ὁδῷ. τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν 4 ἥκασι. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τ̃ς γ̃ς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, * εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι. καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα, καὶ εὐλογήσας * εἶπε παραθεῖναι καὶ αὐτά. ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. (ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι·) καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τ̃ν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ 5 μέρη Δαλμανουθά. Β Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτ̃ σημεῖον ἀπὸ τ̃ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἐπελάθοντο * λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τ̃ς ζύμης τ̃ Φαρισαίων, καὶ τ̃ ζύ-

Ματθ. ιε. Δ λιν. ιβ. Η

Ματθ. ιε. Α λιν. ιβ. Η

Ματθ. ς. Α

μης Ηρῴδου. Καὶ διελογίζοντο, πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἐπεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε, ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. Ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἑπτά. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς οὐ συνίετε; Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης. καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἰ τι βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψε, καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν. καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων, Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν,

Ιω.ϛ.Β
Γ
Δ
Ματθ.ιϛ.Β λοιπ.θ.Γ
Ματθ.ι.Δ καὶ ιϛ.Δ λοιπ.θ.Γ.ϗ ιδ.Ζ.ϗ ιϛ.Ε ἰω.ιβ.Δ

ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι. Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν. οὐ γὰρ ἤδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦντες, τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα. καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθε (καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν) καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μα-

πϛ̄ ϛ̄ θ̄ πϛ̄ ϛ̄ κϛ̄ β̄ κε̄ β̄
Ματθ.ι.Δ λοιπ.θ.Γ.ϗ ιβ.Β
Ματθ.ιϛ.Β λοιπ.θ.Γ
Ματθ.ιϛ.Α λοιπ.θ.Δ
Ματθ.ιζ.Β
Μαρκ.δ.Β
Ησαΐ.μγ.Β
Ματθ.ιζ.Γ λοιπ.θ.Ε
Μαρκ.δ.Β

Γ θηταὶ, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦν-
τας αὐτοῖς· καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη,
καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμ-
ματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τῦ κ̄ζ̄
ὄχλου εἶπε, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα ζ̄α
πνεῦμα ἄλαλον, καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ
ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· εἶπον
τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς [14] αὐτῷ, λέγει, Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσο- 14 αὐτῖς. ν
μαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤ-
νεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν, εὐθέως τὸ πνεῦμα [15] ἐ- 15 ἐπὶ σπαράξαν. β
σπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων.
Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτῦ, Πόσος χρόνος ἐστὶν, [16] ὡς τοῦτο 16 ἐκ παιδιόθεν. ν
γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε, Παιδιόθεν. καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς
Δ πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν. ἀλλ' εἴ τι δύνασαι,
βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ,
Τὸ, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως
κράξας ὁ πατὴρ τ̄ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε, Πιστεύω Κύριε,
βοήθησόν μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐ-
πετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα
τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μη-
κέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτῷ,
ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς [17] κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 17 κρατήσας τ̄ χειρὸς αὐτ̄. α
Καὶ [18] εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων κ̄β̄
αὐτὸν κατ' ἰδίαν, [19] Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 18 εἰσελθόντος αὐτ̄. ν
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ 19 Ἀλλ' ὅτι; θ. τοῦτο δὲ καὶ διὰ λίθ, ὧν ὧ γ
μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρε- κ̄γ̄
Ε πορεύοντο διὰ τ̄ Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ· ἐδίδα-
σκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι ὁ υἱὸς τ̄ ἀν-
θρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν * ἀμφοτεροδεξίως
αὐτὸν· καὶ ἀποκτανθεὶς, [20] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Οἱ δὲ 20 μετὰ τρεῖς ἡ-
ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἦλθεν κ̄ζ̄
εἰς Καπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς, Τί κ̄δ̄

Ματθ. ιζ. Δ λικ. θ. Γ

Ματθ. ιπ. Α λικ. θ. Ζ

κ̄ε̄ ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλ-
β λήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. * καὶ καθίσας ἐ- * ἐν ἑαυτοῖς ἦν
φώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴτις θέλει πρῶτος εἶναι, διαλογιζόμενοι. β
[21] ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβὼν παι- 21 ἔσαι. σ
δίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ,
εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ
κ̄ε̄ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέ- Ζ
α χεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Λικ. θ. Ζ
κ̄ζ̄ λέγων, Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα * τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλον- * ἐν σ. ν
η τα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν,
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ κωλύετε αὐτόν. οὐ- α. Κορ. ιβ. Α
κ̄θ̄ δεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυ-
νήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' [22] ὑμῶν, ὑ- 22 ὑμῶν ὑμῶν. η
περ ὑμῶν ἐστιν. Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ Ματθ. ι. Δ
ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
λ̄ μισθὸν αὐτῦ. Καὶ ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν Ματθ. ιπ. Α
β πιστευόντων εἰς ἐμὲ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται λί λικ. ιζ. Α
θος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θά-
λασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· Ματθ. ε. Β
ρ καλόν σοί ἐστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας & ιπ. Β
γ ἔχοντα [23] ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅ- 23 βληθῆναι. ζ Η Ησαΐ. ξς. Η
που ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν
ρ̄α ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν [24] ἐστί σοι 24 ἐβλήθη σ. γ. θ
εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆ-
ναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου
σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον
εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσε- Ε΄ Ερ. ιβ. Β. Γ
ρβ ται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσε- Λθ΄ιτ. β. Δ
β ται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄλας
ργ ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, Ματθ. ε Β
ε καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις. λικ. ιδ. Η
ι Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρ- Ματθ. ιθ. Α
χεται εἰς τὰ ὅρια τ̄ Ἰουδαίας, διὰ τ̄ πέραν τ̄ Ἰορδάνου. καὶ συμ-

πορθύονται πάλιν ὁ ὄχλοι πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς εἰώθη, πάλιν ἐδί-
δασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες Φ Φαρισαῖοι ἐπηρώ- κη ιε ἐπηρώτων. α ℔
τησαν αὐτὸν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζον-
τες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο
Μωσῆς; Οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψε βιβλίον ἀποστασίου
Δευτ. κδ. 1 γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν
ταύτην. Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς
Γεν. α. Δ ὁ Θεός. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐ- * ℭ εἶπεν. α
Γεν. β. Δ τοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα 2 τῇ γυναικὶ. ι
ἐφεσ. ς. Η αὐτοῦ· καὶ ἔσονται Φ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο,
α. Κορ. ς. Δ ἀλλὰ μία σάρξ. ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χω-
α. Κορ. ζ. Β ριζέτω. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐ- ρσα
πηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα ρξα
αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· καὶ ἐὰν β
γυνὴ ἀπολύσῃ Φ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.
Ματθ. ιθ. Β Καὶ προσέφερον Φ αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· Φ δὲ ρξβ
λουκ. ιη. Γ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἠγανά- γ
κτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ
μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
3 τῶν οὐρανῶν. η ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐ-
τὰ, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, εὐλόγει αὐτά. Καὶ ἐκπορευο- κθ
Ματθ. ιθ. Β μένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, 4 προσδραμών εἷς καὶ γονυπετήσας ρζ
λουκ. ιη. Δ αὐτὸν, ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζω- β 4 ἰδοὺ τις πλή-
σιος προσδραμὼν, &c. γ
Γ ὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ζ ποιήσας, ζωὴν αἰώνιον. η
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας,
Ἐξοδ. κ. Γ Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ φονεύσῃς, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυ-
ρήσῃς, Μὴ ἀποστερήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην
ἐκ νεότητός μου. * Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν ρη * ℭ ἐπ' ὑστερεῖ γ
αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἓν σοι ὑστερεῖ· * ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, β * εἰ θέλεις πώ-
λησον σοῦ. γ. ς.
καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀ-
κολούθει μοι, ἄρας Φ τὸν σταυρόν. * Ὁ δὲ συγκάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ρθ ιβ
β. * σου. ς
ἀπῆλθε

ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ περι-
βλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκό-
λως Φ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
εἰσελεύσονται. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις
αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς Δ
δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. εὐκοπώτερόν * ἐστι κάμηλον διὰ τῆς * ℭ ἐστιν. α
τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος ἐ εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα- ε διελθεῖν. γ. ζ
σιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Φ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέ-
γοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας
δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ
παρὰ τῷ Θεῷ. πάντα γὰρ δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. Ματθ. ιθ. Δ
Ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ λουκ. ιη. Ε
ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν ἐμοῦ
καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ
καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἀδελφὰς, καὶ μητέρας,
καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρ- E
χομένῳ ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ Ματθ. ιθ. Δ
οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ματθ. κ. Β
Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦ- λουκ. ιη. Ζ
το, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς
δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν,
Ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἐ-
θνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπτύ-
σουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ 8 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα- ἡμέρας. β. η
στήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ Ματθ. ι. Γ
υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰ-
τήσωμέν σε ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με
ὑμῖν; Φ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς
ἐξ ἀριστερῶν σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν

Ζ αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτω δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται διάκονος ὑμῶν· καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, Γ ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερειχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Υἱὲ Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ. ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι. καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις ποιήσω σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββονὶ, ἵνα ἀναβλέψω. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε· καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ. ια Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν. Καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε, Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον πῶ-

Λουκ χβ.Γ
Ματθ.κ.Δ Λουκ.ιη.Ζ
Ματθ.κα.Δ Λουκ.ιθ.Ε

λον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Β Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ. καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτῇ, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς, κατέστρεψε· καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται, Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος Γ προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγίνετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ πρωὶ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν· καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββὶ, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ,

Γω.ιβ.Β
Ματθ.κα.Β Λουκ.ιθ.Η
Ματθ.κα.Β Λουκ.ιθ.Η
Ησαΐ.ιε.Γ
Γερεμ.ζ.Β
Λουκ.ιθ.Η
Ματθ.κα.Γ

Ματθ.ζ.Α
ξ κα.Β
λευκ.ια.Β
Ματθ.ς.Β
ἐκκλησιαστικοῦ κη.Α

Δ ἀλλὰ πίστευσον ὅτι ἀ λέγω γίνεται, ἔσαι αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσαι ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων· ἐφοβοῦντο τὸν λαόν. ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ

Ματθ.κα.Δ
λευκ.κ.Β
ἡσαΐου ε.Α
ἱερεμ.β.Δ
ιβ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμόν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε. καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος· οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων, Ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς, Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσαι ἡ κληρονομία. Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. Τί οὖν

ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον. ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ; δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσαρος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν, καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως, καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα· ἔσχατη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσαι γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων, Ἐγὼ ὁ Θεὸς Α-

Ματθ.χβ.Β
λευκ.κ.Δ
Ρωμ.ιγ.Β
Ματθ.κβ.Γ
λευκ.κ.Δ
Δευτ.κε.Α
Ἐξοδ.γ.Β

Θεραμ, καὶ ὁ Θεὸς Ισαακ, καὶ ὁ Θεὸς Ιακώβ. Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς
νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων. ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. Καὶ λθ
προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ρλα
εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, ποία ἐστὶν 7 ἰδὼν. ς.η
πρώτη πασῶν ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ, Ὅτι πρώ-
τη πασῶν τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε Ισραηλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, Δωτ.ς.Α
Κύριος εἷς ἐστι. καὶ ἀγαπήσεις Κύριον Ⓦ Θεόν σου ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δια-
νοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή. καὶ
δευτέρα ὁμοία, αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 8 αὕτη. ε.ζ
Δθῦτ.ιθ.Δ μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμμα- ρλβ
μαθ.κβ.Δ τεύς, Καλῶς διδάσκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστι Θεὸς, καὶ
ἰωμ.ιγ.Γ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς
γαλ.ε.Γ καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ
ἰακ.β.Β ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖόν 9 ὑποδείγου-
ἐστὶ πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ρογ. η
ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ς.η
Δ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐ- ρλγ
περωτῆσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ μ
Μαθ.κϛ.Β ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν Ⓓ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς, υἱός ἐστι ρλη
λκ.κ.Η Δαβίδ; αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, β
Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
Ψαλ.ρθ.Α θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν Δα-
βὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς
Μαθ κγ.Α ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ ρλε
λκ.ια.Ζ. αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς
κ.Η περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκα-
θεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεί-
Ματθ.κγ.Β πνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ ρλϛ
λκ.κ.Η προσευχόμενοι. οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα. Καὶ κα- η
Δκ.κα.Α θίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄ- μα
χλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλού-
σιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ
δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς

μᾶ Περὶ τῶν δύο λεπτῶν βαλούσης.

αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτω-
χὴ πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλά-
κιον. πάντες γὰρ ἐκ τοῦ 10 περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ 10 περισσεύοντος αὐτῶν. ς
ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον ρλζ
αὐτῆς. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει β ιϛ
αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε ἴδε ποταποὶ λίθοι, καὶ πο- Λυκ.κα.Α.Β
ταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις
ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ * λίθος ἐπὶ Λυκ.ιθ.Ζ.Η
ἰωδε. ς.η λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν μβ
ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος ρλη
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσαι, γ
καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι. Ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς Ματθ.κη.Α
πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγον-
τες, Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ * γενέσθαι. ἀλλ' ιζ.πα. θ
οὔπω τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία
ἐπὶ βασιλείαν. καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ
καὶ ταραχαί· ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυ- ιψη.β.ς.π ρλθ α Β
τοῖς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς
δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐ-
μοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον Ματθ.κθ.Β
κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδι- ρμε ς
δόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ 2 μελετᾶτε, ἀλλ' ρμα β Ματθ.ι.Β
ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑ- λκ.ιβ.Β
μεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Ⓦ. Παραδώσει δὲ
ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσον-
ται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μι-
σούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρη- Ματθ.κη.Β
μώσεως, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ὅπου οὐ λκ.κα.Δ
δεῖ, (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω,) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτω- Δανιηλ θ.Η
σαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω εἰς τὸν
οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ εἰς

Γ

Ⓦ ἀγεθν ὧν, μὴ ὑπισρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τ ἱμάτιον αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γασρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις οἵα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν πάντα. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ Ⓐ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. Δ ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πατήρ. βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε. οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀποδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν· (οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ·) μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω, γρηγορεῖτε.

ρμαι β — ρμβ ε — ρμγ β — ρμδ β — ρμε ε — ρμς β — ρμζ ς — ρμη α — ρμθ β — ρν β — ρνα β — ρνβ ε — ρνγ ε — ρνδ β — ρνε β

Μαθ. κδ. Α — λεκ. κα. Β — Μαθ. κη. Β — λεκ. κα. Β — Μαθ. κδ. Γ — κ. κα. Β — ἰδ. λϛ. Β — ἰωαν ιγ. Β — ἰωαν γ. Γ — Μαθ. κη. Γ — Μαθ. κδ. Δ — ϗ κε. Α

3 θλῖψις οἵα οὐκ ἐγένετο τοιαύτη. Β
4 οὐδὲ μὴ γένωνται. Β
7 ὁκφύη. α. γ. ε
8 ἢ τῆς. γ. ε. ς. ἢ. θ. ιβ

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες, ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ λέγοντες, εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτὴν, τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ, ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα * ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον, ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. Καὶ ἐξῆλθον Ⓐ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν· καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς

μῆ Περὶ τ προδόσεως τοῦ φητεία.

ρνς — ρνζ α — ρνη α — ρνθ α — ρξ β — ρξα α — ρξβ α

Μαθ. κς. Α — λεκ. κβ. Α — Μαθ. κς. Α — ἰω. ιβ. Α — Μαθ. κς. Β — λεκ. κβ. Α — Μαθ. κς. Β — λεκ. κβ. Β — ἰω. ιγ. Γ

Β

ἰ ὡ ἡμέ. ϖ.

ϛ ἐχρ. ϖϛ.

ἰ ἐπίνοσαν. β

καθ' εἷς, μήτι ἐγώ; Καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Ὁ δὲ ἐκπερισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. Καὶ προελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγε, Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀ-

Ψαλμ Γ πρακ.α.Γ ἰωα.ιγ.Β
Γ
Ματθ.κς.Β α.κορ ια.Ε
Ματθ.κς.Γ ἰωα.ις.Η Ζαχαρ.ιγ.Γ Κεφ.ις.Β
Λουκ.κβ.Δ ἰωα.ιγ.Δ
Δ
Ματθ.κς.Δ λουκ.κβ.Δ

* οὐαὶ. α ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος. β
* δὲ. γ. αἱ. ε
* μετ' ἐμοῦ. ἀ
* ὅτι προσευχόμην. β. ε
* ἐν Γαλ. α
* τὸ πάσχα. θ
* ἀσθενοῦς. β.

καθαρεύουσι γ. ε. ν
ὁ Ἰσκαριώτης. γ
* ἀπαλλοτρίωσις. ε
Καϊάφας. γ
Ματθ.κς.Ε λουκ.κβ.Ε ἰωα.ιη. Α
Θρόνων δ. Δ
ἰωσηφ ἀρχιερεὺς. ν. β. ν
Ματθ.κς.Ζ λουκ.κβ.Ζ. ἰωα.ιη.Β
Ζ
Ματθ.κς.Ζ
ἰωα.β.Δ

θενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας. (ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι) καὶ οὐκ ἤδεισαν τί ἀποκριθῶσι. Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει. ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε. Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας εἷς ὢν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. Καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει, Ῥαββὶ ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον. Καὶ εἷς τις νεανίσκος συνηκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι· ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὕρισκον. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες, Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ

οὕτως ἴση ἰῶ ἡ μαρτυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον, ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τ̃ εὐλογητοῦ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τ̃ δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τ̃ νεφελῶν τ̃ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἠκούσατε τ̃ βλασφημίας. τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν αὐτῷ, προφήτευσον. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τ̃ παιδισκῶν τ̃ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τ̃ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων, Οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν, Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτ̃ ἐστιν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνήτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ. καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι οὐκ οἶδα τ̃ ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τ̃ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωὶ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τ̃ πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τ̃ Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὃν

Ματθ. κϛ. Η
Μαρκ. ιδ. Α
Λουκ. κβ. Α
Ἰωαν. ιη. Γ

Ματθ. κϛ. Η
Λουκ. κβ. Ζ. Η
Ἰωαν. ιη. Γ

Ματθ. κϛ. Η
Λουκ. κβ. Α
Ἰωαν. ιη. Ε

Ματθ. κϛ. Β
Λουκ. κγ. Α
Ἰωαν. ιη. Ζ

Ματθ. κζ. Α
Μαρκ. ιε. Η
Λουκ. κγ. Η
Ἰωαν. ιθ. Α

ἠτοῦντο. ἰῶ δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τ̃ συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τ̃ βασιλέα τ̃ Ἰουδαίων; ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν ἔφη αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλέα τ̃ Ἰουδαίων; Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν. καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τ̃ αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν, καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων. καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· Ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε.

Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν, διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ. ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τ̃ αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ. καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τ̃ ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,

Ματθ. κζ. Γ
Λουκ. κγ. Β
Ἰωαν. ιη. Η

Ματθ. κζ. Γ
Ἰωαν. ιθ. Α

Ματθ. κζ. Δ
Λουκ. κγ. Δ

Ματθ. κζ. Δ
Λουκ. κγ. Δ
Ἰωαν. ιθ. Δ

Ματθ. κζ. Δ
Λουκ. κγ. Ε
Ἰωαν. ιθ. Δ

Ησαΐ. νγ. Δ

Γω. β. Δ

σῶσον σεαυτόν, ⁷ καὶ κατάβα ἀπὸ τ̃ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες, πρὸς ἀλλήλους μετὰ τ̃ γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται ⁸ σῶσαι. ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τ̃ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τ̃ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. * Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἐλωΐ Ἐλωΐ, λαμμὰ σαβαχθανί; ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεός μου ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; Καί τινες τ̃ παρεστηκότων ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ἰδοὺ Ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δέ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ καταπέτασμα τ̃ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος, υἱὸς ἦν Θεοῦ. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τ̃ Ἰακώβου τ̃ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἰεροσόλυμα. Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, (ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστι προσάββατον) ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τ̃ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. καὶ γνοὺς ἀπὸ τ̃ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. ¹⁰ καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι, καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τ̃ μνημείου. ἦν δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

Δ

ις̄ Καὶ διαγενομένου τ̃ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τ̃ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν

7 καὶ καταβάς. κ
8 σῶσαι; π.
* αὐτῷ. σ
Ψαλ. κα. Λ
Δικ. η. Λ
Ματθ. κζ. Η
Δικ. κγ. Η
Ἰω. ιθ. Η
Λικ. κδ. Λ
Ἰω. κ. Λ

αὐτόν. Καὶ λίαν πρωῒ τ̃ μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, * ἀνατείλαντος τ̃ ἡλίου. καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τ̃ θύρας τ̃ μνημείου; (καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος.) ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε. ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτ̃, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τ̃ μνημείου. εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. Ἀναστὰς δὲ, πρωῒ πρώτῃ ² σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτ̃ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι· κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτ̃, ἠπίστησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτ̃ περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ὕστερον, ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτ̃ καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι, ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσι. Ὁ μὲν οὖν Κύριος, * μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τ̃ Θεοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τ̃ Κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. ἀμήν.

Τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις αφζ, κεφαλαίοις σλς'.

λα α
ἐπ. γ
λβ β
ἐκ τῶν ἰδίων ρ. ζ
λγ β
ἀφ. γ
ἐβεβλήθησαν. γ
λδ γ
λε γ
λς γ
ἠπίστησαν. ε
Μαρκ. ιϛ. Γ
Ματθ. κη. Λ
Κεφ. ιϛ. Γ
Ματθ. κς. Γ.
Ἰω. κ. Δ
Δικ. κ. Η
Δικ. κη. Β
Δικ. κη. Ζ
Ἰω. κ. Ε
Ματθ. κη. Δ
Ἰω. ιβ. Η
Πραξ. ιϛ. Δ
Γραῒς. β. Α.
& ι. Η
Πραξ. κη. Α. Β
Πραξ. ζ. Η
Δικ. κη. Η

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΚΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΟΝ.

ΛΟΥΚΑΣ ἰατρὸς Ἀντιοχεὺς, καθὼς καὶ συγγράμματα αὐτοῦ δηλοῖ, τῷ ἐκκλησιαστοῦ ὄντι ἀπείρως, κατουδαῖος Παύλου ἀποστόλου, καὶ πάσης αὐτοῦ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀκολουθὸς, σπουδαίως εἰργάσατο εὐαγγέλιον, ὡσεὶ οὖν αὐτὸς Παῦλος, Ἀπεστείλαμεν, φησὶ, ζῶν αὐτοῦ ἐν ἀδελφὸν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας. καὶ ὡσεὶς τοὺς Κολασσαεῖς, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός. Ἐ ὡσεὶς Τιμόθεον, Λουκᾶς ἐστι μετ' ἐμοῦ μόνος. Καὶ ἕτερον δὲ ἐξέδωκε τεῦχος ἐξαίρετον, ὀπτιχαφίῳ Πράξεις ἀποστόλων, οὗ ἡ ἱστορία ἕως διετίας διαγόντος ἐν τῇ Ρώμῃ Παύλου ἐκτείνεται, τουτέστιν ἕως τελάρτου Νέρωνος ὀνιαυτοῦ. ἀφ' ὧν πεπείσμεθα, ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὸν βίβλον συντετάχθαι. ἡ γὰρ ὡδοιπορία Παύλου καὶ Θέκλας, καὶ πᾶς ὁ μῦθος ὡσανεὶ λέκτος βατταριζόντος, εἰς ζῆλον ἀποκρύφους γραφὰς ψηφισάμενοι. οὐδὲ γὰρ ἐνεχώρει ἐν ἀγῶνισιν τῷ ἀποστόλου, μεταξὺ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ πεφάξεων τοῦτο ἠγνοηκέναι. ἀλλὰ καὶ Τερτυλλιανὸς ἐκείνων τῶν χρόνων, ἀναφέρει πρεσβύτερόν τινα ἐν τῇ Ἀσίᾳ, κατουδαῖον Παύλου ἀποστόλου, ἐλεγχθέντα ὑπὸ Ἰωάννου, οἷα πρὸς αὐτοῦ ζηλωτείσης βίβλου, ὡμολογηκέναι φίλτρῳ κατεγλῆφθαι Παύλου, τοῦτο πεποιηκέναι. διὸ καὶ ἐκβεβλῆσθαι τοῦτον τινὲς ὑπολαμβάνουσιν. ὁσάκις γὰρ Παῦλος ἐν ταῖς οἰκείαις ὑπιστολαῖς λέγει, πρὸς δ' ἄλλον ὡς ἀεὶ τὸ ἰδίοις ἐσφ πρὸς Λουκᾶν σημαίνει. καὶ Λουκᾶν οὐ μόνον ὡδοῖ τῶν ἀποστόλου Παύλου μεμαθηκέναι ὁ εὐαγγέλιον, οἷα μὴ τὸ Κυρίου πεπωκότα ἐν τῷ σώματι μὴ ἑωρακότος, ἀλλὰ καὶ ὡδοῖ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἰδίου σωτηρίου ἀναφωνεῖ λέγει, Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται. Τοιγαροῦν ὁ εὐαγγέλιον καθὼς ἀκήκοεν ἐγραψεν· ὡς δὲ πεφάξις τῶν ἀποστόλων, καθὰ ἱστόρησεν αὐτὸς, καὶ ἐνέταξεν. ἐνέμεινε γὰρ λείψανα αὐτοῦ, ἐν Ἀπατείᾳ τῇ ἐν Κωνσταντίνου πόλει, εἰς ἣν πόλιν ὡ εἰκοστῷ Κωνσταντίνου αὐτοῦ ὁ τούτου σῶμα μετὰ τῶν λειψάνων Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου μετενέχθη.

ΒΙΟΣ ΛΟΥΚΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ
ἐκ τοῦ Δωροθέου μάρτυρος Τυρίων ὑπισκόπου συνόψεως.

ΛΟΥΚΑΣ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀντιοχεὺς μὲν ὁ γένος ἦν, ἰατρὸς δὲ τὴν τέχνην. συνεχάλασε δὲ ὁ μὲν εὐαγγέλιον, κατ' ὑπόθεσιν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου· τὰς δὲ πεφάξεις τῶν ἀποστόλων κατ' ὑπόθεσιν Παύλου τοῦ ἀποστόλου. συναπεδήμησε γὰρ τοῖς ἀποστόλοις, καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, οὗ καὶ μεμνημένος ὁ Παῦλος ἔγραψεν ἐν ὑπιστολῇ, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ. Ἀπέθανε δὲ ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα ἐτάφη ἐκεῖ. μετετέθη δὲ ὑστερον ἐν Κωνσταντίνου πόλει μετὰ καὶ Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων, ἐπὶ τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου βασιλέως, υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
Βουλγαρείας, ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον.

ΛΟΥΚΑΣ ὁ θεῖος, Ἀντιοχεὺς μὲν τὸν γένος, ἰατρὸς δὲ, καὶ τὴν ἔξω σοφίαν πολύς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐβραϊκὴν παιδείαν ἐξησκήκατο, τοῖς Ἱεροσολύμοις ὑπιφοιτήσας, ὅτε δὴ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδασκεν. ὥστε φασί τινες ἵνα καὶ αὐτὸν ἰδεῖν τὸν ἑβδομηκοντα ἀποστόλων, καὶ οὐ νεκρῶν δὲ ἀνάστασιν ὡς Χριστὸν συναντῆσαι μετὰ Κλεόπα. ἀναληφθέντος δὲ τοῦ Κυρίου, καὶ ὡς Παύλου πιστεύσαντος, ἰδεῖν σπουδάσαντος, καὶ ἀκούσαι αὐτοῦ, φημὶ δὲ τοῦ Παύλου· καὶ δὴ συγγράψασθαι τὸ εὐαγγέλιον μετὰ πάσης ἀκριβείας, ὡς καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο μαρτυρεῖν αὐτοῦ ἐμφανῶς· μετὰ πεντεκαίδεκα δὲ ἔτη τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως συνεγράψατο· γράφει δὲ πρὸς Θεόφιλον, συνεκτικὸν ὄντα καὶ αὐτὸν ἀρχόντα ἴσως. ὃ δὴ καὶ κεφάλαιος, ὅτι τῶν ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων ἦν ἐγένετο. ὡς καὶ ὁ Παῦλος φησὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φῆστον, κεφάλαιε Φῆστε· καὶ πᾶς δὲ αὐθέντης θεοφιλὴς, καὶ κεφάλαιος καὶ πάντων καὶ ἀδελφὸς, θεόφιλός ἐστι κεφάλαιος, ὃς καὶ ἄξιος τοῦ ὀνόματος τοῦτο ἐστὶν ἀκούειν τοῦ εὐαγγελίου.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α΄ ὡσεὶ ὁ ἀποχαφῆς.
β΄ ὡσεὶ τῶν ἀχραολουῶν πομφῶν.
γ΄ ὡσεὶ τοῦ Συμεῶνος.
δ΄ ὡσεὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος.
ε΄ ὡσεὶ ὁ ἡγουμένου ῥήματος πρὸς Γωανίνου.
ς΄ ὡσεὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Γωανίνου.
ζ΄ ὡσεὶ τῆς πιερασμοῦ τῆς Χριστοῦ.
η΄ ὡσεὶ ὁ ἔχοντος πνεῦμα δαιμονίου.
θ΄ ὡσεὶ ὁ πενθερᾶς τοῦ Πέτρου.
ι΄ ὡσεὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νοσων.
ια΄ ὡσεὶ ὁ ἀγρας τῶν ἰχθύων.
ιβ΄ ὡσεὶ τοῦ λεπροῦ.
ιγ΄ ὡσεὶ τοῦ παραλυτικοῦ.
ιδ΄ ὡσεὶ Λευὶ τοῦ τελώνου.
ιε΄ ὡσεὶ τῶν ξηρὰν ἐχοντος τὴν χεῖρα.
ις΄ ὡσεὶ τῶν τῆς ἀποστόλων ἐκλογῆς.
ιζ΄ ὡσεὶ τῶν μακαρισμῶν.
ιη΄ ὡσεὶ τοῦ ἑκατονταρχου.
ιθ΄ ὡσεὶ τῆς υἱοῦ τῆς χήρας.
κ΄ ὡσεὶ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ Γωανίνου.
κα΄ ὡσεὶ τῆς ἁμαρτούσης τὸν Κύριον μύρῳ.
κβ΄ ὡσεὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπείροντος.
κγ΄ ὡσεὶ τῆς ὑπομνήσεως τῆς ὑδάτων.
κδ΄ ὡσεὶ τοῦ λεγεῶνος.
κε΄ ὡσεὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου.
κς΄ ὡσεὶ τῆς αἱμορροούσης.
κζ΄ ὡσεὶ τῶν ἀποστολῆς τῶν δώδεκα.
κη΄ ὡσεὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
κθ΄ ὡσεὶ τῶν τοῦ Κυρίου ἐπερωτήσεως.
λ΄ ὡσεὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου.
λα΄ ὡσεὶ τῶν σεληνιαζομένου.
λβ΄ ὡσεὶ τῶν διαλογισμῶν τῶν μείζων.
λγ΄ ὡσεὶ τῶν μὴ ὄντος ἐπομένου ἀκολουθῆν.
λδ΄ ὡσεὶ τῶν ἀναβεβηκότων εἰς Ἱεροσόλυμα.
λε΄ ὡσεὶ τῶν ἐπερωτήσαντος νομικοῦ.
λς΄ ὡσεὶ τῶν ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς.
λζ΄ ὡσεὶ Μάρθας καὶ Μαρίας.
λη΄ ὡσεὶ τοῦ προσευχῆς.
λθ΄ ὡσεὶ τῶν ἐχοντος δαιμόνιον κωφόν.
μ΄ ὡσεὶ τῆς ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπαράσης φωνῆς.
μα΄ ὡσεὶ τῶν αἰτησάντων σημεῖον.
μβ΄ ὡσεὶ τοῦ φαρισαίου τοῦ καλέσαντος τὸν Κύριον.
μγ΄ ὡσεὶ τοῦ βαπτισμοῦ τῶν νομικῶν.
μη΄ ὡσεὶ τῶν ζύμης τῶν φαρισαίων.
με΄ ὡσεὶ τοῦ ἥλοντος μεμισωδῆσαι τὸν κληρονομίαν.
μς΄ ὡσεὶ ὁ ἀφόρησεν ἡ χώρα πλουσίου.
μζ΄ ὡσεὶ τῶν Γαλιλαίων καὶ τῶν ἐν τῷ Σιλωάμ.
μη΄ ὡσεὶ τῶν ἐ χύσης πνεῦμα ἀκάνθας.
μθ΄ ὡσεὶ τῶν κύρια Σολῶν.
ν΄ ὡσεὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος, εἰ ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι.
να΄ ὡσεὶ τῶν ἐπόντων τῷ Ἡρῴδου διὰ Ἡρῴδιν.
νβ΄ ὡσεὶ τοῦ ὑδρωπικοῦ.
νγ΄ ὡσεὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὰς πρωτοκλισίας.
νδ΄ ὡσεὶ τῶν καλεμένων εἰς τὸ δεῖπνον.
νε΄ ὡσεὶ οἰκοδομῆς πύργου ὡραΣολή.
νς΄ ὡσεὶ τῶν ἑκατὸν προβάτων ὡραΣολή.
νζ΄ ὡσεὶ τοῦ ἀποδημήσαντος εἰς χώραν μακράν.
νη΄ ὡσεὶ τοῦ οἰκονόμου τῆς ἀδικίας.
νθ΄ ὡσεὶ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.
ξ΄ ὡσεὶ τῶν δέκα λεπρῶν.
ξα΄ ὡσεὶ τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας.
ξβ΄ ὡσεὶ τοῦ φαρισαίου καὶ τελώνου.
ξγ΄ ὡσεὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος πλούσιου τὸν Γωοῦν.
ξδ΄ ὡσεὶ τοῦ τυφλοῦ.
ξε΄ ὡσεὶ τοῦ Ζακχαίου.
ξς΄ ὡσεὶ τῶν προθυμέντος λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν.
ξζ΄ ὡσεὶ τῶν λαβόντων τὰς μνᾶς.
ξη΄ ὡσεὶ τοῦ πώλου.
ξθ΄ ὡσεὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον ἐξουσίαν καὶ χαράγματος.
ο΄ ὡσεὶ τοῦ ἀμπελῶνος ὡραΣολή.
οα΄ ὡσεὶ τῶν ἐξαπατησάντων διὰ τὸν κῆνσον.
οβ΄ ὡσεὶ τῶν Σαδδουκαίων.
ογ΄ ὡσεὶ τοῦ, πῶς υἱὸς Δαβίδ ἐστιν ὁ Χριστός.
οδ΄ ὡσεὶ τῆς τῶν δύο λεπτῶν βαλλόντος.
οε΄ ὡσεὶ τῶν συντελείας ἐρώτησις.
ος΄ ὡσεὶ τοῦ πάσχα.
οζ΄ ὡσεὶ τῶν φιλονεικησάντων τίς μείζων.
οη΄ ὡσεὶ τῆς ἐξαιτήσεως τοῦ σπανᾶ, καὶ ἀρνήσεως Πέτρου.
οθ΄ ὡσεὶ τῶν παρ' Ἡρῴδου ἐξουδενήσεως.
π΄ ὡσεὶ τῶν κοπρομένων χωλῶν.
πα΄ ὡσεὶ τοῦ μεταστάσεως λητοῦ.
πβ΄ ὡσεὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου.
πγ΄ ὡσεὶ τῆς Κλεόπα.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι κράτιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, (κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου·) καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος· καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην, καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ

α. Παρ. κεφ. Α

Λβδίτ. ιϛ. Δ
Ἐξοδ. λ. Α

B

οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν· καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλιοὺ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ. καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα, Ὅτι οὕτω μοὶ πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὀνείδός μου ἐν ἀνθρώποις. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαριάμ. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, εἶπε, Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετά σου, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέ-

τέκνον α. 5

Μιχαχ. δ. Β
ματθ. ια. Β

Μιχαχ δ. Β

Ματθ. α. Γ

Ησαΐα ζ. Γ
Κεφ. β. Γ

Δαν. ζ. Δ. Η
μιχ. α. Γ

Γ

Δ

λος. εἶπε δὲ Μαειὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσαι *τοῦτο, ἐπεὶ *μοι. ᾱ.ς.ϛ
ἄνδρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε, καὶ δύναμις ὑψίσου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον *ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ *ἐκ Ϭδ. α
Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ Θεοῦ πᾶν ῥῆμα. εἶπε δὲ Μαειὰμ, Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. Ἀναστᾶσα δὲ Μαειὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς (Ϡ) οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ (Ϡ) τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαείας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρός με; ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσαι τελείωσις τοῖς
E λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. Καὶ εἶπε Μαειὰμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι [2]μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς [3]γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, (καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ) [4]εἰς τὸν αἰῶνα. Ἔμεινε δὲ Μαειὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγ

Η σαὶν να.Β
Ψδ. λβ.Β
ησαΐε. κθ.Ε

Ψδ. λγ.Γ
α.βασ.β.Β

Η σαΐε. μα.Β
λ.Δ.καὶ νδ'.Β
ἱερ.λα.Δ.Δ
ψαλ.ρλα.Γ
ζαν.ιζ.Γ.καὶ
κβ.Δ

2 μεγάλα.Η

3 γενεαὶ ἐς γενεάς. ρ'.ιβ. ἐξ καὶ εἰς γενεὰς ἐς γενεάς.Η

4 ἕως αἰῶνος.Η

γνείας αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, Ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰτήσας πινακίδιον, ἔγραψε, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ἀνεῳχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἔθεντο πάντες (Φ) ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσαι; Καὶ *χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου, καὶ προεφήτευσε, λέγων, Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· καθὼς ἐ- H
λάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς. ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ· ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν, ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς β
ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου,

Κερ.β.Β
μαιθ.α.Γ

Ψδ.ογ.Γ
κ.ρλα.Δ
ἱερεμ.κγ.Δ.
καὶ λΒ

Γ ἑρμ.λα.Ζ
γένεσ.κβ.Γ
ἐξερ.ς.Γ.Δ

Μιχαχ.δ.Δ

Ζαχαρ.γ.Δ

ἀποχρᾶφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ, πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβὶδ, ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς. καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαβίδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ, (καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου, Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται·) καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοττοὺς περιστερῶν. Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ· καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου. καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν, καὶ εἶπε, Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον (καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,) ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις θυγάτηρ Φανουὴλ ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ αὐτὴ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὐτὴ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο

πλήρη σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν· καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς. καὶ μὴ εὑρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν. καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετρααρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετρααρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Τί οὖν ποιήσωμεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες, Τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδένα διασείσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο Ἰωάννης λέγων πᾶσιν, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ λῦσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανὸν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λέγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

οὖσ᾽ πνεύματι, πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ᾽ αὐτό. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ᾽ ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν Η ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς· καὶ μὴ εὑρόντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ζητοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ᾽ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσαντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτόν, ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ. καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυ
„B ρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται. καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας. καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. Ἔλεγε οὖν τοῖς

Ἐξοδ. κδ. Δ Δευτ. ις. Α

γ. αἰχμαλώτων. Ν

ι. ἐξηκοστὸν γονεῖς. Ν

ι. ἐξηκοστὸν ἔτος. Β

Ἰω. ιη. Β πράξ. η. Β

Ματθ. γ. Α μδρ. α. Α

Ἡσαΐ μ. Α ἰω. α. Ε

ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Γ ὄχλοι, λέγοντες, Τί οὖν ποιήσομεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες, Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδένα διασείσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασι λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς, ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. Ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λέγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχό-

Ματθ. γ. Β.

α. Ἰω. γ. Γ Ἰακ. β. Γ

Ματθ. γ. Γ

Ματθ ιδ. Α μδρ. ς. Γ

Ματθ. γ. Δ μδρ. α. Β Ἰω. α. Γ

Ματθ. γ. Γ μδρ. α. Β Ἰω. α. Γ. Δ πραξ. α. Α. Β. Α. ια. Γ. ιθ. Α

Δ

τ

α

ιβ

β

ιγ

α

ιδ

γ

ιε

α

3 παραγιγν. β

4 ἐποίησ. β

Μ. τ. ζ. η. θ

μενος ὢν, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ Ἡλὶ, τοῦ Μαθθὰτ, τοῦ
Ζ Λευὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἰαννὰ, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμὼς,
τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ
Σεμεὶ, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησὰ, τοῦ Ζοροβά-
βελ, τοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ Νηρεὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Κωσὰμ,
τοῦ Ἐλμωδὰμ, τοῦ Ἤρ, τοῦ Ἰωσὴ, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ
Η Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰωνὰν,
τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνὰν, τοῦ Ματταθᾶ, τοῦ Νάθαν,
τοῦ Δαβὶδ, τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ Ὠβηδ, τοῦ Βοὸζ, τοῦ Σαλμὼν, τοῦ Ναασ-
σὼν, τοῦ Ἀμιναδὰβ, τοῦ Ἀδμὶν, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ Φαρὲς, τοῦ Ἰού-
δα, τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραὰμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχὼρ,
τοῦ Σαρούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλὲκ, τοῦ Ἑβὲρ, τοῦ Σαλὰ, τοῦ Καϊ-
νὰν, τοῦ Ἀρφαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τοῦ Μαθου-
σάλα, τοῦ Ἐνὼχ, τοῦ Ἰαρὲδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνὰν, τοῦ Ἐνὼς,
Ματθ.η.Α μαρ.α.Β τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦς ὁ πνεύματος ἁγίου
πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύμα-
τι εἰς τὴν ἔρημον, ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ
τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγε οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις·
καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διά-
βολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρ-
Δευτ.η.Α τος. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων, Γέγραπται, Ὅτι
οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
Θεοῦ. Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔδει-
ξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρό-
νου, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν
Β θέλω δίδωμι αὐτήν. σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου,
ἔσται σοῦ πᾶσα. Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε ὀ-
Δευτ.ς.Γ. ις.Δ πίσω μου σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Προσκυνήσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἰερου-
σαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Ψαλ.ϟ.Γ Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· γέγραπται
γάρ, Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε· καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκό-

5 Ναγγέ. ρ
6 Ἰωσὴχ. δ. η. θ
7 Ἰησοῦ. ν
8 Ματθὰ. γ. ε. θ
9 Μιννὰ. ν
1 Δ κόσμ. β. Α
* προσών. γ
2 πᾶσα. ϖ. β. ζ. η
α. β. γ. η. ι. ζ. η. θ

ψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ "
Ἰησοῦς, Ὅτι εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. " Δευτ.ς.Γ
Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄ-
χρι καιροῦ. Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ Ματθ.η.Β
ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περι- μαρ.β.Β
χώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ- ἰω.η.Ζ
τῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρὲτ, Γ Ματθ.ιγ.Η
οὗ τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν μαρ.ς.Α
σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. καὶ ἐπε- ἰω.η.Ζ
δόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου. καὶ ἀναπτύξας τὸ
βιβλίον, εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον, Πνεῦμα Κυρίου " Ἡσαΐ. ξα.Α
ἐπ' ἐμὲ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέστα- "
λκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι "
αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τε- "
θραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Καὶ "
πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν
τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ· ἤρξατο δὲ
λέγειν πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη Δ
ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον*
ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; Καὶ εἶ-
πε πρὸς αὐτοὺς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην,
Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Κα
φαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. Εἶπε δὲ, Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
τοῦ. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς γ.Βασ.ιζ.Α
ἡμέραις Ἠλιοὺ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη ἰακ.ε.Δ
τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν, καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ εἰς Σά- Ε
ρεπτὰ τῆς Σιδῶνος, πρὸς γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἀ. Βασ.ι.Δ
ἦσαν ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. Καὶ ἐπλήσθησαν πάν-
τες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. καὶ ἀναστάντες ἐξέ-
βαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τοῦ ὀφρύος τῆς

ιθ α
Ἰώηχαι. ς
κ α
κα α
κβ α
Ἐλεάσα. ς

ὄροις, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι
Ματθ.δ.Β μέρ.α.Γ αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο. χγ
καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδά-
Ματθ.ζ.Δ μέρ.α.Γ σκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι· χδ καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
Ματθ.α.Γ Ζ αὐτ̃, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτ̃. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ
ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκρα-
ξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τ̃ Θεοῦ. Καὶ ἐπε-
τίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτ̃.
Καὶ ῥίψαν αὐτὸ τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον, *ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτ̃, μη- *καὶ ἀφακραγάσαν: β
δὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, ὥστε συνελά-
λουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις [4]πνεύμασι, καὶ ἐξέρχον- 4 δαίμονα. ς
ται; Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτ̃ εἰς παντὸς τόπον τ̃ περιχώ-
ρου. Ματθ.η.Β μέρ.α.Γ θ Ἀναστὰς δὲ ἐκ τ̃ συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σί-
μωνος· κ ἡ πενθερὰ δὲ τ̃ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ με- *καὶ Λιδρία. β
γάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτ̃,
ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀνα-
στᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. Δύοντος δὲ τ̃ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ια
Ματθ.η.Β μέρ.α.Γ ἀθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθεράπευσεν αὐτούς.
Μαρ.α.Δ κζ Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια *ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα, *πολλὰ. ᾱ
η Ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τ̃ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ
κθ λαλεῖν· ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας
θ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐ-
τὸν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτ̃, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τ̃ μὴ πορεύεσθαι ἀπ'
Μαρ.α.Δ αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐ-
αγγελίσασθαί με δεῖ τ̃ βασιλείαν τ̃ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλ-
μαι. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τ̃ Γαλιλαίας.
Ματθ.δ.Γ μέρ.α.Β ε Ἐγένετο δὲ ἐν τ̃ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τ̃ ἀκούειν τ̃ λό- κθ
γου τ̃ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ·
καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀπο-
βάντες ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τ̃
πλοίων ὃ ἦν τ̃ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπανα-

ι Περὶ τ̃ ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.

γαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τ̃ πλοίου τοὺς ὄχλους.
ια Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε
λ εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ
θ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
ιδιδάσκαλε. Γ κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τ̃ ῥήματί σου χαλάσω
[2]τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πο- Β
2 δίκτυα. δ. ιη λύ. πολύ. διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν, καὶ κατένευσαν τοῖς μετό-
χοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τ̃ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτῶν. καὶ
ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε *βυθίζεσθαι αὐ- *καὶ ἐβύθιζε. β
λα τά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνασι τ̃ Ἰησοῦ,
λέγων, Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. θάμ-
βος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τ̃ ἄγρᾳ
τ̃ ἰχθύων ἣν συνέλαβον· ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς
λβ ε. Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα
ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. Καὶ
καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολού-
ιβ θησαν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τ̃ πόλεων, Γ Ματθ.η.Α μέρ.α.Δ
λγ ς καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας, καὶ ἰδὼν Ⓜ Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ
πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτ̃, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαί
με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτ̃, εἰπών,
Θέλω· καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτ̃.
Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· Ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖ-
ξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τ̃ καθαρισμοῦ σου,
λζ καθὼς προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Διήρχετο Λβύιτ.ιη. Α
α δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτ̃, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀ-
κούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτ̃ ἀπὸ τ̃ ἀσθενειῶν αὐτῶν. αὐ-
λε τὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος. Καὶ
β ἐγένετο ἐν μιᾷ τ̃ ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν
λς καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες
β ἐκ πάσης κώμης τ̃ Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, Δ
καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ ἄν- Ματθ.θ.Α μέρ.β.Α
γ δρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ
λζ ζητοῦν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτ̃· καὶ μὴ εὑρόν-
α τες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ

κ.β.γ.η.ς.ζ. ιδ.ιθ

τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ⸋ ἰδὼν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν ἀνθρ, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ Θεός; Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; *τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (εἶπε τῷ παραλελυμένῳ) Σοὶ λέγω, ἔγειραι· καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ⁴ἆρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν. ⸋ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, ⸋ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες, Ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευὶν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· ⸋ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε ⸋ πίνετε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διατὶ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως ⸋ οἱ τῶν Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι νηστεύειν; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, Ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, ⸋ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπί-

Ματθ.θ.Α μερ.β.Β

Ζ

Η

α.Τιμ.α.Γ

*πονηρότ.Δ

3 παραλελυμένῳ. η

4 ἆρας τὸ κλίνιον. β

5 χρόν. β.ρ.η

6 συμφωνεῖ. β.ρ.η

βλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, ⸋ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, ⸋ ἀμφότερα συντηροῦνται. Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν, εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

μα β

ιε μβ c

ις μγ β

ις κεφ. β

Ματθ.ιβ.Α μερ.γ.Α

Ματθ.ι.Α μερ.γ.Β

Γ

*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας, ⸋ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσί. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε ⸋ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. * Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν· ⸋ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. παρετήρουν δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κατηγορεῖαν αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι, καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς, τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι; Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς, εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησε οὕτω· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, (Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον ⸋ Ἰωάννην, Φίλιππον ⸋ Βαρθολομαῖον, Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τοῦ Ἁλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, Ἰούδαν Ἰα-

*τῇ ἑξῆς σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων. Β

κώβου, κ Ἰούδαν Ἰσκαριώτ, ὃς κ ἐγένετο προδότης.) καὶ μτ̄
καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, & ὄχλος μαθη- α
τῶν αὐτ, καὶ πλῆθος πολὺ τ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας
κ Ἱερουσαλὴμ, & τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον
ἀκοῦσαι αὐ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τ νόσων αὐτῶν, & οἱ ὀχλού-
μενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· & ἐθεραπεύοντο. καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐ, ὅτι δύναμις παρ' αὐ ἐξήρχετο, ιζ
κ ἰᾶτο πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ εἰς μς
Ματθ.ε.Α τοὺς μαθητὰς αὐ, ἔλεγε, Μακάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα μζ
ἐστὶν ἡ βασιλεία τ Θεοῦ. Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορ- ε
Ησαΐ. ξε.Β τασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε. Μακά- μη
Ησαΐ. ξε.Γ ριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, & ὅταν ἀφορίσω- μθ
σιν ὑμᾶς & ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονη- ς
Δ ρὸν, ἕνεκα τ υἱοῦ τ ἀνθρώπου. χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κ̄ 3 χάρητε
σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. κτ̄
ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν
Λυπῶς ς.Α οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. νᾱ
ἐκκλησιαστικοῦ κα.Α οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν· νβ̄
Ησαΐ. ξε.Γ ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. οὐαὶ ὑμῖν ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴ- νγ̄
πωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· κτ̄ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδο-
Ματθ.ε.Η προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, νδ̄
Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, νε̄
εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῶν, & προσεύχεσθε ὑπὲρ τ ἐ- νϛ̄
Ματθ.ε.Ζ πηρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τ σιαγόνα, πάρεχε & νζ̄
Ματθ.ε.Ζ τὴν ἄλλην· κ ἀπὸ τ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα νη̄
α.κορ.ς.Β μὴ κωλύσῃς· παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, & ἀπὸ τ αἴροντος τὰ νθ̄
E σὰ μὴ ἀπαίτει. Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω- ξ̄
Ματθ.ζ.Β πωΣ.ρ.Γ ποι, & ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. & εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶν- ξᾱ
Ματθ.ε.Η τας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; & γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγα- ξβ̄
πῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθο-
Ματθ ε.Η ποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; κ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ ξγ̄
αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ξδ̄
Δευτ.ιε.Β ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; κ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανεί- ξε̄
ζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν,

ὑμῶν, κ ἀγαθοποιεῖτε, & δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους & πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρ- Ματθ. ε. Η
μονες, καθὼς κ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί. Καὶ μὴ κρίνε- Ματθ.ζ.Α
τε, κ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆ-
τε. ἀπολύετε, & ἀπολυθήσεσθε. δίδοτε, κ δοθήσεται ὑμῖν. μέ- Ζ Ματθ.ζ.Α
μδρ.σ.Γ
τρον καλὸν πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον & ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μέτρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐ- Ματθ.ιε. Β
τοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι
εἰς βόθυνον πεσοῦνται; Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ διδά- Ματθ ι.Γ
ἰωαν.ιγ.Β.ιϛ.Γ
σκαλον αὐ, κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐ.
Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τ ἀδελφοῦ σου, Ματθ ζ.Α
τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς δύ-
νασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρ-
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ
τ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τ ἀδελφοῦ σου. Οὐ γάρ ἐστι δένδρον Ματθ.ζ.Γ
καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν
καρπὸν καλόν· ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τ ἰδίου καρποῦ γινώσκε- Η Ματθ.ιβ. Γ
ται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶ-
σι σταφυλήν. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ Ματθ.ιβ. Γ
τ καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· & ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος
ἐκ τ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πο-
νηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τ καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐ-
τοῦ. Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Ματθ.ζ.Δ
ῥωμ.ϐ.Β
Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με, κ ἀκούων μου τ λόγων, κ ποιῶν ἰακ.α.Δ
αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώ-
πῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε κ ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέ-
λιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης, προσέρρηξεν
ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, κ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθε-
μελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας,
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χω-

εἰς Δεμηνίου, ἣ ᾠκοδόμησεν ὁ Ποσειδῶν, καὶ δυνάμεως ἔπεσε, καὶ
Ματθ. η. Α ζ ἐγένετο ἡ ῥῆξις τῆς οἰκίας ἐκείνης μεγάλη. Ἐπεὶ δὲ ιη
ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλ- ξη
θεν εἰς Καπερναούμ. ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔ- γ
χων ἤμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ
Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρω-
τῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Οἱ δὲ παρα-
γενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέ-
γοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο· ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡ-
μῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπο-
ρεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς
οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους, λέγων αὐ-
τῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην
μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σε ἐλθεῖν. ἀλλὰ
εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι
Β ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ
λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχε-
ται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ στραφεὶς, τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ
ὄχλῳ εἶπε, Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗ-
ρον. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες, εἰς τὸν οἶκον, εὗρον τὸν ξζ
ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς, ἐπο- ιθ τοῦ. η
ρεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ ξζ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, καὶ ὄχλος πολύς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς
πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενὴς τῇ μη-
τρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν
αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ
εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε. Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ
βαστάζοντες ἔστησαν. καὶ εἶπε, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ
Γ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μη
τρὶ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέ-
γοντες, Ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέ-
ψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. * Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅ- ξη * εἰς ἀγαθόν.
λῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. Καὶ γ. ε

ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. Καὶ Ματθ. ια. Α
κπ ἔργων προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ιδ
ἐπέμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν; Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον,
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε, λέγων, Σὺ εἶ ὁ
ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν,
καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ Δ
ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ
καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγ-
γελίζονται, καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
γμαθητῶν. ζ. ι. ε Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς
τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεά-
σασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον;
ιδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς
βασιλείοις εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ
λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέ- Μαλ. γ. Α
γραπται, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ- "
που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Λέγω γὰρ "
ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ Βα-
πτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων
αὐτοῦ ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Ε
Θεὸν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ
νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες
ὑπ' αὐτοῦ. εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους Ματθ. ια. Β
τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ὅμοιοί εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν
ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν,
Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐ-
κλαύσατε. Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων,
μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε, δαιμόνιον ἔχει· Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σο-

φία ἀπὸ τ̃ν τέκνων αὐτ̃ς πάντων. Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τ̃ν κᾱ
Z Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτ̃ · κ̀ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τ̃ Φαρισαίου, ἀνεκλίθη. κ̀ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ἁμαρτωλός, ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τ̃ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, κ̀ στᾶσα * παρὰ τοὺς πόδας αὐτ̃ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτ̃ τοῖς δάκρυσι, κ̀ ταῖς θριξὶ τ̃ς κεφαλ̃ς αὐτ̃ς ἐξέμασσε, κ̀ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτ̃, κ̀ ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτ̃, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς κ̀ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτ̃, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτ̃, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ φησι, Διδάσκαλε, εἰπέ. * Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανειστ̃ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερον πεντήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτ̃ν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;
H Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὀρθῶς ἔκρινας. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, κ̀ ταῖς θριξὶ τ̃ς κεφαλ̃ς αὐτ̃ς ἐξέμαξε· φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας· ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτ̃ς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ. ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. εἶπε δὲ αὐτῇ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς κ̀ ἁμαρτίας ἀφίησιν; Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, κ̀ αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν κ̀ κώμην, κηρύσσων κ̀ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ· κ̀ οἱ δώδεκα * σὺν αὐτῷ, κ̀ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν κ̀ ἀσθενειῶν, Μαρ. ιϛ. Γ * Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, κ̀ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου, κ̀ Σουσάννα,

κ̀ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τ̃ν ὑπαρχόντων αὐτα̃ς. Σωρίοντος δὲ ὄχλου πολλο͂, κ̀ τ̃ν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτ̃, εἶπε διὰ παραβολῆς, Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τ̃ σπεῖραι τ̃ν σπόρον αὐτο͂· κ̀ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τ̃ν ὁδόν, κ̀ κατεπατήθη, κ̀ τὰ πετεινὰ τ̃ οὐρανο͂ κατέφαγεν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, κ̀ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τ̃ν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τ̃ν ἀγαθὴν, κ̀ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτ̃, λέγοντες τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τ̃ς βασιλείας τ̃ Θεο͂· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, κ̀ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τ̃ Θεο͂· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος, κ̀ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τ̃ς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τ̃ς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· κ̀ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, κ̀ ἐν καιρῷ πειρασμο͂ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, κ̀ ὑπὸ μεριμνῶν κ̀ πλούτου κ̀ ἡδονῶν τ̃ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, κ̀ οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ κ̀ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέχουσι, κ̀ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. Οὐ γάρ Γ ἐστι κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται, κ̀ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε. Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· κ̀ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, κ̀ ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτ̃. Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ κ̀ οἱ ἀδελφοὶ αὐτ̃, κ̀ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. κ̀ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων, Ἡ μήτηρ σου κ̀ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐ-

τοὺς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τ Θεοῦ ἀκούοντες, καὶ ποιοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τ ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν. πλεόντων δ αὐτῶν ἀφύπνωσε, καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. προσελθόντες δ διήγειραν αὐτ, λέγοντες, Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. εἶπε δ αὐτοῖς, Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δ αὐτῷ ἐπὶ τ γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τ πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δ Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοί Ἰησοῦ υἱὲ τ Θεοῦ τ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. Παρήγγελλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, ἐξελθεῖν ἀπὸ τ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ὑπὸ τ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοί ἐστιν ὄνομα; Ὁ δ εἶπε, Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τ ἀνθρώπου, εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονὸς, ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονὸς, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ

Ματθ. κ. Γ μερ. ρ. Δ

Ματθ. κ. Δ μερ. ε. Α

δ. ἐπισβ. γ. ε μεγάλη γ. ρ. ε

ε. Γεργεσηνῶν. ε Γεργεσηνῶν. β

σ. εἰσελθῶν. ε γ. βοσκομένων. β. γ. ε

τοὺς πόδας τ Ἰησοῦ καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, ὑπέστρεφεν. ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ. ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Ἐγένετο δ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τ Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος. ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. (Ἐν δ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις, Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.) Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων αὐτῷ, Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων, Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δ εἶπε, Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,

Ματθ. θ. Γ μερ. ε. Γ

εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς ⸌ὁ⸍ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων, Ἡ παῖς ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα. ☩ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν ⓐ γονεῖς αὐτῆς. ὁ ⸌δὲ⸍ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Ματθ.ι.Α μάρ.γ.Β

θ Συγκαλεσάμενος ⸌δὲ⸍ τοὺς δώδεκα ⸌μαθητὰς⸍ αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀδυνατοῦντας. ° καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ² ῥάβδους, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. ° καὶ εἰς ἣν ⸌δ'⸍ ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν * ἐξέρχεσθε. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ° ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ⓑ κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. ° Ἐξερχόμενοι ⸌δὲ⸍ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. ° Ἤκουσε ⸌δὲ⸍ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα, καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπό τινων ⸌δέ⸍, ὅτι Ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι προφήτης εἷς τ̃ ἀρχαίων ἀνέστη. ☩ εἶπεν ὁ Ἡρῴδης, Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα, τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. ° Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά. οἱ ⸌δὲ⸍ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ δεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τ̃ βασιλείας τ̃ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. Ἡ ⸌δὲ⸍ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες ⸌δὲ⸍ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον ⓒ ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας ☩ τοὺς ἀγρούς, καταλύσωσι, καὶ εὑρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. Εἶπε ⸌δὲ⸍ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ ⸌δὲ⸍ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι ☩ δύο ἰχθύες, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τ̃ λαὸν τοῦτον βρώματα. ἦσαν ⸌γὰρ⸍ ὡσεὶ ἀνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ ἀνέ-

Ματθ.ι.Α μάρ.ς.Α.Β

Κεφ.ι.Α μάρ.ς.Β

Γραῤῥ.ιγ.Η ☩ ιθ.Β Μαρ.ς.Β

Μαϑθ.ιη.Α μάρ.ς.Β

Ματθ.ιη.Β μάρ.ς.Δ

Ἰωα.Α

β.ιγ

* μὴ. θ

ιβ.α.η.ζ.θ.ιβ.ιη

ιγ.ιδ.ιε.ιζ.ιη

ιζ.ιη.ιθ.κ.κα

κβ.κγ.κδ.κε.κς.κζ.κη.κθ.λ.λα.λβ.λγ.λδ.λε.λς.λζ.λη.λθ.μ.μα.μβ.μγ.μδ.με.μς.μζ.μη.μθ.ν.να.νβ.νγ.νδ.νε.νς.νζ.νη.νθ.ξ.ξα.ξβ.ξγ.ξδ.ξε.ξς.ξζ.ξη.ξθ.ο.οα.οβ.ογ

ιδ.α.η.ιβ.ιγ.ιδ.ιε.ιζ.ιη.ιθ.κ.κα.κβ.κγ.κδ.κε.κς.κζ.κη.κθ.λ.λα.λβ.λγ.λδ.λε.λς.λζ.λη.λθ.μ.μα.μβ.μγ.μδ.με.μς.μζ.μη.μθ.ν.να.νβ.νγ.νδ.νε.νς.νζ.νη.νθ.ξ.ξα.ξβ.ξγ.ξδ.ξε.ξς.ξζ.ξη.ξθ.ο.οα.οβ.ογ

ιγ.ιδ.ιε.ιζ.ιη.ιθ.κ.κα.κβ.κγ.κδ.κε.κς.κζ.κη.κθ.λ.λα.λβ.λγ.λδ.λε.λς.λζ.λη.λθ.μ.μα.μβ.μγ.μδ.με.μς.μζ.μη.μθ.ν.να.νβ.νγ.νδ.νε.νς.νζ.νη.νθ.ξ.ξα.ξβ.ξγ.ξδ.ξε.ξς.ξζ.ξη.ξθ.ο.οα.οβ.ογ

κλιναν ἅπαντας. Λαβὼν ⸌δὲ⸍ τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, * εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. ☩ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες. καὶ ἤρθη τὸ ⁴ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. ° Καὶ ἐγένετο ⸌ἐν⸍ τῷ εἶναι ⸌αὐτὸν⸍ προσευχόμενον κατὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; Οἱ ⸌δὲ⸍ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι ⸌δὲ⸍ Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης εἷς τ̃ ἀρχαίων ἀνέστη. Εἶπε ⸌δὲ⸍ αὐτοῖς, Ὑμεῖς ⸌δὲ⸍ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς ⸌δὲ⸍ ὁ Πέτρος εἶπε, Τὸν Χριστὸν τ̃ Θεοῦ. Ὁ ⸌δὲ⸍ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο, εἰπών, ° Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τ̃ πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. ° Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω ⓓ σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ° Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τ̃ κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς; ° Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τ̃ πατρὸς καὶ τ̃ ἁγίων ἀγγέλων. ° Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τ̃ ὧδε ἑστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τ̃ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ° Ἐγένετο ⸌δὲ⸍ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν τ̃ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ☩ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τ̃ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, ☩ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἠλίας, οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τ̃ ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ ⸌δὲ⸍ Πέτρος ☩ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ. διαγρηγορήσαντες ⸌δὲ⸍ εἶδον τ̃ δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. ☩ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τ̃ Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα,

* εὐλογήσας καὶ. β

⁴ περισσεῦσαν. β.δ

Ματθ.ιϛ.Β μάρ.η.Γ

Ματθ.ιϛ.Δ μάρ.η.Ε

Κεφ.ιδ.Ζ. ☩ ιζ.Η ματθ.ι.Δ. καὶ ιϛ.Δ μάρ.η.Δ ἰω.ιβ.Δ

Κεφ.ιβ.Β ματθ.ι.Δ μάρ.η.Δ β.ἐμ.β.Β

Ματθ.ιϛ.Δ μάρ.θ.Α

Ματθ.ιζ.Α μάρ.θ.Α

καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ,
& Μωσεῖ μίαν, καὶ μίαν Ηλίᾳ, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ
Ε λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη, καὶ ἐπεσκίασεν αὐτοῖς· ἐφοβήθησαν
δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. Καὶ φωνὴ ἐγένετο
ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,* αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν, εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος· & αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς
Ματθ.ιζ.Γ μαρ.θ.Γ ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, ζθ
κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πο- β
λύς. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων, Διδάσκα- λα
λε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ἐστί μοι, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν, & ἐξαίφνης κράζει,* καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν· καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἰσχυσαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος & διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων Ματθ.ιζ.Δ μαρ.θ.Ε Z ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ Ματθ.ιη.Α μαρ.θ.Ε ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται & ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια, &

πνῦμα λαμβάνει αὐτὸν, & ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν· καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἰσχυσαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος & διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται & ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια, &

Μαρ.θ.Ζ

*ἐν ᾧ ἡυδοκησε. σ.η

*καὶ ῥήσσει. β

ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου Η
αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰακωβος & Ἰωάννης, εἶπον, Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε; Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην. Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, Ματθ.η.Β εἶπέ τις πρὸς αὐτὸν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, Κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολούθει Ματθ.η.Γ μοι. Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι & τὸν πατέρα μου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι Κύριε, πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύ- ι
ριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἔλεγε οὖν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε,

γ ἀπὸ ὅτι καθ' ὑμῶν. σ.η

ρσ

γ πόλιν. θ

ιο ἑβδομήκοντα. γ σ.θ

λζ ρζ

*μαθητὰς. σ. τῶν ἑβδομήκοντα δύο.

ρη ε ρθ ε ρι ς ριᾶ

Ματθ.η.Δ ἰω.ιη.Ε

Ματθ.ι.Α μαρ.ι.Α

ιη.Βασ.ιη.Ε

Εἰρλώη τῶ οἰκω τοῦτω ϗ ἐὰν μὲν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς ἰρλιώης, ἐπαναπαή-
σε ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρλιώη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀναλάμψει.
Β Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν·
ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστι. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ
οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται
ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν
αὐτῇ ἀσθενεῖς· καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς,
ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς, εἴπατε, Καὶ τὸν κονιορτὸν
τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν, εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑ-
μῖν. πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτό-
τερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί σοι Χωραζίν, οὐαί σοι Βηθ-
Γ σαϊδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γε-
νόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι με-
τενόησαν. πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει,
ἢ ὑμῖν. καὶ σὺ Καπερναούμ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ἅ-
δου καταβιβασθήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθετῶν
ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.
Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ
τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐ-
τοῖς, Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόν-
τα. ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ
Δ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδέν ὑμᾶς οὐ
μὴ ἀδικήσῃ. πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη
ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀ-
πεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ πατήρ· ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμ-
προσθέν σου. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶπε,
Πάντα παρεδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς
ἐστιν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ
ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς

Ματθ. ι. Δ
ἰω. ιγ. Γ

Ματθ. ια. Δ

Πραξ. ιγ. Η
κ ιη. Β

Ματθ. ια. Γ

α Τιμ. ε. Γ
Κεφ. θ. Α
μθρ. ς. Β

* εἰς τοὺς πόδας
ἡμῶν. ἰβ. γ. ε. η

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 125

μαθητὰς, κατ' ἰδίαν εἶπε, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέ-
ποντες ἃ βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βα-
σιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι
ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη, ἐκπει-
ράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται;
πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις Κύριον
τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ
τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὀρθῶς ἀπεκρίθης.
τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς
Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχὼ, καὶ λη-
σταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀ-
πῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς
τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁ-
μοίως δὲ καὶ λευίτης γενόμενον κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀν-
τιπαρῆλθεν. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε κατ' αὐτὸν, καὶ ἰ-
δὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύ-
ματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐ-
πὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη
αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια
ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ, τι
ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με, ἀποδώσω σοι.
Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμ-
πεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐ-
τοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. Ἐγέ-
νετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά.
γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τῆς. καὶ τῇδε τῇ ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθί-
σασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. ἡ δὲ Μάρ
θα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν. ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε, Κύ-
ριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν;
εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν

Ματθ. ιγ. Β

Μαθ. κζ. Δ
μθρ. ιζ. Γ

Δευτ. ς. Α

Ματθ. κβ. Δ
λε. ιθ. κβ.

λζ Περὶ Μάρθας καὶ Μαρίας.

αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς, καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά· ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. Μαρία γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξε- Ματθ.ϛ.Β ιᾱ λέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο λη ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, ρκγ εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονύκτιον, καὶ εἴπῃ αὐτῷ, Φίλε χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ, Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀνα- Β στὰς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώ- Ματθ.ϛ.Α σει αὐτῷ [2] ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται καὶ κα.Β ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ μρ.ια.Γ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι [3] ἀνοι- ἰω.ιϛ.Β. γήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει καὶ κγ ιϛ.Γ αὐτῷ; εἰ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; Εἰ οὖν ἰαϲ.α.Α ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε ἀγαθὰ δόματα διδόναι τοῖς Ματθ.ζ.Β τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ [*] ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦ- λθ ὑμῶν. ϛ μα [4] ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, Ματθ.θ.Δ ρκϛ καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλά- 4 ἀγαθόν. ϛ.α λησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ρκζ εἶπον, Ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι- Ματθ.θ.Δ μόνια. [*] Ἕτεροι δὲ πειράζοντες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ ὑ- καὶ ιβ.Β ρκη μρ.γ.Γ ρανοῦ. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶ- Γ * ⊕ ὑποκριτὰς εἶπε, πῶς δυνατὸν ταῖς ⊖ πατρασὶ ⊖ ἐκβάλλειν; β.γ.ε.ζ ρκθ ϛ

ϛ θορυβάζῃ.ιϛ

σα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος Ματθ.ιϛ.Β ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, μρ.γ.Γ πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, Ματθ.ιβ.Γ ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον Ματθ.ιβ.Δ πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπό τινος ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν Δ μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγένετο δὲ ἐν β.Γκϛ.ϛ.Δ ιϛr.ϛ.Δ μᾱ τῷ λέγειν αὐτὴν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, ρλά εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε, Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. Τῶν δὲ ὄχλων Ματθ.ιβ.Γ μᾱ ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι· σημεῖον [7] ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Γαϊ̃ β.Α ρλβ [1]φωτ. ϛ.α [7]ζητεῖ. ϛ.α Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου· καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. Βασί- Ε γ.Βασ.ι.Α λισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύ- β.παρᾳ.θ,Α της, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ Γαϊ̃ γ.Β πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς λύχνον ἅψας, εἰς [8]κρυπτὸν τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπο- ρλγ [8]κρυπτὴν. ϛ.α Κεφ.ιϛ.Γ. ματθ.ε.Β μρ.ιϛ.Γ ρλδ ρευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν

Ματθ.ς.Γ ὁ ὀφθαλμός. ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ὅταν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινὸν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινὸν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. μβ
Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τ̃ ἀρίστου. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτὸν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τ̃ ποτηρίου καὶ τ̃ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγ̃ς καὶ πονηρίας. ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τ̃ Θεοῦ. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθεὶς δέ τις τ̃ν νομικ̃ν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τ̃ν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τ̃ν προφητ̃ν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. ἄρα μαρτυρεῖτε, καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τ̃ν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτ̃ν τὰ μνημεῖα. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τ̃ Θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους· καὶ ἐξ αὐτ̃ν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τ̃ν προφητ̃ν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολ̃ς κόσμου ἀπὸ τ̃ς γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ τ̃ αἵματος Ἅβελ, ἕως τ̃ αἵματος Ζαχαρίου τ̃ ἀπολομένου μεταξὺ τ̃ θυσιαστηρίου καὶ τ̃ οἴκου. ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τ̃ς γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς

9 ἔσται. γ
* ἔσαι. γ.ε
μβ
10 ἤρξατο δὲ κρίνεσθαι αὐτὸν λέγειν, διαΐζ οὐ. β
ρλε ε
Ματθ.ιε.Α & κγ.Γ Z
* παίτε. γ.η.ε
ρλς ε
11 ἔστι. ς
Ματθ.κγ.Γ
* δέ. ς η.
ρλζ ς
Κεφ.κ.Η ματθ.κγ.Α μδρ.ιϛ.Δ
ρλη ε
Ματθ.κγ.Γ
Ματθ.κγ.Α
ρλθ ε
Γραξ.ιε Β
μγ
Ματθ.κγ.Δ H
ρμ ε
* ἀπὸ τ̃ς γενεᾶς τ̃ς ἐκδεδικημένου γ. ρ.ε
ρμα ς
Γεν.δ.Β
β.Παρ.κρ.Δ
ρμβ ε

12 ἐκρύβαπτ. ζ νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τ̃ς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσ̃λθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. Λέγοντος δὲ αὐτ̃ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, καὶ ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τ̃ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτ̃. Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισ̃ν τ̃ μυριάδων τ̃ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρ̃τον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τ̃ ζύμης τ̃ν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τ̃ν δωμάτων. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τ̃ ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, τίνα φοβηθῆτε. φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο, καὶ ἓν ἐξ αὐτ̃ν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τ̃ Θεοῦ; ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τ̃ς κεφαλ̃ς ὑμῶν πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τ̃ ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τ̃ ἀγγέλων τ̃ Θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τ̃ ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τ̃ ἀγγέλων τ̃ Θεοῦ. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τ̃ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τ̃ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τ̃ πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τ̃ ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε

Ματθ.κγ.Β
ὑμῖς.α.ρ.ε
Κεφ.θ.Γ ματθ.ι.Δ μδρ.η.Δ β.Ωμ.β.Β B
ρμς β
ρμζ β
Ματθ.ιβ.Γ μδρ.γ.Δ α.ἰω.ε.Δ
ρμη β
Ματθ ι.Β μδρ.ιγ.Β
με
μθ
Ματθ.ις.Α μδρ.η.Β
ιβ
μη
Κεφ η.Γ ματθ.ι.Γ μδρ.θ.Γ
Ματθ.ι.Γ
Ματθ.ι.Γ
ἐμπ̃ς. ϛ.η
ἐκπορ. θ.ρ.ζ φ.ιθ
α.Τιμ.ς.Δ

Ἐκκλησιαστικοῦ ια.Γ

Γ δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου ἐυφόρησεν ἡ χώρα, μϛ καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου. Καὶ εἶπε, Τοῦτο ποιήσω, καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς, Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε. ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν, δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει, οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ. ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει· ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι οἱ δοῦ

μϛ
3 πάντα τὰ γενήματά μου. η
4 ζῶον. β
* τοῦτο λέγει ἐρωτᾷ, ὃ ἔχομεν πρὸ ἀκούσῃ, ἀκουέτω. γ. ᾳ. ς. ζ. θ
* οὐχὶ. ε. ς. ἐστὶ ἐρωτηματικὸν
Ματθ. ς. Γ α. πέτρ. ε. Β ψαλ. ρνη. Δ
ρνε
ρνζ
ρνη
ρνθ
ρξ
ρξα
ρξβ
ρξγ
ρξδ
ρξε
ρξς
ρξζ
ρξη
ρξθ
ρο
ρος. η
Δ
Ε

λοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσῃ γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας; Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ; Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγένομαι δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, Ὄμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕτω. καὶ ὅταν

Ζ
Η
Ματθ. ι. Δ
Ματθ. ις. Α μάρ. ι. Β

νόητον πνέοντα, λέγετε, Ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται. ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλῃ εἰς φυλακήν. λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. Παρῆσάν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ; οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν, Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· κόπτον αὐτήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν, κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι· καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἣν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε· καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ, Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν

ε ὑποκριταί. α.γ.ζ.ιβ.ιη
ρξγ̅ ε δὲ οἴδατε δοκιμάζειν, ν
Ματθ.ι.Δ
ρξδ̅ ε ἀντιδίκου ζου ἐπ' ἄρχοντα, ν
ρξε̅ ε ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, ν
ρξϛ̅ ε κριτήν, ν
μθ ρξζ̅ ε κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, ν
μζ ιε̅ ρξη̅ ε ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. ν
ρξθ̅ ε μετανοήσητε γ
ε ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. γ.ι.η
Β ρο̅ ε μετανοήσητε γ.ε.ς.η
ρξι̅ ε ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, ν
ε ἀφ' οὗ. η
ε οὖν. η
ε ἵνα μὴ καὶ τὸ γῆν καταργῇ
ε κόπριαν. κ.
ρξια̅ ε ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, ν
μη̅ ρξιβ̅ ε ἦν συγκύπτουσα, ν
Γ ε ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ν
ρξιγ̅ ε ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. ν
ε ἀνωρθώθη, ν
ε ἀρχισυνάγωγος, ν
ε ἔλεγε τῷ ὄχλῳ, ν
ε ἐργάζεσθαι· ν

αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν, Ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. Ἔλεγε δὲ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Καὶ πάλιν εἶπε, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἰερουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. Τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. καὶ ἐρεῖ, Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τε-

ε ὑποκριταί. α.γ.ζ.ιβ.ιη
Δ ρξγ̅ ε οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, ν
ρξδ̅ ε ἀπαγαγὼν ποτίζει; ν
ρξε̅ ε θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ν
ρξϛ̅ ε ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ν
ρξζ̅ ε ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ν
μθ ρξη̅ ε ἐπ' αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. ν
Ματθ.ιγ Δ
μαρ.η.Γ
ρξθ̅ ε ὁμοιώσω αὐτήν; ν
Ματθ.ιγ.Ε
ρο̅ ε ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ν
Ε ροα̅ ε ἐζυμώθη ὅλον. ν
Ματθ.θ.Δ
μαρ.ς.Λ
ροβ̅ ε διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἰερουσαλήμ. ν
ρογ̅ ε ἔξελθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ν
ε θέλει σε ἀποκτεῖναι. ν
ροδ̅ ε ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τε-

λειῶμαι· πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἕως ἥξῃ ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, Εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; Οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσε. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, Τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀναβήσεται αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι, Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα· ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ

Ματθ.κγ.Β ρος
Κεφ.κα.Ε.Ζ
ιδ ρος
ρος
νβ
ρος
β.γ.α.μ
ιγ ὡς. α.ς.ζ
ιβ.ιδ
νγ ροη
Γαρ.κε.Α
Β
Γ ροθ
Κεφ.ιη.Γ ματθ.κγ.Β
Τωϲ.κ.Β παρ.γ.Β ρπ
ρ
ρ
γ.α.ε.ς.ζ
ρος
ρος
ρος

ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς
γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων
ιε ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες ρπϛ
οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. ☩ διεγόγγυζον Φ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς
προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τ̃ παρα-
Ματθ. ιη. Β βολὴν ταύτην, λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκα- νϛ
τὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐν- ρπζ
ε νενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ☩ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς, ἕ-
ως εὕρῃ αὐτό· καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαί-
Β ρων, καὶ ἐλθὼν εἰς Ⓦ οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους ☩ τοὺς γεί-
τονας; λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν
μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐνενηκονταεννέα
δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ δρα-
χμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει
λύχνον, ☩ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως οὗ εὑ- ρπη
ρῃ· καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας; λέγου- ρπθ
Γ σα, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. Οὕ- σ
τω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τ̃ ἀγγέλων τ̃ Θεοῦ ἐπὶ 1 Ἔσαμ. Β
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶπε δὲ, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο νζ
υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, Πάτερ, δός μοι τὸ ρϛ
ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς Ⓦ βίον. καὶ
μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος Ⓖ υἱὸς,
ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν
αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λι-
Δ μὸς ἰσχυρὸς κατ̃ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖ-
σθαι. ☩ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τ̃ πολιτῶν τ̃ς χώρας ἐκείνης·
☩ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. καὶ ἐ-
πεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τ̃ κερατίων ὧν ἤ-
σθιον Φ χοῖροι· ☩ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶ-
πε, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ
λιμῷ* ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, * ὧδε. Ν
καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς Ⓦ οὐρανὸν, ☩ ἐνώπιόν σου,

καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τ̃
μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς Ⓦ πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ Ε
αὐτ̃ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτ̃, καὶ ἐσπλαγ
χνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τ̃ τράχηλον αὐτ̃, καὶ κατεφί
λησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱὸς, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν,
καὶ ἐνώπιόν σου, ☩ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ
Ματθ. ϛ. Β ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτ̃, * Ἐξενέγκατε τ̃ στολὴν τὴν
πρώτην, ☩ ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐ νϛ
τοῦ, ☩ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας· ☩ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν
σιτευτὸν θύσατε, ☩ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου Ζ
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· ☩ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο
εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρ-
χόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας ☩ χορῶν· καὶ προσ-
καλεσάμενος ἕνα τ̃ παίδων αὐτοῦ, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν
μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη δὲ,
καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει Η
αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρὶ, Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δου-
λεύω σοι, ☩ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε
ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός
σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου Ⓦ βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας
αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε
μετ' ἐμοῦ εἶ, ☩ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ
χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, ☩ ἀνέζησε· καὶ
νη ἀπολωλὼς ἦν, ☩ εὑρέθη. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθη- ιϛ
τὰς αὐτ̃, Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, ☩ οὗτος
διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ φω
νήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος Ⓦ
λόγον τ̃ οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. Εἶπε δὲ
ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται
τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνο-
μαι. ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ τ̃ οἰκονομίας, δέ-
ξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος Ⓖ ἕνα
ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτ̃, ἔλεγε τῷ πρώτῳ,

Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος Ⓣ οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ Ⓕ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Καγὼ ὑμῖν λέγω, Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ Ⓣ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ Ⓣ ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε Ⓓ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστιν. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον δέ ἐστι Ⓜ οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει.* Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς· πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ πεπλυμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς

1 κάδους. β. ιι

* δὸ λέγω ὑμῖν. β

Ματθ. ϛ. Γ
α. ζ μοιθ. ϛ. Δ

Γ

Ματθ. ϛ. Γ

Δ

ρξα

ρξβ

Ματθ. ια. Β

Ματθ. ϛ. Γ

Ματθ. ϛ. Ε
μέρ. ι. Β
α. κορ. ζ

ρξγ
ρξδ
ρξε
ρξϛ

νθ

* Εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολὴν. β

ρξϛ

Ε

ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ⓦ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε, Πάτερ Ἀβραὰμ ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. Ⓒ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ, Ἐρωτῶ οὖν σε πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφοὺς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς Ⓦ τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἔχουσι Μωσέα, καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχὶ πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσέως Ⓒ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς, Ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, Ⓒ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ, καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρός σε, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθες ἡμῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως, Παρελθὼν ἀνάπεσαι· ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασόν τι δειπνήσω, καὶ περίζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω Ⓒ πίω, Ⓒ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. Οὕτω καὶ

Ζ

ρξζ

Ματθ. ιη. Α
μέρ. θ. Ζ

ιη λίθος μυλικὸς. β. ϛ. η

ρξη

ρξθ

Ματθ. ιη. Γ
λθ υτ. ιθ. Δ
ἐκκλησιαστικοῦ ιθ. Β

Η

ρϟ

Ματθ. ιϛ. Γ

Β

ϟα

ιθ δύνη. α

Γ

Γ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε, Ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς ξ διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, Δ μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, οὐδὲ ἐρ- Ε ροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπὸ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρις ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λὼτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ἧ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· κατὰ ταῦτα ἔσται ἧ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται Η ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω

Λουϊτ.ιη.Α

Μαϊθ.κη.Β μαρ.ιγ.Γ

Μαϊθ.κη.Δ λουκ.ζ.Β

Γεν.ιθ.Ε

ἆρα αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσει αὐτήν. Λέγω ὑμῖν, Ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. * Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ οἱ ἀετοί. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν, λέγων, Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Καὶ οὐκ ἤθελησεν ἐπὶ χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει. ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν Β βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; * λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; Εἶπε δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ Γ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅψηται· ἰδόν-

οἱ
εἷς
ἕτερος
ἀφεθήσεται
χ
εἷς

* δύο ἔσονται ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. α. ζ. γ. ς. ζ

εἷς

Ματθ.κδ.Γ

ιη Ἐκκλησιαστικοῦ ιη.Γ α.Ἡσ.ε.Δ

ιαϊ. α.ιβ

ιαϊ. α.ιβ

ἐκ. ἔκ. γον. ἐκ. ἐκ.

εἷς
β

Κεφ.θ.Γ. ματθ.ι.Δ μαρ.η.Δ ἰω.ιβ.Δ Ματθ.κδ.Δ α.Ἡσ.ο.Δ

Κεφ.ιη.Ε ματθ.κγ.Β

Ματθ.ιθ.Β μαρ.ι.Β

τες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ σιζ β σιη c
Ματθ.ιθ.Β μαρ.ι.Β Δ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ φονεύσῃς, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. Ὁ δὲ εἶπε, Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· εὐκοπώτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. σιθ c κ ὑπομν.γ

Ματθ.ιθ.Δ μαρ.ι.Η Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα σκα β σκβ c σκγ c
Ζ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰεριχὼ, τυ-
Η φλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ ὄχλου 2 περὶ τ. ἰμοδ. ζ σκ ζ σκη c σκθ c σκι c ξθ ιθ

διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. καὶ ἐβόησε, λέγων, Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐπιστήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ. Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰε- ιθ
ξε σχε εριχὼ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομωραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες, Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδοὺ τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι Β τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. ἦλθε Ματθ.ιη.Β σκς ε σκζ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλὴμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα ξη σκη c μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. εἶπεν οὖν, Ἄν- Ματθ.κε.Β θρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐ- ξζ σκθ ε τὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελ Γ

θεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῶ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς τί διεπραγματεύσατο. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσηργάσατο δέκα μνᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτῶ, Εὖ ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστω πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρός εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. * Λέγει δὲ αὐτῶ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ
Δ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα αὐτό; Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. Καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου. Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἰπών, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ, εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατί λύετε, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. * λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιῤῥίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ἤρξαντο ἅπαν

Κεφ.κ.Γ μαθ.ιγ.Β ℣ κε.Γ μάρ.θ.Γ

Ματθ.κα.Α μάρ.ια.Α

Ἰω.ιβ.Β

* ἢ σὺ ἀναχλίθην σὺ ἐπισκοπήσεις. ς

* καὶ ἐλάμβανον ὃ οὐκ ἔθηκα ἐπισκοπήσεις. ς

ι Ἐπὶ τράπεζαν. α

* ἢ σὺ ἐπιστατὴς αὐτοῦ. θ

ι Βασ.η. ξθ

ι Παρὰς. γ. σ. ς. ζ. β

β

ο ημᾶ β

ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες, αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται. Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων, Ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ, καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου· ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σε, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν, καὶ ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς ἐστιν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, Ὅτι ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διατί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωρ-

ὁ Περὶ τῦ ἀμπελῶνος παραβολή. k.i.

Κεφ.κα.Β μαθ.κη.Α μάρ.ιγ.Α

Ματθ.κα.Β μάρ.ια.

Ησαΐ.νς.Γ Γερεμ.ζ.Β

Μαρ.ια.Γ

Ματθ.κα.Γ μάρ.ια.Δ

Ματθ.κα.Δ μάρ.ιβ.Α ησαΐ.ε.Α ἱερεμ.β.Δ

γοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς· καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε
πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τ̃ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶ-
νος δῶσιν αὐτῷ· ⓐ οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέστειλαν
κενόν. Καὶ πρόσθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· ⓐ ⓒ κἀκεῖνον
δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθε-
το πέμψαι τρίτον· οἱ ⓒ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
Γ. Εἶπε ⓒ ὁ κύριος τ̃ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; πέμψω ⓦ υἱόν
μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται. Ἰδόντες
ⓒ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, Οὗ-
τός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γέ-
νηται ἡ κληρονομία. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τ̃ ἀμπελῶνος,
ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τ̃ ἀμπελῶνος; ἐ-
λεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τ̃ ἀμ-
πελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες ⓒ εἶπον, Μὴ γένοιτο. Ὁ ⓒ ἐμβλέ-
ψας αὐτοῖς εἶπε, Τί οὖν ἐστὶ τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθον ὃν ἀ-
πεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας; πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον ⓦ λίθον, συνθλασθήσεται, ἐφ' ὃν
Δ δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἐζήτησαν ⓐ ⓓ οἱ γραμματεῖς
οἱ ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥ-
ρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τ̃ λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
παραβολὴν ταύτην εἶπε. Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγ-
καθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβων-
ται αὐτ̃ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ
τ̃ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις
πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τ̃ Θεοῦ διδάσκεις· ἔξε-
στιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; Κατανοήσας δὲ αὐτῶν
τ̃ πανουργίαν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί με πειράζετε; ἐπιδείξατέ
μοι δηνάριον, τίνος ἔχει εἰκόνα ⓒ ἐπιγραφήν; Ἀποκριθέντες
Ε ⓒ εἶπον, Καίσαρος. Καίσαρι ⓖ. Ὁ ⓒ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καί-
σαρος Καίσαρι, ⓒ τὰ τ̃ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλα-
βέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τ̃ λαοῦ· ⓒ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ
ἀποκρίσει αὐτ̃, ἐσίγησαν. Προσελθόντες δέ τινες τ̃ Σαδδου-
καίων, ⓐ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν,

κβ. ρις. Δ
ρκδ. ιη. Β

Ματθ. κϛ. Β
μρ. ιβ. Β

Ρωμ. ιγ. Β

Ματθ. κϛ. Γ
μρ. ιϛ. Β
Λουτ. κι. Λ

α. ε. ζ. θ. ιϛ. ιθ

3 τ̃ λόγου. β.

4 οὐδενὸς β

* αἰ. ἐδέξαν. καὶ ἐπιτ. γ. ρ. ς. κ

οα 2 ἐζήτησαν β. ρ. ε

σμβ α

σμγ β

οβ

λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελ-
φὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λά-
βῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτ̃. ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν, καὶ ὁ πρῶτος λα-
βὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος· ⓒ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τ̃ γυναῖ-
κα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν·
ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· ὕστερον Ζ
δὲ πάντων ἀπέθανε ⓒ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν
γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ⓐ Οἱ υἱοὶ τ̃ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ γα-
μίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες τ̃ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν ⓒ τ̃ς
ἀναστάσεως τ̃ ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται·
οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι καὶ υἱοί εἰσι
τοῦ Θεοῦ, τ̃ς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ,
ⓒ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τ̃ βάτου, ὡς λέγει Κύριον τ̃ Θε- Ἐξοδ. γ. Β
ὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ, καὶ τ̃ Θεὸν Ἰακώβ. Θεὸς δὲ οὐκ
ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. Ἀποκριθέντες
δέ τινες τ̃ γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. Η
σμδ ζ Οὐκ ἔτι ⓒ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. Εἶπε ⓒ πρὸς αὐ- Ματθ. κϛ. Δ
σμε ογ τοὺς, Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι, καὶ αὐτὸς Δα- μρ. ιβ. Δ
σμε β βὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό- Ψαλ. ρθ. Α
διον τ̃ ποδῶν σου; Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν καλεῖ, ⓒ πῶς
σμς β υἱὸς αὐτ̃ ἐστιν; Ἀκούοντος ⓒ παντὸς τ̃ λαοῦ, εἶπε τοῖς μα- Κεφ. ια. Ζ
θηταῖς αὐτοῦ, Προσέχετε ἀπὸ τ̃ γραμματέων τ̃ θελόντων πε- ματθ. κγ. Α
ριπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγο- μρ. ιβ. Δ
ραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτο-
σμζ η κλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τ̃ χηρῶν, καὶ
προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον
οθ κρίμα. Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ κᾱ Μαρ. ιβ. Δ
δῶρα αὐτ̃ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους· εἶδε ⓒ καί τινα χή-
ραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτὰ, ⓒ εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω
ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν· ἅπαντες γὰρ
οὗτοι ἐκ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τ̃ Θεοῦ,

αὕτη ὃ ὅλον τὸν ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε. Καί τινων λεγόντων περὶ τ̃ ἱερῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς κ̀ ἀναθήμασι κεκόσμη̃, εἶπε, Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσαι; κ̀ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλη ταῦτα γίνεσθαι; Ὁ δὲ εἶπε, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, ὅτι ἐγώ εἰμι, κ̀ ὁ καιρὸς ἤγγικε· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους κ̀ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, κ̀ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοί τε μεγάλοι κ̀ κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ κ̀ λοιμοὶ ἔσονται· φόβητρά τε κ̀ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσαι. Πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, κ̀ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς κ̀ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. Θέτε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ κ̀ ὑπὸ γονέων κ̀ ἀδελφῶν κ̀ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν· κ̀ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· καὶ θρὶξ ἐκ τ̃ κεφαλ̃ ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτ̃. τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτ̃, ἐκχωρείτωσαν· κ̀ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν· ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις κ̀ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσαι γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τ̃ γ̃ς, κ̀ ὀργὴ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ· κ̀ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, κ̀ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσαι πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ ἔσαι σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ

Ματθ. κη̅. Α μάρ. ιγ̅. Α Κεφ. ιθ̅. Η

Ματθ. κδ̅. Α μάρ. ιγ̅. Β

Μαθ. κη̅. Β μάρ. ιγ̅. Β Δευ. θ̅. Η

Μαθ. κδ̅. Γ μάρ. ιγ̅ Γ πράξ. ιγ̅. Β εζεκ. λϛ̅. Β ἰωὴλ β̅. Η. ᾱ γ̅. Γ

* Τῶν τὰ λίθων, ἐφάνη, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. θ̅. ιη̅

σιβ̅ ι̅ σιγ̅ ς̅ σοε̅

σνα̅ ς̅

σν̅ α̅

σνη̅ ς̅ στ̅ ς̅ στς̅ ι̅

σιζ̅ β̅

ἐπὶ ἄρεσι, καὶ ἐπὶ τ̃ γ̃ς συσοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορείᾳ, ἠχούσης θαλάσσης κ̀ σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου κ̀ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται· καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τ̃ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως κ̀ δόξης πολλ̃ς. Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω κ̀ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένη̃. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ κ̀ μέθῃ κ̀ μερίμναις βιωτικαῖς, κ̀ ἐπιφύλιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ προσώπου πάσης τ̃ γ̃ς. Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τ̃ υἱοῦ τ̃ ἀνθρώπου. Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν. κ̀ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθίζετο πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτ̃.

Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τ̃ ἀζύμων, ἡ λεγομένη πάσχα· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς κ̀ οἱ γραμματεῖς τὸ, πῶς ἀνέλωσιν αὐτὸν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. Εἰσῆλθε δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τ̃ ἀριθμοῦ τ̃ δώδεκα. κ̀ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι κ̀ τοῖς στρατηγοῖς τὸ, πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. κ̀ ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τ̃ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου. Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τ̃ ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα· καὶ ἀπέστειλε Πέτρον κ̀ Ἰωάννην, εἰπών, Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ εἰσελθόντων

Ρωμ. ι̅. Δ

Ρωμ. ιγ̅. Δ παρεμ. χϛ̅. Γ

Ματθ. κϛ̅. Α μάρ. ιδ̅. Α

Ματθ. κϛ̅. Β μάρ. ιδ̅. Β

Ματθ. κϛ̅. Β μάρ. ιδ̅. Β

ὑμῖν εἰς τὴν πόλιν, ϛ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται· καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, ϛ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, ϛ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Γπλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς τὸ, Τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, Τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν, εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν· ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, ϛ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου. καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἑτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε, Λέγω σοι Πέτρε, Οὐ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον, Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον, Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱκανόν ἐστι.

Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει παρένεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτῶν, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον, εἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιέρεως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐατε ἕως τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς

Γ περὶ τῆς ἐξαιτήσεως τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἀρνήσεως Πέτρου.

Δ

Ε

Ζ

τοῦ ἱεροῦ Ⓒ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς Ⓦ οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν, λέγων, Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ διασάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.
Η Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ· καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς. Καὶ Ⓓ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες Ⓦ Ἰησοῦν, ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες· καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν, ἐτύπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν, λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ [8] Χριστός; εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ Ⓦ Πιλάτον. ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες, Ὅτι ἀνασείει Ⓦ λαὸν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι, καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστὶν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
Ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανοῦ θέλων ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε Πιλάτος Ⓒ ὁ Ἡρῴδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας Ⓒ τὸν λαὸν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατ' ἑορτὴν ἕνα. Ἀνεκραύγασαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Ⓦ Βαραββᾶν· ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον, βεβλημένος εἰς φυλακήν. Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν [2] αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις,

Ματθ.κς.Ζ μαρ.ιδ.Ζ ἰω.ιη.Γ
Ματθ.κς.Η μαρ.ιδ.Η ἰω.ιη.Γ
Ματθ.κς.Γ ἰω.ιγ.Δ Ματθ.κς.Η μαρ.ιδ.Η
Ματθ.κζ.Α μαρ.ιε.Α ἰω.ιθ.Ε
Ματθ.κζ.Α μαρ.ιε.Α ἰω.ιθ.Ε
Ματθ.κβ.Β μαρ.ιβ.Β
Ματθ.κζ.Β μαρ.ιε.Α ἰω.ιη.Ζ
Ματθ.κζ.Γ μαρ.ιε.Β ἰω.ιη.Η: ιθ.Γ

οθ Περὶ τ πρ' Ηρῴδου ἐξουθενήσεως. χβ̄ κγ̄
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 153

αὐτοὺμβοι αὐτὸν σαυεφθεῖραι, καὶ κατῆχουν αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπεκρινε γνῶναι τὸ αἴτημα αὐτῶν· ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν ἠτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀπῆγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμβοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν· ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι, Μακάρια αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τόπον τὸν καλούμενον κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμβοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμβοι, καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς, ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν, λέγων, Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῇ σὺ Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ, Μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ'

Ματθ. κζ. Δ μαρ. ιε. Β

Ησαΐ. β. Δ ὡσηὲ ι. Β Ἀπoκ. θ. Β α. Πετ. δ. Δ

Ματθ. κζ. Δ μαρ. ιε. Β ἰω. ιθ. Δ

τιη̅ α
α. π. ζ. ιη̅
τιθ̅ α
τκ ι
τκα̅ α
τκβ̅ ς
τκγ̅ ς
π̅ τις ι
τκδ̅ α
τκε̅ ς.
π̅α̅
τκς̅ ι
ς πανηγ. β

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 155

τκζ̅ ς. ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐρράγη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας
τκθ̅ α φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ
τλ̅ ς ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ἐδόξασε τὸν Θεὸν, λέγων, Ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα,
τλα̅ α τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,
τλβ̅ τλγ̅ α οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν
τλγ̅ α αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. Καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευὴ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε. Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν
τλε̅ η συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ· ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.
τλς̅ α Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ κδ Μαρ. ιϛ. Α μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς. εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπούσαις. ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς
τλζ̅ ς αὐτὰς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων, Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας Κεφ. θ. Ε ματθ. ιζ. Δ μαρ. θ. Ε ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
τλη̅ ς ἀναστῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. καὶ ὑποστρέψα- Β

Ματθ. κζ. Η μαρ. ιε. Δ ἰω. ιθ. Η

σαι ἀπὸ τ̄ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα· καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς· καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ἐστὲ σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ. ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο

Μαρ. ιε. Γ

Γ

Δ

ι προσεποιεῖτο π. β. ιι

πορρωτέρω πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες, Μεῖνον μεθ' ἡμῶν· ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. αὐτῶν δὲ διανοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας, ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστὲ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, Ἔχετέ τι βρῶσιμον ἐνθάδε; Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγε. εἶπε δὲ αὐτοῖς, Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι οὕτω γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἰερουσαλήμ, ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους. Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπάρας

τμᾱ θ

τμᾱ

τμᾱ β

Μαρ. ιε. Γ
ἰω. κ. Ε

Ζ

Πραξ. γ. Γ

Η

Ψαλ. ιη. Β

Πραξ. α. Α
ἰω. ιε. Δ

Πραξ.α.Δ
μαρ.ιε.Δ

ταὶς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης· καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. ἀμήν.

Τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις ,ϛχος, κεφαλαίοις τμϐ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΚ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁν Ἰησοῦς πολὺ ἠγάπησεν, υἱὸς Ζεβεδαίου, ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Ἡρώδου μετὰ τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἀποκεφαλισθέντος, ἔγραψε τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον, προσκληθεὶς παρὰ τῶν τῆς Ἀσίας ἐπισκόπων, ἐπὶ Κηρίνθου καὶ πλάνης ἀρετικοῦ, καὶ μάλιστα τηνικαῦτα τῶν τῶν Ἐμεσηνιτῶν δόγματος ἀναφανέντος, ὃν φασκόντων ὁν Χριστὸν περὶ Μαρίας μὴ γεγεννῆσθαι. ὅθεν ἀναγκάσθη τὴν θείαν γραφὴν αὐτὸς εἰπεῖν. καὶ μηδεὶς δὲ αἰτίαν ζητείτω τοῦτο τὸ συγγράμματος φέρεσθαι. ἀναγνοὺς γὰρ Ματθαίου, Μάρκου καὶ Λουκᾶ τὰ τεύχη, ἐδοκίμασε μὲν ὁ ὕφος τὴν ἀλήθειαν, καὶ μὴν καὶ αὐτοὺς εἰρηκέναι ἐβεβαίωσεν, ἑνὸς δὲ σταυτοῦ μόνον, ἐν ᾧ καὶ ἔπαθε, μὴ τὴν φυλακὴν Ἰωάννου, τὴν ἀλήθειαν σεσταύρωκε. ἐάσας τοίνυν ὃν σταυτὸν οὗτος πεπραγμένα πρὸ τῆς τριῶν ἐξετέθη, τὸ ἀνωτέρω χρόνου, πρὶν ἢ ὃν Ἰωάννην ἐμβληθῆναι εἰς τὴν εἱρκτὴν, ἃς προῆλθε διέθετο, καθὰ φησὶν ἱστορῆσαι δυνήσεσθαι τοῖς ὀπτῆσιν τοῖς τότε παροῦσιν βιαγγελίοις σύντυχήσουσιν. ὅπερ καὶ τὴν διαφωνίαν τὴν δοκοῦσαν εἶναι Ἰωάννου μετὰ τῶν λοιπῶν εἰρηκέναι. ἔγραψε γὰρ μίαν ὀπτασίαν, ἧς ἡ ἀρχή ὀστίν, ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς· ἥτις πρὸ πάντων τὴν ἐκκλησιαστῶν καὶ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἐκρίνε. αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὧν ἡ ἀρχὴ ὅτι, προῆκται μὲν, ὁ προσοὐτέρως ἐκλεκτὴ κυρία· δευτέρας δὲ, ὁ προσοὐτέρως Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, Ἰωάννου προσοὐτέρου λεγόμενα, οὗ ἐπὶ καὶ νῦν ἕτερον μνῆμα ἐν τῇ Ἐφέσῳ τυγχάνει. καί τινες νομίζουσι, τὰ δύο μνημεῖα Ἰωάννου εἶναι τοῦ βιαγγελιστοῦ, περὶ οὗ, πάντα κατὰ ἔξιν εἰς Παπίαν τὸν τούτων ἀκροατὴν ἐλθόντα, ἐξηγησόμεθα. τηνικαῦτα τοσαῦτα ἐρεσχηλήσαντες ἔτει, δεύτερον μετὰ Νέρωνα διωγμὸν κινοῦντος Δομετιανοῦ, εἰς Πάτμον νῆσον προελθεῖν, σεσήμανται ἀποκάλυψιν, ἣν μετέφεσεν Ἰουστῖνος μάρτυς καὶ Εἰρηναῖος. σφαλῶτος δὲ Δομετιανοῦ, καὶ τῶν προῃρέσεων αὐτοῦ ληφθέντων τὸν πολλὰ ὠμότητα πρὸς συγκλήτου ἀκυρωθεισῶν, ὅτι Νέρβα εἰς Ἔφεσον ἀναζεύξας, ἕως Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐκεῖσε διατελέσας, πάσας τὰς τῆς Ἀσίας ἐκκλησίας καὶ. φιλοδόμησεν ἐκκλησίας, καὶ λίαν γηράσας, ἐξήκοντα ὅσους σταυτοῦ μετὰ τὸ πάθος Κυρίου τελευτήσας, πλησίον τῆς προῃρημένης πόλεως ἠξιώθη τῆς κοιμήσεως.

ΒΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ἐκ τῆς τοῦ Δωροθέου μάρτυρος καὶ Τυρίων ἐπισκόπου συνόψεως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ βιαγγελιστὴς τοῦ Κυρίου γνώριμος, ὃν ἠγάπα ὁ Κύριος, ἐν μιᾷ τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ βιαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ δὲ Τραϊανοῦ

βασιλέως ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον. ἐκεῖ δὲ ὢν καὶ τὸ ἄγιον βιαγγέλιον ἔγραψε, καὶ ἐδίδασκεν ἐν Ἐφέσῳ, καθὰ Γαΐου τοῦ ξενοδόχου καὶ διακόνου, ᾧ καὶ Γάϊος ὁ ἀποστολικὸς μάρτυς γέγραφε Ῥωμαίοις, Ἀσπάζεταί σε Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ δὲ τὸν αὐτὸν Τραϊανοῦ ἐπαναφοίτησιν ἀπὸ τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ κατῴκησεν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἔζησεν ἔτη ρκ'. καὶ μετὰ ταῦτα ζῶν ἑαυτὸν ἔκρυβε θεοῦ βουλήσει. Εἰσὶ δὲ οἱ λέγουσι, μὴ ὅτι Τραϊανοῦ αὖθις ἐξωρισθῆναι ἐν Πάτμῳ, ἀλλ' ὅτι Δομετιανοῦ, ἧς Οὐεσπασιανοῦ.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ὑποθέσεις εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην βιαγγέλιον.

ΠΑντὸς ἀγίου πνεύματος δυνάμις ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται, καθὰ καὶ γέγραπται, καὶ πιστεύομεν· ἐν ἀσθενείᾳ δὲ οὐ σώματος μόνον, ἀλλὰ δὴ καὶ λόγου, καὶ σοφίας ἐν γλώσσῃ κειμένης. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων, μάλιστα δὲ ἐκ τοῦ περὶ τὸν μέγαν θεολόγον καὶ ἀδελφὸν τοῦ Χριστοῦ ἐν χαρίτι ὁρωμένου. ἐπὶ γὰρ ἁλιέως μὲν παρῆς ἦν, τῷ αὐτῷ δὲ τέχνῃ τῷ πατρὶ μεταχειριζόμενος, οὐ μόνον ἁπλῆς καὶ Ἰουδαϊκῆς παιδεύσεως, ἀλλὰ καὶ πάσης ἀγραμματος, καθὰ δὴ καὶ ὁ θειότατος Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσιν ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ βιοτελεστάτη καὶ ἄσημος, ὡς χωρίον εἰπεῖν, οὐ λογικῆς, ἀλλ' ἀλιβιοτικῆς τέχνης. Βηθσαϊδᾶ γὰρ ταύτην ἐξήνεγκεν. ἀλλ' ὅμως ὁ τοιοῦτος ὁ ἀγράμματος, ὁ ἄσημος, ὁ μηδὲν ἔχων προβλεπτὸν, ἴδε ποίου τετύχηκε πνεύματος, ὥστε ἃ μηδεὶς τῶν μὴ βιαγγελιστῶν ἡμᾶς ἐδίδαξεν, αὐτὸς ταῦτα θεσπίσαι. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνων καταλιπομένων τὸ θεματικὸν τοῦ Χριστοῦ, μηδὲν δὲ περὶ τῆς προ αἰώνων αὐτοῦ ὑπάρξεως πρεσβύτερον καὶ ἀφέστερον εἰπόντων, δέος ἵνα μήποτε τίνες χαμαιπετεῖς καὶ μηδὲν ὑψηλὸν νοοῦσαι διωάμενοι, νομίσωσι τὸν Χριστὸν τότε πρῶτον εἰς ὕπαρξιν ἐλθεῖν, ὅτε ἀπὸ Μαρίας ἐγεννήθη, καὶ οὐκ προ αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθῆναι (ὁ πρώτως πέπονθε Παῦλος ὁ Σαμοσατεύς) τούτου ἕνεκεν ὁ μέγας Ἰωάννης περὶ τὸν ἄνω γεννήσεως διαλαμβάνει· καίτοι σοφὸς τὴν ἐφικτὸν τῶν λόγου ἀμυνόμενον κατὰ λείψας· φησὶ γὰρ, Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὡς δέ τινες φασὶ, καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν οἱ ὀρθόδοξοι συγγράψαι περὶ τῆς ἄνω γεννήσεως, οἷα ἀφανεστάτων ὑλῶν αἱρετικῶν ἐν ταῖς λιμέραις ἐκείναις, τῶν δογματιζόντων ἀθεότητα φιλὸν ὑπάρξαι τὸν Ἰησοῦν. ὅτε δὴ λέγεται ὁ ἅγιος καὶ τῶν αἰώνων βιαγγελιστῶν ἀναγνοὺς, ἅπασαν μὲν ἐκείνοις τῆς περὶ πάντα ἀληθοῦς ἀφηγήσεως, ὑπερβαίνειν δὲ, ὡς ὑγιῶς ἔχοντα, καὶ μηδὲν τοῖς χάριν εἰπόντας τῶν ἀποστόλων· ἃ μόνοι οὐ σαφῶς εἶπον ἐκεῖνοι, ἢ τελείως παρέλιπον, ταῦτα αὐτὸν ἐξαπλώσαι καὶ πανάσαι, καὶ προθεῖναι δηλαδὴ τῷ ἰδίῳ βιαγγελίου, ὃ δὴ συνέγραψεν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐξόριστος διατελῶν, μετὰ τεσσαρακονταδύο ἔτη τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως. Ἠγάπητο δὲ πάντων μάλιστα μαθητῶν Ἰωάννης παρὰ τοῦ Κυρίου, ὡς ἁπλοῦς τε, καὶ προφορώτατος, καὶ χρηστοηθέστατος, καὶ ὡς καθαρὸς τὴν καρδίαν, ἤγουν παρθένος. ἐξ οὗ δὴ χαρίσματος καὶ τὴν θεολογίαν ἐπιστεύθη, τῶν ἀθεάτων τοῖς πολλοῖς μυστηρίων καταταμιευόμενος. Μακάριοι γάρ, φησὶν, οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. ἵνα δὲ ἄρα καὶ συγγενὴς τοῦ Κυρίου, καὶ πῶς, ἄκουσον. Ἰωσὴφ ὁ τῆς παναγίου θεοτόκου μνηστὴρ ἔσχεν ἐκ προτέρας γυναικὸς παῖδας ἑπτὰ, τέσσαρας ἄρρενας, καὶ τρεῖς θηλείας, τὴν Μάρθαν, τὴν Ἐσθὴρ, τὴν Σαλώμην, ἧς λέγω δὴ τῆς Σαλώμης υἱὸς ἦν ὁ Ἰωάννης. θυγατρὸς δὲ τοίνυν ὁ Κύριος θεῖος αὐτὸς ὢν· ἐπεὶ γὰρ πατὴρ τοῦ Κυρίου ὁ Ἰωσὴφ, τούτου

δι τῦ Ιωσὴφ θυγάτηρ ἡ Σαλώμη, ἀδελφὴ δὲ τῦ Κυρίου ἡ Σαλώμη λογίζεται· ὥστε καὶ ὁ αὐτὸς υἱὸς Ιωάννης, ἀνεψιὸς δ' Κυρίου. οὐκ ἄτοπον δ' ἴσως & τὰ ὀνόματα τ' τε μητρὸς αὐτῦ, καὶ αὐτῦ δ' διαπελίσεσθαι διὰ πλύξαι. ἡ μὲν γὰρ μήτηρ Σαλώμη καλουμένη, ἑρμηνεύεται εἰρηνική· ὁ δὲ Ιωάννης, χάρις. γινωσκέτω δὴ πᾶσα ψυχή, ὡς ἡ εἰρήνη ἡ τοῖς τε ἄνθρώποις, & ἡ κατ' ψυχὴν ἀπὸ τῶν παθῶν, μήτηρ γίνεται τ' θείας χάριτος, καὶ γνησία αὐτῦ ἐν ἡμῖν. τὸν γὰρ ἀμεσομένον ψυχὴν, καὶ ἔτι μάχας ἔχουσαν τοῖς τε ἄλλοις ἀνθρώπους καὶ τοῖς ἑαυτῦ, οὐκ εἰκὸς τῆς θείας ἀξιωθῆναι χάριτος. ἐπεσκεμμένα δὲ καὶ ἁρμοσιώτερον συμβαίνει τοῦτον δὴ ὃν διαπελίσην Ιωάννου· μόνος γὰρ ἔστ τρεῖς μητέρας ἀναφαίνεται ἔχων, τὸν φυσικὴν τ' Σαλώμην, τὸν βεωτὸν (υἱὸς γὰρ βεωτῆς ἀφ' τὴν δ' διαπελίου μεγαλοφωνίαν) καὶ τὸν θεοτόκον. ἰδοὺ γὰρ φησιν, ἡ μήτηρ σου. ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτα ἡμῖν τοῖς τ' ἐξηγήσεως εἴρηται, ἀρκτέον ἤδη καὶ τ' δ' ῥητοῦ διαπλύξεως.

Ιω.19.Ε

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α' περὶ τῦ ἐν Κανᾷ γάμου.
β' περὶ τῦ ἐκβληθέντων ἐκ τ' ἱεροῦ.
γ' περὶ τῦ Νικοδήμου & Γνῆσ.
δ' περὶ καθαρισμοῦ ζητήσεις.
ε' περὶ τ' Σαμαρείτιδος.
ς' περὶ τῦ υἱοῦ δ' βασιλικοῦ.
ζ' περὶ τῦ πεντάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχοντος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ.
η' περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
θ' περὶ τῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
ι' περὶ τῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.
ια' περὶ τ' ἐγέρσεως τ' Λαζάρου.
ιβ' περὶ τ' ἀλοιφάσης τ' Κυρίου μύρῳ.
ιγ' περὶ τῶν εἰπόντων Ἰούδας.
ιδ' περὶ τῆς ὄγου.
ιε' περὶ τῶν προσελθόντων Ἑλλήνων, & ἑρωτώντων τ' Φιλιππον.
ις' περὶ τῦ νιπτῆρος.
ιζ' περὶ τῦ ἀρραχλήτου.
ιη' περὶ τῆς αἰτήσεως τῦ Κυριακοῦ σώματος.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

α γ

ΕΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τ' Θεόν, & Θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τ' Θεόν. Πάντα δι' αὐτῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, & τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, & ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτῦ. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δ' ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρῇ περὶ αὐτῦ, καὶ κέκραγε, λέγων, Οὗτος ἦν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. & ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τῦ Ἰωάννου, ὅτε

Ιωδή ἐν. ὁ γένηται, ἡ αὐτῶ. γ

Κολοσ.α.Γ

Ματθ.γ.Α μάρ.α.Α λυκ.γ.Α

Κεφ.β.Α. & ιβ.Ε.Η

Ἐβρ.ια.Α

Ματθ.α.Γ λυκ.β.Δ Ματθ.ιζ.Α β.πρ.α.Δ

Κολοσ.α.Γ. & β.Β

Κεφ.ς.Ε α.ἰω.ᾳ.Γ α.ϊμ.ς.Δ

Ματθ.γ.Α μάρ.α.Α λυκ.γ.Δ

ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; Καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει, Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὔ. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ, ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Ἔφη, Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστός, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. Ταῦτα ἐν Βηθαβαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων. Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· οὗτός ἐστιν περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν· κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων, Ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν· κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο· καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββὶ (ὃ λέγει) ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε) ποῦ μένεις; Λέγει αὐτοῖς, Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. Ἦλθον οὖν καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὥρα δέκατη ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας ὁ

Ησαΐ μ.Α

Ματθ.γ.Γ μκ.α.Β λκ.γ.Γ ωραῖ.α.Α. καὶ ια.Γ. καὶ ιθ.Α

Ματθ.γ.Γ

Ματθ.γ.Δ μκ.β.Β λκ.γ.Δ

* ὑμᾶς. ε.ιβ

* ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. ε

3 Βηθανίᾳ. ϖ.

4 ὄψεσθε. ν

ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. εὑρίσκει οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ Χριστός. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ, Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ, Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ. Καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, Ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ

Γεν.μθ.Β δευτ.ιη.Γ Ησαΐ μ.Γ. κγ με.Β ἱερεμ.κγ.Α ἰεζεκ.λη.Ζ. καὶ λζ.Ζ δανιὴλ θ.Ζ

Μαῖθ.κη.Γ καὶ κη.Δ

διάκονοι ἠρώτων οἱ ὑπηρέται τὸ ὕδωρ· φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπφναούμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱε-
Γ ροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, οἶκον ἐμπορείου. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.
Δ Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ
Γ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ.

Matth. xx. 2. Luc. ii. 8. Matth. xxi. 12. Luc. xix. 45. Joan. ii. 14. Psal. lxviii. 10. Joan. xv. 24. Joan. vii. 30. Joan. viii. 20. Joan. xii. 42. Joan. xiii. 1. Joan. xi. 55. Joan. xii. 20

ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν,
Κεφ.α.Δ καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης κε
γ βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ,
καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς
τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μα-
τῶν Ἰωάννου μετ' Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ. καὶ ἦλθον πρὸς
ν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τ
Κεφ.α.Δ.Β Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες
Δ ἔρχονται πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δύναται
ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τ οὐρα-
Κεφ.α.Γ νοῦ. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ κη
Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ ἔχων α
τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς θ
καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τ φωνὴν τ νυμφίου. αὕτη
οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦ-
σθαι. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς,
ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ ἐκ τ γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος,
ἐπάνω πάντων ἐστί, καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν
α.Γω.ε.Γ μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τ μαρτυρί-
Ρωμ.γ.Α αν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν· ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς,
τὰ ῥήματα τ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ
Ματθ.ιγ.Δ πνεῦμα. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τ υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ λ
α.Γω.ε.Γ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ λα
υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

ϛ Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς ϛ Ἰησοῦς. α
Κεφ.γ.Γ πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης (καίτοιγε Ἰησοῦς
αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ) ἀφῆκε τ Ἰουδαίαν, λ
καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι ζ
διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λε- λγ
Γεν.λγ.Δ γομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ η
Ἰωσ.κδ.Η τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπια-
κὼς ἐκ τ ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν
ὡσεὶ ἕκτη· ἔρχεται γυνὴ ἐκ τ Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι πεῖν. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεσαν

εἰς τ πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ
Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς οὔσης Β
γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεί-
ταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ
Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν,
καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, Κύριε, οὔτε ἄντλημα
ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ
ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν
τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα
αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ
ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τ ὕδατος οὗ ἐγὼ
δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ
δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς
ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, δός μοι τοῦ-
το τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει Γ
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθά-
δε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας
ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ. Τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέ-
γει αὐτῷ ἡ γυνὴ, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες
ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Δντ.ιβ.Α
Ἰησοῦς, Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. Ὑμεῖς
προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι
ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν
ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ
ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς
προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεὸς, καὶ τοὺς προσκυνοῦ- Δ β.Κορ.γ.Δ
ντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐ-
τῷ ἡ γυνὴ, Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν
ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ
εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ιδιδασκ. κ.π
καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, Τί Ιθαυμαζοτ.γ

ζητεῖς; ἢ, λέ λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς
ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τ πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, Δεῦτε,
ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. μήτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.
Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέγοντες, Ῥαββί,
φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς
Ε οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μή τις ἤνεγ-
κεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν,
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔρ-
γον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερι- α.β.ᾳ.ιε.ν 4 πτάμην. σ.
σμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν,
καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.
Ματθ.δ.Δ λυκ.ι.Λ καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν
αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τού-
τῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλ-
λος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκο-
πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν
τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης,
Ζ Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ
Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας. καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε
γυναικὶ ἔλεγον, Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐ-
τοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ
τοῦ κόσμου ὁ Χριστός. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, λη ζ λε α λς
Ματθ.ιη.Η μκ.ς.Λ λυκ.η.Δ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν,
ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. Ὅτε οὖν ἦλ-
θεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα
ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ
Κεφ.β.Λ.Β ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν
Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον· καὶ ἦν τις βα-
Η σιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ· οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς
ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν,
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε

γὰρ ἀποθνήσκειν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός, Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες, Ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν. γ α

Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. ε
Λουκ.κγ.Λ Ἰωαν.ιε.Λ
Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα· ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν· ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ὡῷ δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριακοντατὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράβαττον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτὸν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, Ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ Γερεμ.ιζ.Γ

ταῦτα εὐρέσκ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε
ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γέν-
ηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς
ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον Ⓦ Ἰησοῦν οἱ β.η
Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν
σαββάτῳ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου ἕως
ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζή-
τουν αὐτὸν Ⓐ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάβ-
βατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν
τῷ Θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι
Δ βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ 3 ποιέϊ. β
ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ Ⓦ υἱὸν, καὶ πάντα δείκνυ-
σιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα
ὑμεῖς θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, καὶ
ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει
οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ, ἵνα πάντες τι-
μῶσι Ⓦ υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν, μ α
οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ὁ Ⓦ λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν
ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρ- μᾱ
Ε χεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ Ⓐ ἀκούσαντες ζήσονται. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει
ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ,
καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου
ἐστί. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες Ⓐ ἐν
τοῖς μνημείοις, ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ
Ματθ.κε.Δ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πρά-
ξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐ-
μαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία
ἐστὶν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ- μβ
Κεφ.η.Β ψαντός με πατρός. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρ- μγ β.γ.ν
Ματθ.γ.Δ τυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,

ἀπὸ. c & οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία * ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ζ
Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, & μεμαρτύρηκε τῇ ἀλη-
θείᾳ· ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ Κεφ.α.Γ
ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος
καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν
ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάν-
νου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ
τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ μέ ἀπέ- Ματθ.γ.Δ.
στειλε. & ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. & ιζ.Λ
μᾱ οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε· Δθλ.ᾱ.Β.Γ
γ καὶ Ⓦ λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν
μέ ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς
δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρ- Η
τυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔ-
χητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ' ἔγνωκα ὑ-
μᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυ-
θα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλ-
λος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον Ⓦ λήψεσθε. πῶς δύνα-
σθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ Κεφ.ιβ.Ζ
τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ
κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μω-
σῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε
ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμ- Γενεσ.γ.Γ.
μασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε; κδ.Δ.μθ.Β
δευτ.ιη.Γ
μς Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλι- ς Ματθ.ιᾱ.Β
α λαίας τῆς Τιβεριάδος· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων μδ.ς.Ε
μζ αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ λκ.θ.Β
χ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ
μη πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀ- Λθυϊτ.κγ.Α
η φθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέ- δευτ.ις.Α
μθ γει πρὸς τὸν Φίλιππον, Πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους, ἵνα φάγω-
α σιν οὗτοι; (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ἤδει τί ἔμελλε
ποιεῖν.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρ-
τοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. Λέγει

αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, Ἔστι παιδάριον ἐν ὧδε ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ· ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν
B ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ ἀπόληται. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν
Matth. 14. Γ
μαρ. 6. Ζ
θ
να
α
Ⓓ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον Ⓦ, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, * ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι Ⓣ Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφο-
Γ βήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ὃν ὑπῆγον. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· ἄλλα ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου· ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναούμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν· καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς

ὑπῆγον. πλοῖον. π.
θ
να
α
* εἰς τὸ πλοῖον.
γ
ἐλήλυθεσι β

ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ποιοῦμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ Δ
σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν Ⓦ ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν· ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν Ⓦ τὸν ἄρτον τοῦτον. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με, οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε. Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, Ε
καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυζον οὖν Ⓓ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔστι γεγραμμέ-

Κεφ. α. Β
ματθ. γ. Δ.
καὶ ιζ. Α
α. Ἰω. γ. Δ
Ἐξοδ. ις. Γ
ἀριθμ. ια. Β
ψαλ. οζ. Γ
σοφίας ις. Γ
Ματθ. ιγ. Μ
α. Κορ. α. Δ
Ἐκκλησιαστικοῦ κεφ. Γ

Ησα.νη.Ζ

νον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς ἐμέ· οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μού ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον, Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος, τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον. Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν· ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. Ἤδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. Καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο εἰρήκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ

Ζ

Η

Κεφ.γ.Β

α.Κορ.ια.Ζ

ξ ακούων. παίτα πλὴν τοῦ, & τοῦ ν.

ξα γ

ξβ

ξγ

α

ξδ

ξε

ξς

ξζ

α

6 αἰῶνος. γ.τ.ν

7 αἰῶνος. γ.τ.ν

* καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μή τις ζήσῃ τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίῃ τὸ αἷμα αὐτοῦ, οὐκ ἔχει ζωὴν ἐν αὐτῷ. β

ξη

α

ξθ

α

οα

α

9 λελάληκα. γ.τ.ν

οβ

ογ

α

τοῦ πατρός μου. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· οὐδεὶς γάρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται. Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, οὐ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς

Ματθ.ιε. Γ

Λθϊτ.κγ.Ζ

ζ

Β

Κεφ.η.Γ

Γ

διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν
τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀδικία
Εξοδ.κδ.Α ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν Ⓦ τὸν νόμον, καὶ οὐ-
Κεφ.ε.Γ δεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρί-
θη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; Ἀ-
πεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάν-
τες θαυμάζετε. διὰ τοῦτο Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν,
Γεν.ιζ.Β (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαβ-
Δευτ.ιβ.Α βάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. εἰ *περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρω- *οὐ. β
Δ πος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως*, ἐμοὶ χολᾶτε *πῶς. β
Δευτ.α.Γ ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; Μὴ κρίνετε κατ'
ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ
ἴδε παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· μήποτε ἀληθῶς ἔ-
γνωσαν Ⓐ οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; ἀλλὰ α.β.γ.η
τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γι-
νώσκει πόθεν ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς οϛ
καὶ λέγων, Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ γ
οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴ-
δατε· ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστ-
Ε ειλεν. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς οζ
χεῖρας, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου α
Κεφ.η.Γ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ- οη
τι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; Ἤκουσαν* γ.η
Ⓐ οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέ- *οὖν. θ
στειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ Ⓐ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν οθ
αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν π.
εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ
Κεφ.ιγ.Δ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Εἶπον οὖν πα
οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς
οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει
Ζ πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος
ὃν εἶπε, Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς
οὐ δύνασθε

οὐ δυνάσθε ἐλθεῖν; Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορ- Δευτ.κγ.Ζ
τῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω
πρός με, καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, Δευτ.π.Γ.Δ
ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. (Τοῦτο Ἰωηλ.β.Η
δὲ εἶπε περὶ τοῦ πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν Ⓓ οἱ πιστεύον- Παρ.β.Γ
τες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον, *ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω
ἐδοξάσθη.) Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες Ⓦ τοῦ λόγου, ἔ- πιστεύσαντες.
λεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός *ἐπ' αὐτοῖς. β
ἐστιν ὁ Χριστός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ 4 τοῦ λόγου κγ
Χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος ζ
Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χρι- Η
στὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. τινὲς δὲ κα
ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν κε
τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν Ⓐ οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ κς
Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος,
ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς Ⓐ οἱ Φαρισαῖοι,
Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλανήσθε; μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν Κεφ.ιβ.Ζ
εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώ-
σκων Ⓦ τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς
αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν, Μὴ ὁ Κεφ.γ.Α
νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρό-
τερον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ Δευτ.ιζ.Β.
ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε *ὅτι προφήτης ἐκ τῆς ἰσθ..Δ
Γαλιλαίας οὐκ *ἐγήγερται. Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς Ⓦ τὸν οἶκον *πώ γραφαῖς. C
αὐτοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ὄρθρου ηϛ *ἐγήγερται. β
δὲ πάλιν *παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς *βαθέος. ηζ.θ
αὐτὸν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς ηζ.θ
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημ- *περιέχοντες. ε
μένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, λέγουσιν αὐτῷ, *Διδά- ‡εὑρίσκω εὕρο-
σκαλε, ‡αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένη· μένη. ἐπ' αὐτοφώρῳ
ἐν δὲ τῷ νόμῳ *Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας ‡λιθο- μοιχευομένων.
βολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; *Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, α.η.ζ.θ.ιη
ἵνα ἔχωσι ‡κατηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δα- ‡ἐπιλάβωνται. α.η.ζ.θ.ιη
λεγον. η.ζ.θ.ιη *πρὸς αὐτὸν; η.θ.ιη. ‡ κατηγορείαν κατ' αὐτ. α.η.ζ.θ.ιη

κτύλῳ ἔγραφεν εἰς τ γῆν. * ὡς δ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος τ λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, ἐν ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθεὶς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν αὐτῇ, [4] Ἡ γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι; κατήγοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν; Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδείς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω. πορεύου, καὶ * μηκέτι ἁμάρτανε. Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς; ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἐγὼ, καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἤδειτε ἄν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε. ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι,

* μὴ πρὸς τοὺς ἁγίους. α. γ. ι. θ

α. ιι

* οὖν. ς γ αὐτῷ λέγει τ θεὸν. εἶπεν. β

γ. ε

ε οὖσα. π.

4 γυνὴ. δ. ζ. ιδ

* καὶ. ιι

ε κατακριν. ε

* ἀπὸ τ νῦν. α ι. ζ. θ. ιδ. ιε. ιη

Δθυτ. ιζ. Β

Κεφ. α. Λ. ζ θ. Λ. γ. ιϛ. Ε. Η α. ἰω. α. Β

Κεφ. ι. Ε

Δθυτ. ιζ. Β. καὶ ιθ. Δ ματθ. ιπ. Β β. κορ. ιγ. Α ἑβρ. ι. Ε

Κεφ. ε. Ε

Κεφ. ζ. Β. Ε

ϛ ἡ πού. α. γ. δ

ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Δ πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν, ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. Οὐκ ἔγνωσαν * ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ· καὶ ὁ πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν. * οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμέν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν Ε αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε, ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρὶ μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν [8] ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ἄν. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν Θεόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ Ζ διαβόλου ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ

Ρωμ. ς. Γ β. πέτ. β. Δ

α. Ἰω. γ. Β

ε ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρός. γ. δ. ιι

ἔσηκεν· ὅτι ἐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ
τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀ-
λήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁ-
α.Ἰω.η.δ μαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; Ὁ ὢν
ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς ἐκ ἀκ-
ούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐκ ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ
δαιμόνιον ἔχεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον ἐκ ἔχω, ἀλλὰ
τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με· ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ
Η εἰς τὸν αἰῶνα. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι
δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ
λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς
τὸν αἰῶνα; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀ-
πέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον. Τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; Ἀ-
πεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν
ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς
ὑμῶν ἐστι, καὶ ἐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν εἴπω
ὅτι ἐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐ-
τόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιά-
σατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. Εἶπον
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν, Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀ-
Κεφ.ι.Ζ βραὰμ ἑώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι. Ἦραν οὖν λίθους ἵνα
βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διε-
θ γθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτω. Καὶ παράγων
εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ῥαββὶ, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν
οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐ-
τῷ. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα
ἐστίν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ
Κεφ.α Α.Β. κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ,
& ι.Β.ζ.ιϚ.
Β.Η

καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν
κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, ὁ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀ- Β
πῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗ-
τός ἐστιν· Ἄλλοι δὲ, Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν· Ἐκεῖνος ἔλεγε, Ὅτι
ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλ-
μοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πη-
λὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι, Ὕ-
παγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν
δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖ-
νος; Λέγει, Οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαί- Γ
ους τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πη-
λὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέ-
πω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινὲς, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἐκ
ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς
δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ
σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις
περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνέῳξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὅτι προ-
φήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυ-
φλὸς ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ Δ
τοῦ ἀναβλέψαντος, καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Οἴδαμεν
ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν
βλέπει ἐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς
ἐκ οἴδαμεν. αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ
αὐτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς
Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁ-
μολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται· διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς Ε Κεφ.ιβ.Ζ
αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν

ἐκ δευτέρου Ⓦ δυ̃θεφπον ὃς ἰω̃ τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῳ̃, Δὸς
δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθεφπος οὗτ̃ ἁμαρτωλός
ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, ἐκ οἶ-
δα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῳ̃ πάλιν,
Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἠνοιξέ σου σοῦ ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἤδη, Ⓒ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτ̃ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐ-
τὸν, καὶ εἶπον, Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τ̃ Μωσέως ἐσ-
Ζ μὲν μαθηταί· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωσῆ λελάληκεν ὁ Θεὸς, τοῦ-
τον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθεφπος καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ,
καὶ ἀνέῳξέ μου σοῦ ὀφθαλμούς· οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν
ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτ̃
ποιῇ, τούτου ἀκούει. ἐκ τ̃ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνοίξέ τις ὀ-
φθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. εἰ μὴ ἦν οὗτ̃ παρὰ Θεοῦ, οὐκ
ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν Ⓒ εἶπον αὐτῳ̃, Ἐν ἁμαρτίαις
σὺ ἐγεννήθης ὅλος, Ⓒ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐ-
Η τὸν, εἶπεν αὐτῳ̃, Σὺ πιστεύεις εἰς Ⓦ τὸν τ̃ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
νος καὶ εἶπε, * Τίς ὅστι Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐ- * Καὶ. α
τῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός
ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῳ̃. Καὶ εἶ-
πεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα Ⓐ
Κεφ. γ. Γ. μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. Καὶ
καὶ ς. Η ἤκουσαν ἐκ τ̃ Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶ-
πον αὐτῳ̃, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ
τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νυν̃ δὲ λέγετε, Ὅτι βλέπομεν·
Ι ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 2 αἱ οὖν ἁμαρ-
τίαι ὑμῶν μένου-
Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τ̃ θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τ̃ προβάτων, σιν. β
ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ Ⓒ λῃστής· ὁ δὲ
εἰσερχόμενος διὰ τ̃ θύρας, ποιμήν ἐστι τ̃ προβάτων· τούτῳ
ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τ̃ φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει,
καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά· καὶ
ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύε-

ται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῳ̃ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ἀλ-
λοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ,
ὅτι οὐκ οἴδασι τὴν τ̃ ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροι-
μίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλά-
λει αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέ- Β
γω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τ̃ προβάτων. πάντες ὅσοι ἦλθον
ἐμοῦ πρὸ ἦλθον, κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν
τὰ πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθή-
σεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει. Ὁ
κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ
ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν Ησαΐε μ. Γ
ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ ἐξεκ. λ. Ζ.
καὶ λζ. Ζ
τ̃ προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ 1 δίδωσιν. β
πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ Ⓦ λύκον ἐρχόμενον Ⓦ, καὶ ἀφίησι τὰ Γ
πρόβατα, καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει
τὰ πρόβατα· ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ
μέλει αὐτῳ̃ περὶ τ̃ προβάτων. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς,
καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τ̃ ἐμ̃ 7 γινώσκουσί με τὰ ἐμά. β. η
καθὼς γι- γ
νώσκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γινώσκω Ⓦ τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν 4α
μου τίθημι ὑπὲρ τ̃ προβάτων. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω 4β
ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τ̃ αὐλ̃ ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τ̃ς
φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.
Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, Ησαΐε ργ. Β
ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ'
ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, Δ
καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν Πραξ. β. Δ
ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν
τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους· ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐ-
τῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; Ἄλλοι ἔλε-
γον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου. μὴ δαιμόνιον
δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγ- Μακκαβ.
καίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, Ⓒ χειμὼν ἦν, καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς α. Ζ. Η
ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τ̃ Σολομῶντος· ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰου-
δαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῳ̃, Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ Ε

οὐ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς (W) αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου· Κεφ. π. Η Ζ ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Κεφ. πα. Β Ἰησοῦς, Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε; Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή, ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, Ὅτι βλασφημεῖς· ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ· καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν. ιā Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. (ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.) Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν, λέγουσαι, Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θε-

4 ἐμοῦ. καθὼς εἶπον ὑμῖν, Ϛ. γ. α

6 θέλητε πιστεύειν. β

ιā ιδ

οῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον· ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας, ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, Ῥαββὶ, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει· τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανε, καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, (ἵνα πιστεύσητε,) ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. (ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε·) καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει· ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν, καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς (W) κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα, Ὁ διδάσκα-

1 πολλοὶ δὲ. α

2 Μάρθαν. β. α

Κεφ. ε. Ε

5 ἔρχου. α. ζ

Κεφ. ε. Δ

Γ Δ

λος παρεστι καὶ φωνεῖ σε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχύ, Ϛ ἔρχε- 2 δ. β
ται πρὸς αὐτόν. οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. Ⓘ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη Ϛ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, Ϛ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, καὶ εἶπε, Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδάκρυ- 3 δέξαιτο. β
Ε σεν ὁ Ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς
Κεφ. θ. Α δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺ ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα Ϛ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε Ⓦ τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. Ⓧ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου· ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις, ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ με- β. οη. Μ
γάλῃ ἐκραύγασε, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. Καὶ * ἐξῆλθεν ὁ τεθνη- * αὐθις. β
Ζ κὼς δεδεμένος τοὺς πόδας Ϛ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. Συνήγαγον οὖν Ⓐ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται Ⓡ Ῥωμαῖοι, Ϛ ἀροῦσιν

ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, ἐπροφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, Η
Ϛ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν, * ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· Ϛ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἰεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς Ϛ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθα- ιβ Ματθ. κϛ. Α
νίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. * μᾶρ. ιδ. Α
ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει. ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν κιφ. ιγ. Γ
οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' Β
ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ Ⓦ Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ Ⓦ Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο

δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ
Ματθ.κα.Α μαρ.ιη.Α λκ.ιθ.Ζ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τ Ἰησοῦ. Τῇ ρ α
ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι
ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βάια τ φοινίκων,
καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον, Ὡσαννά, Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁ βασιλεὺς τ Ἰσρα-
ήλ. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ ρα ζ
Ζαχαρ.θ.Β Γ γεγραμμένον, Μὴ φοβοῦ θυγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ιη
ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον 2 ὅτι. Β.Η
ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ
τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιη
κέναι τὸ σημεῖον. Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεω-
ρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος *ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. 3 οὐδέν. 9 *ὅλος. 5.Η

Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τ ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνή- ιθ
σωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οἵτινες οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθ-
σαϊδὰ τ Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε θέλομεν
τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ πά-
Δ λιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρί ρκ
νατο αὐτοῖς, λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τ ρκα
ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τ σίτου
πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ,
Ματθ.ι.Δ. καὶ ις.Δ μαρ.ν.Δ λκ.θ.Γ. & ζ.Η πολὺν καρπὸν φέρει. Ὁ φιλῶν τ ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐ- ρκβ γ
τήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζω
ὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκο- ρκγ
λουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται. καὶ ἐ-
Κεφ.ια.Δ ἄν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. νῦν ἡ ψυχή μου τε- ρκδ
ταύαχται. καὶ τί εἴπω; Πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης.
ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τ ὥραν ταύτην. Πάτερ δόξασόν 4 σου 4 μου. Η
τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα καὶ
Ε πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴ ρκε
γεγονέναι· Ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη

γ ἤλθον. β ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι'
ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τ κόσμου
δ βλήθ. α τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τ γῆς, πάντας Κεφ.γ.Β
ε πάντα. β ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. (Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς
ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ Ψαλ.ρθ.Β.
πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τ υἱὸν τ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος & ρις.Α
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρό- Ησαΐ.ξ.μ.Γ ἐζεκ.κζ.Η
ζ ἐν ὑμῖν. C. γ. Η νον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστι. περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα Κεφ.α.Δ.
ω. β μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ. καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε & η.Β.& θ.Γ
ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φω- Ζ
τὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ'
αὐτῶν. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν
αὐτῶν, οὐκ *ἐπίστευον εἰς αὐτὸν, ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προ- 8 ἐπίστευσαν. ι.Η
φήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, & Ησαΐκγ.Α
ρωμ.ι.Δ
ρθ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναν- "
α το πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς Ησαΐσ ς.Γ
ματθ.ιγ.Β
ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι μαρ.δ.Β
λκ.η.Β
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ Ησαΐξ.κη.Ζ
ρωμ.ια.Β
ρι ἰάσωμαι αὐτούς. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τ δόξαν *αὐτοῦ, "
Ψ Θεοῦ. β καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολ Κεφ.ζ.Η
λοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους, οὐχ ὡμο-
λόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· ἠγάπησαν γὰρ τὴν δό- Κεφ.θ.Δ
Κεφ.ι.Η
ρια ξαν τ ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ Η
ἔκραξε, καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς
τὸν πέμψαντά με· καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά
ριβ με. ἐγὼ φῶς εἰς τ κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, Κεφ.α.Α.
& ιι.Β.& θ.Α
ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ· καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τ ῥημάτων, καὶ μὴ
γ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν. Οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κό- Κεφ.γ.Γ.
& θ.Η
σμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τ κόσμον. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ λαμβάνων Μαρ.ιε.Δ
τὰ ῥήματά μου, ἔχει τ κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐ-
κεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε,
τί εἴπω καὶ τί λαλήσω· καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός

ὅτιν. ἀ οὖν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἰρηκέ μοι ὁ πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

ιϛ̅ Πρὸ δὲ τ̃ ἑορτ̃ τ̃ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλυθεν αὐτ̃ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τ̃ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. Καὶ δείπνου γινομένου, (τ̃ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδῷ) εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ τ̃ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τ̃ μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον,
B ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος. Καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν, διὰ τοῦτο εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
Κεφ.ιϛ.Γ ματθ.ι.Γ λκ.ϛ.Ζ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. Ἀπ'
Γ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων ἐάν τινα

πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τ̃ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τ̃ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ· καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τ̃ ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθε· ἦν δὲ νύξ. ὅτε ἐξῆλθε. Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ· εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις, Ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία. πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τ̃ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν. εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν, πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι,

καὶ παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα
μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κό-
Γ σμος οὐ δύναται λαβεῖν· ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐ-
τό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.
οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μικρὸν καὶ
ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ
ὑμεῖς ζήσεσθε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ
πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντο-
λάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με. ὁ δὲ ἀγα-
πῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐ-
τὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκα-
ριώτης, Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυ-
τὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐάν
τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει
αὐτόν·

Κεφ. ιδ. Ε. Ζ
ματθ. ζ. Α
μ\ϛ. ια. Γ

ρκη
μ\ϛ. ν. ιη

σει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιή-
σομεν. ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν
ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς δι-
δάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. εἰρήνην
ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κό-
σμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρ-
δία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἄν, ὅτι εἶπον, πο-
ρεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι. καὶ
νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε. οὐκ ἔτι
πολλὰ λαλήσω μετὰ ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων,
καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν. Ἀλλ', ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ
τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρε-
σθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀλη-
θινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέ-
ρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ,
ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λό-
γον ὃν λελάληκα ὑμῖν. μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς
τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείν-
ῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε.
ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ,
κἀγὼ ἐν αὐτῷ· οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ,
οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐάν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω
ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ, καὶ εἰς πῦρ
βάλλουσι, καὶ καίεται. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου
ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. ἐν
τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γένη-
σεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγά-
πησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου
τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ
πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λε-
λάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ

Κεφ. ιε. Α
Κεφ. ιγ. Β
Κολ. β. Γ
Β

ρλα
α
ρλβ
γῶτα. ς
ρλγ
ρλδ
μβ
μθ
ρλε
ρλς
ρλζ
ρλη
ρλθ
α
ρλ
β
ρλ
γ
ρλ
δ
ρλ
ε
ρλ
ϛ
ρλ
ζ
ρλ
η
ρλ
θ
ρλ
ι
ρλ
ια
ρλ
ιβ
ρλ
ιγ
ρλ
ιδ
ρλ
ιε
ρλ
ιϛ
ρλ
ιζ
ρλ
ιη
ρλ
ιθ
ρλ
κ
ρλ
κα
ρλ
κβ
ρλ
κγ
ρλ
κδ
ρλ
κε
ρλ
κϛ
ρλ
κζ
ρλ
κη
ρλ
κθ
ρλ
λ
ρλ
λα
ρλ
λβ
ρλ
λγ
ρλ
λδ
ρλ
λε
ρλ
λϛ
ρλ
λζ
ρλ
λη
ρλ
λθ
ρλ
μ
ρλ
μα
ρλ
μβ
ρλ
μγ
ρλ
μδ
ρλ
με
ρλ
μϛ
ρλ
μζ
ρλ
μη
ρλ
μθ
ρλ
ν
ρλ
να
ρλ
νβ
ρλ
νγ
ρλ
νδ
ρλ
νε
ρλ
νϛ
ρλ
νζ
ρλ
νη
ρλ
νθ
ρλ
ξ
ρλ
ξα
ρλ
ξβ
ρλ
ξγ
ρλ
ξδ
ρλ
ξε
ρλ
ξϛ
ρλ
ξζ
ρλ
ξη
ρλ
ξθ
ρλ
ο
ρλ
οα
ρλ
οβ
ρλ
ογ
ρλ
οδ
ρλ
οε
ρλ
οϛ
ρλ
οζ
ρλ
οη
ρλ
οθ
ρλ
π
ρλ
πα
ρλ
πβ
ρλ
πγ
ρλ
πδ
ρλ
πε
ρλ
πϛ
ρλ
πζ
ρλ
πη
ρλ
πθ
ρλ
ρ
ρλ
ρα
ρλ
ρβ
ρλ
ργ
ρλ
ρδ
ρλ
ρε
ρλ
ρϛ
ρλ
ρζ
ρλ
ρη
ρλ
ρθ
ρλ
σ
ρλ
σα
ρλ
σβ
ρλ
σγ
ρλ
σδ
ρλ
σε
ρλ
σϛ
ρλ
σζ
ρλ
ση
ρλ
σθ
ρλ
τ
ρλ
τα
ρλ
τβ
ρλ
τγ
ρλ
τδ
ρλ
τε
ρλ
τϛ
ρλ
τζ
ρλ
τη
ρλ
τθ
ρλ
υ
ρλ
υα
ρλ
υβ
ρλ
υγ
ρλ
υδ
ρλ
υε
ρλ
υϛ
ρλ
υζ
ρλ
υη
ρλ
υθ
ρλ
φ
ρλ
φα
ρλ
φβ
ρλ
φγ
ρλ
φδ
ρλ
φε
ρλ
φϛ
ρλ
φζ
ρλ
φη
ρλ
φθ
ρλ
χ
ρλ
χα
ρλ
χβ
ρλ
χγ
ρλ
χδ
ρλ
χε
ρλ
χϛ
ρλ
χζ
ρλ
χη
ρλ
χθ
ρλ
ψ
ρλ
ψα
ρλ
ψβ
ρλ
ψγ
ρλ
ψδ
ρλ
ψε
ρλ
ψϛ
ρλ
ψζ
ρλ
ψη
ρλ
ψθ
ρλ
ω
ρλ
ωα
ρλ
ωβ
ρλ
ωγ
ρλ
ωδ
ρλ
ωε
ρλ
ωϛ
ρλ
ωζ
ρλ
ωη
ρλ
ωθ
ρμ
α
ρμ
β
ρμ
γ
ρμ
δ
ρμ
ε
ρμ
ϛ
ρμ
ζ
ρμ
η
ρμ
θ
ρμ
ι
ρμ
ια
ρμ
ιβ
ρμ
ιγ
ρμ
ιδ
ρμ
ιε
ρμ
ιϛ
ρμ
ιζ
ρμ
ιη
ρμ
ιθ
ρμ
κ
ρμ
κα
ρμ
κβ
ρμ
κγ
ρμ
κδ
ρμ
κε
ρμ
κϛ
ρμ
κζ
ρμ
κη
ρμ
κθ
ρμ
λ
ρμ
λα
ρμ
λβ
ρμ
λγ
ρμ
λδ
ρμ
λε
ρμ
λϛ
ρμ
λζ
ρμ
λη
ρμ
λθ
ρμ
μ
ρμ
μα
ρμ
μβ
ρμ
μγ
ρμ
μδ
ρμ
με
ρμ
μϛ
ρμ
μζ
ρμ
μη
ρμ
μθ
ρμ
ν
ρμ
να
ρμ
νβ
ρμ
νγ
ρμ
νδ
ρμ
νε
ρμ
νϛ
ρμ
νζ
ρμ
νη
ρμ
νθ
ρμ
ξ
ρμ
ξα
ρμ
ξβ
ρμ
ξγ
ρμ
ξδ
ρμ
ξε
ρμ
ξϛ
ρμ
ξζ
ρμ
ξη
ρμ
ξθ
ρμ
ο
ρμ
οα
ρμ
οβ
ρμ
ογ
ρμ
οδ
ρμ
οε
ρμ
οϛ
ρμ
οζ
ρμ
οη
ρμ
οθ
ρμ
π
ρμ
πα
ρμ
πβ
ρμ
πγ
ρμ
πδ
ρμ
πε
ρμ
πϛ
ρμ
πζ
ρμ
πη
ρμ
πθ
ρμ
ρ
ρμ
ρα
ρμ
ρβ
ρμ
ργ
ρμ
ρδ
ρμ
ρε
ρμ
ρϛ
ρμ
ρζ
ρμ
ρη
ρμ
ρθ
ρμ
σ
ρμ
σα
ρμ
σβ
ρμ
σγ
ρμ
σδ
ρμ
σε
ρμ
σϛ
ρμ
σζ
ρμ
ση
ρμ
σθ
ρμ
τ
ρμ
τα
ρμ
τβ
ρμ
τγ
ρμ
τδ
ρμ
τε
ρμ
τϛ
ρμ
τζ
ρμ
τη
ρμ
τθ
ρμ
υ
ρμ
υα
ρμ
υβ
ρμ
υγ
ρμ
υδ
ρμ
υε
ρμ
υϛ
ρμ
υζ
ρμ
υη
ρμ
υθ
ρμ
φ
ρμ
φα
ρμ
φβ
ρμ
φγ
ρμ
φδ
ρμ
φε
ρμ
φϛ
ρμ
φζ
ρμ
φη
ρμ
φθ
ρμ
χ
ρμ
χα
ρμ
χβ
ρμ
χγ
ρμ
χδ
ρμ
χε
ρμ
χϛ
ρμ
χζ
ρμ
χη
ρμ
χθ
ρμ
ψ
ρμ
ψα
ρμ
ψβ
ρμ
ψγ
ρμ
ψδ
ρμ
ψε
ρμ
ψϛ
ρμ
ψζ
ρμ
ψη
ρμ
ψθ
ρμ
ω
ρμ
ωα
ρμ
ωβ
ρμ
ωγ
ρμ
ωδ
ρμ
ωε
ρμ
ωϛ
ρμ
ωζ
ρμ
ωη
ρμ
ωθ
ρν
α
ρν
β
ρν
γ
ρν
δ
ρν
ε
ρν
ϛ
ρν
ζ
ρν
η
ρν
θ
ρν
ι
ρν
ια
ρν
ιβ
ρν
ιγ
ρν
ιδ
ρν
ιε
ρν
ιϛ
ρν
ιζ
ρν
ιη
ρν
ιθ
ρν
κ
ρν
κα
ρν
κβ
ρν
κγ
ρν
κδ
ρν
κε
ρν
κϛ
ρν
κζ
ρν
κη
ρν
κθ
ρν
λ
ρν
λα
ρν
λβ
ρν
λγ
ρν
λδ
ρν
λε
ρν
λϛ
ρν
λζ
ρν
λη
ρν
λθ
ρν
μ
ρν
μα
ρν
μβ
ρν
μγ
ρν
μδ
ρν
με
ρν
μϛ
ρν
μζ
ρν
μη
ρν
μθ
ρν
ν
ρν
να
ρν
νβ
ρν
νγ
ρν
νδ
ρν
νε
ρν
νϛ
ρν
νζ
ρν
νη
ρν
νθ
ρν
ξ
ρν
ξα
ρν
ξβ
ρν
ξγ
ρν
ξδ
ρν
ξε
ρν
ξϛ
ρν
ξζ
ρν
ξη
ρν
ξθ
ρν
ο
ρν
οα
ρν
οβ
ρν
ογ
ρν
οδ
ρν
οε
ρν
οϛ
ρν
οζ
ρν
οη
ρν
οθ
ρν
π
ρν
πα
ρν
πβ
ρν
πγ
ρν
πδ
ρν
πε
ρν
πϛ
ρν
πζ
ρν
πη
ρν
πθ
ρν
ρ
ρν
ρα
ρν
ρβ
ρν
ργ
ρν
ρδ
ρν
ρε
ρν
ρϛ
ρν
ρζ
ρν
ρη
ρν
ρθ
ρν
σ
ρν
σα
ρν
σβ
ρν
σγ
ρν
σδ
ρν
σε
ρν
σϛ
ρν
σζ
ρν
ση
ρν
σθ
ρν
τ
ρν
τα
ρν
τβ
ρν
τγ
ρν
τδ
ρν
τε
ρν
τϛ
ρν
τζ
ρν
τη
ρν
τθ
ρν
υ
ρν
υα
ρν
υβ
ρν
υγ
ρν
υδ
ρν
υε
ρν
υϛ
ρν
υζ
ρν
υη
ρν
υθ
ρν
φ
ρν
φα
ρν
φβ
ρν
φγ
ρν
φδ
ρν
φε
ρν
φϛ
ρν
φζ
ρν
φη
ρν
φθ
ρν
χ
ρν
χα
ρν
χβ
ρν
χγ
ρν
χδ
ρν
χε
ρν
χϛ
ρν
χζ
ρν
χη
ρν
χθ
ρν
ψ
ρν
ψα
ρν
ψβ
ρν
ψγ
ρν
ψδ
ρν
ψε
ρν
ψϛ
ρν
ψζ
ρν
ψη
ρν
ψθ
ρν
ω
ρν
ωα
ρν
ωβ
ρν
ωγ
ρν
ωδ
ρν
ωε
ρν
ωϛ
ρν
ωζ
ρν
ωη
ρν
ωθ
ρξ
α
ρξ
β
ρξ
γ
ρξ
δ
ρξ
ε
ρξ
ϛ
ρξ
ζ
ρξ
η
ρξ
θ
ρξ
ι
ρξ
ια
ρξ
ιβ
ρξ
ιγ
ρξ
ιδ
ρξ
ιε
ρξ
ιϛ
ρξ
ιζ
ρξ
ιη
ρξ
ιθ
ρξ
κ
ρξ
κα
ρξ
κβ
ρξ
κγ
ρξ
κδ
ρξ
κε
ρξ
κϛ
ρξ
κζ
ρξ
κη
ρξ
κθ
ρξ
λ
ρξ
λα
ρξ
λβ
ρξ
λγ
ρξ
λδ
ρξ
λε
ρξ
λϛ
ρξ
λζ
ρξ
λη
ρξ
λθ
ρξ
μ
ρξ
μα
ρξ
μβ
ρξ
μγ
ρξ
μδ
ρξ
με
ρξ
μϛ
ρξ
μζ
ρξ
μη
ρξ
μθ
ρξ
ν
ρξ
να
ρξ
νβ
ρξ
νγ
ρξ
νδ
ρξ
νε
ρξ
νϛ
ρξ
νζ
ρξ
νη
ρξ
νθ
ρξ
ξ
ρξ
ξα
ρξ
ξβ
ρξ
ξγ
ρξ
ξδ
ρξ
ξε
ρξ
ξϛ
ρξ
ξζ
ρξ
ξη
ρξ
ξθ
ρξ
ο
ρξ
οα
ρξ
οβ
ρξ
ογ
ρξ
οδ
ρξ
οε
ρξ
οϛ
ρξ
οζ
ρξ
οη
ρξ
οθ
ρξ
π
ρξ
πα
ρξ
πβ
ρξ
πγ
ρξ
πδ
ρξ
πε
ρξ
πϛ
ρξ
πζ
ρξ
πη
ρξ
πθ
ρξ
ρ
ρξ
ρα
ρξ
ρβ
ρξ
ργ
ρξ
ρδ
ρξ
ρε
ρξ
ρϛ
ρξ
ρζ
ρξ
ρη
ρξ
ρθ
ρξ
σ
ρξ
σα
ρξ
σβ
ρξ
σγ
ρξ
σδ
ρξ
σε
ρξ
σϛ
ρξ
σζ
ρξ
ση
ρξ
σθ
ρξ
τ
ρξ
τα
ρξ
τβ
ρξ
τγ
ρξ
τδ
ρξ
τε
ρξ
τϛ
ρξ
τζ
ρξ
τη
ρξ
τθ
ρξ
υ
ρξ
υα
ρξ
υβ
ρξ
υγ
ρξ
υδ
ρξ
υε
ρξ
υϛ
ρξ
υζ
ρξ
υη
ρξ
υθ
ρξ
φ
ρξ
φα
ρξ
φβ
ρξ
φγ
ρξ
φδ
ρξ
φε
ρξ
φϛ
ρξ
φζ
ρξ
φη
ρξ
φθ
ρξ
χ
ρξ
χα
ρξ
χβ
ρξ
χγ
ρξ
χδ
ρξ
χε
ρξ
χϛ
ρξ
χζ
ρξ
χη
ρξ
χθ
ρξ
ψ
ρξ
ψα
ρξ
ψβ
ρξ
ψγ
ρξ
ψδ
ρξ
ψε
ρξ
ψϛ
ρξ
ψζ
ρξ
ψη
ρξ
ψθ
ρξ
ω
ρξ
ωα
ρξ
ωβ
ρξ
ωγ
ρξ
ωδ
ρξ
ωε
ρξ
ωϛ
ρξ
ωζ
ρξ
ωη
ρξ
ωθ
ρο
α
ρο
β
ρο
γ
ρο
δ
ρο
ε
ρο
ϛ
ρο
ζ
ρο
η
ρο
θ
ρο
ι
ρο
ια
ρο
ιβ
ρο
ιγ
ρο
ιδ
ρο
ιε
ρο
ιϛ
ρο
ιζ
ρο
ιη
ρο
ιθ
ρο
κ
ρο
κα
ρο
κβ
ρο
κγ
ρο
κδ
ρο
κε
ρο
κϛ
ρο
κζ
ρο
κη
ρο
κθ
ρο
λ
ρο
λα
ρο
λβ
ρο
λγ
ρο
λδ
ρο
λε
ρο
λϛ
ρο
λζ
ρο
λη
ρο
λθ
ρο
μ
ρο
μα
ρο
μβ
ρο
μγ
ρο
μδ
ρο
με
ρο
μϛ
ρο
μζ
ρο
μη
ρο
μθ
ρο
ν
ρο
να
ρο
νβ
ρο
νγ
ρο
νδ
ρο
νε
ρο
νϛ
ρο
νζ
ρο
νη
ρο
νθ
ρο
ξ
ρο
ξα
ρο
ξβ
ρο
ξγ
ρο
ξδ
ρο
ξε
ρο
ξϛ
ρο
ξζ
ρο
ξη
ρο
ξθ
ρο
ο
ρο
οα
ρο
οβ
ρο
ογ
ρο
οδ
ρο
οε
ρο
οϛ
ρο
οζ
ρο
οη
ρο
οθ
ρο
π
ρο
πα
ρο
πβ
ρο
πγ
ρο
πδ
ρο
πε
ρο
πϛ
ρο
πζ
ρο
πη
ρο
πθ
ρο
ρ
ρο
ρα
ρο
ρβ
ρο
ργ
ρο
ρδ
ρο
ρε
ρο
ρϛ
ρο
ρζ
ρο
ρη
ρο
ρθ
ρο
σ
ρο
σα
ρο
σβ
ρο
σγ
ρο
σδ
ρο
σε
ρο
σϛ
ρο
σζ
ρο
ση
ρο
σθ
ρο
τ
ρο
τα
ρο
τβ
ρο
τγ
ρο
τδ
ρο
τε
ρο
τϛ
ρο
τζ
ρο
τη
ρο
τθ
ρο
υ
ρο
υα
ρο
υβ
ρο
υγ
ρο
υδ
ρο
υε
ρο
υϛ
ρο
υζ
ρο
υη
ρο
υθ
ρο
φ
ρο
φα
ρο
φβ
ρο
φγ
ρο
φδ
ρο
φε
ρο
φϛ
ρο
φζ
ρο
φη
ρο
φθ
ρο
χ
ρο
χα
ρο
χβ
ρο
χγ
ρο
χδ
ρο
χε
ρο
χϛ
ρο
χζ
ρο
χη
ρο
χθ
ρο
ψ
ρο
ψα
ρο
ψβ
ρο
ψγ
ρο
ψδ
ρο
ψε
ρο
ψϛ
ρο
ψζ
ρο
ψη
ρο
ψθ
ρο
ω
ρο
ωα
ρο
ωβ
ρο
ωγ
ρο
ωδ
ρο
ωε
ρο
ωϛ
ρο
ωζ
ρο
ωη
ρο
ωθ
ρπ
α
ρπ
β
ρπ
γ
ρπ
δ
ρπ
ε
ρπ
ϛ
ρπ
ζ
ρπ
η
ρπ
θ
ρπ
ι
ρπ
ια
ρπ
ιβ
ρπ
ιγ
ρπ
ιδ
ρπ
ιε
ρπ
ιϛ
ρπ
ιζ
ρπ
ιη
ρπ
ιθ
ρπ
κ
ρπ
κα
ρπ
κβ
ρπ
κγ
ρπ
κδ
ρπ
κε
ρπ
κϛ
ρπ
κζ
ρπ
κη
ρπ
κθ
ρπ
λ
ρπ
λα
ρπ
λβ
ρπ
λγ
ρπ
λδ
ρπ
λε
ρπ
λϛ
ρπ
λζ
ρπ
λη
ρπ
λθ
ρπ
μ
ρπ
μα
ρπ
μβ
ρπ
μγ
ρπ
μδ
ρπ
με
ρπ
μϛ
ρπ
μζ
ρπ
μη
ρπ
μθ
ρπ
ν
ρπ
να
ρπ
νβ
ρπ
νγ
ρπ
νδ
ρπ
νε
ρπ
νϛ
ρπ
νζ
ρπ
νη
ρπ
νθ
ρπ
ξ
ρπ
ξα
ρπ
ξβ
ρπ
ξγ
ρπ
ξδ
ρπ
ξε
ρπ
ξϛ
ρπ
ξζ
ρπ
ξη
ρπ
ξθ
ρπ
ο
ρπ
οα
ρπ
οβ
ρπ
ογ
ρπ
οδ
ρπ
οε
ρπ
οϛ
ρπ
οζ
ρπ
οη
ρπ
οθ
ρπ
π
ρπ
πα
ρπ
πβ
ρπ
πγ
ρπ
πδ
ρπ
πε
ρπ
πϛ
ρπ
πζ
ρπ
πη
ρπ
πθ
ρπ
ρ
ρπ
ρα
ρπ
ρβ
ρπ
ργ
ρπ
ρδ
ρπ
ρε
ρπ
ρϛ
ρπ
ρζ
ρπ
ρη
ρπ
ρθ
ρπ
σ
ρπ
σα
ρπ
σβ
ρπ
σγ
ρπ
σδ
ρπ
σε
ρπ
σϛ
ρπ
σζ
ρπ
ση
ρπ
σθ
ρπ
τ
ρπ
τα
ρπ
τβ
ρπ
τγ
ρπ
τδ
ρπ
τε
ρπ
τϛ
ρπ
τζ
ρπ
τη
ρπ
τθ
ρπ
υ
ρπ
υα
ρπ
υβ
ρπ
υγ
ρπ
υδ
ρπ
υε
ρπ
υϛ
ρπ
υζ
ρπ
υη
ρπ
υθ
ρπ
φ
ρπ
φα
ρπ
φβ
ρπ
φγ
ρπ
φδ
ρπ
φε
ρπ
φϛ
ρπ
φζ
ρπ
φη
ρπ
φθ
ρπ
χ
ρπ
χα
ρπ
χβ
ρπ
χγ
ρπ
χδ
ρπ
χε
ρπ
χϛ
ρπ
χζ
ρπ
χη
ρπ
χθ
ρπ
ψ
ρπ
ψα
ρπ
ψβ
ρπ
ψγ
ρπ
ψδ
ρπ
ψε
ρπ
ψϛ
ρπ
ψζ
ρπ
ψη
ρπ
ψθ
ρπ
ω
ρπ
ωα
ρπ
ωβ
ρπ
ωγ
ρπ
ωδ
ρπ
ωε
ρπ
ωϛ
ρπ
ωζ
ρπ
ωη
ρπ
ωθ
ρρ
α
ρρ
β
ρρ
γ
ρρ
δ
ρρ
ε
ρρ
ϛ
ρρ
ζ
ρρ
η
ρρ
θ
ρρ
ι
ρρ
ια
ρρ
ιβ
ρρ
ιγ
ρρ
ιδ
ρρ
ιε
ρρ
ιϛ
ρρ
ιζ
ρρ
ιη
ρρ
ιθ
ρρ
κ
ρρ
κα
ρρ
κβ
ρρ
κγ
ρρ
κδ
ρρ
κε
ρρ
κϛ
ρρ
κζ
ρρ
κη
ρρ
κθ
ρρ
λ
ρρ
λα
ρρ
λβ
ρρ
λγ
ρρ
λδ
ρρ
λε
ρρ
λϛ
ρρ
λζ
ρρ
λη
ρρ
λθ
ρρ
μ
ρρ
μα
ρρ
μβ
ρρ
μγ
ρρ
μδ
ρρ
με
ρρ
μϛ
ρρ
μζ
ρρ
μη
ρρ
μθ
ρρ
ν
ρρ
να
ρρ
νβ
ρρ
νγ
ρρ
νδ
ρρ
νε
ρρ
νϛ
ρρ
νζ
ρρ
νη
ρρ
νθ
ρρ
ξ
ρρ
ξα
ρρ
ξβ
ρρ
ξγ
ρρ
ξδ
ρρ
ξε
ρρ
ξϛ
ρρ
ξζ
ρρ
ξη
ρρ
ξθ
ρρ
ο
ρρ
οα
ρρ
οβ
ρρ
ογ
ρρ
οδ
ρρ
οε
ρρ
οϛ
ρρ
οζ
ρρ
οη
ρρ
οθ
ρρ
π
ρρ
πα
ρρ
πβ
ρρ
πγ
ρρ
πδ
ρρ
πε
ρρ
πϛ
ρρ
πζ
ρρ
πη
ρρ
πθ
ρρ
ρ
ρρ
ρα
ρρ
ρβ
ρρ
ργ
ρρ
ρδ
ρρ
ρε
ρρ
ρϛ
ρρ
ρζ
ρρ
ρη
ρρ
ρθ
ρρ
σ
ρρ
σα
ρρ
σβ
ρρ
σγ
ρρ
σδ
ρρ
σε
ρρ
σϛ
ρρ
σζ
ρρ
ση
ρρ
σθ
ρρ
τ
ρρ
τα
ρρ
τβ
ρρ
τγ
ρρ
τδ
ρρ
τε
ρρ
τϛ
ρρ
τζ
ρρ
τη
ρρ
τθ
ρρ
υ
ρρ
υα
ρρ
υβ
ρρ
υγ
ρρ
υδ
ρρ
υε
ρρ
υϛ
ρρ
υζ
ρρ
υη
ρρ
υθ
ρρ
φ
ρρ
φα
ρρ
φβ
ρρ
φγ
ρρ
φδ
ρρ
φε
ρρ
φϛ
ρρ
φζ
ρρ
φη
ρρ
φθ
ρρ
χ
ρρ
χα
ρρ
χβ
ρρ
χγ
ρρ
χδ
ρρ
χε
ρρ
χϛ
ρρ
χζ
ρρ
χη
ρρ
χθ
ρρ
ψ
ρρ
ψα
ρρ
ψβ
ρρ
ψγ
ρρ
ψδ
ρρ
ψε
ρρ
ψϛ
ρρ
ψζ
ρρ
ψη
ρρ
ψθ
ρρ
ω
ρρ
ωα
ρρ
ωβ
ρρ
ωγ
ρρ
ωδ
ρρ
ωε
ρρ
ωϛ
ρρ
ωζ
ρρ
ωη
ρρ
ωθ
ρς
α
ρς
β
ρς
γ
ρς
δ
ρς
ε
ρς
ϛ
ρς
ζ
ρς
η
ρς
θ
ρς
ι
ρς
ια
ρς
ιβ
ρς
ιγ
ρς
ιδ
ρς
ιε
ρς
ιϛ
ρς
ιζ
ρς
ιη
ρς
ιθ
ρς
κ
ρς
κα
ρς
κβ
ρς
κγ
ρς
κδ
ρς
κε
ρς
κϛ
ρς
κζ
ρς
κη
ρς
κθ
ρς
λ
ρς
λα
ρς
λβ
ρς
λγ
ρς
λδ
ρς
λε
ρς
λϛ
ρς
λζ
ρς
λη
ρς
λθ
ρς
μ
ρς
μα
ρς
μβ
ρς
μγ
ρς
μδ
ρς
με
ρς
μϛ
ρς
μζ
ρς
μη
ρς
μθ
ρς
ν
ρς
να
ρς
νβ
ρς
νγ
ρς
νδ
ρς
νε
ρς
νϛ
ρς
νζ
ρς
νη
ρς
νθ
ρς
ξ
ρς
ξα
ρς
ξβ
ρς
ξγ
ρς
ξδ
ρς
ξε
ρς
ξϛ
ρς
ξζ
ρς
ξη
ρς
ξθ
ρς
ο
ρς
οα
ρς
οβ
ρς
ογ
ρς
οδ
ρς
οε
ρς
οϛ
ρς
οζ
ρς
οη
ρς
οθ
ρς
π
ρς
πα
ρς
πβ
ρς
πγ
ρς
πδ
ρς
πε
ρς
πϛ
ρς
πζ
ρς
πη
ρς
πθ
ρς
ρ
ρς
ρα
ρς
ρβ
ρς
ργ
ρς
ρδ
ρς
ρε
ρς
ρϛ
ρς
ρζ
ρς
ρη
ρς
ρθ
ρς
σ
ρς
σα
ρς
σβ
ρς
σγ
ρς
σδ
ρς
σε
ρς
σϛ
ρς
σζ
ρς
ση
ρς
σθ
ρς
τ
ρς
τα
ρς
τβ
ρς
τγ
ρς
τδ
ρς
τε
ρς
τϛ
ρς
τζ
ρς
τη
ρς
τθ
ρς
υ
ρς
υα
ρς
υβ
ρς
υγ
ρς
υδ
ρς
υε
ρς
υϛ
ρς
υζ
ρς
υη
ρς
υθ
ρς
φ
ρς
φα
ρς
φβ
ρς
φγ
ρς
φδ
ρς
φε
ρς
φϛ
ρς
φζ
ρς
φη
ρς
φθ
ρς
χ
ρς
χα
ρς
χβ
ρς
χγ
ρς
χδ
ρς
χε
ρς
χϛ
ρς
χζ
ρς
χη
ρς
χθ
ρς
ψ
ρς
ψα
ρς
ψβ
ρς
ψγ
ρς
ψδ
ρς
ψε
ρς
ψϛ
ρς
ψζ
ρς
ψη
ρς
ψθ
ρς
ω
ρς
ωα
ρς
ωβ
ρς
ωγ
ρς
ωδ
ρς
ωε
ρς
ωϛ
ρς
ωζ
ρς
ωη
ρς
ωθ
ρζ
α
ρζ
β
ρζ
γ
ρζ
δ
ρζ
ε
ρζ
ϛ
ρζ
ζ
ρζ
η
ρζ
θ
ρζ
ι
ρζ
ια
ρζ
ιβ
ρζ
ιγ
ρζ
ιδ
ρζ
ιε
ρζ
ιϛ
ρζ
ιζ
ρζ
ιη
ρζ
ιθ
ρζ
κ
ρζ
κα
ρζ
κβ
ρζ
κγ
ρζ
κδ
ρζ
κε
ρζ
κϛ
ρζ
κζ
ρζ
κη
ρζ
κθ
ρζ
λ
ρζ
λα
ρζ
λβ
ρζ
λγ
ρζ
λδ
ρζ
λε
ρζ
λϛ
ρζ
λζ
ρζ
λη
ρζ
λθ
ρζ
μ
ρζ
μα
ρζ
μβ
ρζ
μγ
ρζ
μδ
ρζ
με
ρζ
μϛ
ρζ
μζ
ρζ
μη
ρζ
μθ
ρζ
ν
ρζ
να
ρζ
νβ
ρζ
νγ
ρζ
νδ
ρζ
νε
ρζ
νϛ
ρζ
νζ
ρζ
νη
ρζ
νθ
ρζ
ξ
ρζ
ξα
ρζ
ξβ
ρζ
ξγ
ρζ
ξδ
ρζ
ξε
ρζ
ξϛ
ρζ
ξζ
ρζ
ξη
ρζ
ξθ
ρζ
ο
ρζ
οα
ρζ
οβ
ρζ
ογ
ρζ
οδ
ρζ
οε
ρζ
οϛ
ρζ
οζ
ρζ
οη
ρζ
οθ
ρζ
π
ρζ
πα
ρζ
πβ
ρζ
πγ
ρζ
πδ
ρζ
πε
ρζ
πϛ
ρζ
πζ
ρζ
πη
ρζ
πθ
ρζ
ρ
ρζ
ρα
ρζ
ρβ
ρζ
ργ
ρζ
ρδ
ρζ
ρε
ρζ
ρϛ
ρζ
ρζ
ρζ
ρη
ρζ
ρθ
ρζ
σ
ρζ
σα
ρζ
σβ
ρζ
σγ
ρζ
σδ
ρζ
σε
ρζ
σϛ
ρζ
σζ
ρζ
ση
ρζ
σθ
ρζ
τ
ρζ
τα
ρζ
τβ
ρζ
τγ
ρζ
τδ
ρζ
τε
ρζ
τϛ
ρζ
τζ
ρζ
τη
ρζ
τθ
ρζ
υ
ρζ
υα
ρζ
υβ
ρζ
υγ
ρζ
υδ
ρζ
υε
ρζ
υϛ

Κεφ.ιγ.Δ
Ἐφεσ.ε.Α
α.Θεσ.δ.Β
α.Γω.δ.Δ

ὑμῶν πεπληρωθῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ρλε
ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς· μείζονα ταύτης ἀγάπην δ
οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων ρλς
αὐτοῦ. Ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ς
Γ ὑμῖν. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ
αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα πα-
ρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε,
Ματθ.κπ.Δ ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπά-
γητε, καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ,τι ἂν ρλζ
αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐν-
τέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μι- ρλη
σεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κό-
σμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ
Κεφ.ιγ.Β ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ρλθ
ματθ.ι.Β ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς γ
Μαθ.κ.η.Α διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσου- ρμ
σιν. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι
Κεφ.ιε.Α Δ οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ρμα
ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρ- α
τίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ρμβ
ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ γ
εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι, καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέ- ρμγ
ρα μου. ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νό- ρμδ
Ψαλ.λε.Γ μῳ αὐτῶν, Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλη- ε
Κεφ.ιη.Δ τος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀ-
λκκ.κη.Η λη θείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ
ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

ιε΄ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ἀποσυνα- ρμς
γώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας α
Κεφ.ιε.Δ ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. καὶ ταῦτα ποιή-
σουσιν ὑμῖν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν,
ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μθ΄ ρμζ
ι.ii.

ὑμῶν ἡμίλουν· νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς
ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, ποῦ ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑ-
μῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλή-
θειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ
ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευ-
θῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν
κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. Β
περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύ-
νης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·
περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι
πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ
ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶ-
σαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ
λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει,
Ἐπιμαθ.α. β.ι.ς.ζ.θ.ιη ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ γ
ἐκκλ.κ πατήρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγ-
γελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ
ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μι- δ
κρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καί, Ὅ-
τι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν, Τοῦτο τί ἐστιν
ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθε- Γ
λον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλ-
λήλων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ
ὄψεσθέ με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε
ὑμεῖς· ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη
ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλ-
θεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει
Ἐπιμάρτ.β τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν
Ἐκλύπης.β κόσμον. καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε, πάλιν δὲ ὄψο- ρμη
μαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν
οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτή- ρτ
σετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Κεφ.ιη.Β
πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσα- ματθ.ζ.Α
κα.Γ
μᾶρ.ια.Γ
λκ.ια.Β
ιακ.α.Α

τε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ
Δ ὑμῶν ἡ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑ- ρνα
μῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν,
ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω Ⓦ πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πα-
τὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι
ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρός, καὶ ἐλή-
λυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι Ⓦ κόσμον, καὶ πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα. Λέγουσιν αὐτῷ ④ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε νῦν
παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις· νῦν οἴδα-
μεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τού-
τῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ρνβ
Κεφ.ιζ.Β Ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπι-
Ματθ κς.Ε σθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε, καὶ οὐκ εἰμὶ μό-
μαρ.ιδ.Γ νος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐ- ρνγ
μοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε·
ιζ ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, Πάτερ,
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξά-
Ματθ.κη.Δ σῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰ- ι αυτ. θ
ώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν
ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔρ-
γον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με
σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶ-
ναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδω-
κάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. (σοὶ ἦσαν, κἀμοὶ αὐτοὺς δέδωκας,) καὶ
Ⓦ λόγον σου τετηρήκασι. νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς 2 εγνωκα. ς
μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐ-
Κεφ.ιε.Δ τοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ
θον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρω-
τῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι
σοί εἰσι καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι

ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ
εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν
ιβ. π. τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. ὅτε
ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνο-
ᾧ σου, οὓς δέδωκάς μοι καὶ ἐ- ματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀ- Γ
φύλαξα. π πώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· νῦν Ψαλ.ρη.Β
πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι
τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδω-
κα αὐτοῖς Ⓦ λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰ-
σὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ ἐρω-
τῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ
τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰμί. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά
ἐστι. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς Ⓦ κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐ-
τοὺς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα
καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ
μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐ- Δ
πιστευόντων. π μέ· ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀ-
πέστειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐ-
τοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἓν ἐσμεν. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ
ἐν ἐμοὶ, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος
ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι
μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι,
ρνζ ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ
γ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων. καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με
ρνη ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ
ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.
Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέ- ιη Ματθ.κς.Γ
ρραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐ- μαρ.ιδ.Γ
ρνζ τὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸ λουκ.κβ.Δ
α τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ματθ.κς.Ε
Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων μαρ.ιδ.Ε
ρνη λουκ.κβ.Ε
α

ὑπηρέτας, ἐρχ͂ε ἐκεῖ μ͂τ φανῶν κ͂ λαμπάδων ⁊ ὅπλων. Ἰησοῦς ρπθ
οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, ρ
Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτ῾ῳ, Ἰησοῦν τ̅ν Ναζωραῖον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι. Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς
Β αὐτὸν, μετ᾽ αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε,
Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τ̅ Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς, Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους
Κεφ.ιζ.Γ ὑπάγειν. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, ρξ
οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μά- α
χαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τ̃ ἀρχιερέως δοῦλον,
καὶ ἀπέκοψεν αὐτ῾ῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τ῾ῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιράν ρξα
σου εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω α
αὐτό; Ἡ οὖν στρατία καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τ῾ῶν Ἰου- ρξβ
Δικ.γ.Α Γ δαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν, ⁊ ἀπήγαγον α ρξγ
αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τ̃ Καϊάφα, ὃς
Κεφ.ιη.Ζ ἦν ἀρχιερεὺς τ̃ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβου-
λεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι
ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ρξη
ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τ῾ῷ ἀρχιερεῖ, καὶ ρξθ
συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τ̃ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ρξ
εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς α
ἦν γνωστὸς τ῾ῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν ρξα
Ματθ.κς.Ζ Πέτρον. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τ῾ῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ
μρ.τη.Ζ ἐκ τ῾ῶν μαθητῶν εἶ τ̃ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί.
λκ.κβ.Ζ
Δ Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκό- ρξθ
τες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο. ἦν δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ Πέ-
τρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τ̃ Ἰη-
σοῦν περὶ τ῾ῶν μαθητῶν αὐτ῾ῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀ-
πεκρίθη αὐτ῾ῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐλάλησα τ῾ῷ κόσμῳ· ρο
ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ, καὶ ἐν τ῾ῷ ἱερῷ, ὅπου α
πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐ-
δέν. τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα ροα

ροβ αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δ᾽ αὐτ῾ῦ εἰπόντος, εἷς
α τ῾ῶν ὑπηρετ῾ῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών, Οὕτως
ρογ ἀποκρίνῃ τ῾ῷ ἀρχιερεῖ; Ἀπεκρίθη αὐτ῾ῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλά-
λησα, μαρτύρησον περὶ τ̃ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρῃς; (Ἀ- Μαθ.κς.Ζ
μρ.ιοη.Ζ
λκ.κζ.Ζ
ροη πέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τ̀ ἀρχιε- Ε
α ροι ρέα). Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν
α αὐτ῾ῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τ῾ῶν μαθητῶν αὐτ῾ῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ Μαθ.κς.Η
μρ.ιοη.Η
λκ.κζ.Ζ.Η
εἶπεν, Οὐκ εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τ῾ῶν δούλων τ̃ ἀρχιερέως, συγγε-
νὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τ῾ῷ κή-
πῳ μετ᾽ αὐτ̃; Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, ⁊ αὐτέως ἀλέ- Μαθ.κζ.Α
μρ.ιε.Α
λκ.κγ.Α
ρος κτωρ ἐφώνησεν. Ἄγουσιν οὖν τ῾ὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τ̃ Καϊάφα εἰς
α ροζ τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐα· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ Πραξ.ι.Δ.
κγ.ια.Α.Β
πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ᾽ ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.
Πρ. ᾱ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, * καὶ εἶπε, Τίνα κατηγο-
ρίαν φέρετε κ̅τ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτ῾ῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. Ζ
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κ̅τ τὸν νό-
μον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτ῾ῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν οὐκ
ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. Ἵνα ὁ λόγος τ̃ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶ- Μαθ.κ.Γ
ροθ πε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν
α εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τ̃ Ἰησοῦν, ⁊
ροθ εἶπεν αὐτ῾ῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τ῾ῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτ῾ῷ ὁ Μαθ.κζ.Β
μρ.ιοζ.Α
λκ.κγ.Α
Ἰησοῦς, Ἀφ᾽ ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;
1 ἄλλος σοι εἶπ. γ.ν.η Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί. τί ἐποίησας; Ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τ῾ῆς κόσμου τούτου· εἰ ἐκ
τ῾ῆς κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ Η
ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία
ρπ ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτ῾ῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βα-
α σιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐ-
ρπᾱ γώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τ῾ὸν κό-
α σμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τ῾ῆς ἀληθείας, ἀ-
κούει μου τ῾ῆς φωνῆς. Λέγει αὐτ῾ῷ ὁ Πιλάτος, Τί ἐστιν ἀλήθεια;
ρπβ Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει

αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἔστι δὲ συνήθεια ρπγ
ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀ-
Ματθ.κζ.Δ πολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες,
μάρκ.ιε.Β λουκ.κγ.Β λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λη-
Ματθ.κζ.Δ ιθ' στής. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστί-
μάρκ.ιε.Β γωσε. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν
αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, * καὶ ἔ-
* καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. γ.κ.θ
λεγον, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπί-
σματα. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε
ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑ-
ρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφα
νον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε ὁ ἄνθρω-
πος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγα-
σαν, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον. * Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶ- * αὐτὸν. Β.γ.
τος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω
Β ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔ-
χομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν
Θεοῦ ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, ρμγ
μᾶλλον ἐφοβήθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει
τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.
Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξου- ρμζ
σίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; Ἀπεκρί-
θη ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι
δεδομένον ἄνωθεν. διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοι μείζονα
ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ
Ἰουδαῖοι ἔκραζον, λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος
τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καί-
Γ σαρι. Ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω 1 τούτων τὸν λό-
γων. α.γ.ε.η.
τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον ιβ
Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ρμη
ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑ-
μῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει ρμθ
αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρί-
θησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλα- ρμδ Ματθ.κζ.Δ
βον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον. καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐ- α μάρκ.ιε.Β
τοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑ- ρμε λουκ.κγ.Ε
βραϊστὶ Γολγοθᾶ, ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους α
δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἔγραψε δὲ καὶ ρμς
πίλον ὁ Πιλᾶτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμ- α Δ
μένον, ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ. Τοῦτον
οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τοῦ
πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον
Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρ-
χιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·
ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ Πι-
λᾶτος, Ὃ γέγραφα, γέγραφα. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐστα- σα Ματθ.κζ.Δ
ύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (καὶ ἐποίησαν τέσσα- α μάρκ.ιε.Β
ρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος,) καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χι- λουκ.κγ.Γ
τὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφάντος δι' ὅλου· εἶπον οὖν πρὸς
ἀλλήλους, Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τί-
νος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, Διεμερίσαντο τὰ * ψαλ.κα.Δ
ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. * Ε
Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σα
σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν
ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει
τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ,
Ἴδε ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ
μαθητὴς * εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα σν
ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Διψῶ. Σκεῦος
οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσ- ψαλ.ξθ.Β
σώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλα-
βε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, σν
παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, (ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ Ζ
σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ· ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ
μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου·) ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶ-

τον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, & ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ
στρατιῶται, καὶ τ̃ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη & τ̃ ἄλλου
τ̃ συσταυρωθέντος αὐτῷ, ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον
αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτ̃ τὰ σκέλη· ἀλλ' εἷς τ̃
στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτ̃ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν
αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτ̃
ἐστὶν ἡ μαρτυρία· κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πι-
ἐξο.ι.c.H » στεύσητε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὀστοῦν οὐ
ἀριθμ.θ.B
Ζαχ.ρ.ιβ.Γ »H συντριβήσεται* αὐτ̃. Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, Ὄψον- * ἀφ'. η
Ματθ.κζ.H »
μαρ.ιε.Δ
λικ.κγ.H ται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τ̃ Ἰησοῦ, κε- ιη
κρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τ̃ Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα σς
τ̃ Ἰησοῦ. καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν & ἦρε τὸ σῶμα α
τ̃ Ἰησοῦ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς ιζ
Κεφ.γ.Α ι
τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑ-
κατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τ̃ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ* ὀθονίοις σπ
α
μετὰ τ̃ ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιά- * ὀν. ρ.λ.σ.ζ
ιδ.ιοῦ
ζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κή-
πῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· ἐκεῖ οὖν διὰ τ̃
παρασκευὴν τ̃ Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τ̃
Ματθ.ιζ.ιθ.κζ.
Μαρ.ιε.κ.
λικ.κγ.Α κ Ἰησοῦν. Τῇ δὲ μιᾷ τ̃ σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ σβ
θ
ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, & βλέπει τὸν λί-
θον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σί- σι
α
μωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς,
& λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τ̃ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδα-
μεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μα-
θητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, & ὁ
Β ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τ̃ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶ-
τος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια,
οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐ-
τῷ, & εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, καὶ
τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τ̃ κεφαλ̃ αὐτ̃, οὐ μετὰ τ̃ ὀθονίων
κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν
εἰσῆλθε & ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν. οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι
δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυ- Γ
τοὺς οἱ μαθηταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς * τὸ μνημεῖον κλαί- * ἐν μνημείῳ.
γ.ε.ζ.η.ιβ
σια
α
ουσα ἔξω. ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ
δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, �ένα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ
σιβ
ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τ̃ Ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν
αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς, Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, & θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστί. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκεί- Δ Μαρ.ιε.Γ
νη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας, κἀγὼ αὐτὸν ἄρω. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, Ῥαββουνὶ, ὃ λέγεται διδάσκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μή μου ἅπτου· (οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου·) πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, & εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου & πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι
σιζ
ἑώρακε τὸν Κύριον, & ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. Οὔσης οὖν ὀψίας E Μαρ.ιε.Γ
θ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τ̃ σαββάτων, καὶ τ̃ θυρῶν κεκλει- λικ.κδ.Ζ
κορ.ιε.Α
σμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τ̃ Ἰου-
δαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας & τὴν πλευ-
σιδ
ρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶ-
πεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ
αὐτῆς. β με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. & τοῦτο εἰπὼν, * ἐνεφύσησε, Γεν.β.B
σιε
ζ
καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. ἀν τινων ἀφῆτε τὰς Ματθ.ιε.Γ.
ἰω ιη.Γ
ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἀν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
ἐκκλ. ν
σιζ
Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τ̃ δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ἐκ τῶν* Z
ι
μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς· ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθη-
ταί, Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτ̃ τὸν τύπον τ̃ ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυ-
λόν μου εἰς τὸν τύπον τ̃ ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν
σιζ
θ
πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν

ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦς τ θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, & εἶπεν, Εἰρή-
Η νη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ, Φέρε ϖ δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ
ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν
πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ σιη
Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ Κύριός μου & ὁ Θεός μου. Λέγει αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἑώρακάς με Θωμᾶ, πεπίστευκας· μακάριοι 5 πεπίστευκας; ς. θ. ιβ. ιη
Κεφ.κα.Η ϖ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ση-
μεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τ μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γε-
γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύ- σιθ
Κεφ.γ.Β. & ς.Ε σητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες,
καὶ ζωὴν * ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτ. Μετὰ ταῦτα ἐφα- * αἰώνιον. β. ϖ
νέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τ θαλάσσης
τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσε δὲ οὕτως· ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέ-
τρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος & Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κα-
νᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτ δύο· λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέ-
γουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν
εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, & ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας
δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν, οὐ μέντοι ἤδει-
σαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστι. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Παιδία
μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Οὔ. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρή-
σετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τ πλή- ι ἴσχυον. γ. Η
Β θους τ ἰχθύων. Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, σκ
τῷ Πέτρῳ, Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ Κύ-
ριός ἐστι, ϖ ἐπενδύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ γυμνός) καὶ ἔβα-
λεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρ-
είῳ ἦλθον· (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πη-
χῶν διακοσίων) σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς οὖν ἀπέβη- σκα
σαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψάριον
ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν σκβ
ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσε τὸ
δίκτυον ἐπὶ τ γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκονταεκ

σκγ τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει αὐτοῖς ὁ
θ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξε-
σκδ τάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. Ἔρχεται οὖν
σκε θ ὁ Ἰησοῦς, & λαμβάνει τ ἄρτον, καὶ * δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψά- * δίδωσιν αὐτοῖς; β
σκϛ ριον ὁμοίως. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μα- Γ
ι θηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ
1 Ἰωαννᾶ. η σκϛ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων 2 Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
θ τούτων; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐ-
σκη τῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου. Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων
2 Ἰωαννᾶ. η. ι 3 Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φι-
σκθ λῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ προβατά μου. Λέγει αὐτῷ τὸ
3 Ἰωαννᾶ. η θ τρίτον, Σίμων 4 Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν
σλ ι αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, σὺ πάντα οἶ-
σλα θ δας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Βόσκε τὰ
σλβ ι προβατά μου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώ- β. Γ. β. α. Γ
νυες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκ-
τενεῖς τὰς χεῖράς σου, & ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. Τοῦ-
το δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τ Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν,
λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει ϖ Δ
μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς & ἀνέπεσεν ἐν Κεφ. ιη. Γ
τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, & εἶπε, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παρα-
διδούς σε; Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε οὗτος δὲ τί;
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρός σε; σὺ ἀκολούθει μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς
ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕ-
ως ἔρχομαι, τί πρός σε; Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν
περὶ τούτων, * καὶ γράψας ταῦτα, & οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν Κεφ. κ. Η
ἡ μαρτυρία αὐτ. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον ϖ
χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν. ΤΚΠ p 203

ΑΠΟ Δαμασκοῦ ἦρξατο, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ιερουσαλὴμ, ἐκεῖθεν εἰς Ταρσόν, κἀκεῖθεν εἰς Αντιόχειαν. Εἶτα πάλιν δεύτερον εἰς Ιερουσαλὴμ, καὶ πάλιν δεύτερον εἰς Αντιόχειαν. κἀκεῖθεν ἀφορισθεὶς μετὰ Βαρνάβα εἰς τὴν Δοσολιὼν, κατῆλθεν εἰς Σελεύκειαν, εἶτα εἰς Κύπρον, ὅθεν καὶ Παῦλος ἦρξατο καλεῖσθαι. εἶτα εἰς Πέργην, εἶτα εἰς Αντιόχειαν τὴν Πισιδίας, εἶτα εἰς Ικόνιον, εἶτα εἰς Λύστραν καὶ Δέρβην τὴν Λυκαονίας, εἶτα εἰς Παμφυλίαν, εἶτα πάλιν εἰς Πέργην, εἶτα εἰς Λύστραν. εἶτα πάλιν τρίτον εἰς Αντιόχειαν τὴν Συρίας, εἶτα πάλιν τέταρτον εἰς Ιερουσαλὴμ διὰ τὴν δευτερονομίαν. εἶτα πάλιν εἰς Αντιόχειαν τὴν Συρίας καὶ τὴν Κιλικίαν. εἶτα πάλιν δεύτερον εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν, ἔνθα ὁν Τιμόθεον περιέτεμνε. εἶτα εἰς τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν. εἶτα εἰς Μυσίαν, εἶτα εἰς Τρωάδα. κἀκεῖθεν εἰς Σαμοθρᾴκην. κἀκεῖθεν εἰς Νεάπολιν, εἶτα εἰς Φιλίππους τὴν Μακεδονίας. εἶτα διελθὼν τὴν Αμφίπολιν καὶ τὴν Απολλωνίαν, ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, εἶτα εἰς Βέροιαν, εἶτα εἰς Αθήνας, εἶτα εἰς Κόρινθον, εἶτα εἰς Εφεσον, εἶτα εἰς Καισάρειαν, εἶτα δεύτερον εἰς Αντιόχειαν τῆς Πισιδίας, εἶτα εἰς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, εἶτα πάλιν δεύτερον εἰς Εφεσον. εἶτα διελθὼν τὴν Μακεδονίαν, ἦλθεν εἰς Ελλάδα. κἀκεῖθεν δι' ὄρους τὴν Μακεδονίαν, ἦλθε πάλιν δεύτερον εἰς Φιλίππους, καὶ ἀπὸ Φιλίππων πάλιν εἰς Τρωάδα, ἔνθα δὴ τὸν Εὔτυχον ἤγειρε πεσόντα. εἶτα εἰς τὴν Ασσον, εἶτα εἰς Μιτυλήνην, εἶτα εἰς τὰ ἀπέναντι Χίου, εἶτα εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν εἰς Μίλητον. ἐκεῖθεν μεταπεμψάμενος τοὺς ἐν Εφέσῳ, ὡμίλησεν αὐτοῖς. εἶτα εἰς Κῶν, εἶτα εἰς Ρόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα, κἀκεῖθεν εἰς Τύρον, εἶτα εἰς Πτολεμαΐδα, κἀκεῖθεν εἰς Καισάρειαν, κἀκεῖθεν πάλιν τέταρτον ἀνῆλθεν εἰς Ιερουσαλήμ. κἀκεῖθεν πρεπεμφθεὶς εἰς Καισάρειαν, καὶ λοιπὸν δέσμιος ὢν ἀπὸ Καισαρείας ἦλθεν εἰς Σιδῶνα, κἀκεῖθεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας, εἶτα εἰς Κνίδον. κἀκεῖθεν πολλὰ παθὼν ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον, ἔνθα ἡ ἔλαφος καθῆψατο τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβής. εἶτα εἰς Συρακούσας, εἶτα εἰς Ρήγιον τῆς Καλαβρίας, εἶτα εἰς Ποτίολους, κἀκεῖθεν πεζὸς ἀνῆλθεν εἰς Ρώμην, ἀπαντησάντων αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν εἰς Απφίου φόρον καὶ Τριῶν Ταβερνῶν. καὶ λοιπὸν εἰσελθὼν εἰς Ρώμην, καὶ διδάξας χρόνον ἱκανὸν, ὕστερον ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ ἐμαρτύρησεν.

ΕΥΘΑΛΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ἁγίου Παύλου, καὶ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ αὐτοῦ τελειώσεως.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ἡγησάμην ἐν βραχεῖ καὶ ὃν χρόνον ἔσχηκε μεμαθηκέναι τὸ κήρυγμα Παύλου, ἐκ τῆς χρονικῆς κανόνων Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου τὸν ἀναφαλαίωσιν ποιήσασθαι. οὗ δὴ τὸν βίβλον μὴ χεῖρας εἰληφὼς, καὶ ταύτην ἀναπολύξας, εὑρίσκω ὁ πάλαι τοῦ Φωτεινὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ιησοῦ Χριστοῦ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Τιβερίου Καίσαρος γεγενημένου, καὶ τὴν τετάρτην δὲ ἀνάστασιν, καὶ πάλιν τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ. καὶ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα εἶδον ἐκεῖ τοὺς ἀποστόλους προχειρισθέντας εἰς διακονίαν τὸν αἰτιφερώνυμον Στέφανον, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτόν. καὶ μετέπειτα φασιν Ιουδαίων πλείστην καταλαμβάνω, καὶ τὸν Στέφανον ἀγωνιζόμενον ἐκεῖσε, καὶ τὸν Παῦλον σὺν αὐθεντικῷ τῷ πόνῳ τοῦ φόνου, ὃς μικρὸν ὕστερον τοῖς ἄρχουσι τῶν Ιουδαίων προβάσας, ὅπως λαὸς ἐκκλίνετο τοῦ ἐς τοὺς ἐν Δαμασκῷ Ιουδαίους καὶ τὸν μαθητῶν. καὶ μέσον δὲ τὴν ὁδὸν λίαν κλῆσις αὐτοῦ γενομένη) τοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς μικρῷ τοῦ σφαλῶσθαι ὃ ἔπος ἐκεῖνο. ὅπερ καθολικὸν δῆτα τὸν ἑνεακαιδέκατον ἔτος Τιβερίου Καίσαρος, καταρξαμένου δὲ Παῦλον τοῦ κηρύγματος φησὶν λίαν ἰσοτελῆ, καὶ τὴν ἄπασαν οἰκουμένην διαδραμεῖν εὐαγγελιζόμενον τὸν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, μέχρι τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους Κλαυδίου Καίσαρος, ἡνίκα μοναζόντος ἦν τὸν Ιουδαίας Φήλικος. ἐφ' ᾧ κατηχηθεὶς ὑπὸ Ιου-

δαίων, τὴν ἀπολογίαν ἐποιήσατο Παῦλος, ὃς δὴ τὸν ἀπόστολον εἰς ὃ τῷ Καισαρέαν δεσμωτήριον κατεῖρξεν ὅλῃ δυσὶν ἔτεσι. μεθ' ὃν διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν Πόρκιος Φῆστος, εὐθὺς φιλανθρώπων ὁρμήσας ὃν ἀπόστολον, τοῖς Ιουδαίοις ὁ τούτῳ μείζων χάρις κατεπάλαιεν. ὅτε οὖν ὁ μακαρίτης νομίσας οὐκ ἀμύνεσθαι τὴν δικαιοσύνην, ἣν Καίσαρα ὑπεκλύσατο, ἑστὼς ὅλῃ τῷ βήματος, ἔφησε λέγων Καίσαρα, καὶ εἰς Ρώμην ἐκπέμπεται τὸν Νέρωνα ὃν Καίσαρα. σημεῖον δὲ αὐτοῦ καὶ Αγρίππας, ὃν καὶ εἰκότως σεμναίχμαλωτὸν τοῦ τῶν ὑπηκόων ὑπεκλύσατο· καὶ Λυκᾶς, ὁ τῶν πεζῶν τῆς ἀποστόλων χαράξας τὰς ὁδούς. κἀκεῖσε οὖν ὅτι τὸν Ρώμης ὁ Παῦλος διετέλεσε ὅλως αὖθις ἐφυλάττετο. ζῶντα γὰρ ἐκ μέσου τούτων ἴσορρος Λουκᾶς ὁ τῆς πεζῶν τῶν ἀποστόλων, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὸ βιβλίον συλλαμβάνων· καὶ καθεξῆς ἤκουσα τότε γινώσκων, ὅδε ὁ μαρτύριον αὐτοῦ ἐκκατέθετο τῇ βίβλῳ. καταλιπόντες γὰρ αὐτὸν ἐκεῖσε Λυκᾶς τε καὶ Αριστάρχος ἐξῆλθον. Εὐσέβιος ὁ τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀκριβῶς τοῦτον καταμάθοις, ἱστόρησεν ἡμῖν ὁ τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τούτου καὶ ὁ μαρτύριον· καὶ φησὶ τὸν Παῦλον δύο ἔτεσι διατρίψαι, καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ λόγον ἀκωλύτως κηρύξαι, ὑπομνηματίσθαι ὅτι τότε λοιπὸν ὅτι Νέρωνος ἀπολογησάμενον τὸν Παῦλον, αὖθις ὅτι τὸ τὸ κηρύγματος διαχρῆναι λόγος ἔχει τέλος, ὡς τοῦ Καίσαρος ἀπολυθέντος, καὶ εὐαγγελίσασθαι ἐφ' ἑτέροις δεκαέξ ἔτεσιν. εἰς ἄκρον δὲ μανίας ὁ Νέρων ἀφικόμενος, φύσιλε λοιπὸν Αγριππίναν τροφὸν τὴν ἰδίαν μητέρα, ἔτι δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν παῖδος, καὶ Οκταουίαν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ ἄλλους μυρίους τὰ λοιπὰ τοσούτους. μετέπειτα δὲ καθολικὸν ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ ὥστε ὅτι τοὺς κατὰ τῶν ἀποστόλων ἐπάρθη σφαγὰς· μεταστάσεως γὰρ ὃν Παῦλον αὖθις, τὰ βήματα πρίσῃ. σημεῖλθε δὲ πάλιν ὁ Λουκᾶς αὐτοῦ. ἔνθα δὴ σὺν ἑβδομήκοντα ὃν Παῦλον τελειοτῷ ἕκτῳ ἔτει τὸ σωτηρίου πάθους, πεντεκαιδεκάτῳ δὲ Νέρωνος μαρτυρήσαι, ξίφει τὸν κεφαλὴν ἀποτμηθέντα. ἐστὶ τοίνυν ἀπὸ τὸ ἑνεακαιδεκάτου ἔτους Τιβερίου Καίσαρος ἐξ οὗ κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον ἤρξατο, ἕως τὸ εἰκοστοῦ δευτέρου, ἔτη τέσσαρα, καὶ τὸ Γαΐου δὲ ὡσαύτως ἔτη τέσσαρα. αὖθις δὲ καὶ τὸ Κλαυδίου ἔτη μικρῷ ἐλάττω τεσσάρων καὶ δέκα, ὃν διαδεξάμενος Νέρων τεσσαρεσκαίδεκάτου ἔτους τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς, ὃν ἀπόστολον ἀνεῖλε. χρόνῳ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος Τιμοθέῳ, ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ, οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ Κύριός μοι πάρεστι, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. Τοῦτον δὴ Νέρωνα λέοντα εἰ) λέγων. Περὶ δὲ τὸ δευτέρας, ἐν ᾗ καὶ τελειοῦται τὸ κατ' αὐτὸν μαρτύριον, φησὶ, Τῷ καλῷ διακονίαν ἐν πληροφόρησον. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκε. Καὶ ὅτι Λουκᾶς ἐστὶν πάλιν σὺν αὐτῷ, μετ' ὀλίγα τῆς ἐπιστολῆς, Ἀσπάζεταί σε (χαίρει) Λουκᾶς ὁ σὺν ἐμοί. Εξῆς οὖν ὁ πᾶς χρόνος τὸ κηρύγματος Παύλου, εἴκοσι καὶ ἓν ἔτος· καὶ δύο ἕτερα ἔτη, ἃ διετέλεσεν ἐν τῷ τῷ Καίσαρος δεσμωτηρίῳ· ὡς δὲ τούτοις πάλιν τὰ ἐν Ρώμῃ ὡσέτερα δύο ἔτη, καὶ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη δέκα· ὥστε εἰ) τὰ πάντα ἔτη ἀπὸ τῆς κλήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς τελειώσεως, τεσσαράκοντα καὶ πέντε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

α' Περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀποστόλων καὶ διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁδοιπορίας τῶν ἁγίων. Καὶ περὶ ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ τῆς καινοτομίας τοῦ Χριστοῦ. καὶ ὅτι ὁ ἀνάστασις ἀποστρατεύει παράπτωσις.

β' Περὶ τῆς διδαχῆς τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τῆς θαυμάτων τῆς ἀναστάσεως Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ. Ἔτι, Περὶ ἀνθρωποκτονίας Ἀνανίου καὶ Σαπφίρης. Περὶ δύο ἀποστόλων.

γ' Περὶ διακονίας τῶν ἁγίων πνεύματος διὰ φανερώσεως, ὧν ἐμοὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἐπιτελεῖται παρὰ τῶν ἀποστόλων. Ἔτι, Περὶ τῶν πρώτων διακόνων τῆς ἐκκλησίας. Περὶ τῆς ἁγίας Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος, ὃν τῶν ἀποστόλων. Περὶ πίστεως τῶν μαρτύρων, καὶ ὅτι ὁ βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπαγγελίας. Περὶ θαυμάτων τῶν ἁγίων, καὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Περὶ τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως τῶν ἁγίων. Περὶ τῆς καταχθέντος ἐλεημοσύνης, σύμπνοιας, καὶ συμφωνίας πρὸς σύστασιν αὐτῶν. Ἔτι δὲ, Περὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ζήλῳ ἐκκλησίας, καὶ κρίσεως τῶν ἁγίων. Περὶ τῆς ἀπολο-

για τ Χριστ διαμένοντες π τ χάριτος. Περὶ ἀπιστίας τ̃ ἐν
ἱερ̃ῶσιν, ὡς οὐκ ἐδύναντο εἰσελθεῖν δι' ὑπόνοιαν τ̃ Χεσὶ
κατ' αὐτ̃ν ἐπιστρέψαι. Ἐξήγησις τ̃ δ' ἀνυπ-
όστατον εἶναι τ̃ ἀπόστολον πᾶσι κατηγορίαις.

α Περὶ διακρίσεως τ̃ παραδιδομένων κανόνων τ̃ πνευμάτων. Ἐν
ᾧ, Περὶ Δίκαιον τ̃ Σατανᾶ ἐν τ̃ πυρὶ αὐτ̃ν παλιτῆς.

β' Ὅτι ἐκ κακοποιοῦ ἐμβαλόντος τ̃ πονηροῦ πνεύματος, ἀγγέ-
λους ἐκβαλεῖν πύκτας ἐξέλασε, ἐκ τ̃ βίᾳ ἀκαθάρτους κρύπτειν
τ̃ ἰσχύν. Ἐν ᾧ, Περὶ Ταβιθᾶ τ̃ φιλοχήρου, ὡς ἤγειρεν ὁ Πέτρος
διὰ προσευχ̃ς ἐν Ἰόππῃ.

γ' Περὶ Κορνηλίου, ὅτι τ̃ πρὸς αὐτ̃ν ὁ ἄγγελος, καὶ ὅσα πολὺν
πρὸς Πέτρον ἐραστὸν ἐποίησε κλήσεως ἐπ' αὐτ̃ν ἐρρέθη. Ἐν ᾧ,
Ὅτι μεταστάντες ὁ Πέτρος ἦλθε πρὸς τ̃ Κορνήλιον. Ἐπαναλήψις
δ' τ̃ ἀγγέλου ἐπιμεμφόμενον τ̃ ὑφηγήσατο Κορνηλίῳ. Πέτρου
κατήχησις ἐς Χεσὸν, ἐξ τ̃ ἔτι πνεύματος ἁγ̃ ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας
ὁρατὰ, καὶ ὅπως ἐβαπτίσθη ὑπὸ τ̃ οἰκείων ἐν τ̃ πιστεύσαντας.

δ' Ὡς Πέτρος ἐν Ἱερ̃σολύμοις τ̃ ἐλθόντα τ̃ γνησίως διηκρίβωσε πρὸς
ἀποστόλοις διακρίνων πρὸς αὐτ̃, ἰσοτιμίαν τ̃ βαπτίσματος ἐπι-
μαρτύρατο πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ε' Προφητεία Ἀγάβου περὶ λιμοῦ οἰκουμενικ̃ς καὶ χαροποιΐας,
πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ϛ' Ἡρῴδου τ̃ βασιλέως κατάσχεσις. Ἐν ᾧ, Πέτρου σύλληψις πρὸς
Ἡρῴδου. Ὅπως ἐκ τ̃ αὐτ̃ ὁ ἄγγελος ἦλθε κελεύσματος ἐξέλκυσε
τ̃ δεσμῶν· καὶ ὁ Ἡρῴδης εἰμφανὴς ἡμέρας γενόμενος τοὺς φύ-
λακας τοὺς ἀδελφοὺς, ὧν ἀνεχάρησε. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ φυλάκων κο-
λάσεως· καὶ μετάστασις περὶ τ̃ εἰς Ἡρῴδου πικρᾶς
καὶ ἀλόγου καθηγησίας.

ζ' Ἄπιστος βασιλεὺς ἐκ Παύλου πρὸς ἕνωσιν πνεύματος εἰς Κύ-
προν, ἔνθεν ἀπιστίαν τ̃ ἐπιστρατ Χεσὸν ἐς Ἐλύμαν τὸν
μάγον.

η' Παῦλος ἐν Πέργῃ τ̃ Παμφυλίας ἐς Χεσὸν, ἔνθεν ἔστιν ἐκ Πα-
φίας τ̃ πορείας, ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐν ᾧ, Περὶ μισθ̃ τ̃ ἐκ-
λογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς. Περὶ μισθ̃ τ̃ ἐκλογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς
τ̃ ἐκλογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς.

θ' Περὶ Ἰουδαίων ἐπιστάσεως τ̃ συναφθέντα χ̃ Σπφάνου. Αὐτ̃ τ
δημηγορία· καὶ τ̃ πρὸς Ἀβραὰμ διαθήκης τ̃ Θεο̃, καὶ
περὶ τ̃ δούλων παρεισηρχῶν. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ λαοῦ
τ̃ πυρωσίας, ἐξ ἀναγκαιοτάτου τ̃ ὡῶν Ἰσραὴλ· καὶ περὶ ἡμέ-
ρων Μωϋσέως. καὶ περὶ τ̃ πρὸς αὐτ̃ν ἀναφορᾶς ἐν τ̃ ὄ-
ρει Σινᾶ. Περὶ Κόδου τ̃ μοχθηρίας τ̃ ἐγκοπῆ, ἀχρὶ χρό-
νων Σολομῶντος, ἐξ ἧς τ̃ ναοῦ κατασκευ̃ς. Ὁμολογία
τ̃ ἀφορατ̃ν ἀξίας Ἰησοῦ Χεσοῦ ἀποκαλυφθείσης αὐτ̃,
ἐφ' ἧ ἀληθ̃ς ἡγεμόνος ὁ Στέφανος, ἀγιάζων ἐκκλησίαν.

ι' Περὶ ἀγωγ̃ς τ̃ ἀκκλησίας, ἐξ Θφ̃ς Σπφάνου. Ἐν ᾧ, Περὶ
φιλίππου τ̃ ἀποστόλου, πόθεν ἰαζάμενον τ̃ ἐν Σαμαρείᾳ.

ια' Περὶ Σίμωνος τ̃ μάγου, πιστεύσαντος ἐν βαπτίσματι, καὶ ὑπὲρ
ἐπίρροιαν πλείονος. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ Πέτρου ἐν Ἰωάννου πρὸς
αὐτοὺς ἀποστολ̃ς. καὶ ἐπίκλησις τ̃ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ
τοὺς βαπτισθέντας.

ιβ' Ὅτι ἐξ ἀγγέλου ἐν πύρᾳ ἁγ̃ ὁδηγεῖ ὁ Θεὸς τ̃ εὐσεβεῖς, ὅλον ἐκ
τ̃ χ̃ τὸν ἄνθρωπον. Εὐαγγέλιον.

ιγ' Περὶ τ̃ ἐραστ̃ν θείας κλήσεως Παύλου, εἰς ἀποστολὴν χ̃. Ἐν
ᾧ, Περὶ ἰάσεως ἐν βαπτίσματος Παύλου διὰ Ἀνανίου χ̃
κηρύγματος Θεο̃· παρρησίας τ̃ αὐτ̃ ἐν συναγωγαῖς τ̃ διὰ
Βαρνάβα πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

ιδ' Περὶ λίθου παραλυτικ̃ς ἰαθέντος ἐν Λύδδῃ διὰ Πέτρου. Ἐν
ᾧ, Περὶ Ταβιθᾶ τ̃ φιλοχήρου, ὡς ἤγειρεν ὁ Πέτρος διὰ προσευχ̃ς ἐν Ἰόππῃ.

ιε' Περὶ Κορνηλίου, ὅτι τ̃ πρὸς αὐτ̃ν ὁ ἄγγελος, καὶ ὅσα πολὺν
πρὸς Πέτρον ἐραστὸν ἐποίησε κλήσεως ἐπ' αὐτ̃ν ἐρρέθη. Ἐν ᾧ,
Ὅτι μεταστάντες ὁ Πέτρος ἦλθε πρὸς τ̃ Κορνήλιον. Ἐπαναλήψις
δ' τ̃ ἀγγέλου ἐπιμεμφόμενον τ̃ ὑφηγήσατο Κορνηλίῳ. Πέτρου
κατήχησις ἐς Χεσὸν, ἐξ τ̃ ἔτι πνεύματος ἁγ̃ ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας
ὁρατὰ, καὶ ὅπως ἐβαπτίσθη ὑπὸ τ̃ οἰκείων ἐν τ̃ πιστεύσαντας.

ις' Ὡς Πέτρος ἐν Ἱερ̃σολύμοις τ̃ ἐλθόντα τ̃ γνησίως διηκρίβωσε πρὸς
ἀποστόλοις διακρίνων πρὸς αὐτ̃, ἰσοτιμίαν τ̃ βαπτίσματος ἐπι-
μαρτύρατο πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ιζ' Προφητεία Ἀγάβου περὶ λιμοῦ οἰκουμενικ̃ς καὶ χαροποιΐας,
πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ιη' Ἡρῴδου τ̃ βασιλέως κατάσχεσις. Ἐν ᾧ, Πέτρου σύλληψις πρὸς
Ἡρῴδου. Ὅπως ἐκ τ̃ αὐτ̃ ὁ ἄγγελος ἦλθε κελεύσματος ἐξέλκυσε
τ̃ δεσμῶν· καὶ ὁ Ἡρῴδης εἰμφανὴς ἡμέρας γενόμενος τοὺς φύ-
λακας τοὺς ἀδελφοὺς, ὧν ἀνεχάρησε. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ φυλάκων κο-
λάσεως· καὶ μετάστασις περὶ τ̃ εἰς Ἡρῴδου πικρᾶς
καὶ ἀλόγου καθηγησίας.

ιθ' Ἄπιστος βασιλεὺς ἐκ Παύλου πρὸς ἕνωσιν πνεύματος εἰς Κύ-
προν, ἔνθεν ἀπιστίαν τ̃ ἐπιστρατ Χεσὸν ἐς Ἐλύμαν τὸν
μάγον.

κ' Παῦλος ἐν Πέργῃ τ̃ Παμφυλίας ἐς Χεσὸν, ἔνθεν ἔστιν ἐκ Πα-
φίας τ̃ πορείας, ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐν ᾧ, Περὶ μισθ̃ τ̃ ἐκ-
λογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς. Περὶ μισθ̃ τ̃ ἐκλογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς
τ̃ ἐκλογ̃ς καὶ ἀποστολ̃ς.

κα' Περὶ τ̃ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκ πίστεως χαρᾶς ἐκβάντος διὰ τ̃ ἀπο-
στόλου, καὶ τ̃ ἐν Ἱερ̃σολύμοις ἐκ τ̃ ἀπιστίας τ̃ Ἰουδαίων
ἐκ τ̃ ἀπειθείας τ̃ ἀκοῦσαι τ̃ ἀποστόλου. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ ἐν
Ἀντιοχείᾳ ἐκ πίστεως χαρᾶς ἐκβάντος διὰ τ̃ ἀποστόλου, καὶ τ̃ ἐν
Ἱερ̃σολύμοις ἐκ τ̃ ἀπιστίας τ̃ Ἰουδαίων ἐκ τ̃ ἀπειθείας τ̃ ἀκοῦσαι τ̃ ἀποστόλου.

κβ' Περὶ τ̃ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκ πίστεως χαρᾶς ἐκβάντος διὰ τ̃ ἀπο-
στόλου, καὶ τ̃ ἐν Ἱερ̃σολύμοις ἐκ τ̃ ἀπιστίας τ̃ Ἰουδαίων
ἐκ τ̃ ἀπειθείας τ̃ ἀκοῦσαι τ̃ ἀποστόλου. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ ἐν
Ἀντιοχείᾳ ἐκ πίστεως χαρᾶς ἐκβάντος διὰ τ̃ ἀποστόλου, καὶ τ̃ ἐν
Ἱερ̃σολύμοις ἐκ τ̃ ἀπιστίας τ̃ Ἰουδαίων ἐκ τ̃ ἀπειθείας τ̃ ἀκοῦσαι τ̃ ἀποστόλου.

κγ' Ὅτι διὰ πολυτίμου ἐν τοῖς ἐξ ἐθνῶν πιστεύουσι δίκαιοι ἐκ
πίστεως ἐ νόμου. Ἐν ᾧ, Ἐπιστολὴ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν,
καὶ τὴν φυλακτέων. Ἐπιβρήσις Παύλου πρὸς
Βαρνάβαν, καὶ Μάρκου.

κδ' Περὶ τ̃ κατηχήσεως Τιμοθέου, ἐξ τ̃ χ̃ ἀποκαλυφθ ἀφίξεως
Γαλάτου εἰς Μακεδονίαν. Ἐν ᾧ, Περὶ πίστεως καὶ ἀγά-
πης ἐκ τ̃ χ̃ καὶ ἀναστάσεως. Καὶ περὶ ἰάσεως τ̃ πνεύματα
πάντες ἐχόντες πνεύματος, ἐξ τ̃ τ̃ Γαλάτου καὶ ἀρξάμε-
νοι διαπόντου. περὶ τ̃ συμβαινουσῶν ἐν τ̃ σεισμοῦ καὶ δεσμῶν,
ἐξ ὅπως πιστεύσας ὁ ἀρχιφύλαξ, ἐκ αὐτ̃ τὴν τ̃ νυκτὸς ἐβα-
πτίσθη παυτίως. Ὅτι ἀφεκπλήκτης ἐκλύθεν πᾶν ὁ τ̃ τὸ
δημοσιεύειν ὁ ἀπόστολοι.

κε' Περὶ τ̃ πάντων χαλεπ̃ς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐ κηρύγματος ἔτεκ-
φυγ̃ς τ̃ Παύλου ἐς Βέροιαν, καὶ πάλιν ἐκ τ̃ ἐς Ἀθήνας.

κϛ' Περὶ τ̃ ἐν Ἀθήναις ἐπ' Ἀρειοπαγίτου καὶ ἑτέρων, φιλοσόφων τ̃ κηρύ-
γματος, καὶ διατριβ̃ς τ̃ Παύλου.

κζ' Περὶ Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης, ἐξ τ̃ Κορινθίων ἀπιστίας, τῆς τ
ἐν τ̃ προσχώρων ἐν αὐτοῖς διδασκίας ἐ Θεο̃ ἀποκαλυφθ̃-
σης ἐ Παύλ. Ἐν ᾧ, Περὶ Κέρκυρα ἐρχομένου ἐγκλ̃μάτων, πι-
στεύσαντος σὺν ἑτέροις πολ, ἐ βαπτισθέντος. Ὅτι κατὰ
κυνηγίαν ἐν Κορίνθῳ, ὁ Παῦλος ὑπεχώρησε· ἦλθον τε πρὸς
Ἐφεσον καὶ διαλέξεις, ἐξηλθεν. Περὶ Ἀπελλοῦ πιθ̃ς
λογίου τε καὶ πιστοῦ.

κη' Περὶ βαπτίσματος, ἐξ τ̃ ἁγίου πνεύματος ἐδωρεᾶς δοθείσης
διὰ προσευχ̃ς Παύλου πᾶς ὁ Ἐφέσου πιστεύσασι. ἐ περὶ
ἰάσεως λαοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ ὡῶν Σκευᾶ· ὑπηρ οὐ δεῖ
ἐπιχειρεῖν ἀπιστεῖς, ἐ αἰτιάσεις τ̃ πίστεως ἡμῶν ἐθνικοῖς. ἐ περὶ
ἐξομολογήσεως τ̃ πιστευόντων. Περὶ τ̃ ὁ Ἐφέσου κινη-
θείσης ταύτης ὑπὸ Δημητρίου τ̃ ἀργυροκόπου χ̃ τ̃ ἀ-
ποστόλων.

κθ' Περὶ ὁδοῦ Παύλου, ὁ τ̃ περὶ θανάτου ἀ ἀκαλήπτως Εὐτύχου
διὰ πεσοῦσης ὁ Τρωάδι παραίνεσις τε αὐτ̃ πιμελ̃κὴ
πρὸς τοὺς ὁ Ἐφέσου πρεσβύτερος. Ἐν ᾧ, Παράπλους Παύ-
λου ἀπὸ Ἐφέσου ἀχρὶ Καισαρείας τ̃ Παλαιστίνης.

λ' Ἀγάβου προφητία περὶ τ̃ ζωνθέντων ὑ Παύλῳ ὁ Γλήμ.

λα' Παραίνεσις Ἰακώβου πρὸς Παῦλον, περὶ τ̃ μὴ ἀκολ̃ κα-
λύειν Ἑβραίους ἀπελπιτεῖσθαι.

λβ' Περὶ ὁ ὁ Ἱεροσολύμ χ̃ Παύλ κατηγορίας ἐπαξίας ὅπως τ
αὐτ̃ ὁ χιλίαρχος τ̃ πλήθους ἐκαιρέτισε. Ἐν ᾧ, Παύλου
κατάστασις περὶ ἑαυτ̃, καὶ ὁ εἰς ἀπόστολον αὐτ̃ κλήσεως.
Περὶ τ̃ ὁ Ἀνανίας πρὸς τ̃ Παῦλον ὁ Δαμασκοῦ εἶπεν,
ὁ πλασίας τ̃ καὶ φωνῆς Θεο̃ ἡμοιβ̃ς πρὸς αὐτ̃ν
ὁ τ̃ ἱερ̃. Ὅτι μέλλων ὑπ' τ̃ νύκτα ὁ Παῦλος τυπίσας, ἐ-
πων ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, ἀπέδη.

λγ' Ὅσα Παῦλος κατασκ̃ς εἰς τ̃ συνέδριον, ἐπαθ τε καὶ εἶπ, ἐ
ἀγυσίλλου ἐπιτροπ̃ς.

λδ' Περὶ ἐπιβολ̃ς μισητ̃ν ὑπὸ Ἰουδαίων χ̃ Παύλ, ἐ μη-
νύσεως αὐτ̃ πρὸς Λυσίαν. Ἐν ᾧ, Ὅτι παρεπέμφθη ὁ Παῦ-
λος ὑ ἡγεμόν εἰς τ̃ Καισάρειαν μ̃ προφητ̃ν ἐγκλημάτων
Τερτύλλου περὶ Παύλου κατηγορία, καὶ αὐτ̃ ἀπολογία ὅτι
τ̃ ἡγεμόνος.

λε' Περὶ Φίλιππος διαλόγῳ, καὶ τ̃ ὑπὸ τ̃ μεγαλωσ̃ς τ̃ ἐπ'
αὐτ̃ διακρίσεως Γαΐου καὶ ἑτέρων.

λϛ' Ἀρείστης καὶ Βερνίκης παρουσία, καὶ πῶς περὶ χ̃ Παύλου.
Ἐν ᾧ, Κατάληψις Γαΐου ἐν πλοίῳ, περὶ τ̃ ἐν τόπῳ ὑπόστασε
αὐτ̃, ἐ πλοποιΐας τ̃ διαφθοράν. Εἰς ὑδὸν πλοῦ Ἰουδαίους Γαΐους, Ἀριστάρχους ἐκ τ̃ Θέσσ.

λζ' Ῥωμ Παύλου ἐπὶ Ῥώμης, πολλοῖς τ πλοῦ μηνύσεσι
πίμπλασι. Ἐν ᾧ, Παράπλους Παύλου περὶ τὴν Μελίτην
καὶ τ̃ ἐν τ̃ ἐκεῖσε διατριβ̃ς. Ἐν ᾧ, Ὅτι ἐν Μελίτῃ ὁ Παῦλος
ἐβλάβη ὑπὸ τ̃ ἐχίδνης, καὶ τ̃ ἐν τ̃ ἐκεῖσε ἰάσεως.

λη' Ἐλθόντες Ῥώμην, ἐ περὶ τ̃ ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίων.

μ' Περὶ διαλέξεως Γαΐου, ἐ περὶ τ̃ ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίων.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη, οἷς καὶ παρέσχεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τ̃ Θεο̃· καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τ̃ πατρός, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τ̃ γ̃ς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτ̃, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τ̃ καλουμένου ἐλαιῶνος,

Β

1 ἀποστόλοις, διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο. ε.ι.

2 παρήγγειλεν. ι

ὃ ἐστιν ἀπέχον σταδίους ἑβδομήκοντα.

Λκ. κη. Η
ἰω. ιδ. & ιθ. Δ
Κεφ. β. Α
ια. Γ. ιθ. Α
ματθ. γ. Γ
μρ. α. Β
λκ. γ. Γ
ἰω. α. Δ.

Κεφ. β. Λ

Λκ. κη. Η

ὁδὸν ἰούσης Ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον,
ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ ἦσαν καταμένοντες ὅ, τε Πέτρος &
Γ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,
Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων
ὁ Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου· οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρ-
τεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶ,
καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθη- 3 ἀδελφῶν.
τῶν εἶπεν (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκο-
σιν) Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην,
ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ, περὶ
Ψαλ.μ.Γ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι
ἰω.ιγ.Β κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς δια-
Ἰω.μ.Α κονίας ταύτης. οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τοῦ μισθοῦ
τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύ-
Ματθ.κζ. Α θη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοι-
κοῦσιν Ἰερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
Δ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτέστι χωρίον αἵματος. γέγρα-
" πται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρη-
Ψαλ.ξη.Γ " μος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ. Καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐ-
Ψαλ.ρη.Β " τοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν 4 λαβέτω.C.ια
παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰη-
σοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ
γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλού- 5 Ἰωσῆν.α
μενον Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἴουστος, & Ματθίαν. Καὶ προσευ
ξάμενοι εἶπον, Σὺ Κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον
ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς δια- 6 τόπον.β.
κονίας ταύτης & ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι
εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, & ἔπεσεν ὁ 7 αὐτῶν.ι.
κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, & συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀπο-
Β στόλων. Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντη- ν
Κεφ.α.Α κοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐγένετο
Κεφ.α.Α ια.Β.ιβ.Α ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ
ματθ.γ.Γ μκ.α.Β
λκ.γ.Γ

ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐ-
τοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα
ἕκαστον αὐτῶν. καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρ-
ξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐ-
τοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰου-
δαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνε-
χύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐ-
τῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλή-
λους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ B
πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννή-
θημεν; Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ & κατοικοῦντες τὴν
Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν
Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη τῆς
Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ & ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰου-
δαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες & Ἄραβες ἀκούομεν λαλούν-
των αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἐξί-
σαντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες,
Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον, Ὅτι γλεύκους
μεμεστωμένοι εἰσί. Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρε τὴν
φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, & οἱ
κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ
ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου· οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνε- Γ
τε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό
ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχά Ἰωήλ.β.Ζ
ταις ἡμέραις (λέγει ὁ Θεὸς,) ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑ-
μῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, & οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν
1 ἐνυπνίοις.α. ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται. καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς
1.ια. δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
μου, καὶ προφητεύσουσι· & δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,
καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. ὁ
ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν
ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ

Ρωμ.ι.Γ ,, ἔσαι, Γᾶς ὃς ἂν ⸓ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται.
Δ Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν Ⓝ
Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυ-
νάμεσι καὶ τέρασι & σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέ-
σῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε, τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ
καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες διὰ χειρὸς ἀνόμων,
προσπήξαντες ἀνείλετε· ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδῖνας 2 ἅδου.β.
τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐ-
Ψαλ.ιε.Γ ,, τοῦ. Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην Ⓝ Κύριον ἐνώ-
,, πιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
,, Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά
,, μου· ἔτι δὲ & ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· Ὅτι οὐκ ἐγκα
,, ταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, οὐδὲ δώσεις Ⓝ ὅσιόν σου
,, ἰδεῖν διαφθοράν. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με
Ε ,, εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν
γ.Βασ.β.Β μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ, ὅτι
καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι
Ψαλ.ρλα.Γ τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρ-
κῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ
σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προϊ-
Κεφ.ιγ.Ε δὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὐ κατε-
Ψαλ.ιε.Β λείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν
μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν
τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν
ὑμεῖς βλέπετε & ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς,
Ψαλ.ρι.Α ,, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δε-
Ζ ,, ξιῶν μου, Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου. Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον
καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον Ⓝ Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐ-
σταυρώσατε. Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, εἶπόν τε
πρὸς τὸν Πέτρον & τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν ἄν-
δρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Μετανοήσατε, καὶ
βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ⸓ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς

ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος·
ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς
εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἑτέ-
ροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει, λέγων, Σώ-
σητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως
ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθη- H
σαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. ἦσαν δὲ προσκαρ
τεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων & τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει
τοῦ ἄρτου & ταῖς προσευχαῖς. Ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος·
πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. * πάντες
* ὡς Ἱερουσα-
λήμ. φόβος τι
ἦν μέγας ὅτι
πάντας αὐτοὺς.
ια.
δὲ οἱ 2 πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, & εἶχον ἅπαντα κοινὰ, καὶ τὰ Κεφ.δ.Ζ
κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, & διεμέριζον αὐτὰ
πᾶσι, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε. καθ' ἡμέραν τε προσκαρτε-
2 πιστεύσαντες. ροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον,
μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει & ἀφελότητι καρδίας,
αἰνοῦντες τὸν Θεὸν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ
3 ἐκκλησία ὅπερ
τὸ αὐτὸ Γ' ἔθος
δηλοῖ. Δ. ε.
Κυρίῳ προσέτιθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ⸓ἐκκλη-
σίᾳ. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον Ⓝ εἰς τὸ ἱε-
ρὸν, ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην· καί τις ἀνὴρ
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν
καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὡραίαν
τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ
ἱερόν· ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν,
ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν
τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσ-
δοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀργύριον & χρυ-
σίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας
αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε. παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐ-
τοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυδρά. & ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπα- K B
τει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν & ἀλλόμενος
καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα
καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐ-

πλήθους ἀκούοντας καὶ ἐκπλησσομένους ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι ἀυτοῖς. κρατοῦντες δὲ τὸν Ἰησοῦν κατέθεντο εἰς τήρησιν ἕως τῆς αὔριον, ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ· καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν· τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ

Κεφ. α. Ζ

Γ

Matth. κζ. Γ
μάρ. ιε. Β
Λουκ. κγ. Γ
Ἰωαν. ιη. Η

Δ

Δευτ. ιη. Γ

Γεν. κβ. Γ

Ἀνοικ. κλ. Ζ

* μάρ. η. α. ιω

ι προκεχειρισμένον. ω.

ἐπέτρεψαν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον, ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ· καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν· τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ

Ψαλ. ριζ. Δ
ματθ. κα. Δ
μάρ. ιβ. Α
λουκ. κ. Γ
πράξ. κη. Δ
α. πέτ. β. Α
ῥωμ. θ. Η

Γ

Ματθ. α. Δ

Δ

καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος
Κεφ. δ. καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ, πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. Ἀπολυθέντες ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ παιδός σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας* ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν Κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου, μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδία καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,* χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ ἑκά-

* ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. β. ad. 1. 28.

σῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. Ἰωσὴς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως,) Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.
Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε* τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον σοι ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς, εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε. Ἡ δὲ εἶπε, Ναὶ, τοσούτου. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτὴν, Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε. Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν. Εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά. καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλῆθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαν-

ι Σαμ. 1. 11.

* ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

* Χριστοῦ. α. 1. 1α.

ι Σαμ. 1. 1α.

ι Σαμ. α.

ι ἐξ. 1. 1α.

ι Παρ. 1. 1α. * ἀπελάσαντο δὲ ὑπὸ πάσης ἀσθενείας, ἢν εἶχε ἕκαστος. β.

τες. Ἀνασας ὁ ἀρχιερεὺς κ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵ- ς
ρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς
χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, κ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δη-
Δ μοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνοιξε τὰς θύρας τ
φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς, εἶπε, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες
λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύ-
της. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐ-
δίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς κ οἱ σὺν αὐτῷ, συνε-
κάλεσαν τὸ συνέδριον κ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τ υἱῶν Ἰσραὴλ,
& ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. ⓓ δὲ ὑπη-
ρέται παραγενόμενοι * οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ. ἀναστρέ- * καὶ ἀνοίξαν-
ψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕ- τες τὴν φυλα-
ρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, κ τοὺς φύλακας ἑ- κὴν. β.
ξω ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. Ὡς 4 ἔσω. β.
δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ
Ε & οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παρα-
γενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες
οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκον-
τες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις,
ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν ἵνα μὴ λι-
θασθῶσιν. Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· κ ἐπη-
ρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελίᾳ παρηγγεί-
λαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πε-
πληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε
ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς
Κεφ. η. Β ὁ Πέτρος κ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ
ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
Ζ διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν
καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, κ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τ
ῥημάτων τούτων, & τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς
πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Ⓞ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, κ ἐβουλεύον- 4 ἀκούσαντες κ'
το ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος Ⓖ, θ. ιγ.
ὀνόματι Γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ,

ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· εἶπέ τε πρὸς
αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀν-
θρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡ-
μερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, * ᾧ προσε- * μέχρι. α. ἡμ
κολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ ς προσκολλήθη.
πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Η
Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος Ⓖ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
ἀπογραφῆς, κ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀ-
πώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπίσθησαν. κ τὰ
νῦν λέγω ὑμῖν, ἀποστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, κ ἐάσατε
αὐτούς, ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο,
καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐ-
τό, μήποτε κ θεομάχοι εὑρεθῆτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, & προσ-
καλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, κ ἀπέλυσαν αὐτούς. Ⓓ μὲν οὖν ἐ-
πορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατ ἐ-
νόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν
ἐν τῷ ἱερῷ κ κατ οἶκον ἐπαύοντο διδάσκοντες κ εὐαγγελι-
ζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πλη- ς'
ς θυόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς
τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερι-
νῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τ
μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας Ⓦ
λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελ-
φοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύματος
ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡ-
1 κατασήσωμεν. μεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου 2 προσκαρτε-
ρήσομεν. ια. 17 σομεν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους. καὶ ἐξε- Β
λέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως κ πνεύματος ἁγίου,
κ Φίλιππον καὶ Πρόχορον & Νικάνορα κ Τίμωνα κ Παρ-
μενᾶν κ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τ
ἀποστόλων· κ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ
ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε, κ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστ.

η 3 χείρις. β. ση. 1. ια.

Γ Στέφανος ὴ πλήρης ⁽¹⁾πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίη τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ²διέσπασαν δέ τινες τῆ ἐκ τῆ συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας & Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ· καὶ ⁽³⁾οὐκ ἴσχυον ἀνθιστῆναι τῆ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ὦ ἐλάλει. ⁴τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, Ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν. Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτόν, & ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ⁵ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος τοῦτο οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τῦ ἁγίου τούτου καὶ τῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτῦ λέγοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες ⑭ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

ζ Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς, ⁶Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆ συγγενείας σου, & δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαρράν. Κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ⑮ τὸν πατέρα αὐτῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, & οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτῆ, & τῷ σπέρματι αὐτῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ⁷ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια, & τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός. & μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς, & οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, & περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· & ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες ⑯

*ὦ Στεφάνῳ. β

* διὰ τ ὀνόματος τῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. β. ή.

* τῇ οὖσι ἐν αὐτῷ. β.
* τῷ λόγῳ. β.
* διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ' αὐτοῦ μὴ πάσης παῤῥησίας. μὴ δυνάμενοι οὖν ἀντιφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ. β.

Γεν. ιϛ. Α
„ „ „ „

ἡμᾶς; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς (ω) Αἰγύπτιον; Ἔφυγε δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμασε τὸ ὅραμα. προσερχομένου δὲ αὐτῷ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὸν στεναγμὸν αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς. καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. Τοῦτον (ω) Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; *τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ· οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ, αὐτοῦ ἀκούσεσθε. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν, ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος Ἰσραήλ; καὶ ἀνελάβετε τὸ σκηνὴ τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους

Ἐξοδ. γ. Α

Ἐξοδ. ζ. π. θ. ι. ια. ιοδ.

Ἐξοδ. ιε. Α

Δευτ. ιη. Γ

Ἐξοδ. ιθ. Α

Ἐξοδ. λβ. Α

Ἀμὼς ε. Η

5 πυελφλογός. ι

7 ἐθαύμαζε. Π

* ἐφ' ἡμᾶς. ι.

8 σωὺ χρεί. ση. ια.

9 Αἰγύπτῳ. α. η. ε. θ.

οἷς ἐποίησαν προσκυνεῖν αὐτοῖς· Καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν, τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν τὸν τύπον ὃν ἑωράκει, ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ, ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει Κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; Σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε, οἵτινες ἐλάβετε (ω) νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς διηνοιγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτὸν· καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

θ' Σαῦλος δὲ ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πεσὼν ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἤκουσε φωνῆς λεγούσης πρὸς αὐτόν, Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Ὁ δὲ εἶπε, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπε, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Καὶ τρέμων καὶ θαμβῶν εἶπε, Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιῆσαι. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοὶ, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπε. χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγε καὶ οὐκ ἔπιε.

Ἐξοδ. κθ. Δ
Ἐρ. π. Β
Ἰησοῦ γ. Γ.

α. Βασ. ιε. Γ
β. Βασ. ζ. Α
α. παρ. ιζ. Α
ψαλ. ρλα. Α
γ. Γασ. ς Α
Κεφ. ιζ Ζ.
Ἡσαΐου ξς. Α

Γ ερεμ. θ Η
Ἐζεχ. μδ. Β
Γ ερεμ. ς. Γ

10 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν. ι.

Ἐξοδ. ιθ. Α

11 κράζοντες. η

* ὠτῶν. η.

Κεφ. κβ. Ε

Κεφ. κβ. Ε

1 διθ. ι. ια. ιγ

δὲ ⓣ Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. [2] ᾠδεσείχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ, ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ ᾠδεσείχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ *μεγάλη. Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς, ἦν ᾠδοκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, ἐξίστατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν ᾠδὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, οἵτινες καταβάντες ᾠδοσηύξαντο ᾠδὲι αὐτοῖς, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον· οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.

Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ᾠδοσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων, Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε ᾠδὸς αὐτὸν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης,

2 ᾠδεσείχον δὲ. β. ι. ια.

* καλουμένη. η. ι. ια.

ιᾶ

ᾠδοκαλεῖ καὶ. β.

ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ ᾠδὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. *Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες ⓤ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεφαν εἰς Ἰερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν [4] εὐηγγελίσαντο. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε ᾠδὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει ᾠδοσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν ᾠδοφήτην Ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν ᾠδοφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν, Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον, ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη, Ὡς ᾠδόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἀφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπε, Δέομαί σου, ᾠδὸς τίνα ὁ ᾠδοφήτης λέγει τοῦτο· ᾠδὸς ἑαυτὸν, ἦ ᾠδὸς ἕτερόν τινα; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καὶ φησὶν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι. Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα Κυρίου

* ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα οὐ διελίμπανεν. β.

3 ὑπέστρεφον. β

4 εὐηγγελίζοντο. β.

Ησαΐου γ. Γ

ἥρπασε τ̃ Φίλιππον, κ̀ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἐκέτι ὁ εὐνοῦχος. Ἐπορεύετο γὰρ τ̀ ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δ̀ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον. ⁊ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τ̃ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

Γαλατ. α. Γ θ΄ Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ιγ̄ ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τ̃ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, ⁊ πεσὼν ἐπὶ τὸν χοῦν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; Εἶπε δ̀, Τίς εἶ Κύριε; Ὁ δ̀ Κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε, Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀναστὰς ⁊ εἴσελθε εἰς τ̀ πόλιν, κ̀ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τ̃ φωνῆς, μηδένα δ̀ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δ̀ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τ̃ γῆς· ἀνεῳγμένων δ̀ τ̃ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπε. χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. ⁊ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, κ̀ οὐκ ἔφαγε οὐδὲ ἔπιεν. Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, κ̀ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι, Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδού ἐγώ Κύριε. Ὁ δ̀ Κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τ̀ ῥύμην τ̀ καλουμένην Εὐθεῖαν, κ̀ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα. ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται. (Καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα ⁊ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψῃ.) Ἀπεκρίθη δ̀ ὁ Ἀνανίας, Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τ̃ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ· ⁊ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τ̃ ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦός ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν ⁊ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλ-

Κεφ. κβ. Β. καὶ κς. Γ. ῥωμ. θ. Α α. κορ. ιε. Β β. κορ. ιβ. Α

Γ

* ὁ Ναζωραῖος. ια. 1 διώκεις. δηλ. διώκοντ. τω. 2 καὶκεῖ. ο. ι.

B

θεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, εἶπε,

* ε. θ. ιγ. Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τ̃ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε παραχρῆμα, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δ̀ ὁ Σαῦλος μετ' τ̃ ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινὰς· κ̀ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Χριστὸν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τ̃ Θεοῦ. Ἐξίσαντο δ̀ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, ⁊ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δ̀ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, * κ̀ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δ̀ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· παρετηροῦντο τε καὶ πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σαργάνῃ. Παραγενόμενος δ̀ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· κ̀ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, ⁊ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος * καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς. οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, ⁊ * ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας ⁊ Σαμαρείας ἐἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο. Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. εὗρε δ̀ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνό-

* α. ι. θ. ιγ. 2 εἰς. α. σ. ιγ.

* νυκτὸς. ια.

3 ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία. σ. 4 εἶχεν εἰρήνην. οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη. β. 5 ἐπληθύνετο. β ιη̄

β Κορ. ια. Η

Δ

Ε

Ζ

μαπ, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σαρωνᾶν, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθητρια ὀνόματι Ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν. λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς. ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας, καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε, Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτὴν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διαπαντός· εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε, Τί ἐστι, Κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. οὗτος λαλήσει σοί τι σε δεῖ ποιεῖν.

ι. ἡ.κ.ι ιγ.ιγ. ὃ δὲ ἐστι, πάντων χείρονα, ὃς καὶ εἰς ῥήματα προς ἐπ. ὃν ἐν ᾧ ἐπιθήσει σὺ δὲ πᾶς ὁ ἥκιστ ἐν.

Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην. Ἐγένετο δὲ προσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι. παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέτρασιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτὸν, Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε, Μηδαμῶς Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ δὲ Πέτρου ἐνθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν, εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν παρεστε; οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγε-

ἡ καὶ ἀκαθαρτον. α.

* ἐμαθήτες. α

* ἡ. ε. θ. ιγ.

* β. ἡ. θ. ι. ιγ.

* ὡσεὶ ἡ. ι.

2 τότε εἰσαγαγὼν ὁ Πέτρος ἐξένισεν αὐτούς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε. β.

* ὧναι. ι.

νεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναπαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν
Ⓝ Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πό-
δας προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε, λέγων, Ἀνάστηθι· * ἀ ποιῆς β.
κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσῆλθε, 3 ἢ γοῦ ἐλω. ᾳ.ι
καὶ εὑρίσκει συνηλυθότας πολλούς; ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑ-
μεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ, κολλᾶσθαι ἢ Ιω.ιη.Ε
προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοι-
νὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον
Ε μεταπεμφθείς. * πυνθάνομαι οὖν, Τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ * ὁφ' ὑμῶν
με; Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης β.ᾳ.
τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος
ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμ-
πρᾷ, καὶ φησι, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλε-
ημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ-
πην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξε-
νίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος * βυρσέως παρὰ θάλασσαν, ὃς πα- * ὑτος.ι.
ραγενόμενός λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε,
σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ παρεσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμέ-
να σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν, Ἐπ' ἀλη-
θείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεὸς, Δβλλεν. ι.Δ
Z ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιο- β.παρ.ϑ.Β
σύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ἰώβ.λη.Β
εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, (οὗτός ἐστι πάντων σοφίας ς.Β
Κύριος)· ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἐκκλη παπ-
ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν κοδ λε.Β
Ἰωάννης· Ἰησοῦν Ⓝ ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ῥαμ.ϛ.Β
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος χαλατ.β.Β
πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἐρεσ.ϛ.Β
ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν κολ.γ.Δ
ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ, ὃν * ἀνεῖλον κρε- * ε.ηᾳ.ι.ιγ.
μάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔ- α.πέτρ α.Γ
δωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς Λκα.ηᾳ.Γ
προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ

συνεπίομεν αὐτῷ, μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγει-
λεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡ- H
ρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν· τούτῳ πάντες οἱ
προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνό- Ιερεμ. λα.Ζ
ματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέ- μιχ.ζ.Δ
τρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάν- κεφ.ιϑ.Β.
τας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πι-
στοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων
γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος,
Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναται τοῦτο, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τού-
τους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον, καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσ-
* Ιησοῦ Χρι- ἔταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. * τότε
στοῦ ᾳ.ι.ια. ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰου- ιᾱ
δαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο Ⓝ λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέ-
βη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
τομῆς, λέγοντες, Ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας
ιζ. εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ιζ̄
ι εἰσῆλθε, καὶ συνέφα- ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ
γεν. ᾳ.ε.ια προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέτασσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμέ-
νην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ. εἰς ὃν ἀτενίσας κα-
τενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπε-
τὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι,
Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. Εἶπον δὲ, Μηδαμῶς Κύριε·
ὅτι παῦν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. B
Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἃ ὁ Θεὸς ἐ-
καθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν
ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄν-
δρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ
Καισαρείας πρός με. Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα, συνελθεῖν αὐτοῖς,
μηδὲν διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ
οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν

πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῇ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς, ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν Θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, Ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν. Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας. ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύματος, λιμὸν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κα-

Κιφ.β.Α

Κιφ.α.Α. καὶ ιθ.Α. ματ.γ.Γ. μδρ.α.Β λκε.γ.Γ ἰω.α.Δ

Γ

Δ

ι. *τοῦ μὴ δεῖσθαι αὐτοὺς πνεῦμα ἅγιον. ς.ια.

*τοῦ ἰδεῖν αὐτούς. α.ι.

τοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· οἱ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ιη Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς ιβ χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας· ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ, καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον (ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων) ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἤμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι δυσί, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι. πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν· εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὸν, Περιζώσαι, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίγη αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε, Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος· οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ. Ἡ δὲ

Γ

*καταβαθμὸς ἐπὶ ἑπτὰ βαθμοὺς, καὶ. β.

*ἀδελφοὶ. α.

ι. μαίνῃ. α.ι.

διήγειρεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Φ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ ἐξέστησαν. Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δὲ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος
Δ ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρὼν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι. καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς Καισάρειαν διέτριβεν. Ἦν δὲ ὁ Ἡρῴδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερουσαλὴμ* πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Κεφ. ια. Δ

* εἰς Ἀντιόχειαν. α. 1

ιβ Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε δή μοι τὸν τε Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων. Εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν* τινα μάγον

1 Μαθητ. β. 18

* ὅλην. ἀ. 1. πα. ἐκεῖ ἀφῖχθαι. ε. πε.

2 Βαρ' Ἰησοῦν. ε Βαριησοῦν. ἀ. 17. ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ· οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας (οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δὲ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν, εἶπεν, Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐπὶ σε, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου. Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίας, καὶ
Γ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοὶ, Εἴ τις ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κἀκεῖθεν ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ἔτη τεσσαράκοντα· καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας, Εὗρον Δαβὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν Δ

* ὡς ιη. ια. 3 προσκλήσεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. η. ι.

1 Μαθητ. β. 18

4 Αἰγύπτ. ε. ι.

5 κατεκληροδότησεν. η. ε. θ.

Ἐξοδ. α. Α
Ἐξοδ. ιγ. Δ
Ἐξοδ. ις. Α
Γενεσ. ιη. Α
Κριτῶν γ. Β
α. Βασ. ν. Α
α. Βασ. δ. Γ. καὶ ι. Α
α. Βασ. ιγ. Γ
Ψαλ. πα. Β
α. βασ. ιγ. Γ

μου, ὃς ποιήσω πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ
σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰη-
σοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου
αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. ὡς δὲ ἐ-
πλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶ-
ναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπό-
δημα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβρα-
ὰμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σω-
τηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν
προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναν-
τες ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἠτήσαν-
το Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ πε-
ρὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνη-
μεῖον. ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέ-
ρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερου-
σαλήμ, οἵτινες εἰσὶ μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς
ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γε-
νομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν
ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέ-
γραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέ-
στησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διά-
φθορὰν, οὕτως εἴρηκεν, Ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πι-
στά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθο-
ράν. Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῇ τοῦ Θεοῦ βου-
λῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε
διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. γνωστὸν
οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁ-
μαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ
νόμῳ Μωσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦ-
ται. Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προ-
φήταις, Ἴδετε οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε,
ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ
πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. Ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συνα-

ὁ ἦγεν εἰς τὴν σωτηρίαν, προκηρύξαντος. θ. ια. ιγ.

Ησαΐ. ια. Α
Ματθ. γ. Α
μάρ. α. Α
λουκ. γ. Α
Ἰω. α. Γ
μάρ. α. Α
Ματθ. γ. Β
Ἰω. η. Γ
Ματθ. κζ. Ε
μάρ. ιε. Β
λουκ. κγ. Γ
Ἰω. ιθ. Ε. Ζ
Ματθ. κη.
μάρ. ις.
λουκ. κδ.
Ἰω. κ.
Ψαλ. β. Β
ἑβρ. α. Β
Ησαΐ. νε. Β
Κεφ. β. Β
ψαλ. ιε. Δ
γ. Βασ. β. Β

* σωτ. ι.

* τῶν ι. ι. ια.

* ἢ ὑπολέγατε. α. δ. ι. ια.

7 ὁ. π.

γωγῆς τῶν Ἰουδαίων, προσκαλουμένου τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάβ-
βατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς
συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομέ-
νων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσ-
λαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.
Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀ- Η
κοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους,
ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγο-
μένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμε-
νοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπεὶ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐ-
τὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφό-
μεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος, Τέθεικά « Ησαΐ. μθ. Β
σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. «
Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἐχάρη, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυ-
ρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.
διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰου-
δαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμο-
νας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν
Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων
αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν Ματθ. ι. Β
ἐπ' αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ μάρ. ς. Β
πνεύματος ἁγίου. Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ λουκ. θ. Α κβ
εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆ-
σαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.
Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυ- ι ἀπειθήσαν-
χὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέ- τες. ζ
τριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ
λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι
διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ
μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ὡς δὲ ἐ-
γένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐ-
τῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόντες κατέφυγον
εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν πε-

χς ιν

Β εἰς χώρον, καὶ κεῖ ἦσαν διαπελαζόμενοι. * Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπεπάτηκει· ὃν τοῦτ' ἤκουσε τοῦ Παύλου λαλοῦντος. ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, * Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἥλετο καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν· ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι

Γ Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρ-

Δ νάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διῆλ-

* Ἐκαθέζετο τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο. ὁ δὲ Παῦλος ἐβαρύνετο ἀκούειν τοῦ Λυστρέως. β.

* οἱ λέγω, ὡς τὴν ὀνομασίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. α.β. ε.ι.ια.

† ἁγ. ρμε. Β
Ἀποκ. ιθ'. Β

† ἁγ. π. Γ

2 ὑμῶν. η.ια

β. Κορ. ια. Ζ

θόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀτταλείαν· κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἠνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. διέτριβον δὲ οὐκ ὀλίγον χρόνον σὺν τοῖς μαθηταῖς. Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς, Ὅτι ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στάσεως καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλήμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τήν τε Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες Ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι· καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν, καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι

Κεφ. ιγ. Α

ιε Γαλ. ε. Α

* τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων. ια

1 περιτμηθῆτε, ἢ ᾧ ἔθει Μωϋσέως περιπατῆτε. οὐ. β.
2 ζητήσεως. α. ο.ε.ια.ιγ

3 τῶν πεπιστευκότων. ια

Κεφ. ι. Β

Κεφ. Γ
α. κορ. α. Α
Ματθ. κγ. Α

Γ

διʼ αὐτῶν. μζ ὃ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς, Ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων, Ἄνδρες ἀδελφοί ἀκούσατέ μου· Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτὴν, ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτοὺς, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ ἀπ᾽ αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν. Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας, ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε. Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον

Κεφ. ιδ. Β

Κεφ. ιε. Α

Δ ιν. α. β. γ

Ε

Ζ

ι. α. β. γ

ι. α

ι. α

ι. α

καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· * Ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην· τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν· ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς· τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις, πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσι. Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν· καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν· πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς,

* ὀπτ. Α

2 πύλης. Β

3 ὑμῖν. ει ια

ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων, Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. Αἰτήσας δὲ φῶτα, εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ· καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα· ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο, πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ. Ἡμέρας δὲ γενομένης * ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. * Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, Ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας ἔβαλον εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Ζ

Η

* σωὴλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν. καὶ θαμβηθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γενόμενον, ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπέστειλαν τοὺς ῥαβδούχους. β

* οὐς ἐθὲς παρέλαβες. ϛ

ῥήματα ταῦτα τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς τραλλησιανούς. οἱ δὲ, ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες, Ἠγνοήσαμέν τινα καὶ ὑμεῖς, ὅτι ἦτε ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, λέγοντες, Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν συνεφαφῶσιν ὑμῖν, βλέποντες καὶ ὑμᾶς. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς, ἦλθον πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, διηνήσαντο ὅσα ἐποίησε Κύριος αὐτοῖς, καὶ παρεκάλεσαν αὐτούς. β

β. Κορ. ια. Ζ
α. Θεσ. β. Α

ιζ Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς κε
Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ
εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα
τρία διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ πα-
ρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,
καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Καί
τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ
καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναι-
κῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦν- 2 προσελαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπει-
τες Ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας θοῦντες τῶν ἀγοραίων. ζ.17
Β πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες
τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς δῆμον· μὴ
εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ
τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες, Ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαν-
τες, οὗτοι, καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι
πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουσι, βασιλέα
λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πο-
λιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ
Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέ-
Γ ροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων
ἀπῆεσαν. (οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐ-
δέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀ-
νακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως· πολλοὶ μὲν οὖν
ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
μόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.) Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσ-
σαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ
Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ, σαλεύοντες *τοὺς ὄχλους. * καὶ σαλεύοντες. α. ς. 1. 1α
εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δέ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.
Δ οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λα-
βόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, ἐξῆεσαν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχο-
μένου αὐτοὺς τὸν Παῦλον, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ,

θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο μὲν οὖν
ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀ-
γορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. Τινὲς δὲ
τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δὲ,
Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν
ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν
Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ Ε
αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέ-
ρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα ἂν θέλοι
ταῦτα εἶναι. (Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς
οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν καινότερον.) Στα- κς
θεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου, ἔφη, Ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· διερχόμε-
νος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν
ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦ-
τον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ Ζ
ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων Ψαλμ. μθ. Β
θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ
πνοὴν καὶ πάντα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀν-
θρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὁρίσας προ- 1 καὶ τὰ. ο.1.
τεταγμένους καιροὺς, καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ζη- 2 προστα-
τεῖν Κύριον, εἰ ἄραγε ψηλαφήσαιεν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καίτοι γμένους. α. ο.
γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπαρχόντα· ἐν αὐτῷ ε.θ.17
γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑ- Λεσβου.
μᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. Γένος οὖν ὑπάρ- Ησαΐου μ. Β
χοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ Η
λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι
ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τὰ
νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, διό-
τι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιο-
σύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παράσχων πᾶσιν, ἀναστήσας αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν. Ἀκούσαντες δὲ ἀναστάσιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον,

ⓓ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

ιη Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ἦλθεν κζ
εἰς Κόρινθον· καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, (διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,) προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργάζετο· (ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.) διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ Β
πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις * ⓝ Χριστὸν, Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλα- * ιζ. ε.ι
Κεφ. ιγ. Η ματθ. ι. Β σφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι * Ἰούστου, σεβομένου τὸν Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν * Τίτου. ι
συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος Γ
ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιωπήσῃς, διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισε δὲ * ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς * ἐν Κορίνθῳ. Ε
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον Δ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες, Ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ ζητήματά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ

τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην ⓝ τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος, καὶ οὐδὲν τούτων Ε
τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν. Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, (καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,) κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. κατέντησε δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις· ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν, ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰπών, Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, θεοῦ θέλοντος. Ζ
Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου. Καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ ποιήσας χρόνον ⓝ τινὰ, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατέντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς· οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ Η
πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν. ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν, Ἰησοῦν. κ
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών τινας μαθητὰς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. Εἶπε δὲ Παῦλος,

Κεφ.α.Δ. ϗ ια.Γ μαθ.γ.Γ μδρ.α.Δ λκ.γ.Γ ιω.α.Δ

Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, * τῷ λαῷ λέγων, * παντ. ϡ.ια
εἰς (Ν) ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτέστιν, εἰς † Χεισὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τ̃ Κυείυ
Ἰησοῦ, * καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τ̃ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ * εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. β
Β πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ϗ ἐλάλουν τε γλώσσαις, ϗ ἐπροφήτευον. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. Εἰσελθὼν δὲ εἰς
τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος, ϗ πείθων τὰ περὶ τ̃ βασιλείας τ̃ Θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν * ἐνώπιον * τ̃ Θεοῦ. ϡ.ια
τ̃ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός. * Τοῦτο δὲ ἐ- * ἀφ' ὥρας πέμ-
γένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας † τὴν Ἀσίαν, ἀ- πτης ἕως δε-
κοῦσαι † τὸν λόγον † Κυείυ Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε ϗ Ἕλληνας. δυνά- κάτης. β
μεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τ̃ χειρῶν Παύλου,
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ † τ̃ χρωτὸς αὐ-
τοῦ σουδάρια † ἢ σιμικίνθια, ϗ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς 1 ϗ σημικίν-
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπε- θια. ι
Γ χείρησαν δέ τινες * ἀπὸ † τ̃ περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν * καὶ. ϡ.ε.ι.ια
ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
τ̃ Κυείου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν ὑμᾶς * τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ * διὰ. ια
Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ οἱ † τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε,
Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, ϗ † Παῦλον ἐπίσαμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα
τὸ πονηρὸν, καὶ † κατακυριεύσας † αὐτῶν † ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε 2 κατακυριεύ-
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τ̃ οἴκου ἐκείνου. σαν. α.ε.θ.ι.ιγ
Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε ϗ Ἕλλησι τοῖς κατοι- 3 ἀμφοτέρων.
κοῦσι † Ἔφεσον, ϗ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, ϗ ἐμε- β.ϡ.ια.
Δ γαλύνετο τὸ ὄνομα τ̃ Κυείυ Ἰησοῦ. Πολλοί † τε τῶν πεπιστευκό-
των ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι ϗ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις
αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες
τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον (Ν) πάντων, ϗ συνεψήφισαν τὰς
τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτω κατὰ
κράτος ὁ λόγος τ̃ Κυείουηὔξανε καὶ ἴσχυεν. Ὡς δὲ ἐπληρώθη

ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν † Μακεδονίαν
ϗ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλὴμ, εἰπὼν, Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι
με ἐκεῖ, δεῖ με ϗ Ῥώμην ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδο-
νίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον ϗ Ἔραστον, αὐτὸς ἐ-
πέσχε χρόνον εἰς † Ἀσίαν. ἐπιμένετο δὲ κατ' τὸν καιρὸν ἐκεῖνον σάρα-
γος οὐκ ὀλίγος περὶ τ̃ ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀρ- Ε
γυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρεῖχετο τοῖς τε-
χνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, οὓς συναθροίσας ϗ τοὺς περὶ τὰ τοι-
αῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τ̃ ἐργα-
σίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστι· ϗ θεωρεῖτε ϗ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον (Ν)
Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης † Ἀσίας ὁ Παῦλος ὁδὶ πείσας με-
τέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινό-
μενοι. οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τ̃ μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν
λογισθῆναι, μηδὲ μέλλειν δὲ καθαιρεῖσθαι † τὴν μεγαλειότητα αὐτ̃ς, 4 τὸ μεγαλειό-
ὃν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ ϗ γενό- τητος. ϡ.ε.ι
μενοι πλήρεις θυμοῦ, * ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις * θυμώντες εἰς
Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁ- τὴν ἀμφοδον. β
μοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, σύναρπάσαντες Γάϊον ϗ Ἀρίσταρ- Ζ
χον Μακεδόνας, σύνεκδήμους † Παύλου. Παύλου δὲ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς (Ν) δημον ἐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί. τινές
δὲ ϗ † τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν,
παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν
ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν δὲ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, ϗ οἱ πλείους
οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τ̃ ὄχλου προε-
βίβασαν Ἀλέξανδρον, ' προβαλόντων αὐτὸν † Ἰουδαίων. ὁ 5 προβεβιβά-
δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας † τὴν χεῖρα ' ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ σθων. α.ϡ.ιγ
δήμῳ. ' Ἐπιγόντων δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ 6 τηλικ. ϡ.ια
πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφε- 7 ἐπιγόντες. π
σίων. Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς † τὸν ὄχλον, φησὶν, Ἄνδρες Ἐ- Η
φέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει † τὴν Ἐφεσίων πόλιν
νεωκόρον οὖσαν † τ̃ μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ † τοῦ Διοπετοῦς;
Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμέ-
νους ὑπάρχειν, ϗ μηδὲν προπετὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς

ἀνδρας τούτους οὐτε ἱεροσύλους οὐτε βλασφημοῦντας τ̄ θεὰν
ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος ⁊ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρὸς τι-
να λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκα-
λείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι [8] περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννό- 8 πραιτώρ. ι
μῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται· καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι
στάσεως περὶ τ̄ σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ
δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ ταῦ-
τα εἰπὼν, ἀπέλυσε τ̄ ἐκκλησίαν. Μετὰ δὲ τὸ παύ- κθ′
σασθαι Ⓦ θορυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς [1] μαθη- 1 μαθητὰς, παρακαλέσας, ἀσπασάμενος ἁ.
τὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς τ̄ Μακεδονίαν. ση.ε.ια
Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ
πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενο-
μένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι
εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδο-
νίας. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τ̄ Ἀσίας [2] Σώπατρος * Βεροιαῖος· 2 Σωσίπατρος.
Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος καὶ Γάϊος Δέρβαῖος ση.θ.ιγ.
καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. οὗτοι [3] προελ- * Πύῤῥου. α.
θόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ση.ε.ι.ια
Β ἡμέρας τ̄ ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, ⁊ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς 3 προσελθόντες. α. ση.ε.ιγ
εἰς τ̄ Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας
Κεφ.β.Δ ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τ̄ σαββάτων, συνηγμένων [4] τ̄ μαθητῶν τοῦ 4 ἡμῶν. ση.ι
κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐ-
παύριον, παρέτεινέ τε τ̄ λόγον μέχρι μεσονυκτίου· ἦσαν δὲ λαμ
πάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦσαν συνηγμένοι. Καθήμενος 5 ἡμῶν. π.
δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τ̄ θυρίδος, καταφερόμε-
νος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατε-
νεχθεὶς ἀπὸ τ̄ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τ̄ τριστέγου κάτω, καὶ ἤρθη νε-
κρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, ⁊ συμπεριλαβὼν
εἶπε, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς
Γ δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. Ἔλαβον δὲ Ⓦ παῖδα ζῶντα,
καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ
τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν Ⓦ Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλ-

λων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην. Κἀκεῖθεν
ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου. Τῇ
δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλ-
λίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον· ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος πα-
ραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ χρήσηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι
ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς
Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀπὸ δὲ τ̄ Μιλήτου πέμ- Δ
ψας εἰς Ἔφεσον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλη-
σίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν*, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐπί- * ἡμῶν ὅλων αὐτῶν. β. καὶ, πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδόν.
στασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τ̄ Ἀσίαν, πῶς
μεθ' ὑμῶν τὸν παντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ * ἀδελφοί. δ. ια
μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρα-
σμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τ̄ Ἰουδαίων·
ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι
ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ ⁊ κατ' οἴκους, διαμαρτυρό-
μενος Ⓘ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν,
καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ νῦν ἰδοὺ
ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν Ε
αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον κ̄τ̄ πόλιν διαμαρτύρεται, * λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις * μοι. ση.ε.ι
μένουσιν*· ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν * ἐν Ἱεροσολύ-
μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι Ⓦ τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, μοις. β
καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρ-
τύρασθαι * τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ * Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι. β
ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκ ἔτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ. διὸ μαρτύρομαι
ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος
πάντων· * οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ διαγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν * ὑμῖν. ι. ιγ Ζ
τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς ⁊ παντὶ τῷ ποι-
μνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί
νειν τ̄ ἐκκλησίαν τοῦ * Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου * Κυρίου καὶ. α. ση.ε.ια. ιγ
αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν
μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ

ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον * τῇ παντὶ ποιμνίῳ προσέχετε ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου, κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

καὶ Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα. Καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῖς ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἰερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως. καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, προσηυξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς, ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ

* ὑμῶν. ᾳ. ι. ια.

1 ἀναφανέντες. ϖ ἴσως ἀναφάναντες.

2 ἐξελθόντες, ἤλθομεν. α. ᾳ. ι

Κεφ. ς. Β

εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ λ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι Ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε, Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. Γ

* ἔφη. ι

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, * Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ καὶ * τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

2 προσκυνασάμενοι. ι. καὶ κρ΄, ἀποσκευασάμενοι. α. ᾳ. ε. ια. ιγ

* πνές. ᾳ. ι.

3 ἀσπασάμενοι. ᾳ

λα΄ Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσήει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ, Θεωρεῖς ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων; καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι * περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστί; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν * ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ

Δ

Κεφ. ιη. Ε. Ἀριθμ. ς. Γ

Κεφ. ιθ. Δ

* τοῖς περὶ Φρύγιος. ια

* ἀφ. ια

μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ, τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος προσλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων. ἔτι τε καὶ
Z Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. (ἑωράκεισαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.) ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς προσλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. Τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσὶ· καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ. μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὸ παρεμβολεῖον. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοῖς ἀναβαθμοῖς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, αἶρε αὐτόν. Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὸ παρεμβολεῖον ὁ Παῦλος, λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἀνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεὺς, οὐ Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν

Κριθμ. ς. Ε

ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ. πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας. (Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρεῖχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν,) Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον, ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ Κύριε; Εἶπέ τε πρός με, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἐμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρός με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκὸν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν σὺν ὄντων μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι, Σαοὺλ ἀδελφὲ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέ-

Κεφ. κα. Η
Κεφ. κβ. Α
Κεφ. θ. Α

1 βλαβὴς, καὶ τὸν νόμον μαρτυρούμενος. τω. * ἐν Δαμασκῷ. τω.

ψαντα εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ,
γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ
Ε ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἰερουσαλὴμ, διότι οὐ παραδέξονταί σου
τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπί-
Κεφ.κ.Α σανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγω-
γὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχέετο τὸ αἷμα Στεφάνου
Κεφ.ζ.Η τοῦ [2] μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ σύνευδοκῶν τῇ
ἀναιρέσει αὐτοῦ, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐ-
τόν. Καὶ εἶπε πρός με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξα-
ποστελῶ σε. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ
Ζ [3] καθῆκον αὐτὸν ζῆν. Κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων
τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, ἐκέλευσεν
αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἀγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν, εἰπὼν μά-
στιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπε-
φώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ [4] προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς
τὸν [6] ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ
ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος,
προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων, Ὅρα τί μέλλεις
ποιεῖν. ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. Προσελθὼν δὲ ὁ χι-
Η λίαρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί.
Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πο-
λιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ
γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες
αὐτὸν ἀνετάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥω-
μαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς. Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλό-
μενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς, τὸ, τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων,
ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχι-
ερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔ-
στησεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ
εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευ-
μαι τῷ Θεῷ, ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας
ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ
Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε, Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεὸς, τοῖχε κεκονια-
μένε.

2 τοῦ στομάρτυρος. α.ε. τοῦ, καὶ προτοῦ μάρτυρος. ι

3 καθῆκον. α. ε. ια. ιγ τοῦ, καθῆκεί. ν. ι

* δεῖπαλεῖον. ι

4 προσέτεινεν. ι. ια

5 τελ. ι

6 ἑφεστῶτα. ι

μένε· Σὺ καθῆ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανόμως κελεύεις
με τύπτεσθαι; Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ
λοιδορεῖς; Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχι-
ερεύς. γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. Γνοὺς
δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φα
ρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ
Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις
τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος· Σαδ
δουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε
πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ
κραυγὴ μεγάλη. καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ
θεομαχῶμεν. Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χι-
λίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στρά-
τευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν
παρεμβολήν. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος
εἶπε, Θάρσει Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἰερου-
σαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. Γενομένης
δὲ ἡμέρας, ποιησάντες τινες τῶν Ἰουδαίων συνωμοσίαν, ἀνεθεμά-
τισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες, μήτε φαγεῖν μήτε πεῖν ἕως οὗ ἀποκτεί-
νωσι τὸν Παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν
συνωμοσίαν πεποιηκότες, οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυ-
τοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. νῦν
οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅ-
πως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐ-
τὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελ-
φῆς Παύλου τὸ ἐνέδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν
παρεμβολὴν, ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ
Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπά-
γαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν

Ε ἐξοδ.κβ.Δ

Β Φιλιπ.γ.Α

2 φαρισαίων.

Γ

Δ

4 καὶ. ια. ιγ

5 τὸ ἐνέδρευ. ν. ι. ι

r.i.

οὖ ϖαραλαβὼν αὐτὸν ἦγαγε ϖρὸς τ̃ χιλίαρχον, καὶ φησιν,
Ὁ δέσμιος Παῦλος ϖροσκαλεσάμενός με ἠρώτησε, ζδτον τ̃
νεανίαν ἀγαγεῖν ϖρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμε-
Ε νος ὖ τ̃ χειρὸς αὐτ̃ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν,
ἐπυνθάνετο, Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε ὖ, Ὅτι οἱ Ἰου-
δαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον
καταγάγῃς τ̃ Παῦλον, ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον ϖυνθάνεσθ
ϖερὶ αὐτ̃. σὺ οὖν μὴ ϖεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ
αὐτ̃ ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς,
μήτε φαγεῖν μήτε πεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν. καὶ νῦν ἕτοιμοί
εἰσι ϖροσδεχόμενοι τὸ ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χι-
λίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, ϖαραγγείλας, μηδενὶ ἐκλαλῆ-
σαι, ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας ϖρός με. Καὶ ϖροσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τ̃ ἑκατοντάρχων, εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας* διᾳ- * ὑπόπλους. ση.ι
κοσίους, ὅπως ϖορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομή-
Ζ κοντα, ϛ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ τρίτης ὥρας τ̃ νυκτός·
κτῆνή τε ϖαρασῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώ-
σωσι ϖρὸς Φήλικα ⓦ ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστολὴν ϖεριέ-
χουσ τὸν τύπον τοῦτον. Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι
Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τ̃ Ἰου-
δαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρα
τεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι· βουλόμε-
νος ὖ γνῶναι τ̃ αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτ̃
εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν εὗρ ⓦ ἐγκαλούμενον ϖερὶ ζητημά-
Η των τ̃ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ὖ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα
ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν
ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα ϖρός σε, ϖαραγ-
γείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ ϖρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρ-
ρωσο. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατ̃ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀ-
ναλαβόντες τ̃ Παῦλον, ἤγαγον διὰ τ̃ νυκτὸς ἐς τὴν Ἀντιπα-
τρίδα. τ̃ ὖ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς ϖορεύεσθαι σὺν αὐ-
τῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν ϖαρεμβολήν. οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τ̃
Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, ϖαρέ-
στησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς ὖ ὁ ἡγεμὼν κ̃ ἐπερωτή-

σας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ ϖυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,
Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου ϖαραγέ-
νωνται. Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ ϖραιτωρίῳ τ̃ Ἡρῴδου φυλάσ-
σεσθαι. Μετὰ δὲ ϖέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς κδ
1 μ̃ ϖρεσβυ- Ἀνανίας μ̃ τ̃ ϖρεσβυτέρων κ̃ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτι-
τέρων ζωῶν καὶ σ. ε. ι. ια. νες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κ̃ τ̃ Παύλου. κληθέντος ὖ αὐτ̃,
ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος, λέγων, Πολλῆς εἰρήνης τυγ-
χάνοντες διὰ σοῦ, κ̃ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ
2 πάντοτε. σ διὰ τ̃ σ̃ ϖρονοίας, πάντη τε καὶ ϖανταχοῦ ἀποδεχόμεθα,
κράτιστε Φῆλιξ, μ̃ ϖάσης εὐχαριστίας. Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν σὺντόμως τ̃ σ̃ ἐπιει- Β
κείᾳ. εὑρόντες γὰρ ⓦ ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, κ̃ κινοῦντα στάσιν
3 στάσεις. σ. ι. ια πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κ̃ τὴν οἰκουμένην, ϖρωτοστάτην τε
τ̃ τ̃ Ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβη-
λῶσαι, ὃν κ̃ ἐκρατήσαμεν, καὶ κ̃ τὸν ἡμέτερον ⓦ νόμον ἠθέλη-
σαμεν κρίνειν. ϖαραγενόμενος δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος, μ̃ πολλ̃
βίας ἐκ τ̃ χειρῶν ἡμῶν 4 ἀπήγαγε, * κελεύσας τοὺς κατηγό-
4 ἀφῆκεν. α. η * καὶ ϖρὸς σε ρους αὐτ̃ ἔρχεσθαι ἐπὶ σε. παρ' ὃ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας πε-
ἀπέστελε. η ρὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. Γ
5 ὧν. ια
6 συνεπέθε- 6 συνέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
τησαν. τ. Ἀπεκρίθη ὖ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τ̃ ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ
πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν * τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπίσταμαι, 7 εὐ-
* δικαίων. σ. ε. ι ια θυμότερον τὰ ϖερὶ ἐμαυτ̃ ἀπολογοῦμαι, δυναμένου σου γνῶ-
7 εὐθύμως. σ. ι. ναι ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην
ϖροσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με
ϖρός τινα διαλεγόμενον, ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε
* α. σ ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κ̃ τ̃ πόλιν, οὔτε παρασῆσαί με δύ- Δ
* σοι. σ. ι νανται * ϖερὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ ὖ τοῦτό σοι, ὅτι
κ̃ τὴν ὁδὸν ταύτην λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ ϖατρῴῳ
* ἐν τοῖς. σ. ι. ια Θεῷ, πιστεύων ϖᾶσι τοῖς κ̃ ⓦ νόμον καὶ τοῖς * ϖροφήταις γε-
γραμμένοις, ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι ϖροσ-
δέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε κ̃ ἀδίκων.
* καὶ. σ. ι. ια 8 ἐν τούτῳ δὲ * αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν 8 ἔχειν ϖρὸς
8 ἔχων. α. ε. τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων

Κεφ.ια.Δ προφερόμενος ὑγεμονεύσας ποιήσων ἐς τὸ ἔθνος μου καὶ τοῖς ἱερο-
σολυμίτοις: ἐν οἷς δίκαιόν με ἡγεμονευόμενον ἐν τῷ ἱερῷ οὐ μετ' ὄχλου 8 ἐν αἷς. ν.ι
οὐδὲ μετὰ θορύβου. τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρός με· 9 ἔδει. ν.ι
ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν εἰ ἐπὶ δίκῃ ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, ἐστάτος μου ἐπὶ 10 ἐπὶ. ν.
Κεφ.κγ.Β τοῦ σιωνεδρίου, ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν
Ζ αὐτοῖς, ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς, ἀκριβέ-
στερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών, Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος
καταβῇ, *διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. Διαταξάμενος τῷ Παύλῳ ἐ- *ἀκριβέστε-
κατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κω- ρον. ι
λύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ. Μετὰ
δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ
γυναικὶ αὐτοῦ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤ-
κουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν *πίστεως. Διαλεγομένου δὲ αὐ- *Ἰησοῦ. ι. ια.
Η τοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλον- ιγ
τος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔ-
χον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μεταπέμψομαί σε· ἅμα δὲ
καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως
λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος, ὡμίλ-
ει αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ λς
Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις 11 θέλων δὲ
κβ̄ ὁ Φῆλιξ, κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον. Φῆστος οὖν χάριν. ν.ι.
ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα
ἀπὸ Καισαρείας. Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ οἵ τε ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ- 1 ἐνεφάνισάν
τεροι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, αἰτούμενοι τι αὐτῷ οἱ ἀρ-
χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, χιερεῖς. ν.ι
ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆ- 2 παρ'. ι
στος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλ-
λειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησὶ, συν-
καταβάντες, εἴ τι ἔστιν *ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορείτωσαν αὐ- *ἄτοπον. α.ν.
Β τοῦ. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, κατα- ε.ι.ια
βὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐ- 3 ἡμέρας οὐ
κέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, πε- πλείους ὀκτὼ ἢ
δέκα. ε.ι.ια

*αὐτὸν. ν.ι ελέσησαν * οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολ-
4 αἰτήματα. λὰ καὶ βαρέα 4 αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ
ἴσχυον ἀποδεῖξαι, ἀπολογουμένου αὐτοῦ, Ὅτε οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν
Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆ-
στος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Γ
Παύλῳ εἶπε, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων
κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος Καί-
σαρός ἐστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίοις οὐδὲν ἠδίκη-
σα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄ-
ξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ
οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς
χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος συλλαλή-
σας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; ἐπὶ
Καίσαρα πορεύσῃ. Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπα- Δ
5 διέτριβον α. σόμενοι τὸν Φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆ-
ια.ν στος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τοῦ Παύλου, λέγων, Ἀνήρ τις ἐστὶ
καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ, γενομένου
μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτε-
6 κατα δίκην. ροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτὸν δίκην· πρὸς οἷς ἀπε-
ν.ι κρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί 7 τινα ἄνθρωπον εἰς
7 τινι ἄνθρω- ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς Ε
που χαρίν. ν.ι κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.
Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιη-
σάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆ-
ναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ στάντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν
*πονηρά. ν. ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, *ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας
ι.ια δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκό-
τος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὸ περὶ
8 τούτου ζήτησιν, ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσα- Ζ
μένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευ-
9 διαπέμψω. σα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀ-
ν.ι.ια γρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ

ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Ἄνειλον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἡμέρᾳ τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. Καὶ φησιν ὁ Φῆστος, Ἀ-
Η γρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν· περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης, σχῶ τί γράψαι· ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς
κϛ καθ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγημαι ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον, μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. Τὸν μὲν οὖν βίωσίν μου τὸν ἐκ νεότητος, τὸν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές με ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
Β αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας *ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕστηκα κρινόμενος, εἰς ὃν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρ-
Κεφ. κ. Λ
Γ χιερέων ἐξουσίαν λαβών· ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα

10 Οὗτον; περὶ οὗτου ἀπαντ. ια

11 καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι· αὐτ. ια μου. ηι. ι. ια

12 Τί γράψω. ηι. ι

*τῶν Ἰουδαίων. ηι. ια

1 ἐξαποστελῶ ηι. ι

1 ὑπὲρ βαπλαί σοι λέγειν περὶ σαυτοῦ. ηι. ι

* εἰδὼς. ε ὑπισχνούμενος. ε

3 ἀπήγγελλον. α. ηι. κατήγγελλον. ι

* ζῶντα. ηι. ε. ια

* ἡμῶν. ηι. ε. ι

ψήφον· κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. ἐν οἷς δὲ πορευόμενος εἰς Κεφ. ιθ. Α
τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσάν πρός με, καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ Ε
ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα, μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, καὶ Μωσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνῃ Παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. Ὁ δὲ, Οὐ μαίνομαι, φησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' ἀλήθειας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γάρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν. οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. πιστεύεις βασιλεῦ Ἀγρίππα τοῖς προ-

Η φήτας; οἶδα ὅπ πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον
ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, 4 μεγάλῳ. ῃ
Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν [4]πολλῷ οὐ μόνον σὲ
ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιού-
τους οἵοίς κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. Καὶ ταῦ-
τα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥ τε Βερνίκη,
καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς
ἀλλήλους, λέγοντες, Ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει
ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη, Ἀπολελύσθαι
ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

κζ' Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ [1]ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, [2]παρεδίδουν 1 ἀποπλεῖν τοὺς
τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνό- πρὸς τὸν Παῦ-
λον εἰς. ε
Β. Κορ. ια. Ζ μαπ Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. [3]Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδρα- 2 παρεδίδου. ν. ια
μυττηνῷ, μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθη- 3 μέλλοντα πλεῖν
μεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. ὄντας τοὺς. ῃ. ε
Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. Φιλανθρώπως τε ὁ Ἰού-
λιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς φίλους [4]πο- 4 πορευθέν-
τα. ῃ. α
ρευθέντα, ἐπιμελείας τυχεῖν. Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύ-
σαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. Τό, τε
πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαν-
τες, [5]κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας· κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόν- 5 κατήχθημεν. α. ῃ
ταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, [6]ἐνεβί- 6 ἐνεβίβασεν. ῃ. ι
Β βασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ
μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέ-
μου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παρα-
λεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Κα-
λοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου
διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς, διὰ τὸ καὶ
τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος, λέγων αὐ-
τοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μό-
νον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν
ἔσεσθαι τοῦ πλοῦ. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ
ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομέ-
νοις. Ἀνεθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχεμα-

σίαν, οἱ πλείονες ἔθεντο βουλὴν, ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴπως δύ-
ναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Γ
Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύσαντος
δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες
ἆσσον, παρελέγοντο τὴν Κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ'
αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος εὐροκλύδων. συναρ-
παγέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ
ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δέ τι ὑποδραμόντες κα-
λούμενον Κλαῦδα, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
σκάφης, ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ
πλοῖον. Φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλά- 7 μήπως. ῃ. ι
σαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς δὲ χειμαζομέ-
νων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχει-
ρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου [8]ἐρρίψαμεν. μήτε δὲ ἡλίου, μήτε Δ 8 ἔρριψαν. ῃ. ια
ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀ-
λίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῴζε-
σθαι ἡμᾶς. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦ-
λος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν, Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαν-
τάς μοι, μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ τανῦν παραινῶ, ὑμᾶς εὐθυμεῖν·
ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία [9]ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. 9 οὐδεμιᾶς. ι
παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ
λατρεύω, λέγων, Μὴ φοβοῦ Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παρα-
σῆναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ
σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ, ὅτι οὕτως ἔσται
καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι· εἰς νῆσόν δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπε-
σεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, διαφερομένων Ε
ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς, ὑπενόουν οἱ ναῦται
προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες ὄργυιας εἴ-
κοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, ὄργυιας
δεκαπέντε· φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους [10]ἐκπέσω- 10 ἐκπέσωμεν. α. ῃ. ς θ.
σιν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν ι. ιγ
γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ

πεφρας μηνόντων ἀκύρας ἐκπεύσειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέ-
Z κοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν *τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον * Gr. τρίτος. ν. ια
ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον,
εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ
ἐπεγίνωσκον· κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν
H ‖ ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας ‖ Gr. ἐβουλεύσαντο. ν. ια
περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. ὁ δὲ ἑκατοντάρχος βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

κ̄η̄ Καὶ διασωθέντες *, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. Συσπάσαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων * πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔκδνα ἐκ τοῦ θέρμης ἐξελθοῦσα κατῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ

* οἱ περὶ τὸν Παῦλον ὄντες ἐν τῷ πλοίῳ. ν. ι

* πλ. ν. ι

ἐκ τοῦ θέρμου ἐξελθοῦσα. ν. ι

βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν ἀποτι- B
νάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον Θεὸν αὐτὸν εἶναι. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,
2 Ποπλίου. ν. ι ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φι-
3 Πόπλιου. ν. ι λοφρόνως ἐξένισεν. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον, καταπεσεῖν, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ, προσήρχοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς Γ
ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

4 Ἀπὸ μηνῶν τριῶν. ν. ιγ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας 4 ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις· καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτίολους, οὗ εὑρόν-
* ἢ μεθ' ἡμέρας. ν. ιγ παρ. ι τες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν * ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκού- Δ
σαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἐλαβε θάρσος. ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ
6 εἰσήλθομεν. ν. ι ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρα-
μ̄ τιώτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέ- E

σαδδαῖ Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι· διὰ τοῦτο οὖν τοῦτο αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι
Z δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τά τε περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ,
Ησαΐου ς.Γ " Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ
ματθ.ιγ.Β " μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ
μρκ.δ.Β " βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε
λκκ.η.Ζ " ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ
ἰω.ιβ.Ζ " συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται). Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν ἔχοντες. Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

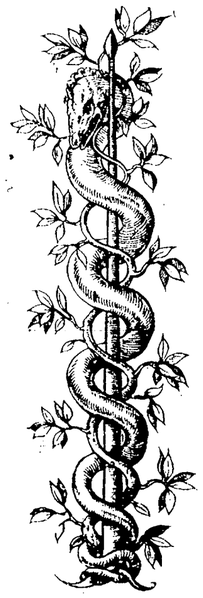
Πρὸς Ῥωμαίους.
Πρὸς Κορινθίους β'.
Πρὸς Γαλάτας.
Πρὸς Ἐφεσίους.
Πρὸς Φιλιππησίους.
Πρὸς Κολασσαεῖς.
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'.
Πρὸς Τιμόθεον β'.
Πρὸς Τίτον.
Πρὸς Φιλήμονα.
Πρὸς Ἑβραίους.

ΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἰακώβου.
Πέτρου β'.
Ἰωάννου γ'.
Ἰούδα.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

EX BIBLIOTHECA REGIA.

Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟ-
που Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου εἰς πάσας τὰς Παύλου ἐπιστολὰς προλογος.

ΣΥΝΕΧΩΣ ἀκούων ἀναγινωσκομένων τῶν ἐπιστολῶν τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα δὶς πολλάκις, καὶ τρὶς ἢ τετράκις, νενίκηκε με μὴ τύραννον ἀγῶνα ἐπιτελοῦντα μόνα μακαρίως, χαίρω μὲν ὁ σάλπιγξ ἀπολαύων τῆς πνευματικῆς, καὶ διανίσταμαι καὶ θερμαίνομαι ὡς πόθῳ τῷ ἐμοὶ φίλτατε ἐπιγινώσκων φωνῇ, καὶ μονονουχὶ πρόσωπα αὐτὸς δοκῶ φαντάζεσθαι, καὶ διαλεγόμενον ὁρᾶν· ἀλγῶ δὲ καὶ ὀδυνῶμαι, ὅτι δὲ ἀνδρα τοῦτον οὐχ ἁπάντες ἴσασιν ὥσπερ εἰδέναι χρὴ, ἀλλ' οὕτως τινὲς αὐτὸν ἀγνοοῦσιν, ὡς μηδὲ τῶν ἐπιστολῶν τὸν ἀριθμὸν εἰδέναι σαφῶς. τοῦτο δὲ γίνεται οὐ τοσοῦτο ἀμαθίαι, ἀλλὰ τοσοῦτο ὃ μὴ βούλεσθαι σπουδῇ ὁμιλεῖν τῷ μακαρίῳ τούτῳ· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὅσα σοφὸν ἴσμεν, εἴπερ τινα ἴσμεν, δι' αὐφυίαν καὶ ὀξύτητα διανοίας ἐπιστάμεθα, ἀλλὰ διὰ τὸ σπουδῇ ἔχεσθαι τοῦ ἀνδρὸς, καὶ σφόδρα διακεῖσθαι πρὸς αὐτόν. τὰ γὰρ τῶν φιλουμένων, πρὸς τῶν ἀγνώτων ἁπάντων, οἱ φιλοῦντες ἴσασιν, ἅτε δὴ μιμνῄσκοντες αὐτούς· ὅσῳ μακάριος οὗτος ἐνδεικνύμενος ἔλεγε Φιλιππησίοις, Καθὼς δίκαιόν ἐστιν ἐμὲ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου. ὥστε κἂν ὑμεῖς θέλητε μὴ προσθυμίας προσενέγκῃ τῇ ἀναγνώσει, οὐδενὸς ἑτέρου δεήσεται· αὐθυδὴς γὰρ ὁ τοῦ Χριστοῦ λόγος εἰπών, Ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πλέον ἡμῖν τῶν οἰκείων συλλεγομένων, καὶ παιδοτροφίαι καὶ γυναικὸς ἐπιμέλειαι καὶ οἰκίας προμήθειαι ἀναδέξαιτο, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνέχοιντο ὅλοις ἑαυτοὺς δοῦναι τῷ πόνῳ τούτῳ, προσὸν γοῦν ὃ λαβὲν τὰ παρ' ἑτέρων συλλεγόντα διανάσητε, καὶ τοσαύτην ἀπονείμητε εὐσυνδοσίαν τῇ τῶν λεγομένων ἀκροάσει, ὅσην τῇ τῶν χρημάτων συλλογῇ· εἰ γὰρ αἰσχρὸν τοσαύτην ἀπαιτῆσαι παρ' ὑμῶν μόνον, ἀλλ' ἀναπόδοτον αὖ· τοσαύτην χάριν δότε. καὶ γὰρ ἐντεῦθεν τὰ μυρία ἔρρυ κακὰ, ἀπὸ τῆς τῶν γραφῶν ἀγνοίας· ἐντεῦθεν ἡ πολλὴ τῶν αἱρέσεων ἐκράτησε λύμη, ἐντεῦθεν οἱ ἠμυημένοι βίοι, ἐντεῦθεν οἱ ἀκέρδεις πόνοι. ὥσπερ γὰρ οἱ τῶν φώτων τούτων ἐστερημένοι, οὐκ ἂν ὁρᾷ βαδίσαι, ὕπως οἱ τῆς ἀκτῖνα τῶν γραφῶν μὴ βλέποντες, πολλὰ ἀναγκάζονται καὶ συνεχῶς ἀμύρτανειν, ἅτε δὴ ἐν σκότει χαλεπωτέρῳ βαδίζοντες. ὅθεν ἵνα μὴ πάθητε, ἀνοίξωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς τῆς λαμπηδόνα τῶν ἀποσολικῶν ῥημάτων· καὶ γὰρ ὑπὲρ ὃν ἥλιον ἔλαμψεν ἡ τούτου γλῶττα, καὶ τῶν ἀγγέλων ἀπάντων ἐπλεονέκτησε τῇ διδασκαλίᾳ λέγω· ἐπειδὴ γὰρ σοφώτερον αὐτῶν ἐνεπίασε, πολλῷ καὶ τοῦ πνεύματος ἐπεπαύσατο τῷ χάριτι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν διαμείζομεν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν πράξεων. εἰ γάρ που δημηγορίας ἦν καιρὸς, αὐτὰς πάντα παρεχώρουν. διὸ καὶ Ἑρμῆς ἐνομίζετο παρὰ τοῖς ἀπίστοις, διὰ τὸ τὸν λόγου κατάρχειν. Μέλλοντος οὖν εἰς τὴν ἐπιστολὴν καταίνειν τοιαύτην, ἀναγκαῖον καὶ ὃν χρόνον εἰπεῖν καθ' ὃν ἐγράφη. οὐδὲ γὰρ, ὡς ὅπερ οἱ πολλοὶ νομίζουσι, πρὸ πασῶν τῶν ἄλλων ἐστὶν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀπὸ Ῥώμης γραφεισῶν πρότερα πασῶν, τῶν δὲ ἄλλων ὑστέρα, εἰ καὶ μὴ πασῶν. καὶ γὰρ αἱ πρὸς Κορινθίους ἀμφότεραι πρὸ ταύτης εἰσὶν ἀπεσταλμέναι· καὶ τοῦτο δῆλον ἀφ' ὧν ἐν τῷ τέλει αὐτῆς ἔγραψεν, οὕτως λέγων, Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ἐδέχησε γὰρ Μακεδόσι καὶ Ἀχαΐᾳ κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Κορινθίοις δὲ ὑστέρων, ἔλεγε, Ἐὰν ἦ ἄξιον κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται· πρὸς τῶν ἀποκομιζόντων ἐκείσε τὰ χρήματα, ταῦτα λέγων. ὅθεν δῆλον, ὅτι μετὰ ταῦτα ἀπέστελλε Κορινθίοις, ἀμφιβόλου ὄντος τῆς τοιαύτης ἀποδημίας αὐτῷ· ὅτε δὲ Ῥωμαίοις, ὡς κεκυρωμένων λοιπόν. τούτου δὲ ὁμολογημένου κἀκεῖνο δῆλον, ὅτι αὖτη μετ' ἐκείνας ἐπιστολή· καὶ ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ πρότερα τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς εἶναι· καὶ γὰρ ἐκείνοις πρότερον ἀπεστείλας, καὶ ὅτι τῆς ἐλευθερωσεώς

τοὺς αὐτοὺς κινήσας λόγον, ὅτε ἔλεγε, Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τι γράφω ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον· καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κοιμωμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. Ὅταν λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια· τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ· καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας· ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε χαίρετε· ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε· ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε· προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε· ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. Ἀδελφοί, προσεύχεσθε καὶ περὶ ἡμῶν. Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν τῆς Ἀχαΐας διὰ Τίτου καὶ Δημητρίου.

διαπέλίσαθαι. Ὁ γὰρ τὰ εἰρηνικὰ, οἷον ὅτι δυνάσται καὶ ἄνομοι νουθετεῖν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐξ-κωμίου μᾶλλον εἰσι καὶ τοῦ ἔπους. καὶ ἀναγκαία ἡ ἀκρίβεια τῶν γραμμάτων διόρθωσις καὶ τούτοις ἐοῖ· ἐπειδὴ γὰρ ὅπως τοῦ ἀγνόμενος ἐοῖ, διὰ τῆς ῥυθμίζει τοὺς ἄνδρας, καὶ τῇ τῶν γραμμάτων ὠφελεία, καὶ τῇ τῆς πρόνοιας τοῦ σοφίας. τοιαύτη γὰρ ἡ ἀγία ψυχὴ πάσαν τοῦ ἐλαμβανε τὴν οἰκουμένην, καὶ ὁ αὐτὸς τοῦ ἔφερεν ἀπάντας, συγγένειαν μείζονα τὴν τοῦ θεοῦ νομίζων, καὶ ὡς τοῦ πάντας αὐτοὺς ἀποστόλων, οὕτως ἐφίλει, μᾶλλον δὲ, πατὴρ πάντος μείζονα ἐπεδείκνυτο φιλοστοργίαν. τοιαύτη γὰρ ἡ τῶ πνεύματος χάρις νικᾷ τοὺς φυσικοὺς ὠδῖνας, καὶ θερμότερον ἐπιδείκνυται ὃν πόθον. Ὁ τοῦτο μάλιστα ἔστιν ἰδεῖν ὅτι τῆς ὁ Παύλου ψυχῆς, ὃς, καθάπερ πλοίου τὶς τοῦ τῆς ἀγάπης ὠθούμενος, ἀπὸ τοῦ ἑσπερίου σπεύσας, οὐδαμοῦ μένων ἀνῆκ' ἰσάλμος. ὅτι δὲ ἤκουσε τῶ Χριστοῦ λέγοντος, Πέτρε φιλεῖς με; ποίμαινε τὰ προβατά μου, καὶ τοῦτον μείζονα ὅρον ἐκ φέροντος ἀγάπης, μὴ ἀπολοῦσης αὐτὸν ἐπεδείκνυτο. Τοῦτον οὖν καὶ ἡμεῖς ζηλώσαντες, εἰ καὶ μὴ τῶ οἰκουμένῳ, μηδὲ πόλεις ὁλοκλήρους, καὶ ἔθνη, ἀλλά τῶ οἰκίαν ἕκαστος ῥυθμιζέτω τῶ ἑαυτοῦ, τὴν γυναῖκα, τὰ παιδία, τοὺς φίλους, τοὺς γείτονας. καὶ μή μοι λεγέτω τὶς, ὅτι ἀπείρος εἰμι καὶ ἰδιώτης. οὐδὲν ἀμαθέστερον Πέτρου, οὐδὲν ἰδιωτικώτερον Παύλου, καὶ τοῦτο αὐτὸς ὁμολογεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται λέγων, Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει. ἀλλ' ὅμως ὁ ἰδιώτης ἦν καὶ ὁ ἀμαθὴς ἐκεῖνος μυρίους ἐνίκησεν Φιλοσόφους, μυρίους ἐπεσόμισεν ῥήτορας, ἀπὸ τῆς αὐτῶν τοῦ θυμίας καὶ τῆ τοῦ Θεοῦ χάριτος, ὃ πολὺ ἐργασάμενοι. ἵνα οὖν ἔξομεν ἀπολογίαν καὶ ἡμεῖς, τοῦδε εἴκοσιν ἀρχαίως τες ὀνόματα, οὐδὲ τοῖς σπουδαίοις οὖσιν ὄντες χρήσιμοι; σκῆψις τοῦτα καὶ τοῦ φασις. τοῦδὲ γὰρ ἀμαθία καὶ ἀπαιδευσία κωλύει τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ναθεία καὶ ὕπνος. τοῦταν οὖν ἀποτινάξαμενοι τὸν ὕπνον, μὴ πάσης ἀπουδῆς αὐτεχώμεθα τοῦ οἰκείων μισθοῦ, ἵνα καὶ ἐκεῖθεν πολλῆς ἀπολαύσωμεν τῆς γαλήνης, καὶ τοῦ τοῦ Θεοῦ φόβου τοῖς ἡμῖν ἐπιτηδείοις ῥυθμίζοντες, καὶ ἐκεῖ μυρίων μετάσχωμεν ἀγαθῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ἁγίου Παύλου πρὸς τοὺς Ρωμαίους.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπέστειλε ἀπὸ Κορίνθου, μήπω μὴν ἑωρακὼς Ρωμαίους, ἀκούων δὲ παρ' αὐτῶν, καὶ ὅτι πιστοὺς αὐτοὺς ἰδεῖν· καὶ πρότερον μὴν ἀποδέχεται τὴν πίστιν αὐτῶν, καταγελλομένην ὁρᾶν πανταχοῦ· ἔπειτα σημαίνει, πολλάκις ἐαυτὸν προθύμων ἐλθεῖν ὅπου εἰς αὐτοὺς πόδον, καὶ τέως μὴ δεδυνῆσθαι. καὶ λοιπὸν διδασκαλικὴν τὴν ἐπιστολὴν ποιεῖται πρὸς κλῆσεως ἐθνῶν, καὶ ὅτι ἡ προκοπὴ ἐκ κατορθοῦται, καὶ νῦν πέπαυται· καὶ ὅτι ἀφ' οὗ τοῦ Χριστοῦ λέλυται ὁ κατάκριμα τοῦ Ἀδάμ, καὶ ἡ σκιὰ τοῦ νόμου πρῆλθε· τὴν μὴν οὖν κλῆσιν τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως γεγενῆσθαι κατασκευάζει, οὕτως ἀποδεικνὺς πᾶσιν ἀνθρώποις ἐμφυτον ἔχειν τὸν νόμον, καὶ πάντας ἀδιδάκτως τῇ φύσει, ἐκ ἀπ' αὐτῆς τῆς κτίσεως δύνασθαι γινώσκειν τὸν Θεόν. ὅθεν καὶ εἰκότως ἁπάντας τοῦτον Ἕλληνας, ὡς τὴν μὴν Θεοῦ φανερώσαντος αὐτοῖς ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ κόσμου, τὴν τοῦ αὐτοῦ γνῶσιν, καὶ τῆς ἀϊδίου δυνάμεως αὐτοῦ, ἥτις ἐστὶν ὁ λόγος αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν· αὐτοὺς δὲ ἐγνωκέναι μὴν ἐκ τῶν ποιημάτων, εἰς Θεὸν δὲ τούτων δημιουργὸν, τὰ ἃ ποιήματα θεοποιήσαντας, καὶ τῇ κτίσει μᾶλλον ἢ αὐτῷ λατρεύσαντας. Αἰτιᾶται δὲ καὶ Ἰουδαίους, ὡς μὴ φυλάξαντας τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον διὰ τοῦ παράβασης τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάσαντας, καὶ οὕτως ἀμφοτέρους τὰ μέγιστα, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας συγκλείει, καὶ ἐλέγχει ὑπὸ τῆ παρανομία· ἵνα δείξῃ, ὅτι ἴσοι γνώμονοι πάντες, ὑπὸ σπερ οἱ πάντες ὡς ἀναθυθωποι τοῦ λυτρωμένου δέονται. τῆς δὲ χάριτος καὶ τῆς λυτρώσεως

ἐπίσης τοῖς Ιουδαίοις ϗ ἑλληνικῆς· ϗ ὅτι τὰ ἔθνη, εἰκότως ϗ ἡ κλῆσις γέγονε τῶν ἐθνῶν. τ δὲ κλήσεως τῶν ἐθνῶν ἀπολογία, ἐξ ἀναγκης πέπαυται ἡ περιτομή, ϗ ἡ ἐν τῷ νόμῳ σκιά. ὁ γὰρ Αβρααμ (φησὶν) οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλὰ πρὸ τ περιτομῆς δικαιωθείς, μετανομάσθη μ Αβρααμ, ὅτι πατὴρ πολλῶν ἐθνῶν ἔμελλεν εἶ, χ τ ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστιν ἔλαβε· ἵ μ ὁ δικαιωθῶσι, ϗ τ περιτομὴν ἐν σαρκί, ἵνα σημεῖον ᾖ τοῖς χ σαρκα γεννηθεῖσιν ἐξ αὐτοῦ, παύσεσθαί ποτε τὴν περιτομήν, ὅταν τὰ ἔθνη πίστει τέκνα τοῦ Αβρααμ, ἀρξάμενα πολιτεύεσθαι χ τ πίστιν τοῦ Αβρααμ, ἐν ᾗ ἐδικαιώθη ὅτε ἦν ἐν ἀκροβυστίᾳ. τούτων γὰρ χάριν ϗ μετανομάσθη Αβρααμ. ἀνάγκη δὲ, ἐλθόντων τῶν σημαινομένων, παύσασθαι ὃ σημαίνει. Εἰ μὴν οὖν τὰ ἔθνη ἀναγκάζοισι περιτέμνεσθαι, παυέτωσαν ϗ ὄνομα τοῦ Αβρααμ, ϗ καλείσθω Αβρααμ. Εἰ δὲ Αβρααμ πρὸ Θεοῦ μετανομάσθη, οὐ δεῖ περιτέμνεσθαι τὰ ἔθνη, ἀλλ' ὅσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς χ σαρκα Ιουδαίους, ἵνα ᾖ τὸ ὄνομα βέβαιον, ϗ πατὴρ ἐθνῶν πολλῶν καλῆται. ϗ γὰρ οὐ χρείαν ἔχῃ τὶς λοιπὸν περιτέμνεσθαι, ἀρκούμενος τῇ πίστει τοῦ Αβρααμ, οὐδὲ τῆς ἀλλης δὲ τῆς ἐν τῷ νόμῳ σκιᾶς. ὁ γὰρ ἐκ τούτων, ἀλλ' ἐκ πίστεως δικαιοῦται τις, καθάπερ ϗ ὁ Αβρααμ. Ταῦτα οὕτως κατασκευάσας, ἀποδείκνυσι πάλιν ὅτι ἀλλως οὐκ ἦν γνώριτο λύτρωσις ϗ χάρις τῷ Ισραὴλ ϗ τοῖς ἔθνεσιν, εἰ μὴ λυθείη ἡ ἁμαρτία τοῦ Αδὰμ, ἡ εἰς πάντας γεγονυῖα. δι' ἄλλου δὲ μὴ δυνάσθαι αὐτὴν ἐξαλειφθῆναί φησιν, ἢ διὰ Χριστοῦ Ιησοῦ. οὐ γὰρ δυνατὸν ἦν ἄλλον λῦσαι τὸ πρόσκομμα· δι' αὐτὸν γὰρ ϗ ἐξ ἀρχῆς ἡ κατάρα γέγονεν· εἶπε γὰρ φάσκ, ὅτι ἀλλως οὗτος οὐ μὴ γένηται, εἰ μὴ σῶμα φορέσῃ ὁ υἱὸς τ Θεοῦ, ϗ γένηται ἄνθρωπος, ἵνα οὗτος ἀποσυνέξας ὑπὲρ πάντων, τοὺς πάντας ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου, ϗ ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τ κόσμον εἰσῆλθεν, οὕτω ϗ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ χάρις γένηται. ϗ λοιπὸν ὡς καλὸς οἰκονόμος, τοὺς μὲν Ιουδαίους ἀπολαμβάνειν, ὅτι τ ἀπολαβόντα γίνεσθε τοῦ νόμου, ἐὰν εἰς Χριστὸν πιστεύσητε· τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν πρεσβεύᾳ μὴ ἐπαίρεσθαι χ τοῦ Ισραὴλ, ἀλλὰ γινώσκειν ὅτι ὡς κλάδοι ἐστὶ τ ῥίζαν, οὕτως ἐπ' ἐκείνοις ἐσχεντείσθησαν. μ τοῦτα παραινετικοὺς λόγους εἰς τὰ ἤδη διδάξας, τέλος τοῦ ἐπιστολοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἔχοντα ἴνας μεγάλας ὑποδιαιρέσεις.

Εὐαγγελικὴ διδασκαλία περὶ τοῦ ἑνὸς χριστοῦ Ιησοῦ καὶ τῶν ἐν χριστῷ· καὶ περὶ ἐλπίδος, ϗ πεποιθήσεως πνευματικῆς.

α' Πρῶτον μ τὸ προοίμιον, περὶ κρίσεως τῶν χ τ ἐθνῶν τῶν οὐ φυλασσόντων τὰ φυσικά.

β' Περὶ κρίσεως τ χ τ Ισραὴλ τῶν μὴ φυλασσόντων τὰ νομικά.

γ' Περὶ ὠφελείας Ισραὴλ τοῦ πολυχρόνιος τῆς ἐπαγγελίας.

δ' Περὶ χριστοῦ δι' ἧς μόνον ἄνθρωποι δικαιοῦνται, οὐ χ τ νόμος διακεκριμένως, ἀλλὰ χ τ Θεοῦ δόσιν ἴσοτιμος, χ τ τὸν Αβραὰμ τύπον.

ε' Περὶ τ ἀποκειμένης ἐλπίδος.

ς' Περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ σωτηρίαν ἡμῶν ἀνθρώπου Ιησοῦ Χριστοῦ, αἰτίου τῶ πεσόντος ἐξαρχῆς γηγενοῦς Ἀδάμ.

ζ' Περὶ τ ὀφειλομένης ὅσῃ τῇ πίστει περαίτερος ἀγαθῆς.

η' Ἐπαπόληψις περὶ τ ἐν χριστῷ ζωῆς.

θ' Περὶ τῆς ἴσου νόμου κατακρίσεως διὰ τὴν ἁμαρτίαν.

ι' Περὶ τ ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει παθῶν, ἀδύνατον ποιούντων τὴν περὶ νόμου συμφωνίαν.

ια' Περὶ τ ἀποδύσεως τῶν φυσικῶν πραγμάτων διὰ τῆς περὶ τὸ πνεῦμα σωφρείας.

Ἐπαπόληψις περὶ τῆς ἀποκειμένης τοῖς ἁγίοις δόξης. ιϛ

Περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀγάπης Χριστῷ. ιγ'

Περὶ ἐκπλώσεως Ισραὴλ τῆ ἀποβλήτους, ϗ κλήσεως τοῦ ἀληθοῦς τῶ ἐκλεχθέντος μ τῶν ἐθνῶν. ιδ'

Ὅτι χ τ ἀπιστίαν ἡ ἐκπλωσις διὰ τῆς εἰς ἄγνοιαν ἐκπαιδεύσεως ϗ τῶ μὴ ἀμώζοντος αὐτῆς κηρύγματος. ιε'

Περὶ τῶ σκοποῦ καθ' ὃν ἐξεβλήθησαν, ὥςπερ δεύτερον ἐπανελθεῖν, ζήλῳ τ προκαμηθέντων ἐθνῶν σωπαχθέντων τῷ πιστῷ Ισραὴλ. ιϛ'

Παραίνεσις περὶ ἀρετῆς πρὸς Θεὸν ϗ ἀνθρώπους. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς εἰς ἀγγέλους ὀλιγωρίας. Περὶ τ πρὸς Θεὸν λατρείας. Περὶ τ πρὸς ἀποκειμένους αἰχμαλωσίας. Περὶ τ πρὸς ἀρχοντας ὑποταγῆς. Περὶ σωφροσύνης ϗ πραότητος. Περὶ τῆς ἐν βρώμασι ϗ ἡμέραις ἀμάχου διαιτησίας. ιζ'

Περὶ μιμήσεως τ Χριστοῦ αἰτιακῆς. ιη'

Περὶ τ λειτουργίας ἀυτῶ τῆς ἐν αἰσθητῷ ϗ δύσῃ. ιθ'

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ Ρωμαίους ἐπιστολή.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Ιησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, (ὃ προεπηγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις,) περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γνωμένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ χ τ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, χ τ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν Ιησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε ϗ ὑμεῖς, κλητοὶ Ιησοῦ Χριστοῦ·) πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ρώμῃ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, χάρις ὑμῖν ϗ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, ϗ Κυρίου Ιησοῦ Χριστοῦ. Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δεόμενος εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε ϗ ἐμοῦ. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς (ϗ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο,) ἵνα καρπόν τινα σχῶ ϗ ἐν ὑμῖν, καθὼς ϗ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. Ἕλλησί τε ϗ βαρβάροις, σοφοῖς τε ϗ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον ϗ ὑμῖν τοῖς ἐν Ρώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγ-

Πραξ. 17. Α

† μοι. 1α

Κεφ. 1ε. Β

α. Θεσ. γ. Γ

Κεφ. 1ε. Ζ

Κεφ. 1ε. Ζ

κ. Θεσ. β. Δ

χήσιον τῦ Χεισοῦ· δύαμις γὰρ Θεοῦ ὅ́στιν εἰς σωτηρίαν παντὶ
τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλλησι· δικαιοσύνη γὰρ
Κεφ. γ. Γ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέ-
Ἀμβακ. β. Α Ἑζρ. ι. Η Γαλατ. γ. Β γραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Ἀποκαλύπτε-
α' ται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν
ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων· διότι τὸ
γνωστὸν τῦ Θεοῦ φανερόν ὅ́στιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐ-
Γ φανέρωσε· τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιή-
μασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτῦ δύαμις καὶ θειό-
Ἐφεσ. δ. Δ της, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, διότι γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ
ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς
διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·
φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ
ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου,
καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. διὸ καὶ παρέδωκεν
αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκα
θαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς, οἵτινες
μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβά-
σθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐ-
λογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς
Δ ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵτε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλα-
ξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε καὶ οἱ
ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν
ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχη-
σύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης
αὐτῶν, ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν
τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκι-
μον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ,
πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔ-
ριδος, δόλου, κακοηθείας· ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστυγεῖς,
ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦ-
σιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνε-
λεήμονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, (ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν·) οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦ-

σιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ β' α. Κορ. η. Α
κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ ματθ. ζ. Δ
*κρίμα. α κρίνων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ ἐστι κατ' ἀλήθειαν ἐπὶ
τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρί-
νων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύ-
ξῃ τὸ κρῖμα τῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτῦ καὶ τῆς Β. Πετρ. γ. Δ
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρη-
στὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ
ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ
ὀργῆς, καὶ ἀποκαλύψεως *δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώ- *καὶ. α. Ματθ. ιϛ. Δ
σει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀ-
γαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον· Β
τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις
δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή. θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶ-
σαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου
Β' τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ
ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· οὐ γάρ Δευτ. ι. Δ
ἐστι προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ· ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνό- β. παρ. ιθ. Β
μως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κρι- ἰωὴλ κεφ. Β
θήσονται· οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ φραξ. ι. Ε
ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. (ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔ- Ματθ. ζ. Δ
χοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς ἰακ. β. Δ
εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς Γ
καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ
μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολο-
γουμένων,) ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώ-
Ιεζ. κ. α. ν. ια πων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ Χεισοῦ. Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος
ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, Κεφ. β. Δ
καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατη-
χούμενος ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν,
φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων,
ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ·
ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ

κλέπειν, κλέπεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ, Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν σαρκὶ, περιτομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ, Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας, ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ· τί γάρ, εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει; Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον λέγω.) Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; εἰ γὰρ τὸ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ (καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθὼς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν,) ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά. ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι. Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται, Ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Συν-

τριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ· διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ ἐστι διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχὶ, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. Ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν· ἐπείπερ εἷς ὁ Θεὸς, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν. Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν

ἀκροβυσίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς
δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκρο-
Γεν.ιζ.Β βυσίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυσίᾳ. καὶ σημεῖον ἔλα-
βε περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν 2 περιτομὴ. ε.ι
τῇ ἀκροβυσίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων
δι' ἀκροβυσίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,
καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ
τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυσίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡ-
Γ μῶν Ἀβραάμ. Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ
δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, κεκένωται
ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατερ-
γάζεται. οὗ γάρ ἐστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί- 3 δι. ια
στεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ
σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως
Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, (καθὼς γέγραπται, Ὅτι
Γεν.ιζ.Α πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναντι οὗ ἐπίστευσε Θεοῦ,
τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα·
ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέ-
Γεν.ιε.Β Δ» ρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ ῥηθησόμενον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.
Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νε-
νεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μή-
τρας Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀ-
πιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ πλη-
ροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλο-
γίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι
ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πι-
στεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,
ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν
ε 4 δικαίωσιν ἡμῶν. Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, 4 δικαιοσύ-
νην. η
εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι
στοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χά-
Εφες.β.Δ ριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δό-
Γαλ.α.Α ξης τοῦ Θεοῦ. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψε-

σιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομο-
νὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει,
ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς, ὄντων ἡμῶν ἀ- Εφ.β.Δ
σθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δι-
καίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολ-
μᾷ ἀποθανεῖν. Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, Β
ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε.
πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σω-
θησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγη-
μεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλ-
λαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
1 καυχώμε- καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
θα. ια
δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' Γ
ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς
ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνα-
τος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία
ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. Ἀλλ'
ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ
τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως
Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα,
οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολ-
λοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν
χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπε-
ρίσσευσε. καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν
γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν
παραπτωμάτων, εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώ-
ματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν
2 τὴν δωρεὰν. περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τὴν δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμ- Δ
ε ια βάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα
οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς
κατάκριμα· οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος, εἰς πάντας ἀν-
θρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς
τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοὶ, οὕτω καὶ

διὰ τῆς ὑπακοῆς τ̄ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
5 Κυρίου ἡμῶν. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ζ
ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε * ὅτι ὅσοι * ἀδελφοὶ. α
Γθ.γ.Δ ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;
Κολ.β.Β συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ
ΕCρ.ιβ.Α γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ,
α.πβ.β.Α ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παι-
ἐφεσ.δ.Γ
κολ.γ.Β
α.Κορ.ε.Γ Β λαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει· ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ· οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ 1 αὐτῷ. θ.ι
Γ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. Τί 2 οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τ̄ ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς· ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δι-
Γω.π.Δ
β.πβ.β.Δ
2 οὖν ἐροῦμεν. ια

καιοσύνῃ. ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος· νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος, ζωὴν αἰώνιον. Τὰ γὰρ ὀψώνια τ̄ ἁμαρτίας, θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τ̄ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοί (γινώσκουσι γὰρ νόμον, ζ
λαλῶ) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; τίνος γὰρ ἀνδρὸς γυνὴ ὑπὸ ἄνδρα ζῶντι δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τ̄ ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς * ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· νυνὶ Β
δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν, * ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τ̄ ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τ̄ ἐντολῆς, κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τ̄ ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον. τί γάρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν Γ
νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν

* ἀνδρὶ. α
* ὅτι. α

ἀγαθὸν, ἐμοὶ γέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία· ἵνα
φανῇ ἁμαρτία διὰ τ̄ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον,
ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς
ἐντολῆς. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ
σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ κατερ-
γάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μι-
σῶ τοῦτο ποιῶ· εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ
ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα
ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία· οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τουτέστιν ἐν τῇ σαρ
Δ κί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζε-
σθαι τὸ καλόν, οὐχ εὑρίσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ
οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ,
οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
τία. Εὑρίσκω ἄρα Ⓝ νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν,
ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τ̄ Θεοῦ
κ̄ῳ Ⓝ ἔσω ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου
ἀντιστρατευόμενον Ⓝ τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με* τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. (Τα- * ὀν. α. 1. 17
λαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τ̄
θανάτου τούτου; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυ- 1 χάρις δὲ ϖ. ια
ρίου ἡμῶν.) Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοὶ δουλεύω νό- 2 ϖ νοΐ μου. 1
μῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

Η Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κ̄ῳ
σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κ̄ῳ πνεῦμα· ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύ-
ματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τ̄ νόμου
τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν
ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς Ⓝ ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁ-
μοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τ̄
ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ
ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κ̄ῳ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κ̄ῳ πνεῦμα. Οἱ
γὰρ κ̄ῳ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· Ⓓ οἱ δὲ κ̄ῳ πνεῦ-
Β μα, τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος·
τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρό-
νημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ
ὑπο-

τάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέ-
σαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύματι,
εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ
ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νε-
κρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Εἰ δὲ τὸ
πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν, οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγεί-
ρας Ⓝ Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα Γ
1 διὰ τ̄ ἐνοικοῦν- ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. Ἄρα οὖν, ἀδελ-
τος. α. ια φοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κ̄ατὰ
σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ
σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται,
οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς
φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, Ἀββᾶ Γ΄ματ. λ. Α
ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι
2 συγκληρονό- ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν
μοι. ια. Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συν- Δ
3 δι. ι δοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ
νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡ-
μᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τ̄ κτίσεως τ̄ ἀποκάλυψιν τ̄ υἱῶν τ̄
Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦ-
σα, ἀλλὰ διὰ τ̄ ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐ-
λευθερωθήσεται ἀπὸ τ̄ δουλείας τ̄ φθορᾶς εἰς τ̄ ἐλευθερίαν τ̄
δόξης τ̄ τέκνων τ̄ Θεοῦ. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συ-
στενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
τὴν ἀπαρχὴν τ̄ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τ̄ σώ- Ε
ματος ἡμῶν· τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ
ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν
ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ
4 τῇ ἀσθενείᾳ. τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται[4] ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί
θ. ια. προσευξώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα
5 προσευξώ- ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἐραυνῶν
μεθα. ια τὰς καρδίας, οἶδε τί τὸ φρόνημα τ̄ πνεύματος, ὅτι κ̄ατὰ Θεὸν ἐν-
6 ὑπὲρ ὧν. α. 1 τυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι Ⓝ Θεὸν

παντα συνεργει εις αγαθον, τοις κ̅τ̅ προθεσιν κλητοις ουσιν. οτι
Ζ οις προεγνω, και προωρισε συμμορφους της εικονος του υ̅ου
αυτου, εις το ειν αυτον πρωτοτοκον εν πολλοις αδελφοις. ους
δε προωρισε, τουτους και εκαλεσε· και ους εκαλεσε, τουτους και
εδικαιωσεν· ους δε εδικαιωσε, τουτους και εδοξασε. Τι ουν ερουμεν
προς ταυτα; ει ο Θεος υ̅περ ημων, τις καθ' ημων; ος γε τ̅ ιδιου υ̅ου ουκ εφεισατο, αλλ' υ̅περ ημων παντων παρεδωκεν αυ-
τον, πως ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται; Τις εγ- 7 χαρισηται. ιγ
Ησαΐου γ.Γ καλεσει κ̅τ̅ εκλεκτων Θεου; Θεος ο δικαιων, τις ο κατακρινων;
Χ̅ς ο αποθανων, μαλλον δε και εγερθεις, ος και εστιν εν δε-
Η ξια του Θεου, ος και εντυγχανει υ̅περ ημων. Τις ημας χω- ιν
ρισει απο της αγαπης του Χ̅υ; θλιψις, η στενοχωρια, η διω-
γμος, η λιμος, η γυμνοτης, η κινδυνος, η μαχαιρα; (καθως
Ψαλ.μγ.Δ γεγραπται, Οτι ενεκα σου θανατουμεθα ολην την ημεραν, ε-
λογισθημεν ως προβατα σφαγης.) αλλ' εν τουτοις πασιν υ-
περνικωμεν δια του αγαπησαντος ημας. * πεπεισμαι γαρ οτι ουτε * Χεισοδ. ε.ια
θανατος, ουτε ζωη, ουτε αγγελοι, ουτε αρχαι, ουτε δυναμεις, ουτε
ενεστωτα, ουτε μελλοντα, ουτε υ̅ψωμα, ουτε βαθος, ουτε τις κτισις
ετερα δυνησεται ημας χωρισαι απο της αγαπης του Θεου, της εν
θ′ Χ̅ω Ι̅ησου τω Κυ̅ριω ημων. Αληθειαν λεγω εν ισ
Χ̅ω, ου ψευδομαι, συμμαρτυρουσης μοι της συνειδησεως
μου, εν πνευματι αγιω, οτι λυπη μοι εστι μεγαλη, και αδιαλει-
πτος οδυνη τη καρδια μου· ηυχομην γαρ αυτος εγω ανα̅θεμα
ειναι απο του Χ̅υ υ̅περ των αδελφων μου των συγγενων μου κ̅τ̅
σαρκα, οιτινες εισιν Ισραηλιται, ων η υιοθεσια και η δοξα και αι
διαθηκαι και η νομοθεσια, και η λατρεια, και αι επαγγελιαι, ων οι
Β πατερες, και εξ ων ο Χ̅ς το κ̅τ̅ σαρκα, ο ων επι παντων
Θεος ευλογητος εις τους αιωνας. αμην. Ουχ οιον δε οτι εκπεπτω-
κεν ο λογος του Θεου· ου γαρ παντες οι εξ Ισραηλ, ουτοι Ισραηλ·
ουδ' οτι εισι σπερμα Αβρααμ, παντες τεκνα· αλλ' εν Ισαακ
κληθησεταί σοι σπερμα, τουτεστιν, ου τα τεκνα της σαρκος, ταυτα
τεκνα του Θεου, αλλα τα τεκνα της επαγγελιας λογιζεται εις σπερ
μα· επαγγελιας γαρ ο λογος ουτος, Κατα τον καιρον τουτον ελευ-
σομαι, και εσται τη Σαρρα υ̅ος. Ου μονον δε, αλλα και Ρεβεκκα

Ρραξ.θ.Α
α.κορ.ιε.Β
Κεφ.β.Γ
Εφεσ.β.Γ
Κεφ.γ.Α.
β.Ζμ.β.Ε
Γεν.κα.Β
Γαλατ.α.Δ
Γεν.ιη.Β
Γεν.κε.Γ

εξ ενος κοιτην εχουσα Ισαακ του πατρος ημων. μηπω γαρ γενν- Γ
θεντων, * μηδε πραξαντων τι αγαθον η κακον, (ινα η κατ' εκ- * αυτων. ια
λογην του Θεου προθεσις μενη, ουκ εξ εργων, αλλ' εκ του κα-
λουντος ερρεθη αυτη, Οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι. " Γεν.κε.Γ
καθως γεγραπται, Τον Ιακωβ ηγαπησα, τον δε Ησαυ εμισησα. " Μαλαχ.α.Α
Τι ουν ερουμεν; μη αδικια παρα τω Θεω; Μη γενοιτο. Τω
γαρ Μωση λεγει, Ελεησω ον αν ελεω, και οικτειρησω ον αν οι- Δ Εξοδ.λγ.Δ
κτειρω. Αρα ουν ου του θελοντος ουδε του τρεχοντος, αλλα του "
ελεουντος Θεου. λεγει γαρ η γραφη τω Φαραω, Οτι εις αυτο " Εξοδ.θ.Δ
τουτο εξηγειρα σε, οπως ενδειξωμαι εν σοι την δυναμιν μου, "
και οπως διαγγελη το ονομα μου εν παση τη γη. Αρα ουν ον "
θελει ελεει, ον δε θελει σκληρυνει. ερεις ουν μοι, Τι ετι μεμφε-
ται; τω γαρ βουληματι αυτου τις ανθεστηκε; Μενουνγε, ω ανθρω-
πε, συ τις ει ο ανταποκρινομενος τω Θεω; μη ερει το πλασμα Σοφίας ιε.Β
τω πλασαντι, Τι με εποιησας ουτως; η ουκ εχει εξουσιαν ο κερα- Ησαΐου με.Β
μευς του πηλου, εκ του αυτου φυραματος ποιησαι ο μεν εις τι- Ε Ιερεμ.ιη.Α
μην σκευος, ο δε εις ατιμιαν; ει δε θελων ο Θεος ενδειξασθαι
την οργην, και γνωρισαι το δυνατον αυτου, ηνεγκεν εν πολλη
μακροθυμια σκευη οργης κατηρτισμενα εις απωλειαν, και
ινα γνωριση τον πλουτον της δοξης αυτου επι σκευη ελεους α
προητοιμασεν εις δοξαν· (ους και εκαλεσεν ημας, ου μονον εξ
Ιουδαιων, αλλα και εξ εθνων, ως και εν τω Ωσηε λεγει, Καλε- " Ωσηε β.Δ
σω τον ου λαον μου, λαον μου, και την ουκ ηγαπημενην, ηγαπημενην. "Z α.πετ.β.Β
Και εσται, εν τω τοπω ου ερρεθη αυτοις, Ου λαος μου υμεις, εκει " Ωσηε α.Δ
κληθησονται υιοι Θεου ζωντος. Ησαιας δε κραζει υ̅περ του Ισ- "
ραηλ, Εαν η ο αριθμος των υιων Ισραηλ ως η αμμος της θα- " Ησαΐου ι.Ε
λασσης, το καταλειμμα σωθησεται. λογον γαρ συντελων και "
συντεμνων εν δικαιοσυνη, οτι λογον συντετμημενον ποιησει "
Κυριος επι της γης. Και καθως προειρηκεν Ησαιας, Ει μη " Ησαΐου α.Γ
Κυριος Σαβαωθ εγκατελιπεν ημιν σπερμα, ως Σοδομα αν "
εγενηθημεν, και ως Γομορρα αν ωμοιωθημεν.) Τι ουν ερου- "H
μεν; Οτι εθνη τα μη διωκοντα δικαιοσυνην, κατελαβε δικαιο-
συνην, δικαιοσυνην δε την εκ πιστεως· Ισραηλ δε διωκων νο-
μον δικαιοσυνης, εις νομον δικαιοσυνης ουκ εφθασε; Διατι; Οτι

ἐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου. ⸂ε.ι
Ησαΐου η.Γ " λίθῳ τῷ προσκόμματος, καθὼς γέγραπται, Ἰδοὺ πήγνυμι ἐν
α.πβ.β.Α Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδάλου· καὶ πᾶς ὁ
Ησαΐου κη.Δ " πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται.

ῑ Ἀδελφοί, εὐδοκία μὲν τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις εἰς
τὸν Θεὸν [1] ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ [1 ὑπὲρ αὐτῶν ἐστιν. ε.ια
γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· ἀγνο-
οῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην
Γένεσ.Γ.Δ ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Τέ-
λος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. Μω
σῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας
Λευίτ.ιη.Α " αὐτὰ ἀνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιο- ⸂ε.ι
ἐζεκ.κ.Β
γαλ.γ.Β σύνη οὕτω λέγει, Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν
Δευτ.λ.Γ " Β οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν. ἢ, τίς καταβήσεται εἰς τὸν ἄ-
" βυσσον; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει, * ἡ γραφή. ια
Δευτ.λ.Γ " Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν * ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. * σφόδρα. ε
τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν, ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν
τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι
ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δι-
Ησαΐου κη.Δ " καιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γρα
φή, Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται. Οὐ γάρ ἐστι
" διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων πλου
Ἰωὴλ β.Η Γ " τῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐ-
πραξ.β.Γ " πικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται. Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς
ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκού-
σουσιν χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι;
Ησαΐου νβ.Β " καθὼς γέγραπται, Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰ-
ναούμ α.Δ " ρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν
Ησαΐου ηγ.Α " τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ
ἰω.ιβ.Ζ " ἡμῶν; Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ. ἀλλὰ ⸂ χριστοῦ. ε. θ. ι
" Δ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγ
Ψαλ.ιη.Α " γος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἀλλὰ
" λέγω, Μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; πρῶτος Μωσῆς λέγει, Ἐγὼ παραζη-
Δευτ.λβ.Γ " λώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.

Ἡσαΐας ὐ ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει, Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, " Ησαΐου ξε.Α
ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσ- "
ραὴλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου " Ησαΐου ξε.Α
πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα. "

ιϛ Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοι- ιᾱ
το· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμὶ, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, β.Κορ.ια.Β
φυλῆς Βενιαμίν. οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέ- "
γνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει "
τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέγων, Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀ- " β.Βασ.ιθ.Ε
πέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελεί- "
φθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου. Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ "
ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵ- " γ.Βασ.ιθ.Β
τινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ "
λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκ "
ἔτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, "
οὐκ ἔτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον. Τί οὖν; ὃ
[1] ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτου οὐκ ἐπέτυχεν, [1 ἐπιζήτησε. ι
ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, καθὼς γέγραπται, Ἔδωκεν αὐ- " Ησαΐου ς.Γ
τοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν· " ματθ.ιγ.Β
καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ Δαβὶδ " ἰω.ιβ.Ζ
λέγει, Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ " πραξ.κη.Ζ
εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀ- " Ψαλ.ξη.Γ
φθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς "
σύγκαμψον. Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοι- "
το· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ
παραζηλῶσαι αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κό-
σμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
ρωμα αὐτῶν; ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ' ὅσον μέν εἰ- ⸂ δί. ια
μι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴπως πα- ⸃ι.
ραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ
ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ
μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ
ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ
δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥί-

Γ ζης κ τῆς πότητος τῆς χρηστότητος τοῦ θεοῦ, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσηται. Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀποτομίαν· ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς· εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, (ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι,) ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται, Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογήν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ. ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νυνὶ δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ· οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι. συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. ιβ

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν, θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δο-

Ησαΐ. ιθ.Δ
Σοφίας β.Γ
Ησαΐ. μ.Δ
α.κορ.β.Δ
Εφες.ε.Δ
α.Θεσ.δ.Α
ε.
3 φείσηται.α. ε.
* οὖν. ια
* ὕστερον. δ
1 συσχηματίζεσθαι. θ.ια
2 μεταμορφοῦσθαι. θ.ια

χιμάζειν ὑμᾶς τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος * τοῦ δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως. Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, οἱ δὲ καθ' εἷς, ἀλλήλων μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς, ἐν ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι. Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι. Τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι. Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί. Τῷ πνεύματι ζέοντες. Τῷ καιρῷ δουλεύοντες. Τῇ ἐλπίδι χαίροντες. Τῇ θλίψει ὑπομένοντες. Τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες. Ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες. Τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. Εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν· ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν. οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρ-

* τοῦ Θεοῦ. α. ια
3 χρίστ. ε
Καθάπερ. α.Κορ.ιβ.Β
ἐφεσ.δ.Β
Β
α.Ρετ.δ.Γ
Ματθ.ζ.Α
β.Κορ.θ.Β
Αμώς ε.Δ
Γ
Ἐφεσ.δ.Α
α.πετ.β.Γ
α.Ρετ.ι.Β
4 Κυείω. α. δ.ε.θ.ι.ια
β.Πετ.ε.Β
Λευϊτ.ιη.Α
Κεφ.ιε.Ζ.
α.χορ.ιϛ.Α
Ἐβρ.ιγ.Α
β.πετ.δ.Γ
Ματθ.ε.Η
Παροιμ.γ.Α
ησαΐ.ε.Γ
Δ
Ματθ.ε.Ζ
β.Κορ.η.Δ
Ἐβρ.ιβ.Δ
Ἐκκλησιαστικοῦ κη.Α
ματθ.ε.Ζ
Δευτ.λβ.Ε
ἐβρ.ι.Ζ
Παροι.κε.Γ
α.Πετ.β.Γ
σοφ.ϛ.Α

χοντες ἐκ εἰσὶ φόβος τ̃ ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τ̃ κακῶν. Θέλῃς δὲ μὴ φοβεῖσθαι τ̀ ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτ̃ς· Θεοῦ γ̀ρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ. οὐ γ̀ρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γ̀ρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πρᾶσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ κ διὰ τ̀ συνείδησιν. διὰ τοῦτο γ̀ρ κ φόρους τελεῖτε· λῃτουργοὶ γ̀ρ Θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ (ϖ) φόρον, τὸν φόρον· τ̃ τὸ τέλος, τὸ τέλος· τῷ (ϖ) φόβον, τ̀ φόβον· τ̃ τιμὴν τὴν τιμήν. Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γ̀ρ ἀγαπῶν (ϖ) ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε. τὸ γ̀ρ, Οὐ μοιχεύσῃς, Οὐ φονεύσῃς, Οὐ κλέψῃς, Οὐ ψευδομαρτυρήσῃς, Οὐκ ἐπιθυμήσῃς, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις (ϖ) πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. Ἡ ἀγάπη τ̃ πλησίον (ϖ) κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. καὶ τοῦτο, εἰδότες (ϖ) καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τ̃ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τ̃ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ· ἀλλ' ἐνδύσασθε (ϖ) Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τ̀ σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ιζ Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων (ϖ) ἐσθίοντα μὴ κρινέτω. ὁ Θεὸς γ̀ρ αὐτὸν προσελάβετο. Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. σταθήσεται δέ· δυνατὸς γ̀ρ ἐστιν ὁ Θεὸς στῆσαι αὐτόν. Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. ὁ φρονῶν τ̀ ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ μὴ φρονῶν τ̀ ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γ̀ρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. Οὐδεὶς γ̀ρ ἡμῶν

1 φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν.

Ματθ. κβ. Γ

Ἐξοδ. κ. Γ
Δευτ. ε. Β

Λευϊτ. ιθ. Δ
ματθ. κϛ. Δ
μαρ. ιβ. Γ
γαλ. ε. Κ
ἰακ. ϛ. Β
α. Τιμ. α. Δ

Δ

Λουκ. κα. Η
παρομ. κζ. Γ
Γδ. ε. Γ
α. πϛ. β. Γ

Γαϊ. δ. Δ

Β

ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. ἐάν τε γ̀ρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τ̃ Κυρίου ἐσμέν· εἰς τοῦτο γ̀ρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τ̀ ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ πῶς ἐξουθενεῖς τ̀ ἀδελφόν σου; πάντες γ̀ρ παρασταθησόμεθα τῷ βήματι τ̃ Χριστοῦ· γέγραπται γ̀ρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ. Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ.

Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ, μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. εἰ γ̀ρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον (ϖ) ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν· οὐ γ̀ρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ὁ γ̀ρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τ̃ εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τ̃ οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδ' ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. Σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

ιε Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τ̃ ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος γ̀ρ ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γ̀ρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλά, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὀνειδισμοὶ τ̃ ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γ̀ρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τ̀ ὑπομονῆς καὶ τ̀ παρακλήσεως τ̃ γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ Θεὸς τ̃

2 δι. ᾗ. ε. θ

3 τούτῳ. ᾗ

4 ἐχῇς. πρ. ἐκ ἐρωτηματικῶς.

5 ὀνῶσθαι δύρομαι ἐν πᾶσι τοῖς αὐλιζομένοις κεχαμένα δὲ, τῷ δὲ δίωσαμβῶ ὑμᾶς σπείξαι, καὶ πᾶ ἐξῆς. ἀπὸ ὁμοίως καλλιον δοκεῖ ὁ ῥητὴν τὸ ὑπισχνῆς πατάχθαι. ι δι. ιγ. ὁ δὲ τοῖς λοιποῖς οὐδὲ τὸ δ', οὐδὲ τὸ δ', κεχαπλαι.

β. Κορ. ε. Β

Ἡσαΐ. με. Β
φιλιπ. β. Β

α. Κορ. ᾗ. Δ

Τιτ. α. Δ

α. Κορ. ᾗ. Δ

Ψαλ. ξη. Β

α.Κορ.α.Β B ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν δώη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν
ἀλλήλοις, κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δο-
ξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὸ
προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβε-
το ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. Λέγω δὲ Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον 2 περ. π.ε.
γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι
τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν
Ψαλ.ιζ.Δ " Θεόν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνε-
β.Βασ.χϛ.Δ "Γ σιν, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε ἔθ- * Κύριε.α.π.ιζ
Ψαλ.ρις.Α " θνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ
" ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Καὶ πάλιν Ἡσαΐας
Ησαΐ.ια.Γ " λέγει, Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ'
" αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πά-
σης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν
τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. Πέπεισμαι δέ, ἀδελ-
φοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγα- 3 αἰῶνος. α.ε.ια
θωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλή-
Δ λους νουθετεῖν. Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ
μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν
μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς * τὰ * παύτα. θ
ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προ-
φορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς Θεόν· οὐ γὰρ τολ-
μήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπα-
κοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν
δυνάμει πνεύματος 4 Θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ κύ- 4 ἁγίου. ια
Ε κλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ, οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομά-
σθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, κα
Ησαΐ.νβ.Δ " θὼς γέγραπται, Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ
" ἀκηκόασι, συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις,
Κεφ.α.Β. ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς
Ζ ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω

γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμ-
φθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. Νυνὶ Κεφ.α.Β
δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις· εὐδόκησαν γὰρ
Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτω-
χοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ· εὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται
αὐτῶν εἰσιν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, α.Κορ.θ.Β
ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. Τοῦτο οὖν
ἐπιτελέσας καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπε- Η
λεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς Κεφ.α.Β
ὑμᾶς, ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσο-
μαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι β.Κορ.α.Β
ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ
τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερου-
σαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις, ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς
ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ
Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκο- 15
νον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυ-
ρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ
πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.
1 Πέτρου. ε. θ ια. ιγ Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς
μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, (οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν
τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι
αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν,) καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν.
Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς
2 Κύπρου. ε 3 ἐν Χριστῷ ζ Ἀχαΐας εἰς Χριστόν. Ἀσπάσασθε Μαρίαν, ἥτις πολλὰ ἐκο
πίασεν εἰς ἡμᾶς. Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγ-
γενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς Β
ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε
Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Οὐρβα-
νὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου.
Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς
ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. Ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν συγγενῆ μου.

Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τ̃ Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτ̃ καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ [4]Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτ̃, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ. καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τ̃ ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑποκάτω τ̃ ποδῶν ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τ̃ ἐκκλησίας. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τ̃ πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. Ἡ χάρις τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου (φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τ̃ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,) μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Γ

Δ

α. Κορ. ιε. Δ
β. κορ. ιγ. Δ
α. πρ. ε. Δ

4 Ἰουνίαν. ιγ
5 Νηρέαν. α

Γραῖξ. ις. Α

Ματθ. κε. Γ
ἐφεσ. γ. Β
β. Ἰωαν. α. Γ
πτ. α. Α
α. πετ. α. Δ

* πᾶσαι. οἱ. ε. ια

* ἀμήν. ια

* ἀμήν. ιδ

* τ̃ αἰώνων. η

Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης τ̃ διακόνου τ̃ ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας. Τ. p. 203.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἐφέσου τ̃ Ἀσίας, ἐωρακὼς αὐτοὺς ἤδη καὶ διδάξας, ἀκριβεστέρων δὲ ὅμως δεῖται τ̃ ἐπιστολ̃ ταύτης. ἡ δὲ προφάσις τ̃ ἐπιστολ̃ ἥδε ἐστίν. Κορίνθιοι ἐκ φιλονεικίας σπερμολόγοι ἐφάνησαν τ̃ γνώμης, καὶ λοιπὸν ἰῶν ἐν αὐτοῖς σχίσματα, καὶ ὄντων σχισμάτων, προεβλέποντο δυναθέντα τὴν μητέρα. μόνοι δὲ ἤθελον καταλιμπάνειν τὰς ἰδίας γυναῖκας, προφάσει τ̃ ἐγκρατείας. τινὲς δὲ καὶ ἐν εἰδωλείοις ἤσθιον, ὡς ἀδιαφόρων ὄντων τ̃ εἰδωλοθύτων. μόνοι γὰρ τοῖς μὴ μόνοις ἐξουθένουν, τοῖς δὲ λαλοῦσας γλώσσας ἐθαύμαζον. καὶ τέλος, ἠπάτηντο καὶ εἰς ὃ προσῆκε τ̃ ἀναστάσεως μυσήριον, λέγοντες μὴ ἐγηγέρθαι τὴν σάρκα ταύτην. τούτων πάντων ἐν Κορίνθῳ κινουμένων, γράφουσιν οἱ λαοὶ ὧ ἀποστόλῳ. καὶ λοιπὸν προῆς πάντας αὐτὸς γράφει· καὶ πρῶτον μὲν μάρτυρας αὐτοῖς ἐν Φεγγίτῃ καὶ γνώσῃ, ὧν ἀποδέχεται δὲ αὐτοὺς ποιοῦντας τὰ σχίσματα, ἀγαπᾷ δὲ συμβουλεύει μὴ ἐν λόγῳ τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ δυνάμει ἠσκῆσθαι. ἔπειτα ἐπιτιμήσας τὰς τὴν μητέρα λαβούσι, καὶ παραινέσας μὴ ἔχειν κρίματα πρὸς ἑαυτούς, λοιπὸν περὶ ὧν ἔγραψεν ἀποκρίνεται· περὶ μὲν τ̃ γάμου, ἀρρήκτου διδάσκων εἶναι τὴν συζυγίαν, καὶ ἐν χωρῷ μόνῳ σχολάζειν διὰ τὸν θλῖψιν· διὰ δὲ τὴν ἀγάπην αὐτοῖς τὴν ἐγκράτειαν, γράφει περὶ παρθενίας, ὅτι οὐκ ἐπιτάξαι, ἀλλὰ πείθοι τοῦτο μανθάνειν. ἔπειτα περὶ τ̃ εἰδωλοθύτων, ἵνα μὴ καταχρῶνται τῇ γνώσει, ἀλλὰ τῇ ἀγάπῃ πολιτεύωνται. κωλύει οὖν τὰ ἐν εἰδωλείῳ συμπόσια, ἵνα μὴ σκανδαλίζωνται οἱ μικροί. ἔπειτα περὶ τ̃ πνευματικ̃ χαρισμάτων γράφει, ἵνα μὴ διαφέρων ἐν τοῖς χαρίσμασι, μηδὲ προκρίνωσι θάτερον ἔχοντα χάρισμα τάδε, θάτερον τάδε. πάντα γὰρ θ' αὐτὸ πνεύματος εἶναι λέγει. καὶ λοιπὸν περὶ ἀναστάσεως διδάσκει, ὅτι ἡ Χριστὸς ἐγήγερται, ἀποθησόμενα καὶ ἡμῶν Χριστὸν, ἐγγενησόμενον δὲ ἄφθαρτος καὶ τὸν τ̃ Θεοῦ χάριν. τὴν δὲ ἀνάστασιν, ἀπὸ τ̃ ἐγηγέρθαι τὸν Χριστὸν, σώζησι. καὶ τέλος, προτρεπτικοὺς λόγους εἰς τὰ ἤδη γεγραμμένα, καὶ περὶ λογίας τ̃ εἰς τοὺς ἁγίους προθυμεῖται, καὶ οὕτως τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἐχόντα πίνακα ὑποδιαιρέσεις.

Περὶ πλειόνων καὶ διαφόρων ἡ ἐπιστολὴ διόρθωσιν ἔχει τ̃ Κορινθίοις ἡμαρτημένων.

α' Ὅτι τὸ σοφώτερον, περὶ τὸ μὴ ἀρέσκειν πρὸς ἀνθρώπους ἐν φιλοδοξίας τ̃ δὴ σοφίᾳ ἀνθρωπίνῃ. Ἐν ᾧ, Περὶ σκίας σοφίας. Περὶ λειτουργιῶν. Περὶ τὸ μὴ κρίνειν διδασκάλους. Περὶ τὸ μὴ ἐπαίρεσθαι.

β' Κατὰ πόρνων καὶ πορνείας, καὶ τῶν τούτοις κοινωνούντων.

γ' Περὶ δὲ μὴ δεῖσθαι δικῶν, καὶ τῶν τὰ δὴ ἀπίστων. Ἐν ᾧ, Περὶ τὸ μὴ πορεύειν.

δ' Περὶ γάμου καὶ χορείας καὶ ἁγαμίας. Ἐν ᾧ, Περὶ τὸ μὴ χρεὼ ζεσθαι αὐθαδεστέρων γυναικῶν, μηδὲ εἰ ἄπιστος εἶεν οἱ ἔτι προῖ. Περὶ ἀγνείας καὶ σημασίας.

ε' Περὶ διαφορᾶς εἰδωλοθύτων, καὶ ὅτι ἐκ τ̃ κοινωνικοῦ σώματος τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ ἑαυτοῦ πολυπλόκου συμφορᾶς. Περὶ δὲ μὴ κοινωνεῖν δαίμοσι. Περὶ δὲ διαφορᾶς ἐν δείπνοις καὶ κλήσεσιν.

ς' Περὶ χάσματος αἱρέσεων καὶ γυναικῶν ἐν ἐκκλησίαις καὶ προφητείαις

ζ' Περὶ κοινωνίας θεοφρεπτοῦς, οὐ πλεσμονικ̃.

η' Περὶ διαφορᾶς χρισμάτων καὶ οἰκονομίας αὐτῶν. Ἐν ᾧ, Περὶ ἀγάπης ὡς μείζονος χρίσματος. Περὶ προφητείας, ὡς μείζονος γλώσσης.

θ' Περὶ ἀναστάσεως σωμάτων καθολικ̃ς. Ἐν ᾧ, Περὶ τ̃ ἐν Χριστῷ διορθώσεως, καὶ ἀποκαταστάσεως. Ὁμοίως πρὸς αἱρεσιαμένων πρὸς τὰ ἀναφυόμενα σπέρματα. Περὶ τ̃ εἰς δόξαν καὶ δύναμιν ἀναγ̃ς.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, (καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν,) ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστὸς ὁ Θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι· λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσατε. ἐβάπτισα δὲ καὶ Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα· οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου,

Ρωμ.α.Β
Εφεσ.α.Α
β.Θεσ.γ.Γ
πτ.β.Γ
κολ.α.Γ
α.Θεσ.δ.Β
β.Τιμ.β.Γ

Κολ.α.Β. καὶ β.Β

Τιτ.β.Γ
φιλιπ.γ.Δ
α.Θεσ.γ.Δ. καὶ ε.Δ

α.Θεσ.ε.Δ

Ρωμ.ιε.Β
φιλιπ.γ.Δ

Ρωμ.ιη.Ζ

Ρωμ.ιη.Β

1 κήρυγμα. ιδ

2 ἐβαπτίσθητε. ιδ. καὶ, ἐβαπτίσθη. ιε

ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστι. γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεὸν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ. Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ

Γαλ.ε.Α
Ρωμ.α.Γ

Ησαΐ. κθ.Ε

Ησαΐ. λγ.Γ

Ματθ.ιβ.Γ

3 ἐθνεσι. ιζ. ια

Γαλ.β.Α

Γερεμ.κγ.Α

Γ ἐρεμ.θ.Η
β.κορ.ι.Δ

1 μυστήριον. ιζ
ιζ. ια

Γραφ.ιη.Α

Κεφ.α.Γ
β.πτ.α.Γ

4 τοῦ Θεοῦ. πα.

Γω.ς.Ε

Θεὸς τοῦ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. Ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ἃ ὀφθαλμὸς Ησαΐ. ξδ'.Β
» Γ οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, » ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρώπινης Β γετ. α. Γ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς Γαρσι. κζ'. Γ
Ησαΐ. μ. Δ » ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς γὰρ σοφίας θ. Γ » ἔγνω νοῦν Κυρίου ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ῥωμ. ια. Δ
Γ ἔχομεν. Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ· γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἠδύνασθε, ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου· ἕτερος δέ, ἐγὼ Ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; τίς οὖν ἐστι Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ
Β Κύριος ἔδωκεν; Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν. ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἓν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθηκα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείΓ μενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον

λιον τοῦτον, χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησε, μισθὸν λήψεται· εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός Δ Κεφ ε. Δ Β. κορ. ε. Δ ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι. γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πα- « Γωβ ε. Γ
« νουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογι- « Ψαλ. ϗγ. Β
« σμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν « ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ. Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας Λ Β. Κορ. ε. Α
ι Ζαχ. ε. ια. ιε Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ· ὧδε λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ Ματθ. ζ. Α
καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυ- ῥωμ. β. Α
πτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ Β
ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. δοκῶ γάρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ

ἀσθένοις καὶ ἀνθρώποις. νῖμεῖς μωροὶ διὰ Χεισὸν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χεισῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔν-
Γ δοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ
Γραϕ.κ.Η διψῶμεν, καὶ γυμνιτεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦ-
α.Θεσ.β.Β μεν, καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορού-
β.Θεσ γ.Β μενοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· βλασφημούμε-
Ματθ.ε.Η νοι, παρακαλοῦμεν. ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθη-
μεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γρά-
φω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ· ἐὰν γὰρ μυ- 2 νουθετῶν.ε.ια
ρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χεισῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας·
Δ ἐν γὰρ Χεισῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.
Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. *διὰ τοῦτο ἔπεμ- *καθὼς ἐγὼ
ψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυ- Χεισοῦ.ια
ρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χεισῷ, *καθὼς *Ἰησοῦ.η.ε.ια
πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ
μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως
Γραϕ.ιη.Α πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
ἰακ.η.Δ τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βα-
α.Θεσ.α.Γ σιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω β'
πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματί τε πραΰτητος.

ε Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία ἥτι-
Λδ.ἰτ.ιη.Β νος οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ ς.
πατρὸς ἔχειν· καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον
ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιή-
Κολ.β.Α σας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι,
ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ
Β ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ
τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
α.Τιμ.α.Δ στοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρ-
κός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου *Ἰησοῦ *. Οὐ *ἡμῶν.ια
καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ *Χεισοῦ.α.ια
Γαλ.ε.Β φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἀ.ι.ιγ.ια
Γ ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡ-
μῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ

παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις
εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ Ματθ.ιη.Β
συναναμίγνυσθαι πόρνοις· καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου β.Θεσ.γ.Δ
τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ
ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν· νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ Δ
1ῆ.ι.ιγ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος,
ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ,
τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ
2 κρινῆ.ση.ε.θ·ι τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. Καὶ ἐξα-
3 χαίρετ.ε.θ χαίρετε.α ρεῖτε πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Τολμᾷ τις ὑμῶν, ε
γ' κάσκετ.ια πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ
ἐπὶ τῶν ἁγίων; *οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ εἰ ἐν *ἡ.η.ια
ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; Οὐκ
οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν
κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους
1 ἔνι.ω. καθίζετε. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σο-
φός οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐ- Β
*καὶ.η τοῦ; ἀλλὰ *ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη
ν.ω. μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυ-
τῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; Ματθ.ε.Ζ
ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς; Ἢ οὐκ λδκ.ς.Δ
οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶ- ῥωμ.ιβ.Δ
σθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοὶ, οὔτε μαλακοὶ, οὔτε α.Θεσ.ή.Β
ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδο- Γαλ.ε.Δ.
ροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά Τιτ.γ.Α
*α.ε.ιη τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε Γ
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, Κιφ.ιι.Β
ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαί τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοι-
λίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα
καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ
Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε, καὶ ἡμᾶς Ρωμ.ϛ.Α
ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα
ὑμῶν, μέλη Χεισοῦ ἐστιν; ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χεισοῦ, ποιήσω

Δ πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ
Γεν.β.Δ ματθ.ιθ.Α μάρ.ι.Α ἐφεσ.ε.Η πόρνῃ, ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.
ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι. Φεύγετε τὴν πορ-
νείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώμα-
τός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἢ οὐκ οἴδα-
Κεφ.γ.Δ β.κορ.ς.Δ Κεφ.ζ.Δ. α.πέ.α.Δ τε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν
οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς.
δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι
ζ ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ. Περὶ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕ-
α.Πετ.γ.Β καστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα
ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδι-
ι ὀφειλὴ.ε. δότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώμα-
τος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώ-
ματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ
μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ
ε.ια. καὶ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συέρχησθε, ἵνα μὴ
πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ
Β λέγω κατὰ συγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν· θέλω δὲ πάντας ἀν-
θρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ
Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ ἐκεῖνος. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς
χήραις, καλόν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρα
τεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.
Ματθ.ε.Γ καὶ ιθ.Β μάρ.ι.Β λουκ.ιϛ.Δ Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυ-
ναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω
ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ
ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος, εἴ τις ἀδελ-
φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐ-
Γ τοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ
αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν· ἡγίασται γὰρ
ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπι-
στος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι,
νυνὶ δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδού-
λωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ

κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός. Τί γὰρ οἶδας γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;
ἢ τί οἶδας ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεὸς, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περιπατείτω·
καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. Περιτε- Δ
τμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω. Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία
οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ
ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ'
εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν Κυ-
ρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ
ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε, Κεφ.ς.Δ α.πετ.α.Δ
μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν
τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ. Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Ε
Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου
πιστὸς εἶναι. νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν
ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι γυναικί;
μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα.
ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ
ἥμαρτε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν
φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, * ὁ καιρὸς [2] συνεσταλμέ- * Βλ. αἰ.ια
νος· τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες 2 συνεσταλμένος τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα. ϖ.
ὦσι, καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ Ζ
χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώ-
μενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. παράγει γὰρ τὸ
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγα-
μος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμή-
σας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ [3] γυναικὶ μεμέρι- 3 γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ. ε.ια
σται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου,
ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ
τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν
αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ
πρὸς τὸ εὐσχήμον καὶ [4] εὐπρόσεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπά- 4 εὐπάρεδρον. α.θ.ια. ἢ εὐπροσδεκτον. ϙ.ς Η
στως. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν
ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ

ἁμαρτάνῃ· γαμείτωσαν. ὃς δ' ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ· ὥστε καὶ ὁ γαμίζων, καλῶς ποιεῖ· ὁ δὲ μὴ γαμίζων, κρεῖσσον ποιήσει. Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ· μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην. δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν. Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ, εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, (ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοὶ,) ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη προσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς διὰ τὴν σὴν γνῶσιν, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν; οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω. Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς

ς ποιήσ. ε
ὁ ποιήσ. ε
Ρωμ. ζ. Α
7 ποιήσ. ε
α. Θεσ. δ. Β
ιε
Β
Γ
Ρωμ. ιδ. Γ
Ρωμ. ιδ. Δ
θ'
1 παραστήσ. δ. ια
2 ἀσθενήσιν. ε. ια

ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί, Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ, ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν, ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν· ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μού ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος (μὴ ὢν ἄνομος Θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενὴς, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς

ἀποσολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί, Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ Β
γέγραπται, Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει „ Δευτ. κε. Α
τῷ Θεῷ, ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' α. Τιμ. ε. Γ.
ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν, ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ Δευτ. κη. Α
τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν· ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ Γ
ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, 4. δόμοι. ε. θ. ια
οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μού ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, * μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον. ια
ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος (μὴ ὢν Δ
ἄνομος Θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενὴς, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς

πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ
διὰ τὸ εὐαγγέλιον, * ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε * τῆ Θεοδ. ια
ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβά-
νει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνι-
ζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέ- ϛ.
φανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέ-
χω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· ἀλλ' ὑπω- ϛ ὑπωπιάζω.π
πιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύ-
ῑ΄ ξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ- ιδ΄. ϛ
γνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην
Ἀεκθμ.ϛ.Γ ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς Ⓜ
ἐξοδ.ιγ.Δ
Ἐξοδ.ιγ.Ζ Μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάν-
Ἐξοδ.ιϛ.Δ τες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ
Ἐξοδ.ιζ.Β πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολου-
θούσης πέτρας· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός. Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείο-
Ἀεκθ.κϛ. Α σιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ι΄
Β Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμη-
Ἀεκθμ.ια.Α τὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι
Ἐξοδ.λβ.Β » γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φα
Ἀεκθμ.κε.Β » γεῖν καὶ πεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς
τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χι-
Ἀεκθ.κα.Β λιάδες. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καί τινες αὐ-
Ἀεκθ.ιθ.Ζ τῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ γογγύζε-
Ἰούδα Β τε, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλο-
Γ θρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα [2] τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ 2 Ἑλληνικῶς σωτ
πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. Γαλατ. θ.ια
Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ
εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πει-
ρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ
τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. [3] διόπερ, ἀγαπητοί 3 διὸ, ἀδελφοὶ
μου ἀγαπητοί.
Δ μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας· ὡς φρονίμοις λέγω· α
κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι· τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν,
οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; [4] Ⓜ ἄρτον ὃν κλῶ- 4 ὁ ἄρτος. η
μεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος,

ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν. Ⓐ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου με-
τέχομεν. Βλέπετε Ⓜ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς
θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; Τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυ-
τόν ἐστιν, ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; ἀλλ' ὅτι ἃ θύουσι τὰ ἔθνη, δαιμο- Ε
νίοις θύουσι καὶ οὐ Θεῷ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαι-
μονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης
δαιμονίων. Τί παραζηλοῦμεν Ⓜ Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐ-
τοῦ ἐσμεν; [5] πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα Κεφ.ϛ.Γ
μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. [6] μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, Φιλιπ.β.Γ
ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον Ⓜ Ζ
ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· [7] τοῦ γὰρ Κυρίου Ψαλ.κγ.Α
ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων,
καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μη-
δὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. [8] ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο
εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον Ⓜ μηνύσαντα, καὶ τὴν
συνείδησιν· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. συνεί- ιβ΄.
δησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἵνατί γὰρ ἡ Η
ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; [30] εἰ δὲ ἐγὼ χά-
ριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴ- Κολοσ.γ.Γ
τε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ
ποιεῖτε. [31] Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκ-
κλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν
τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.
ιᾱ΄ Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. Ἐπαινῶ δὲ ιᾱ Β.Θεσ.γ.Β
ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδω-
κα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι
παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς Ἐφεσ.ε.Β
ὁ ἀνήρ· κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεός. [4] πᾶς ἀνὴρ προσευχόμε-
νος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ· [5] πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα
ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς.
ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ· [6] εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται Β
γυνή, καὶ κειράσθω. εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶ-

αται, καὶ ταπεινωθῶ. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει καταπαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν· οὐ γὰρ ἔστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. (διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ἀγγέλους.) πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν κυρίῳ· ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε, πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι· γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ. Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ· ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυ-

Γεν. β. Δ

Γ

Δ

Ε

Ματθ. κϛ. Γ
μαρκ. ιδ. Γ
λουκ. κϛ. Β

Ζ

Ἰωαν. ϛ. Ζ

1 Κορ. ι. ιδ

ρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε· εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. οἴδατε ὅτε ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον· ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνὸς πολλὰ ὄντα ἓν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοὴ, ποῦ

Η

Β

Ρωμ. ιβ. Α
ἐφεσ. δ'. Β

Γ

ἡ ὄσφρησις; νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; νυνὶ δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστι· καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμοτέρα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις περισσοτέραν τιμὴν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει· τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς τιμήν, ἵνα
Δ μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συνχαίρει πάντα τὰ μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι; ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν
ιβ ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον· καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ
Γ τῇ ἀδικίᾳ, συνχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται,

Εφεσ. κ. Γ

3 συμπάσχ. α

4 συνχαίρ. α

5 μείζονα. κ. ε. ια

1 εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 1. κορ. κ. ιγ. ιε

1 δε. α. θ. ι. ιγ. ιε εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται· ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου* ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη. Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ
ιδ τὰ πνευματικὰ, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,* πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ὁ λαλῶν γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ προφητεύων, ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. Νυνὶ δὲ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον· καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον· ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν, ἐν ἐμοὶ βάρβαρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. Διὸ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ· ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. Τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ

* ὡς. κ. ια

* αὐτ. ια

τῷ νοΐ· ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν (W)
τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπει-
Δ δὴ οὐκ οἶδας ὃ λέγεις. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος
οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον
γλώσσαις λαλῶν· ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους [2] διὰ τοῦ 2 ὧν νοΐ. αλ. θ. ια
νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λό-
γους ἐν γλώσσῃ. Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν,
Ματθ. ιη. Α ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νό-
Ησαΐ. κη. Γ μῳ γέγραπται, Ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν [3] ἑτέρων 3 ἑτέρων. αλ. ε. ια
λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέ-
γει Κύριος. Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν,
Ε ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πι-
στεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ
πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐ-
ροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις
ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάν- ε. ια
των, τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ
οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, [4] ἀπαγγέλ- 4 αἰ ἀπαγγέλλων. ι
λων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν
συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν
Ζ ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδο-
μὴν γινέσθω. Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς,
καὶ διαμέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής,
σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. Προφῆται
δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ
ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω· δύνασθε
γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι, 5 ἕκαστοι. ε
καὶ πάντες παρακαλῶνται· καὶ πνεύματα προφητῶν προ-
φήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς, ἀλλ'
α. Τιμ. β. Δ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. * Αἱ γυ- * διδάσκω. ια
Η ναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέρ- ᾱ. ὁ διπλ. β΄ επτ. αλ. ια
Γεν. γ. Γ πεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' [7] ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέ- 7 ὑποτάσσεσθαι. αλ. ια
γει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερω-
τάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ἢ ἀφ'

ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατέλυθη-
σεν; εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω ἃ
γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί· εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀ-
γνοείτω. ὥστε ἀδελφοί * ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λα- * μου. θ. ι. ια
λεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε. πάντα * εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γι- * δε. η. ια
θ' νέσθω. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ιε Γαλ. α. Β
ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, δι' οὗ
καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ
μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ Ησαΐ. νγ. Β·
παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, α. πετ. ε. Δ
κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέ- Γαλ. β. Α
ρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα· Για. κ. Β
ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν
οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ κεκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤ-
φθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων, ὡς- Γραῖ. θ. Α
περεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος ῥαμ. θ. Α
τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐ- Εφε. γ. Β
διώξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ· χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὅ εἰμι, καὶ Β
ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐ-
τῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν
ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπι- ι. δεύτερ. μθ. η
στεύσατε. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς
λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστα-
σις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή- * καὶ. ζ. ι. ιγ
γερται, κενὸν ἄρα * τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν.
εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσα-
μεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν· ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς
ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι
ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, Γ
ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μό-
νον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐ-
γήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο· ἐπει- ε. Κολ. α. Γ
δὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις Ἑβρ. κ. α. Β

α.Θεσ.ή.Δ

νεκρῶν· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται· ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ· εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ

Ψαλ.ρθ.Α » δύναμιν· δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ θῇ πάντας
ἐξαρ.α.Δ.
καὶ ι.Γ
Φραξ.β.Ζ
Ψαλ.ν.Γ » Δ ἐχθροὺς * ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς καταρ-
ἐξαρ.β.Β
γεῖται ὁ θάνατος· πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.
Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ * τῶν νεκρῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, * ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. εἰ (κατὰ ἄνθρωπον) ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; * Φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.

Ησα.κϛ.Δ » μὴ πλανᾶσθε. Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι·
συσίτ.β.Β » πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν· καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια, ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων· ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται

* αὐτῷ. ια

2 αὐτῶν. ή.θ. ια

3 ὑμετέραν. α. ή.ι.ιγ

* ἀδελφοί. ια

Μεταλάβου τῆ κωμικῆ γνώμη ἐν Θαλίᾳ. ια.

4 εἰ ἔστι σῶμα ψυχικόν, ἔστι &. ι.ιβ

ρεται σῶμα πνευματικόν. 4ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν· οὕτω καὶ γέγραπται, * Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. Ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, Η Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, * Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ποῦ σου θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ᾅδη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. * τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

Γεν.β.Β

Ωσηὲ ιγ.Δ
ἐξρ.β.Δ

6 δόντ. α.ζ.ιγ

α.Γω.ι.Α

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὡσπερ διέταξα ταῖς ιϛ ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ. ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·) πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν

Μαθ.κ.ή.Γ
α.Ησ.σ.ή.Δ

B

παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργὴς, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ
Γ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. Γρηγορεῖτε στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, * ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στε-
Δ φανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

* ἡ Φυρτουνάτου. ια

Β ιαμ. ις. Γ
Α κορ. ιγ. Δ

Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.
Ἐν στίχοις ωο.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Μακεδονίας· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. δοξάσαντος Κορίνθιοι τὴν πρώτην ἐπιστολὴν, καὶ τενύησαν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ τοῦ λαβόντος τὴν μηρυαὶ, καὶ ἐλυπήθησαν ὡς πρὸς δόντες ὃ ἐποίησαν ἁμάρτημα. εἶτα ὑφηρπάζοντο ὑπό τινων, τὴν καὶ ταῖς προφάσεις τῶν χασμάτων ποιούντων, ὥστε πολλοὺς ἀποδοκιμάζεσθαι τοῦ γράμματι τοῦ νόμου, καὶ ἀδιάφορον λίγεσθαι τὴν πρὸς τὸν Χριστοῦ χάριν, καὶ μᾶλλον προσέχειν τοῖς ἐν προσώπῳ καυχωμένοις. ἦσαν δὲ καὶ περὶ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους φερομένης καλῶς. προὸς ταῦτα οὖν ἡ γραφὴ ὁ ἀπόστολος· καὶ προσφυῶς μὲν ἀποδέχεται τοὺς ἐπιδοκιμάζοντας ὧν πρανομήσαντας ἐπέπεισε ἀξιώσασιν αὐτοὺς καθικετεύῃ, καὶ μετανοήσαντας ἐκείνοι κελεύῃ δεχθῶσι. ἐν αὐτῇ δὲ διδάσκει περὶ τοῦ νόμου, διαιρῶν τὸ γράμμα τοῦ νόμου, καὶ δείκνυσιν ὅτι οὐ δεῖ λαμβάνειν τὸ γράμμα μόνον τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ γράμματι τὴν διάνοιαν ἐρευνᾶν. οὐ γὰρ μόνον ῥητά ἐστιν ὁ νόμος, ἀλλ' ἐν τοῖς ῥητοῖς ὅτι καὶ ὁ νοῦς τοῦ πνεύματος. ἔπειτα ὅτι τοῦ Χριστοῦ ἐλθόντος, καινὴ κτίσις γέγονε, καὶ οὐ δεῖ τῷ παλαιὸν ζῆν, ἀλλ' ὡς ἐν καινῇ κτίσει, ἐν πᾶσιν ἀναστρέφεσθαι, καὶ ἀρχὴν εἰ τι λοιπὸν τοῦ σεσημμένου. ἀποδέχεται δὲ αὐτοὺς καὶ περὶ τῆς διακονίας, καὶ προτρέπει αὐτοὺς μᾶλλον πλεονάζειν. ἀπιθάνους δὲ τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καταλέγει πόθεν τε ἀφορμὰς ἔσχον Κορίνθιοι. καὶ ταῖς ὑποτασίας δὲ δηλοῖ πάσας ἐπέσχεν, εἰς τε τὸν προδόσαν καὶ εἰς τὸν τείτον οὐρανὸν ἁρπαγείς. εἶτα προδοκᾷ γέλας μὴ ἁμαρτεῖν, ἀλλὰ μετανοεῖν τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἐν βυσσείᾳ τελοῦντι τὴν ἐπιστολήν. Ἔστι δὲ καὶ ταῦτα. Ὁ πᾶς λόγος ἐστὶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ περὶ τε ἑαυτοῦ, καὶ περὶ Κορινθίων, καὶ τῶν ψευδαποστόλων. καὶ ἐκ παύτης τῆς ὑποθέσεως πρέφει εἰς τε τὸ περὶ θεοῦ, καὶ περὶ ἀγαθῆς πολιτείας, τῷ τὸ βυσσειδητον καὶ τὸ ἀναγώνιον καὶ τὸ ἀφιλοχρήματον, καὶ περὶ τῆς μεταδοτικῆς ἀρετῆς, καὶ περὶ τῶν ψευδαποστόλων διαζονείας καὶ ποινείας.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε δευτέραν πέμπει ἐπιστολὴν ζητεῖς· καὶ ἄξιον. ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτοὺς ἐπαγγελάμενος, καὶ μὴ ἀπελθών, τῷ πνεύματος αὐτὸν εἰς ἑτέρα ἀπασχολιῶντος, καὶ διὰ τὸ πειρασμοῖς ἐμπεσεῖν· διὰ τῆς νῦν δευτέρας τὸ μὴ ἀπελθεῖν ἀπολογεῖται, ἵνα τὸ ἀπελθεῖν διὰ τῆς ἐπιστολῆς δόξῃ. ἔπειτα ἤσθη καὶ βελτίους ἐκ τῆς πρώτης γνόμενοι. εὔλογον οὖν καὶ δευτέρας ἀξιωθῆναι αὐτοὺς, ἵνα πλέον ἐπιδώσωσι πρὸς ἀρετήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΕΧΟΝΤΑ καὶ πῶς ὑποδιαιρεῖσθαι.

α' Εὐχαριστία περὶ Θεοῦ βοηθείας, ἣν πέπει θείαν φησί.
β' Περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτούς, τὸ φεισθῆς εἰς τὸ μὴ λυπεῖν, εἰ καὶ λυπῶν ὠφελεῖ, ὡς ὅπου ἐπὶ διὰ πορνείαν ἐπιτιμηθέντος, ᾧ καὶ συγχωρεῖ.
γ' Περὶ τῆς δι' αὐτοῦ θείας ὠφελείας τοῖς ἐπιπονεῖοις, δι' ἧς καὶ σωίσεσθαί φησι.
δ' Περὶ τῆς πνεύματος λειτουργίας, καὶ δόξης θειοτέρας τῆς περὶ τὸν νόμον.
ε' Περὶ τῆς θείας δόξης, καὶ τοῦ ἀκολούθου βίου, ὃν τοῖς ἁγίοις πρώσκειται.
ς' Περὶ τῆς περὶ σῶμα ἀδυνείας, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἀπολύσεως καὶ ἐπαναλήψεως.
ζ' Περὶ τῆς ἑαυτοῦ φιλοθεΐτικος καὶ φιλαδελφίας τῆς περὶ Χριστόν.
η' Ἀποδοχὴ τῆς Κορινθίων ὑπακοῆς καὶ ἀγάπης θύφρανούσης αὐτόν.
θ' Προτροπὴ πρὸς ἐπίδοσιν χρημάτων τοῖς ἁγίοις, καὶ ὑμνεῖ τὴν διὰ τοῦτο ἐρχομένων. Περὶ τοῦ Τίτου ἀποστολῆς, καὶ τῆς ἀμφ' αὐτοὺς πρὸς αὐτούς.
ι' Διήγησις τῶν ἰδίων πόνων, καὶ προθέσεως, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς χάριτος, πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐπιπλάσεις προσπεσεῖν ψευδαποστόλοις Κορινθίοις. Ἐνῶ, Ἀντίξεται σε αὐτῶν πρὸς ἐκείνους. Ἔλεγχος ἐκείνων.
ια' Περὶ ἑαυτοῦ, τὸ ἐπαινεῖν, τὸ πρὸς Θεοῦ ἔπαινον, τὸ ὠφελίμως αὐτοῖς φέρον. Παρασκευὴ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐκεῖ παρουσίαν.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς, ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ

Ἐφεσ. α. Α
α. πετ. α. Α

* ἡμῶν. α
* Χριστοῦ. α

Β

Γ

Ρωμ. ις Η

* σωτηρ. ι.

1 παρακαλ. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἰδότες. καὶ ἃ ἑξῆς. α. ες. ζ. ι. ια. ιγ

2 ὑμῶν. α. ες. ζ. ι. ιγ

σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ· περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου * Ἰησοῦ.* Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν βουλευόμενος, μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὒ οὔ; Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ· ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεὸς, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην * ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων. ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύ-

* ἡμῶν. α
* Χριστοῦ. α

3 διὸ καὶ δι' αὐτοῦ. ια

* ὅτι λύπη. α. ια

πη καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς
Γ αὐτὸν ἀγάπην· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν
ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ· καὶ
γὰρ ἐγώ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ
Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ
τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχη-
κα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελ-
Δ φόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμην αὐτοῖς, ἐξῆλθον εἰς Μακεδο-
νίαν. Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ
Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν
παντὶ τόπῳ, ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σῳζομέ-
νοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὀσμὴ * θανάτου εἰς θάνα- * ἐκ. ια
τον, οἷς δὲ ὀσμὴ * ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ * ἐκ. ια.
Κεφ. α. Δ γὰρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοί, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' Ι λοιπ. ε. ζ. θ
ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χρι
Γ στῷ λαλοῦμεν. Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν· εἰ μὴ χρῄζομεν, ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς Ι ἢ μὴ. ε
ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγε-
γραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκο-
μένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ
Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ
πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρ
δίας σαρκίναις. Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χρι- Λ
Β στοῦ πρὸς τὸν Θεόν, οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσα-
σθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ
ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλ-
λὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο-
ποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμέ-
νη ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ δια-
Γ κονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατα-
κρίσεως, δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιο-

σύνης ἐν δόξῃ· καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τού- 1 2 οὐ. α. θ. ιβ
τῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταρ-
γούμενον, διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ. Ἔχον-
τες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παῤῥησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ κα-
θάπερ Μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς Ε ξοδ. λδ. Δ
τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμέ-
νου· ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον
τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης Δ
μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, (ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται) ἀλλ'
ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν
καρδίαν αὐτῶν κεῖται· ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, Γ ιων. η. Γ
περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ
τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακε-
καλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι,
τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, κα-
θάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν Δ
διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' ἀ-
πειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πα-
νουργίᾳ, μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώ- Κεφ. β. Δ
σει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν
ἀνθρώπων, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγ-
γέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον, ἐν οἷς ὁ
Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς
1 διαυγάσαι. θ. ια τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης
* ἀφεσίαν. α. ιγ. ια τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ· * οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, Β
2 διὰ Χριστοῦ. η. ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν 2 διὰ Ἰη-
σοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔ- Γεν. α. Α
λαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως
τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ 3 ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔχομεν δὲ τὸν
3 διὰ τῆς παρου- σίας Ἰησοῦ. ε θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνά-
μεως ᾖ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στε-
νοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι,
ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύ- Γ
μενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέ-

ροντες, ἵνα ⸀ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ⸀ οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ
Ψαλ.ριθ.Α " τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ
" ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ
Δ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς [4] διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ πα- 4 σὺν Ἰησοῦ. ε
ραστήσει σὺν ὑμῖν· τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν, περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἡμέρᾳ καινοῦται ἡμέρᾳ· τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα,
ε̄ αἰώνια. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ⸀ ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ⸀ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες· εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, [1] ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, Θεός, * καὶ χρίσας ἡμᾶς. ι
Β ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· (διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους·) θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, Ρωμ.ιδ.Β εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε κακόν. Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, ἀν-
Γ θρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· [2] ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν 2 ἐλπίζομαι. ια
ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς ια

συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ· εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, [3] ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. καὶ 3 ὅτι εἷς. η. ια. ιζ
ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες, μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔτι γινώσκομεν. ὥστε εἴτις ἐν Χρι- Δ
στῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ " Ησαΐου πΓ
πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυ- " Ἀπόκ.κα.Β
τῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ· τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς. (λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοή- " Ησαΐ.μθ.Γ
θησά σοι.) ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σω- "
τηρίας. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διά- α.Κορ.ιγ.Α
κονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, Β
ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίρο- Γ
ντες· ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες,

κ) πάντα κατέχοντες. τ̀ σόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυν̄ται· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. τ̀ν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομία; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; [1] ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ [2] ἐστὲ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπερπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοὶ, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. Πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν· καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι· ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι· ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. νῦν χαίρω οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. τὴ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν

α. Κορ. γ. Δ. ε. Δ
Αθνίτ. κτ. Β
Ησαΐν ιβ. Γ
Ιερεμ. λα. Α
α. Γετ. β. Γ

[1] ὑμεῖς. ν. θ μα
[2] ἐσμεν. ε. 9 μα

ζ' κ̄

ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· τὴ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο * ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο [2] παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν, ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοὴν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω * ὅτι ἐν παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν. Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δέξασθαι ἡμᾶς· καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ' ὡσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς, καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμ-

* ἰσ. α. θ. ια. ιγ

* οὖσ. ια θ'

λ'

β'

φέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις, εὐπρόσ- ι Κορ. ιγ.
Γ δεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα, εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς
Ἐξοδ. ιϛ. Δ „ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης, καθὼς γέγραπται, Ὁ „ τὸ πολύ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησε. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ ι Διατ. ε. ζ. ι. ιγ
καρδίᾳ Τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, * οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ * ἡμῶν. ιϛ
διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς
Δ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν, [2] σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ 2 ἐν τῇ. ε. ιϛ
τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν [3] αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δό- 3 αὐτῷ. ε.
ξαν, καὶ προθυμίαν [4] ὑμῶν· στελλόμενοι τοῦτο, μήτις ἡμᾶς 4 ἡμῶν. π.
μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, [5] προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον κατὰ κύριον ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον 5 προνοοῦμεν
Ρωμ. ιβ. Δ ἀνθρώπων. συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, Παρ. ε. ιγ.
ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς, εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός, εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, καὶ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. ϖ.

θ′ Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε· μήπως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
Β ἀπαράσκευους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑ-

μεῖς,) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ ὡσεὶ πλεονεξίαν. Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν „ χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐ- Ρωμ. ιβ Γ ἐγκ. ποιμαπ- κοῦ λε. Β.
Γ ταρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καθὼς γέγραπται, [6] Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ „ Ψαλμ. ριϛ. Δ
μένει εἰς [7] τὸν αἰῶνα. * Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, „ * ἡ αἰῶνος. ε
καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι, καὶ πληθύναι [8] τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλου- 6 χορηγήσαι, καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι. ια ὃν δὲ τοῖς λοιπαῖς αὐλοχάφοις θύλακά ἐστι.
τιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ, ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ Δ
περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ, διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

ι Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ι
ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει, ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας· ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα· τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα Β
ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν * παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. * παρακοὴν καὶ. ια

τὰ χτ̄ι πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ, Χριστοῦ εἶ-
ναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ,
οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσω-
μαί περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς
οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, ἵνα
μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν· ὅτι αἱ μὲν ἐπι- Γ
στολαί, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώμα-
τος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦ-
τος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ
παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυ-
τοὺς τισὶ τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυ-
τοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν· Δ
ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον
τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρου ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ
ὑμῶν· οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑ-
αυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι
στοῦ, οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπί-
δα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυν-
θῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑ-
μῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυ-
χήσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. οὐ γὰρ ὁ
ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

ιβ Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέ-
χεσθέ μου· ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς
ἑνὶ ἀνδρὶ, παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· φοβοῦμαι
δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ,
οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν
Χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐ-
κηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγ-
γέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε. λογίζομαι γὰρ Β
μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ
λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς
ὑμᾶς. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆ
τε; ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας

χϛ ιδ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Β'. 63

ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακο-
νίαν. καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα οὐ- Κεφ. ιβ. Δ
δενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλ- Γ
θόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐ-
τήρησα, καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἡ καυ-
χησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐ-
ας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιή-
σω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα
ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς· οἱ γὰρ τοιοῦτοι
ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀπο- Δ
στόλους Χριστοῦ· καὶ οὐ θαυμαστὸν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχη-
ματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐ-
τοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος
ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Πάλιν λέγω, (μή τίς με δόξῃ ἄφρο-
να εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα μικρόν τι κἀ-
γὼ καυχήσωμαι) ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν
ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. Ἐπεὶ πολλοὶ
καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέ- E
χεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς
καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἰ
εἰς ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς
ἠσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω,) τολ-
μῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί εἰσι, κἀγώ· Ἰσραηλῖταί εἰσι, κἀγώ· σπέρμα
Ἀβραάμ εἰσι, κἀγώ· διάκονοι Χριστοῦ εἰσι (παράφρονῶν λα-
λῶ) ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερ- Z
βαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλά-
κις. ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλα-
βον· τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα,
νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίαις πολλάκις· κίν-
δυνοις ποταμῶν, κινδυνοις λῃστῶν, κινδυνοις ἐκ γένους, κιν-
δυνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδυνοις ἐν πόλει, κινδυνοις ἐν ἐρημίᾳ, κιν-
δύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδυνοις ἐν ψευδαδέλφοις· ἐν κόπῳ καὶ μό-
χθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολ-
λάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπισύστασίς H

Γαλ. α. ιζ.
Ἐφεσ. γ. ιγ. ὅπου καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς.
Ἐφεσ. γ. η. ἀφροσύνης. ε. ια
Ἐφεσ. ε. κε. Α
Γαλ. ιϛ. Β
Γαλ. ιη. Γ
Γαλ. κζ. Α

μυή καὶ ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τ̃ ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τ̃ς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τ̃ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τ̃ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτ̃.

Πραξ. ι. Δ

ιβ Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτ̃ δεκατεσσάρων (εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τ̃ σώματος, οὐκ οἶδα. ὁ Θεὸς οἶδεν·) ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ· καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τ̃ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν,) ὅτι ἡρπάγη εἰς τ̀ παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ
B καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τ̃ ὑπερβολ̃ τ̃ ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τ̃ σαρκί, ἄγγελος σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἴρηκέ μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον
Γ καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τ̃ Χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Γέγονα ἄφρων· καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τ̃ ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. Τὰ μὲν
Δ σημεῖα τ̃ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τ̃ ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς

Κορ. ια. Β

ὑπερλίαν. ια. ιθ

*τοῦτο. α. ι. π

πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν. οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω, καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τ̃ ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧττον ἀγαπῶμαι. Ἔστω δή, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μὴ ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι; Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν, τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τ̃ ὑμῶν οἰκοδομ̃ς. Φοβοῦμαι γὰρ μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε· μή πως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τ̃ προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἧ ἔπραξαν.

Δ

ιε *Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται παν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τ̃ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς
ις εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ ἐ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ *ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τ̃ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ
ιθ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. Εὐχόμεθα δὲ πρὸς Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν· οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τ̃ ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τ̃ ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε. Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω,

Ἰδου. α. ε. θ. ια

Δ θυτ. ιθ. Γ
" ματθ. κη. Β
" ἰω. η. Β
" ἑβρ. ι. Ε

ια

*καὶ. ι

ιθ εὐχόμεθα. θ

κ. Κορ. ια. Ζ

ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι τῇ ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέμοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. Λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ρωμ.15.Γ
α.κορ.16.Δ
Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου * Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. * ἡμῶν. ρ.τ.ι

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ. Ἐν στίχοις φζ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ρώμης, ἐωρακὼς αὐτοὺς ἤδη καὶ διδάξας· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. διδαχθέντες καλῶς οἱ Γαλάται παρὰ τοῦ ἀποστόλου, καὶ πιστεύσαντες γνησίως εἰς τὸν Χριστὸν, ἀποδημήσαντος τοῦ ἀποστόλου ὑφηρπάσθησαν πολλά τινων, ὥστε μετεμέλεσθαι. ζῶντα γοῦν τούτων μαθὼν ὁ ἀπόστολος, γράφει πρὸς αὐτοὺς, καὶ πρῶτον μὲν μαρτυρεῖ αὐτοῖς περὶ ἧς εἶχον πίστεως, καὶ γνησίας εἰς Χριστὸν διαθέσεως· μεμφεται δὲ ὡς αἰφνιδίως μεθέξαντας, καὶ μεταβαλλομένους αὖθις· ἔπειτα διαλαμβάνει περὶ τοῦ νόμου καὶ τῆς κατὰ Ἀβραὰμ πίστεως, καὶ ἀποδείκνυσιν ἔκ τε τοῦ νόμου, καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀβραὰμ, ἀμηχανῆσαι αὐτοὺς, μέχρι καιροῦ δεδόσθαι τῷ σκιᾷ τὸ περιτέμνεσθαι, καὶ ἀργεῖν αὐτὸ λοιπὸν τῇ τοῦ Χριστοῦ παρουσίᾳ. καὶ οὕτως ἀποδείξας, παρακαλεῖ λοιπὸν αὐτοῖς, μηκέτι προσέχειν τοῖς ἀπατήσασιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχεσθαι τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως, καὶ γινώσκειν ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ χάρις καταργεῖ τὸ τῆς σαρκὸς περιτέμνεσθαι. καὶ οὕτως πάλιν εἰς ἃ ἦν πρότερον ἐπανέσας, καὶ διδάξας, τελεῖ τὸν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΟ μὲν προοίμιον καὶ πᾶσα σχεδὸν ἡ ἐπιστολὴ ζηλωτοῦ γέμει. τίς δὲ αἰτία τοιαύτη· τινὲς τῶν ἐξ Ἰουδαίων πιστεύσαντες, καὶ ἐπὶ τοῦ πατρῴου νόμου καταχθέντες, ἔπεισαν πολλοὺς τῶν ἐν Γαλατίᾳ πιστῶν περιτέμνεσθαι, καὶ σαββατα τηρεῖν καὶ νουμηνίας. ἔπειθον δὲ λέγοντες μὴ δεῖν τῷ Παύλῳ ὃν καὶ σήμερον φασί τινες πιστεύειν, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀμφὶ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον. οὗτοι γάρ, φασὶ, μὴ Χριστοῦ ζηλωταὶ οὐ κωλύουσι περιτέμνειν. καὶ δὴ τοῦτο μὲν οὗτοι συγκατάβασιν ἐζήλωσαν, οὐκ ἐκώλυον περιτέμνειν· ὅμως οὗτοι ἀποκρυπτόμενοι τὴν αἰτίαν, ὅτι δι' συγκατάβασιν οὐ κωλύουσι, ἐκ τῆς ζηλωτοῦ μόνου ἐδέλεαζον αὐτοὺς εἰς περιτομὴν, καὶ ὅτι Παῦλον ἐξηυτέλιζον, φάσκοντες οὐ τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ τῶν μαθητῶν εἶναι μαθητήν· τοὺς δὲ περὶ Πέτρον, αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. ἔπειτα ἔλεγον ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Παῦλος φαίνεται ἀλλαχοῦ περιτεμών· ἢ δήποτε οὖν, φασὶν, ὑμᾶς οὐ περιτέμνει. ἐνίοις δὲ ὁ Παῦλος ὁ Τιμοθέου οἰκονομικῶς περιτέμνων. ποιεῖ οὖν ταῦτα οὗτος γράφει, καὶ οὐδὲν ἐκ προοιμίων περὶ ἐκείνου ἀποτείνεται, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἰῶν μαθητής.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ τοῦ προοιμίου, διήγησις δ' ἑαυτοῦ μεταστάσεως ἀπὸ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ ἀποκάλυψις.
β' Περὶ τῶν ἄνω ἀποστόλων ὅτι μαρτυρήσαντες εἰς ἃ ὤφθη ζωλοῖ.
γ' Περὶ τοῦ πρὸς Κηφᾶν ἀντιρρήσεως, ὅτι οὐ πίστει καὶ οὐκ ἐν νόμῳ σωτηρία.
δ' Ὅτι διὰ πίστεως ὁ ἁγιασμὸς, οὐ διὰ νόμου.
ε' Ὅτι καὶ ὁ Ἀβραὰμ οὐκ πίστεως ἐδικαιώθη εἰς τύπον ἡμῶν.
ς' Ὅτι ὁ νόμος οὐ δικαιοῖ, ἀλλ' ἐλέγχει, καὶ κατάραν ἐπιτίθησιν, ἣν λύει ὁ Χριστός.
ζ' Ὅτι οὐκ ὢν νόμου ἀλλ' ἐπαγγελίας τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ νόμος παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν.
η' Ὅτι ὑπὸ κρίσιν ἦσαν οἱ ἐν νόμῳ.
θ' Ὅτι οὐκ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ γυναικὶ τοῦ Ἀβραὰμ ἡ ὑποπτεύοντες, οὐ χρὴ δουλοῦσθαι νόμῳ.
ι' Ὅτι ἡ κλῆσις ἡμῶν οὐχ ὑποκειται περιτομῇ καὶ νόμῳ διὰ τὸ Χριστοῦ παθος.
ια' Ὑποχαφὴ τῆς κατὰ πνεῦμα ἐλευθερίας.
ιβ' Ἀποστροφὴ ἀπὸ τῶν ἐλκόντων ὀπίσω τὴν περιτομὴν, καὶ προτροπὴ πρὸς νέαν ζωὴν κατὰ πνεῦμα.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος (οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν) καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ, εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μετατρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. Γνωρίζω γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε

ἰδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων· ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
Ἐφισ. γ. Β ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

Β Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον· ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον. Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι, διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται, οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, (ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.) ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες, οὐδὲν προσανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς· (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη·) καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι Ἰά-

Δθυτλ.Δ
Ϲ.παρ.ιθ.Γ
ἰωΐζ λη.Β
σοφίας ϛ.Β
ἀκκλησιαστικοῦ λϛ.Β
ῥωμ.β.Β
ἐφεσ.ϛ.Β
κολ.γ.Δ
ἑβρ.ι.Κ
α.πέτ.α.Γ

κωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι· ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς; πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν, ἁμαρτωλοί, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω, Χριστῷ συνεσταύρωμαι. ζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; οὕτως ἀνόητοί ἐστε, ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; εἴγε καὶ εἰκῆ. Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. γινώσκετε ἄρα

Γεν.ιε.Β
ῥωμ.δ.Δ
ἰακ.β.Δ

ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ε'
γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεὸς, προευηγγελίσατο
Γεν.ιβ.Α τῷ Ἀβραάμ, Ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε
ἐκκλησιαστικοῦ μη.Γ οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ς'
ρθυτ.κζ.Δ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέγραπται γάρ, Ἐπι-
κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ
βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δι-
Ἀμβακ.β Α καιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσε-
ρωμ.α.Β Δθυτ ιη.Δ ται· ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἀνθρωπος ζή-
ρωμ.ι.Δ σεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ
νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· (γέγραπται γάρ, Ἐπι-
Δθυτ.κα.Δ κατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·) ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐ-
λογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοί, (κατὰ ἄν- ζ'
θρωπον λέγω,) ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐ-
Ἐξρ.θ.Ε Γ δεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται· τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν αἱ ἐ-
παγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει, καὶ τοῖς σπέρμασιν,
ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι
Χριστός. Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προεκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς
νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν· εἰ γὰρ ἐκ νό-
μου ἡ κληρονομία, οὐκ ἔτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐ-
παγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβά-
σεων χάριν προστέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελ-
ται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου· ὁ δὲ μεσίτης, οὐκ ἑνὸς οὐκ
ἔστιν· ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; η
Μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως
Ρωμ.γ.Β Δ ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ
πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοθῇ τοῖς πιστεύουσι. Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρ-
ουρούμεθα, συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆ-
Γαμ.ι.Α ναι. Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα
ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παι-
δαγωγόν ἐσμεν· πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χρι-

στῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσα-
σθε· οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος,
οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατ'
ἐπαγγελίαν κληρονόμοι. Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ θ'
κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων
ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθε-
σμίας τοῦ πατρός. οὕτω καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα
τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρό-
1 γενόμενον. νου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός,
γ.ζ.ια.ιε γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν
υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Ρωμ.η.Γ
πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον, Ἀββᾶ ὁ
πατήρ. Ὥστε οὐκ ἔτι εἶ δοῦλος, ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος
Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν, ἐδουλεύσατε
τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες Θεὸν, μᾶλλον δὲ γνω- Β
σθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ
πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; ἡμέρας πα-
ρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς. Φοβοῦμαι ὑ-
μᾶς, μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀ-
γὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἠδικήσατε· οἴ-
δατε δὲ ὅτι, δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρό-
4 καὶ θ.ιά τερον, καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενή-
σατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς
2 πού οὖν ὁ. Χριστὸν Ἰησοῦν. Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ
οβ.ε γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες
4 καὶ.ια ἐδώκατέ μοι. Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; Γ
ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα
αὐτοὺς ζηλοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ
μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠ-
δίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν· ἤθελον δὲ παρεῖναι
πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι
3 ἀπαγγέλλω σε- ἐν ὑμῖν. λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀ-
τ;ια θ' κούετε; Γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς

Γεν.ις.Δ παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τ̃ ἐλευθέρας. ° ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τ̃ ἐπαγγελίας. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσιν αἱ δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν
Γεν.κα.Α Δ Ἄγαρ. (τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συνοικεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ,) δουλεύει δὲ μετὰ τ̃ τέκνων αὐτῆς· ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ, ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν· γέγραπται γάρ, ° Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον
Ησαΐν.νδ.Α » καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τ̃ ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ' Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα ° ἐσμέν· ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς
Ρωμ.θ.Β ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;
Γεν.κα.Α » Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τ̃ υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τ̃ υἱοῦ τ̃ ἐλευθέρας. Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ' ἐλευθέρας.

ε̄ Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ
Γραξ.ιε.Α μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. ° Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν
α.Κορ.α.Γ νόμον ποιῆσαι. ° κατηργήθητε ἀπὸ τ̃ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρέχετε καλῶς, τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν ᾖ. Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τ̃ σταυροῦ. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τ̃ ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ διὰ τ̃ ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις· ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν
Λευϊτ.ιθ.Δ ματθ.κϛ.Δ μαρ.ιβ.Γ ρωμ.ιγ.Γ ἰακ.β.Β » Γ τῷ, Ἀγαπήσεις τ̃ πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε

7 ἐλευθέρας τῇ ἐλευθερίᾳ ἧ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε.
ζ στήκετε οὖν, καὶ λ.ε.ια
4 δ.ε.θ.ια
λ.ε
5 ὑμεῖς.ε
6 ἐστέ.ε
2 ἀνέκοψε.πρ.

κὴ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω δὲ, Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε· ἡ Ρωμ.ιγ.Δ
γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τ̃ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τ̃ σαρκός· α.πετ.β.Γ
ταῦτα γὰρ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστε ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τ̃ σαρκὸς, ἅτινά ἐστι, μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔριδες, ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ Δ
τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ α.Κορ.ϛ.Β
τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Ὁ δὲ καρπὸς τ̃ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια. κατὰ τ̃ τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. Οἱ δὲ τ̃ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλοις προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες. Ἀδελφοὶ, ἐὰν καὶ ϛ̄ 6.1
προλημφθῇ ἄνθρωπος * ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν * ℵ ὑμῖν. λ
σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τ̃ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρενατᾷ. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς Β
ἕτερον. ° ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. ° Κοινωνείτω α.Κορ.γ.Β
α.Κορ.θ.Α
δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τ̃ σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τ̃ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. ° Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα Γ
ιβ πρὸς τοὺς οἰκείους τ̃ πίστεως. Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκὶ, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τ̃ Χριστοῦ διώκωνται. οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι
1 περιτεμνόμενοι α.ε.ζ

αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται· ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις· καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. Ἐν στίχοις σιζ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης, οὔπω μὲν αὐτοὺς ἑωρακώς, ἀκούσας δὲ περὶ αὐτῶν· εἰ δὲ τις φάσις τὴν ἐπιστολὴν αὕτη. Ἐφέσιοι πιστεύσαντες εἰς ὃν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, γνῶσιν εἶχον εἰς αὐτὸν τὴν πίστιν, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους τὴν ἀγάπην, καὶ ἐβούλοντο σὺν τῷ Παύλου βεβαιωθῆναι. μαθὼν τοίνυν ὁ ἀπόστολος γράφει πρὸς αὐτοὺς τοῦτον τὸν ἐπιστολὴν ὡσανεὶ κατηχητικήν. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσι, μὴ νεώτερον εἶναι ὃ καὶ ἡμᾶς μυεῖσθαι, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς καὶ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι τοῦτον βουλὴν τοῦ Θεοῦ, ὥστε ὃν Χριστὸν γὰρ ἡμᾶς παθεῖν, καὶ ἡμᾶς σωθῆναι. ἔπειτα ὅτι περὶ κλήσεως ἐθνῶν διαλέγεται, ἵνα δείξῃ ἀξίως αὐτοὺς πεπιστευκέναι. καὶ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ κλῆσις αὕτη γέγονεν οὐ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἐστιν υἱὸς τοῦ Θεοῦ· ἵνα καὶ ἐκ τούτου μάθωσιν ὅτι οὐκ ἀνθρωποπλάστους γέγονασι, πιστεύσαντες τὸν Χριστὸν, ἀλλ' ἀληθινοὶ θεοσεβεῖς. σημαίνει δὲ καὶ ἑαυτὸν διὰ τοῦτο ἀπεσταλθαι κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι περὶ αὐτῶν ἐφρόντισεν. ἔπειτα παραινετικοὺς λόγους ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ, παισὶ καὶ τέκνοις· κυρίοις δὲ δούλοις τίθησιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ. καὶ καθόλου πρὸς τὸ ἀσκεῖσθαι τὸν διάβολον καὶ τὰ δαιμόνων αὐτοῦ, λέγων πρὸς ἐκείνους ἡμῖν εἶναι τὸν πάλην. καὶ ὡσανεὶ ἀγαθὸς ἀλείπτης, ἀλείφας τοῖς λόγοις πρὸς τὴν διαβολικὴν ἐνέργειαν, οὕτως τελοῦσι τὸν ἐπιστολέα.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Η ΕΦΕΣΟΣ μητρόπολις μέν ἐστι τῆς Ασίας, τὴν δὲ Αρτεμιν ἔσεβε, καὶ τοσοῦτον ἦν ὁ σέβας περὶ τὸν δαίμονα, ὡς καὶ νεωκόρον τὸν Εφεσον τῆς Αρτέμιδος ἀναγορεύεσθαι, ὡς ἐν τῇ προσέξειν ἱστόρηται ἐν ταύτῃ τῇ Εφέσῳ ὁ διαπελεύσεις Ιωάννης ἐξοικοδομεῖ διέτριψε πολλὰ, ἐν ᾗ καὶ τελευτᾷ, καὶ ὃν Τιμόθεον Παῦλος ἐκεῖσε ἐπίσκοπον ἐγκατέστησε. τὴν δὲ φιλοσοφωνοῖς τὸν Ασίαν αἰδουμένους, ἐν τῇ Εφέσῳ μάλιστα δῆλον· διὸ πολλῆς τοῦτου δεῖ κέχρηται πρὸς αὐτοὺς γράφων, καὶ βαρύτερα ἢ τὰ νουθετήματα αὐτοῖς ἐπιστέλλει, ἅτε κατηχημένοις καὶ τὰ ὑψηλὰ. γράφει δὲ ἀπὸ Ῥώμης τὸν ἐπιστολέα, ἐν δεσμοῖς ὑπάρχων.

α' Περὶ τῶν Χριστῷ εὐλογῆς ἡμᾶς καὶ εἰσαγωγῆς καὶ πληρώσεως.
β' Εὐχὴ περὶ γνώσεως τῶν Χριστῷ εἰσαχθέντων ἀγαθῶν εἰς ἡμᾶς.
γ' Περὶ τῆς ἐθνῶν καὶ Ἰουδαίων οἰκειώσεως τοῦ Θεοῦ διὰ Χριστοῦ ἐν ἐλπίδι καὶ χάριτι.
δ' Περὶ τῆς θρησκείας αὐτοῦ θείας σοφίας, εἰς φιλοσόφων ἐθνῶν, καὶ ἔλεγχον δαιμονίων.
ε' Γυνὴ γὰρ τῆς ἐκκλησίας εἰς ὁμιλίαν καὶ ἀγάπην Θεοῦ.
ς' Παραίνεσις περὶ ἀγάπης ἐνωτικῆς, ἧς τὰ χρίσματα διήρτηται, πρὸς ὠφέλειαν κοινήν.
ζ' Περὶ σωφροσύνης καὶ φιλοσοφούσης πάσους ἡμᾶς ἀσκητῆς.
η' Περὶ τοῦ ζῆν ἐπαξίως τῆς ἁγιασμοῦ, ἔργοις πρὸ κακίαν ἐλέγχοντας, μὴ λόγοις πάθημα ἢ πληγμάτων διὰ ψαλμῶν, μὴ ὕπνῳ.
θ' Διάταξις οἰκιακῶν καὶ οἰκετῶν πρὸς ἀρχοντας καὶ ἄρχοντα Χριστόν.
ι' Ἐν τέλει ὁπλίσεως περὶ τῆς Χριστοῦ δυνάμεως.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

α' ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις *τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

*πᾶσι. 1α

Β.Κορ.α.Α
α.πετ.α.Α

*ὦ.πν.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις *Χριστῷ· καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ· προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, Β
[1] ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ· ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν *τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς Γ

1 ἧς ἐχαρίτωσεν. ε.θ

*τοῦ Θεοῦ. ια

Β.Τιμ.α.Γ
Λικ.α.Η

ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας γ΄
τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, *οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος * ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμέ-
Δ νους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος
Κολοσ.β.Γ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον
Ψαλ.η.Γ " ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν
" ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν
Κολ. β.Γ β΄ πᾶσι πληρουμένου. Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, καὶ ταῖς ἁμαρτίαις *ἐν αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶ- *ὑμῶν.εθ.ια
Κιφ.ε.Β να τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε, ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι·) καὶ συνήγειρε, καὶ
Β συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον
Ι τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· (καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν,

Θεοῦ τὸ δῶρον,) οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. αὐτοῦ γάρ
ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς,
οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Διὸ
μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀ-
κροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιή- Γ
του· ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριω-
μένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν, τῆς ἐ- Ρωμ.θ.Α
παγγελίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· νυνὶ δὲ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν
τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιή-
σας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν
ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι
καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρω-
πον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ Δ
σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐ-
τῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν, καὶ τοῖς
ἐγγύς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν Ρωμ.ε.Α
ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ
πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων, καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποι-
κοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν,
ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ
συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑ-
μεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑ- Γ
*προσβάλω.ια πὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, *εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος
τοῦ καὶ, κεκαυ- τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώ-
χημαι. ρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ· πρὸς ὃ
ἐγνωρίσθη μοι. ε.θ.ια δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστη-
ρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
α.ε.θ.ι θρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ
*ἁγίῳ. α προφήταις ἐν πνεύματι, *εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσω- Β
μα, καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦ
εὐαγγελίου, οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ
2 τοῦ δοθείσης. Θεοῦ 2τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
θ.ια

α.Κορ.ιε.Δ Γαλατ.α.Γ Ρωμ.ιε.Δ

ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν. Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν.

3 οἰκονομία. π

Γ

Δ

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν. Εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν. ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. διὸ λέγει, Ἀναβὰς εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. (Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ

Φιλιπ.α.Δ κολοσσ.α.Β α.Θεσ.β.Γ

Μθαιχ.ϛ.Β Ρωμ.ιβ.Α α.κορ.ιϛ.Β β.κορ.ι.Δ Ψαλ.ξζ.Δ

ε

ϛ

ζ

1 ἡμῖν. α.ζ.ιγ.

* αὐτη. ια

» » »

κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.) καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν, ἀποστόλους, τοὺς δὲ, προφήτας, τοὺς δὲ, εὐαγγελιστὰς, τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλοιν μέλη. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. Πᾶς λόγος σα-

α.Κορ.ιβ.Δ

Γ

Ρωμ.α.Γ

Ε

Ζ

Ρωμ.ϛ.Α κολ.γ.Β β΄Κορ.ιβ.Α α.πετ.β.Α. ϛ η.Α

Ζαχρ.η.Γ

Ψαλ.ιδ.Β

Κεφ.δ.Α

2 ἀνανεοῦσθαι. ια

3 ἐνδύσασθαι. ια

*ἰδίαις. α.θ.ια

λογὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴτις ἀγαθὸς
πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσι. Καὶ
Η μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς
ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ
κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κα-
κίᾳ. γίνεσθε εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι
ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ [4] ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περι-
πατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ,
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονε-
ξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, καὶ αἰσχρό-
της, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ [1] μᾶλ-
Β λον εὐχαριστία. Τοῦτο γάρ ἐστε γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀ-
κάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονο-
μίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀ-
πατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ
ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. Μὴ οὖν γίνεσθε συμέτοχοι αὐτῶν.
ἦτε γάρ ποτε σκότος, νυνὶ δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς
Γ περιπατεῖτε. (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ
καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·) δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ
Κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκό-
τους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε· τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐ-
τῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ
φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι. διὸ
λέγει, Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπι-
Δ φαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε,
μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι
αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ
συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν
ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυ-
τοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ
Ε ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάν-
τοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ
Θεῷ

Κολ.γ.Β

Ἰω.ιγ.Δ. ζ ιε.Β α.ἰω.γ.Β

Κεφ.η.Ζ κολ.γ.Α β.θεσ.β.Δ μθρ.ζ.Γ

β.Θεσ.β.Α ματθ.κδ.Α μθρ.ιγ.Α λκ.κα.Β

4 Χριστὸς ἐχαρίσατο. α

ἡ καὶ Θεὸς ἐχαρίσατο.ll

1 μόνον. ϛ

2 φωτὸς. ε.με

Ἀποκρύφου Ἱερεμίου.δ.ι

Κολοσ.η.Α

Ρωμ.ιβ.Α α.θεσ.η.Α

* μᾶλλον. ιε

3 Χριστοῦ. α. η.θ.ιγ

4 ὑποτασσόμενοι Θεῷ καὶ πατρὶ, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ [3] Θεοῦ.
θ' Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν [4] ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυ- α.Κορ ια.Α κολ.γ.Γ α.πετ.γ.Α
ρίῳ, ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κε-
φαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὡς-
περ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυ- Κολ.γ.Γ
ναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρί-
σας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ [5] αὐτὴν Ζ
ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον, ἢ ῥυτίδα,
5 αὐτὸς. ε.ια ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος· οὕτως ὀφείλουσιν
καὶ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώ-
ματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς
γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλ-
πει αὐτὴν, καθὼς καὶ ὁ [6] Κύριος τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ Η
6 Χριστὸς. ια σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.
Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη- cc Γεν.β.Δ ματθ.ιθ.Α
τέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσον- cc μθρ.ι.Α
ται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ cc α.Κορ.ϛ.Δ
δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ'
ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν·
ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. Τὰ τέκνα ὑπα- ϛ Κολ.γ.Δ
κούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον· Τί- cc
μα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· (ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη cc Ἐξοδ.κ.Γ
ἐν ἐπαγγελίᾳ·) ἵνα σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς cc δευτ.ε.Γ ἐκκλησια-
γῆς. Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέ- cc στικοῦ γ.Β
φετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Οἱ δοῦλοι ὑπα- ζ cc ματθ.ιε.Α μθρ.ζ.Δ
κούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλό- Κολ.γ.Δ
τητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμοδου- πετ.β.Γ
18 Χριστοῦ. η λείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας δουλεύοντες [7] τῷ
* ὡς. α.ε.θ ια Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγα- Β
θὸν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.
Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπει-

λιω, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς * αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.

* καὶ. α.

Δβυτ.ι.Δ
β.παρ.ιθ.Γ
ἰὼβ λη.Β
σοφίας ς.Β
ἐκκλησιαστικοῦ λε.Β
ῥωμ.ῥ.Β
ῥωμ.β.Β
γαλατ.β.Β
κολοσ.γ.Δ
α.πετ.α.Γ
Κεφ.β.Α

α.Θεσ.ε.Β
ἡσαΐου θ.Γ

Χολ.η.Α

β.Θεσ.γ.Α
κολοσ.η.Α

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.
Ἐν στίχοις τιβ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης, ἐωρακὼς αὐτοὺς ἅμα καὶ διδάξας· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. πεμψάντων Φιλιππησίων διακονίαν τῷ Παύλῳ, καὶ πινων προσερχομένων, καὶ διαφθειρόντων τὰς ἀκοὰς τῶν ἀκεραίων, προφάσει τῆς σκιᾶς τοῦ νόμου καὶ τῆς περιτομῆς, καὶ λεγόντων χωρὶς ταύτης μὴ δύνασθαι δικαιωθῆναι, μαθὼν ὁ ἀπόστολος γράφει Φιλιππησίοις, καὶ προτρέπων μὲν ἀποδέχεται αὐτῶν τὴν πίστιν, καὶ σημαίνει μεμνῆσθαι αὐτῶν· ἔπειτα δὲ διηγεῖται ὡς ἀπελογήσατο ἐν Ῥώμῃ, καὶ ὅτι τινὲς αὐτῷ βαρεῖς γεγόνασιν, ἐν τοῖς δεσμοῖς φθόνον αὐτῷ κινοῦντες. ἔπειτα αὐτοὺς προτρέπεται ἀμώμους ἀναπᾶν, ἐξηγούμενος τὴν τοῦ Σωτῆρος φιλανθρωπίαν, ὅτι Θεὸς ὤν, ἄνθρωπος γέγονε δι' ἡμᾶς. εἶτα περὶ τῆς περιτομῆς καὶ τῶν παλαιοῦ νόμου διαλαβών, ἀποδείκνυσι λοιπὸν δεῖν μεγαλύνεσθαι τὴν περιτομήν, λαμβάνων ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ παράδειγμα, καὶ λέγων, ὅτι ταῦτα πρότερα ἦν μοι διὰ τὸν Χριστόν· διὰ καὶ τοῖς μὲν διδάσκουσιν ἔτι περιτομήν, καὶ θέλουσιν αὐτὴν ἀπατῆσαι, μεμψάμενος καὶ εἰπὼν ἐχθροὺς εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἀποδέχεται Φιλιππησίους διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τῆς κοινωνίας δόσιν. καὶ προτρεψάμενος πάλιν εἰς χαρὰν ἀπολύει, τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΟΙ Φιλιππήσιοι, τῆς Μακεδονίας ἦσαν μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, πολλὰ δὲ αὐτοῖς ὁ Παῦλος χρησάμενος μάρτυρι. ἐν δεσμοῖς δὲ ὢν, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν. μετὰ γὰρ τὴν πρώτην ἀπολογίαν ἧς ἐμνήσθη ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον, αὖθις ἐδέθη. ἦσαν δὲ οἱ Φιλιππήσιοι διὰ Ἐπαφρόδιτου τὰ πρὸς τὴν χρείαν πεμψάντες αὐτῷ, ἐν τούτῳ καὶ γνωσθέντες τὰ κατ' αὐτόν. ὅτε δὲ ἐθορυβοῦντο ἀκούοντες ἐν δεσμοῖς εἶναι τὸν διδάσκαλον, αὐτὸ τοῦτο γράφει αὐτοῖς, ὡς τὰ δεσμὰ οὐ θορύβου πρόξενα, χαρᾶς δὲ μᾶλλον ὤφελεν εἶναι, διὰ τὸν Χριστόν εἶναι). καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐν προφάσει Χριστιανισμοῦ διέφθειρον τὸ κήρυγμα. μετὰ τιμῆς δὲ φαίνεται γράφων τοῖς Φιλιππησίοις· ἐναρέτοι γὰρ ἦσαν. ἐνταῦθα ἴσως ἡ πορφυρόπωλις, ἐνταῦθα ὁ ἀρχισυνάγωγος βαπτίσεται, ἐνταῦθα ἐτυφλώθη μετὰ τὸ Σιλουανοῦ ὁ Παῦλος καὶ τῶν φραιτῶν, οἳ σὺν σωσαρπαγῆς αὐτὸν τυπήσαντες, τέλος ἀπελογήσαντο. ἐνταῦθα ὁ δεσμοφύλαξ πιστεύσας σὺν ᾧ οἴκῳ αὐτοῦ ἐβαπτίσθη. ταῦτα πρότερα αἱ πρᾶξις φασί. μάρτυρι δὲ αὐτοῖς πίστιν, καὶ κινδύνους ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ πρὸς θυσίαν βαπτιζόμενος ἔχων. διὰ πρότερα σφόδρα φίλους αὐτοὺς φαίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῶν Φιλιππησίων ἀρετῆς, καὶ εὐχὴ τελειώσεως.
β' Διήγησις τῆς ἑαυτοῦ διαγωγῆς ἀγωνιστικῆς, καὶ τῆς προθυμίας.
γ' Παραίνεσις τῆς κατὰ Θεὸν ὁμονοίας, καὶ τῆς ἐν Θεοῦ ζωῆς.
δ' Περὶ Τιμοθέου καὶ Ἐπαφροδίτου, οὓς ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς.
ε' Περὶ τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ μὴ ἐν ὀργῇ, ὃς ὅτι μίμησις θανάτου τοῦ Χριστοῦ.
ς' Παραινέσεις ἴδιαι ἰδίων, καὶ κοιναὶ πάντων.
ζ' Ἀποδοχὴ τῆς ὑποστολέως αὐτοῦ διακονίας.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν (πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος) ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ. Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανερούς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον * λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. Οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ

α Θες. α. Α

* θεοῦ, 0. ια

ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι. Τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου· ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστὸς· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. συνέχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ * μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

Γ

Δ

* ῥήμ. ϛ. ια

Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ, ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Ε

Ἔφες. δ'. Α
κολ. α. Β
α Θες. β. Β

Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὶ, πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, μηδὲν κατ' ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν· μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώ-

1 Ῥώ. ιε. 17. 18

2 σκοπουῶντες. ια

Ματθ. κ. Δ

ΕCρ.β.Β πων γ̈ γυόμβυος, κ̈ χήματ᾽ εὑρεθεὶς ὡς ἀν̈θρωπος· ἐταπείνωσεν
ἑαυτ̈, γ̈ γυόμβυος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ, σταυροῦ.
Β Διὸ κ̈ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, κ̈ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑ-
Ρωμ.ιδ'.Β πὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐ-
ἰσαΐ.μδ.Δ πουρανίων κ̈ ἐπιγείων κ̈ καταχθονίων, & πᾶσα γλῶσσα ἐξο-
Ρωμ.ιδ'.Γ μολογήσῃ ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.
ἰσαΐ.α.Λ Ὥστε ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, * μὴ ὡς ἐν τῇ * μοι. α
παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου
μ̈ φόβου κ̈ τρόμου τ̈ ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ὁ Θεὸς
γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν & τὸ θέλειν κ̈ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τ̈
α.Πετ.δ.Γ εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογι- 3 ἐρῆς.α
σμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι κ̈ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα
Ματθ.ε.Β ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς κ̈ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς
Γ φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ
εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐ-
κοπίασα, ἀλλ᾽ εἰ κ̈ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς
πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συνχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ
ὑμεῖς χαίρετε καὶ συνχαίρετέ μοι. Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰη- δ'
Πραξ.ιε.Α σοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς
τὰ περὶ ὑμῶν· οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις γνησίως τὰ περὶ
α.Κορ.ι.Β ὑμῶν μεριμνήσῃ· & πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τ̈
Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ
τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. * Τοῦτον μὲν οὖν * τ̈ Χριστ. ια
ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξαυτῆς. Πέποιθα
Δ δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι· ἀναγκαῖον δὲ ἡ-
γησάμην Ἐπαφρόδιτον τ̈ ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν κ̈ συστρα-
τιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, κ̈ λειτουργὸν τῆς χρείας μου,
πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐπεπόθει πάντας ὑμᾶς, * κ̈ * ἰδεῖν. ζ.ια
ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε· καὶ γὰρ ἠσθένησε παρα-
πλήσιον θανάτῳ, ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον,
ἀλλὰ κ̈ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν
ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν, πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπό-
τερος ὦ. Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μ̈ πάσης χαρᾶς,
καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, ὅτι διὰ τὸ ἔργον τ̈ Χριστοῦ μέ-

χρι θανάτου ἤγγισε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπλη-
ε' σῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τ̈ πρός με λειτουργίας. Τὸ λοι- Γ
πὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν,
ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέ-
πετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τ̈ κατατομήν· ἡμεῖς γάρ
1 Θεσσ. α.σ. ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες, κ̈ καυχώ-
ια.ιε μενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, καίπερ ἐ-
γὼ ἔχων πεποίθησιν κ̈ ἐν σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι
ἐν σαρκὶ, ἐγὼ μᾶλλον, περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσ-
ραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κ̈ νόμον Φα- β.Κορ.ια.Ε
ρισαῖος, κ̈ ζῆλον διώκων τ̈ ἐκκλησίαν, κ̈ δικαιοσύνην τὴν Γραφ.κγ.Β
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος· ἀλλ᾽ ἅπερ ἦν μοι κέρδη, ταῦτα Β
ἥγημαι διὰ (ν) Χριστὸν ζημίαν· ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι
πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ Κυρίου μου, δι᾽ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύ-
2 Χριστῶ. θ βαλα εἶναι, ἵνα 2 Χριστὸν κερδήσω, κ̈ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων
ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χρι-
στοῦ, τ̈ ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ
τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, κ̈ τ̈ κοινωνίαν τῶν παθη-
μάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴπως κα- Γ
ταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν νεκρῶν· οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ
ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ᾽ ᾧ καὶ κατε-
3 οὗπω. ιγ λήφθην ὑπὸ τ̈ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λο-
γίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, (τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμε-
νος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,) κ̈ σκοπὸν διώκω εἰς
τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι
οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, & τοῦτο
ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοι- Δ
χεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. Συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελ- Ρωμ.ιε.Β
φοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον α.κορ.α.Β
ἡμᾶς· πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν Ρωμ.ιε.Γ
δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τ̈ Χριστοῦ, ὧν τὸ
τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ
αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες· ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐ-

α.Κορ.α.Α πτ.β.Γ

ρανοῖς ὑπαρχῇ, ὃ ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γένεσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. Εὐωδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. καὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς.

Ἀποκ.ιγ.Β. καὶ κ.Δ

Ματθ.ς.Γ

Β Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι· οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ. πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε· οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ Θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί· ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Γ

Δ

ι μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ς

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ἐπαφροδίτου. Ἐν στίχοις σπ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης, οὐχ ἑωρακὼς μὲν αὐτούς, ἀκούσας δὲ περὶ αὐτῶν· ἡ δὲ προοίμασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Τοὺς Κολασσαεῖς ἠβούλοντό τινες ἀπατῆσαι σοφίσμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ τῆς εἰς Ἰησοῦν πίστεως, καὶ περὶ τῶν ἐν νόμῳ βρωμάτων, καὶ περὶ σαββάτων. Ταῦτα τοίνυν μαθὼν ὁ Ἀπόστολος, γράφει τὴν ἐπιστολὴν ὡσανεὶ κατηχητικὴν αὐτοῖς ταῦτα. καὶ προοῖτον μὲν διίστησι τοὺς Θεοῦ, σημαίνει δὲ σαφῶς αὐτοὺς μεταβεβηκέναι εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς εἰς ὃν ἐπίστευσαν, εἰκὼν ἐστὶ τοῦ Θεοῦ καὶ λόγος, δι' οὗ τὰ πάντα γέγονε· καὶ ὅτι ἐστερέωσεν αὐτὸν δημιουργὸν ὄντα, γνωρίζεσθαι αὐτὸν καὶ πρωτότοκον τῆς κτίσεως καὶ πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα τὰ ἀμφότερα σωτήριον, καὶ ζωοποιήσῃ τὰ πάντα· προσέπει δὲ αὖθις ἐμμένειν τῇ πίστει, σημαίνων ὅτι αὐτὸς ὁ Παῦλος διάκονός ἐστι τοῦ εὐαγγελίου, ἐν ᾧ κατηχήθησαν· εἶτα καὶ περὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ βρωμάτων, καὶ περὶ ἡμερῶν καὶ σιαωτῶν ἐξηγεῖται. καὶ ἀποδείκνυσιν ἠργηκέναι λοιπὸν τὰ παλαιά, καὶ τὸν περιτομὸν· συμβουλεύει τε αὐτοῖς μὴ πλανᾶσθαι ἀπὸ τῶν σοφιζομένων καὶ πλανᾶν αὐτοὺς θελόντων. καὶ λοιπὸν προτρέπεσι καὶ ὧδε γοῦν καὶ τέκνοις, ἀνδράσι καὶ γυναιξί, δούλοις καὶ κυρίοις, καὶ τὰ ἀμφὶ τὰ πρὸς τὰ ἤδη συμβουλεύσας, τελεῖ τὴν ἐπιστολήν. Φέρεται μὲν αὐτοῖς, ἵνα ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' αὐτοῖς ἡ ἐπιστολή, ποιήσωσι καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ αὐτὴν ἀναγνωσθῆναι, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας καὶ αὐτοὺς ἀναγνωσθῆναι.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΕΝ πολλοῖς ὁ Ἀπόστολος δηλοῖ τὴν πρὸς Θεὸν καὶ πατέρα μεσιτείαν καὶ καταλλαγὴν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τοῦ γεγονέναι. Εἷς γὰρ Θεὸς (φησὶν) εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός. καὶ πάλιν, Δι' οὗ (φησὶ) τὴν καταλλαγὴν ἐφήκαμεν. καὶ ὁ Κύριος ἑαυτὸν καὶ ὁδὸν καλεῖ· ἡ γὰρ ἑτέρως, εἰ μὴ δι' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ, ἀπέλθοι τις πρὸς τὸν πατέρα· διὰ τοῦτο γὰρ, ὢν Θεὸς, καὶ ἄνθρωπος γέγονεν, ἵνα Θεῷ καὶ ἀνθρώποις μεσιτεύσῃ, ζωὴν τε ὧν καὶ ἀθάνατον. Ἀλλ' οἱ Κολασσαεῖς ὑπὸ ἀγγέλου ᾠήθησαν τὸν προφήτην λυτρώσεσθαι πρὸς τὸν πατέρα, διὰ τὸ διὰ Χριστοῦ. ἐπειτα πολλὰς εἶχον παρατηρήσεις Ἰουδαϊκὰς καὶ Ἑλληνικάς, ἡμέρας παρατηροῦντες καὶ καιροὺς καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἅπερ πρῶτον, γράφων τὴν ἐπιστολὴν, διορθοῦται ὁ Παῦλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α Εὐχαριστία ὑπὲρ Κολασταίων οἰκειωθέντων τῷ Θεῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου.
β Εὐχὴ περὶ αὐτῶν εἰς σοφίαν πρακτικὴν, εἰς δύναμιν ὑπομονῆς, σὺν θυμηδίᾳ τῆς οἰκειώσεως τῆς ἐν καθαρότητι.
γ Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως καὶ ἀγαπήσεως τῆς εἰς πάντας ἁγίους.
δ Περὶ ἐλπίδων μεσαγωγῆς τῆς ἐν οὐρανοῖς Χριστοῦ καὶ πάθη διὰ πίστεως.
ε Περὶ τῆς διὰ τῶν πόνων αὐτῶν διδαχῆς ἀσκητικῆς εἰς σωφροσύνην Θεοῦ.
ς Περὶ τοῦ μὴ ὑπολαμβάνειν τὴν ἀνθρωπίνην φιλοσοφίαν ἀπαιτεῖν τοὺς ἐν Χριστῷ πίστιν σοφίαν ἔχοντας.
ζ Ὅτι ἡ μεσὶς Θεοῦ σωτήρια καὶ τὰ τοῦ νόμου ἀπελέγχει πάθη μάτων καὶ εἰς τὸ συζῆν Χριστῷ.
η Ὅτι οἱ ἔνδικοι νόμου τύποι τοῖς ὀρθικοῖς χρήσιμοι, καὶ οὐ πνευματικοῖς τοῖς ἐν δυνάμει Θεοῦ ζῶσιν.
θ Παραίνεσις περὶ καθαρότητος, ἁγιασμοῦ, φιλανθρωπίας, φιλοξενίας, φιλομαθείας, ψαλμῳδίας, θρήνου εἰς Θεὸν διαγωγῆς, εὐχαριστίας.
ι Τὰ μὲν πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἐμπρόσθεν, τὰ δὲ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐμφρόνως, οἰκονομικῶς.

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τοῖς ἐν Κολασσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστι καρποφορούμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι τῇ ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς, εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ, εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος. Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία, ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τί ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης, ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει. Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ, Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκὸς, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκε ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει καὶ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ἃ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὐξάνει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ. Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε; Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς, ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ ἡ ζωὴ ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς, ὕμνοις, ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Θεῷ. Καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ δι' αὐτοῦ. Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν ἐν Κυρίῳ. Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν Κύριον. Ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. Ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωπολημψία. Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς. Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν, καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου.

σκοντες παντα δωρεαν εν πασιν σοφια, ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν Χριστω Ιησου· εις ο και κοπιω, αγωνιζομενος κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει. Θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω περι υμων και των εν Λαοδικεια, και οσοι ουχ εωρακασι το προσωπον μου εν σαρκι, ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων, συμβιβασθεντων εν αγαπη, και εις παντα πλουτον της πληροφοριας της συνεσεως, εις επιγνωσιν του μυστηριου του Θεου και πατρος και του Χριστου, εν ω εισι παντες οι θησαυροι της σοφιας και της γνωσεως αποκρυφοι. Τουτο δε λεγω ινα μη τις υμας παραλογιζηται εν πιθανολογια· ει γαρ και τη σαρκι απειμι, αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι, χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις Χριστον πιστεως υμων. ως ουν παρελαβετε τον Χριστον Ιησουν τον Κυριον, εν αυτω περιπατειτε, ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω, και βεβαιουμενοι εν τη πιστει, καθως εδιδαχθητε, περισσευοντες εν αυτη εν ευχαριστια. βλεπετε μη τις υμας εσται ο συλαγωγων δια της φιλοσοφιας και κενης απατης, κατα την παραδοσιν των ανθρωπων, κατα τα στοιχεια του κοσμου, και ου κατα Χριστον. οτι εν αυτω κατοικει παν το πληρωμα της θεοτητος σωματικως, και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι, ος εστιν η κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας, εν ω και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω, εν τη απεκδυσει του σωματος των αμαρτιων της σαρκος, εν τη περιτομη του Χριστου, συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισματι, εν ω και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του Θεου του εγειραντος αυτον εκ των νεκρων. Και υμας νεκρους οντας εν τοις παραπτωμασι και τη ακροβυστια της σαρκος υμων, συνεζωοποιησε συν αυτω, χαρισαμενος ημιν παντα τα παραπτωματα, εξαλειψας το καθ ημων χειρογραφον τοις δογμασιν, ο ην υπεναντιον ημιν, και αυτο ηρκεν εκ του μεσου, προσηλωσας αυτο τω σταυρω, απεκδυσαμενος τας αρχας και τας εξουσιας εδειγματισεν εν παρρησια, θριαμβευσας αυτους εν αυτω. Μη ουν τις υμας κρινετω εν βρωσει η εν ποσει, η εν μερει εορτης η νουμηνιας, η σαββατων, α εστι σκια των μελλοντων, το δε σωμα του Χριστου. μηδεις υμας

α Κεφ.α.Γ ιω.α.Β

Ρωμ.ς.Α Εφεσ.α.Δ Εφεσ.β.Α

Μαθ.κ.η.Α

καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων, α μη εωρακεν εμβατευων, εικη φυσιουμενος υπο του νους της σαρκος αυτου, και ου κρατων την κεφαλην, εξ ου παν το σωμα δια των αφων και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συμβιβαζομενον, αυξει την αυξησιν του Θεου. ει ουν απεθανετε συν τω Χριστω, απο των στοιχειων του κοσμου, τι ως ζωντες εν κοσμω δογματιζεσθε; Μη αψη, μηδε γευση, μηδε θιγης· α εστι παντα εις φθοραν τη αποχρησει, κατα τα ενταλματα και διδασκαλιας των ανθρωπων, απινα εστι λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια και ταπεινοφροσυνη και αφειδια σωματος, ουκ εν τιμη τινι προς πλησμονην της σαρκος.

Ει ουν συνηγερθητε τω Χριστω, τα ανω ζητειτε, ου ο Χριστος εστιν εν δεξια του Θεου καθημενος· τα ανω φρονειτε, μη τα επι της γης. απεθανετε γαρ, και η ζωη υμων κεκρυπται συν τω Χριστω εν τω Θεω. Οταν ο Χριστος φανερωθη, η ζωη ημων, τοτε και υμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη. Νεκρωσατε ουν τα μελη υμων τα επι της γης, πορνειαν, ακαθαρσιαν, παθος, επιθυμιαν κακην, και την πλεονεξιαν, ητις εστιν ειδωλολατρεια, δι α ερχεται η οργη του Θεου επι τους υιους της απειθειας, εν οις και υμεις περιεπατησατε ποτε, οτε εζητε εν αυτοις. Νυνι δε αποθεσθε και υμεις τα παντα, οργην, θυμον, κακιαν, βλασφημιαν, αισχρολογιαν εκ του στοματος υμων. Μη ψευδεσθε εις αλληλους, απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταις πραξεσιν αυτου, και ενδυσαμενοι τον νεον τον ανακαινουμενον εις επιγνωσιν κατ εικονα του κτισαντος αυτον, οπου ουκ ενι Ελλην και Ιουδαιος, περιτομη και ακροβυστια· βαρβαρος, Σκυθης· δουλος, ελευθερος· αλλα τα παντα και εν πασι Χριστος. Ενδυσασθε ουν, ως εκλεκτοι του Θεου αγιοι και ηγαπημενοι, σπλαγχνα οικτιρμων, χρηστοτητα, ταπεινοφροσυνην, πραοτητα, μακροθυμιαν, ανεχομενοι αλληλων, και χαριζομενοι εαυτοις εαν τις προς τινα εχη μομφην· καθως και ο Χριστος εχαρισατο υμιν, ουτω και υμεις· επι πασι δε τουτοις την αγαπην, ητις εστι συνδεσμος της τελειοτητος· και η ειρηνη του Θεου βραβευετω εν ταις καρδιαις υμων, εις ην και εκληθητε εν ενι σωματι, και ευχαριστοι γινεσθε. Ο λογος

Α Β Γ Δ

Ρωμ.ς.Α Εφεσ.δ.Ε Εβρ.ιβ.Α α Πετ.β.Α. Ιω.η.Α

Εφεσ.η.Η

Εφεσ.ε.Α

τῷ Χεισοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς & ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ [3] πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κ[τ] πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον [*] τῷ Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ [4] ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κ[τ] πάντα τοῖς κ[τ] σαρκὰ κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι (κν) Θεόν· καὶ πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε [τ] τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ Χεισῷ δουλεύετε. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωπολημψία.

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον & τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις προσέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς. Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον [τ] Χεισοῦ, (δι' ὃ καὶ δέδεμαι,) ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς & πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα [1] γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν, & παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσαρχος ὁ σύναιχμάλωτός μου, & Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα (περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, Ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·) & Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

α. Κορ. ι. Η
Ἐφες. ε. Ε
α. Πετ. γ. Α
Ἐφες. ς. Α
Ἐφεσ. ς. Α
Ζαχ. β. Γ
α. Πετ. β. Γ
Δευτ. ι. Δ
σοφίας ς. Β
ῥωμ. β. Β
ἐφεσ. ς. Β
Λουκ. ιη. Α
α. Θεσ. ε. Γ
Ἐφεσ. ς. Γ
β. Θεσ. γ. Α
Ἐφεσ. ε. Δ
Φιλημ. η. Β

3 πικραίνεσθε. η
* ὠν. α. ε, ι. ια. ιγ
4 παροργίζετε. ιε
1 γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν. ια

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χεισοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ [2] πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει [3] ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ & τῶν ἐν Ἱεραπόλει. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, & Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον [4] αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, & τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα & ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου. Ἐν στίχοις σπ.

Δ

β. Τιμ. η. Γ

2 πεπληροφορημένοι. ια
3 πόνον. ια
4 αὐτῶν. η. ι

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἀθηνῶν, ἐνεργικώτερον αὐτοὺς καὶ διδάξας, καὶ διατείλας παρ' αὐτοῖς. Ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Ὁ ἀπόστολος πολλὰς θλίψεις παθὼν ἐν Βεροίᾳ καὶ ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας καὶ ἐν Κορίνθῳ, γινώσκων τε ὅσα πέπονθε καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, φοβούμενος μὴ [*] ἀκύροτα πεπόνθειεν ἐν ταῖς προφρμιαίας πόλεσι, πειρασθῶσιν ὑπὸ τοῦ πειράζοντος, καὶ σκανδαλισθῶσι, μαθὼν δὲ ὅτι καὶ ὑπὸ τοῖς ἀποθνήσκουσι κατώδυνοι ἐγίνοντο, ἀποστέλλει Τιμόθεον πρὸς αὐτοὺς μετὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. καὶ πρῶτον μὲν ἐπιστηρίζει αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, ὥστε μὴ σαλεύεσθαι διὰ τὰς θλίψεις, καὶ μηδὲν ξένον αὐτοῖς πεπονθέναι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν καὶ ἐν Κυρίῳ ἀποκτεινάντων· Χεισιανὸν γὰρ ἴδιον τὸ θλίβεσθαι ἐν ᾧ βίῳ τοῦτο, ἔλεγε. Πολλὰ δὲ προαγορεύσας αὐτοῖς, οὕτως ὡς προέλεγον πρὸς αὐτὸν, διασῴζεσθαι, χάριτι τῶν τελειωθέντων· ὧν μυθολογούμενος αὐτοῖς, & διδάσκων μὴ βαρέως φέρειν· ὑπὲρ γὰρ εὐσεβείας τὸν θάνατον ἀπώλειαν, ἀλλ' ὁδὸν διασάσεως. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν χρόνων αὐτοῖς διδάσκει, ἵνα ἄδηλον τὴν ἡμέραν γινώσκοντες, ἀεὶ ἕτοιμοι γίνωνται, καὶ μηδενὶ προσέχωσιν ἀπατεχομένῳ περὶ αὐτῆς. ἔσεσθαι γάρ φησι τὴν παρουσίαν οὕτως, ὥστε τοὺς προειλημμένους καὶ διεσκεδασμένους ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μὴ φθάνειν τοὺς ἐκ νεκρῶν ἐγηγερμένους. ἅμα γὰρ γίνεσθαι τὴν πάντων ἀλλαγὴν διδάσκει. προτρέπων οὖτος, προτρέπει αὐτοὺς & ἀεὶ χαίρειν τῇ ἐλπίδι, καὶ προσεύχεσθαι, καὶ διεγείρειν αὐτοὺς ἀεὶ τὰ Κυρίῳ, ἐνορκίζων αὐτοὺς ἀναγνῶναι [τ] ἐπιστολὴν ταύτην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. καὶ οὕτως τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

* ἀκύροτα. α. ε, ι. ια. ιγ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος τῶν Θεσσαλονικέων ὅτι τῖς ἀξίοις τῶν ἀποστόλων ἀγῶσι.

β' Τόπος αὐτῶν, καὶ χρόνος ἐν αὐτῖς, καὶ μέχρι τοῦ νῦν πλεονασμὸς αὐτῶν.

γ' Εὐχὴ περὶ Θεοῦ περὶ τῆς ἀφίξεως αὐτῶν, καὶ περὶ αὐξήσεως ἐν βεβαιώσει Θεσσαλονικέων, ἕως τῆς Χριστοῦ παρουσίας.

δ' Παραίνεσις σωφροσύνης καὶ ὁμονοίας ὡς ὑπὸ κρίσιν, φιλαδελφίας, ἐργασίας ἰδίου σχήματος.

ε' Διδασκαλία περὶ τῆς τῶν θανάτου καταλύσεως ὅτι ζώντων καὶ νεκρῶν, ἐν ὑπομονῇ ἐλπίδος Χριστοῦ.

ς' Περὶ ἁρπαγῆς ἧξειν Χριστοῦ, ὥστε δεῖν ἀδιαπίστως ἀσυνδέτως, πίστει, ἐλπίδι, ἀγάπῃ, ὁμιλίᾳ, εἰρήνῃ, μακροθυμίᾳ, φιλομαθείᾳ.

ζ' Εὐχὴ περὶ ἁγιασμοῦ πνεύματος, καὶ ψυχῆς, καὶ σώματος.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ πατρὶ, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ· ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι· αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε

πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, (ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,) Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ἀλλὰ τὸ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ, ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, (Θεὸς μάρτυς)· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα· οὕτως ἱμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε. μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, καθάπερ οἴδατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, (ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ,) παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ μαρτυρούμενοι, εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθώς ἐστιν ἀληθῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀπο-

κλεινάντων Ἰησοῦ καὶ τοῦ ἰδίους ⸀θεοφήτας, ⸀ὑμᾶς ἐκδιω-
Δ ξάντων, καὶ ⸀θεῷ μὴ ⸀ἀρεσκόντων, καὶ ⸀πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναν-
τίων, κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ
ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐ-
τοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες β'
ἀφ' ὑμῶν ⸀πρὸς καιρὸν ὥρας, ⸀προσώπῳ, ἀ καρδίᾳ, ⸀περισσο-
τέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ ⸀πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπι-
θυμίᾳ. διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν ⸀πρὸς ὑμᾶς, (ἐγὼ μὲν Παῦλος
Ρωμ.α.Β καὶ ἅπαξ καὶ δίς,) καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν
ἐλπὶς, ἢ χαρά, ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμ-
προσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;
ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

Γ Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθή-
Πραξ.ιϛ.Α ναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διά-
κονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ ⸀παρακαλέσαι ὑμᾶς ⸀περὶ τῆς πί-
στεως ὑμῶν, τῷ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐ- 1 ἡμῶν. β.
Β τοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· καὶ γὰρ ὅτε ⸀πρὸς ὑμᾶς ἦ-
μεν, ⸀προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐ-
γένετο, καὶ οἴδατε. Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ
γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ
εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου ⸀πρὸς
ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀ-
γάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιπο-
Γ θοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, διὰ τοῦτο ⸀παρεκλή-
θημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν
διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν Κυ-
ρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι
⸀περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν
Ρωμ.α.Β τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκ ⸀περισσοῦ δεό-
μενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ ⸀πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερή-
Δ ματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ γ'
Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν ⸀πρὸς
ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ ⸀περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, εἰς τὸ στη-

2 δικαιοσύνῃ. θ εἰξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ, ἔμπροσ-
θεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ ⸀παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
δ' σοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Τὸ λοιπὸν οὖν, δ'
ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ ⸀παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ,
καθὼς ⸀παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς ⸀περιπατεῖν καὶ
* καὶ θεὸς καὶ ⸀περιπατῆτε. θ ἀρέσκειν θεῷ, *ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ τίνας ⸀παραγ-
γελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστι θέλη- Ρωμ.ιβ.Α
μα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, ἐφέσ.ε.Δ
εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τι-
μῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν
Θεόν· τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ ⸀πράγματι τὸν ἀ- Β α.Κορ.ϛ.Β
δελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος ὁ Κύριος ⸀περὶ πάντων τούτων, κα- α.Κορ.α.Α
θὼς καὶ ⸀προείπαμεν ὑμῖν ⸀διεμαρτυράμεθα. Οὐ γὰρ ἐκάλε-
σεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. Τοιγαροῦν α.Κορ.ζ.Η
ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ πνεῦ-
1 ὑμᾶς. π. μα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς. Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν
2 ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀ- Γ'ω.ιγ.Δ.
2 ἔχομεν. ε γαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ιε.Β
τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. ⸀Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, α.Ἰω.β.Β.
Γ περισσεύειν μᾶλλον, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ ⸀πράσσειν τὰ καὶ ϛ.Δ
ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν ⸀παρη-
γείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως ⸀πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδε- β.Θεσ.γ.Β
νὸς χρείαν ἔχητε. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ⸀περὶ
3 θέλομεν. ε τῶν 4 κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔ-
α.π.ε.ι.α χοντες ἐλπίδα· εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω
4 κοιμωμένων. ιγ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ Δ
ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ ⸀περιλειπό- α.Κορ.ιε.Δ
μενοι εἰς τὴν ⸀παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμη- μαθ.κ.Γ
θέντας, ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, Ματθ.κ.Γ
καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ, α.κορ.ιε.Η
ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, β.Θεσ.α.Γ
ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυ-
ρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε ⸀παρακα- Ματθ.κ.Δ
λεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. Περὶ δὲ τῶν χρό- ε β.πετ.γ.Γ
τ λοιπ.κ.Λ.
G.ii. καὶ ιϛ.Γ

νων καὶ τ καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, οὕτως ἔρχεται. ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν
B ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν· οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσι. Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας, ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸ ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖ-
Γ τε. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε χαίρετε. Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε. Προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε. Ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑ-
Δ μᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Προὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.
Ἐν στίχοις ρλϛ'.

Ησαΐα κθ. Γ
ἔφεσ. ε. Γ

Παροι. ιζ. Γ.
καὶ κα. Δ
ῥωμ. ιβ. Δ
α. πετ. γ. Β
ματθ. ε. Ζ
Ἐκκλησιαστ
κεφ' ιη. Γ
λουκ. ιη. Α
κολ. δ. Α

Κεφ. γ. Δ
α. κορ. α. Β

α. Κορ. α. Α

* τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν. α

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ δευτέρας ἐπιστολῆς.

Αὕτην ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης· ἡ δὲ ὑπόθεσις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. τινὲς ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἄρχοντες καὶ ἄτακτοι παρεισερχόμενοι, τοὺς ἀδελφοὺς ὑφήρπαζον, ὡς ἤδη τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐνεστώσης. ἐπίστων δὲ τοῖς ἀκούουσιν, ὡς τοῦ ἀποστόλου τοῦτο δηλοῦντος, καὶ ὑπὸ πνεύματος ἀκούσαντες. Ταῦτα γοῦν μαθὼν ὁ ἀπόστολος, γράφει τῷ ἐπιστολικῷ· καὶ προέφθη μὴ ἀποδέχεσθαι τὴν πίστιν αὐτῶν αὐξανούσην. καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐκαυχᾶτο, ὡς θλίψεις γυναίως ὑποφέρουσι δι' ὃν Χριστόν. καὶ προλαμυθεῖται δὲ αὐτοὺς ὡς ἐσομένης ἐν δικαίᾳ προὸς τοῦ Θεοῦ κρίσεως τῶν αὐτοὺς ἀδικούντων. ἔπειτα περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Σωτῆρος διδάσκει μηδενὶ αὐτοὺς πείθεσθαι, μηδὲ θορυβεῖσθαι αὐτοὺς μήτε διὰ πνεύματος, μήτε ὡς αὐτοῦ γράψαντος, μήθ' ὅλως νομίζειν ἤδη παρεῖναι αὐτόν· μὴ γὰρ πρότερον ἔσεσθαι αὐτόν, ἐὰν μὴ ἀποστασία πρῶτον ἔλθῃ, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ ἀνθρωπος, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, οὗ τὴν παρουσίαν ἐν σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἔσεσθαι σημαίνει. εἶτα παραινέσας αὐτοῖς στήκειν γενναίως, καὶ κρατεῖν τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθησαν παρ' αὐτοῦ, παραγγέλλει μηδεμίαν κοινωνίαν ἔχειν μετὰ τῶν ἀτάκτων, ἀλλὰ καὶ ἀποδιδάσκειν αὐτούς. εἰ γὰρ πρεσβύτερος καὶ πλάνος ἐδήλωσε τοῖς τοιούτοις. καὶ καθόλου δὲ προήγαγε τὸν μὴ ὑπακούοντα τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τοῦτον ἀποσωφρονίζεσθαι γίνεσθαι. καὶ λοιπὸν ἐπεύχεται αὐτοῖς εἰρήνην, τελοῖ τὴν ἐπιστολὴν, ὃν ἀσπασμὸν τῇ ἰδίᾳ χειρὶ γράψας, ὅπερ σημεῖόν ἐστι πάσης ἐπιστολῆς δεδήλωκεν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ ἔγραψεν ὡς πιστοὺς ἀπιόντων πρὸς αὐτοὺς, καὶ διαπλεκομένων λόγων τὰ ὑστερήματα αὐτῶν, καὶ πολλὰ ἀγάπης σημαντικὰ· οὐκ ἀπῆλθε δὲ. ταύτην οὖν προσλίπησι τὴν ἐπιστολὴν αἰτία ἡ παρουσίας αὐτοῦ. ὅτι δὲ μὴ ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ἔνδεν σοφοῦ. ἐν τῇ πρώτῃ περὶ τῶν χρόνων τῆς τοῦ Κυρίου παρουσίας ἐπορθήμιος γράψας, ὡς οὐ χρὴ ὧδες αὐτοῖς, νῦν γράφει, οὐ ποιῶν τοῦτο εἶπε αὐτὸς ἀπελήλυθε. γράφει δὲ περὶ τῶν χρόνων ἀφ' ταύτην τὴν αἰτίαν· λυμεώνες τινες ἔλεγον παρεῖναι λοιπὸν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. εἰ δὲ τοῦτο ἐψεύδηδες, ὁ Χριστὸς ψεύστης δύσκεπτος· αὐτὸς γὰρ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις σημεῖα τῆς παρουσίας αὐτοῦ δέδωκεν, ἅτινα οὐκ ἴσως ἐκβαίνει. διαλήγεται οὖν ὁ αὐτὸς διαλαβὼν περὶ τῶν τῆς παρουσίας σημείων, καὶ τῆς τοῦ ἀντιχρίστου ἐλεύσεως, ἀφ' ποίων δηλοῖς ταῖς τοῦ Κυρίου παρρήσεις ποιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ Ε' ΓΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς πίστεως Θεσσαλονικέων πίστεως, καὶ ἀγάπης, καὶ ὑπομονῆς ἧσπερ ἐμιμήσαντο αὐτῶν, καὶ κολάσεως τῶν θλιβόντων. Καὶ εὐχὴ ὑπὲρ πλειώσεως αὐτῶν ἐν δόξῃ Χριστοῦ.

β' Περὶ τέλους, ὅτι μήπω παρεῖναι τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἀπάτῃ τινὸς μηδενός.

γ' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς κλήσεως, προσευχὴ ὑπὲρ ἡμῶν εὐχῆς πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ὑπὲρ σπερμάτων αὐτῶν.

δ' Παράκλησις εὐχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου. Εὐχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἀγάπην Θεοῦ.

ε' Προσευχὴ ἐγκρασίας καὶ παραιτήσεως τῶν ἀργῶν καὶ πολυπράγμων.

ϛ' Εὐχὴ ὑπὲρ εἰρήνης τῆς πρὸς Θεοῦ.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν, καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ* ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογὸς, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, (ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα παντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆ-

α. Θεσ. α. Α
ᾱ
α. Θεσ. β. Δ
Γ
β
β'
* Χριστοῦ. α
1 πιστεύσουσιν. α. ε. ζ. ια. ιγ
2 ὑμῶν. ι

ναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς, μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. Μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύοντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· (τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται,) καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ

Ἐφεσ. ε. Β
Ι αἰωμίας. ε. θ
ε.
Β
Ἡσαΐα. Α
Γ
Δ
Ἐφεσ. ε. Α
γ
Ἐφεσ. ς. Γ
κολ. δ. Α

ϗ πονηρϗ. Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν
Β τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ. Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν[2] παρέλαβε παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ
Γ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους.
Δ Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν, διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ, καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω, Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

α. Κορ. ια. Α
α. Θεσ. δ. Γ
Πραξ. κ. Η
α. κορ. δ. Γ
α. Τιμ. β. Β

1 παρέλαβον
α. ε. ζ. θ. ι. ιγ

Γ δματ. ς. Γ

Ματθ. ιη. Γ
α. κορ. ε. Γ

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.
Ἐν στίχοις ρϟ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ὑπισολῆς ϖέφτης.

ΤΑΥΤΗΝ ὑπισέλλϗ ἀπὸ Λαοδικείας· ἡ δὲ ϖέφασις τῆς ὑπισολῆς αὕτη. ἐν τῇ Ἐφέσῳ τινὲς Ἰουδαΐζοντες ἐπεχείρουν ἑτεροδιδασκϗν, καὶ ἀπᾴδειν τοῖς ἀκεραίοις ϖεφάσι τοῦ νόμου. τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀπόσολος, ϖεμπέπει δὴ Τιμόθεον ἐκεῖ ϖεσομϗναι ϖρὸς διόρθωσιν αὐτῶν. γράφϗ δὲ τῷ ὑπισολίῳ, καὶ ϖρῶτον μὲν ὑπομιμνήσκϗ Τιμόθεον, εἰδότα τὸν ἐν Χριστῷ πίστιν, διδάσκειν αὐτὸν ϖρὸς τοῦ νόμου, κωλύϗν τοὺς ϖρὸς τῷ ὀρθῷ διδασκϗλίαν λαλοῦντας, ὑπιτῖμᾶν τε αὐτούς. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς Υμέναιον καὶ Ἀλέξανδρον ναυαγησϗσαντας ϖερὶ τὴν πίστιν, παρέδωκε τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν. ϖοῦτα ὑπομνήσας, λοιπὸν διατάσσει αὐτῷ κανόνας ἐκκλησιαστικοὺς ϖερὶ ϖροσευχῆς, πῶς καὶ ποῦ καὶ ϖερὶ τίνων δεῖ ϖροσεύχεσθαι. ϖερὶ τοῦ σιγᾶν ἐν ἐκκλησίᾳ τὰς γυναῖκας, καὶ μᾶλλον μανθάνειν, καὶ μὴ διδάσκειν αὐτάς. ϖερὶ ὑπισκόπων καὶ ϖρεσβυτέρων καὶ διακόνων, πῶς καὶ ὁποίους δεῖ τοὺς καθισαμένους. ϖερὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χηρῶν, ἀπὸ πόσων ἐτῶν χρὴ ταύτας καταλέγεσθαι, καὶ ὁποίας αὐτὰς εἶναι δεῖ, καὶ πῶς αὐτὰς δεῖ ϖροσέχειν. ϖερὶ τοῦ σωφρονεῖν τοὺς νεωτέρους, καὶ γαμεῖν μᾶλλον, καὶ μὴ αἱρεῖσθαι ζῆν. ϖερὶ τοῦ μὴ ϖαραγγέλλειν τοῖς πλουσίοις, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἐλπίζειν ἐπὶ πλούτου. ϖερὶ τούτων διαλέγεται μάλιστα, ϖεμπέπει δὲ αὐτὸν ταῦτα διδάσκειν, καὶ μηκέτι ὑδροποτεῖν, ϖροσέχειν δὲ ἑαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, εἰδότα ἑστῶτας καιροὺς ἐν οἷς ἀποσήσονταί τινες τῆς πίστεως. διδάξας δὲ καθαρεύειν χρὴ τὰ βρώματα, καὶ ϖαραγγείλας αὐτῷ ἐκτρέπεσθαι τὰς ἐμφιλονείκους ζητήσεις ὡς βεβήλους οὔσας, ἐφ' αἷς καί τινες καυχώμενοι ϖέβηκαν ϖερὶ τὴν πίστιν, οὕτως τελεῖ τὸν ὑπισολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε καὶ δήμους ἔχων μαθητὰς ὁ Παῦλος, οἷς ὧν Σίλαν, ὧν Λουκᾶν, καὶ ἑτέρους, ϖρὸς Τιμόθεον μόνον καὶ ϖρὸς Τίτον ὀνόματι γράφϗ; καὶ φαμὲν ὅτι τούτοις ἤδη ἐκκλησίας εἶχε μείζους· τοὺς δὲ δήμους ἐπεῖχε μὲν ἑαυτῷ. γράφϗ δὲ ϖρὸς Τιμόθεον τὰ διδασκάλῳ ϖρέποντα λοιπόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α΄ Περὶ τῆς εἰς ἀγάπην Θεοῦ ὁδηγίας, τῆς ἀϖερισπάσου νομικῆς ἀναγκης.
β΄ Περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐκλογῆς εἰς εὐαγγελισμὸν ἐκ διώκτου, καὶ χάριτος Θεοῦ.
γ΄ Παραίνεσις ϖερὶ ϖίστεως καὶ εὐσυνειδήτου διακονίας, ἧς αὐθις μνήμονα.
δ΄ Περὶ εὐχῆς, ὅτι ϖάντων ϖάντα ϖροσῆκεν ἀκάκως, ἀϖαθῶς, σεμνῶς.
ε΄ Περὶ διδασκάλων, ὅτι αὐθράσους χρὴ καὶ οὐ μωμᾶσθαι δεῖ, διὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ ϖάθος τὸ ἐξ ἀϖάτης, ὃ λύει ϖᾠνησις ἡ Θεοῦ Χριστοῦ, καὶ ϖίστις αὐτῶν καὶ βίος.
ϛ΄ Περὶ τῆς ἀρίστης ὑϖακοῆς. Ἐν ᾧ, Περὶ διακονιῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.
ζ΄ Περὶ θείας ἀρκούσεως. Ἐν ᾧ, Περὶ ψευδωνύμων αἱρέσεων δαιμονικῶν.
η΄ Περὶ ἀγώνος εὐσεβείας ἐϖ' ἐλπίδι.
θ΄ Περὶ ὑϖομονῆς αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας.
ι΄ Περὶ τῶ ἁρμοζόντως ἑκάστῳ ϖροσφέρεσθαι.
ια΄ Περὶ χηρῶν ἡλικίας, καὶ ὕϖου, καὶ διοικήσεως αὐτῶν.
ιβ΄ Περὶ ϖρεσβυτέρων ϖῶς.
ιγ΄ Περὶ χρονίας ἀσφαλοῦς.
ιδ΄ Ὅτι οὐδὲν ἔργον καυθάνει.
ιε΄ Περὶ δούλων ὑϖακοῆς.
ις΄ Κατὰ φιλοκερδῶν, καὶ ψευδοδιδασκάλων.
ιζ΄ Παραγγελία φοβερὰ ϖερὶ καθαρᾶς ὑϖακοῆς ἄχρι τέλους.
ιη΄ Πλουσίων ὁδηγία ὅϖῃ τὸν ὄντως ζωήν.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κολ.α.Δ

Πραξ.15.Α

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει· τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυπότακτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν

1 ἐπιταγὴν Θεοῦ πατρὸς, & σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. α. Τιμ. α. ιε, ἐπιταγὴν τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ. ιε

Κεφ.α.Β. καὶ 5.Δ

Κεφ.5.Α

Ρωμ.15.Γ

Β

Ρωμ.7.Γ

Γ

Κεφ.5.Γ.

2 ἐνδυναμοῦντι π. ιε

Ματθ.9.Β μάρ.2.Γ

Δ

μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, ἡ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν. Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχὰς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι· τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀλήθειας ἐλθεῖν. Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος (ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ· Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὕα· καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε, σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης. Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ· δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικὸν, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τοῦ ἰδίου

3 πιστὴν. ή. ια

Κεφ.γ.Γ

α.Κορ.ε.Β

Β

β.Γετ.γ.Β

1 μωσῆεως. ιγ

β.Τιμ.α.Γ

Γ

ή. ι. θ. ιγ

α.Γετ.γ.Α

Δ

α.Κορ.ιδ.Ζ

2 πρῶτον. ιγ

Γεν.α.Δ

Γεν.γ.Α

Τιτ.α.Β

η. ι. θ. ζ. ιε

οἴκου καλῶς πεποιῆσθαι μάρτυρον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;) μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει· καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊσταμένων καὶ τῶν ἰδίων οἴκων· οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον· ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

Κεφ. α. Δ

Γ

Δ

ζ

1 αἰθρώπις. η

β. Τιμ. χ. Α
β. πετ. γ. Α
ἰούδα Ζ

η

Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν· ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς

1 πλανης. α. η ζ. ι. ια

Κεφ. α. Α
β. Δαμ. β. Δ
Ψαλ. ϛ. Γ

Γ

μελλούσης. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς τοῦτο γὰρ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου. Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας· εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστι καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε. καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω

ιά

ιβ

ἁ. ε. θ. ι. ια

ε

Δ

Β

Γ

ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. Οἱ καλῶς προε- ιβ'
ςῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κο-
Δβυτ.κε.Α πιῶντες ἐν λόγῳ & διδασκαλίᾳ· λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀ-
α.κορ.θ.Α λοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τῆς μισθοῦ αὐτοῦ.
Ματθ.ι.Β Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ
λκκ.ι.Β Δ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάν-
των ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι. διαμαρτύρομαι ἐ-
Κέφ.ε.Γ νώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγ-
γέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποι-
ῶν κατὰ πρόσκλισιν. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπίθῃ, μηδὲ ιγ' 1 προσ-
κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι κλισιν. ἀλ.ε.
ὑδροποτεῖ, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυ- θ.ι.ια
κνάς σου ἀσθενείας. Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι προδηλοί ιδ'
εἰσι προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν· ὡσαύ-
τως καὶ τὰ καλὰ ἔργα προδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα, κρυ-
βῆναι οὐ δύναται. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι ιε'
τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται· οἱ δὲ πιστοὺς
ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ
μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργε-
σίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.

Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λό- ις'
γοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν
διδασκαλίᾳ, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ
ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφη-
μίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀν- ι διαπα-
θρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων τριβαί. ω.
πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι
πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετ' αὐταρκείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.
Γεν.α.Δ ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.
παρ.κζ.Δ οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγί-
ἐκκλησιαστ- δα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυ-
κοῦ ε.Γ θίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον & ἀπώλειαν· ῥίζα γὰρ πάν-
Ματθ.ϛ.Γ

των τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεχθέντες ἀπε-
πλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις
ιζ' πολλαῖς. Σὺ δὲ ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε Γ
δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, πραό-
τητα· ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς
αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. Παραγγέλλω σοι ἐ- Κεφ.ε.Γ
νώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολο- Ματθ.κζ.Β
γίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἰωα.ιη.Η
ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις
δείξει * ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν * ἡμῶν. θ Κεφ.α.Β
βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων Αἰσχ.ιζ.Δ.
ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, Δ καὶ ιθ.Γ
οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀμήν. Γαϊ.α.Β
ιη' Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ α.Ἰωα.ιζ.Τ
ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ Αἰσχ.ιβ.Β
παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν· ἀγαθοεργεῖν,
πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ἀπο- Ματθ.ϛ.Γ
θησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπι- Αγω.ις.Β
λάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς. ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην
1 τῆς ὄντως ζωῆς. θ φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ Κεφ.α.Β.
ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι & ζ.Β
περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μη-
τρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.
Ἐν στίχοις σλ̄.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλῃ πάλιν ἀπὸ Ρώμης· ἡ δὲ ὑποφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. τῶν σεσωσμένων δημοσθένων τὸν Παῦλον καταλιφθέντων αὐτόν, βουλόμενος αὐτὸς ὁ ἀπόστολος ἐλθεῖν Τιμόθεον πρὸς αὐτόν, γράφει τὴν ἐπιστολήν. καὶ προτρέπων μὲν σημαίνει ἑαυτὸν μεμνημονεύειν αὐτοῦ τε τῆς εὐλαβείας, καὶ τῆς τῶν προγόνων αὐτοῦ πίστεως· ἔπειτα δηλοῖ ὅτι οἱ ἀπὸ Ασίας, ὧν ἐστι Φύγελος καὶ Ερμογένης, ἀπεστράφησαν αὐτόν, ὁρῶντες αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις. μόνῳ δὲ Ονησιφόρῳ μαρτυρεῖ σπουδαίῳ, καὶ τοῦτον ἀποδέξασθαι ἐλθόντα εἰς τὴν Ρώμην, καὶ προσομείναντα αὐτῷ. προτρέπει δὲ αὐτὸν παραγενέσθαι τὰς μυρὰς ζητήσοντα, ἃς ὁ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα μάχας· καὶ γὰρ Υμέναιος καὶ Φιλητὸς οὕτως ἐκπεπτώκασι, προτρέπουσιν τὴν ἀγάπην, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ τινας ἀναστρέφουσι· μᾶλλον οὖν παραινεῖ αὐτῷ προσέχειν ἑαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ εἰδέναι μὲν ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς ἔσονται ἄνθρωποι φίλαυτοι, καὶ φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι. προβλέπουσα δὲ τὰ, ἀσφαλίζεται τοὺς λαούς, μή τις ἐξ αὐτῶν ἀπατηθῇ. καὶ εἰς τὰ ἤδη ἃ καὶ εἰς τὴν τῆς διδασκαλίας ἀκρίβειαν πολλὰ προτρέψασθαι μέλλουσι αὐτόν, καὶ σημαίνει δεῖν καιρὸν τῆς ἀναλύσεως αὐτοῦ ἐφεστάναι, καὶ μάλιστα παραινεῖ μαρτυρεῖν, ἐπιστέλλεται αὐτῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ταχέως κομίζοντα δεῦρο φαινόλην καὶ τὰ βιβλία. παραινεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Αλέξανδρον τὸν χαλκέα φυλάττεσθαι, ὡς πολλὰ κακὰ ἐνδειξάμενον αὐτῷ· καὶ οὕτω τελοῖ τὴν ὑποτύπωσιν.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε δευτέραν γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν; Εἶπεν ἐν τῇ πρώτῃ, Ἐλπίζω ἐλθεῖν πρός σε ταχέως· καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἀπελθεῖν, ἤδη γὰρ κατείχετο ὑπὸ Νέρωνος. ἔδει οὖν αὐτὴν τῆς παρουσίας, γράμμα πέμψαι, ὁμοῦ μὲν ὃ μὴ ἐλθεῖν προμηνύσαι, ὁμοῦ δὲ ἐπιῤῥώννυντα καὶ ὃν Τιμόθεον, οὕτω τῇ φερούσῃ τῆς ἐπιστολῆς ἐγχειρίσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος τῆς Τιμοθέου πίστεως, καὶ προτροπὴ ὑπομονῆς καὶ τοῦ προφέρειν τὴν χάριν, ἣν ἡ ἐξ αὐτοῦ, φησί, διακαρτερῆ πάντων.

β' Περὶ ἀδρηστούσης μεταδόσεως τῶν χαρισμάτων.

γ' Περὶ τῆς ἀφρονήσεως ἐν τῷ νῦν βίῳ πολιτείας· ὅτι τῆς ἀπόνοιας ἔφασαν·

δ' Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως καὶ ὑπομονῆς καὶ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς.

ε' Περὶ ὀρθῆς διδασκαλίας, καὶ βίου καθαροῦ, ἐφιλτικοῦ, καὶ κατὰ πάντων ὑπομονητικοῦ.

ς' Προφητεία περὶ κακίας ἀνθρώπων πλεονασάσης, ἀπαριθμεῖται ἐλεγχομένης.

ζ' Γνῶσιν ἑαυτοῦ μιμήσασθαι ἐξεναντίας τοῖς φαύλοις ἐν ὑπακοῇ Θεοῦ.

η' Περὶ τῶν καμφθησομένων, οἷς ἀντιπίπτει τὸν Τιμόθεον.

θ' Περὶ τῆς ἑαυτῆς μελλούσης ἀναλύσεως, ὅτι δόξῃ αἰωνίῳ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου· εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χρι-

α Πραξ. κβ. Α

Β

* πίστιως καὶ. θ

Γ α. Κορ. α. Α ἐφες. α. Α Τίτ. γ. Β Ρωμ. κ. Δ Τιτ. α. Α α. πετ. α. Δ

α. Τιμ. β. Β

Δ

1 Παραθήκην. α. θ

σῷ Ἰησοῦ. Τιὼ καλιὼ παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. Δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη, ἀλλὰ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε· δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις. Σὺ οὖν τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. Νόει ἃ λέγω· δῴη γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τινῶν πίστιν· ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χριστοῦ. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ τὰ μὲν εἰς τιμήν, τὰ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα. Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι· ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. Καὶ τούτους ἀποστρέφου· ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν· ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθησάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διω-

Δ χθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ
τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμα-
θες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέ-
φους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς
β.Γετ.α.Δ σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπ-
νευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς
ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα ἄρτιος ᾖ
ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

4.1 Η Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου η' ς.θ
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐ-
πιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κήρυξον τὸν λό-
γον, * ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπίπληξον, παρα- * τῷ Θεοῦ. θ
κάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ· ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε
τῆς ὑγιαινούσης * διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐ- * πίστεως ᾳ. α
πιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κνηθό-
μενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέ-
ψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πά-
Β σι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου
πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς θ'
ἀναλύσεως ἐφέστηκε. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρό-
μον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπόν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δι-
καιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠ-
γαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με
ταχέως· Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα,
καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς
Κολ.δ.Δ Γ Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλα-
βὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν· Τυ-
χικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φαιλόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν
Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα
τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνε-
δείξατο. ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὃν καὶ σὺ ι ἀποδώσ. ε.
φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἐν τῇ πρώ-
τῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγ-

κατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη· ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνε- Η
δυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀ-
κούσωσι πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ῥύ-
σεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
1 Πρίσκιλλαν. α τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Κεφ.α.Δ
Ὀνησιφόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ
ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα· σπούδασον πρὸ χειμῶνος
ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ
Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς
μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον
ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ
δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.
Ἐν στίχοις ροϛ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Νικοπόλεως, ἐκεῖ γὰρ προκείμασον· ἡ
δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Εἰς μὲν τὴν Κρήτην ἀπέλιπε τὸν
Τίτον, ἵνα κατὰ πόλιν καταστήσῃ κληρικούς· πολλῶν δὲ ὄντων ἐκεῖ τῶν ἐπι-
χειρούντων πρόφασιν τοῦ νόμου ἀπαλλαγῆναι τοῖς λαοῖς, μαθὼν ὁ Παῦ-
λος γράφει καὶ πρότερον μὲν ἐπιστέλλων ὡς θεῷ διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιστήθεσθαι,
σημαίνει τὸν ἐν Χριστῷ πίστιν μὴ νεωτέραν εἶναι, ἀλλ' ἐξ αἰῶνος ἡτοιμάσθαι καὶ ἐπιπέλθαι
πρὸς τὴν Θεοῦ βούλησιν. ἔπειτα περὶ τῆς καταστάσεως τῶν κληρικῶν καὶ τοῦτον διδάσκει,
πῶς καὶ ὁποίους αὐτοὺς εἶναι δεῖ. καὶ ἐπιτιμᾶν δὲ ἐντέλλεται αὐτῷ τοῖς ἀντιλέγουσι τῇ ὑγιαι-
νούσῃ πίστει, μάλιστα δὲ τοῖς ἐκ περιτομῆς· εἰδέναι τε τοὺς Κρῆτας, ὅτι ψεῦσταί εἰσι, καὶ χείρους
εἰσὶν ἐπιτιμίας. διδάσκει δὲ πρῶτα τὰ βρώματα καθαρὰ εἶναι τοῖς καθαροῖς, καὶ ὁποίας εἶναι δεῖ
τὰς πρεσβύτιδας τὰς ὀφλούσας σωφρονίζειν τὰς νέας, παραινεῖ πῶς δεῖ καὶ δούλοις τοῖς ἰδίοις
δεσπόταις ὑπηρετεῖν. καὶ τέλος ὑπομιμνήσας ὅτι διὰ τοῦ Σωτῆρος χάριν οὐκ ἐξ ἔργων ἡμᾶς
ἐδικαίωσεν, ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ φιλανθρωπίᾳ, καὶ παραγγέλλας τοὺς νομικοὺς μάχας ἐκτρέπεσθαι
ὡς ἀναιρέτους οὔσας, δηλοῖ αὐτῷ, μέλλων πέμπειν πρὸς αὐτὸν Ἀρτεμᾶν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς
αὐτόν. ἐπιτέλλεται τε αὐτῷ ὡς τε διδάσκειν καὶ τοὺς αὐτοῦ καλῶν ἔργων προΐστασθαι, καὶ οὕ-
τως τελεῖν τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Ο ΤΙΤΟΣ ϑαυμάσιός τις ὢν μαθητὴς τῦ Παύλου, ἐπίσκοπος δὲ τῆς Κρήτης μελίσης οὔσης κεχειροτόνητο ὑπὸ τῦ Παύλου. ἐπιστέλλοντος δὲ τοῖς ἀπ' αὐτὴν ἐπισκόποις χειροτονῆσαι· χαίφων ἦν τοῦτο ὁ Παῦλος, μᾶλλον ἐν ἀδείᾳ τὸν ϑάλαμον τὸ πειρασμοῦ μέμνηται. ἀποτείνεται δὲ ἡ πρὸς Ιουδαίους ἡ ἐπιστολή. πρόφητη δὲ αὐτὴν ἡ πρὸς Τιμόθεον μᾶλλον ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ διδασκάλων ἐπιτηδείων εἰς διακονίαν, καὶ ἔλεγχον ἀπειθῶν.
β' Κατὰ τῶν ὀρκικὰς καθάρσεις προσβυόντων, καὶ ὑπὲρ πνευματικῆς ἀρετῆς.
γ' Παραινέσεις, αἷς δεῖ παραινεῖν καθ' ἡλικίαν ἑκάστῳ.
δ' Περὶ δούλων, ὡς αὐτὴ καὶ αὐτὸς ἡ Χριστοῦ χάρις ἀξίως δουλεύοιεν.
ε' Περὶ ἀρχόντων ὑπὸ παντὸς προσπούσης τῇ ὑπηκοΐᾳ τῦ Χριστοῦ.
ϛ' Παραίνεσις, πρὸς τὸ ὀκνηρὸν εἶναι τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ζητητάς.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τὴν κατ' εὐσέβειαν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

Ρωμ. ιϛ. Δ
β. Τιμ. α. Γ
α. Πετ. α. Δ
Γαλατ. α. Α
α. Τιμ. γ. Α
ι αἰσχρολόγοτ. ια

Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν. Δ
εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης,

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Ἐπιμενίδου Κρὴς μαντεύσεως χρησμός.
Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔχεις αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς, τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ· πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, σώφρονας, ἁγνὰς, οἰκουρούς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον. Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ

καὶ ἡ διδασκαλία. ϛ'
ἀνθρώποις. ϛ'. ε

Β
Γ
Δ

Β
Γ
Δ

Ρωμ. ιϛ. Δ
Εφεσ. ϛ. Α
κολοσ. γ. Δ
α. πρ. ε. Γ
α. Κορ. α. Α
κολοσ. α. Γ
α. Κορ. α. Α

τῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. μηδείς σου
Γ περιφρονείτω. Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοὶ, μισοῦντες ἀλλήλους· ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ
Β ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. Πιστὸς ὁ
Γ λόγος. καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. Μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριδας καὶ μάχας νομικὰς παραιτοῦ· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ
Γ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

α.Κορ.ς.Β

β.Τιμ.α.Γ

α.Τιμ.α.Β
β.Τιμ.β.Δ

Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας.
Ἐν στίχοις ψκ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ ἐπέστειλε ἀπὸ Ρώμης· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Ὀνήσιμος ὁ οἰκέτης Φιλήμονος ἔφυγε, καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἀπόστολον, κατηχήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ γέγονεν αὐτῷ χρήσιμος εἰς διακονίαν. πρὸς τοῦτον τοίνυν γράφει Φιλήμονι, ὡραπτόμενος αὐτῷ ὑπὲρ Ὀνησίμου ἵνα πρόσσχῃ αὐτῷ γνησίως, καὶ μηκέτι ἔχῃ αὐτὸν ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς ἀδελφόν. προῃρεῖτο δὲ αὐτὸν καὶ ξενίαν αὐτῷ ἑτοιμάσαι, ἵνα ἐπὶ ἔλθῃ, εὕρῃ πρόσμειον. ἔτυχε τελεῖν τὸν ἐπίσκοπον.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΦΙΛΗΜΩΝ θαυμαστὸς τὴν ἰδίαν ἀνήρ, φρένας μὲν ὁ ἦθος, πιστὸς δὲ ὁ τρόπος, καὶ ταῖς χρείαις τῶν ἀγίων κεκαυκώς. τούτου δοῦλος Ὀνήσιμος ἀπέδρα κεκλοφὼς αὐτόν· ὃς παραγενόμενος εἰς Ρώμην πρὸς τὸν Παῦλον, κατηχήθη, καὶ βαπτισθεὶς ἐν δεσμοῖς ὄντος τοῦ Παύλου, θαυμάσιος γέγονε. τοῦτον ἀποπέμπει πρὸς τὸν Φιλήμονα, παραθετικὴν αὐτῷ ποιήσας ταύτην τὴν ἐπιστολήν. Φασὶ δέ τινες μὴ χρῆναι ταύτην συναριθμεῖσθαι ταῖς λοιπαῖς ἐπιστολαῖς, ὡς μὴ τελούσης χαρακτῆρος ἀπόστολικοῦ· ἀλλ' ὅρα πόσα ἐκ ταύτης χρήσιμα· πρῶτον παραδοξεῖ καὶ ὡς τὰ τελεῖα) κοινωνίαν. δεύτερον ὅτι εἰ δοῦλος οὕτως ἰσαμοῦς ὑπέστρεψεν, οὐ δεῖ τῶν ἐλευθέρων ἀπογινώσκειν. τρίτον ὅτι οὐ προσήκει προφάσει δουλείας, δούλους ἀποστερεῖν ἀκτήτων τῶν δεσποτῶν. τέταρτον ὅτι χρὴ ἡμᾶς τοῖς δούλοις μὴ ἐπαχθαίνεσθαι ἀναρέτοις ὄντας, ὁπότε Παῦλος τέκνον καλεῖ τὸν Ὀνήσιμον. πῶς οὖν τιμᾶν τοσαύτην ὠφέλειαν ἔχουσιν ἐπιστολὴν οὐκ ἔδει καταριθμεῖσθαι ταῖς λοιπαῖς;

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος Φιλήμονος, καὶ ἀνδρεία ὑπὲρ αὐτοῦ.
β' Σύστασις Ὀνησίμου φυγάδος οἰκέτου, καὶ παράκλησις ὑπὲρ αὐτοῦ σωθέντος διὰ πίστεως.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
α' Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ

α.Θεσ.α.Δ
β.Θεσ.α.Δ

τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς * ἔργου. α.
B ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. χάριν γὰρ ἔσχομεν πολ- 1 ἡμῖν. π.
λὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁ-
γίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ
παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλ-
λον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ
δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, β'
Κολ. α. Β ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον, τὸν ποτέ σοι ἄχρη-
Γ στον, νυνὶ δέ σοι καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα. Σὺ δὲ αὐτόν,
(τουτέστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα,) προσλαβοῦ, ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην
πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δε-
σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα
ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατ' ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατ' ἐκού-
σιον. Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐ-
τὸν ἀπέχῃς, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγα-
πητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν
Κυρίῳ; Εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.
Δ Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα. ἐγὼ Παῦλος
ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, Ἐγὼ ἀποτίσω. ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ
σεαυτόν μοι προσοφείλεις. Ναί, 2 ἀδελφέ. ἐγώ σου ὀναίμην 2 ἀδελφὲ ἐγώ
ἐν Κυρίῳ. ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν 3 Κυρίῳ. πεποι- σου. λ. ι. ιγ
θὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω, ποιή- 3 Χριστῷ. ια
σεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν
προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. Ἀσπάζονταί σε Ἐπα-
φρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀ-
ρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. Ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου.
Ἐν στίχοις λζ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἰταλίας· ἡ δὲ προφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐνίσαντο τῷ νόμῳ καὶ ταῖς σκιαῖς, διὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διδάσκαλος ἐθνῶν γενόμενος, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἀποστελεὶς, κηρύττει θάνατον· χαλάσας τε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, χαλᾷ λοιπὸν καὶ τοῖς ἐκ περιτομῆς πιστεύσασιν Ἑβραίοις ἀποδεκτικὴν ταύτην ἐπιστολὴν πεμπει τῆς τοῦ Χριστοῦ προνοίας, καὶ τοῦ πεπαῦσθαι τὴν σκιὰν τὸν νόμον. καὶ πρῶτον μὲν ἀποδείκνυσι τοῖς προφήταις διὰ τοῦτο ἀπεσταλθαι, ἵνα περὶ τοῦ Σωτῆρος ἀπαγγείλωσι, καὶ μετ' αὐτοὺς αὐτὸς ἐλθῃ· δούλοις τε εἰ τοὺς προφήτας, καὶ μείζονας τῆς αὐτοῦ προνοίας· αὐτὸν δὲ ὄντα Χριστὸν υἱὸν εἰ τοῦ Θεοῦ, διὰ δὲ τὰ πάντα γεγονέναι· καὶ ὅτι τοῦτον ὄντα υἱὸν δι' Θεοῦ ἐδεῖ ἀνθρωπον γενέσθαι, ἵνα διὰ τῆς τοῦ σώματος αὐτοῦ θυσίας καταργήσῃ τὸν θάνατον· οὐ γὰρ δι' αἵματος μόνου, ἢ τράγου, ἀλλὰ δι' αἵματος Χριστοῦ ἔσεσθαι τὴν σωτηρίαν τοῖς ἀνθρώποις. ἀποδείκνυσι δὲ ὅτι ὁ νόμος οὐδένα ἐτελείωσεν, ἀλλὰ σκιὰν εἶχε τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· καὶ οὐ κατέπαυσεν ὁ λαός, ἀλλὰ χρεὼ πᾶσιν ἡμῖν ἐστὶ λειτουργεῖν ἡμέρα τῆς καταπαύσεως. πάλιν δὲ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ ἀρχιερατικὴ λειτουργία μετετέθη ἀπὸ Ἀαρὼν εἰς τὸν Χριστὸν, οὗ τύπος ἦν ὁ Μελχισεδέκ, οὐκ ὢν ἐκ τῆς Λευΐ· πίστις τε δεδικαίωται τοῖς πατέρασι μεμένηκε, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου. εἶτα πάλιν εἰς τὰ ἤθη προσεφάμιλλος αὐτοῖς, καὶ ἀποδεξάμενος αὐτῶν τὴν διὰ τὸν Χριστὸν ὑπομονὴν, καὶ πείσας τιμᾶν τοὺς προεστῶτας, τελοῦντας τὸ ἐπιτέλειον.

Ἡ δὲ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ δοκεῖ μέν οὐκ εἰ Παύλου διά τε τὸν χαρακτῆρα, καὶ ὅ μὴ προσγράφει ὡς ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, καὶ ὅ λέγειν, Πῶς ἡμεῖς οὐκ φυξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα τοῦ λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυρούντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι. Τοῦ μὲν οὖν ἠλαττῶσθαι τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπιστολῆς, φανερὰ ἡ αἰτία· πρὸς μὲν Ἑβραίους τῇ σφῶν διαλέκτῳ γραφῆναι, ὕστερον μεθερμηνευθεῖσαν λέγει, ὡς μὲν τινες, ὑπὸ Λουκᾶ· ὡς δὲ οἱ πολλοὶ, ὑπὸ Κλήμεντος. τοῦτον γὰρ εἰκὸς τὸν χαρακτῆρα. Τοῦ δὲ μὴ προσγράφειν τὸ ἐπιτέλειον, αἰτία ἡ ἀκολουθία· ἀπόστολος γὰρ ἐθνῶν ὑπῆρχεν ὁ Παῦλος, διὸ καὶ Ἰουδαίων· ἐπεὶ δεξιὰς ἔδωκε Κηφᾷ καὶ Πέτρῳ καὶ τοῖς ἀποστόλοις κοινωνίας, ἵνα αὐτὸς μὲν σὺν Βαρνάβᾳ εἰς τὰ ἔθνη, οἱ δὲ περὶ τὸν Πέτρον εἰς τὴν περιτομήν. ὅθεν δὲ κοινωνία τὸ κήρυγμα, καὶ κατηχηθέντες ὑπῆρχον οἱ ἐξ Ἰουδαίων ὡς ἀποστασίαν διδάσκειν Παῦλος, εἰκότως τὴν γνωσομένην χάριν τῇ συμφωνίᾳ, Ἑβραίοις ἐπιστέλλει· χαλάσας δὲ πρὸς τούτοις, προσγράφειν ἀποστολον οὐ θέμις. μαρτυρεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔξω ἡ ἐπιστολὴ ὑπάρχουσα Παύλου, καὶ γράφειν, Ὅτι τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαλήφατε· καὶ ἐκ τοῦ λέγειν, Περισσοτέρως δὲ τάχειόν σοι ἀποκαταστῶ ὑμῖν· καὶ ἐκ τοῦ λέγειν, Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' ὃ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. Οὐδεὶς γὰρ δῶ, οἶμαι, ἀπέλυεν εἰς διακονίαν Τιμόθεον, εἰ μὴ Παῦλος· καὶ τοῦτον τάχιον προσεδόκων, τὴν ἰδίαν αὐτοῖς, ὡς ἔθος πολλαχοῦ, σὺν αὐτῷ προθυμίαν ἐπαγγέλλεται. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γνωρίζουσιν ἡμῖν αὐτὸν τυγχάνειν τῷ ἐπιστολῷ, ὡς καὶ ἡ ἀγνοια αὐτὴ προῒοῦσα διδάξει.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙΝΟΣ ἕνεκεν ἔθνων ἀπόστολος ὑπάρχων ὁ Παῦλος Ἑβραίοις ἐπιστέλλει, καὶ ταῦτα ἀπειθῶς ἔχουσι πρὸς αὐτὸν, ὃν νόμον [illegible]; οἱ γὰρ ἀμφὶ Πέτρον συλλαβόντες

αὐτοῖς, πρέμα εἴχοντο καὶ τοῦ νόμου. καὶ φαμὲν ὅτι ὡς πρὸ βαπτίζειν οὐκ ὀπιστευμένος, οὐ πρεσβύτερος ἐβάπτιζεν, οὕτως καὶ Ἑβραίοις ὀπιστέλλει, πρὸς τὸ ἔθνη ἀποστελεῖς ἐκηδετο γὰρ αὐτῶν, ὡς καὶ λέγειν, Ἤθελον γὰρ ἀνάθεμα εἶναι ἀπ' αὐτῶν. καὶ πάλιν, Πορεύομαι εἰς Ἱερουσάλημα, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ὀπιστέλλει μὲν οὖν τοῖς ἤδη πεπιστευκόσιν ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ ἢ Παλαιστίνῃ· ὀπιστέλλει δὲ καὶ μυδούμενος αὐτοὺς πλάστα κακὰ πεποιθότας ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν μὴ πεπιστευκότων, ὡς ἐν αὐτὸς δηλοῖ λέγων, Τὰς πρὸ φιλίας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε. δύο δὲ μάλιστα κατασκευάζει ἐν τῇ ὀπιστολῇ· παραμυθεῖται αὐτοὺς τὸ φέρειν γενναίως τοὺς πειρασμούς, καὶ ὅτι ἕξει τούτων ἀντίδοσιν ἀγαθὴν· πολλὰ δὲ περὶ τῆς πίστεως φιλοσοφεῖ, δείκνυσι δὲ μὴ Ἰουδαϊκὴν οὐκέτι αἴρεσιν, ὡς τύπον ὄντα τῆς ἀληθείας· τὰ δὲ λίμετρα μάλιστα αἰνίσσεται, ὡς ὄντα ἀληθινά. Τίνι δὲ τρόπῳ οὐκ ἔθηκε τὴν ἰδίαν ὀνομασίαν, Ἑβραίοις γράφων, Κλήμης ἐν ταῖς ὑποτυπώσεσι γράφει, λέγων οὕτως, Ἤδη δέ, ὡς ὁ μακάριος ἔλεγε Πέτρος, ἐπεὶ ὁ Κύριος ὢν ἀπόστολος τῆς πάντοκράτορος ἀπεστάλη πρὸς Ἑβραίους, διὰ μετριότητα ὁ Παῦλος ὡς ἀφ' εἰς τὰ ἔθνη ἀπεσταλμένος, οὐκ ἐπιγράφει ἑαυτὸν, Ἑβραίων ἀπόστολος, διὰ τὴν πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν· διὰ δὲ τὸ ἐκ περιτομῆς ἐφάνη κήρυκα καὶ ἀπόστολον ἔθνῶν, ὀπιστέλλει καὶ τοῖς Ἑβραίοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ΕΧΟΝΤΑ ὡραις ὑποδιαιρέσις.

α' Θεολογία Χριστοῦ ὑπὲρ δόξη πάντων ἀγγέλων ἐξουσία τε πάντων, μεθ' ἃ καθάρσεως τῶν ὅλης γῆς, ἀφ' ἧς αἴρεται εἰς τὰ ἐπουράνια δόξαν.

β' Ὅτι οὐ λειτουργικὴ ἡ δόξα Χριστοῦ, ἀλλὰ θεϊκὴ καὶ ποιητικὴ ὅλου ἐκ ὅλης τῆς παρούσης αἰῶνος, ἐν ᾧ οἱ λειτουργοὶ, ἀλλ' ὅλης τῆς μελλούσης οἰκουμένης.

γ' Ὅτι ἐωρκώθη χρὶ διαθεσὶν καὶ συμπάθειαν καὶ οἰκειότητα πρὸς ἡμᾶς, ὅθι σωτηρία ἀνθρώπων τῇ ἐκ θανάτου, διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειώσεως.

δ' Ὅτι πιστευτέον Χριστῷ ὡς καὶ Μωϋσῇ ὀπίστευσαν, καὶ ὑπερόχως δὲ Θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον. Ἐν ᾧ, Ὅτι φοβητέον τοῦ πάλαι τὸν ἐκπίωσιν.

ε' Προδρομὴ ἀσυνδάσου εἰς τὸν προσηλουμένον καὶ παῦσιν.

ς' Τὸ φοβερὸν τῆς κρίσεως πρὸς τὸν λόγον διὰ πάντων, καὶ τὸ χρῆσθαι τῆς χάριτος τῆς ἱερατικῆς, πρὸς τὸ ὁμοίως θησαυρὸν ἡμῖν ἀνθρωπίνως.

ζ Ἐπιμήκης ὡς ἐπ δεομένοις εἰσαγωγῆς. Ἐν ᾧ, Προδρομὴ εἰς ὀλίδοσιν ὡς ἐκ οὔσης δευτέρας ἀρχῆς. Ἐν ᾧ, Παράκλησις σὺν ἐπαίνῳ.

η' Ὅτι βεβαία ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, καὶ ζῶσα σὺν ὅρκῳ.

θ' Περὶ Μελχισεδὲκ τοῦ εἰς Χριστὸν τύπου καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸν ζωὴν, καὶ τὸν ἱερωσύνην. Ἐν ᾧ, Ὅτι καὶ τοῦ Ἀβραὰμ προτιμᾶται.

ι' Ὅτι πάντων ἡ τῶν Λευϊτῶν ἱερωσύνη ἡ ὀπίσω οὖσα, ἴσατην δὲ ἡ οὐράνιος ἡ Χριστοῦ, ἐξ ἑτέρου γένους, οὐ κατ' ὀρκὸν, οὐδὲ διὰ νόμου σαρκικοῦ.

ια' Περὶ τῆς μείζονος διαθήκης τοῦ κρείττονος, ὃν ἱλασμὸν καὶ ἀναίμαξ.

ιβ' Περὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ ἡ πρώτη διαθήκη· ὅτι τοῦτο δηλοῖ καθάρσιον, καὶ τὰ ὧν αἵμασι ζώων τοῖς πολλοῖς προσαγομένοις.

ιγ' Μαρτυρίαι περὶ τῆς μόνης καθάρσεως· καὶ προσαγωγῆς πρὸς τὸν Θεόν. Ἐν ᾧ, προδρομὴ τῆς ἐν πίστει προόδου.

ιδ' Προδρομὴ ἀσυνδήσεως καὶ φόβου τῆς ἐκζητούσης κρίσεως.

ιε' Περὶ τοῦ καλοῦ ἀρχοῦ εἰς καλὸν τέλος προαγαγεῖν.

ις' Περὶ πίστεως τῆς καὶ τοῖς παλαιοῖς δοξασθείσης.

ιζ' Περὶ ὑπομονῆς τοῦ ἀκολουθοῦντος Χριστοῦ.

ιη' Περὶ σωφροσύνης ἕως καιροῦ καθαρώσεως, μὴ ἀποβλήσθαι αὐτῆς, ὡς Ἡσαῦ μὴ εὑρὼν πίστιν μετανοίας.

ιθ' Ὅτι φοβερώτερα νῦν ὅλη Μωϋσέως τὰ μέλοντα, ἢ πλείονος ἄξια ἀσυνδήσεως τὰ νῦν.

κ' Περὶ φιλαδελφίας καὶ φιλοξενίας. Ἐν ᾧ, Περὶ σωφροσύνης. Περὶ αὐταρκείας. Περὶ μιμήσεως πατέρων.

κα' Περὶ τοῦ μὴ σωματικῶς ζῆν καὶ νόμοι, ἀλλὰ πνευματικῶς καὶ Χριστὸν ἀναβλέπειν.

κβ' Εὐχὴ πρὸς τὸν Θεὸν περὶ τῆς εἰς ἀρετὴν ἀγωγῆς καὶ οἰκονομίας.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Ι ἐφάπαξ. α. ι. ε. ζ. ι

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ δὲ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· Πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέσε ὁ Θεὸς ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. Καί, Σὺ κατ' ἀρχὰς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται· καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουρ-

Σοφίας ζ. Δ κολ. α. Γ

Β

β'

Ψαλ. β. Β

« β. Βασ. ζ. Β

« Ψαλ. 44. Ε

« Ψαλ. 96. Α

« Γ Ψαλ. μσ'. Β

« Ψαλ. ρα. Δ

« Δ

« Κεφ. ι. Γ ψαλ. ρθ. Α α. κορ. ιε. Δ

μηκ̀ πνθύματα εἰς διαφορὰν ἀποστελλόμενα διὰ τοῦ μέλλον-
τας κληρονομεῖν σωτηρίαν; 2.1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισ-
σοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρυῶ-
μεν· εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ
πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν,
πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμεληήσαντες σωτηρίας;
ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν
ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ
Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλημα. οὐ γὰρ ἀγγέλοις
ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.
διεμαρτύρατο δέ που τις, λέγων, Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνή-
σκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; Ἠλάττωσας
αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐ-
τὸν, καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑ-
πέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ
τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶ-
μεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ'
ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θα-
νάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ
παντὸς γεύσηται θανάτου. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ
δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχη-
γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ὅ, τε γὰρ
ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐ-
παισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, Ἀπαγγελῶ τὸ ὄ-
νομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἰδοὺ
ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κε-
κοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως με-
τέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸ κράτος
ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτέστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους
ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τῆς ζωῆς ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.
Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀ-
βραὰμ ἐπιλαμβάνεται, ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελ-

φοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ
πρὸς τὸν Θεὸν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· ἐν ᾧ
γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις
βοηθῆσαι. 3.1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρα-
νίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁ-
μολογίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν,
ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ δόξης οὗτος
παρὰ Μωσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου
ὁ κατασκευάσας αὐτόν· πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τι-
νος· ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας, Θεός. Καὶ Μωσῆς μὲν πιστὸς
ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαλη-
θησομένων· Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν
ἡμεῖς, ἐὰν περ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέ-
χρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. Διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύ-
νητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡ-
μέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέ-
ρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα
ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶν-
ται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου. Ὡς ὤμοσα
ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Βλέ-
πετε, ἀδελφοὶ, μήποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστί-
ας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυ-
τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ
σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· μέτοχοι γὰρ γε-
γόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέ-
χρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν
τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν,
ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν,
ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωσέως. Τίσι
δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν,
ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύ-
σεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; καὶ βλέ-
πομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

4.1 δ Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι· ϗ
γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν
ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀ-
κούσασιν· εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες,
Ψαλ.ϛϛ.Δ „ καθὼς εἴρηκεν, Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς
„ τὴν κατάπαυσίν μου. καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κό-
Γεν.β.Α Β „ σμου γενηθέντων· εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτω, Καὶ
„ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔρ-
„ γων αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατά-
„ παυσίν μου. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν,
καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν, πάλιν
τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον
Κεφ.γ.Β „ χρόνον· καθὼς εἴρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
„ μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κα-
τέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα
Γ ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ· ὁ γὰρ εἰσελθὼν
εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔρ-
γων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν
εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ
ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ
διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε
καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ
Δ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχη-
λισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. ἔχοντες
οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυ-
νάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ
κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερχώμεθα
οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλε-
ον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

ε 5.1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀν-
θρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε
καὶ

1 ἡμᾶς. ϻ.

2 συγκεκραμένοις. α.ϻ.ε.ζ. 1.ια

* ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. ϻ 3 αὐτῆς. 1.ια

ζ'

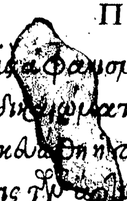
καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀ-
γνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν, ϗ
διὰ ταύτην ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυ-
τοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμ-
βάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Β α.Παραλ. κγ.Β
ὁ Ἀαρών· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρ-
χιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν, Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμε- „ Ψαλ.β.Β
ρον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν „ Ψαλ.ρθ.Β
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς „
αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐ-
τὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, Γ
καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ'
ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοὴν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν
αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ
ζ' Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Περὶ οὗ πολὺς
ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε
ταῖς ἀκοαῖς· καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι, διὰ τὸν χρόνον, Δ
πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρ-
χῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλα- 2 λόγων. ια.ιγ
κτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς· πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος, ἄπειρος
λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστι· τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τρο-
φὴ, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς
διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ. 6.1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ε'
ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔρ-
γων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεὸν, βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε
χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο
ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός. Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ Κεφ ί.Ε
φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετό- β.πξ.β.Δ
χους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ματθ.ιβ.Δ
ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας, πάλιν
ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Β
Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις
ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ

γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκφέρουσα
δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος
εἰς καῦσιν. Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα
καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν· οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς
ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τῆς κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξα-
Γ σθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦν-
τες. Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπου-
δὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ἵνα μὴ
νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κλη
ρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλά-
μενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε
Γεν.22.Α. καὶ ιζ.Α „ καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων
„ πληθυνῶ σε. Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.
Δ Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς
ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ἐν ᾧ περισσότερον βου-
λόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο
πραγμάτων ἀμεταθέτων, (ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν,)
ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
προκειμένης ἐλπίδος, ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀ-
σφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ κα-
ταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς,
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν
Γεν.14.Δ ζ αἰῶνα. Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασιλεὺς Σαλήμ, θ'
ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέ-
φοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, ᾧ καὶ
δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμη
νευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σα-
λήμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγη-
τος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιω-
μένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε
δὲ πηλίκος οὗτος ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκρο-
θινίων ὁ πατριάρχης. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερα-
Num.18.Α. Deut.12.Α. Ioseph.13.Α. τείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν

κατὰ τὸν νόμον, τουτέστι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυ-
θότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ
αὐτῶν, δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας Β
εὐλόγηκε. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρεί-
τονος εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρω-
ποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καί, ὡς ἔπος
εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκά-
τωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύι τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνηντήσατο αὐτῷ
ὁ Μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερω-
σύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο·) τίς ἔτι χρεία, κατὰ
τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν
τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; μεταιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ
ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται Ταῦ-
τα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυ-
σιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος Γ
ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε.
Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελ-
χισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς
γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· μαρτυρεῖ γάρ, Ὅτι „ Ψαλμ.109.Γ
σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀθέτησις μὲν „
γάρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνω-
φελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος
ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρ-
κωμοσίας, (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονό-
τες· ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὤμοσε „
Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν „
τάξιν Μελχισεδέκ·) κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν „Δ
ἔγγυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θα-
νάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶ-
να, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παν-
τελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε
ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν
ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν
ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ὃς οὐκ ἔχει

Λθιτ.ιε.Α καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὡσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ
τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἑφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

η Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος· πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον
Β ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, Ὅρα, γάρ φησι, ποιήσῃς πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, Εξοδ.κε.Δ παραβλ.ζ.Ζ
" ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. Εἰ γὰρ ἡ προτέρα ἐκείνη ἦν ἄμεμ- ιαῖ
Γ " πτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος· μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς
Ιερεμ.λα.Ζ " λέγει, Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ
" τὸν οἶκον Ισραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ιούδα διαθήκην καινήν, οὐ
" κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ
" ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ
" γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ
" ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος· ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσο-
" μαι τῷ οἴκῳ Ισραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος,
Δ " δίδους νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας
" αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ
" ἔσονταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πλησίον 1 πολίτων. α.ε. ι.ια
" αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν Κύριον·
" ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
" ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
" καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ἐν τῷ λέγειν καινήν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον,

ἐγγὺς ἀφανισμοῦ. Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκη- θ'
νὴ δικαιώματα λατρείας, τό, τε ἅγιον κοσμικόν. σκευὴ γὰρ κα- Εξοδ.κς.Α
τεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ᾗ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρό- καὶ λς.Α
θεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἁγία. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον κατα-
πέτασμα σκευὴ ἡ λεγομένη [1]ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα 1 τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. ρ. ιγ
θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμέ-
νην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ
ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης· γ.Βασ.η.Β
β.παρ.ε.Β.
ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστή- Εξοδ.κε.Β
ριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν Εξοδ.λ.Β
ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ λθιτ.ιϛ.Η
προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Τοῦ- ιβ'
το δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τὸ ἅγιον, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν
τῶν ἁγίων ὁδὸν, ἐπὶ τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, ἥτις παρα-
βολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυ- * καθέστηκε. α Γ
σίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν
λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι, καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις
βαπτισμοῖς, καὶ [2]δικαιώμασι σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώ- 2 δικαιώματα. ε
σεως ἐπικείμενα. Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελ-
λόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑρόμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων Δ Λθιτ.ιϛ.Ε
καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμέ-
νους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλ- α.Πετ.α.Δ
α.Ἰω.α.Δ
λον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσή- Ἀποκ.α.Β
νεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ 3 ἡμῖν. α. ρ. θ Ακκ.α.Η
νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι; καὶ διὰ τοῦτο διαθή-
κης καινῆς μεσίτης ἐστὶν, ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύ- α.Ρετ.γ.Γ
ρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγε- ῥωμ.ε.Β
λίαν λάβωσιν οἱ [4]κεκλημένοι τῆς αἰωνίου [5]κληρονομίας. ὅπου 4 κληρονόμοι. ιγ 5 ζωῆς. η Ε
γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. διὰ- Γαλ.γ.Β

θήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέ-
μενος. Ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· λα-
ληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐ-
ρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν
λαὸν ἐράντισε, λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνε-
Εξοδ. κδ.Γ " τείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ
"Ζ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. καὶ σχεδὸν
ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱμα-
τεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγμα-
τα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐ-
πουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας· οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα
ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν
τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ
Η ἡμῶν· οὐδὲ ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὡσπερ ὁ ἀρχιερεὺς
εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ
ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νυνὶ δὲ ἅ-
παξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς
θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται· καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀν-
θρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, οὕτως ὁ Χριστὸς
Ρωμ. ε.Β α.πετ. γ.Γ ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευ-
τέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις
Λβδίτ. ιε.Γ ῑ εἰς σωτηρίαν. 10.1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόν-
των ἀγαθῶν, ἐκ αὐτῆς τῆς εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυ-
τὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, οὐ-
δέποτε [1] δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· [2] ἐπεὶ οὐκ
ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι; διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνεί-
δησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους· ἀλλ'
ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον
γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας· διὸ εἰσερχό-
Ψαλ. μ.Β " μενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
Β " σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
" [3] ἠὐδόκησας. Τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω, (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγρα [3] εὐδόκησας. ιγ
" πταί περὶ ἐμοῦ,) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θέλημά σου. Ἀνώτερ Ⓦ

λέγων, Ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ "
ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, (αἵτινες κατὰ τὸν νόμον "
προσφέρουσι,) τότε εἴρηκεν, Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θέ- "
λημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ· ἐν ᾧ θελή-
4 ἀσιν διὰ. ε.ζ.9 μασι ἡγιασμένοι [4] ἐσμὲν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος
5 ἱερεὺς. α. τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν [5] ἱερεὺς ἕστηκε καθ' ἡ-
μέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυ-
σίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ Γ
μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐ-
κάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶ- Κεφ.α.Δ
σιν Ⓐ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μιᾷ γὰρ προσ- ψαλ.ρθ.Α
φορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. Μαρ- α.κορ.ιε.Γ
τυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,
10.16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας " Κεφ.η.Γ.
ἐκείνας, λέγει Κύριος, δώσω νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ " ἱερεμ.λα.Ζ
* ὕστερον λέγ. ι ἐπὶ τὰς διανοίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, * [6] τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν " [6] ἁμαρτιῶν
καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκ "Δ
ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοὶ, παρρη-
σίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ὃν ἐνεκαίνισεν ἡ-
μῖν ὁδὸν πρόσφατον, καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτέστι
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερ-
χώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντισμένοι
τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελου-
μένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς
ιζ ἐλπίδος ἀκλινῆ, (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος,) καὶ κατανοῶ-
μεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ Ε
ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τι-
σὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε
ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ Κεφ.ε.Α
τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν
ἀπολείπεται θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς
σ ια.λοιπ. ια ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τις νόμον
Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀπο- Δ.θυτ.ιθ.Γ
θνήσκει· πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν ματθ ιπ.Β
ιω κ.Γ
Ζ β.κορ ιγ.Α

Ζ τοῦ Θεοῦ καταπαύσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν λι-
γισάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρί-
Δευτ.λβ.Β ρωμ.ιβ.Δ „ σας; Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταπο-
„ δώσω, λέγει Κύριος. Καὶ πάλιν, Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐ-
„ τοῦ. Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἀναμι- ιϵ'
μνήσκεσθε δὲ τὰς προτέρας ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολ-
λὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, τοῦτο μέν, ὀνειδισμοῖς
τε καὶ θλίψεσι θεατιζόμενοι· τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀ-
ναστρεφομένων γενηθέντες· καὶ γὰρ τοῖς [7]δεσμοῖς μου συνεπα- 7 δεσμίοις. ε.ζ
Η θήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
προσεδέξασθε, γινώσκοντες [8]ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρ- 8 ἔχειν ἑαυτοῖς. δ.ε. ἔχειν ἑαυτοῖς. α.ζ.θ.ι.ιγ
ξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥη-
σίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην· ὑπομονῆς γὰρ
ἔχετε χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, κομίσησθε τὴν
Δεμβαρ.β.Α ρωμ.α.Β γαλ.γ.Β „ ἐπαγγελίαν· ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ
„ χρονιεῖ· Ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ
„ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς
ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

ια' Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος ιϛ'
οὐ βλεπομένων· ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.
Γεν. α.Α Γω.α.Β Γεν.η.Α „ πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ
ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυ-
Ματθ.κγ.Δ σίαν Ἄβελ προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρή-
θη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ
Γεν.ε.Γ ἐκκλησιαστικοῦ μη.Γ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ 1 λαλεῖ. ε.θ
ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ [2]ηὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· 2 ηὑρίσκετο. θ
πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ
Β Θεῷ. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ
τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν
Γεν.ε.Β ἐκκλη παστικοῦ μη.Γ μισθαποδότης γίνεται. Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ ὧν μη-
δέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σω-
τηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς
Γεν.β.Α κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. Πίστει καλούμε-
νος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμ-

βάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρ-
χεται. Πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλο-
τρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκλη-
ρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θε-
μελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Πίστει Γ Γεν.ιζ.Γ
*στέρωσιν οὖσα. α.ϛ καὶ αὐτὴ Σάρρα *δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε,
καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγει-
λάμενον. διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμέ-
νου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡσεὶ ἄμμος ἡ
παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀ-
πέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρ-
ρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ πεισθέντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμο-
λογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς· οἱ γὰρ
τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ
εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀ- Δ
ναδραμεῖν· νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν ἐπουρανίου.
διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν·
ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ Γεν.κβ.Α ἐκκλησιαστικοῦ μη.Δ
τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγ-
γελίας ἀναδεξάμενος, (πρὸς ὃν ἐλαλήθη, Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κλη " Γεν.κα.Β ρωμ.θ.Β
θήσεταί σοι σπέρμα,) λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγεῖραι " Γεν.κζ.Δ.Ζ
δυνατὸς ὁ Θεὸς, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. Πίστει Γεν.μη.Γ
περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Πί-
στει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε, καὶ
προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσὴφ Ε Γεν.μζ.Η
τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ Γεν.ν.Δ
περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύ- Ἐξοδ.β.Α
βη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παι-
δίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. Πίστει Μω- Ἐξοδ.α.Γ
σῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φα- Ἐξοδ.β.Β
ραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ
πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγη-
σάμενος τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ θησαυροῦ τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ·
ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον

μὴ φοβηθεὶς τ̀ θυμὸν τ̃ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν
Εξοδ.ιβ.Δ ἐκαρτέρησε. Πίστ̃ πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τ̀ πρόσχυσιν τ̃ αἵμα-
Εξοδ.ιδ.Ε Ζ τος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. Πίστ̃ διέ-
βησαν τ̀ ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες
Γωσηε.Γ οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. Πίστ̃ τὰ τείχη Ἰερειχὼ ἔπεσε, κύ- 3 κατεπονη-
Γωσηε.Δ κλῳ θέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστ̃ Ῥαὰβ ἡ πόρνη ὐ συναπώ- θησαν. ια
Γωσηε.Α λετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺ κατασκόπους μετ' εἰρή-
νης. καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ
Κριτ.γ. Γεδεὼν τ̃ Βαράκ τ̃ καὶ Σαμψὼν, καὶ Ἰεφθαὲ Δαυὶδ τε
Κριτ.δ. καὶ Σαμουὴλ, καὶ τ̃ λοιπῶν προφητῶν, οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο
Κριτ.ιγ. βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν,
Κριτ.ια. ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον
Ε 13 στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν
α. Βασ.ιγ Η ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον
α. Βασ.α γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπα-
νίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τ̀ ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος δυ-
νάστεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔ-
λαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπει-
ράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλω-
ταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχού-
μενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ
ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρ-
τυρηθέντες διὰ τ̃ πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τ̀ ἐπαγγελίαν, τ̃ Θεοῦ
περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν
ιβ τελειωθῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες ιζ
Ρωμ.ε.Α περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι παντα καὶ
κολασ.γ.Β τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τ̀ προ- 1 ἀποθέσα.πν.α
ἐφεσ.δ.Ε κείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τ̀ πίστεως ἀρχηγὸν
α.πετ.β.Α καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς,
γ.δ.Α ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τ̃ θρό-
νου τ̃ Θεοῦ ἐκάθισεν. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομε- 2 οὖν. α
μενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ
κάμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. οὔπω μέχρις αἵματος
ἀντικατέστητε πρὸς τ̀ ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλη-

σθε τ̃ παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, Υἱέ μου, " Παροιμ.γ.Β
μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου, ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγ- " Ἀποκ.γ.Δ
χόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν " "
ὃν παραδέχεται. εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέ-
ρεται ὁ Θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; εἰ δὲ χωρίς
ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ Γ
υἱοί. εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς
καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πα-
τρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡ-
μέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,
εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς
ιη μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρ- Δ
πὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιο
σύνης. Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα
γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑ-
μῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. Εἰρήνην Ρωμ.ιβ.Δ
διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τ̀ ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται
τ̀ Κύριον, ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τ̃
Θεοῦ, μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ τού- Γεν.κδ.Δ
της μιανθῶσι πολλοί. μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ ὃς
ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτότοκα αὐτοῦ· ἴστε γὰρ ὅτι
καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τ̀ εὐλογίαν, ἀπεδοκιμά- E Γεν.κε.Ζ
σθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζη-
ιθ τήσας αὐτήν. Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, Εξοδ.ιθ.Β
καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ καὶ κ.Δ
σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρη-
τήσαντο μὴ προσθεῖναι αὐτοῖς λόγον. (οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται, ἢ " Εξοδ.ιθ.Γ
βολίδι κατατοξευθήσεται. καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζό- "
μενον, Μωσῆς εἶπεν, Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.) ἀλλὰ προσε- Ζ "
λήλυθατε Σιὼν ὄρει, καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπου-
ρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων πανηγύρει, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτο-
τόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ
πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ

Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττονα λαλοῦντι παρὰ Ⓦ 3 κρεῖττον. α.ε. ζ.θ.ι.ια
Ἄβελ. βλέπετε μὴ παραιτήσησθε Ⓦ λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
Η ὐκ ἐξέφυγον, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολ-
λῷ μᾶλλον ἡμεῖς ④ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, οὗ ἡ
Ἀγγαίου β.Β » φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται, λέγων, Ἔτι ἅ-
» παξ ἐγὼ 4 σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ Ⓦ τὸν οὐρανόν. Τὸ 4 σείσω. ε
δέ, ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πε-
ποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. Διὸ βασιλείαν ἀσά-
λευτον παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν δι' ἧς λατρεύωμεν 5 ἔσχομεν. η.ο
6 λατρεύομεν.
Δευτ.η.Δ εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετ' αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡ- κ' α.ζ.ι.ια.ιγ
Ρωμ.ιβ.Γ
α.πετ.η.Β ιγ' μῶν πῦρ καταναλίσκον. Ἡ φιλαδελφία μενέτω.
Γεν.ιθ.Α τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τι-
Γεν.ιη.Α νες ξενίσαντες ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συν-
δεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώμα-
τι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ
καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι
Γ'ωσηε α.Α » τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγ-
Ψαλ.ριζ. » καταλίπω· ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριός μοι βοηθός,
» καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Μνημονεύετε τῶν
Β ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀνα-
θεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν.
Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. καλὸν γὰρ καὶ
χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφε-
λήθησαν οἱ περιπατήσαντες. ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φα-
Αγ.Γρ.κεφ.ζ γεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν ④ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ
εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ
ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς· διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν,
ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε. Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω
Γ τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι'
Σοφ.ιη.Β αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ, 1 ἀναφέρομεν. ε.ιγ
τουτέστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς

δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυ-
σίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ
ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λό-
γον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζον-
τες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πε-
ποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς Δ
θέλοντες ἀναστρέφεσθαι· περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆ-
κ' σαι, ἵνα τάχιον Ⓦ ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης
ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν
ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, Ⓦ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρ-
τίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ
γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τι-
μόθεον Ⓦ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι
ὑμᾶς. Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάν-
τας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς ④ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. ἡ χά-
ρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.
Ἐν στίχοις ψϟ.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ἐπιστολῶν.

ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ λέγονται αὗται, οἱονεὶ ἐγκύκλιοι. οὐ γὰρ ἀφωρισμένως ἔθνει ἑνὶ ἢ πόλει, ὡς ὁ θεῖος Παῦλος, οἷς Ρωμαίοις ἢ Κορινθίοις ἔγραψε φωνὴν τοιαύτας ταῖς ἐπιστολαῖς ὁ τῶν τοιούτων τοῦ Κυρίου μαθητῶν χορός, ἀλλὰ καθόλου τοῖς πιστοῖς, ἤτοι Ἰουδαίοις τοῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, ὡς Πέτρος, ἢ καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτὴν πίστιν Χριστιανοῖς τελοῦσιν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει τοῖς ἀπὸ τῶν δώδεκα φυλῶν διασπαρεῖσι, καὶ πιστεύσασιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. γράφει δὲ διδασκαλικὴν τὴν ἐπιστολήν, διδάσκων αὐτοὺς διαφορὰς πειρασμῶν, ποίους μὲν ὄντας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ποίους δὲ ἀπὸ τῆς ἰδίας καρδίας τῶν ἀνθρώπων ὄντας. καὶ ὅτι οὐ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ δεῖ δηλοῦσθαι τὴν πίστιν· καὶ οὐχ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ δικαιοῦνται. αὐτοὺς τε πλουσίους παρακαλεῖ, ἵνα μὴ αὐτοὺς κρίνωνται τῶν πτωχῶν οἱ πλούσιοι ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ὑπομένωνται ὡς ἐπιφανοῦς. καὶ τέλος παραμυθούμενος τοὺς ἀδικουμένους, καὶ παραψυχόμενος αὐτοὺς μακροθυμεῖν ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου, καὶ διδάξας αὐτοὺς ὑπομονῆς, καὶ δείξας ἐν τῷ Ἰὼβ τὸ χρῆσιμον τῆς ὑπομονῆς, παραμυθεῖται καλέσαι τοὺς πρεσβυτέρους ὑπὲρ τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ εὐχὴν ποιῆσαι, παραμυθούμενος τοὺς ἐπιστρέφειν τοὺς πλανηθέντας ὑπὸ τὴν ἀλήθειαν· εἶναι γὰρ τούτου μισθὸν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ οὕτως τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΕΧΟΝΤΑ

ιγ΄ καὶ μεικρὰς ὑποδιαιρέσεις.

α΄ Περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους. Ἐν ᾧ, Περὶ πῆς ἐν ἡμῖν πυρώσεως, καὶ πῶς ἐξ αὐτῆς πάσχων. ὅτι οὐ παρὰ Θεοῦ τὸ αἰτηθὲν ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ.

β΄ Περὶ προσώπου καὶ ἀγνείας, καὶ περὶ ἕξεως ἀγαθῆς μεταδοτικῆς ὅτι μακαρισμοῦ. Καὶ περὶ ὑπισήμως ἐκ συμπαθείας λόγου.

γ΄ Περὶ τοῦ πρὸς ἕκαστον ἀγάπης ἀπροσωπολήπτου κατὰ τὸν νόμον.

δ΄ Οὐκ ἐκ πίστεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἔργων, ἐκ ἐκ θεατροῦ ἰδιώτης, ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν ἅμα δικαιοῦται ὁ ἄνθρωπος.

ε΄ Ὅτι ἡ πρὸς τὸν καὶ ἄπαντας γλῶσσα ἀκατάσχετον κακόν, ἧς κρατεῖν ἀναίσχυντον ἐν ὀλίγῃ ἡμέρᾳ καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ ἀκαταστασίας καὶ φιλονεικίας τῆς ὑπὸ σοφίαν ἀνθρωπίνην. Ἐν ᾧ, Περὶ θείας σοφίας. Ὅτι οὐ ῥᾳθυμίας καὶ φιλονεικίας ἐστὶ ἡ ἀκαταστασία, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἔχθρα γίνεται. Περὶ μετανοίας πρὸς σωτηρίαν, καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον.

ς΄ Ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ δικαιοῦται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐν ᾧ τοῦ Θεοῦ τὰ διαστήματα αὐθις καταθυμιάται. Ἐν ᾧ, Περὶ πλουτοξίας πλουσίων, καὶ τοῦ ἐν κόσμῳ τρυφῆς αὐτῶν, καὶ περὶ δικαιοκρισίας Θεοῦ. Περὶ μακροθυμίας, καὶ ὑπομονῆς παθημάτων, καὶ περὶ ὀμνηίας. Παραινέσεις ἰδικὰς ἑκάστῳ προσηκούσας μετὰ πίστεως. Ὅτι διακωλυτέον τὴν τῶν πλησίον σωτηρίαν.

ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπιστολὴ καθολική.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ Κυρίου· ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται· ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία

Ρωμ. ς. Α

Ματθ. ζ. Α. καὶ κα Β μθ. ιε Γ λθ. ια. Β ἰω. ιη. Β. & ις. Ε. Ζ

Ἐκκλησιαστικοῦ ιη. Γ ἡσαΐ. μ. Β α. πετ. α. Δ

Γὼς ε. Β

Γ ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύῃ θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. βουληθεὶς * ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐκ ἐργάζεται. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον (N) δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 1 γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς· ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ * ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν· ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατὴς 1 ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Β Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης· ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε αὐτῷ, Σὺ κάθου ὧδε καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; Ἀκούσατε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχὶ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν, κατὰ τὴν γραφήν, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε πάντων ἔνοχος· ὁ γὰρ εἰπὼν, Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καὶ, Μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύσῃς, φονεύσῃς δὲ, γέγονας παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι· ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· Γ κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε· μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστι; καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. Ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα. ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι. Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἰδοὺ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πεί-

θεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται· οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγάλα αὐχεῖ. ἰδοὺ ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων, ἀκατάστατον κακὸν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; οὐδὲ ἀλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι δύναται ὕδωρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης· ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστι, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Δ Πόθεν πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν; ὃς ἐὰν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί· καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραπήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

Ε Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν νομοθέτης καὶ κριτὴς ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ ὁ κρίνων τὸν πλησίον; Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ἢ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν· οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία ἡ ζωὴ ὑμῶν· ἀτμὶς γάρ ἐστε ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

Ζ Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις ὑμῖν. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονε· ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

Η Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ πρόϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικεν. μὴ στενάζετε, ἀδελφοί, κατ' ἀλλήλων, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκε. ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων.

Θ Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες ἔλαιον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί μου, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

θεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, ☩ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν· ἰδοὺ
καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυ-
νόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ
Β τοῦ εὐθύνοντος βούληται· οὕτω ☩ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστί,
καὶ μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. καὶ
ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα κα-
θίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλο
γίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, *καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέν- * ἡμῶν. ι
νης. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε ☩ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐνα-
λίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ
γλῶσσαν οὐδεὶς ἀνθρώπων δαμάσαι, [2] ἀκατάσχετον 2 ἀκατάστα-
Γ κακόν· μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν Κν̄ον τον, ι
καὶ πατέρα, ☩ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατ'
ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐ-
λογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνε-
σθαι· μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πι-
κρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμ-
πελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕ-
δωρ. [3] τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς κα- 3 εἴτις σοφὸς ἢ
λῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. Εἰ δὲ ἐπιστήμων, δει-
ξάτω. α.ι
Δ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κα-
τακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σο-
φία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμο-
νιώδης· ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν
φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστι,
ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν
ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύ-
νης, ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Γόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν
ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ
οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μά-
χεσθε καὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰ-
τεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδο-
ναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ
φιλία τοῦ κόσμου [1] ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν; ὃς δ' ἂν οὖν βουληθῇ 1 ἐχθρὰ. ι

φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι Β
κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, [2] Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κα- " Γεν.ς.Β.
τῴκισεν ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, [3] Ὁ Θεὸς " καὶ κ.Δ
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Ὑπο- " Παροι.γ.Δ
τάγητε οὖν τῷ Θεῷ, ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' " α.πβ.ε.Β
ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας
ἁμαρτωλοί, ☩ ἁγνίσατε καρδίας δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε
καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετα- Γ
φέτω, ☩ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. [4] Ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυ- α.Γιβ.ε.Β
ρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελ-
φοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, [5] καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, [6] οὐκ εἶ
ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης * ὁ δυνάμενος
σῶσαι ☩ ἀπολέσαι. [4] σὺ τίς [7] εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον; Ἄγε νῦν Ρωμ.ιδ.Α
οἱ λέγοντες, Σήμερον [8] καὶ αὔριον [9] πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν Δ
πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, ☩ ἐμπορευσώμεθα,
☩ κερδήσωμεν· (οἵτινες οὐκ [10] ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ
ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη·) ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, [11] Ἐὰν ὁ Κύριος θελή- α.Κορ.ιζ.Δ
σῃ, καὶ [12] ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ [13] καυ-
χᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν. πᾶσα καύχησις τοιαύτη πο-
νηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία
αὐτῷ ἐστιν. Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζον- Ε
τες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. * ὁ πλοῦ-
τος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν· ὁ χρυ-
σὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον
ὑμῖν ἔσται, ☩ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε
ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάν-
των τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ
βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύ-
θασιν. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε
τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, κατεδικάσατε, ἐφο- Β
νεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ [2] ἀντιτάσσεται ὑμῖν. μακροθυμήσατε οὖν,
[3] ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέ-

2 ἀντιτασσόμενον. θ
3 ἀδελφοί μου. ι.

χεται Ⓦ τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε * δὲ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ [4]κατακριθῆτε· ἰδοὺ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. Ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, Γ οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς [5]ὑπομένοντας. τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι [6]πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων.

Ματθ.ε.Ζ Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε Ⓦ οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλ Ⓦ τινα ὅρκον· ἤτω δὲ * ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα [7]μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ Μαρ.ς.Β ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει Ⓦ κάμνοντα, Δ καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ἦ πεποιηκώς, [8]ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε * ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, * καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ * πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε Ⓦ καρπὸν αὐτῆς. [9]ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς * ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν * ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Ἰακώβου ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν στίχοις σμβ΄.

κ΄ιγ΄ * οὖν. ιγ΄

4 κρίθῆτε. ω΄.

5 ὑπομείναντας. ᾳ΄.ι΄.ια΄.ιγ΄

6 πολυθύσπλαγχνος. α΄.θ΄

* ὁ λόγος. ια΄

7 μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. ια΄

8 ἀφεθήσονται. ι΄. * οὖν. ᾳ΄.ι΄.ια΄

γ.Βασ.ιζ.Α λπε. ᾳ΄.Δ

* ὑετόν. ᾳ΄.ι΄.ια΄

9 ἀδελφοί μου. ᾳ΄.ι΄.ια΄ * ὁδοῦ τῆς. ᾳ΄.ι΄.ια΄

* ἀυτ. ᾳ΄.ι΄.ια΄

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ὁ μακάριος Πέτρος τοῖς ἐν τῇ διασπορᾷ οὖσιν Ἰουδαίοις καὶ γνησίοις Χριστιανοῖς· γράφει δὲ τῷ ἐπιστολῷ διδασκαλικὴν, ἐπιστηρίζων αὐτοὺς, διότι ἀπὸ Ἰουδαίων ἐπίστευσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐξηγεῖται καὶ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ εἰς ὃν Χριστὸν πίστις ἀπὸ τῶν προφητῶν κατηγγέλθη, καὶ δι' αὐτῶν ἐμυήθη ἡ χάρις τοῦ ἁίματος αὐτοῦ λύτρωσις. ἔπειτα ὅτι αὐτοὺς καὶ τοῖς ἔθνεσιν εὐηγγελίσθη τὰ πρώτα, εἰς ἀπόθυμοῦσιν ἀγγέλοις προσκύνημα. εἶτα συμβουλεύσας, ἀξίως τοῦ καλέσαντος ἀναστρέφεσθαι, προτρέπει καὶ βασιλέας τιμᾶν, γυναῖξί τε καὶ ἀνδράσιν ὁμοφρονεῖν παραγγέλλει. καὶ εἰς τὰ ἤδη προαινίσας ὀλίγα, σημαίνει ὅτι καὶ εἰς ὃν ἄδην χέζονται τοῦ Κυρίου τὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας καὶ ἀναστάσεως· ἵνα καὶ οἱ προφαινόντες ἀναστῶσι, καὶ κριθῶσι μετὰ τοῦ σώματι, τῇ δὲ χάριτι τῆς ἀναστάσεως διαμείνωσι· καὶ ὅτι τὸ τέλος πάντων λοιπὸν ἤγγικε, καὶ ὀφείλουσι πάντες ἕτοιμοι γίνεσθαι, ὡς λόγον ἀποδώσοντες τῷ κριτῇ· καὶ οὕτως τελοῦσι τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΟΙΣ ἐν προπετείᾳ καὶ ὀλιγοπιστίᾳ, ὡς ὁ μακάριος Ἰάκωβος ἔφη, ἐκείνοις μὲν ἀορίστως πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ οἰκουμένου καταγγέλλουσιν Ἰουδαίοις ὁπουδήποτε οὖσιν· ἔστι δὲ ἀφωρισμένως τοῖς κλίμασι Πόντου Γαλατίας. ἔστι Πόντου δὲ προσῳκῆσι Γαλατίας, ἐπειδὴ ἔστι καὶ ἄλλη τις Κέλτοις Γαλατία, ἥτις καὶ ὄντως Γαλατία, ἀφ' ἧς καὶ οὗτοι μετῳκίσθησαν σπλάδα. τούτοις οὖν τοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐγκειμένοις ἐν τῇ προσφορᾷ ὃν λόγον ποιεῖται, ἐγκυκλίῳ τούτῃ χρώμενος ἐπιστολῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

ἐχόντα ὑποδιαιρέσεις.

α΄ Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίου κλήσεως· καὶ περὶ ὑπομονῆς πειρασμῶν· καὶ περὶ σωτηριώδους πίστεως προκατηγγελμένης ὑπὸ τῶν προφητῶν.

β΄ Περὶ ἐλπίδος καὶ ἁγιασμοῦ· τῆς τε ὀφειλομένης ἐπὶ τῇ ὁσίᾳ ἀσφαλοῦς ἀναστροφῆς.

γ΄ Περὶ τῆς ἐπιξίως τῆς ὁμολογίας ζῶν ἐν Χριστῷ, πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῶν ἐξωθεν, εἰς δόξαν Θεοῦ.

δ΄ Περὶ τῆς πρὸς ἀρχοντας ὑποταγῆς καὶ φιλαδελφίας καὶ θεοσεβείας. Ἐτι ὦ, Περὶ δούλων ὑποταγῆς, καὶ αἰτιάκου ὑπομονῆς διὰ Χριστόν. Περὶ ὑποτάκης γυναικῶν, καὶ ὁμοιότητος τῆς πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ σωτηρίας τῆς ἐν πνεύματι εἰς τύπον Σάρρας. Περὶ τῆς αὐθρωπίνης πρὸς γυναῖκας συμπεριφορᾶς. Περὶ τῆς πρὸς ἅπαντας ὀφειλομένης αἰτιάκου ἀγαπήσεως, ἧς ὑπὲρ ἐστὶν ὁ ὑπὲρ Νῶε τῆς Θεοῦ φιλανθρωπίας, ἐφ' ἡμᾶς δὲ διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Χριστοῦ συμπάθεια.

Περὶ ὑποθέσεως φαύλων. προσέξεως καὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐν πνεύματι καρπῶν, καὶ τῆς διαφορᾶς τῶν χρισμάτων. ε΄

Ὅτι κοινωνία τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν κρατεῖν χρὴ τὰ φυσικῶν παθῶν· ἐλπίδι τὰ τῆς εἰς αὐτὸ, φέρειν τὰς παρ' ἑτέρων πάθας. ς΄

Παραίνεσις φιλοσυμπόνων πρὸς ὑποκοπὴν δὲ πειρασμῶν. Ἐν ᾧ, πρὸς κοινῆς πάντων πρὸς ἕκαστον ἐπιστροφοσύνης εἰς νίκην τοῦ Χριστοῦ διαβόλου.

Εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως τῶν πιστευόντων. ζ΄

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ, ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν· περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας, οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν

1 προέγνωσιν. 1

2 ζωῆς. 17

3 λυπηθέντας. 6. 17.

4 εἰδότες. 11.

5 ὑμῖν. 1. 11. 12

β. Κορ. α. Δ
ἐφες. α. Δ

Β

Γ

πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται, Ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς τοὺ δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν, ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε, εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ, Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πι-

6 ἔσεσθε. 1

7 πιστοῖς. 17

8 αὐτῆς ὡς. 1. 11. 17

* εἰς σωτηρίαν. 1. 11. 12. 17

* εἰς. 1. 11)

15 γραφῇ. 1.

Λευϊτ. ιθ. Α. κ. Β
Δευτ. ι. Δ
ῥωμ. θ. Β
γαλατ. β. Β

α. Κορ. ε. Δ.
καὶ ζ. Δ
ἐφρ. θ. Δ
α. ἰωα. α. Δ
Ἀποκ. α. Β
Ρωμ. ιε. Δ
β. Ῥωμ. α. Γ
Ἑβρ. α. Α

Πράξ. μ. Β
ἐκκλησιαστικοῦ μη'. Γ
ἰακ. α. Β

Ρωμ. ε. Α
ἐφες. η. Ε
κολοσ. γ. Β
ἑβρ. ιβ. Α

Ἀποκ. α. Β.
καὶ ε. Γ

Ησαΐου κη. Δ
ῥωμ. θ. Η

Ψαλ.ριζ.Δ μαλθ.κα.Δ ωραΐζ.σ.Β Ησαΐ.ν.Γ ῥωμ.θ.Η Ἀπκ.ε.Γ ἐξοδ.ιθ.Α

Β „ σευόισιν· ἀπεδοῦσι ϗ, [2]λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦν- 2 λίθος. ιγ
τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, ⁊ λίθος προσκόμμα-
τος, καὶ πέτρα σκανδάλου· οἱ προσκόπτοισι τῷ λόγῳ, ἀπει-
θοῦντες εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν· ὑμεῖς ϗ γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον
ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς
ἐξαγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν
Ωσηέ.β.Δ ῥωμ.θ.Ε „ αὐτοῦ φῶς· [3]οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημέ- 3 ἀδελφοὶ. ε.
„ νοι, νῦν ϗ ἐλεηθέντες. Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ
Ρωμ.ιγ.Δ γαλατ.ε.Γ πανδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες
στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποι-
Ματθ.ε.Β Γ ῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι Θεὸν ἐν
Ρωμ.ιγ.Α ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει, ζ
διὰ τὸν Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς
δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον ϗ
ἀγαθοποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦν- * ὑμᾶς. ι.
τας * φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύ-
θεροι, ⁊ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθε-
Ρωμ.ιβ.Γ ρίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ. Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελφό-
τητα ἀγαπᾶτε. Τὸν Θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμᾶτε. Οἱ
Ἐφεσ.ς.Α κολοσ.γ.Δ πτ.β.Γ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μόνον
β.Κορ.ζ.Γ τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς· τοῦτο γάρ
Δ χάρις, * εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων * Θεοῦ. ᾱ. τῶν ᾱ, Θεῷ. ια. καὶ, ὧν ᾧ Θεῷ. ι
ἀδίκως· ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ [4]κολαφιζόμενοι 4 κολαζόμενοι ὑπομένετε. ι. ιγ
ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες, ⁊ πάσχοντες, ὑπομενεῖτε, * καὶ. α. ι
τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ· εἰς τοῦτο γὰρ * ἐκλήθητε, ὅτι ᾱ Χρι- 5 ἀπέθανεν. ᾱ. θ
σὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ⁶ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, 6 ὑμῶν, ὑμῖν. ᾱ. θ
Ησαΐ.ν.γ.Γ „ ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
α.ἰω.γ.Α „ οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀν-
τελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαί-
ως· ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐ-
Ησαΐ.ν.γ.Β „ τοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀποθνήσκοντες, τῇ δικαιο-
„ σύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα * ᾱ. ι
7 πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ 7 πλανώμενοι. ᾱ

ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Ὁμοίως αἱ γυναῖ- Γ Κολ.γ.Γ
κες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦ- ἐφεσ.ε.Γ
σι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου
κερδηθήσωνται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστρο-
φὴν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ πε- α.Τιμ.ϛ.Γ
ριθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς
τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου
πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές· οὕτω γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμουν ἑ-
αυτὰς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπή- Γεν.ιη.Β
κουσε τῷ Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα,
ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ α.Κορ.ζ.Α
ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει Β
τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς ⁊ [1]συγκληρονόμοι χά- 1 συγκληρονό-
ριτος [*2]ζωῆς, εἰς τὸ μὴ [3]ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. μοις. ι. ια
Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔ- * ποικίλης. ᾱ. ια
σπλαγχνοι, [4]φιλόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, 2 ζώσης. α
ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦντες, εἰδό- 3 ἐγκόπτεσθαι. α. ᾱ. ε. θ. ια
τες ὅτι εἰς τοῦτο [5]ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ 4 πανσόφρονες. ᾱ. ι. ια. ιγ
„ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν
„ γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι
„ δόλον. Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω εἰρήνην, καὶ διω- Ησαΐ.α.Ε
„ ξάτω αὐτήν. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα
„ αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας Γ
5 ἐκληρώθητε. ια 6 ζηλωταὶ. ᾱ. ι κακά. Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ [6]μιμηταὶ γέ-
νησθε; [7]Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν Ματθ.ε.Α
7 εἰ δὲ καὶ. ᾱ. ι ϗ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε· Κύριον ϗ τὸν
8 Χριστὸν. ια [8]Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς
ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλ-
** ἀγαθ. ᾱ. ι πίδος, * [**9]μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, Κεφ.β.Γ
9 ἀγαθὴν. ι. ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ
ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν· κρεῖτ-
* ἡμᾶς. ᾱ. ι. ια τον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν, ἢ
10 ἀπέθανε. ᾱ. ι κακοποιοῦντας, ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν * [10]ἔπαθε, Δ Ρωμ.ε.Β
ἰϛρ.θ.Δ

δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι, ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ* πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ‖ ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία, ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τουτέστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος· ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν,) δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

δ΄ Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκί, πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον· ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρελήλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, Β βλασφημοῦντες, οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι. πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς, πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄνευ γογγυσμῶν· ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάΓ ριτος Θεοῦ. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόΔ ξης* καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατ' μὲν αὐ-

* κατακλεισμένοις. ια
‖ ἀπεξεδέχετο. α. ε. ζ. ια
κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τουτέστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος
ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει. α

Γεν. ε. Β μαθ. κη. Δ λκ. ιζ. Ζ

Γαρσιμ. ι. Β Ρωμ. ιβ. Γ ἐφ. ιγ. Α Φιλιπ. β. Β

1 καλύπτει. η. ι. ια. ιγ
2 γογγυσμοί. η. ι
3 κληρονόμοι. ε

4 καθὼς. ιγ

Ματθ. ε. Β

* καὶ δυνάμεως. η. ι. ια
5 ἀναπαύεται. α. η

τοὺς βλασφημεῖται, κατ' δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεύς, ἢ κλέπτης, ἢ 6 κακοποιός, ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν* ἐν τῷ 7 μέρει τούτῳ, ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν 8 ἀγαθοποιΐᾳ. Πρεσβυτέρους* οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· * μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. Ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις 2 ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ,* πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. Νήψατε, γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ 3 ζητῶν τινα καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς 4 καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν 5 ἔστητε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μᾶρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι 6 ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

Πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν Σίχοις σλε΄.

* ἐπισκοπῆς. η. ια

6 κακοῦργος. ι
* καὶ. ι.
7 ὁ οἶκος. η.
* πρεσβυτέρους. η. ια
* ὑπὸ. η. ια
1 ὡς. α
2 ὑποδιάκονα. τιω. ιγ
* ὀπίσω. η. ια
3 ζητῶν τινα καταπιεῖν. φ. η. ε. θ. ια
4 καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι. η. ι. ιγ
5 στῆτε. η. ι. ιγ
6 ἀγάπ. η

Ρωμ. ιβ. Β
Γαλ. ϛ. η. Β
Ματθ. ϛ. Γ
λκ. ιβ Γ
ψαλ. γ. η. Δ
Λευ. κβ. Δ
Ρωμ. ιϛ. Γ
α. κορ. ιϛ. Δ
β. κορ. ιγ. Δ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ἐπιστολῆς.

ΕΠΙΣΤΕΛΛΕΙ τοίνυν πάλιν αὐτὸς ὁ Πέτρος τοῖς ἤδη πεπιστευκόσιν. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ὑπόμνησις τῶν προφητῶν· εἰδὼς γὰρ αὐτῷ ταχεῖαν ἔσεσθαι τὴν ἀναλύσιν τοῦ σώματος, ἐσπούδασε πρώτως ὑπομνῆσαι ὧν ἐπεπλήσθησαν τὴν διδασκαλίαν. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῆς πίστεως ἐζήτησεν, δηλονότι αὐτὴν ἀπὸ τῶν προφητῶν βεβαιοῦσθαι· καὶ ὅτι αἱ προφητεῖαι αἱ περὶ Σωτῆρος οὐκ εἰσὶν ἀνθρώπιναι, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ ἐλαλήθησαν. ἔπειτα προσαγγέλλει μὴ προσέχειν τοῖς ἀπατῶσι, λέγων ἔσεσθαι αὐτῶν ἀπώλειαν, ὥσπερ καὶ τῶν προπατόρων ἀγγέλων γέγονε. προμιμνήσκει δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἡμέρας ἔσεσθαι ἐν αἷς ἐμπαίκται παρεπιπορεύσονται, καὶ γελῶντες ἀπαλαΐνας τινὰς, λέγοντες, μάτην λέγεσθαι παρ' ἡμῶν τὴν προῤῥησιν τοῦ Σωτῆρος, πρὸ ὃ ἀεὶ λέγεσθαι, καὶ μήπω πεπληρῶσθαι. ἀπὸ τούτων οὖν ἡμᾶς μάλιστα ἀπέχεσθαι πρόσταγμα ἐποιήσατο, διδάσκων μὴ ὀλιγωρεῖν ἐν τοῖς χρόνοις· πάντα γὰρ ὅσον χρόνον μηδὲν εἰς ἐναντίον Κυρίου, πρὸ ὃ καὶ τὴν μίαν ἡμέραν εἶναι ὡς χίλια ἔτη, καὶ τὰ χίλια ἔτη, ὡς ἡμέραν μίαν. ἔσεσθαι δὲ τὴν ἐπὶ τέλει τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου διαβεβαιοῦται καὶ ἀποδείκνυσι, καὶ ἐντέλλεται ἑτοίμους εἶναι τε πρὸς τὴν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, καὶ ἀγαπᾶν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου γεγραμμένα, καὶ μὴ προσέχειν τοῖς διαβάλλουσιν αὐτὰ, πρὸ ὃ καὶ πάσας τὰς θείας γραφὰς διαβάλλειν ὑπομνήσας οὖν καὶ διδάξας πρώτως προσφόρους τὰ προφήματα, πρᾶγμα μὴ ἐκπίπτειν δ' σκοπὸς τῆς πίστεως· καὶ οὕτω τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἔχοντα ὑποδιαιρέσεις.

α' Περὶ κλήσεως τῆς ἐν πίστει ἐργοις βεβαιουμένης τοῖς τῆς ἀρετῆς, καὶ ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

β' Παραγγελία εἰς ὑπόμνησιν τῆς διδασκαλίας μὴ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῶν· καὶ ὅπως ἐν ὄρει θαβὼρ τῆς τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ υἱοῦ ἐπήκουσε φωνῆς.

γ' Προῤῥησις ἀπωτάτω ἐπαναστάσεως αἱρετικῶν, ἀσεβείας τε αὐτῶν, καὶ μελλούσης κολάσεως.

δ' Ἐπανάληψις περὶ κακίας αἱρετικῶν. Ἐν ᾧ, ὅτι εἰφνιδίως ἥξει ὁ Χριστὸς ὅτι σωτηρία τοῦδε τοῦ αἰῶνος. ὥστε δεῖν ἀστρεπτίζεσθαι πάσῃ σπουδῇ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ [2]Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, καὶ [*]Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν [*] καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, διʼ ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. Καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, [7]ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην· ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα, καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ παρέστι ταῦτα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν [10]αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. [11]διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφʼ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι· οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλʼ ἐποπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος· λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ὑμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον [12]τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες

1 ΣΙΜΩΝ. α. σ. ια. ιγ

2 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ. ιγ

* Χριστοῦ. α. σ. ια

* εἰρηνεύω. ιγ

4 δι' ὧν. ια

5 κόσμῳ ὑπὸ ἐπιθυμίας καὶ φθορᾶς. ιδ

6 καὶ αὐτοὶ δὲ τοῦτο ἀσυνδέτως. ια

7 ὑπεχορήγησατε τὴν. ιγ.

8 παρόντα. σ. ια. ιγ

9 ἀσυνδέτως ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθε. σ. ια. ιγ

10 ἐπουράνιον. σ

11 διὸ οὐ μελλήσω. ια

12 τὸν προφητικῶν λόγων. ε

Γω. κα. Γ

α. Κορ. α. Γ. καὶ β. Λ. Δ

Ματθ. ιζ. Δ

β. Τιμ. γ. Δ

τες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς, ἰδίας [13] ἐπιλύσεως οὐ γίνε-
ται· οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ
πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρω-
β ποι. Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, γ'
ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξου-
σιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην
ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς [1] ἀπωλείαις, δι' οὓς [2] ἡ ὁδὸς τῆς
ἀληθείας βλασφημηθήσεται, καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λό-
γοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ
Γ ὡς ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτη-
σάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδω-
κεν εἰς [3] κρίσιν τετηρημένους· καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσα-
το, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυ-
σμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ [4] Γο-
μόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόν-
Β των ἀσεβεῖν τεθηκώς· καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ
τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο· βλέμ-
ματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ
ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν [5] ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. Οἶδε
Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ [6] πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέ-
ραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρ-
κὸς ἐν [7] ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος κα-
ταφρονοῦντας· τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασ-
φημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ
φέρουσι [8] κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι
Γ δέ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθο-
ράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν [9] κα-
ταφθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγού-
μενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶν-
τες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς
ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος, καὶ ἀκατάπαυστους ἁμαρτίας, δε-
λεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην [10] πλεονε
ξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν,

13 διαλύσεως.

1 ἀσελγείαις. α. ῥ. ε. ζ. ι. ια. ιγ
2 ἡ ὁδὸς σ'. ιγ

3 κρίσιν κολαζομένους τηρῶν. δ. ια. ιγ. ϗ ϛ, κρίσιν προυμένους. α. ε. θ. ι

4 Γομόῤῥων. ῥ. ιγ

5 ἀθέσμοις. δ. ιζ

6 πειρασμὸν. α. ζ. ι

7 ἐπιθυμίαις ῥ. ε. ι. ια. ιγ

8 καθ' ἑαυτῶν βλάσφημον. ιγ ϗ ϛ, κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον. ῥ ιγ.

9 καὶ φθαρήσονται. ι.

ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ [τ] Βαλαὰμ τοῦ Βο- Λευ. κς. Δ
σόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανο-
μίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον,
ἐκώλυσε [τὴν] τοῦ προφήτου [11] παραφρονίαν. [12] οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυ- Δ Ἰούδα Δ
δροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκό-
τους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος [13] φθεγγόμε-
νοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, [14] ἀσελγείαις, [15] τοὺς ὀλίγως
ἀποφυγόντας, τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν
αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· Γ ω. π. Δ
ῥωμ. ς. Γ
ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. Εἰ γὰρ ἀποφυγόν- Εβρ. ς. Α
τες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ σω- ματθ. ιβ'. Δ
τῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται,
γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων· κρεῖττον γὰρ
ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς [16] δικαιοσύνης, ἢ [17] ἐπι-
γνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.
συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέ- « Γαρσ. κς. Β
ψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καί, Ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα «
βορβόρου. Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γρά- Γ
φω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρι-
νῆ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν
ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς, τοῦ
Κυρίου καὶ Σωτῆρος· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύ- α. Τιμ. ῥ. Α
σονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν [*] ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν β. Τιμ. γ. Α
ἐπιθυμίας πορευόμενοι, καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς Ἰούδα Ζ
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕ-
τω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέ- Β
λοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ, ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδα-
τος συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ· δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κα-
τακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ αὐτοῦ λόγῳ
τεθησαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων· Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω
ὑμᾶς, [4] ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη,
καὶ χίλια ἔτη, ὡς ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγ-
γελίας, ὡς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ [5] εἰς

11 παραφροσύνην. ῥ. ιγ
12 ἄνυδροι, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ. ῥ ι. ια. ιγ
13 φθεγξάμενοι. θ
14 ἀσελγείαις. ι
15 τοὺς ὀλίγον ἀποφυγόντας. α. ϗ καὶ, ὀλίγως ἀποφυγόντας. ια. ιγ. ϗ καὶ χ, τοὺς ὅλως ἀποφεύγοντας. ῥ ι

16 δικαιοσύνης. ῥ
17 δικαιοσύνην, εἰς τὸ ὀπίσω ἀναχαμψαι ἀπὸ τῆς. ῥ. ια. ϗ ϛ, δίπτυχα ἐπιστρέψαι εἰς τὸ ὀπίσω ἐκ τῆς. ιγ

1 ἑκάστων. ῥ ι
* ἐμπαιγμονῆ. ῥ. ι. ια. ιγ

2 γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ. ι. ια
3 εἰσὶν ἐν πυρὶ, τηρούμενοι. ι

4 ἀδελφοὶ. δ. ι

5 δι' ὑμᾶς. ῥ. εἰς ὑμᾶς. ι. ιγ

α. Τιμ. β. Β
εζεκιηλ. Β
Μαλθ. κ. ή. Δ
α. Θεσ. ε. Α
Ἀποκ. γ. Λ.
& ις. Γ

ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς με-
Γ τανοίαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν
νυκτί, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ * ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυ-
σούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσε-
ται. Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν
ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας
καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐ-
ρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκε-
Ἀποκ. κα. Λ
ησαίε. ξε. Γ.
& ξς. Η
ται; καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατ' ἐπάγγελμα αὐτοῦ
προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Διό, ἀγαπητοί,
ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι
Ρωμ. β. Α
Δ αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακρο-
θυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀ-
δελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν,
ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τού-
των, ἐν οἷς ἐστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι
στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν
ἀπώλειαν. Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσ-
σεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέ-
σητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει
τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. * αὐτῷ ἡ δόξα
καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν.

* ῥοιζ. ια

6 Τούτων οὖν πάντων. ολ. γρ΄ ς, Τούτων οὕτως πάντων. ι. ιγ

7 Ἐκκαύσ. α. ι

8 Τὰ ἐπαγγέλματα. ο

9 ἄσπιλοι. ε.

10 αἷς. ολ. ι. ια

οἱ. ια

* ἡ Θεοῦ παῖδος. ιγ ιι νῦν καὶ ἀεὶ & εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ο

ΥΠΟ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΩΤΗΣ καθολικῆς ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ὁ τὸ εὐαγγέλιον γράψας ἐπιστέλλει, συνομιμήσκων τοὺς ἤδη πιστεύσαντας εἰς τὸν Κύριον· καίτοι φησὶν ὡς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, ὅτι καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ θεολογεῖ περὶ τοῦ λόγου, ἀποδεικνὺς αὐτὸν ἀεὶ ὄντα) ὄντα παρὰ Θεῷ, καὶ διδάσκων ὃν πατέρα φῶς εἶναι), ἵνα καὶ οὕτως γνῶμεν τὸν λόγον ὡς ἀπαύγασμα ἐξ αὐτοῦ ὄντα). θεολογῶν δὲ ἐξηγεῖται μὴ νεώτερον εἶναι τὸν καθ' ἡμᾶς μυστήριον, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς μὲν καὶ ἀεὶ τυγχάνειν αὐτό, νυνὶ δὲ πεφανερῶσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ, ὅστις ἐστὶ ζωὴ αἰώνιος καὶ Θεὸς ἀληθινός. καὶ τὸ αἴτιον δὲ τῆς τούτου προόσεως καὶ ἐπιφανείας αὐτοῦ πάσης, λέγων εἶναι) τοῦτο ἐπὶ τῷ καταλῦσαι τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, καὶ ἡμᾶς ἐλευθερωθῆναι ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ γινώσκειν ἡμᾶς ὃν πατέρα καὶ αὐτὸν ὄντα υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. γράφει γοῦν πρὸς παῖδας ἡλικίαν, πρὸς παιδία, πρὸς νεανίσκους, πρὸς γέροντας, ὅτι ὁ μὲν Θεὸς ἐγνώσθη, ἵ δὲ διαβολικὴ ἐνέργεια λοιπὸν νενίκηται καὶ ἀργηθέντος τοῦ θανάτου. εἶτα λοιπὸν δι' ὅλης τῆς ἐπιστολῆς περὶ ἀγάπης διδάσκει, θέλων ἡμᾶς ἀμοιβαίως ἀγαπᾶν, ὅπερ καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐξηγεῖται οὖν περὶ διαφορᾶς φόβου καὶ ἀγάπης, καὶ τέκνων Θεοῦ καὶ τέκνων διαβόλου, καὶ περὶ ἁμαρτίας θανατικῆς καὶ μὴ θανατικῆς, καὶ περὶ διαφορᾶς πνευμάτων. καὶ λοιπὸν διαιρεῖ ποῖον μὲν πνεῦμα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι, ποῖον δὲ τῆς πλάνης· καὶ πότε μὲν γινωσκόμεθα τέκνα Θεοῦ, πότε δὲ τοῦ διαβόλου. & περὶ ποίας ἁμαρτίας ὀφείλομεν εὔχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἁμαρτανόντων, καὶ περὶ ποίας οὐ δεῖ ε�ύχεσθαι· καὶ ὅτι ὁ μὴ ἀγαπῶν ὃν πλησίον, οὐκ ἔστιν ἄξιος τῆς κλήσεως, οὐδὲ δύναται λέγεσθαι τοῦ Χριστοῦ. καὶ τὴν ἑνότητα δὲ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα δείκνυσι, καὶ ὅτι ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· διακρίνει δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, λέγων καὶ τοῦτο ἴδιον τοῦ ἀντιχρίστου εἶναι), τὸ λέγειν μὴ εἶναι) τὸν υἱὸν αὐτὸν ὄντα Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα δηλονότι ὡς μὴ ὄντος ἐκείνου, ἑαυτὸν εἴπῃ εἶναι) ὁ ψεύστης. πρόσεστι δὲ διὰ ὅλης τῆς ἐπιστολῆς μὴ ἀμύνειν τοὺς πιστεύοντας τῷ Κυρίῳ, εἰ μισοῦνται ἐν τῷ κόσμῳ· ἀμὰ μᾶλλον χαίρειν, ὅτι ὁ μῖσος τοῦ κόσμου δείκνυσι τοὺς πιστεύοντας μεταβεβηκέναι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κόσμου, καὶ εἶναι) λοιπὸν τῆς οὐρανίου πολιτείας. καὶ ἐν τῷ τέλει δὲ τῆς ἐπιστολῆς πάλιν συνομιμήσκει, λέγων ὅτι ὅτε Θεοῦ υἱὸς ζωὴ αἰώνιος ἐστι, καὶ φῶς ἐλήλυθεν, καὶ ἵνα τούτῳ δουλεύωμεν, καὶ φυλαττώμεθα ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

ἔχοντα τίτλους συνδιαιρέσεις.

α΄ Εὐαγγελικὴ θεολογία περὶ Χριστοῦ. Ἐν ᾧ, περὶ ἐξομολογήσεως καὶ προσοχῆς εἰς τὸ μὴ ἁμαρτάνειν.. Ὅτι ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν Θεοῦ τὴν γνῶσιν βεβαιοῖ.

β΄ Περὶ ἀγάπης ἧς αὖθις ἀσέβεια. Ἐν ᾧ, Παραίνεσις περὶ χρήστου ἤθους καὶ ἡλικίας. Καὶ περὶ ἀποδοχῆς τῆς περὶ τὸ κόσμον ἀγάπης.

γ΄ Περὶ ψευδαδέλφων ἀποστόλων, καὶ ὅτι ἡ εἰς Χριστὸν εὐσέβεια παῦλος ὁμολογία· ἡ γὰρ τοῦ παῦλος δοξολογία, τὸ ὑιὸς ὅτι θεολογία. Ἐν ᾧ, Περὶ ἤθους καὶ πνευματικοῦ χρίσματος εἰς ἁγιασμὸν ἐπ' ἐλπίδι εἰς γνῶσιν Θεοῦ. Ὅτι πᾶς ὁ ἐν Χριστῷ, οὐκ ἁμαρτάνει· ὁ δὲ ἁμαρτάνων ὅτιν ἐκ τοῦ διαβόλου.

δ΄ Περὶ ἀγάπης τὸ εἰς τὸ πλησίον καὶ διαθέσεως μεταδοτικῆς. Ἐν ᾧ, Περὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς τῆς ἐν πίστει Ἰησοῦ Χριστοῦ. Περὶ διακρίσεως πνευμάτων, ἐφ' ὁμολογίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἀνθρωπίσεως.

ε΄ Περὶ φιλαδελφίας εἰς θεοσέβειαν.

ς΄ Περὶ θεολογίας υἱοῦ ἐν δόξῃ πατρός. & περὶ νίκης τῆς κατὰ τοῦ πονηροῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωήν.

ζ΄ Περὶ ἀπλήψως τοῦ ἁμαρτάνοντος ἀδελφοῦ διὰ προσευχῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν. Ἐν ᾧ, περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σπασμοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

ΟΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, (καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη· καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν Β πατέρα, καὶ ἐφανερώθη * ἡμῖν·) ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, * ὃν. 17
ἀπαγγέλλομεν * ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν, καὶ. 1.
καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ἦ πεπληρωμένη. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ [1]ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν 1 ἀγγελία. νθ. ια
ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [2]καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης 2 καθαρίσει. νθ. αὐτ. ζ. καθαρισει. 1
ἁμαρτίας. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν· ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας· ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι

Ἰω. α. Β

Γ

Ε'βρ. θ. Δ
α. πέτ. α. Δ
Ἀποκ. κ. Β
γ. Βασ. η. Γ
β. παρ. ς. Η
παροιμ. κ. Β
ἐκκλησιαστ. ζ. Γ

Δ

β

περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ
* τῶ Θεοῦ. ια ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια * οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς
1 Ἀγαπητοί. ς. 1. ια ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν. Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς· πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀ- Ἰω. ιζ. Δ καὶ ιε. Β
2 ἡμῖν. 1. ιγ Β ληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι· ὁ ἀγαπῶν τὸν Κεφ. γ. Γ ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ
3 παιδία. ε. 1 σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [4]γράφω ὑμῖν, πα-
4 ἔγραφα. ν τέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. [5]γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
5 ἔγραψα. ν. ε. 1. ια. α. πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ· ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς Γ σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
γ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. 6 παῖπς. 17
ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτὴν,
καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης,
εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντί-
Δ χριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. *ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 1. ιᾳ. ιγ
Ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠ-
κούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώ-
νιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν 7 μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔ- 7 μένετω. 1. ιᾳ
χετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χρίσμα διδάσκει 8 αὐτὸ. 1. ιᾳ. ιγ
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος. Καὶ κα-
θὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, 9 μένετε ἐν αὐτῷ. Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν 9 μένετε. 1. ιᾳ
αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυν-
θῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός
ἐστι, γινώσκετε ὅτι *πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γε- *καὶ. 1. ιᾳ
Γ γέννηται. Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πα- *καὶ ἐσμεν. 1. ε. 1. ιᾳ. ιγ
τὴρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν· *διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώ-
σκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν,
καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερω-
θῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμθα αὐτὸν καθώς ἐστι· καὶ πᾶς
ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐ-
κεῖνος ἁγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν
ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφα- Ησαΐου ιγ. Γ
νερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔ- α. πγ. β. Δ
στι. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ
ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω
ὑμᾶς. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος Γω. α. Ζ
Β δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν, ὅτι
ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημένος
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει·
καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ

φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου.
Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ
γ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκού-
1 ἐπαγγελία. ε. 1 σατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ Γω. ιγ. Δ
τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ χάριν τί- ιε. Β
νος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελ Γεν. δ. Β
φοῦ αὐτοῦ δίκαια. Μὴ θαυμάζετε ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑ- Γ
μᾶς ὁ κόσμος. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θα- Κεφ. β. Β
νάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀ- λθ. ιτ. ιθ. Δ
γαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρω-
ποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. *ἐν τούτῳ ἐ- Γω. ιε. Β
γνώκαμεν τὴν ἀγάπην, *ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν εφεσ. ε. Α
αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς Λκκ. γ. Γ
ψυχὰς θεῖναι. Ὃς δ' ἂν ἔχῃ βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ ιακ. β. Γ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐ-
τοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; Τεκνία μου,
μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. Δ
Καὶ ἐν τούτῳ 2 γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν
2 γινώσόμθα. ε. 1. ἐν δὲ καὶ, γινωσκόμθα. ιγ αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν· ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ὑμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γι-
νώσκει πάντα. Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ Κεφ. ε. Γ
ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, ἰω. ιε. Α
λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ιε. Γ
ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ματθ. κα. Β
πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶ- Γω. ε. Δ
μεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντο- καὶ ιζ. Α
λὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκο- Γω. ιγ. Δ.
μεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν. ιε. Β

Ἀγαπητοὶ, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ Λ
πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξελη
1 γινώσκεται. δὲ καὶ, γινώσκε- ται. ιᾳ λύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ·
πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα,
ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι· καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χρι-

σὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τ̃ Θεοῦ ἐκ ἐστι. Καὶ τ̃τό ἐστι τὸ τ̃ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τ̃ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τ̃ κόσμου εἰσί, διὰ τ̃το ἐκ τ̃ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτ̃ ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τ̃ Θεοῦ ἐσμέν· ὁ γινώσκων τ̃ Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς ἐκ ἔστιν ἐκ τ̃ Θεοῦ, ἐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τ̃ ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τ̃ πλάνης. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τ̃ Θεοῦ ἐστί, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ τ̃ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τ̃ Θεόν· ὁ μὴ ἀγαπῶν, ἐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. *ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τ̃ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτ̃ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτ̃. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τ̃ Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτ̃ ἱλασμὸν περὶ τ̃ ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτ̃ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τ̃ πνεύματος αὐτ̃ δέδωκεν ἡμῖν· καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τ̃ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τ̃ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τ̃ κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Φόβος ἐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς *ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃ ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτ̃, ἵνα ὁ ἀγαπῶν

2 ὅτι ἀκηκόατε. ρλ

3 ἀγαπῶν, ἐκ τ̃ Θεοῦ ἐκ ἔστιν, ὅτι. ιγ. ϗ καὶ ἀγαπῶν, καὶ γινώσκει τ̃ Θεόν. ρλ

*ὅτι. ρλ.ι

*οὗ. ρλ.ια

4 ὅτι ὁ Θεὸς πρῶτον. ρλ.ια

Ἰω.ιγ.Δ. καὶ ιδ.Β

τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃.

Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐκ τ̃ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτ̃. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τ̃ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτ̃ τηρῶμεν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τ̃ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτ̃ τηρῶμεν. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτ̃ βαρεῖαι ἐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τ̃ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τ̃ Θεοῦ; οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος *καὶ αἵματος, Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς *ἓν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τ̃ ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τ̃ Θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τ̃ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τ̃ υἱοῦ αὐτ̃. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τ̃ Θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν *ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τ̃ υἱοῦ αὐτ̃. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτ̃ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τ̃ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τ̃ υἱοῦ τ̃ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τ̃ υἱοῦ τ̃ Θεοῦ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτ̃, ἀκούει ἡμῶν· καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτ̃. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον, οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστί, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. Οἴ-

1 πᾶς ὁ γεγεννημένος. ρλ

2 δι' ὕδατος. ε.ι

*καὶ πνεύματος. ρλ. ε.ι

3 ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πνεύματι. ε.ια

*ρλ.ε.ζ.θ.ι.ια.

ιγ

*εἰς τὸ. α

4 ὅτι. ρλ.ε

*τῦ Θεοῦ. ρλ. ε.ια

ς τῷ υἱῷ. ρλ.ια

*τῷ Θεοῦ. ρλ.ια

6 ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ. ρλ.ε

Γ

Δ

Ἰω.γ.Δ

Ἰω.γ.Δ

Κεφ.γ.Δ

Ματθ.ιβ.Γ μάρ.γ.Δ λουκ.ιβ.Β

δαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται· οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Λεκ. κ. η. Η

7 ὁ οἴδαμεν. η. ι

* Θεοῦ. η. ι. ι. ια

* μου. ια

8 ἑαυτὰ. ε. θ. ι

Ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν Ἐφέσῳ σοί.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

ΑΥΤΗΝ ὁ πρεσβύτερος γράφει κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς· ἣν δὲ πρώτην τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ὁρωρὶζει τέκνα αὐτῆς καλῶς διαστρεφόμενα ἐν τῇ πίστει, καὶ πολλοὺς πλάνους πρεσερχομένους, καὶ λέγοντας μὴ εἶναι σάρκα τὸν προσλαβόμενον τὸν Χριστὸν ἐν σαρκί, γράφει τοῖς ἐπιστολῇ· ἐν ᾧ προτρέπεται αὐτῆς τὰ τέκνα· εἶτα διδάσκων μὴ νεώτερον εἶναι τὸν καθ' ἡμᾶς μυστήριον, πάλιν παραινεῖ ἀγάπης, καὶ ἵνα μείνωσιν ἐν τῇ διδαχῇ τῇ παραδοθείσῃ αὐτοῖς. καὶ λοιπὸν διδάσκει μὴ δέχεσθαί τινα εἰς οἰκίαν, μηδὲ λέγειν τοῖς τοιούτοις, χαίρειν. καὶ οὕτως τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ τοῦ προσοίμιον περὶ ὀρθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ διὰ πίστεως, βίωσεως, ἀμεταθέτου. Ἐν ᾧ, ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν εἰσοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ. Ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ ἐν ἐλπίδι πρὸς ὠφέλειαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ. Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε· ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμήν.

α

1 γράφων. ε. ια. ιγ

2 ἔχομεν. ι

3 ἐντολὴν, ἵνα καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν αὐτῇ. η. ε. ι

Ἰω. ιι. 8

Β

Γ

* εἰ τις οὐχ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ. ι.

4 ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. η. ε. ι. ια

Δ

Ρωμ. ιβ. ι

5 ἐλπίζω γὰρ γενέσθαι πρὸς. η. ε. ι

καθμένη. η. θ. ι

Ἰωάννου ἐπιστολὴ δευτέρα ἐγράφη ἐν σίγαις λ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀποστόλου τοῦ θεολόγου.

ΕΣΤΙΝ ἡ ἐπιστολὴ περὶ φιλοξενίας. καὶ ποιητὸν μὲν ἀποδέχεται ὁν Γάϊον, μαρτυρούμενον παρὰ πάντων ἐπὶ φιλοξενίᾳ, καὶ παρατρέπει τῇ αὐτῇ παρασκευῇ ἐμμένειν, καὶ παρεπέμπειν καὶ δεξιοῦσθαι τοὺς ἀδελφούς. πάλιν τε αὖτε μὲν τῶν παροδοιπορούντων ἀποδέχεται· αἰτιᾶται δὲ Διοτρεφῆ, ὡς μήτε αὐτὸν παρέχοντα τοῖς πτωχοῖς, ἀλλὰ καὶ κωλύοντα τοὺς θέλοντας, καὶ πολλὰ φλυαροῦντα. τοὺς δὲ τοιούτους λέγει ἀποστείλοις εἶ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ εἰδέναι τὸν Θεόν. Δημήτριον δὲ σεμνύνει, μαρτυρῶν αὐτῷ τὰ κάλλιστα.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως καὶ εὐχαριστίας ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν διὰ Χριστόν. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς Διοτρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας. Περὶ Δημητρίου, ᾧ μαρτυρεῖται τὰ κάλλιστα. Περὶ ἀφίξεως αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ ὧν ἔχει.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀλη- Α ν. ε
Β θείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν [1] τούτων οὐκ ἔχω [2] χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς [3] ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς καλῶς [3] ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ [4] ὀνόματος [*] ἐξῆλθον, μηδὲν [4] λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν [5] ἐθνικῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀ- Γ πολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα [6] τῇ ἀληθείᾳ. [7] ἔγραψά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς· διὰ τοῦτο ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, τοὺς [8] βου-

1 ταύτης. 2
2 χάριν. 1.
3 ποιεῖς. 1.
* αὐτοῦ. α. ια
4 λαβόντες. ε. ι
5 ἐθνικῶν. 1.
6 τῆς ἀληθείας. ιδ. ια
7 ἔγραψά τι ιη. ι.
8 ὑποδεχομένους. ε. ι

λομένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ Δ ἐστίν· ὁ δὲ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι. ν ἴδιας. η. ε. ι
Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ αὐτίκα ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. Ἄσπασαι τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη στίχων λβ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ τὴν ἐπιστολὴν γράφει τοῖς ἤδη πιστεύσασιν ἡ προφασις αὐτῇ προσελθόντων τινῶν καὶ διδασκόντων ἀδιάφορον εἶναι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἀνουμένων τὸν Κύριον, ἀνάγκην ἔχει γράψαι καὶ ἀσφαλίσασθαι τοὺς ἀδελφούς. καὶ παρακελεύεται αὐτοῖς ἀγωνίζεσθαι καὶ ἐμμένειν τῇ παραδοθείσῃ αὐτοῖς πίστει. ἔπειτα ἀποκηρύττει τοὺς τοιούτους ὡς πλάνους, καὶ παραγγέλλει μηδεμίαν αὐτοῖς ἔχειν κοινωνίαν πρὸς τοὺς τοιούτους, εἰδότας ὅτι οὐκ ἀρκεῖ ὁ κληθῆναι μόνον, ἐὰν μὴ καὶ ἀξίως περιπατήσωμεν τῆς κλήσεως· καὶ γὰρ καὶ ὁν πρότερον λαὸν ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου ὁ Κύριος καὶ μὴ ἐμμείναντα τῇ πίστει, ἀπώλεσε· καὶ ἀγγέλων δὲ μὴ τηρησάντων τὴν ἰδίαν ἀξίαν, οὐκ ἐφείσατο. δεῖ οὖν ἀπὸ τῶν τοιούτων διαχωρεῖν· καὶ γὰρ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος οὐχ ὑπήνεγκε βλασφημίαν τοῦ διαβόλου, ἐπιτιμῆσαι τῷ διαβόλῳ ἐπιτάξας, ἀλλὰ πρᾳότητι εἰς τὴν κρίσιν, καὶ ἐπιξάμενος αὐτοῖς βεβαιότητα τῆς πίστεως τοῦ Κυρίου, τελοῦσι τὸν ὑπισχνοῦμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ἔχοντα ὑποδιαίρεσιν.

α' Περὶ προσοχῆς τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διὰ τὸν ἐπαναστάσαν πρὸς ἀσεβῶν καὶ ἀπλῶν αἱρεσιν. Ἐν ᾧ, Περὶ μεμονωμένης αὐτῶν κολάσεως καὶ ὁμοίωσιν πρὸς πάλαι ἀμαρτησάντων τε καὶ πονηρῶν.

β' Ταλαιπωρισμὸς αὐτῶν διὰ τὴν πλάνην καὶ δυσπραξίαν καὶ ἀσελγείαν καὶ βλασφημίαν καὶ ἐπιπλῆξις τοῦ κρίσεως εἰς ἀπώλειαν δωροδοκίας.

Περὶ ἀσφαλείας αὐτῶν ἐν τῇ πίστει, συμπαθείας τε καὶ φειδοῦς εἰς τὸ πλησίον, διὰ σωτηρίαν καὶ ἁγιασμόν. γ'

Εὐχὴ γὰρ αὐτῶν εἰς ἁγιασμὸν καὶ παρρησίαν καθαρὰν σὺν δοξολογίᾳ Θεοῦ. δ'

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει· παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην Θεὸν, καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν, Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος. Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπί-

1 ἡγιασμένοις. ᾗ. ι

* ὑμῖν. ε. ι

* λόγων. ι ια

* ὑμῖν. ε. ι

* ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ πλεονεξία. α

2 μόνον Θεὸν καὶ δεσπότην τὸν Κύριον. α

3 ἅπαξ πάντως, ὅτι Ἰησοῦς ἅπαξ λαὸν. ε ι καὶ, ὅτι ὁ Θεὸς λαὸν. ᾗ. ια

4 ἐπιτιμήσαι. ᾗ. ια

Γεν. ιθ. Ε

Μωϋσέως ἀποκρύφ. ιε

σαν), ἐν τούτοις φθείρονται. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καὶν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα· κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ, λέγων, Ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπερογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν. Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοί, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι, οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταίστους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Γεν. δ. Β

Λευϊτ. κβ. Δ
Δευτ. β. Γ
Λευϊτ. ις. Α

Ἄπαξ α. Α
Μωϋσέως ἀποκρύφ.

Ψαλμ. ις. Γ

α. Τιμ. δ. Α
β. Πέτρ. γ. Α
β. Πέτρ. γ. Α

Ἐπιστολὴ Ἰούδα καθολικὴ στίχων οα.

* ἐπαφρίζοντα. ε. ι

* ἀγαπαῖς. ε. ι

* ἐπὶ ἐσχάτου χρόνου. δ. ια καὶ, ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. ε. ι

* ἑαυτοὺς. δ. ε. ι. ια

* ἐλεᾶτε διακρινόμενοι. δ. ε. ι

* οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ. δ'. δ. ι καὶ, οὓς δὲ ἐλέγχετε ἐν φόβῳ, μισοῦντες. ια

* ἀσπίλους. ια

* διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. δ. ε

* πρὸ παντὸς αἰῶνος. δ. ι

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ. Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα τε εἶδε. * μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς, καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς Βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν. Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, λέγει Κύριος, * ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν

Ἐξοδ. γ. Δ

Ψαλ. ρη. Ζ
Κολοσ. α. Γ
α. Κορ. ιε. Γ

Ἐβρ. θ. Δ
α. Πετ. α. Δ
α. Ἰωαν. α. Γ.
α. Πετ. 3. Β

Ησαΐου γ. Γ
ματθ. κη. Γ
Ἰούδα Γ
Ζαχαρ. ιβ. Γ

Κεφ. κα. Β.
& κβ. Γ

* α. ιε
* ἃ εἶπε ἐν αἰσι, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. α

1 ἀπὸ Θεοῦ ὁ. ιε

2 ἀγαπῶντι. ιε

3 βασιλείαν & ἱερεῖς. α. ιε

* ὁ Θεὸς. α. ιε

* α. ιε. ιε

4 κοινωνὸς. α. ιε. ιε

5 τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. α. ιε

μεγάλῃ ὡς σάλπιγγος λεγούσης, Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος & ὁ ἔσχατος· καὶ, Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς * ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, & εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, & εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, & εἰς Λαοδίκειαν. Καὶ ἐπέστρεψα * βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, & ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ & αἱ τρίχες λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν, ὡς χιών· & οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη· & ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ, λέγων μοι, Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, & ὁ ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου & τοῦ θανάτου. Γράψον * ἃ εἶδες, & ἃ εἰσὶ, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα. Τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, & τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς εἶδες, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί. Τῷ ἀγγέλῳ τῆς * Ἐφεσίνης ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, & ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασω τοὺς φάσκοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰσὶ· & εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, * & ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας & οὐ κέκμηκας· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι τάχει, & κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς· ἀλλὰ τοῦτο

* α. ιε

* ἑπτὰ. α. ιε. ιε

* ἐκεῖ. α. ιε. ιε

6 ἐλάλει. α. ιε

* οὖν. α. ιε. ιε

7 τῷ Ἐφεσίνης. α. ιε

8 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίασας· ἀμήν. ιε. ιε

Γ

Δ

Ησαΐου μα. Β
καὶ μη. Α

Β

ἔχῃς, ὁτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Σμυρναίων γράψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ἔζησεν· Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν, (πλούσιος δὲ εἶ·) καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν (ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε· καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμερῶν δέκα.) γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν· Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι· οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν, ὁ μισῶ. μετανόησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ· Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, καὶ τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκα Ἰεζάβελ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν, διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους, πορνεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδοὺ ἐγὼ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς, εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν· καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω, καὶ λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε ἄχρις οὗ ἥξω. καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου· καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν, καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν· οὐ γάρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινὸς, ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ Δαβὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει· οἶδά σου τὰ ἔργα. ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις

9 ὧν τῶν συναγωγῶν τοῦ Θεοῦ μου. 18

14 μετανόησον, ἢ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς. ἰδοὺ. α. 18. 15

15 αὐτῆς. α. 18. 16

α. 18. 15

α. 18. 15

16 βαθέα. α. 18. 15

17 σωντελεσθήσεται. α. 18. 15

α. 18

10 αἷς. α. 18

11 ἐδίδαξε τὸν Βαλάκ. α. 18

12 Νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανόησον οὖν· εἰ. 16

α. 18

13 ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰεζάβελ ἡ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει, καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμούς. α. 18

α. Βασ. 19. Β
Δακ. 2. Γ
Ἱερεμ. 17. Β

Ψαλ. β. Γ

Κεφ. 15. Γ.
α. Θεσ. ε. Α
β. Πετ. γ. Γ

Ἡσαΐ. κ. 2
Ἰωὴλ 3. Β

1 κλείσαι αὐτὴν εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων. καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. οἶδά σου. α. 18. 15

6 ἰδοὺ. α. 18. 15

δωάμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε, ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τοῦ μέλλοντος ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων γράψον· Τάδε λέγει ὁ Ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἶης ἢ ζεστός· οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου, ὅτι λέγεις, Ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω· καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός. Συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλούριον ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω. ζήλωσον οὖν καὶ μετανόησον. ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγουσα, Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι

μετὰ ταῦτα. Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος. καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι, καὶ σαρδίνῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ ἔχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ. Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσερα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν· καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῷον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῷον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. καὶ τέσσερα ζῷα, ἓν καθ' ἑαυτὸ εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν γέμουσι ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντα, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνοῦσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βάλλουσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες, Ἄξιος εἶ Κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ, καὶ ἐκτίσθησαν. Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ἐστιν ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον,

οὔτε βλέπειν αὐτό. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ
κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαβὶδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας
αὐτοῦ. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων
ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἦλθε, καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ
τοῦ θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων,
αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες, Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους· καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, Ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ πᾶν κτίσμα, ὃ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστί, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας, Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, Ἀμήν· καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν, καὶ προσεκύνησαν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῆς βροντῆς, Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφραγῖδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος, Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρὸς, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐ-

Κεφ. α. Γ α. πετ. β. Α

Δανιὴλ ζ. Γ Κεφ. ε. Δ

Β Γ Δ

α. ιε

3 ἅ εἰσι. α. ιε

4 ἀποστελλόμενα. α. ιε

5 αὐτῷ. α. ιε

6 βασιλεύσουσιν. α. ιε

7 κύκλῳ. α. ιε

* ἦν τὸ ἀριθμὸς αὐτῶν, μυριάδες μυριάδων. α. ιε. ιε

8 ἐπὶ τῆς γῆς. α. ιε

9 αὐτοῖς. πάντας ἤκουσα. α. ιε

* ἀμὴν. α. ιε

10 λέγοντα τὸ ἀμήν. α. ιε. ιε

ς' α. ιε

1 ὅτι. α. ιε

* ἑπτὰ. α

2 ἐκ τῆς γῆς, ἵνα. α. ιε

3 λέγοντος. α

4 ἠκολούθη αὐτῷ. ιε

5 ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ. α. ιε

* τῶν ἀρνίν. α. ιε

6 ἔκραξε. α. ιε

7 ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκὴ. ιε α. ιε

8 πληρώσωσι. ιε. ιε. πλησθῶσι. α

9 ἐλιοτύρβος. α. ιε

10 ἰσχυροὶ. α. ιε

τῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην σφραγῖδα, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγουσαν, Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος· καὶ ὁ Ἅδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. Γ

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον· καὶ ἔκραζον φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν, ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἐπὶ χρόνον μικρὸν, ἕως οὗ πληρωθῶσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί. Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη· καὶ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἱλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ δυνατοὶ, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτῶν· καὶ τίς δύναται σταθῆναι; Καὶ μετὰ ταῦτα

Β Γ Δ

Ησαΐου β. Δ ὡσηὲ ι. Β λεκ. κγ. Δ

ζ

εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τ γῆς κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ παν δένδρον.

1 ἐπὶ τ. α.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τ θάλασσαν, λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίζωμεν τοὺς δούλους τ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ρμδ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ πάσης

2 ἀναβαίνοντα. α.16

3 σφραγίσωμεν. α.16.15

Β φυλῆς υἱῶν Ισραὴλ· ἐκ φυλῆς Ιούδα ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς 4 Ρουβὴν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Γὰδ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Συμεὼν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Λευὶ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ισαχὰρ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

4 Ρουβὴν. α. 5 ὅτε ὀλαῦδα, ἔτι ἐν τοῖς ἓξ χέρασπα τε, ἐσφραγισμένοι, ἐν τοῖς ἡμετέροις αὐτηχάφοις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ

Γ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκὰς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ 6 κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἡ σωτηρία τῷ * καθημένῳ ἐπὶ τ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρνίῳ. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τ τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου * ἐπὶ 7 πρόσωπον αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες, Ἀμήν. ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

6 κράζουσι. α. 15.15 * Θεῷ ἡμῶν Φ. α.16 * ἀπὸ. α.15.15 7 τὰ πρόσωπα. α.15.15

Δ ἀμήν. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τ πρεσβυτέρων, λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἴρηκα αὐτῷ, Κύριε σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοί εἰσιν * μου. α.15.15

8 ἐπλάτυναν. 16 9 αὐτὰς. α

Οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ 8 ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τ θρόνου, σκηνώσει ἐπ αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, 10 οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ παν καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ 11 ζωὰς πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς παν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Ησαΐε μθ.Γ 10 ἐπὶ οὐ μὴ. α.16 11 ζωὰς. 16 Κεφ. κα.Β ησαΐε κε.Γ

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἱ ἐνώπιον τ Θεοῦ ἑστήκασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τ ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τ θρόνου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τ πυρὸς τ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα * αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον * τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τ θαλάσσης αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τ ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη.

* ἐκ. α.16 * τῆς καὶ τὸ κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον. 16 * α.16.15 * α.16

Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπὰς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων· καὶ τὸ ὄνομα τ ἀστέρος λέγεται Ἄψινθος· καὶ γίνεται τὸ τρίτον * εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τ ἡλίου καὶ

* τῶν ὑδάτων. α.16

τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῆς ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς [4] ἀγγέλου πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ, Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν. θ' Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτάσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρόν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις Κεφ. ς. Δ ἰσαΐ. β. Δ ὡσηὲ ι. Β λευ. κγ. Δ
Β ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ [2] οὐχ εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. Σοφίας ιε. Β Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι [3] ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον, καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ [4] κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε· [5] καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς στρατευμάτων τοῦ [7] ἱππικοῦ, δύο μυριάδες μυριάδων. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. [8] Ἀπὸ τούτων τῶν τριῶν Δ ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. [9] αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εἰσὶ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός, καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἠνεῳγμένον, καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, Β ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνὰς ἑαυτῶν, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσάν μοι, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς. Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν Γ

7 ἵππου μυριάδες. α. ιε. καὶ ἡ, καὶ ἱππων. ιε. α. ιε

8 ἀπὸ. α. ιε. ις * πληγῶν. α. ις

9 ἡ γὰρ ἐξουσία αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν. καὶ ἰσχύ. α. ιε. ις

1 Βιβλίον. ιε. ις. καὶ ἡ, βιβλιδάριον. α

2 ἡ θαλάσσης. α. ιε. ις

3 ἡ γῆς. α. ιε. ις

4 κέντρα. ἡ ὁν τῇ οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι. α. ιε

5 ἔχουσαι. α. ιε

6 ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν. α. ιε. ις

Κεφ. ζ. Α

* α. ιε

* πλὴν δεξιὰν. α. ιε. ις

Ψαλ. ριε. Δ

Δανιὴλ ιβ. Γ

γλῶ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τ θαλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι χρόνος
ἐκ ἔσαι ἔτι, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τ ἑβδόμου ἀγγε-
λου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ α.
Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε 4 τοῖς ἑαυτ δούλοις τοῖς προφήταις. Καὶ 4 τοὺς δούλους αὐτ τοὺς προφήτας. α. 10. 22
ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ ἐμοῦ
καὶ λέγουσα, Ὕπαγε, λάβε τὸ 5 βιβλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον 5 βιβλιδάριον. α. 10
ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου τ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης & ἐπὶ τ γῆς.
Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τ ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ βιβλα- 6 δοὺς μοι τὸ βιβλιδάριον. 10
Δ ρίδιον. Καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· & πικρανεῖ
Ezek. 3. 1. 2 σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσαι γλυκὺ ὡς μέλι. Καὶ
ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τ ἀγγέλου, καὶ κατέφα-
γον αὐτό· & ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ, καὶ ὅτε ἔφα-
γον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγει μοι, Δεῖ σε πάλιν
προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι
ιά πολλοῖς. Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥα-
βδῳ, * λέγων, Ἔγειραι, καὶ μέτρησον ⓦ ναὸν τ θεοῦ καὶ τὸ θυ- * καὶ εἰστήκει ὁ ἄγγελος. α
σιαστήριον ⓦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν τ
1 ἔξωθεν τ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη 1 ἔξωθεν. α
τοῖς ἔθνεσι· & τ πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκον-
τα δύο· καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡ-
μέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους·
οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τ 2 θεοῦ τ 2 Κυρίου. α. 12
γῆς ἑστῶσαι· & εἴ τις αὐτοὺς θελήσῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ
τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις
αὐτοὺς θελήσῃ ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἐ-
χουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι ⓦ οὐρανόν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς τ ἐν 3 ταῖς ἡμέραις τ προφητείας αὐτῶν. α. 18
Β ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν
ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τ γῆν πάσῃ πλη-
γῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι. καὶ ὅταν τελέσωσι τ μαρτυρίαν αὐ-
τῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τ ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ'
αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς, καὶ τὰ πτώματα
αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται
πνευματικῶς Σόδομα & Αἴγυπτος, ὅπου & ὁ Κύριος 4 ἡμῶν 4 αὐτῶν. 18
ἐσταυρώθη· καὶ 5 βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν 5 βλέπουσιν. α. 10.

καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ
6 μνήμα. α πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς 6 μνήματα· καὶ οἱ κα-
τοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφρανθήσον-
ται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι ⓓ δύο προφῆται ἐ-
βασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡ- Γ
μέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν ἐπ' αὐτούς,
καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ
τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνῆς μεγάλης ἐκ τ
οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς, Ἀνάβητε ὧδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τ
οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς ⓓ ἐχθροὶ αὐτῶν· καὶ
7 ἡμέρα. α. 12 ἐν ἐκείνῃ τῇ 7 ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πό-
λεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώ-
πων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν
δόξαν τῷ Θεῷ τ οὐρανοῦ. Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἰδοὺ
ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπι-
8 ἐγένετο ἡ βα σιλεία. α. 12. 15 σε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι, 8 Ἐ-
γένοντο αἱ βασιλεῖαι τ κόσμου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τ Χρι-
στοῦ αὐτ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ οἱ εἴ- Δ
9 θρόνου τοῦ Θεοῦ, οἱ κα θίζονται. 12. 15 κοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ⓓ ἐνώπιον τ 9 Θεοῦ καθήμενοι
ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε
α. 15. 15 ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴ-
ληφας τὴν δύναμίν σου τ μεγάλην, & ἐβασίλευσας· καὶ τὰ
ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τ νεκρῶν κρι-
θῆναι, καὶ δοῦναι ⓜ μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ
τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ
τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τ γῆν. Καὶ ἠ-
νοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς
10 τῦ Κυρίου. α. 12 διαθήκης 10 αὐτ ἐν τῷ ναῷ αὐτ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ & φω-
α. 12. 15 ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.
Καὶ σημεῖον ⓜ μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλη- Β
μένη ⓜ ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν
1 ἔκραζεν. α. 12. 18 γαστρὶ ἔχουσα κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν.

Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας πυρρὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ & κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτὰ, καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· & ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, καταφάγῃ. Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μελλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη
B τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς Ⓦ τὸν θεὸν καὶ τὸν θρόνον Ⓦ αὐτοῦ, & ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ [2]ἐπολέμησαν καὶ τὸν δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ Ⓓ ἄγγελοι αὐτοῦ· καὶ οὐκ [3]ἴσχυσαν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη [4]αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, & οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
Γ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν [5]μεγάλην λέγουσαν, Ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, & ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι κατεβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός· & αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου, καὶ διὰ Ⓦ λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε Ⓓ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. Οὐαὶ [6]τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν
Δ γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκε Ⓦ ἄρρενα· καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, [7]ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς & ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς, ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ· καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε Ⓦ πο-

2 ἐπολεμῆσαν. α. 15
3 ἴσχυσιν. α. 15
4 αὐτῶν. α. 15
5 μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν, ἀρτ. α. 15.
6 τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. α. 15
7 ὅπως τρέφηται. α. 15

ταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, & ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον Ⓦ, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ [1]ὄνομα βλασφημίας· καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον Ⓦ πάρδαλει, & Ⓓ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ & ἐξουσίαν μεγάλην. Καὶ εἶδον μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ [2]ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ [3]ὀπίσω τοῦ θηρίου, καὶ προσεκύνησαν [4]τὸν δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν [4]τὸ θηρίον, λέγοντες, Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; Τίς [5]δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα & [6]βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία * ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς Ⓦ θεὸν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ [7]τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, & νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν * & γλῶσσαν καὶ ἔθνος, & προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται [7]τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω. εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδε ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ & ἡ πίστις τῶν ἁγίων. Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων, καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ [8]ποιεῖ τὴν γῆν & τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, [9]ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀν-

1 ὀνόματα. α. 15
* πόλεμον. α. 15. 15
2 ὀπίσω τοῦ θηρίου. α. 15
3 τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι. α. 15
4 τῷ θηρίῳ. α. 15
5 δύναται. α. 15. 15
6 βλασφημίαν. α. 15
7 τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. α. 15. 15
8 ἐποίησε. α. 15
9 & πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ ἐπὶ τῆς. α. 15. 15

Κεφ. κ. Δ φιλιπ. ϛ. Α
Γ ιγ. θ. Α ματθ. κϛ. Ε

θεφθων, καὶ πλανᾷ τ̃ν* κατοικοῦντας ἐπὶ τ̃ γ̃ης, διὰ τ̀ὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τ̃ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τ̃ γ̃ης, ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ [10]ἔχει τ̃ [11]πληγ̃ τ̃ μαχαίρας, καὶ ἔζησε. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τ̃ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τ̃ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνα τ̃ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι· καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα [12]δώσῃ αὐτοῖς [13]χάραγμα ἐπὶ τ̃ χειρὸς αὐτῶν τ̃ δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τ̃ μετώπων αὐτῶν· καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τ̃ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τ̃ ὀνόματος αὐτ̃. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων τ̀ν νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τ̃ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτ̃ χξς'. [14]

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτ̃ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα τ̃ πατρὸς αὐτ̃ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τ̃ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ φωνὴ ἣν ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν, καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τ̃ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τ̃ τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τ̀ν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τ̃ γ̃ης. Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἠγορασθησαν ἀπὸ τ̃ ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ, καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη δόλος· ἄμωμοί γάρ εἰσιν ἐνώπιον τ̃ θρόνου τ̃ Θεοῦ. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τ̃ γ̃ης, καὶ* παν̃ ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, [4]λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν Θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τ̃ κρίσεως αὐτ̃· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τ̃ γ̃ην καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος ἄγγελος* ἠκολ-

* ἐμοὶ τοῖς. α. ιε. ις

10 εἴχεν. α. ιε. ις

11 πληγὴν, καὶ ἔζησεν ἀπὸ τ̃ς μαχαίρας. καὶ ἐδόθη. ζ. ις

12 δώσωσιν. ιε. ις. σημ. κβ', δῶσιν. α.

13 χάραγμα. α. ιε. ις

14 ἐστὶν ὁ. ιε. ις

* αὐτ̃, καὶ τὸ ὄνομα. α. ιε

1 ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῳδῶν. α. ιε

2 ψεῦδος. α. ις

* ὑπὸ Ἰησοῦ. α. ιε

3 καθημένους. α. ιε

* ὅλη. α. ιε

4 λέγων. α. ιε

5 Κύριον. ιε

* λεύπρος. α. ιε

Ψαλ. ρμε. Β πραξ. ιη. Γ

λούθησε, λέγων, Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ὅτι ἐκ τ̃ οἴνου τοῦ θυμοῦ τ̃ς πορνείας αὐτ̃ς πεπότικε πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἴτις τὸ θηρίον προσκυνεῖ καὶ τ̀ν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τὸ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τ̀ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τ̃ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τ̃ ὀργ̃ης αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τ̃ ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τ̃ ἀρνίου, καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τ̀ν εἰκόνα αὐτ̃, καὶ εἴτις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτ̃. ὧδε ὑπομονὴ τ̃ ἁγίων ἐστίν· ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τ̃ Θεοῦ, καὶ τ̀ν πίστιν Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες [7]ἀπάρτι. Ναὶ, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τ̃ κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τ̀ν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τ̃ κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτ̃ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τ̀ν νεφέλην, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθε σοι ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τ̃ γ̃ης. Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τ̀ν γ̃ην, καὶ ἐθερίσθη ἡ γ̃η. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ ναοῦ τ̃ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ θυσιαστηρίου ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας* τ̃ γ̃ης, ὅτι ἠκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτ̃ς. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τ̀ν γ̀ην, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τ̃ γ̃ης, καὶ ἔβαλεν εἰς τ̀ν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην, καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τ̃ς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τ̃ ληνοῦ ἄχρι τ̃ χαλινῶν τ̃ ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

7 ἀπάρτι λέγει, καὶ τὸ. α. ιε

* ἡ ἀμπέλου. α. ιε. ις

Ησαΐε κα. Γ ιερεμ. να. Α

Ματθ. ιγ. Ε ἰωὴλ γ. Γ

ιε Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν,
ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς
ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην
μεμιγμένην πυρὶ, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰ-
κόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ [1] α. 18
ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχον- 1 τοῦ ὀνομά-
Β τας κιθάρας τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωσέως δούλου τοῦ των. 15
Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀρνίου, λέγοντες, Μεγάλα καὶ θαυμα-
στὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀλη- Ψαλμ. Δ
θιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν [2] ἁγίων. Τίς οὐ μὴ φοβη- Ψαλμ. ριη.
θῇ σε, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος [3] ὅσιος, ὅτι Ιερεμ. ι. Α
Γ πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δι- 2 ἐθνῶν. α. 18
καιώματά σου ἐφανερώθησαν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ 3 ἅγιος. α. 18
ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλ- α. 18
θον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ [4] ναοῦ, * κε- 4 οὐρανοῦ. α
Δ δυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ * οὗ ἔστιν. α. 18
τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς· καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ
Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς
καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ
οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ
ιϛ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγά-
λης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, καὶ ἐκχέα-
τε τὰς * φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν * ἑπτὰ. 18
ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγέ-
νετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ
χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας.
Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα
ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων·
καὶ ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος,
Β Δίκαιος, Κύριε, εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· α. 18
ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδω-

κας

κας πεῖν· ἄξιοί γάρ εἰσι. Καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστη-
ρίου λέγοντος, Ναὶ Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ
δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιά-
λην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀν-
θρώπους ἐν πυρί. καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα
μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξου-
σίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δό-
ξαν. Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, Γ
καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, καὶ ἐβλασφή-
μησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλ-
κῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος
ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέ-
γαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ
ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ
στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ
στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα [1] ὅμοια
1 ὡς βάτραχοι. α. 18
βατράχοις· εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων ποιοῦντα σημεῖα, [2] ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκου-
2 ἐκπορεύ. α. 18
μένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκεί- α. 18
νης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς Κεφ. γ. Γ
κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, Ματθ. κα. λ.
ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐ- λκ. ιβ. Ε
τοῦ. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊ-
στὶ Ἁρμαγεδδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιά- Δ
λην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ
ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονε. Καὶ ἐγένε-
το φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας,
οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλι-
κοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις εἰς μεγάλη
εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλὼν ἡ
μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ
οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη
οὐχ εὑρέθησαν· καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι σὺν ἀνθρώποις καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἀν-
θρωποι (ν) θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν 3 αὐτῆ. 18.15
ιζ σφόδρα. πληγὴ αὐτῆς Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ,
λέγων μοι, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης,
τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν, μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν
(α) βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας
αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν
πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον (ν) κόκ-
κινον, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ
κέρατα δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κοκ- 1 ἰδὼν. α.
κίνῳ, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ (ϛ) λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, 2 πορφυροῦν καὶ
κόκκινον. 18
καὶ ἦν, πορφύ-
B ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυ- ρας (ϛ) κόκκινον.
α
γμάτων καὶ τὰ ἀκαθάρτητος πορνείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον 3 τὰ ἀκαθάρ-
τητα. τῆς. α. 18
αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ
μήτηρ τῶν 4πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. Καὶ εἶδον τὴν 4 πόρνων. α. 18
γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος
τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα.
(ϛ) εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος, Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι ἐρῶ τὸ μυστή-
ριον τῆς γυναικὸς, (ϛ) τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς
ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. Θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, (ϛ) οὐκ ἔ-
στι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τοῦ ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει·
Γ καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν οὐ γέγραπται τὰ
ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,) βλέ-
πόντες τὸ θηρίον, ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ἔστιν. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔ- 5 ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ πάρεσται. 15
χων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ ὅπου ἡ γυνὴ κάθη- 6 καὶ πάρεσται. α. 15
ται ἐπ' αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν. οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς ἔστιν, ὁ 7 ἔπεσιν, ὁ. α.
ἄλλος οὔπω ἦλθε· καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. Καὶ τὸ θη-
ρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς
Δ ἀπώλειαν ὑπάγει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέκα βασι-
λεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βα-
σιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. οὗτοι μίαν γνώ-
μην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ 8 διδόασιν. α. 18
διδόασιν. οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νική-

σει αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ Κεφ. ιθ. Γ
α. Μιχ. ε. Γ
οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδα-
τα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσ-
σαι. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισή-
9 καὶ τὸ. α. 18 σουσι τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν
πυρί· ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώ-
μην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν
αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθήσονται τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ γυ-
νὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν
* ἄβυσσον. α. 18 βασιλέων τῆς γῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον * ἄλλον ἄγγε- ιη
λον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην,
καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ,
1 ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων. α. 18 φωνὴ μεγάλῃ λέγων, Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐ- Κεφ. ιη. Β
ιθ. ιε. κα. Γ
ιερεμ. να. Α
γένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος
ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπώκασι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ
οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτη-
σαν. Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, Ἐξ- Β
ἐλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρ-
2 ἐκολλήθησαν. α. 18 τίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, ὅτι 2 ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν
ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέ-
δωκεν ὑμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ
ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα ἐδόξασεν
ἑαυτὴν, καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πέν-
θος· ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει, Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα Ησαΐε μζ Β
οὐκ εἰμὶ, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω, διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν Γ
αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμὸς, καὶ ἐν πυρὶ κατα-
καυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ 3 κρίνων αὐτήν. καὶ
3 κρίνας. α. 18
4 κλαύσονται καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ. α. 18 4 κλαύσονται αὐτῇ καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ (ν)

φόβον τ̃ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. ☩ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς [5]κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, 5 κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν α.ις

Δ ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου ☩ [6]βυσσίνου καὶ πορφύρας ☩ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου · ☩ παν ξύλον θύινον καὶ παν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ παν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κινάμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα· καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ [7]ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἔτι οὐ μὴ εὑρήσῃς αὐτά· οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, καὶ λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς [8]ὁ ἐπὶ τόπον πλοίων ὁμιλος, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐρ- 8 ὁ ἐπὶ τὴν πλοίων πλέων, καὶ α.ις

Ζ γάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, καὶ ἔκραζον θεωροῦντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ οὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων, Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι· καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς 9 αὐτῆ οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι & οἱ ἀπόστολοι α.ις

γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα ιθ'

* ὡς. α.ις * φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, [1]λέγοντος, Ἀλληλουϊα. ἡ σωτηρία καὶ [2]ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. Καὶ δεύτερον εἴρηκαν, Ἀλληλουϊα. Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, & προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, λέγοντες, Ἀμήν. Ἀλληλουϊα. Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέγουσα, Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, [3]λέγοντας, Ἀλληλουϊα, ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς * ὁ παντοκράτωρ. χαίρωμεν & ἀγαλλιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρόν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστί. Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοί εἰσι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ. τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων * ὄνομα γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. ☩ τὰ στρατεύματα * ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ'

1 λεγόντων. α
* ἁμήν. α.ις
3 λεγόντων. α
* ὀνόματα γεγραμμένα, καὶ α.ις
* ☩. α.ις

Ματθ. κβ. Α λεπ. ιη. Δ
Κεφ. κβ. Β
Ησαΐου ξγ. Α

ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν. καὶ
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία * ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐ- * δίστομος. α. 16
τῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδη- Ψαλ. β. Γ
ρᾶ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀρ- α. 16
γῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος· καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ
τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων Κεφ. ιζ. Δ
καὶ Κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· α. πμ. ς. Γ
Δ καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετω-
μένοις ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον 4 δεῦτε συνά-
τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας γεσθε. 16
χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθη- 5 τὸ μέγα Ν. α
μένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μι-
κρῶν καὶ μεγάλων. Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐ-
πιάσθη τὸ θηρίον, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας 6 ὁ μετ' αὐτ. 16
τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χά-
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζων-
τες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τοῦ καιομένου ἐν
τῷ θείῳ· καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθη-
μένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ 7 ἐξαλφούσης. α. 16
πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

κ̄ Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν
κλεῖδα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ·
καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι διάβο-
λος καὶ σατανᾶς· * καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐ- * ὁ πλανῶν τὴν
τὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν αὐτὸν, καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω οἰκουμένην ὅ-
αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· λου. α. 16
καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον. Καὶ εἶδον θρό- 1 ἔδησεν. 15
νους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κρῖμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυ- 2 πλανᾷ. 16
χὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λό-
B γον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, οὐδὲ τὴν εἰκό-
να αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ Χρι-

σοῦ τὰ χίλια ἔτη· Ⓐ οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τε- 3 ἐζησαν. α
λεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ
ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δά-
νατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ,
καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅταν 4 μετ' αὐτοῦ. 16 Ἐζεκ. λθ. Α
τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς Γ
αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γω-
νίαις τῆς γῆς, Γὼγ καὶ Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Καὶ ἀνέ-
βησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν
τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ
Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς· καὶ ὁ διάβολος ὁ
πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅ-
που καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡ-
μέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ εἶδον θρό-
νον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσώ- Δ
που ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. καὶ
εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, 5 θρόνου. α. 16
καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς
ζωῆς, καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βι-
βλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ
νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς· 6 ἑαυτῶν. α
καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἅ- 7 αὐτοῦ. 16
δης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. (οὗτος ἐστιν ὁ δεύτερος
θάνατος.) καὶ εἴτις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμέ- * ἡ λίμνη τοῦ πυ-
νος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. ρός. α. 16

κ̄α Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· (ὁ γὰρ πρῶτος οὐ- Ησαΐου ξε. Γ.
ρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθε, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. Καὶ & ξς. Η
ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν * κα- β. πντ. γ. Γ
ταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμ- α. 16
φην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς με- * εἶδον. α. 16
γάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης, Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ 1 λαὸς. α. 16
αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν Θεὸς αὐτῶν, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς α. 16 Κεφ. ζ. Δ
πᾶν κτ. Γ

Β πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι, ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, Ἰδοὺ καινὰ πάντα ποιῶ. Καὶ λέγει μοι, Γέγραψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί εἰσι. Καὶ εἶπέ μοι, Γέγονε. ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. Ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ υἱός. δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις* καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακεῦσι καὶ

Γ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστι θάνατος δεύτερος. Καὶ ἦλθε εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀρνίου. Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν

° τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσά τε τεῖχος μέγα

Δ καὶ ὑψηλὸν, ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι τὰ δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς· καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν ἵνα

Ε μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον ἐστὶν ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων*· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντατεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὁμοία ὑάλῳ καθαρῷ. καὶ οἱ θεμέλιοι

Ησαΐου μγ. Ε β. κορ. ε. Δ

2 γέγονα. α. 12

3 φαρμακοῖς. α

* καὶ ἀμιξοποιοῖς. α. 12

α. 12

α. 12

8 διὰ τῶν φωτός.

α. 12

* αὐτοῦ. 12

* τὴν γυναῖκα. α

α

12

4 ἐπ' αὐτ. α. 12

α 12

5 σταδίους. α. 12

* δώδεκα. α

6 ὅμοιον. α. 12

τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. ὁ θε- Ζ
μέλιος ὁ πρῶτος, ἰάσπις· ὁ δεύτερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος,
χαλκηδών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος· ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕ-
κτος, σάρδιος· ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ
ἔνατος, τοπάζιος· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἑνδέκατος, ὑά-
κινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώ-
δεκα μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαρ-
γαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕα-
λος διαφανής. καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς
ὁ παντοκράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ Ἀρνίον. Καὶ ἡ πόλις οὐ Η
χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ
γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ Ἀρ-
νίον· καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν· (καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ.) καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν· καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινοῦν καὶ ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου.

Καὶ ἔδειξέ μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν κβ
ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ
Ἀρνίου. ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν
καὶ ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα
ἕνα ἕκαστον ἀποδιδοὺν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύ-
λου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. καὶ πᾶν κατανάθεμα οὐκ ἔσται
ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ νὺξ οὐκ ἔ- Ησαΐ ξ.Δ
σται ἐκεῖ, καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύ-
ριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶ- Β
νας τῶν αἰώνων. Καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀ-
ληθινοί. καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπέ-
στειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ-
σθαι ἐν τάχει. ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς

Ησαΐου ξ. Α

Ησαΐ ξ. Α

Ησαΐ ξ. Γ

Ησαΐ ξ. Δ

Β

7 διαυγὴς. α. 12

* ἐν τῷ φωτὶ. 8

9 κοινὸν. α. 12

1 ἐκεῖθεν. 12

2 κατάθεμα. α. 12

3 φονεῖς. α. 12

4 πνευμάτων τῶν. α. 12

* καὶ. 12

λόγοις τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπωσάτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται. Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν· ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός. καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἔλθε. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔλθε. καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. Συμμαρτυρῶ γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ἐάν τις ἐπιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ἀφαιρήσῃ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα. ναί ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ· ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ.

Κεφ. ιθ. Β.

Γ

Κεφ. α. Β. καὶ κα. Β ἁγιάσθω μα. Β καὶ μη. Α. καὶ κβ. Β

Δ

Ἡσαΐου νε. Α

ς ὁ ῥυπαρὸς, ῥυπαρευθήτω ἔτι. α

ζ δικαιοσύνην ποιησάτω. α. ιε

α. ιε

7 ὁ προφήτης. α. ιε
8 ἔρχου. α. ιε
9 ἔρχου. α. ιε
10 ἔρχεσθω. α. ιε
α. ιε
11 μαρτυρῶ ἐγώ. α. ιε
12 ἐαν τις ἐπιτιθῇ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει. α
13 ἀφέλῃ. α. ιε
14 ἀφέλοι. α
15 τοῦ ξύλου. α. ιε

16 τῶν ἁγίων. α. ιε

ΕΥΑΓΓ.

σελίδι	στίχω
32	ὥρας Ἰησοῦ, κατ' ἰδίαν εἶπον,
44	μῖν γλυκεαὶ
57	Τάδε ἐν τῷ τέλει τῆς σελίδος γράφει, Τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις ἕξι, κεφαλαίοις τνέ.
78	βοήθησον αἰτοῦ δ, Εἰ
127	ὅτι οἴκειν, πίστει.
132	ἵνα τί
156	μόνα· ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν,
196	μοὶ ἔχετε·
205	Τοὺς τῶν κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου στίχους ἐν τοῖς ἡμετέροις οὐχ εὕρομεν διὰ τί γράφοις.
214	κρατουῶτος ἰαθέντος

ΕΠΙΣΤ.

28	τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας. πρόσθες δὲ τάδε, Ἐν στίχοις ψκε.

EXCVDEBAT ROBERTVS STEPHANVS TYPOGRAPHVS REGIVS LVTETIAE PARISIORVM, ANNO M. D. L. XVII. CAL. IVL.

ALTVM SAPERE